

I. Disposicions generals

CAP DE L'ESTAT

323 *LLEI 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.* («BOE» 7, de 8-1-2000.)

JUAN CARLOS I
REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

El dret de tothom a una tutela judicial efectiva, expressat en l'apartat primer de l'article 24 de la Constitució, coincideix amb l'anhel i la necessitat social d'una justícia civil nova, caracteritzada precisament per l'efectivitat.

Justícia civil efectiva significa, pel fet de ser consubstancial al concepte de justícia, plenitud de garanties processals. Però ha de significar, alhora, una resposta judicial més ràpida, molt més pròxima en el temps a les demandes de tutela i amb més capacitat de transformació real de les coses. Per tant, significa un conjunt d'instruments encaminats a aconseguir un escurçament del temps necessari per a una determinació definitiva del que és jurídic en els casos concrets, és a dir, sentències menys allunyades de l'inici del procés, mesures cautelars més assequibles i eficaces, execució forçosa menys costosa per a qui necessita promoure-la i amb més possibilitats d'èxit en la satisfacció real dels drets i els interessos legítims.

Ni la naturalesa del crèdit civil o mercantil, ni les situacions personals i familiars que s'han de resoldre en els processos civils justifiquen un període d'anys fins a arribar a una resolució eficaç, amb capacitat de produir transformacions reals en les vides dels qui han necessitat acudir als tribunals civils.

L'efectivitat de la tutela judicial civil ha de suposar un acostament de la justícia al justiciable, que no consisteix a millorar la imatge de la justícia perquè sembli més accessible, sinó a estructurar processalment la tasca jurisdiccional de manera que cada afer hagi de ser més ben seguit i conegut pel tribunal, tant en el seu plantejament inicial i per a la necessitat eventual de depurar l'existència d'obstacles i la falta de pressupostos processals —no hi ha res més ineficaç que un procés amb una sentència absolutòria de la instància—, com en la determinació del que és veritablement controvertit i en la pràctica i la valoració de la prova, amb oralitat, publicitat i immediatesa. Així, la realitat del procés ha de dissoldre la imatge d'una justícia llunyana, aparentment situada al final de tràmits excessius i dilatats, en què

es fa difícil percebre l'interès i l'esforç dels jutjats i els tribunals i dels qui els integren.

Justícia civil efectiva significa, en fi, millors sentències, que, dins el nostre sistema de fonts del dret, constitueixin referències sòlides per al futur i contribueixin així a evitar litigis i a reforçar la igualtat davant la llei, sense minva de la llibertat enjudiciadora i de l'evolució i el canvi jurisdiccional necessaris.

Aquesta nova Llei d'enjudiciament civil s'inspira en l'interès dels justiciables i es dirigeix en la seva totalitat a aquest interès, cosa que és tant com dir a l'interès de tots els subjectes jurídics i, per tant, de la societat sencera. Sense ignorar l'experiència, els punts de vista i les propostes de tots els professionals protagonistes de la justícia civil, aquesta Llei mira, tanmateix, abans que res i sobretot, els qui demanen o poden demanar tutela jurisdiccional, en veritat efectiva, per als seus drets i els seus interessos legítims.

II

Amb totes les seves disposicions encaminades a aquestes finalitats, aquesta nova Llei d'enjudiciament civil s'alinea amb les tendències de reforma universalment considerades més raonables i amb les experiències de més èxit real en la consecució d'una tutela judicial que es demori només en la mesura justa, és a dir, el temps necessari per a la indefugible confrontació processal, amb les actuacions necessàries per preparar la sentència i garantir-ne l'encert.

Ja no s'accepten en el món, a causa de la feblesa de les seves bases jurídiques i dels seus fracassos reals, fórmules simplistes de renovació de la justícia civil, inspirades en uns quants elements entesos com a panacees. Ja s'ha advertit, per exemple, que el canvi positiu no consisteix en una concentració a ultrança dels actes processals, aplicada a qualsevol mena de casos. Tampoc no es considera aconsellable ni s'ha provat que sigui eficaç una alteració substancial dels papers atribuïbles als protagonistes de la justícia civil.

Són coneguts, d'altra banda, els mals resultats de les reformes mimètiques, basades en el trasplantament d'instituts processals que pertanyen a models jurídics diferents. La identitat o la similitud de denominacions entre tribunals o entre instruments processals no constitueix una base raonable i suficient per a aquell mimetisme. I encara menys raonable és l'impuls, sovint inconscient, de substituir en bloc la justícia pròpia per la d'altres països o àrees geogràfiques i culturals. Una substitució així, per descomptat, és impossible, però la mera influència d'aquell impuls és molt pertorbadora per a les reformes legals: es generen problemes nous i més greus, i a penes es proposen ni s'aconsegueixen millores apreciables.

L'aprofitament positiu d'institucions i experiències alienes requereix que unes i altres siguin ben conegudes i compreses, cosa que significa un coneixement i una comprensió exactes de tot el model o el sistema en què s'integren, dels seus principis inspiradors, de les

seves arrels històriques, dels diversos pressupòsits del seu funcionament, començant pels humans, i dels seus avantatges i desavantatges reals.

Aquesta Llei d'enjudiciament civil s'ha elaborat rebutjant, com a mètode per al canvi, la importació i la implantació inconnexa de peces aïllades, que inexorablement condueix a l'absència de model o de sistema coherent i barreja pertorbadorament models oposats o contradictoris. La Llei configura una justícia civil nova en la mesura en què a partir de la nostra realitat actual disposa, no mitjançant paraules i preceptes aïllats, sinó amb regulacions plenament articulades i coherents, les innovacions i els canvis substancials, a què s'ha alludit abans, per a l'efectivitat, amb plenes garanties, de la tutela que es confia a la jurisdicció civil.

En l'elaboració d'una nova llei processal civil i comuna, no és possible despreocupar-se de l'encert de les sentències i les resolucions i afrontar la reforma amb un reduccionisme quantitatiu i estadístic rebutjable, únicament preocupat perquè els afers siguin resolts, i resolts en el menor temps possible. Perquè és necessària una tutela judicial ràpida i efectiva de veritat i perquè és possible aconseguir-la sense minva de les garanties, aquesta Llei redueix dràsticament tràmits i recursos, però, com ja s'ha dit, no prescindeix de tot el que és raonable preveure com a manifestació lògica i justificada de la contesa entre les parts i perquè, a la vegada, el moment processal de dictar sentència estigui degudament preparat.

III

Amb perspectiva històrica i cultural, s'ha de reconèixer l'incalculable valor de la Llei d'enjudiciament civil, de 1881. Però amb la mateixa perspectiva, que inclou el sentit de la realitat, s'ha de reconèixer, no ja l'esgotament del mètode de les reformes parcials per millorar la impartició de justícia en l'ordre jurisdiccional civil, sinó la necessitat d'una llei nova per procurar acollir i vertebrar, amb una innovació radical, els plantejaments expressats en els apartats anteriors.

L'experiència jurídica de més d'un segle ha de ser aprofitada, però cal un codi processal civil nou, que superi la situació originada per la prolixa complexitat de la Llei antiga i els seus innombrables retocs i disposicions extravagants. És necessària, sobretot, una nova llei que afronti nombrosos problemes impossibles o molt difícils de resoldre amb la llei del segle passat, i que doni resposta a aquests problemes. Però, sobretot, és necessària una llei d'enjudiciament civil nova, que, respectant principis, regles i criteris de valor perenne, acollits en les lleis processals civils d'altres països de la nostra mateixa àrea cultural, expressi i materialitzi, amb autenticitat, el profund canvi de mentalitat que comporta el compromís per l'efectivitat de la tutela judicial, també en ordres jurisdiccional diferents del civil, atès que aquesta nova llei està destinada a ser llei processal supletòria i comuna.

Les transformacions socials postulen i, a la vegada, permeten una completa renovació processal que desborda el contingut propi d'una o diverses reformes parcials. Al llarg de molts anys, la protecció jurisdiccional de nous àmbits juridicomaterials ha suscitat, no sempre amb plena justificació, regles processals especials en les modernes lleis substantives. Però la societat i els professionals del dret reclamen un canvi i una simplificació de caràcter general, que no es portin a terme d'esquena a la realitat, sovint més complexa que antany, sinó que proveeixin noves vies per tractar adequadament aquesta complexitat. Un testimoni autoritzat del conveniment al voltant de la necessitat d'aquesta renovació són els nombrosos treballs oficials i particulars per a una nova llei d'enjudiciament civil que s'han produït en les últimes dècades.

Amb sentit d'Estat, que és consciència clara del degut servei desinteressat a la societat, aquesta llei no ha prescindit, sinó tot el contrari, d'aquests treballs. Els innombrables preceptes encertats de la llei de 1881, la ingent jurisprudència i doctrina que ha generat, els molts informes i suggeriments rebuts de diferents òrgans i entitats, com també de professionals i experts prestigiosos, han estat elements d'un gran valor i interès, també considerats detingudament per elaborar aquesta llei d'enjudiciament civil. Així mateix, s'han examinat amb summa atenció i utilitat tant l'informe preceptiu del Consell General del Poder Judicial com el sol·licitat al Consell d'Estat. Cal afirmar, doncs, que l'elaboració d'aquesta llei s'ha caracteritzat, com era desitjable i convenient, per una participació excepcionalment àmplia i intensa d'institucions i de persones qualificades.

IV

En aquesta llei es defugen de la mateixa manera tant la proximitat com l'esquematisme, propi d'algunes lleis processals estrangeres, però aliè a la nostra tradició i a un detall elemental en la regulació procedimental, que els destinataris d'aquesta classe de codis consideren preferible, més d'acord amb la seva aplicació precisa i segura. Així, doncs, sense caure en excessos reguladors que, pel fet de voler preveure qualsevol incidència, acaben suscitant més qüestions problemàtiques que les que resolen, aquesta llei aborda nombrosos afers i matèries sobre les quals la llei de 1881 deia poc o no deia res.

Cobertes aquestes llacunes, la llei augmenta, certament, el seu contingut, però no per això es fa més extensa —al contrari— ni més complicada, sinó més completa. Es missió i responsabilitat del legislador no deixar sense resposta clara, sota el pretext d'una falsa senzillesa, els problemes reals, que una llarga experiència ha posat en relleu.

Res no hi ha de nou, en la matèria d'aquesta llei, que no signifiqui respostes a interrogants amb rellevància jurídica, que durant més d'un segle la jurisprudència i la doctrina han hagut d'abordar sense una guia legal clara. Sens dubte ha semblat inadmissible procurar una aparença de senzillesa legislativa a base d'omissions, de tancar els ulls a la complexitat de la realitat i negar-la, d'una manera llisa i planera, en el pla de les solucions normatives.

La simplificació procedimental real es porta a terme amb l'eliminació de reiteracions, l'esmena d'insuficiències de regulació i amb una nova ordenació dels processos declaratius, dels recursos, de l'execució forçosa i de les mesures cautelars, que intenta ser clara, senzilla i completa en funció de la realitat dels litigis i dels drets, les facultats, els deures i les càrregues que corresponen als tribunals, als justiciables i als qui, d'una manera o altra, han de col·laborar amb la justícia civil.

D'altra banda, la llei procura utilitzar un llenguatge que, ajustant-se a les exigències ineludibles de la tècnica jurídica, sigui més assequible per a qualsevol ciutadà, amb l'eliminació d'expressions avui obsoletes o difícils de comprendre i més lligades a antics usos forenses que a aquelles exigències. Tanmateix, s'eludeix fins a l'aparença de doctrinarisme i, per això, no es considera inconvenient, sinó tot el contrari, mantenir diversitats expressives per a les mateixes realitats, quan aquest fenomen ha estat acollit tant en el llenguatge comú com en el jurídic. Així, per exemple, se segueixen utilitzant els termes «judici» i «procés» com a sinònims i s'empra en uns casos els vocables «pretensió» o «pretensions» i, en altres, el d'«acció» o «accions» com apareixien en la llei de 1881 i en la jurisprudència i la doctrina posteriors, durant més d'un segle, sense que això hagi originat cap problema.

Es redueixen tot el possible les remissions internes, especialment les que no indiquen res amb relació al precepte o preceptes als quals es remet. S'acull el criteri de divisió dels articles, sempre que sigui necessari, en apartats numerats i es procura que aquests tinguin sentit per si mateixos, a diferència dels simples paràgrafs, que s'han d'entendre interrelacionats. I sense incórrer en exageracions d'exactitud, s'opta per referir-se a l'òrgan jurisdiccional amb el terme «tribunal», que, parlant pròpiament, no diu res del caràcter unipersonal o col·legiat de l'òrgan. Amb aquesta opció, a més a més d'evitar una reiteració constant, en molts articles, de l'expressió «jutjats i tribunals», es té en compte que, segons la legislació orgànica, la primera instància de certs processos civils es pot seguir davant de tribunals col·legiats.

V

Quant al contingut general, aquesta Llei es configura amb exclusió de la matèria relativa a la denominada jurisdicció voluntària, que, com en altres països, sembla preferible regular en una llei diferent, on s'han de dur les disposicions sobre una conciliació que ha deixat de ser obligatòria i sobre la declaració d'hereus sense contesa judicial. També s'obra en congruència amb el criteri ja adoptat segons el qual una llei específica s'ocupa del dret concursal. Les disposicions corresponents de la Llei d'enjudiciament civil de 1881 romanen en vigor només fins a l'aprovació i l'inici de vigència d'aquestes lleis.

En coincidència amb iniciatives anteriors, la nova Llei d'enjudiciament civil també aspira a ser llei processal comuna, per la qual cosa, a la vegada, es pretén que la Llei orgànica del poder judicial vigent, de 1985, circumscrigui el seu contingut al que indica la seva denominació i s'ajusti, d'altra banda, al que assenyala l'apartat primer de l'article 122 de la Constitució. La referència en aquest precepte al «funcionament» dels jutjats i els tribunals no es pot entendre, i mai s'ha entès, ni pel legislador postconstitucional ni per la jurisprudència i la doctrina, com a referència a les normes processals, que, en canvi, s'esmenten expressament en altres preceptes constitucionals.

Així, doncs, no hi ha cap impediment i abunden les raons perquè la Llei orgànica del poder judicial es desprengui de normes processals, moltes d'encertades, però impròpiament situades i productores de nombrosos dubtes pel fet de coexistir amb les que contenen les lleis d'enjudiciament. Com és lògic, aquesta Llei es beneficia de tot el contingut positiu que es podia trobar en la regulació processal de 1985.

Una menció especial mereix la decisió que en aquesta Llei es reguli, en el seu vessant estrictament procedimental, l'institut de l'abstenció i de la recusació. Aquesta és una matèria, amb innegables facetes diferents, de la qual s'ocupaven les lleis processals, però que va ser regulada, amb una nova relació de causes d'abstenció i recusació, en la Llei orgànica del poder judicial, de 1985. Emperò, la subsistència formal de les disposicions sobre aquesta matèria en les diverses lleis processals va originar alguns problemes i, d'altra banda, la regulació de 1985 es podia millorar i, de fet, es va millorar en part per obra de la Llei orgànica 5/1997, de 4 de desembre.

Aquesta Llei és l'ocasió que permet culminar aquell perfeccionament, afrontant el problema de les recusacions temeràries o amb el simple ànim de dilació o d'immediata substitució del jutge o el magistrat recusat. En aquest sentit, l'extemporaneïtat de la recusació es regula d'una manera més precisa, com a motiu d'inadmissió a tràmit, i s'agilitzen i se simplifiquen els tràmits inicials a fi que es produeixi la menor alteració procedimental possible. Finalment, es preveu una multa d'una quantia important per a les recusacions que, en ser resoltes, apareguin proposades de mala fe.

VI

La nova Llei d'enjudiciament civil se segueix inspirant en el principi de justícia sol·licitada o principi dispositiu, del qual s'extreuen totes les seves conseqüències raonables, amb la vista posada, no només en el fet que, com a regla, els processos civils persegueixen la tutela de drets i interessos legítims de determinats subjectes jurídics, als quals correspon la iniciativa processal i la configuració de l'objecte del procés, sinó en el fet que les càrregues processals atribuïdes a aquests subjectes i la seva lògica diligència per obtenir la tutela judicial que demanen, poden configurar i han de configurar raonablement la tasca de l'òrgan jurisdiccional, en benefici de tots.

D'ordinari, el procés civil respon a la iniciativa de qui considera necessària una tutela judicial en funció dels seus drets i interessos legítims. Segons el principi processal esmentat, no s'entén raonable que a l'òrgan jurisdiccional li incumbeixi investigar i comprovar la veracitat dels fets al·legats com a configuradors d'un cas que requereix pretesament una resposta de tutela conforme a dret. Tampoc no es grava el tribunal amb el deure i la responsabilitat de decidir quina tutela, entre totes les possibles, pot ser la que correspon al cas. A qui creu que necessita tutela és a qui s'atribueixen les càrregues de demanar-la, determinar-la amb precisió suficient, al·legar i provar els fets i adduir els fonaments jurídics corresponents a les pretensions de la tutela. Justament per afrontar aquestes càrregues sense indefensió i amb les degudes garanties, s'imposa a les parts, llevat de casos d'una simplicitat singular, que estiguin assistides per un advocat.

Aquesta inspiració fonamental del procés —llevat dels casos en què predomina un interès públic que exigeix satisfacció— no constitueix, de cap manera, un obstacle perquè, com es fa en aquesta Llei, el tribunal apliqui el dret que coneix dins els límits marcats pel vessant jurídic de la raó petidòria. I el dit principi constitueix encara menys un inconvenient perquè la Llei reforci notablement les facultats coercitives dels tribunals respecte del compliment de les seves resolucions o per sancionar comportaments processals manifestament contraris a l'assoliment d'una tutela efectiva. Es tracta, contràriament, de disposicions harmòniques amb el paper que es confia a les parts, a les quals se'ls exigeix assumir amb serietat les càrregues i responsabilitats inherents al procés, sense perjudicar els altres subjectes del procés ni el funcionament de l'Administració de justícia.

VII

En l'àmbit de les disposicions generals, la Llei introdueix nombroses innovacions amb tres grans finalitats: regular d'una manera més completa i racional matèries i qüestions diverses, fins ara mancades de regulació legal; procurar un desenvolupament millor de les actuacions processals, i reforçar les garanties d'encert en la sentència.

A totes les disposicions generals sobre la jurisdicció i la competència, els subjectes del procés, els seus actes i les diligències, les resolucions judicials, els recursos, etc., la Llei els concedeix la importància que mereixen, a fi que constitueixin pautes realment aplicables en les diferents fases del procés, sense que calgui reiterar normes i regulacions senceres.

Quant a les parts, la Llei conté nous preceptes que regulen aquesta matèria d'una manera més completa i amb més ordre i claredat, i superen, a efectes processals, el dualisme de les persones físiques i les jurídiques, i amb la millora d'altres aspectes, relatius a la successió processal, a la intervenció adhesiva litiscon-

sorcial i a la intervenció provocada. Així mateix, el paper i la responsabilitat dels litigants es perfila amb més precisió en regular-se de manera expressa i unitària els actes de disposició (renúncia, assentiment i desistiment i transacció), així com, en la seva seu més adequada, la càrrega de l'allegació i de la prova. Les normes sobre aquestes matèries expliciten el que és conquesta pacífica de la jurisprudència i de la ciència jurídica i són molt importants per al desenllaç del procés mitjançant una sentència justa.

A propòsit de les parts, encara que de veritat desbordi àmpliament el que és el seu reconeixement i el seu tractament processal, sembla oportú donar raó de la manera en què aquesta Llei aborda la realitat de la tutela d'interessos jurídics col·lectius, portats al procés, no ja per qui s'hagi vist lesionat directament i per a la seva protecció individual, o per grups d'afectats, sinó per persones jurídiques constituïdes i legalment habilitades per a la defensa d'aquells interessos.

Aquesta realitat, esmentada mitjançant la referència als consumidors i els usuaris, rep en aquesta Llei una resposta tributària i instrumental del que disposen i puguin disposar en el futur les normes substantives sobre el punt, controvertit i difícil, de la tutela concreta que per mitjà de les entitats esmentades es vulgui atorgar als drets i als interessos dels consumidors i usuaris com a col·lectivitats. Com a via per a aquesta tutela, no es considera necessari un procés o un procediment especial i sí, en canvi, una sèrie de normes especials, en els llocs oportuns.

D'una banda, l'actuació processal de les persones jurídiques i dels grups es fa possible sense dificultat quant a la seva personalitat, capacitat i representació processals. I, d'altra banda, després d'una norma previsor de la singular legitimació de les dites entitats, la Llei inclou, en els llocs adequats, altres preceptes sobre la crida al procés dels qui, sense ser demandants, puguin estar directament interessats a intervenir, sobre acumulació d'accions i de processos i amb relació a la sentència i la seva execució forçosa.

L'amplitud de la intervenció processal prevista amb caràcter general permet rebutjar una acumulació inicial obligatòria de demandes, amb el retard a què obligaria en la substanciació dels processos, un retard que impediria, amb molta freqüència, l'efectivitat de la tutela pretesa. Quant a l'eficàcia subjectiva de les sentències, la diversitat de casos de protecció imposa evitar una norma generalitzadora errònia. Es disposa, en conseqüència, que el tribunal ha d'indicar l'eficàcia que correspon a la sentència segons el seu contingut i d'acord amb la tutela atorgada per la vigent llei substantiva protectora dels drets i interessos en joc. D'aquesta manera, la Llei no proveeix instruments processals estrictament circumscrits a les previsions actuals de protecció col·lectiva dels consumidors i usuaris, sinó que queda oberta a les modificacions i els canvis que es puguin produir en les lleis substantives pel que fa a aquesta protecció.

Finalment, s'opta per no exigir caució prèvia ni regular d'una manera especial la condemna a costes en els processos a què es fa referència. Quant a la gratuïtat de l'assistència jurídica, la Llei d'enjudiciament civil no és la norma adequada per decidir a quines entitats i en quins casos s'ha de reconèixer o atorgar.

La representació obligatòria mitjançant un procurador i la imperativa assistència d'un advocat es configuren en aquesta Llei sense variació substancial pel que fa a les disposicions anteriors. L'experiència, avalada per informes unànimes en aquest punt, garanteix l'encert d'aquesta decisió. Tanmateix, aquesta Llei no deixa de respondre a exigències de racionalització: s'elimina el requisit de la validació dels poders, des de fa temps desproveïda de sentit, i s'unifica del tot l'àmbit material

en què la representació per un procurador i l'assistència d'advocat són necessàries. Les responsabilitats de procurador i advocat s'accentuen en el nou sistema processal, de manera que se subratlla la justificació de les seves funcions respectives.

Pel que fa a la jurisdicció i a la competència, la Llei regula la declinatòria com a instrument únic per al control, a instància de part, d'aquells pressupòsits processals, i determina que l'esmentat instrument s'hagi d'emprar abans de la contestació a la demanda.

D'aquesta manera, es posa fi, d'una banda, a llacunes legals que afectaven la denominada «competència (o incompetència) internacional» i, de l'altra, a una regulació desordenada i inharmònica, en la qual la declinatòria, la inhibitòria i l'excepció es barrejaven i sovint es confonien, amb el resultat indesitjable, en molts casos, de sentències absolutòries de la instància per falta de jurisdicció o de competència, dictades després d'un procés sencer amb alegacions i proves contradictòries. El que aquesta Llei considera adequat a la naturalesa de les coses és que, sens perjudici de la vigilància d'ofici sobre els pressupòsits del procés relatiu al tribunal, la part passiva els hagi de posar de manifest amb caràcter previ, de manera que, si falten, el procés no segueixi endavant o, en altres casos, prossegueixi davant el tribunal competent.

La supressió de la inhibitòria, institut processal mantingut en obsequi d'una facilitat impugnatòria del demandat, es justifica, no només en nom d'una simplificació convenient del tractament processal de la competència territorial, tractament que la dualitat declinatòria-inhibitòria complicava innecessàriament i pertorbadorament amb freqüència, sinó pel que fa a la molt inferior dificultat que comporta per al demandat, a les portes del segle vint-i-u, comparèixer davant el tribunal que estigui coneixent de l'afer. De tota manera, i a fi d'evitar greus molèsties al demandat, la Llei també permet que es plantegi la declinatòria davant el tribunal del seu domicili, i que se'n remeti a continuació immediata al tribunal que coneix de l'afer.

Quant a la jurisdicció i, en gran part, també pel que fa a la competència objectiva, aquesta Llei se subordina als preceptes de la Llei orgànica del poder judicial, que, tanmateix, remet a les lleis processals per a altres mecanismes de la predeterminació legal del tribunal, com és la competència funcional en certs aspectes i, d'una manera assenyalada, la competència territorial. Es proveeixen aquests aspectes de normes adequades.

Aquesta Llei manté els criteris generals per a l'atribució de la competència territorial, sense multiplicar innecessàriament els furs especials per raó de la matèria i sense convertir totes aquestes regles en disposicions d'aplicació necessària. Així doncs, se segueix permetent, per a molts casos, la submissió de les parts, però es perfecciona el règim de la submissió tàcita del demandant i del demandat, amb una previsió especial dels casos en què, abans d'interposar la demanda, d'admetre-la i de citar el demandat, es portin a terme actuacions com les diligències preliminars o la sol·licitud i l'acord eventual de mesures cautelars.

Les previsions de la Llei pel que fa al domicili, com a fur general, donen resposta, amb una regulació més realista i flexible, a necessitats que l'experiència ha posat en relleu, i procurar, en tot cas, l'equilibri entre l'interès legítim de les dues parts.

Sobre la base de la regulació jurisdiccional orgànica i amb ple respecte al que disposa, es construeix en aquesta Llei una disciplina elemental del repartiment d'affers, que, com és lògic, atén els seus aspectes processals i les garanties de les parts, i procura, al mateix temps, una realitat i una imatge millors de la justícia civil. No s'incorre, per tant, ni en duplicitat normativa ni en extra-

limitació de l'àmbit legislatiu específic. Una cosa és que la fixació i l'aplicació de les normes de repartiment s'entengui com a funció governativa, no jurisdiccional, i una altra, ben diferent, que el compliment d'aquesta funció manqui de tota rellevància processal o jurisdiccional.

Algun precepte aïllat de la Llei d'enjudiciament de 1881 ja establia una conseqüència processal en relació amb el repartiment. El que aquesta Llei porta a terme és un desenvolupament lògic de la projecció processal d'aquella «competència relativa», com la va denominar la Llei de 1881, amb la mirada posada en l'apartat segon de l'article 24 de la Constitució, que, segons la doctrina del Tribunal Constitucional, no ha considerat irrellevant ni la inexistència ni la infracció de les normes de repartiment.

En efecte, és clar que el repartiment acaba determinant «el jutge ordinari» que ha de conèixer de cada afer. I si bé s'ha considerat constitucionalment admissible que aquesta última determinació no s'hagi de portar a terme per aplicació immediata d'una norma amb rang formal de llei, no seria acceptable, en bona lògica i tècnica jurídica, que una sanció governativa fos l'única conseqüència de la inaplicació o de la infracció de les normes no legals determinants de que conegui un «jutge ordinari» en lloc d'un altre. Difícilment es pot justificar la coexistència d'aquesta sanció governativa, que reconeixeria la infracció del que ha de predeterminar el «jutge ordinari», i l'absència d'efectes processals per als qui tenen el dret que el seu cas sigui resolt pel tribunal que correspongui segons unes normes predeterminades.

Per tot això, aquesta Llei preveu, en primer lloc, que es pugui adduir i corregir la infracció eventual de la legalitat relativa al repartiment d'afers i, en cas que aquell mecanisme sigui infructuós, preveu, i evita la sanció severa de nul·litat radical —reservada a les infraccions legals sobre jurisdicció i competència objectiva i declarable d'ofici—, que es puguin anul·lar, a instància de part gravada, les resolucions dictades per un òrgan que no sigui el que hauria de conèixer segons les normes de repartiment.

En aquesta Llei la prejudicialitat és, en primer terme, objecte d'una regulació unitària, en lloc de les normes disperses i imprecises que conté la Llei de 1881. Però, a més a més, pel que fa a la prejudicialitat penal, s'estableix la regla general de la no-suspensió del procés civil, llevat que hi hagi causa criminal en la qual s'estigui investigant, com a fets d'aparença delictiva, algun o alguns dels que justament fonamenten les pretensions de les parts en el procés civil i ocorri, a més a més, que la sentència que s'hi hagi de dictar pugui ser influïda decisivament per la que es dicti en el procés penal.

Així, doncs, cal alguna cosa més que una querella admesa o una denúncia no arxivada perquè la prejudicialitat penal incideixi en el procés civil. Però, si hi concorren tots els elements esmentats, aquest procés no se suspèn fins que únicament estigui pendent de sentència. Només determina una suspensió immediata el cas especial de la falsedat penal d'un document aportat al procés civil, sempre que aquest document pugui ser determinant del sentit de la decisió.

Per culminar un tractament més racional de la prejudicialitat penal, que, al mateix temps, eviti paralitzacions indegudes o endarreriments del procés penal mitjançant querelles o denúncies infundades, s'estableix expressament la responsabilitat civil per danys i perjudicis derivats de la dilació suspensiva si la sentència penal declara que el document és autèntic o que no se n'ha provat la falsedat.

Es preveu, a més a més, el plantejament de qüestions prejudicials no penals amb possibles efectes suspensius

i vinculants, quan les parts del procés civil es mostrin conformes amb aquests efectes. I, finalment, s'admet també la prejudicialitat civil, amb efectes suspensius, si no és possible l'acumulació de processos o si un dels processos està a punt d'acabar.

VIII

L'objecte del procés civil és un afer amb diverses facetes, totes d'una gran importància. Són conegudes les polèmiques doctrinals i les diferents teories i posicions acollides en la jurisprudència i en els treballs científics. En aquesta Llei, la matèria es regula en diversos llocs, però el propòsit exclusiu de les noves regles és resoldre problemes reals, que la Llei de 1881 no resolva ni facilitava resoldre.

Aquí es parteix de dos criteris inspiradors: d'una banda, la necessitat de seguretat jurídica, i de l'altra, l'escassa justificació de sotmetre els mateixos justiciables a diferents processos i de provocar l'activitat corresponent dels òrgans jurisdiccional, quan la qüestió o l'afer litigiós es pot resoldre raonablement en un de sol.

Amb aquests criteris, que s'han d'harmonitzar amb la plenitud de les garanties processals, aquesta Llei, entre altres disposicions, estableix una regla de preclusió d'allegacions de fets i de fonaments jurídics, ja coneguda en el nostre dret i en altres ordenaments jurídics. En la mateixa línia, la Llei evita la dualitat de controvèrsies indeguda sobre nul·litat dels negocis jurídics —una, per via d'excepció; una altra, per via de demanda o acció—, tracta diferenciadament l'allegació de compensació i precisa l'àmbit dels fets que cal considerar nous als efectes de fonamentar una segona pretensió en aparença igual a una altra d'anterior. En tots aquests punts, els nous preceptes s'inspiren en jurisprudència i doctrina sòlides.

Amb la mateixa inspiració bàsica de no multiplicar innecessàriament l'activitat jurisdiccional i les càrregues de tota mena que comporta qualsevol procés, el règim de la pluralitat d'objectes pretén l'economia processal i, a la vegada, una configuració de l'àmbit objectiu dels processos que no impliqui una complexitat inconvenient pel que fa al procediment que s'hagi de seguir o que, simplement, dificulti sense raó suficient la substanciació i la decisió dels litigis. Per aquest motiu es prohibeix la reconvençió que no tingui relació amb les pretensions de l'actor i que en els judicis verbals, en general, es limiti l'acumulació d'accions.

La regulació de l'acumulació d'accions s'innova, amb caràcter general, mitjançant diversos perfeccionaments i, especialment, amb el d'un tractament processal precís, fins ara inexistent. Quant a l'acumulació de processos, s'aclareixen els pressupòsits que la fan procedent, així com els requisits i els obstacles processals d'aquest institut, i se simplifica el procediment en el que és possible. A més a més, la Llei inclou normes per evitar un ús desviat de l'acumulació de processos: no s'admet l'acumulació quan el procés o els processos ulteriors es puguin evitar mitjançant l'excepció de litispendència o si el que es planteja en els processos es va poder suscitar mitjançant l'acumulació inicial d'accions, l'ampliació de la demanda o per mitjà de la reconvençió.

IX

El títol V, dedicat a les actuacions judicials, presenta ordenadament normes extretes de la Llei orgànica del poder judicial, amb alguns perfeccionaments aconsellats per l'experiència. Cal destacar un èmfasi singular en les disposicions sobre la necessària publicitat i presència del jutge o dels magistrats —no només el ponent, si es tracta d'un òrgan col·legiat— en els actes de prova, compareixences i vistes. Aquesta insistència en normes gene-

rals troba després la plena concreció en la regulació dels diferents processos, però, en tot cas, se sanciona amb nul·litat radical la infracció del que es disposa sobre presència judicial o immediatesa en sentit ampli.

Quant a la dació de fe, la Llei rebutja algunes propostes contràries a aquesta funció essencial dels secretaris judicials, si bé procura no estendre aquesta responsabilitat dels fedataris més enllà del que és veritablement necessari i, per afegiment, possible. Així, la Llei exigeix la intervenció del fedatari públic judicial per a la constància fefaent de les actuacions processals portades a terme en el tribunal o davant seu i reconeix la recepció d'escrits en el registre que es pugui haver establert a aquest efecte, entenent que la fe pública judicial garanteix les dades del registre relatives a la recepció.

La documentació de les actuacions es pot portar a terme, no solament mitjançant actes, notes i diligències, sinó també amb els mitjans tècnics que reuneixin les garanties d'integritat i autenticitat. I les vistes i les compareixences orals s'han de registrar o gravar en suports aptes per a la reproducció.

Els actes de comunicació es regulen amb ordre, claredat i sentit pràctic. I es pretén que, en el seu propi interès, els litigants i els seus representants assumeixin un paper més actiu i eficaç, i descarregar de passada els tribunals d'un treball gestor injustificat i, sobretot, eliminar «temps morts», que endarrereixen la tramitació.

Una peça important d'aquest nou disseny són els procuradors dels tribunals que, per la seva condició de representants de les parts i de professionals amb coneixements tècnics sobre el procés, estan en condicions de rebre notificacions i de traslladar a la part contrària molts escrits i documents. Per a la tramitació dels processos sense dilacions indegudes, es confia també en els mateixos col·legis de procuradors per al funcionament eficaç dels seus serveis de notificació, previstos ja en la Llei orgànica del poder judicial.

La preocupació per l'eficàcia dels actes de comunicació, factor d'una tardança indeguda en la resolució de molts litigis, porta la Llei a optar decididament per atorgar rellevància als domicilis que constin en el padró o en entitats o registres públics, ja que entén que un comportament cívicament i socialment acceptable no és compatible amb la indiferència o el descuit de les persones respecte d'aquells domicilis. A efectes d'actes de comunicació, també es considera domicili el lloc de treball no ocasional.

En aquesta línia, són considerables els canvis en el règim dels actes de comunicació, i s'acudeix als edictes només com a recurs últim i extrem.

Si en el procés és preceptiva la intervenció de procurador o si, sense que sigui preceptiva, les parts es personen amb aquesta representació, els actes de comunicació, sigui quin sigui el seu objecte, es porten a terme amb els procuradors. Quan no és preceptiva la representació per un procurador o aquest encara no s'ha personat, la comunicació s'intenta en primer lloc mitjançant correu certificat amb acusament de recepció al lloc designat com a domicili o, si el tribunal ho considera més convenient per a l'èxit de la comunicació, a diversos llocs. Només si aquest mitjà fracassa s'intenta la comunicació mitjançant el lliurament pel tribunal del que s'hagi de comunicar, sigui al destinatari, sigui a altres persones expressament previstes, si no es troba el destinatari.

A efectes de la citació per a la compareixença inicial del demandat, és al demandant a qui correspon assenyalar un o diversos llocs com a domicilis a efectes d'actes de comunicació, encara que lògicament, comparegut el demandat, aquest pot designar un domicili diferent. Si el demandant no coneix el domicili o si fracassa la comunicació efectuada al lloc indicat, el tribunal ha de portar a terme investigacions, l'eficàcia de les quals reforça aquesta Llei.

En matèria de terminis, la Llei elimina radicalment els terminis de determinació judicial i estableix els altres amb realisme, és a dir, prenent en consideració l'experiència dels protagonistes principals de la justícia civil i els resultats d'algunes reformes parcials de la Llei de 1881. En aquest sentit, s'ha comprovat que un escurçament sistemàtic dels terminis establerts legalment per als actes de les parts no redunda en la disminució desitjada de l'horitzó temporal de la sentència. Els terminis molt breus no són cap panacea per aconseguir que en definitiva es dicti, amb les garanties degudes, una resolució que proveeixi sense demora les pretensions de tutela efectiva.

Aquesta Llei opta, doncs, quant als actes de les parts, per terminis breus però suficients. I pel que fa a molts terminis adreçats al tribunal, també els preveu breus, amb seguretat en la deguda diligència dels òrgans jurisdiccional. Tanmateix, pel que fa a l'assenyalament d'audiències, judicis i vistes —d'una importància capital en l'estructura dels nous processos declaratius, atesa la concentració d'actes adoptada per la Llei—, es defugen les normes imperatives que no puguin ser complertes i, en alguns casos, s'opta per confiar que els calendaris dels tribunals, quant a aquells actes, s'ajustin a la situació dels processos i al compliment legal i reglamentari del deure que incumbeix tots els servidors de l'Administració de justícia.

Pel que fa als terminis per dictar sentència en primera instància, s'estableixen el de deu dies per al judici verbal i el de vint per al judici ordinari. No es tracta de terminis que, en si mateixos, es puguin considerar excessivament breus, però sí que són raonables i possibles de complir. Perquè cal tenir en compte que l'estructura nova dels processos ordinaris comporta que els jutges ja tinguin un coneixement important dels afers i no els hagin d'estudiar o reestudiar completament al final, examinant una a una les diligències de prova portades a terme per separat, així com les alegacions inicials de les parts i les seves pretensions, que des de la seva admissió sovint no van tornar a considerar.

En els judicis verbals, és òbvia la proximitat del moment sentenciador a les proves i a les pretensions i els seus fonaments. En el procés ordinari, l'acte del judici opera aquesta proximitat de la sentència respecte de la prova —i, per tant, en gran part, del cas—, i l'audiència prèvia al judici, en la qual s'ha de perfilar el que és objecte de la controvèrsia, aproxima també les pretensions de les parts a l'activitat jurisdiccional decisòria del litigi.

La Llei, atenta al present i previsora del futur, obre la porta a la presentació d'escrits i documents i als actes de notificació per mitjans electrònics, telemàtics i altres de semblants, però sense imposar als justiciables i als ciutadans que disposin d'aquells mitjans i sense deixar de regular les exigències d'aquesta comunicació. Perquè tinguin plens efectes els actes efectuats per aquells mitjans, cal que els instruments utilitzats comportin la garantia que la comunicació i la cosa comunicada són atribuïbles amb seguretat a qui aparegui com a autor d'una i de l'altra. Així mateix, ha d'estar garantida la recepció íntegra i les altres circumstàncies legalment rellevants.

Es lògic preveure, com es fa, que quan aquestes seguretats no les proporcionin les característiques del mitjà utilitzat o aquest sigui susceptible de manipulació amb més o menys facilitat, l'eficàcia dels escrits i els documents, a efectes d'acreditació o de prova, quedi superada a una presentació o aportació que sí que en permeti l'examen i la verificació necessaris. Però aquestes cauteles raonables, tanmateix, no han d'impedir el reconeixement dels avenços científics i tècnics i la seva possible incorporació al procés civil.

En aquest punt, la Llei evita incórrer en un reglamentisme impropri de la seva naturalesa i de la seva

desitjable projecció temporal. La instauració de mitjans de comunicació com els esmentats i la determinació de les seves característiques tècniques són, pel que fa als òrgans jurisdiccionals, afers que troben la base legal apropiada en les atribucions que la Llei orgànica del poder judicial confereix al Consell General del Poder Judicial i al Govern. Quant als procuradors i els advocats i fins i tot als justiciables, el raonable és suposar que vagin disposant de mitjans de comunicació diferents dels tradicionals, que compleixin els requisits que estableix aquesta Llei, en la mesura de les seves pròpies possibilitats i dels mitjans de què estiguin dotats els tribunals.

Per a l'auxili judicial, en el règim del qual, entre altres perfeccionaments, es precisa el que correspon prestar als jutjats de pau, la Llei compta amb el sistema informàtic judicial. En aquesta matèria, s'atorga als tribunals una potestat coercitiva i sancionadora raonable pel que fa als endarreriments deguts a la falta de diligència a les parts.

Altres innovacions especialment dignes de menció, dins el títol V del llibre primer abans esmentat, són la previsió d'un nou assenyalament de vistes abans que se celebrin, per evitar al màxim que se suspenguin, així com les normes que, respecte a la votació i a la decisió dels afers, tendeixen a garantir la immediatesa en sentit estricte, i que estableixen, amb excepcions raonables, que han de dictar sentència els jutges i els magistrats que van presenciar la pràctica de les proves en el judici o la vista.

Amb aquestes normes, aquesta Llei no exagera la importància de la immediatesa en el procés civil ni aspira a una utopia, perquè, a més a més de la rellevància de la immediatesa per a l'enjudiciament precís de tota classe d'afers, l'ordenació dels nous processos civils en aquesta Llei imposa concentració de la pràctica de la prova i proximitat de la pràctica esmentada en el moment de dictar sentència.

En el capítol relatiu a les resolucions judicials, destaquen com a innovacions les relatives a la invariabilitat, l'aclariment i la correcció de les resolucions. S'incrementa la seguretat jurídica en perfilar adequadament els casos en què aquestes dues últimes són procedents i s'introdueix un instrument per solucionar ràpidament, d'ofici o a instància de part, les manifestes omissions de pronunciaments, per completar les sentències en què, per error, s'hagin comès aquestes omissions.

La llei regula aquest nou institut amb la precisió necessària perquè no se n'abusi i cal fer notar, d'altra banda, que el precepte sobre forma i contingut de les sentències augmenta l'exigència de cura en la part dispositiva, ja que disposa que en aquesta part es facin tots els pronunciaments corresponents a les pretensions de les parts sense permetre els pronunciaments tàcits sovint continguts fins ara en els fonaments jurídics.

D'aquesta manera no és necessari forçar el mecanisme del denominat «recurs d'aclariment» i es poden evitar recursos ordinaris i extraordinaris fonamentats en la incongruència per omissió de pronunciaments. És clar, i queda clar en la Llei, que aquest institut no ataca per res la fermesa que calgui atribuir, si s'escau, a la sentència incompleta. Perquè, d'una banda, els pronunciaments ja emesos són, òbviament, fermes, i de l'altra, es prohibeix modificar-los i només es permet afegir-hi els que s'hagin omès.

Davant de propostes de sentit molt divers, la Llei manté les diligències d'ordenació, encara que n'amplia el contingut, i suprimeix les propostes de resolució, totes dues fins ara a càrrec dels secretaris judicials. Aquestes mesures se situen dins de l'esforç que la Llei fa per aclarir els àmbits d'actuació dels tribunals, als quals correspon dictar les provisions, les interlocutòries i les

sentències, i dels secretaris judicials, els quals, juntament amb la seva tasca insubstituïble de fedataris públics judicials, entre moltes altres tasques d'una gran importància, s'han d'encarregar a més a més, i de manera exclusiva, de l'ordenació adequada del procés, per mitjà de les diligències d'ordenació.

Les propostes de resolució, introduïdes per la Llei orgànica del poder judicial el 1985, no han servit de fet per aprofitar l'indubtable coneixement tècnic dels secretaris judicials, sinó més aviat per incrementar la confusió entre les atribucions d'aquests i les dels tribunals, i per donar lloc a criteris d'actuació diferents en els diversos jutjats i tribunals, i originar amb freqüència inseguretats i insatisfaccions. Per aquest motiu no s'ha considerat oportú mantenir l'existència dels secretaris, i sí plantejar fórmules alternatives que redundin en un millor funcionament dels òrgans judicials.

En aquest sentit la Llei opta, d'una banda, per definir de manera precisa què s'ha d'entendre per provisions i interlocutòries, especificant, en cada precepte concret, quan s'han de dictar les unes i les altres. Així, qualsevol qüestió processal que requereixi una decisió judicial l'han de resoldre necessàriament els tribunals, per mitjà d'una provisió, o bé mitjançant interlocutòria, segons els casos. Però, d'altra banda, la Llei atribueix l'ordenació formal i material del procés, en definitiva, les resolucions d'impuls processal, als secretaris judicials, i indica al llarg del text quan s'ha de dictar una diligència d'ordenació per mitjà de l'ús de formes impersonals, que permeten deduir que l'actuació corresponent l'han de fer els secretaris judicials en la seva qualitat d'encarregats de la tramitació correcta del procés.

Una novetat d'aquesta Llei també són les normes que, d'acord amb la jurisprudència i la doctrina més autoritzades, expressen regles referents al contingut de la sentència. Així, els preceptes relatius a la regla «iuxta allegata et probata», a la càrrega de la prova, a la congruència i a la cosa jutjada material. També són importants les disposicions sobre sentències amb reserva de liquidació, que es procura restringir als casos en què sigui imprescindible, i sobre les condemnes de futur.

Quant a la càrrega de la prova, la Llei supera els termes, en si mateixos poc significatius, de l'únic precepte legal fins ara existent amb caràcter de norma general, i acull conceptes ja concretats amb caràcter pacífic en la jurisprudència.

Les normes de càrrega de la prova, encara que només s'apliquen judicialment quan no s'ha aconseguit certesa sobre els fets controvertits i rellevants en cada procés, constitueixen regles d'orientació decisiva per a l'activitat de les parts. I són, així mateix, regles que, ben aplicades, permeten al jutgador confiar en l'encert del seu enjudiciament fàctic, quan no es tracti de casos en què, perquè hi està implicat un interès públic, sigui exigible que s'exhaureixin, d'ofici, les possibilitats d'aclarir els fets. Per tot això, s'ha de considerar d'importància aquest esforç legislatiu.

El precepte sobre la deguda exhaustivitat i congruència de les sentències, a més a més d'haver-se enriquit amb algunes precisions, es complementa amb altres normes, algunes d'aquestes ja esmentades, que atorguen a la congruència tota la seva virtualitat. Quant a la cosa jutjada, aquesta Llei, defugint de nou el que hi seria doctrinarisme, s'aparta, emperò, de concepcions d'indole gairebé metajurídica superades i, d'acord amb la millor tècnica jurídica, entén la cosa jutjada com un institut de naturalesa essencialment processal, adreçat a impedir la repetició indeguda de litigis i a procurar, mitjançant l'efecte de vinculació positiva a la cosa jutjada anteriorment, l'harmonia de les sentències que es pronuncien sobre el fons en afers prejudicialment connexos.

Amb aquesta perspectiva, allunyada de la idea de la presumpció de veritat, de la tòpica «santedat de la

cosa jutjada» i de la confusió amb els efectes juridico-materials de moltes sentències, s'entén que, llevat d'excepcions molt justificades, es reafirmi l'exigència de la identitat de les parts com a pressupòsit de l'específica eficàcia en què consisteix la cosa jutjada. Quant a altres elements, la Llei disposa que la cosa jutjada operi efectiva la regla de preclusió d'allegacions de fets i de fonaments jurídics.

La nul·litat dels actes processals es regula en aquesta Llei, que determina, en primer terme, els supòsits de nul·litat radical o de ple dret. Es manté el sistema ordinari de denúncia dels casos de nul·litat radical per mitjà dels recursos o de la seva declaració, d'ofici, abans de dictar-se resolució que posi fi al procés.

Però es reafirma la necessitat, posada en relleu en el moment oportú pel Tribunal Constitucional, d'un remei processal específic per a aquells casos en què la nul·litat radical, pel moment en què es va produir el vici que la va causar, no podia ser declarada d'ofici ni denunciada per via de recurs, encara que es tractés de defectes greus, generadors d'una indefensió innegable. Així, per exemple, la privació de la possibilitat d'actuar en vistes anteriors a la sentència o de conèixer la sentència a l'efecte d'interposar-hi els recursos procedents.

Tanmateix, s'exclou la incongruència d'aquesta via processal. Perquè la incongruència de les resolucions que posin fi al procés, a més a més que no sempre comporta nul·litat radical, presenta una entitat sens dubte diferent, no reclama en molts casos la reposició de les actuacions per a la reparació de la indefensió causada pel vici de nul·litat i, quan es tracti d'una incongruència omissiva patent, aquesta Llei ha previst, com ja s'ha exposat, un tractament diferent.

Es veritat que, mitjançant l'incident excepcional de nul·litat d'actuacions, es poden veure afectades sentències i altres resolucions finals, que s'han de considerar fermes. Però el legislador no pot, en nom de la fermesa, tancar els ulls a l'antecedent nul·litat radical, que afecta la resolució, amb totes les seves característiques —fermesa inclosa— i amb tots els seus efectes. La Llei opta, doncs, per afrontar la nul·litat d'acord amb la seva naturalesa i no segons la similitud amb les realitats que determinen l'existència d'altres instituts, com el denominat recurs de revisió o l'audiència del condemnat en rebel·lia.

En els casos previstos com a base del remei excepcional de què ara es tracta, no és una causa de rescissió de sentències fermes i no ha semblat oportú barrejar la nul·litat amb aquestes causes ni s'ha considerat convenient, per a una tutela judicial efectiva, seguir el procediment establert a l'efecte de la rescissió ni portar la nul·litat a l'òrgan competent per a aquella.

Encara que, com respecte d'altres drets processals, sempre hi ha el risc d'abús de la sol·licitud excepcional de nul·litat d'actuacions, la Llei preveu aquest risc no només amb la curiosa determinació dels casos en què es pot fonamentar la sol·licitud, sinó amb altres regles: no-suspensió de l'execució, condemna a costes en cas de desestimació d'aquella i imposició de multa quan es consideri temerària. A més a més, els tribunals poden rebutjar les sol·licituds manifestament infundades mitjançant provisió succintament motivada, sense que en aquells casos s'hagi de substanciar l'incident i dictar interlocutòria.

X

El llibre II d'aquesta Llei, dedicat als processos declaratius, comprèn, dins el capítol referent a les disposicions comunes, les regles per determinar el procés que s'ha de seguir. Aquesta determinació es porta a terme combinant criteris relatius a la matèria i a la quantia. Però la matèria no sols es considera en aquesta Llei, com

en la de 1881, un factor predominant respecte de la quantia, sinó un element de rellevància molt superior, com a conseqüència lògica de la preocupació d'aquesta Llei per l'efectivitat de la tutela judicial. I és que l'efectivitat reclama que per raó de la matèria, amb independència de l'avaluació dinerària de l'interès de l'afer, se solucioni amb rapidesa —amb més rapidesa que fins ara— un gran nombre de casos i de qüestions.

Aquest és un moment oportú per donar raó del tractament que, amb la mirada posada a l'article 53.2 de la Constitució, aquesta Llei atorga, en l'àmbit processal civil, a una matèria plural però susceptible de consideració unitària: els drets fonamentals.

A més a més d'entendre, d'acord amb una interpretació unànime, que la sumarietat a què es refereix el dit precepte de la Constitució no s'ha d'entendre en el sentit estricte o tecnicojurídic, d'absència de cosa jutjada a causa d'una limitació d'allegacions i prova, és imprescindible, per a un enfocament adequat del tema, la distinció entre els drets fonamentals la violació dels quals es produeix en la realitat extraprocessal i aquells que, per la seva substància i el seu contingut, només poden ser violats o infringits en el si d'un procés.

Quant als primers, poden ser i han de ser portats a un procés per protegir-los ràpidament, que es tramiti amb preferència: el fet o el comportament, extern al procés, generador de la pretesa violació del dret fonamental, es residencia després jurisdiccionalment. I el que vol aquest precepte constitucional concret és, sense cap dubte, una tutela judicial singularment ràpida.

En canvi, pel que fa als drets fonamentals que, en si mateixos, consisteixen en drets i garanties processals, és del tot il·lògic que el dret respongui a la seva violació eventual preveient, en el marc de la jurisdicció ordinària, tant un o diversos procediments paral·lels com un procés posterior a aquell en què es produeixi la violació i no sigui reparada. És patent que amb el primer s'entraria de ple en el territori de l'absurd. I el segon suposaria duplicar els processos jurisdiccionalment. I encara caldria parlar de duplicació —del tot ineficax i paradoxalment contrària al que es pretén— com a mínim, ja que en el segon procés, previst com a hipòtesi, també es podria produir o pensar que s'havia produït una nova violació de drets fonamentals, de contingut processal.

Per tot això, per als drets fonamentals del primer bloc, els que es refereixen a béns jurídics de l'àmbit vital extrajudicial, aquesta Llei estableix que els processos corresponents se substancien per una via procedimental, de tramitació preferent, més ràpida que la que estableix la Llei de protecció jurisdiccional dels drets fonamentals, de 1978: el dels judicis ordinaris, amb demanda i constestació per escrit, seguides de vista i sentència.

En canvi, pel que fa als drets fonamentals de naturalesa processal, la infracció dels quals es pot produir al llarg de qualsevol litigi, aquesta Llei descarta un procediment especial il·lògic davant les denúncies d'infracció i considera que les possibles violacions s'han de solucionar en el si del procés en què s'han produït. Amb aquesta finalitat responen, respecte de punts i qüestions molt diferents, múltiples disposicions d'aquesta Llei, encaminades a una tutela ràpida de les garanties processals constitucionalitzades. La majoria d'aquelles disposicions tenen caràcter general atès que el que regulen és susceptible sempre d'originar la necessitat de tutelar drets fonamentals d'indole processal, i no té sentit, per tant, establir una tramitació preferent. En canvi, i a títol de mers exemples de regles singulars, cal assenyalar la tramitació preferent de tots els recursos de queixa i dels recursos d'apel·lació contra determinades actuacions que inadmeten demandes. D'acord amb l'experiència, la Llei també s'ocupa de manera especial, segons es veurà, dels casos d'indefensió, amb nul·litat radical,

que, pel moment en què es poden donar, no és possible afrontar mitjançant recursos o amb actuació del tribunal, d'ofici.

Tornant a l'atribució de tipus d'afers en les diferents vies procedimentals, la Llei, en síntesi, reserva per al judici verbal, que s'inicia mitjançant demanda succinta amb citació immediata per a la vista, els litigis caracteritzats, en primer lloc, per la simplicitat singular de l'objecte controvertit i, en segon terme, pel petit interès econòmic. La resta de litigis han de seguir la via del judici ordinari, que també es caracteritza per la concentració, la immediatesa i l'oralitat. De tota manera, encara que la matèria és criteri determinant del procediment en nombrosos casos, la quantia segueix complint un paper no menyspreable i les regles sobre la seva determinació canvien notablement, amb un contingut i una estructura millors, d'acord amb l'experiència, i es procura, d'altra banda, que la indeterminació inicial quedi circumscrita als casos veritablement irreductibles a qualsevol quantificació, encara que sigui relativa.

Les diligències preliminars del procés que establia la Llei d'enjudiciament civil de 1881 no distaven gaire del desús complet, ja que no es consideren d'utilitat, ateses les escasses conseqüències de la negativa a dur a terme els comportaments preparatoris previstos, malgrat que el tribunal considerés justificada la sollicitud de l'interessat. Per aquests motius, algunes iniciatives de reforma processal civil es van inclinar a prescindir d'aquest institut.

Tanmateix, aquesta Llei es basa en el convenciment que calen mesures eficaces per a la preparació del procés. D'una banda, s'amplien les diligències que cal sol·licitar, encara que sense arribar a l'extrem que siguin indeterminades. D'altra banda, sense incórrer en excessos coercitius, es preveuen, no obstant això, pel que fa a la negativa injustificada, conseqüències pràctiques d'efectivitat molt superior a la responsabilitat per danys i perjudicis.

Cercant un equilibri equitatiu, s'exigeix al sol·licitant de les mesures preliminars una caució per compensar les despeses, els danys i els perjudicis que es pugui ocasionar als subjectes passius d'aquelles, amb la particularitat que el mateix tribunal competent per a les mesures ha de decidir sumàriament sobre el destí de la caució.

En els moments inicials del procés, a més a més d'adjuntar a la demanda o la personació els documents que acreditin certs pressupòsits processals, és molt important, per a informació de la part contrària, la presentació de documents sobre el fons de l'afet, als quals la regulació d'aquesta Llei afegeix mitjans i instruments en què constin fets fonamentals (paraules, imatges i xifres, per exemple) per a les pretensions de les parts, així com els dictàmens escrits i determinats informes sobre fets. Les noves normes preveuen, així mateix, la presentació de documents exigits en certs casos per a l'admissibilitat de la demanda i estableixen amb claredat que, com és lògic i raonable, es poden presentar en moments no inicials els documents relatius al fons, però la rellevància dels quals només s'hagi posat de manifest a conseqüència de les alegacions de la part contrària.

Aquí, com en altres punts, la Llei accentua les càrregues de les parts, restringint al màxim la possibilitat de remetre's a expedients, arxius o registres públics. Els supòsits de presentació no inicial dels documents i altres escrits i instruments relatius al fons es regulen amb exactitud i se substitueix la promesa o el jurament de no haver-los conegut o pogut obtenir anteriorment per la càrrega de justificar aquesta circumstància. Congruentment, el tribunal és facultat per decidir la improcedència de tenir en compte els documents si, amb el desenvolupament de les actuacions, no apareixen justificats

el desconeixement i la impossibilitat. En casos en què s'aprecii mala fe o ànim dilatori en la presentació del document, el tribunal, a més a més, pot imposar una multa.

Quant a la regulació del lliurament de còpies d'escrits i documents i el trasllat a les altres parts, és una innovació important la ja esmentada d'encomanar el trasllat als procuradors, quan aquests intervinguin i s'hagin personat. El tribunal ha de considerar efectuat el trasllat des que li consti el lliurament de les còpies al servei de notificació organitzat pel col·legi de procuradors. D'aquesta manera, es descarreguen racionalment els òrgans jurisdiccionals i, singularment, el personal no jurisdiccional d'una feina que, ben mirat, és innecessari i impropri que efectuïn, en inevitable detriment d'altres. Però, a més a més, el nou sistema permet, com abans s'ha apuntat, eliminar «temps morts», ja que des de la presentació amb trasllat acreditat es comencen a computar els terminis per dur a terme qualsevol actuació processal ulterior.

XI

Atès que es tracta de normes comunes a tots els processos declaratius en primera instància i, quan sigui procedent, en la segona, sembla més encertat situar les normes sobre la prova entre les disposicions generals de l'activitat jurisdiccional declarativa que en el si de les que articulen un determinat tipus procedimental.

La prova, incardinada així i amb derogació dels preceptes del Codi civil mancats d'una altra rellevància que la processal, es regula en aquesta Llei amb la unitat i la claredat desitjables, a més a més d'un ampli perfeccionament, en tres vessants diferents.

D'una banda, es determina l'objecte de la prova, les regles sobre la iniciativa de l'activitat probatòria i sobre la seva admissibilitat, d'acord amb els criteris de pertinència i utilitat, i s'hi ha d'afegir la licitud, el tractament processal del qual, fins ara inexistent, es proveeix amb senzills preceptes.

D'altra banda, quant a l'aspecte procedimental, davant de la dispersió de la pràctica de la prova, s'introdueix una novetat capital, que és la pràctica de tota la prova en el judici o vista, i es disposa que les diligències que, per raons i motius justificats, no es puguin practicar en aquests actes públics, amb garantia plena de la presència judicial, s'han de dur a terme anteriorment als actes esmentats. A més a més, es regula la prova anticipada i l'assegurament de la prova, que en la Llei de 1881 a penes mereixien alguna norma aïllada.

Finalment, els mitjans de prova, juntament amb les presumpcions, experimenten en aquesta Llei nombrosos i importants canvis. Cal mencionar, com a primer de tots, l'obertura legal a la realitat de tot el que pot ser conduent per fonamentar un judici de certesa sobre les alegacions fàctiques, obertura incompatible amb la idea d'un nombre determinat i tancat de mitjans de prova. A més a més, és obligatori el reconeixement exprés dels instruments que permeten recollir i reproduir paraules, sons i imatges o dades, xifres i operacions matemàtiques.

En segon terme, en la línia d'una claredat i una flexibilitat més grans, canvia la manera d'entendre i de practicar els mitjans de prova més consagrats i perennes.

La confessió, en excés tributària dels seus orígens històrics, en gran part superats i, per afegiment, barrejada amb el jurament, se substitueix per una declaració de les parts, que s'allunya extraordinàriament de la rigidesa de l'«absolució de posicions». Aquesta declaració ha de versar sobre les preguntes formulades en un interrogatori lliure, fet que garanteix l'espontaneïtat de les respostes, la flexibilitat en la realització de preguntes i, en definitiva, la integritat d'una declaració no preparada.

Quant a la valoració de la declaració de les parts, és del tot lògic seguir tenint en consideració, a l'efecte de fixar els fets, la dada que els reconegui com a certs la part que hi ha intervingut i per a la qual són perjudicials. Però, en canvi, no és raonable imposar legalment, en tot cas, un valor probatori ple al reconeixement o la confessió. Com en les últimes dècades ha afirmat la jurisprudència i ha justificat la millor doctrina, s'ha d'establir la valoració lliure, tenint en compte les altres proves que es practiquin.

Aquesta Llei s'ocupa dels documents, dins els preceptes sobre la prova, únicament a l'efecte de la formació del judici jurisdiccional sobre els fets, encara que, òbviament, aquesta eficàcia hagi d'exercir una notable influència indirecta en el tràfic jurídic. Els documents públics, des del punt de vista processal civil, han estat sempre i han de seguir sent aquells als quals és possible i convé atribuir una força clara i determinada a l'hora del judici fàctic. Documents privats, en canvi, són els que, en si mateixos, no tenen aquesta força fonamentadora de la certesa processal i, per això, llevat que la seva autenticitat sigui reconeguda pels subjectes a qui puguin perjudicar, queden subjectes a la valoració lliure o conforme amb les regles de la crítica sana.

L'específica força probatòria dels documents públics deriva de la confiança dipositada en la intervenció de diferents fedataris legalment autoritzats o habilitats. La llei processal s'ha de fer ressò, als seus efectes específics i amb un llenguatge intel·ligible, d'aquesta intervenció, però no és la seva normativa en què s'han d'establir els requisits, l'àmbit competencial i altres factors de la dació de fe. Tampoc no correspon a la legislació processal dirimir controvèrsies interpretatives de les normes sobre la funció de donar fe o sobre l'assessorament jurídic amb el qual es contribueix a la instrumentació documental dels negocis jurídics. Encara ha semblat menys propi d'aquesta Llei determinar requisits de forma documental relatius a aquests negocis o modificar les opcions legislatives preexistents.

Davant de corrents d'opinió que, mirant altres models i una pretesa disminució dels costos econòmics dels negocis jurídics, propugnen una modificació radical de la fe pública en el tràfic juridicoprivat, civil i mercantil, aquesta Llei és respectuosa amb la dació de fe. Es tracta, tanmateix, d'un respecte compatible amb l'interès legítim dels justiciables i, per descomptat, amb l'interès de l'Administració de justícia mateixa, per la qual cosa, abans que res, la Llei pretén que cada part fixi netament la seva posició sobre els documents aportats de contrari, de manera que, en cas de reconèixer-los o de no impugnar-ne l'autenticitat, la controvèrsia fàctica desaparegui o disminueixi.

També cal assenyalar que determinats preceptes de diverses lleis atribueixen caràcter de documents públics a alguns respecte dels quals, unes vegades de manera expressa i altres implícitament, és possible la denominada «prova en contra». Aquesta Llei respecta aquestes disposicions d'altres cossos legals, però està obligada a regular d'una manera diferenciada aquests documents públics i aquells altres, dels quals s'ha tractat fins ara, que per si mateixos fan prova plena.

Sobre aquestes bases, la regulació unitària de la prova documental, que conté aquesta Llei, sembla completa i clara. A part d'això, altres aspectes de les normes sobre la prova resolen qüestions que, en la seva dimensió pràctica, deixen de tenir sentit. No s'ha de forçar la noció de prova documental per incloure-hi el que s'aporti al procés amb fins de fixació de la certesa de fets, que no sigui subsumible en les nocions dels mitjans de prova restants. Es poden confeccionar i aportar dictàmens i informes escrits, només amb aparença de documents, però d'índole pericial o testifical i no s'exclou, sinó que

la llei ho preveu, la utilització de nous instruments probatoris, com a suports, avui no convencionals, de dades, xifres i comptes, als quals, en definitiva, calgui atorgar una consideració anàloga a la de les proves documentals.

Amb les excepcions obligades pel que fa als processos civils en què s'ha de satisfer un interès públic, aquesta Llei s'inclina coherentment per entendre el dictamen de perits com a mitjà de prova en el marc d'un procés, en què, tret de les excepcions esmentades, no s'imposa ni es responsabilitza el tribunal de la investigació i la comprovació de la veracitat dels fets rellevants en què es fonamenten les pretensions de tutela formulades per les parts, sinó que és sobre les parts que recau la càrrega d'allegar i provar. I, per això, s'introdueixen els dictàmens de perits designats per les parts i es reserva la designació pel tribunal d'un perit per als casos en què les parts li sol·licitin o sigui estrictament necessari.

D'aquesta manera, la pràctica de la prova pericial adquireix també una simplicitat molt diferent de la complicació procedimental a què conduïa la regulació de la Llei de 1881. S'exclou la recusació dels perits el dictamen dels quals aportin les parts, que només poden ser objecte de rebuig, però a tots els perits se'ls exigeix jurament o promesa d'actuació màximament objectiva i imparcial i respecte de tots ells aquesta Llei conté disposicions conduents a sotmetre els seus dictàmens a explicació, aclariment i complement, amb plena contradicció.

Així, l'activitat pericial, la regulació vuitcentista de la qual reflectia el dilema no resolt sobre la seva naturalesa —si mitjà de prova o complement o auxili del jutgador—, respon ara plenament als principis generals que han de regir l'activitat probatòria, i adquireix sentit la seva valoració lliure. Un efecte indirecte, però gens menyspreable, d'aquesta clarificació necessària és la solució o, si més no, l'atenuació important del problema pràctic, molt freqüent, de l'adequada i tempestiva remuneració dels perits.

Però, d'altra banda, aquesta Llei, perquè entén l'enorme diversitat d'operacions i manifestacions que comporta modernament la perícia, s'aparta decididament de la regulació de 1881 per reconèixer sense casuística la diversitat i l'amplitud d'aquest mitjà de prova, amb atenció al seu freqüent caràcter instrumental respecte d'altres mitjans de prova, que no només es manifesta en la confrontació de lletres.

Quant a l'interrogatori de testimonis, consideracions semblants a les ressenyades pel que fa a la declaració de les parts han aconsellat que la Llei opti per establir que l'interrogatori sigui lliure des del principi. En aquesta seu es regula també l'interrogatori sobre fets consignats en informes prèviament aportats per les parts i es preveu la declaració de persones jurídiques, públiques i privades, de manera que, juntament amb especialitats que aconsella l'experiència, quedi garantida la contradicció i la immediatesa en la pràctica de la prova.

La Llei, que concep amb més amplitud el reconeixement judicial, també acull entre els mitjans de prova, com ja s'ha dit, els instruments que permeten recollir i reproduir, no sols paraules, sons i imatges, sinó els altres que serveixen per arxivar dades i xifres i operacions matemàtiques.

Introduïdes en aquesta Llei les presumpcions com a mètode de fixar la certesa de determinats fets i regulada suficientment la càrrega de la prova, peça clau d'un procés civil en què l'interès públic no sigui predominant, es pot eliminar la dualitat de regulacions de la prova civil, mitjançant la derogació d'alguns preceptes del Codi civil.

XII

L'experiència ensenya, a tot arreu, que si després de les alegacions inicials de les parts s'acudeix de manera immediata a un acte oral, on, abans de dictar sentència també de manera immediata, es concentrin totes les activitats d'alegació complementària i de prova, es corre gairebé sempre un d'aquests dos riscos: el gravíssim, que els afers es resolguin sense observança de totes les regles que garanteixen la plena contradicció i sense la desitjable atenció a tots els elements que han de fonamentar la decisió, o el consistent en el fet que el temps que aparentment s'ha guanyat acudint immediatament a l'acte del judici o vista s'hagi de perdre amb suspensions i incidències, que de cap manera no es poden considerar sempre injustificades i merament dilatòries, sinó sovint necessàries per la complexitat dels afers.

D'altra banda, és una exigència racional i constitucional de l'efectivitat de la tutela judicial que es resolguin, tan aviat com sigui possible, les eventuals qüestions sobre pressupòsits i obstacles processals, de manera que s'evitin al màxim les sentències que no entrin sobre el fons de l'afet litigiós i qualsevol altre tipus de resolució que posi fi al procés sense pronunciar-se sobre el seu objecte, després de costosos esforços erms de les parts i del tribunal.

En conseqüència, com ja s'ha apuntat, només és convenient acudir a la màxima concentració d'actes per a afers litigiosos desproveïts de complexitat o que reclamin una tutela amb una rapidesa singular. En altres casos, l'opció legislativa prudent és el judici ordinari, amb l'audiència prèvia adreçada a depurar el procés i a fixar l'objecte del debat.

Amb aquestes premisses, la Llei articula amb caràcter general dues vies diferents per a la tutela jurisdiccional declarativa: d'una banda, la del procés que, per la senzillesa expressiva de la denominació, s'anomena «judici ordinari» i, de l'altra, la del «judici verbal».

Aquests processos acullen, en alguns casos gràcies a disposicions particulars, els litigis que fins ara es tractaven per mitjà de quatre processos ordinaris, així com tots els incidents no regulats expressament, amb la qual cosa també és possible suprimir el procediment incidental comú. I aquesta nova Llei d'enjudiciament civil permet també afrontar, sense minva de les garanties, els afers que eren previstos fins avui en més d'una dotzena de lleis diferents de la processal civil comuna. Una bona prova d'això són la disposició derogatòria i les disposicions finals.

Així doncs, se simplifiquen, amb aquests procediments, les vies processals de moltes i molt diverses tutel·les jurisdiccionals. El que no es fa, perquè no tindria raó ni sentit, és prescindir de particularitats justificades, tant pel que fa a pressupòsits especials d'admissibilitat o procedibilitat com pel que fa a certs aspectes del procediment mateix.

El que és exigible i desitjable no és unificar a ultrança, sinó suprimir el que és innecessari i, sobretot, posar fi a una dispersió normativa sens dubte excessiva. D'altra banda, ni racionalment ni constitucionalment, no es pot barrar el pas a disposicions legals posteriors, sinó només procurar que els preceptes que aquesta Llei conté, per la seva previsió i la seva flexibilitat, siguin suficients per al tractament jurisdiccional de matèries i problemes nous.

La Llei dissenya els processos declaratius de manera que la immediatesa, la publicitat i l'oralitat hagin de ser efectives. En els judicis verbals, per la transcendència de la vista; en l'ordinari, perquè després de demanda i contestació, les fites procedimentals més destacades són l'audiència prèvia al judici i el judici mateix, ambdós amb la presència inexcusable del jutjador.

A grans trets, el desenvolupament del procés ordinari es pot resumir de la manera següent.

En l'audiència prèvia, s'intenta inicialment un acord o una transacció de les parts que posi fi al procés i, si l'acord no s'aconsegueix, es resolen les possibles qüestions sobre pressupòsits i obstacles processals, es determinen amb precisió les pretensions de les parts i l'àmbit de la controvèrsia, s'intenta novament un acord entre els litigants i, en cas que no s'aconsegueixi i que hi hagi fets controvertits, es proposen i s'admeten les proves pertinents.

En el judici, es practica la prova i se'n formulen les conclusions, i finalitza amb informes sobre els aspectes jurídics, llevat que totes les parts prefereixin informar per escrit o el tribunal ho consideri oportú. Convé reiterar, a més a més, que de totes les actuacions públiques i orals, en totes dues instàncies, en queda constància mitjançant els instruments oportuns d'enregistrament i reproducció, sens perjudici de les actes necessàries.

La Llei suprimeix les denominades «diligències per proveir millor», i les substitueix per unes diligències finals, amb pressupòsits diferents dels de les primeres. La raó principal per a aquest canvi és la coherència amb la ja dita inspiració fonamental que, com a regla, ha de presidir l'inici, el desenvolupament i el desenllaç dels processos civils. A més a més, és convenient tot el que reforci la importància de l'acte del judici, restringint l'activitat prèvia a la sentència al que sigui estrictament necessari. Per tant, com a diligències finals només són admissibles les diligències de proves, degudament proposades i admeses, que no s'hagin pogut practicar per causes alienes a la part que les hagi sol·licitat.

La Llei considera improcedent dur a terme qualsevol cosa que s'hauria pogut proposar i no s'ha proposat, així com qualsevol activitat del tribunal que, amb minva de la contesa igualitària entre les parts, supleixi la seva falta de diligència i cura. Les excepcions a aquesta regla han estat medidades detingudament i responen a criteris d'equitat, i no comporten una ocasió injustificada per desordenar l'estructura processal o menyscabar la igualtat de la contradicció.

Quant al caràcter sumari dels processos, en sentit tecnicojurídic, la Llei disposa que no tinguin força de cosa jutjada les sentències que posin fi als processos en què es pretengui una ràpida tutela de la possessió o la tinença, les que decideixin sobre peticions de cessament d'activitats il·lícites en matèria de propietat intel·lectual o industrial, les que proveeixin a una protecció immediata davant d'obres noves o ruïnoses, així com les que emetin resolució sobre el desnonament o la recuperació de finques per falta de pagament de la renda o el lloguer o sobre l'efectivitat dels drets reals inscrits davant dels qui s'hi oposin o pertorbin el seu exercici, sense disposar d'un títol inscrit que en legítimi l'oposició o la pertorbació. L'experiència d'ineficàcia, inseguretat jurídica i vicissituds processals excessives aconsella, en canvi, no configurar com a sumaris els processos en què s'adueixi, com a fonament de la pretensió de desnonament, una situació de precarietat: sembla molt preferible que el procés es desenvolupi amb obertura a plenes alegacions i prova i finalitzi amb plena efectivitat. I els processos sobre aliments, com altres sobre objectes semblants, no s'han de confondre amb mesures provisionals ni tenen per què mancar, en el seu desenllaç, de força de cosa jutjada. Les reclamacions ulteriors poden estar plenament justificades per fets nous.

XIII

Aquesta Llei conté una sola regulació del recurs d'apel·lació i de la segona instància, perquè es considera injustificada i pertorbadora la diversitat de règims. Pel

que fa a la tutela judicial més ràpida, dins de la serietat del procés i de la sentència, es disposa que, resolt el recurs de reposició contra les resolucions que no posin fi al procés, no sigui possible interposar apel·lació i només insistir en l'eventual disconformitat en recórrer la sentència de primera instància. Desapareixen, doncs, pràcticament, les apel·lacions contra resolucions interlocutòries. I amb la disposició transitòria oportuna, es pretén que aquest nou règim de recursos sigui aplicable al més aviat possible.

L'apel·lació es reafirma com a plena revisió jurisdiccional de la resolució apel·lada i, si aquesta és una sentència dictada en primera instància, es determina legalment que la segona instància no constitueix un nou judici, en què es puguin adduir tota classe de fets i arguments o formular-hi pretensions noves sobre el cas. Es regula, coherentment, el contingut de la sentència d'apel·lació, amb una atenció especial a la singular congruència d'aquella sentència.

Altres disposicions persegueixen augmentar les possibilitats de corregir amb garanties d'encert errors eventuals en el judici fàctic i, mitjançant diversos preceptes, es procura fer més senzill el procediment i aconseguir que, en el màxim nombre de casos possible, es dicti en segona instància sentència sobre el fons.

Cal dir que aquesta Llei, que prescindeix del concepte d'adhesió a l'apel·lació, generador d'equívocs, perfila i precisa el possible paper de qui, en vista de l'apel·lació de l'altra part i sent inicialment apel·lat, no sols s'oposa al recurs sinó que, al seu torn, impugna la interlocutòria o la sentència ja apel·lada, i en demana la revocació i la substitució per una altra que li sigui més favorable.

La Llei conserva la separació entre una immediata preparació del recurs, amb la qual es manifesta la voluntat d'impugnació, i la interposició ulterior motivada d'aquesta. No sembla oportú ni diferir el moment en què es pot conèixer la fermesa o el manteniment de la litispendència, amb els seus efectes corresponents, ni apresar la feina de fonamentació del recurs. Però, per tramitar-lo millor, s'introdueix la innovació procedimental consistent a disposar que el recurrent efectui la preparació i la interposició davant el tribunal que dicti la resolució objecte de recurs, i remeti després les actuacions al superior. S'estableix el mateix pel que fa als recursos extraordinaris.

XIV

Per coherència plena amb una veritable preocupació per l'efectivitat de la tutela judicial i per la deguda atenció als problemes que l'Administració de justícia presenta a tot arreu, aquesta Llei pretén una superació d'una idea, no per vulgar menys influent, dels recursos extraordinaris i, especialment, de la cassació, entesos, si no com a tercera instància, sí, molt freqüentment, com l'últim pas necessari, en molts casos, cap a la definició del dret en el cas concret.

Com que aquest plantejament és insostenible en la realitat i comporta una certa degeneració o deformació d'institucions processals importants, és general, als països del nostre mateix sistema jurídic i fins i tot en aquells amb sistemes jurídics molt diversos, un curós estudi i una reflexió detinguda al voltant del paper que és raonable i possible que tinguin els recursos i l'òrgan o els òrgans que ocupen la posició o les posicions supremes en l'organització jurisdiccional.

Amb la convicció que la reforma de la justícia, en aquest punt com en altres, no pot ni ha de prescindir de la història, de la idiosincràsia particular i dels valors positius del sistema jurídic propi, la tendència de reforma que es considera encertada és la que tendeix a reduir i millorar, a la vegada, els graus o les instàncies d'en-

judiciament ple dels casos concrets per a la tutela dels drets i els interessos legítims dels subjectes jurídics, i a circumscriure, en canvi, l'esforç i la comesa dels tribunals superiors respecte de necessitats jurídiques singulars, que reclamin un treball jurídic d'especial qualitat i autoritat.

Des de fa temps, la cassació civil presenta a Espanya una situació que, com es reconeix generalment, és molt poc desitjable, però en absolut fàcil de resoldre amb un grau d'acceptació tan general com la seva crítica. Aquesta Llei ha partit no només de la impossibilitat, sinó també de l'error teòric i pràctic que comportaria concebre que la cassació perfecta és aquella de la qual no es descarta cap matèria ni cap sentència de segona instància.

A més a més de ser aquesta una cassació completament irrealitzable en la nostra societat, no és necessari ni convenient, perquè no respon a criteris raonables de justícia, que cada cas litigiós, amb els drets i els interessos legítims d'uns justiciables encara en joc, pugui transitar per tres graus d'enjudiciament jurisdiccional, encara que l'últim dels enjudiciaments sigui el limitat i peculiar de la cassació. No pertany a la nostra tradició històrica ni constitueix cap exigència constitucional que la funció nomofilàctica de la cassació es projecti sobre qualssevol sentències ni sobre qualssevol qüestions i matèries.

Ningú no ha qüestionat, tanmateix, que la renovació de la nostra justícia civil es faci d'acord amb els valors positius, sòlidament afermats, del propi sistema jurídic i jurisdiccional, sense incórrer en la imprudència de rebutjar institucions senceres i substituir-les per altres de nova factura o per peces de models jurídics i judicials molt diversos del nostre. Així doncs, s'ha de mantenir en substància la cassació, amb la finalitat i els efectes que li són propis, però amb un àmbit objectiu coherent amb la necessitat, abans esmentada, de doctrina jurisprudencial especialment autoritzada.

Els límits de quantia no constitueixen per si mateixos un factor capaç de fixar de manera raonable i equitativa l'àmbit objectiu. I tampoc no sembla oportú ni satisfactori per als justiciables, àvids de seguretat jurídica i d'igualtat de tracte, que la configuració del nou àmbit cassacional, sens dubte necessària per raons i motius que transcendeixen elements conjunturals, es porti a terme mitjançant una selecció casuística d'uns quants afers d'«interès cassacional», si aquest element es deixa a una apreciació d'índole molt subjectiva.

Aquesta Llei ha operat amb tres elements per determinar l'àmbit de la cassació. En primer lloc, el propòsit de no excloure'n cap matèria civil o mercantil; en segon terme, la decisió, en absolut gratuïta, com s'exposa, de deixar fora de la cassació les infraccions de lleis processals; finalment, la rellevància de la funció de crear doctrina jurisprudencial autoritzada. Perquè aquesta és, si es vol, una funció indirecta de la cassació, però està lligada a l'interès públic inherent a aquell institut des dels seus orígens i que ha persistit fins avui.

En un sistema jurídic com el nostre, on el precedent no té força vinculant —només atribuïda a la llei i a les altres fonts del dret objectiu—, no manca ni ha de mancar d'un interès rellevant per a tothom la singularíssima eficàcia exemplar de la doctrina lligada al precedent, no autoritari, però sí dotat d'una autoritat jurídica singular.

Per aquest motiu l'interès cassacional, és a dir, l'interès transcendent a les parts processals que pot presentar la resolució d'un recurs de cassació, s'objectiva en aquesta Llei, no sols mitjançant un paràmetre de quantia elevada, sinó amb l'exigència que els afers substanciats pel que fa a la matèria apareguin resolts amb infracció de la llei substantiva, per descomptat, però, a més a més, contra doctrina jurisprudencial del Tribunal

Suprem (o si s'escau, dels tribunals superiors de justícia) o sobre afers o qüestions en què hi hagi jurisprudència contradictòria de les audiències provincials. Així mateix, es considera que hi concorre un interès cassacional quan les normes la infracció de les quals es denunciï no estiguin en vigor més temps del raonablement previsible perquè sobre la seva aplicació i interpretació s'hagi pogut formar una doctrina jurisprudencial autoritzada, amb l'excepció que sí que hi hagi aquesta doctrina sobre normes anteriors del mateix contingut o similar.

D'aquesta manera, s'estableix amb una objectivitat raonable la necessitat del recurs. Aquesta objectivació de l'«interès cassacional», que aporta més seguretat jurídica als justiciables i als seus advocats, sembla preferible al mètode consistent a atribuir al mateix tribunal cassacional l'elecció dels afers mereixedors de la seva atenció, com des d'algunes instàncies s'ha propugnat. Entre altres coses, l'objectivació elimina els riscos de desconfiança i desacord amb les decisions del tribunal.

Establert un nou sistema d'execució provisional, la Llei no considera necessari ni oportú generalitzar l'exigència de dipòsit per a l'accés al recurs de cassació (o al recurs extraordinari per infracció de llei processal). El dipòsit previ, a més a més de representar un factor d'encariment de la justícia, d'incidència desigual sobre els justiciables, planteja, entre altres, el problema de la possible transformació en obstacle de l'exercici del dret fonamental a la tutela judicial efectiva, d'acord amb el principi d'igualtat. L'executivitat provisional de les sentències de primera i segona instància sembla un element dissuasiu suficient dels recursos temeraris o d'intenció simplement dilatòria.

El sistema de recursos extraordinaris es completa confiant en tot cas les qüestions processals a les sales civils dels tribunals superiors de justícia. La separació entre el recurs de cassació i el recurs extraordinari dedicat a les infraccions processals ha de contribuir, sens dubte, a la serietat amb què aquestes s'alleguin. A més a més, aquest recurs extraordinari per infracció processal amplia i intensifica la tutela judicial ordinària dels drets fonamentals d'índole processal, les preteses violacions dels quals generen des de fa més d'una dècada una gran part dels litigis.

No té res d'heterodox, ni orgànicament ni processalment i menys encara, si és possible, constitucionalment, quan ja s'han consumit dues instàncies, circumscriure amb rigor lògic el recurs extraordinari de cassació i exigir a qui estigui convençut d'haver-se vist perjudicat per greus infraccions processals que no pretengui, simultàniament, la revisió d'infraccions de dret substantiu.

Si s'està persuadit que s'ha produït una infracció processal greu, que reclama una reposició de les actuacions a l'estat anterior a la infracció, no s'ha de veure una imposició irracional en la norma que exclou pretendre al mateix temps una nova sentència, en lloc de la reposició de les actuacions. Si el recurs per infracció processal és estimat, s'ha de dictar una nova sentència, i si la nova sentència incorre en infraccions del dret material o substantiu, es pot recórrer en cassació la sentència, com en el règim anterior a aquesta Llei.

És veritat que, en comparació del tractament dispensat als limitats tipus d'afers accessibles a la cassació segons la Llei de 1881 i les seves nombroses reformes, en el recurs de cassació d'aquesta Llei ja no es pot pretendre l'anul·lació de la sentència objecte de recurs amb reenviament a la instància i, a la vegada, subsidiàriament, la substitució de la sentència d'instància perquè no és conforme al dret substantiu. Però, a part que aquesta nova Llei conté instruments millors per a la correcció processal de les actuacions, s'ha considerat més conforme amb les necessitats socials, amb el conjunt dels instituts jurídics del nostre ordenament i amb l'origen

mateix de l'institut cassacional, que una configuració raonable de la càrrega competencial del Tribunal Suprem s'efectuï concentrant la seva activitat en el que és substantiu.

No es pot oblidar, a part d'això, que, d'acord amb la Llei de 1881, si s'interposava un recurs de cassació que adduís, a la vegada, trencament de forma i infraccions relatives a la sentència, s'examinava i es decidia primer sobre el pretès trencament de forma, i si el recurs s'estimava per aquest concepte, les actuacions es reenviaven al tribunal d'instància, perquè hi dictés una nova sentència, que, al seu torn, podria ser o no objecte d'un nou recurs de cassació, per «infracció de llei», per «trencament de les formes essencials del judici» o per ambdós conceptes. Res substancialment diferent, amb mecanismes nous per accelerar els tràmits, preveu aquesta Llei per al cas que, respecte de la mateixa sentència, diferents litigants optin, cada un d'ells, per un recurs extraordinari diferent.

El règim de recursos extraordinaris que estableix aquesta Llei potser és, en l'únic punt de l'opció entre cassació i recurs extraordinari per infracció processal, menys «generós» que la cassació anterior amb els litigants vençuts i amb els seus procuradors i advocats, però no és menys «generós» amb el conjunt dels justiciables i, com s'acaba d'apuntar, l'opció per una cassació circumscrita al que és substantiu s'ha assumit tenint en compte el conjunt dels instituts jurídics de tutela que preveu el nostre ordenament.

No es pot menysprear, en efecte, la consideració que, a l'empara de l'article 24 de la Constitució, tenen cabuda legal recursos d'empara —la gran majoria d'aquests— sobre moltes qüestions processals. Aquestes qüestions processals són, a la vegada, «garanties constitucionals» des del punt de vista de l'article 123 de la Constitució. I com que, en vista dels articles 161.1, lletra b), i 53.2 del mateix text constitucional, sembla constitucionalment invariable sostreure al Tribunal Constitucional totes les matèries incloses a l'article 24 de la nostra norma fonamental, cal atènyer-se a la doctrina del Tribunal Constitucional. Hi ha, doncs, segons la nostra norma fonamental, una instància única i suprema d'interpretació normativa en moltes matèries processals. Per a altres, com es veurà, es remodela completament el denominat recurs en interès de la llei.

Els recursos d'empara per invocació de l'article 24 de la Constitució han pogut allargar molt, fins ara, l'horitzó temporal d'una sentència irrevocable, ja prolongat excessivament en la jurisdicció ordinària segons la Llei de 1881 i les reformes posteriors. Doncs bé: els recursos d'empara fonamentats en violacions de l'article 24 de la Constitució deixen de ser procedents si no s'ha intentat en cada cas el recurs extraordinari per infracció processal.

D'altra banda, amb aquest règim de recursos extraordinaris es redueixen considerablement les possibilitats de fricció o xoc entre el Tribunal Suprem i el Tribunal Constitucional. Aquesta delimitació no és un principi inspirador del sistema de recursos extraordinaris, però sí un criteri gens menyspreable, amb un efecte beneficiós. Perquè l'acatament respectuós de l'excepció a favor del Tribunal Constitucional pel que fa a «garanties constitucionals» pot ser i és convenient que s'harmonitzi amb la posició del Tribunal Suprem, una posició general de superioritat que l'article 123 de la Constitució atribueix a l'alt Tribunal Suprem amb la mateixa claredat i el mateix èmfasi que la dita excepció.

El recurs de cassació davant el Tribunal Suprem es pot plantejar, en resum, amb aquests dos objectes: 1r, les sentències que dictin les audiències provincials en matèria de drets fonamentals, llevat dels que reconeix l'article 24 de la Constitució, quan infringeixin normes de l'or-

denament jurídic aplicables per resoldre les qüestions objecte del procés; 2n, les sentències dictades en segona instància per les audiències provincials, sempre que incorrin en una infracció similar de normes substantives i, a més a més, el recurs presenti un interès transcendent a la tutela dels drets i els interessos legítims d'uns justificables concrets, establert en la forma que ha quedat dita.

Atès que els afers civils en matèria de drets fonamentals poden ser portats en tot cas al Tribunal Constitucional, cal entendre que és sobrer el seu accés a la cassació davant el Tribunal Suprem. Ja que aquest criteri és digne d'una consideració atenta, la Llei ha optat, com s'ha dit, per una disposició contrària.

Les raons d'aquesta opció són diverses i variades. D'una banda, aquests afers no constitueixen una greu càrrega de feina jurisdiccional. De l'altra, des del mateix moment constituent es va considerar convenient establir la possibilitat del recurs cassacional en aquella matèria, sense que s'hagin manifestat discrepàncies ni reticències sobre aquest disseny, coherent no només amb el propòsit d'aquesta Llei en el sentit de no excloure de la cassació cap matèria civil —i ho són, per descomptat, els drets inherents a la personalitat, màximament constitucionalitzats—, sinó també amb la idea que el Tribunal Suprem és també, de maneres molt diferents, jutge de la Constitució, igual que la resta d'òrgans jurisdiccionals ordinaris. A més a més, la subsidiarietat del recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional no podia deixar de gravitar en el curs d'aquesta opció legislativa. I no és menyspreable, per tant, l'efecte que sobre tots els recursos, també els extraordinaris, és previsible que exerceixi el nou règim d'execució provisional, del qual no estan excloses, en principi, les sentències de condemna en matèria de drets fonamentals, en què no són infreqüents pronunciaments condemnatoris pecuniaris.

D'altra banda, el ja esmentat recurs extraordinari per infracció processal, davant les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, és procedent contra sentències de les audiències provincials en qüestions processals de relleu singular i, en general, per a tot el que es pugui considerar violació dels drets fonamentals que consagra l'article 24 de la Constitució.

XV

Finalment, com a peça de tancament i respecte de qüestions processals no atribuïdes al Tribunal Constitucional, es manté el recurs en interès de la llei davant la sala civil del Tribunal Suprem, un recurs concebut per a la desitjable unitat jurisprudencial, però configurat d'una manera molt diferent de l'actual, per als casos de sentències fermes divergents de les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia.

Estan legitimats per promoure aquesta activitat no només el ministeri fiscal, sinó el Defensor del Poble i les persones jurídiques de dret públic que acreditin un interès legítim en l'existència de doctrina jurisprudencial sobre la qüestió o les qüestions processals que se suscitin en el recurs. No es tracta, és cert, d'un recurs en sentit propi, ja que la sentència que es dicti no revocarà una altra sentència no ferma (ni rescindirà la ferma), però s'opta per mantenir aquesta denominació, en nom del que resulta, pels precedents, més expressiu i comunicatiu.

Gràcies al recurs en interès de la llei, a més a més de completar les possibilitats de crear doctrina jurisprudencial singularment autoritzada, perquè procedeix del Tribunal Suprem, les matèries processals no queden excloses de la tasca de l'alt tribunal, mentre no es produeixi col·lisió amb el recurs d'empara que correspon al Tribunal Constitucional. Contràriament, la competèn-

cia, l'esforç i l'interès dels legitimats garanteixen que el Tribunal Suprem, constitucionalment superior en tots els ordres, però no cridat per la nostra Constitució a conèixer de tota mena d'afers, com és obvi, s'ha de seguir ocupant de qüestions processals importants.

Entre les sentències que dicti el Tribunal Suprem en virtut d'aquest instrument i les sentències pronunciades pel Tribunal Constitucional en el seu propi àmbit, no ha de faltar una doctrina jurisprudencial que serveixi de guia per a l'aplicació i la interpretació de les normes processals en termes de seguretat jurídica i igualtat, compatibles i harmònics amb la llibertat d'enjudiciament pròpia del nostre sistema i amb l'evolució oportuna de la jurisprudència.

En aquest punt, i per acabar el que es refereix als recursos extraordinaris, sembla oportú recordar que, precisament en el nostre sistema jurídic, la jurisprudència o el precedent gaudeix de rellevància pràctica per la seva autoritat i la seva força exemplar, però no per la seva força vinculant. Aquesta autoritat, nascuda de la qualitat de la decisió, de la seva justificació i de la curosa expressió d'aquesta, es revela també la més important en els sistemes jurídics de l'anomenat «case law». I ha estat i continuarà sent l'única atribuïble, més enllà del cas concret, a les sentències dictades en cassació.

Per tot això, menysprear les resolucions del Tribunal Suprem quan no tinguin eficàcia directa sobre altres sentències o sobre els drets de determinats subjectes jurídics no seria ni coherent amb el valor sempre atribuït en el nostre ordenament a la doctrina jurisprudencial ni estaria d'acord amb els més rigorosos estudis ius-comparatístics i amb les modernes tendències, ja esmentades abans, sobre el paper dels òrgans jurisdiccionals situats en el vèrtex o la cúspide de l'Administració de justícia.

XVI

La regulació de l'execució provisional és, potser, una de les principals innovacions d'aquest text legal. La nova Llei d'enjudiciament civil representa una opció decidida per la confiança en l'Administració de justícia i per la importància de la seva impartició en primera instància i, de manera conseqüent, considera provisionalment executables, amb raonables temperaments i excepcions, les sentències de condemna dictades en aquell grau jurisdiccional.

L'execució provisional és viable sense que calgui prestar cap fiança ni caució, tot i que s'estableixen, d'una banda, un règim d'oposició a aquesta execució, i, de l'altra, regles clares per als diferents casos de revocació de les resolucions executades provisionalment, que no es limiten a proclamar retòricament la responsabilitat per danys i perjudicis i a remetre al procés ordinari corresponent, sinó que en permeten l'exacció per la via de constrenyiment.

Sol·licitada l'execució provisional, el tribunal l'ha de despatxar, llevat que la sentència sigui de les inexecutables o no contingui el pronunciament de condemna. I, despatxada l'execució provisional, el condemnat s'hi pot oposar, en tot cas, si entén que no hi concorren els pressupòsits legals esmentats. Però la genuïna oposició prevista és diferent segons que es tracti de condemna dinerària o de condemna no dinerària. En aquest últim cas, l'oposició es pot fonamentar en el fet que sigui impossible o d'una dificultat extrema, segons la naturalesa de les interlocutòries executives, restaurar la situació anterior a l'execució provisional o compensar econòmicament l'executat mitjançant el rescabament dels danys i perjudicis que se li causarien, si la sentència és revocada.

Si la condemna és dinerària, no es permet l'oposició a l'execució provisional en el seu conjunt, sinó únicament

a les interlocutòries executives concretes del procediment de constrenyiment que puguin causar una situació absolutament impossible de restaurar o de compensar econòmicament mitjançant el rescabament de danys i perjudicis. El fonament d'aquesta oposició a mesures executives concretes és, per tant, el mateix que el de l'oposició a l'execució de condemnes no dineràries: la probable irreversibilitat de les situacions provocades per l'execució provisional i la impossibilitat d'una compensació econòmica equitativa, si la sentència és revocada.

En cas d'execució provisional per condemna dinerària, la Llei exigeix a qui s'oposi a interlocutòries executives concretes que indiqui mesures alternatives viables, així com oferir una caució suficient per respondre de la demora en l'execució, si les mesures alternatives no són acceptades pel tribunal i el pronunciament de condemna dinerària es confirma posteriorment. Si no s'ofereixen mesures alternatives ni es presta caució, l'oposició no és procedent.

És negable que establir, com a regla, aquesta execució provisional de condemnes dineràries comporta el perill que qui se n'hagi beneficiat després no sigui capaç de tornar el que hagi percebut, si es revoca la sentència provisionalment executada. Amb el sistema de la Llei de 1881 i les seves reformes, la caució exigida al sollicitant eliminava aquest perill, però a costa de tancar en excés l'execució provisional i deixar-la només en mans dels qui disposessin de recursos econòmics líquids. I a costa d'altres riscos diversos i no pas petits: el risc de la demora del creditor a veure satisfet el seu crèdit i el risc que el deutor condemnat disposés del temps de la segona instància i d'un recurs extraordinari eventual per preparar-se a eludir la seva responsabilitat.

Amb el sistema d'aquesta Llei, per descomptat, hi ha el perill que l'executant provisional hagi cobrat i després hagi passat a ser insolvent però, d'una banda, aquest perill pot ser mínim en molts casos pel que fa als qui disposin al seu favor de sentència provisionalment executable. I, d'altra banda, com ja s'ha dit, la Llei no remet a un procés declaratiu per a la compensació econòmica en cas de revocació del que s'ha executat provisionalment, sinó al procediment de constrenyiment, davant el mateix òrgan que ha tramitat o que tramita l'execució forçosa provisional.

Però el factor fonamental de l'opció d'aquesta Llei, sospesats els perills i els riscos contraposats, és l'efectivitat de les sentències de primera instància, que, ben mirat, no es dicten amb menys garanties substancials i procedimentals d'ajustar-se a dret que les que constitueix el procediment administratiu, en el si del qual es dicten els actes i les resolucions de les administracions públiques, immediatament executables llevat de la suspensió cautelar que es demani a la jurisdicció i l'atorgui.

Aquesta Llei opta per confiar en els jutjats de primera instància, base, en tots els sentits, de la justícia civil. Amb aquesta Llei, han de dictar sentències en principi immediatament efectives per la via de l'execució provisional; no sentències en principi platòniques, en principi inefectives, en què gairebé sempre graviti, i neutralitzi el que s'ha resolt, una apel·lació i una segona instància com a esdeveniments que es donen per fets.

Ni les estadístiques disponibles ni la realitat coneguda per l'experiència de molts professionals —jutges, magistrats, advocats, professors de dret, etc.— justifiquen una desconfiança sistemàtica, radical i general en la denominada «justícia de primera instància». I, d'altra banda, si no es fa més efectiva i es responsabilitza més aquesta justícia de primera instància, només seria una reforma de la Llei d'enjudiciament civil en qüestions de detall, encara que fossin moltes i importants.

En vista d'aquest canvi radical i fixant-se en l'oposició a l'execució provisional, sembla convenient adonar-se

que la decisió de l'òrgan jurisdiccional sobre l'oposició no és més difícil que la que comporta decidir sobre la petició de mesures cautelars. Els factors contraposats que s'han de ponderar davant l'oposició a l'execució provisional no són més difícils que els que s'han de considerar quan es demanen mesures cautelars.

Es tracta d'institucions, totes dues, que tot i que són diferents, comporten riscos d'error, però riscos d'error semblants i que es poden assumir i s'han d'assumir en nom de l'efectivitat de la tutela judicial i de la protecció necessària del crèdit. L'execució forçosa provisional no és, per descomptat, cap mesura cautelar i sovint suposa efectes de més força i intensitat que els propis de les mesures cautelars. Però en un cas, a més a més d'una oposició raonable, hi ha una sentència precedida d'un procés amb totes les garanties, i en l'altre, només el «*fumus boni iuris*».

Aquest nou règim de l'execució provisional ofereix, segurament, molts més beneficis directes que perjudicis o casos injustos i són molt positius tant els efectes col·laterals de la innovació radical projectada com la disminució de recursos amb ànim exclusivament dilatori.

Amb aquesta innovació, la Llei aspira a un canvi de mentalitat en els pactes i en els plets. En els pactes, per acordar-los amb ànim de complir-los; en els plets, per afrontar-los amb la perspectiva d'assumir-ne seriosament els resultats en un horitzó molt més pròxim que el que és habitual avui. Es manifesta així, en suma, un propòsit no merament verbal de donar serietat a la justícia. No és admissible atribuir molts errors als òrgans jurisdiccional de primera instància, argument que, com ja s'ha apuntat, es contradiu amb la realitat de les sentències confirmatòries en segona instància. A part d'això, una Llei com aquesta s'ha d'elaborar sobre la base d'una tasca judicial seriosa, en totes les instàncies i en els recursos extraordinaris, i de cap manera es pot sustentar acceptant com a punt de partida una suposada o real falta de qualitat en aquesta tasca, defecte que, en tot cas, cap llei no podria solucionar.

XVII

Quant a l'execució forçosa pròpiament dita, aquesta Llei, a diferència de la de 1881, presenta una regulació unitària, clara i completa. Es dissenya un procés d'execució idoni per tot el que es pugui considerar títol executiu genuí, tant si és judicial o contractual com si es tracta d'una execució forçosa comuna o de garantia hipotecària, a la qual es dedica una atenció especial. Però aquesta unitat substancial de l'execució forçosa no ha d'impedir les particularitats que, en molts punts, són completament lògiques. Així, en l'oposició a l'execució, les especialitats raonables en funció del caràcter judicial o no judicial del títol o les que són necessàries quan l'execució es dirigeix exclusivament contra béns hipotecats o pignorats.

Cap règim legal d'execució forçosa no pot evitar ni compensar la morositat creditícia, òbviament prèvia al procés, ni pretendre que tots els creditors vegin sempre satisfets tots els seus crèdits. Aquesta Llei no pretén contenir una nova fórmula en aquesta línia d'utopia. Però sí que conté un conjunt de normes que, d'una banda, protegeixen molt més enèrgicament que fins ara el creditor el dret del qual presenti suficient constància jurídica i, de l'altra, regulen situacions i problemes que fins ara gairebé no es consideraven o, simplement, s'ignoraven legalment.

La Llei regula amb detall el que es refereix a les parts i els subjectes que intervenen en l'execució, així com la competència, els recursos i els actes d'impugnació de resolucions i interlocutòries executives concretes —que no s'han de confondre amb l'oposició a l'execució forçosa— i les causes i el règim procedimental de l'o-

posició a l'execució i de la suspensió del procés d'execució.

L'incident d'oposició a l'execució que preveu la Llei és comú a totes les execucions, amb l'única excepció de les que tinguin per finalitat exclusiva la realització d'una garantia real, que tenen el seu règim especial. L'oposició se substancia dins el mateix procés d'execució i només es pot fonamentar en motius taxats, que són diferents segons si el títol és judicial o no judicial.

Una novetat absoluta en aquesta matèria és l'establiment d'un règim de possible oposició a l'execució de sentències i títols judicials. Com és sabut, la Llei de 1881 guardava un silenci complet al voltant de l'oposició a l'execució de sentències i generava una indesitjable situació d'incertesa sobre la seva mateixa procedència, així com sobre les causes d'oposició admissibles i sobre la tramitació de l'incident.

Sense minva de l'efectivitat d'aquells títols, desitjable per molts motius, aquesta Llei té en compte la realitat i la justícia i permet l'oposició a l'execució de sentències per les causes següents: pagament o compliment del que s'ha ordenat en la sentència, sempre que s'acrediti documentalment; caducitat de l'acció executiva i existència d'un pacte o una transacció entre les parts per evitar l'execució, sempre que el pacte o la transacció consti en un document públic. Es tracta, com es veu, de poques i elementals causes, que no es poden deixar de considerar, com si l'execució d'una sentència ferma pogués consistir en operacions automàtiques i fos racional prescindir de tot el que hagi pogut passar entre el moment en què es va dictar la sentència i va adquirir fermesa i el moment en què s'insti l'execució.

L'oposició a l'execució fonamentada en títols no judicials s'admet per les causes següents: pagament, que es pugui acreditar documentalment; compensació, sempre que el crèdit que s'oposi al de l'executant sigui líquid i resulti d'un document que tingui força executiva; plus petició; prescripció o caducitat del dret de l'executant; quitament, espera o pacte de no demanar, que consti documentalment, i transacció, que consti en un document públic.

Es tracta, com és fàcil d'advertir, d'un elenc de causes d'oposició més nodrit que el permès en l'execució de sentències i altres títols judicials, però no tan ampli que converteixi l'oposició a l'execució en una controvèrsia semblant a la d'un judici declaratiu plenari, amb la qual cosa es podria frustrar la tutela jurisdiccional executiva. Perquè aquesta Llei entén els títols executius extrajudicials no com un tercer gènere entre les sentències i els documents que només serveixen com a mitjans de prova, sinó com a genuïns títols executius, és a dir, instruments que, atès que tenen certes característiques, permeten al dret considerar-los fonament raonable de la certesa d'un deute, a l'efecte de despatxar una veritable execució forçosa.

L'oposició a l'execució no és, doncs, en el cas de la que es fonamenti en títols executius extrajudicials, una mena de compensació a una pretesa debilitat del títol, sinó una exigència de justícia, el mateix que l'oposició a l'execució de sentències o resolucions judicials o arbitrals. La diferència quant a l'amplitud dels motius d'oposició es basa en l'existència, o no, d'un procés anterior. Els documents als quals es poden atribuir efectes processals molt rellevants, però sense que sigui raonable considerar-los títols executius, troben en aquesta Llei, dins el procés monitori, el seu lloc adequat.

Tant per a l'execució de sentències com per a la de títols no judicials també es preveu l'oposició per defectes processals: que l'executat no té el caràcter o la representació amb què se'l demanda, no té capacitat o representació de l'executant i nul·litat radical del despatx de l'execució.

La Llei simplifica al màxim la tramitació de l'oposició, sigui quina sigui la classe de títol, remetent-la, d'ordinari, al que es disposa per al judici verbal. D'altra banda, atès que l'oposició a l'execució només s'obre per causes taxades, la Llei disposa expressament que la interlocutòria per la qual es resol l'oposició circumscriu els seus efectes al procés d'execució. Si es pensa en processos declaratius ulteriors a l'execució forçosa, és obvi que si aquesta s'ha despatxat en virtut de sentència, cal que operi la força que es pugui atribuir a la sentència.

Es regula també la suspensió de l'execució amb caràcter general, excepte per a l'execució hipotecària, que té el seu règim específic. Les úniques causes de suspensió que es preveuen, a més a més de la derivada de l'incident d'oposició a l'execució basada en títols no judicials, són les següents: interposició i admissió de demanda de revisió o de rescissió de sentència dictada en rebel·lia; interposició d'un recurs davant d'una actuació executiva la realització de la qual pugui produir un dany difícil de reparar; situació concursal de l'executat i prejudicialitat penal.

Amb aquestes normes, la Llei estableix un sistema equilibrat que, d'una banda, permet una tutela eficaç del dret del creditor executant, mitjançant una relació limitada i taxada de causes d'oposició i suspensió, que no desvirtua l'eficàcia del títol executiu, i que, d'altra banda, no priva el deutor executat de mitjans de defensa davant dels supòsits més greus d'il·licitud de l'execució.

En matèria d'execució dinerària, la Llei s'ocupa, en primer lloc, de l'embargament o l'afecció de béns i de la garantia d'aquesta afecció, segons la diferent naturalesa del que sigui objecte d'aquesta fase fonamental de l'activitat jurisdiccional executiva. Es defineix i es regula, amb claredat sistemàtica i de contingut, la finalitat de l'embargament i els seus actes constitutius, el criteri de la seva suficiència —amb la prohibició corresponent de l'embargament indeterminat—, el que no pot ser embargat en absolut o relativament, el que, embargat erròniament, s'ha de desafectar com més aviat millor, l'ampliació o la reducció de l'embargament i l'administració judicial com a instrument d'afecció de béns per a la garantia raonable de la satisfacció de l'executant.

Cal subratllar que en aquesta Llei s'estableix l'obligació de l'executat de formular una manifestació dels seus béns, amb els seus gravàmens. El tribunal, d'ofici, l'ha de requerir en la interlocutòria en la qual despatxi l'execució perquè compleixi aquesta obligació, llevat que l'executant, en la demanda executiva, hagi assenyalat béns embargables de l'executat que el mateix executant consideri suficients. Per dotar d'eficàcia pràctica aquesta obligació de l'executat es preveu, a part de l'advertència al deutor de les responsabilitats en què pot incórrer, la possibilitat que se li imposin multes coercitives periòdiques fins que respongui degudament al requeriment. Aquesta previsió posa remei a un dels principals defectes de la Llei de 1881, que es mostrava en excés complaent amb el deutor, i deixava sobre l'executant i sobre el jutge la càrrega de descobrir els béns del patrimoni de l'executat, sense imposar a aquest darrer cap deure de col·laboració.

Però els instruments per localitzar aquests béns als efectes de l'execució no comencen i acaben amb la manifestació dels béns per part de l'executat. La Llei preveu que, a instància de l'executant que no hagi pogut assenyalat béns en absolut o que no n'hagi trobat en una quantitat i amb unes qualitats que siguin suficients per al bon fi de l'execució, el tribunal requereixi a entitats públiques i a persones jurídiques i físiques les dades pertinents sobre béns i drets susceptibles de ser utilitzats perquè l'executat afronti la seva responsabilitat. L'executant ha d'explicar, encara que sigui succintament, la relació amb l'executat de les entitats i les persones que

indica com a destinataris dels requeriments de col·laboració, atès que no seria raonable que aquestes previsions legals s'aprofitessin torçadament per a indagacions patrimonials genèriques o desproveïdes de qualsevol fonament.

Aquestes mesures d'investigació no s'estableixen en la Llei com a subsidiàries de la manifestació de béns, sinó que, quan es tracti d'execució forçosa que no necessiti requeriment de pagament, es poden acordar en la interlocutòria que despatxi l'execució i portar-se a efecte de manera immediata, cosa que s'ha de fer, així mateix, sense oïr l'executat ni esperar que sigui efectiva la notificació de la interlocutòria de despatx de l'execució, quan hi hagi motius per pensar que, en cas de demora, es podria frustrar l'èxit de l'execució.

La terceria de domini no es concep ja com un procés ordinari definitori del domini i amb l'efecte secundari de l'aixecament de l'embargament del bé objecte de la terceria, sinó com un incident, en sentit estricte, de l'execució, encaminat directament i exclusivament a decidir si és procedent la desafecció o el manteniment de l'embargament. Es tracta d'una opció, recomanada per la doctrina, que ofereix l'avantatge de no comportar una demora del procés d'execució respecte del bé corresponent, demora que, malgrat que els processos ordinaris són més simples en aquesta Llei, no es pot deixar de considerar en vista de la doble instància i sense que el nou règim d'execució provisional pugui constituir, quant a l'execució pendent, una resposta adequada a aquest problema.

Quant a la terceria de millor dret o de preferència, es manté en aquesta Llei, però amb innovacions importants, com són la previsió de l'assentiment de l'executant o del seu desistiment de l'execució, així com la participació del tercerista en els costos econòmics d'una execució forçosa no promoguda per ell. D'altra banda, a diferència de la terceria de domini, en la de millor dret és necessària una sentència del tribunal amb força definitiva del crèdit i de la seva preferència, encara que aquesta sentència no prejudgi altres accions.

No són pocs els canvis i, sobretot, l'ordre i la previsió que aquesta Llei introdueix en el procediment de consensament o fase de realització, amb l'apreuament previ, dels béns afectats per l'execució, segons la diferent naturalesa. A més a més d'omplir nombroses llacunes, s'estableix una única subhasta, amb disposicions encaminades a aconseguir, dins el possible segons les regles del mercat, un resultat més satisfactori per al deutor executant i procurar, a més a més, reduir-ne el cost econòmic.

Amb independència de les millores introduïdes en la regulació de la subhasta, la Llei obre camí a vies d'alienació forçosa alternatives que, en determinades circumstàncies, permeten agilitar la realització i millorar-ne el rendiment. Així, es regulen els convenis de realització entre executant i executat i la possibilitat que, a instància de l'executant o amb la seva conformitat, el jutge acordi que el bé l'alieni una persona o una entitat especialitzada, al marge, per tant, de la subhasta judicial.

La convocatòria de la subhasta, especialment quan es tracta d'immobles, es regula de manera que sigui més indicativa del valor del bé. L'alienació en subhasta de béns immobles rep l'atenció legislativa singular que mereix, amb una cura especial sobre els aspectes del registre i la protecció de tercers. En relació amb la subsistència i la cancel·lació de càrregues, s'ha optat per mantenir el sistema de subsistència de les càrregues anteriors al gravamen que s'executa i cancel·lar les càrregues posteriors, sistema que es complementa deduït de l'apreuament l'import de les càrregues subsistents per determinar el valor pel qual els immobles han de sortir a subhasta. Aquesta solució presenta l'avantatge

que assegura que les quantitats que s'ofereixin en la subhasta, per petites que siguin, redundin sempre en benefici de l'execució pendent, cosa que no s'aconsegueix sempre amb la tradicional liquidació de càrregues.

Una altra novetat important en matèria d'alienació forçosa d'immobles es refereix al règim d'audiència i desallotjament eventual dels ocupants dels immobles alienats en un procés d'execució. No preveia res sobre això la Llei de 1881, que obligava els postors, o bé a fer costoses investigacions pel seu compte, o bé a formular les seves ofertes en condicions d'absoluta incertesa sobre si hi trobarien ocupants o no; sobre si els ocupants eventuals tindrien dret a mantenir la seva situació i, en fi, sobre si, fins i tot sense tenir els ocupants dret a conservar la possessió de la finca, seria necessari acudir a un procés declaratiu potser llarg i costós per aconseguir el desallotjament. Tot això, com és natural, no contribuïa precisament a fer atractiu ni econòmicament eficient el mercat de les subhastes judicials.

Aquesta Llei posa fi al problema dels ocupants procurant, primer, que en el procés d'execució es pugui tenir notícia de la seva existència. A aquesta finalitat s'orienta la previsió que en la relació de béns que ha de presentar l'executat s'indiqui, pel que fa als immobles, si estan ocupats i, si s'escau, per qui i amb quin títol. D'altra banda, es disposa que es comuniqui l'existència de l'execució als ocupants de què es tingui notícia per mitjà de la manifestació de béns de l'executat o de qualsevol altra manera, i se'ls concedeixi un termini de deu dies per presentar al tribunal de l'execució els títols que justifiqui la seva situació. A més a més, s'ordena que en l'anunci de la subhasta s'expressi, amb el detall possible, la situació possessòria de l'immoble, perquè els eventuals postors puguin avaluar les dificultats que comporta un possible desallotjament.

Finalment, es regula un incident breu, dins de l'execució, que permet desallotjar immediatament els qui puguin ser considerats ocupants de mer fet o sense títol suficient. Només el desallotjament dels ocupants que hagin justificat que tenen un títol que pugui ser suficient per mantenir la possessió requereix acudir al procés declaratiu que correspongui. D'aquesta manera, la Llei dóna una resposta prudent i equilibrada al problema que plantegen els ocupants.

També es regula amb més realisme l'administració per a pagament, que adquireix autonomia pel que fa a la realització mitjançant l'alienació forçosa. En conjunt, els preceptes d'aquest capítol IV del llibre III de la Llei aprofiten la gran experiència acumulada al llarg d'anys en què, a falta moltes vegades de normes precises, s'han anat posant en relleu diversos problemes reals i s'han buscat solucions i s'han formulat propostes amb un bon sentit jurídic.

La Llei dedica un capítol especial a les particularitats de l'execució sobre béns hipotecats o pignorats. En aquest punt es manté, en el que és substancial, el règim precedent de l'execució hipotecària, caracteritzat per la limitació dràstica de les causes d'oposició del deutor a l'execució i dels supòsits de suspensió de l'execució. El Tribunal Constitucional ha declarat reiteradament que aquest règim no vulnera la Constitució i que introduir-hi canvis substancials pot alterar greument el mercat del crèdit hipotecari, fet que no sembla gens aconsellable.

La nova regulació de l'execució sobre béns hipotecats o pignorats suposa un avanç respecte de la situació precedent ja que, en primer lloc, s'inclou en la Llei d'enjudiciament civil la regulació dels processos d'execució de crèdits garantits amb hipoteca, cosa que reforça el caràcter pròpiament jurisdiccional d'aquestes execucions, que ha estat discutit de vegades; en segon terme, es regulen de manera unitària les execucions de crèdits amb garantia real, i s'elimina la multiplicitat de regu-

lacions que hi ha actualment, i, finalment, s'ordenen de manera més adequada les actuals causes de suspensió de l'execució, distingint les que constitueixen veritables supòsits d'oposició a l'execució (extinció de la garantia hipotecària o del crèdit i disconformitat amb el saldo reclamat pel creditor), i els supòsits de tercera de domini i prejudicialitat penal, tot i que es manté, en tots els casos, el caràcter restrictiu de la suspensió del procediment.

Cal fer una menció especial del canvi relatiu a l'execució no dinerària. Sens dubte, calia modificar una regulació clarament superada des de punts de vista molt diferents. Aquesta Llei introdueix els requeriments i les multes coercitives adreçades al compliment dels deures de fer i no fer i s'aparta així considerablement de la inclinació immediata a la indemnització pecuniària manifestada en la Llei de 1881. Tanmateix, s'eviten les constriccions excessives, buscant l'equilibri entre l'interès i la justícia de l'execució en els seus propis termes, d'una banda i, de l'altra, el respecte a la voluntat i el realisme de no obstinar-se a aconseguir de manera coactiva presenciacions a les quals són inherents els trets personals del compliment voluntari.

XVIII

Quant a les mesures cautelars, aquesta Llei les regula en un conjunt unitari de preceptes, del qual només s'exclouen, per les raons que més endavant s'esmenten, els relatius a les mesures específiques d'alguns processos civils especials. Se supera així una lamentable situació, caracteritzada per normes escasses i insuficients, disperses en la Llei de 1881 i en molts altres cossos legals.

Aquest conjunt de preceptes no és, emperò, el resultat d'agrupar la regulació de les mesures cautelars que es puguin considerar «clàssiques», establint-ne els presupòsits i el procediment. Aquesta Llei ha optat per establir amb claredat les característiques generals de les mesures que poden ser necessàries per evitar que es frustri l'efectivitat d'una futura sentència, perfilant uns pressupòsits i uns requisits igualment generals, de manera que resulti un règim obert de mesures cautelars i no un sistema de nombre limitat o tancat. Però la generalitat i l'amplitud no són vaguetat, inconcreció o imprudència. La Llei recolza en doctrina i jurisprudència sòlides i d'acceptació general.

El «fumus boni iuris» o aparença de bon dret, el perill de la mora processal i la prestació de caució són, per descomptat, factors fonamentals imprescindibles per a l'adopció de mesures cautelars. La instrumentalitat de les mesures cautelars pel que fa a la sentència que pugui atorgar una tutela concreta i, per tant, l'accessorietat i la provisionalitat de les mesures es garanteixen suficientment amb normes adequades. Es procura, amb disposicions concretes, que les mesures cautelars no es busquin per si mateixes, com a fi exclusiu o primordial de l'activitat processal. Però cal assenyalar que se n'estableix el règim de manera que els justiciables disposin de mesures més enèrgiques que les que fins ara podien demanar. Es tracta que les mesures siguin veritablement eficaces per aconseguir, no només que la sentència de condemna es pugui executar d'alguna manera, sinó per evitar que sigui il·lusòria, en els seus propis termes.

Encara que són necessàries per conjurar el «periculum in mora», les mesures cautelars no deixen de comportar, com se sap, altres perills i riscos. De manera que també cal regular acuradament, i així s'ha pretès en aquesta Llei, l'oposició a les mesures cautelars, la seva raonable substitució, revisió i modificació i les possibles contracauteles o mesures que neutralitzin o enervin les cautelars, per fer-les innecessàries o menys costoses.

Les mesures cautelars es poden sol·licitar abans de començar el procés, juntament amb la demanda o ja

pendent el litigi. Com a regla, no s'adopten sense contradicció prèvia, però es preveu que en casos justificats es puguin acordar sense oir el subjecte passiu sobre la mesura que es pretén. En aquests casos, s'estableix una oposició immediatament posterior. En l'audiència prèvia o en l'oposició, però també més tard, pot entrar en joc la contracautela que substitueixi la mesura cautelar que es pretén o que ja s'hagi acordat.

Davant d'alguna posició partidària d'atribuir el coneixement i la resolució respecte de les mesures cautelars a un òrgan jurisdiccional diferent del competent per al procés principal, la Llei opta per no separar la competència, sens perjudici que no impliqui submissió, respecte del procés, l'actuació de la part passiva en el procediment relatiu a mesures sol·licitades abans de la interposició de la demanda.

Aquesta opció no desconeix el risc que la decisió sobre les mesures cautelars, abans de la demanda o ja en el si del procés, generi alguns prejudicis o impressions a favor o en contra de la posició d'una part, que puguin influir en la sentència. Però, a part que aquell risc existeix també al marge de les mesures cautelars, ja que el perjudici es podria generar en l'audiència prèvia al judici o després de la lectura de demanda i contestació, aquesta Llei es fonamenta en una doble consideració.

La Llei considera, d'una banda, que tots els jutges i magistrats estan en condicions de superar impressions provisionals per atendre imparcialment les successives pretensions de les parts i per atènyer-se, en definitiva, als fets provats i al dret que s'hagi d'aplicar.

I, de l'altra, no es perd de vista que les mesures cautelars sempre han de guardar relació amb el que es pretén en el procés principal i fins i tot amb vicissituds i circumstàncies que poden variar durant la litispèndia, de manera que és l'òrgan competent per a aquest procés qui està en la situació més idònia per emetre resolució, especialment si es té en compte la possibilitat d'aixecament i modificació de les mesures o de substituir-les per una contracautela equitativa. Tot això, sense comptar amb la complexitat procedimental menor que comporta no separar la competència.

XIX

La Llei estableix els processos especials imprescindibles.

En primer lloc, els que, amb particularitats inequívokes i indiscutibles, han de servir de via als litigis en afers de capacitat, filiació i matrimonials. Així, s'incorpora a la Llei processal comuna, i es posa fi a una situació deplorable, el que hi ha d'haver, però que fins ara s'ha hagut de rastrejar o fins i tot deduir de disposicions superlativament disperses, fosques i problemàtiques.

En segon lloc, els processos de divisió judicial de patrimoni, rúbrica sota la qual es regulen la divisió judicial de l'herència i el nou procediment per a la liquidació del règim econòmic matrimonial, que permeten solucionar qüestions d'aquesta índole que no s'hagin volgut o pogut resoldre sense contesa judicial. I, finalment, dos processos en certa manera més innovadors que els anteriors: el judici monitori i el procés canviari.

Quant als processos en què no regeix el principi dispositiu o que se n'ha de matisar la influència pel que fa a un indiscutible interès públic inherent a l'objecte processal, la Llei no es limita a codificar, sinó que, amb ple respecte a les regles substantives, de les quals ha de ser instrumental el procés, dissenya procediments senzills i fa una atenció singular als problemes reals mostrats per l'experiència. Cal destacar les mesures cautelars específiques que es preveuen i que, en nom dels avantatges pràctics d'una regulació processal agrupada i completa sobre aquestes matèries, s'insereixen en aquests

processos especials, en lloc de portar-les, d'acord amb criteris sistemàtics potser teòricament més perfectes, a la regulació general d'aquestes mesures.

Per a la divisió judicial de l'herència la Llei dissenya un procediment molt més simple i menys costós que el judici de testamentaria de la Llei de 1881. Juntament amb aquest procediment, se'n regula un altre concebut específicament per servir de via a la liquidació judicial del règim econòmic matrimonial, amb el qual es dona resposta a la imperiosa necessitat d'una regulació processal clara en aquesta matèria que s'ha posat reiteradament de manifest durant la vigència de la legislació precedent.

Pel que fa al procés monitori, la Llei confia que, per les vies d'aquest procediment, eficaces en diversos països, tingui protecció ràpida i eficaç el crèdit dinerari líquid de molts justiciables i, especialment, de professionals i empresaris mitjans i petits.

En síntesi, aquest procediment s'inicia mitjançant la sol·licitud, per a la qual es poden emplenar impresos o formularis, adreçada al jutjat de primera instància del domicili del deutor, sense que calgui la intervenció de procurador i advocat. Un punt clau d'aquest procés és que amb la sol·licitud s'aportin documents dels quals resulti una base de bona aparença jurídica del deute. La llei estableix casos generals i altres de concrets o típics. Cal assenyalar que l'eficàcia dels documents en el procés monitori es complementa harmònicament amb el reforçament de l'eficàcia dels títols executius extrajudicials genuïns.

Si es tracta dels documents que la llei mateixa considera base d'aquella aparença o si el tribunal ho entén així, qui aparegui com a deutor és immediatament col·locat davant l'opció de pagar o «donar raons», de manera que si el deutor no compareix o no s'hi oposa, està prou justificat despatxar execució, com es disposa. En canvi, si es «donen raons», és a dir, si el deutor s'hi oposa, la seva discrepància amb el creditor se substancia per les vies processals del judici que correspongui segons la quantia del deute reclamat. Aquest judici és entès com un procés ordinari i plenari i encaminat, per tant, a finalitzar, en principi, mitjançant sentència amb força de cosa jutjada.

Si el deutor no compareix o no s'hi oposa, es despatxa execució segons el que es disposa per a les sentències judicials. En el si d'aquesta execució forçosa és possible l'oposició limitada prevista en el seu lloc, però amb la particularitat que es tanca el pas a un procés ordinari en què es reclami el mateix deute o la devolució del que es pugui obtenir en l'execució derivada del monitori. Aquest tancament de les possibilitats de litigar és conforme i coherent amb la doble oportunitat de defensa que assisteix el deutor i és necessari per dotar d'eficàcia el procediment monitori.

Finalment, convé advertir, pel que fa al procés monitori, que la llei no desconeix la realitat de les regulacions d'altres països, en què aquesta via singular no està limitada per raó de la quantia. Però s'ha considerat més prudent, en introduir aquest instrument de tutela jurisdiccional en el nostre sistema processal civil, limitar la quantia a una xifra raonable, que permet la tramitació de reclamacions dineràries no excessivament elevades, encara que superiors al límit quantitatiu establert per al judici verbal.

El judici canviari, per la seva part, no és sinó la via processal que mereixen els crèdits documentats en lletres de canvi, xecs i pagarés. Es tracta d'una protecció jurisdiccional singular, instrumental del que disposa la llei especial sobre aquests instruments del trànsit jurídic. La protecció eficaç del crèdit canviari queda assegurada per l'embargament preventiu immediat, que es converteix automàticament en executiu si el deutor no hi for-

mula oposició o si aquesta és desestimada. Fora dels casos d'estimació de l'oposició, l'embargament preventiu només es pot aixecar davant l'allegació fonamentada de falsedat de la signatura o de falta absoluta de representació, amb la qual cosa es configura en aquesta llei un sistema de tutela jurisdiccional del crèdit canviari d'eficàcia estrictament equivalent al de la legislació derogada.

XX

Mitjançant les disposicions addicionals segona i tercera es pretén, d'una banda, fer possibles les actualitzacions i les adaptacions de quantia que siguin convinguts en el futur, entre les quals hi ha la determinada per la plena implantació de l'euro i, d'altra banda, l'efectiva disposició de nous mitjans materials per a la constància de vistes, audiències i compareixences.

Quant a la disposició addicional segona, el manteniment de la quantia en pessetes al costat de la quantia en euros, en certs casos, obeeix al propòsit de facilitar la determinació del procediment que s'ha de seguir en primera instància i la possibilitat d'accés a alguns recursos, i evitar haver de convertir a moneda europea les quanties que constin en documents i registres, potser llargament alienes a aquesta moneda, en què s'hagi de fonamentar la quantificació.

Les disposicions transitòries preveuen, d'acord amb criteris racionals fàcils de comprendre i d'aplicar, els problemes que es poden suscitar quant als processos pendents en el moment d'entrar en vigor la llei, després de la vacança d'un any que preveu la disposició final corresponent. El criteri general, que s'aplica als diferents casos, és el de la més ràpida efectivitat de la nova llei.

La disposició derogatòria conté un gran nombre de normes, a conseqüència de la mateixa naturalesa d'aquesta llei i del seu interès per evitar la simple clàusula derogatòria general, d'acord amb el que disposa l'apartat segon de l'article 2 del Codi civil. L'expedient fàcil de la mera clàusula general no només és reprotxable des del punt de vista de la tècnica jurídica i, en concret, de la legislativa, sinó que sovint genera greus problemes.

En el primer apartat, la disposició derogatòria es refereix, en primer lloc, a la mateixa llei d'enjudiciament civil de 1881, amb excepcions temporals necessàries a la derogació general, pel que fa a futures lleis reguladores de la matèria concursal, de la jurisdicció voluntària i de la cooperació jurídica internacional en matèria civil.

A més a més, es deroguen preceptes processals fins ara d'una vintena de lleis diferents, com també, entre altres, el Decret de 21 de novembre de 1952, sobre normes processals de justícia municipal, i el Decret llei sobre embargament d'empreses, de 20 d'octubre de 1969. Moltes vegades, aquells preceptes són substituïts per normes noves en aquesta llei. Altres vegades, s'hi integren. I, en certs casos, es modifiquen per mitjà de disposicions finals, d'índole diversa, a les quals es fa referència tot seguit.

En el que afecta el Codi civil, s'ha de destacar que, si bé se suprimeixen les normes relatives als mitjans de prova, es mantenen els preceptes relatius als documents que poden tenir rellevància, i no petita, en el tràfic jurídic. Alguns d'aquells preceptes que es mantenen esmenten expressament la prova, però, a part de no ser contradictoris amb els d'aquesta llei, sinó harmònics, s'ha d'entendre que tracten de la certesa i l'eficàcia extrajudicials. La fixació profunda d'aquestes normes ha aconsellat no derogar-les, sens perjudici de la possibilitat que siguin perfeccionades en el futur.

Quant a les disposicions finals, algunes es limiten a posar en consonància les remissions de lleis especials

a la Llei d'enjudiciament civil. D'altres, en canvi, modifiquen la redacció de certs preceptes pel que fa a les innovacions que conté aquesta Llei. Aquest és el cas, per exemple, de determinats apartats de l'article 15 i de la disposició adicional primera de la Llei de venda a terminis de béns mobles. Introduït en el nostre ordenament el procés monitori i previstos expressament en la Llei els deutes per terminis impagats contra el que preveuen els contractes regulats en la dita Llei, sembla obligat que la virtualitat consistent a portar implícita l'execució, atribuïda a certs títols, s'hagi d'acomodar al que disposa aquesta Llei.

La modificació de l'article 11 de la Llei d'arbitratge l'exigeix el canvi en el tractament processal de la jurisdicció que porta a terme aquesta Llei. Però, a més a més, ha de contribuir a reforçar l'eficàcia de la institució arbitral, ja que, d'ara endavant, hi ha la possibilitat que la submissió a àrbitres es faci valer dins el procés judicial de manera que el tribunal s'abstingui de conèixer del procés al començament i no al final, com passava a conseqüència de configurar com a excepció dilatòria l'allegació de compromís.

Les reformes en la Llei hipotecària, estudiades amb un deteniment singular, busquen cohesionar la regulació d'aquesta Llei amb una integritat i una claredat més grans d'aquella Llei. Són necessaris també certs canvis en les lleis processals laboral i penal, i regular de manera completa l'abstenció i la recusació en els processos corresponents i alguns altres aspectes concrets. En la Llei processal penal, és oportú modificar el precepte relatiu als dies i les hores hàbils per a les actuacions judicials d'instrucció.

En la línia seguida per aquesta Llei en el sentit de facilitar la prestació de caucions o la constitució de dipòsits, es reforma la disposició adicional de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor. El que importa a l'Administració de justícia, pel que fa als drets i als interessos legítims de molts justiciables, no és que altres justiciables disposin de diners en efectiu per destinar-los a dipòsits i caucions, sinó que, al moment oportú, unes determinades sumes de diners es puguin destinar immediatament a les finalitats que estableixi la Llei.

TÍTOL PRELIMINAR

De les normes processals i la seva aplicació

Article 1. *Principi de legalitat processal.*

En els processos civils, els tribunals i els qui hi acudeixin i intervinguin han d'actuar d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

Article 2. *Aplicació en el temps de les normes processals civils.*

Llevat que s'estableixi una altra cosa en disposicions legals de dret transitori, els afers que corresponguin als tribunals civils els han de substanciar sempre aquests tribunals civils d'acord amb les normes processals vigents, que mai no han de ser retroactives.

Article 3. *Àmbit territorial de les normes processals civils.*

Amb les úniques excepcions que puguin preveure els tractats i convenis internacionals, els processos civils que se segueixin en el territori nacional es regeixen únicament per les normes processals espanyoles.

Article 4. *Caràcter supletori de la Llei d'enjudiciament civil.*

En defecte de disposicions en les lleis que regulen els processos penals, contenciosos administratius, laborals i militars, els són aplicables, a tots ells, els preceptes d'aquesta Llei.

LLIBRE I

De les disposicions generals relatives als judicis civils

TÍTOL I

De la compareixença i actuació en judici

Article 5. *Classes de tutela jurisdiccional.*

1. Es pot pretendre dels tribunals la condemna a una prestació determinada, la declaració de l'existència de drets i de situacions jurídiques, la constitució, la modificació o l'extinció d'aquestes últimes, l'execució, l'adopció de mesures cautelars i qualsevol altra classe de tutela que prevegi expressament la Llei.

2. Les pretensions a què es refereix l'apartat anterior s'han de formular davant el tribunal que sigui competent i davant els subjectes als qui hagi d'afectar la decisió pretesa.

CAPÍTOL I

De la capacitat per ser part, la capacitat processal i la legitimació

Article 6. *Capacitat per ser part.*

1. Poden ser part en els processos davant els tribunals civils:

1r Les persones físiques.

2n El concebut i no nascut, per a tots els efectes que li siguin favorables.

3r Les persones jurídiques.

4t Les masses patrimonials o els patrimonis separats que no tinguin transitòriament un titular o el titular dels quals hagi estat privat de les seves facultats de disposició i administració.

5è Les entitats sense personalitat jurídica a les quals la llei reconegui capacitat per ser part.

6è El ministeri fiscal, pel que fa als processos en què, d'acord amb la llei, hagi d'intervenir com a part.

7è Els grups de consumidors o usuaris afectats per un fet danyós quan els individus que el componguin estiguin determinats o siguin fàcilment determinables. Per demandar en judici és necessari que el grup es constitueixi amb la majoria dels afectats.

2. Sens perjudici de la responsabilitat que, d'acord amb la llei, pugui correspondre als gestors o als partícips, poden ser demandades, en tot cas, les entitats que, no havent complert els requisits legalment establerts per constituir-se en persones jurídiques, estiguin formades per una pluralitat d'elements personals i patrimonials posats al servei d'un fi determinat.

Article 7. *Compareixença en judici i representació.*

1. Només poden comparèixer en judici els que estiguin en el ple exercici dels seus drets civils.

2. Les persones físiques que no estiguin en el cas de l'apartat anterior han de comparèixer mitjançant la

representació o amb l'assistència, l'autorització, l'habilitació o el defensor que exigeix la llei.

3. Pels concebuts i no nascuts han de comparèixer les persones que legítimament els representarien si ja haguessin nascut.

4. Per les persones jurídiques han de comparèixer els qui legalment les representin.

5. Les masses patrimonials o els patrimonis separats a què es refereix el número 4t de l'apartat 1 de l'article anterior han de comparèixer en judici per mitjà dels qui, de conformitat amb la llei, els administrin.

6. Les entitats sense personalitat a què es refereix el número 5è de l'apartat 1 de l'article anterior han de comparèixer en judici per mitjà de les persones a qui la llei, en cada cas, atribueixi la representació en judici de les dites entitats.

7. Per les entitats sense personalitat a què es refereixen el número 7è de l'apartat 1 i l'apartat 2 de l'article anterior han de comparèixer en judici les persones que, de fet o en virtut de pactes de l'entitat, actuïn en nom seu davant de tercers.

Article 8. *Integració de la capacitat processal.*

1. Quan la persona física es trobi en el cas de l'apartat segon de l'article anterior i no hi hagi cap persona que la representi o l'assisteixi legalment per comparèixer en judici, el tribunal li ha de nomenar, mitjançant provisió, un defensor judicial, que n'ha d'assumir la representació i la defensa fins que es designi aquella persona.

2. En el cas a què es refereix l'apartat anterior i en els altres en què s'hagi de nomenar un defensor judicial al demandat, el ministeri fiscal n'ha d'assumir la representació i la defensa fins que es produeixi el nomenament del defensor judicial.

En tot cas, el procés queda en suspens mentre no consti la intervenció del ministeri fiscal.

Article 9. *Apreciació d'ofici de la falta de capacitat.*

La falta de capacitat per ser part i de capacitat processal pot ser apreciada d'ofici pel tribunal en qualsevol moment del procés.

Article 10. *Condició de part processal legítima.*

Són considerats parts legítimes els qui compareguin i actuïn en judici com a titulars de la relació jurídica o l'objecte litigiós.

Se n'exceptuen els casos en què per llei s'atribueixi legitimació a una persona diferent del titular.

Article 11. *Legitimació per a la defensa de drets i interessos de consumidors i usuaris.*

1. Sens perjudici de la legitimació individual dels perjudicats, les associacions de consumidors i usuaris legalment constituïdes estan legitimades per defensar en judici els drets i els interessos dels seus associats i els de l'associació, com també els interessos generals dels consumidors i usuaris.

2. Quan els perjudicats per un fet danyós siguin un grup de consumidors o usuaris els components del qual estiguin perfectament determinats o siguin fàcilment determinables, la legitimació per pretendre la tutela d'aquells interessos col·lectius correspon a les associacions de consumidors i usuaris, a les entitats legalment constituïdes que tinguin com a objecte la defensa o la protecció d'aquests, així com als mateixos grups d'afectats.

3. Quan els perjudicats per un fet danyós siguin una pluralitat de consumidors o usuaris indeterminada o difícil de determinar, la legitimació per demandar en judici la defensa d'aquests interessos difusos correspon exclusivament a les associacions de consumidors i usuaris que, de conformitat amb la llei, siguin representatives.

CAPÍTOL II

De la pluralitat de parts

Article 12. *Litisconsorci.*

1. Poden comparèixer en judici diverses persones, com a demandants o com a demandats, quan les accions que s'exerceixin provinguin d'un mateix títol o raó petítoria.

2. Quan per raó del que sigui objecte del judici la tutela jurisdiccional sol·licitada només es pugui fer efectiva davant de diversos subjectes considerats conjuntament, tots ells han de ser demandats, com a litisconsorts, llevat que la llei disposi expressament una altra cosa.

Article 13. *Intervenció de subjectes originàriament no demandants ni demandats.*

1. Mentre estigui pendent un procés, pot ser-hi admès com a demandant o demandat qui acrediti tenir interès directe i legítim en el resultat del plet.

En particular, qualsevol consumidor o usuari pot intervenir en els processos instats per les entitats reconegudes legalment per a la defensa dels interessos d'aquells.

2. La sol·licitud d'intervenció no suspèn el curs del procediment. El tribunal ha d'emetre resolució mitjançant interlocutòria, amb l'audiència prèvia de les parts personades, en el termini comú de deu dies.

3. Admesa la intervenció, no es retrotreuen les actuacions, però l'intervinent ha de ser considerat part en el procés amb caràcter general i pot defensar les pretensions formulades pel seu litisconsort o les que el mateix intervinent formulï, si té oportunitat processal per fer-ho, encara que el seu litisconsort renunciï al procediment, hi assenteixi, en desisteixi o se n'aparti per qualsevol altra causa.

També es permeten a l'intervinent les alegacions necessàries per a la seva defensa, que no hagi efectuat perquè corresponien a moments processals anteriors a la seva admissió en el procés. Aquestes alegacions s'han de traslladar, en tot cas, a les altres parts, durant un termini de cinc dies.

Així mateix, l'intervinent pot utilitzar els recursos que siguin procedents contra les resolucions que consideri perjudicials al seu interès, encara que les consenti el seu litisconsort.

Article 14. *Intervenció provocada.*

1. En cas que la llei permeti que el demandant cridi un tercer perquè intervingui en el procés sense la qualitat de demandat, la sol·licitud d'intervenció s'ha d'efectuar en la demanda, llevat que la llei disposi expressament una altra cosa. Admesa pel tribunal l'entrada en el procés del tercer, aquest ha de disposar de les mateixes facultats d'actuació que la llei concedeix a les parts.

2. Quan la llei permeti al demandat cridar un tercer perquè intervingui en el procés, cal procedir de conformitat amb les regles següents:

1a El demandat ha de sol·licitar del tribunal que sigui notificada al tercer la litispèndia del judici. La solli-

cidut s'ha de presentar dins el termini atorgat per contestar la demanda o, quan es tracti de judici verbal, abans del dia assenyalat per a la vista.

2a El tribunal ha d'oïr el demandant en el termini de deu dies i resoldre el que sigui procedent mitjançant una interlocutòria. Acordada la notificació, s'ha d'emplaçar el tercer per contestar la demanda en la mateixa forma i en termes idèntics als establerts per a la citació a termini del demandat. Si es tracta d'un judici verbal el tribunal, mitjançant provisió, ha de fer un nou assenyalament per a la vista i citar les parts i el tercer cridat al procés.

3a El termini concedit al demandat per contestar la demanda queda en suspens des de la sol·licitud a què es refereix la regla 1a i es reprèn amb la notificació al demandat de la desestimació de la seva petició o, si és estimada, amb el trasllat de l'escrit de contestació presentat pel tercer i, en tot cas, en expirar el termini concedit a aquest últim per contestar la demanda.

4a Si comparegut el tercer, el demandat considera que el seu lloc en el procés ha de ser ocupat pel tercer, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article 18.

Article 15. *Publicitat i intervenció en processos per a la protecció de drets i interessos col·lectius i difusos de consumidors i usuaris.*

1. En els processos promoguts per associacions o entitats constituïdes per a la protecció dels drets i els interessos dels consumidors i usuaris, o pels grups d'afectats, s'ha de cridar al procés els qui tinguin la condició de perjudicats pel fet d'haver estat consumidors del producte o usuaris del servei que va donar origen al procés, perquè facin valer el seu dret o el seu interès individual. Aquesta crida s'ha de fer publicant l'admissió de la demanda en mitjans de comunicació amb difusió en l'àmbit territorial en què s'hagi manifestat la lesió dels drets o els interessos.

2. Quan es tracti d'un procés en què estiguin determinats o siguin fàcilment determinables els perjudicats pel fet danyós, el demandant o els demandants han d'haver comunicat prèviament la presentació de la demanda a tots els interessats. En aquest cas, després de la crida, el consumidor o usuari pot intervenir en el procés en qualsevol moment, però només pot efectuar els actes processals que no hagin preclòs.

3. Quan es tracti d'un procés en què el fet danyós perjudiqui una pluralitat de persones indeterminades o difícil de determinar, la crida suspèn el curs del procés per un termini que no pot excedir els dos mesos i que s'ha de determinar en cada cas atenent les circumstàncies o la complexitat del fet i les dificultats de determinació i localització dels perjudicats. El procés es reprèn amb la intervenció de tots els consumidors que hagin acudit a la crida, i no s'admet la personació individual de consumidors o usuaris en un moment posterior, sens perjudici que aquests puguin fer valer els seus drets o els seus interessos de conformitat amb el que disposen els articles 221 i 519 d'aquesta Llei.

CAPÍTOL III

De la successió processal

Article 16. *Successió processal per mort.*

1. Quan es transmeti «mortis causa» el que sigui objecte del judici, la persona o persones que succeeixin el causant poden continuar ocupant en el judici la mateixa posició que el causant, amb caràcter general.

Comunicada la defunció de qualsevol litigant per qui l'hagi de succeir, el tribunal ha de suspendre el procés i, amb el trasllat previ a les altres parts, acreditats la defunció i el títol successor i complerts els tràmits pertinents, ha de considerar personat, si s'escau, el successor en nom del litigant difunt, i tenir-ho en compte en la sentència que es dicti.

2. Quan la defunció d'un litigant consti al tribunal i no es personi el successor en el termini dels cinc dies següents, es permet a les altres parts demanar, amb identificació dels successors i del seu domicili o la seva residència, que se'ls notifiqui l'existència del procés, i citar-los per comparèixer en el termini de deu dies.

Acordada la notificació, s'ha de suspendre el procés fins que compareguin els successors o fins que finalitzi el termini per a la compareixença.

3. Quan el litigant mort sigui el demandat i les altres parts no coneguin els successors o aquests no puguin ser localitzats o no vulguin comparèixer, el procés segueix endavant i es declara la rebel·lia de la part demandada.

Si el litigant mort és el demandant i els seus successors no es personen per qualsevol de les dues primeres circumstàncies expressades en el paràgraf anterior, s'entén que hi ha hagut desistiment, llevat que el demandat s'hi oposi, cas en què s'ha d'aplicar el que disposa l'apartat tercer de l'article 20. Si la no-personació dels successors és deguda al fet que no volen comparèixer, s'entén que la part demandant renuncia a l'acció exercida.

Article 17. *Successió per transmissió de l'objecte litigiós.*

1. Quan en un judici pendent s'hagi transmès el que sigui objecte del judici, l'adquirent pot sol·licitar, acreditant la transmissió, que se'l tingui com a part en la posició que ocupava el transmissor. El tribunal ha de proveir a aquesta petició ordenant la suspensió de les actuacions i ha d'oïr l'altra part per un termini de deu dies.

Si aquesta no s'hi oposa dins el termini esmentat, el tribunal, mitjançant interlocutòria, ha d'aixecar la suspensió i disposar que l'adquirent ocupi en el judici la posició que hi tenia el transmissor.

2. Si dins el termini concedit en l'apartat anterior l'altra part manifesta la seva oposició a l'entrada en el judici de l'adquirent, el tribunal ha de resoldre mitjançant interlocutòria el que consideri procedent.

No s'ha d'accedir a la pretensió quan aquesta part acreditada que li competeixen drets o defenses que, en relació amb el que sigui objecte del judici, només pot fer valer contra la part transmissor, o un dret a reconvenir, o que hi ha pendent una reconvençió, o si el canvi de part pot dificultar de manera notòria la seva defensa.

Quan no s'accedeixi a la pretensió de l'adquirent, el transmissor ha de continuar en el judici, i sense que això afecti les relacions jurídiques privades que hi hagi entre ambdós.

Article 18. *Successió en els casos d'intervenció provocada.*

En el cas a què es refereix la regla 4a de l'apartat 2 de l'article 14, cal traslladar la sol·licitud presentada pel demandat a les altres parts perquè alegeixin el que convingui al seu dret, per un termini de cinc dies, i a continuació el tribunal ha de decidir, mitjançant interlocutòria, el que sigui procedent pel que fa a la conveniència o no de la successió.

CAPÍTOL IV

Del poder de disposició de les parts sobre el procés i sobre les seves pretensions**Article 19. Dret de disposició dels litigants. Transacció i suspensió.**

1. Els litigants estan facultats per disposar de l'objecte del judici i poden renunciar, desistir del judici, assentir-hi, sotmetre's a arbitratge i transigir sobre el que sigui objecte del judici, llevat que la llei ho prohibeixi o hi estableixi limitacions per raons d'interès general o en benefici d'un tercer.

2. Si les parts pretenen una transacció judicial i l'acord o conveni a què arriben és conforme amb el que preveu l'apartat anterior, ha de ser homologat pel tribunal que conegui del litigi al qual es pretengui posar fi.

3. Els actes a què es refereixen els apartats anteriors es poden dur a terme, segons la seva naturalesa, en qualsevol moment de la primera instància o dels recursos o de l'execució de sentència.

4. Així mateix, les parts poden sol·licitar la suspensió del procés, que l'ha d'acordar el tribunal, mitjançant interlocutòria, sempre que no perjudiqui l'interès general o un tercer i que el termini de la suspensió no superi els seixanta dies.

Article 20. Renúncia i desistiment.

1. Quan l'actor manifesti la seva renúncia a l'acció exercida o al dret en què fonamenti la seva pretensió, el tribunal ha de dictar una sentència que absolgui el demandat, llevat que la renúncia sigui legalment inadmissible. En aquest cas, s'ha de dictar una interlocutòria que mani seguir el procés endavant.

2. El demandant pot desistir unilateralment del judici abans que el demandat sigui citat per contestar la demanda o per a judici. També en pot desistir unilateralment, en qualsevol moment, quan el demandat estigui en rebel·lia.

3. Citat el demandat, se li ha de traslladar l'escrit de desistiment per un termini de deu dies.

Si el demandat dona la seva conformitat al desistiment o no s'hi oposa dins el termini expressat en el paràgraf anterior, el tribunal ha de dictar interlocutòria de sobreseïment i l'actor pot promoure un nou judici sobre el mateix objecte.

Si el demandat s'oposa al desistiment, el jutge ha de resoldre el que consideri oportú.

Article 21. Assentiment.

1. Quan el demandat assenteixi a totes les pretensions de l'actor, el tribunal ha de dictar sentència condemnatòria d'acord amb el que ha sol·licitat l'actor, però si l'assentiment es fa en frau de llei o suposa una renúncia contra l'interès general o un perjudici d'un tercer, cal dictar una interlocutòria que rebutgi l'assentiment i el procés ha de seguir endavant.

2. Quan es tracti d'un assentiment parcial el tribunal, a instància del demandant, pot dictar de manera immediata una interlocutòria que aculli les pretensions que hagin estat objecte de l'assentiment. Per a això és necessari que, per la naturalesa de les pretensions, sigui possible un pronunciament separat que no prejudiqui les qüestions restants a què no s'ha assentit, respecte a les quals ha de continuar el procés. Aquesta interlocutòria és executable de conformitat amb el que estableixen els articles 517 i següents d'aquesta Llei.

Article 22. Terminació del procés per satisfacció extraprocessal o mancança sobrevinguda d'objecte. Cas especial d'enervació del desnonament.

1. Quan, per circumstàncies sobrevingudes a la demanda i a la reconvençió, deixi d'haver-hi interès legítim a obtenir la tutela judicial pretesa, perquè s'han satisfet, fora del procés, les pretensions de l'actor i, si s'escau, del demandat reconvinent o per qualsevol altra causa, s'ha de posar de manifest aquesta circumstància al tribunal i, si hi ha acord de les parts, s'ha de decretar, mitjançant interlocutòria, la terminació del procés.

La interlocutòria de terminació del procés té els mateixos efectes que una sentència absolutòria ferma, sense que sigui procedent la condemna a costes.

2. Si alguna de les parts sosté la subsistència d'interès legítim, negant motivadament que s'hagi donat satisfacció extraprocessal a les seves pretensions o amb altres arguments, el tribunal ha de convocar les parts a una compareixença sobre aquest únic objecte, en el termini de deu dies.

Acabada la compareixença, el tribunal ha de decidir mitjançant interlocutòria, dins els deu dies següents, si és procedent continuar el judici, i ha d'imposar les costes d'aquestes actuacions a qui se li rebutgi la pretensió.

3. Contra la interlocutòria que ordeni la continuació del judici no es pot interposar cap recurs. Contra la que n'acordi la terminació, es pot interposar recurs d'apel·lació.

4. Els processos de desnonament de finca urbana per falta de pagament de les rendes o quantitats degudes per l'arrendatari finalitzen si, abans de la celebració de la vista, l'arrendatari paga a l'actor o posa a la seva disposició en el tribunal o notarialment l'import de les quantitats reclamades en la demanda i el de les que degui en el moment del pagament enervador del desnonament.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable quan l'arrendatari hagi enervat el desnonament en una ocasió anterior, ni quan l'arrendador hagi requerit el pagament a l'arrendatari, per qualsevol mitjà fefaent, amb almenys quatre mesos d'antelació a la presentació de la demanda i el pagament no s'hagi efectuat en el moment de la presentació esmentada.

CAPÍTOL V

De la representació processal i la defensa tècnica**Article 23. Intervenció de procurador.**

1. La compareixença en judici ha de ser per mitjà d'un procurador legalment habilitat per actuar en el tribunal que conegui del judici.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els litigants poden compareixer en nom propi:

1r En els judicis verbals la quantia dels quals no excedeixi les cent cinquanta mil pessetes i per a la petició inicial dels procediments monitoris, de conformitat amb el que preveu aquesta Llei.

2n En els judicis universals, quan la compareixença es limiti a la presentació de títols de crèdit o drets, o per concórrer a juntes.

3r En els incidents relatius a impugnació de resolucions en matèria d'assistència jurídica gratuïta i quan se sol·licitin mesures urgents anteriorment al judici.

Article 24. Apoderament del procurador.

1. El poder en què la part atorga la seva representació al procurador ha d'estar autoritzat per un notari

o ser conferit per compareixença davant el secretari judicial del tribunal que hagi de conèixer de l'afer.

2. L'escriptura de poder s'ha d'adjuntar al primer escrit que el procurador presenti o, si s'escau, quan es dugui a terme la primera actuació; i l'atorgament «apud acta» s'ha de fer al mateix temps que la presentació del primer escrit o, si s'escau, abans de la primera actuació.

Article 25. *Poder general i poder especial.*

1. El poder general per a plets faculta el procurador per efectuar vàlidament, en nom del seu poderdant, tots els actes processals compresos, d'ordinari, en la tramitació dels plets.

No obstant això, el poderdant pot excloure del poder general afers i actuacions per als quals la llei no exigeixi un apoderament especial. Cal que l'exclusió es consigni expressament i inequívoca.

2. És necessari el poder especial:

1r Per a la renúncia, la transacció, el desistiment, l'assentiment, la submissió a arbitratge i les manifestacions que puguin comportar sobreseïment del procés per satisfacció extraprocessal o mancança sobrevinguda d'objecte.

2n Per exercir les facultats que el poderdant hagi exclòs del poder general, d'acord amb el que disposa l'apartat anterior.

3r En tots els altres casos en què ho exigeixin les lleis.

3. No es poden dur a terme mitjançant procurador els actes que, de conformitat amb la llei, hagin de fer els litigants personalment.

Article 26. *Acceptació del poder. Deures del procurador.*

1. L'acceptació del poder es presumeix pel fet d'usar-ne el procurador.

2. Acceptat el poder, el procurador queda obligat:

1r A seguir l'afer mentre no cessi en la seva representació per alguna de les causes expressades a l'article 30.

2n A transmetre a l'advocat elegit pel seu client o per ell mateix, quan s'estengui el poder a això, tots els documents, els antecedents o les instruccions que se li remetin o pugui adquirir, i fer tot el que condueixi a la defensa dels interessos del seu poderdant, sota la responsabilitat que les lleis imposen al mandatari.

Quan no tingui instruccions o siguin insuficients les trameses pel poderdant, ha de fer el que requereixi la naturalesa o l'índole de l'afer.

3r A tenir sempre el poderdant i l'advocat al corrent del curs de l'afer que se li hagi confiat; ha de passar a l'advocat còpies de totes les resolucions que se li notifiquin i dels escrits i els documents que li siguin traslladats pel tribunal o pels procuradors de les altres parts.

4t A traslladar els escrits del seu poderdant i del seu lletrat als procuradors de les parts restants en la forma que preveu l'article 276.

5è A recollir de l'advocat que cessi en la direcció d'un afer les còpies dels escrits i els documents i altres antecedents que es refereixin a aquest afer, per lliurar-los a qui s'encarregui de continuar-lo o al poderdant.

6è A comunicar de manera immediata al tribunal la impossibilitat de complir alguna actuació que tingui encomanada.

7è A pagar totes les despeses que es causin a instància seva, llevat dels honoraris dels advocats i els corresponents als perits, tret que el poderdant li hagi lliurat els fons necessaris per abonar-los.

Article 27. *Dret supletori sobre apoderament.*

A falta de disposició expressa sobre les relacions entre el poderdant i el procurador, regeixen les normes que estableix per al contracte de mandat la legislació civil aplicable.

Article 28. *Representació passiva del procurador.*

1. Mentre estigui vigent el poder, el procurador ha d'oïr i signar les citacions a termini, les citacions a dia cert, els requeriments i les notificacions de tota classe, fins i tot les de sentències que es refereixin a la seva part, durant el curs de l'afer i fins que quedi executada la sentència; aquestes actuacions tenen la mateixa força que si hi intervé directament el poderdant i al procurador no li és lícit demanar que s'hi entenguin.

2. El procurador també ha de rebre, a efectes de notificació i terminis o termes, les còpies dels escrits i els documents que els procuradors de les altres parts li lliurin en la forma que estableix l'article 276.

3. En tots els edificis judicials que siguin seu de tribunals civils hi ha d'haver un servei de recepció de notificacions organitzat pel Col·legi de Procuradors. La recepció per l'esmentat servei de les notificacions i de les còpies d'escrits i documents que siguin lliurats pels procuradors per traslladar-los als de les altres parts té plens efectes. En la còpia que es diligencii per fer constar la recepció s'hi ha d'expressar el nombre de còpies lliurades i el nom dels procuradors als qui estan destinades.

4. S'exceptuen del que estableixen els apartats anteriors els trasllats, les citacions a termini, les citacions a dia cert i els requeriments que la llei disposi que s'efectuïn als litigants en persona.

Article 29. *Provisió de fons.*

1. El poderdant està obligat a proveir de fons el procurador, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable per al contracte de mandat.

2. Si, després d'iniciat un procés, el poderdant no habilita el seu procurador amb els fons necessaris per continuar-lo, aquest pot demanar que el poderdant sigui instat a verificar-ho.

Aquesta pretensió s'ha de deduir en el tribunal que conegui de l'afer, el qual ha de donar audiència al poderdant per un termini de deu dies i ha de resoldre mitjançant interlocutòria el que sigui procedent, i fixar, si s'escau, la quantitat que consideri necessària i el termini en què s'hagi de lliurar, sota advertència de constreïment.

Article 30. *Cessació del procurador.*

1. El procurador cessa en la seva representació:

1r Per la revocació expressa o tàcita del poder, després que consti en les actuacions. S'entén revocat tàcitament el poder pel nomenament posterior d'un altre procurador que s'hagi personat en l'afer.

En aquest últim cas, si el procurador que està actuant en el judici suscita una qüestió sobre l'existència efectiva o sobre la validesa de la representació que s'atribueixi el que pretengui substituir-lo, el tribunal, prèvia audiència de la persona o les persones que apareguin com a atorgadors dels poders respectius, ha de resoldre la qüestió mitjançant interlocutòria.

2n Per renúncia voluntària o perquè cessa en la professió o per sanció amb la suspensió en el seu exercici. En els dos primers casos, el procurador està obligat, amb anticipació i de manera fefaent, a posar el fet en coneixement del seu poderdant i del tribunal. En cas

de suspensió, el col·legi de procuradors corresponent ho ha de fer saber al tribunal.

Mentre no acrediti en les actuacions la renúncia o la cessació i se'l consideri renunciant o cessant, el procurador no pot abandonar la representació del seu poderdant, en què ha de continuar fins que aquest proveeixi a la designació d'un altre dins el termini de deu dies. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi designat un nou procurador, s'ha de considerar aquell definitivament apartat de la representació que tenia.

3r Per mort del poderdant o del procurador.

En el primer cas, el procurador està obligat a posar el fet en coneixement del tribunal, i acreditar en forma la mort i, si no presenta un nou poder dels hereus o els drethavents del difunt, cal atènyer-se al que disposa l'article 16.

Si mor el procurador, s'ha de fer saber la defunció al poderdant, a fi que procedeixi a la designació d'un nou procurador en el termini de deu dies.

4t Perquè el poderdant se separa de la pretensió o de l'oposició que hagi formulat i, en tot cas, perquè ha acabat l'afer o s'ha dut a terme l'acte per al qual s'ha atorgat el poder.

2. Quan el poder hagi estat atorgat pel representant legal d'una persona jurídica, l'administrador d'una massa patrimonial o patrimoni separat, o la persona que, de conformitat amb la llei, actui en judici representant un ens sense personalitat, els canvis en la representació o l'administració d'aquestes persones jurídiques, masses patrimonials o patrimonis separats, o ens sense personalitat, no extingeixen el poder del procurador ni donen lloc a una nova personació.

Article 31. *Intervenció d'advocat.*

1. Els litigants han de ser dirigits per un advocat habilitat per exercir la seva professió en el tribunal que conegui de l'afer. No es pot proveir a cap sol·licitud que no porti la signatura d'advocat.

2. Només se n'exceptuen:

1r Els judicis verbals la quantia dels quals no excedeixi les cent cinquanta mil pessetes i la petició inicial dels procediments monitoris, de conformitat amb el que preveu aquesta llei.

2n Els escrits que tinguin com a objecte personar-se en judici, sol·licitar mesures urgents anteriorment al judici o demanar la suspensió urgent de vistes o actuacions. Quan la suspensió de vistes o actuacions que es pretengui es fonamenti en causes que es refereixin especialment a l'advocat, aquest també ha de signar l'escrit, si és possible.

Article 32. *Intervenció no preceptiva d'advocat i procurador.*

1. Quan, sense ser preceptiva la intervenció d'advocat i procurador, el demandant pretengui comparèixer en nom propi i ser defensat per un advocat, o ser representat per un procurador, o ser assistit per ambdós professionals a la vegada, ho ha de fer constar en la demanda.

2. Rebuda la notificació de la demanda, si el demandat pretén valer-se també d'advocat i procurador, ho ha de comunicar al tribunal dins els tres dies següents, i també pot sol·licitar, si s'escau, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta. En aquest últim cas, el tribunal pot acordar la suspensió del procés fins que es produeixi el reconeixement o la denegació d'aquest dret o la designació provisional d'advocat i procurador.

3. La facultat d'acudir al procés amb l'assistència dels professionals a què es refereix l'apartat 1 d'aquest

article correspon també al demandat, quan l'actor no hi vagi assistit per un advocat o un procurador. El demandat ha de comunicar al tribunal la seva decisió en el termini de tres dies des que se li notifiqui la demanda, i cal donar compte a l'actor d'aquesta circumstància. Si llavors el demandant també vol valer-se d'advocat i procurador, ho ha de comunicar al tribunal en els tres dies següents a la recepció de la notificació, i si sol·licita el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, se'n pot acordar la suspensió en els termes que preveu l'apartat anterior.

4. En la notificació en què es comuniqui a una part la intenció de la part contrària de servir-se d'advocat i procurador, se l'ha d'informar del dret que els correspon segons l'article 6.3 de la Llei d'assistència jurídica gratuïta, a fi que en puguin fer la sol·licitud corresponent.

5. Quan la intervenció d'advocat i procurador no sigui preceptiva, de l'eventual condemna a costes de la part contrària a la que s'hagi servit dels professionals esmentats s'han d'excloure els drets i els honoraris meritats per aquests professionals, llevat que el tribunal aprecii temeritat en la conducta del condemnat a costes o que el domicili de la part representada i defensada estigui en un lloc diferent d'aquell en què s'ha tramitat el judici; en aquest últim cas, operen les limitacions a què es refereix l'apartat 3 de l'article 394 d'aquesta llei.

Article 33. *Designació de procurador i d'advocat.*

1. Fora dels casos de designació d'ofici que preveu la Llei d'assistència jurídica gratuïta, correspon a les parts contractar els serveis del procurador i de l'advocat que els hagin de representar i defensar en judici.

2. No obstant això, el litigant que no tingui dret a l'assistència jurídica gratuïta pot demanar que se li designi un advocat, un procurador o ambdós professionals quan la seva intervenció sigui preceptiva o quan, sense ser-ho, la part contrària hagi comunicat al tribunal que actua defensada per un advocat i representada per un procurador.

Aquestes peticions s'han de fer i decidir de conformitat amb el que disposa la Llei d'assistència jurídica gratuïta, sense que calgui acreditar el dret a obtenir aquesta assistència, sempre que el sol·licitant es comprometí a pagar els honoraris i els drets dels professionals que se li designin.

Article 34. *Compte del procurador.*

1. Quan un procurador hagi d'exigir del seu poderdant morós les quantitats que li deu pels drets i les despeses que hagi suplert per a l'afer, ha de presentar davant el tribunal en què aquest radiqui un compte detallat i justificat i manifestar que li són degudes i no satisfetes les quantitats que en resultin i reclami. Tenen el mateix dret que els procuradors els seus hereus respecte als crèdits d'aquesta naturalesa que els deixin els poderdants.

2. Presentat el compte, s'ha de manar que es requereixi el poderdant perquè pagui la suma esmentada, amb les costes, o impugni el compte, en el termini de deu dies, sota l'advertència de constrenyiment si no paga ni formula la impugnació.

Si, dins el termini esmentat, el poderdant s'hi oposa, el tribunal ha d'examinar el compte i les actuacions processals, així com la documentació aportada i, en el termini de deu dies, ha de dictar interlocutòria que determini la quantitat que s'ha de satisfer al procurador, sota advertència de constrenyiment si el pagament no s'efectua dins els cinc dies següents a la notificació.

La interlocutòria a què es refereix el paràgraf anterior no és susceptible de recurs, però no prejutja, ni tan sols

parcialment, la sentència que es pugui dictar en un judici ordinari ulterior.

3. Si el poderdant no hi formula oposició dins el termini establert, cal despatxar execució per la quantitat a què ascendeixi el compte, més les costes.

Article 35. *Honoraris dels advocats.*

1. Els advocats poden reclamar davant la part a la qual defensin el pagament dels honoraris que hagin meritat en l'afer, presentant una minuta detallada i manifestant formalment que aquells honoraris els són deguts i no han estat satisfets.

2. Presentada aquesta reclamació, s'ha de manar que es requereixi el deutor perquè pagui la suma esmentada, amb les costes, o impugni el compte, en el termini de deu dies, sota advertència de constrenyiment si no paga ni formula la impugnació.

Si, dins el termini esmentat, els honoraris s'impugnen per indeguts, cal atènyer-se al que disposen els paràgrafs segon i tercer de l'apartat 2 de l'article anterior.

Si s'impugnen els honoraris per excessius, cal regular-los prèviament de conformitat amb el que preveuen els articles 241 i següents, llevat que l'advocat acreditï l'existència de pressupost previ en un escrit acceptat per l'impugnant, i cal dictar interlocutòria que fixi la quantitat deguda, sota advertència de constrenyiment si no es paga dins els cinc dies següents a la notificació.

Aquesta interlocutòria no és susceptible de recurs, però no prejutja, ni tan sols parcialment, la sentència que es pugui dictar en un judici ordinari ulterior.

3. Si el deutor dels honoraris no hi formula oposició dins el termini establert, cal despatxar execució per la quantitat a què ascendeixi la minuta, més les costes.

TÍTOL II

De la jurisdicció i de la competència

CAPÍTOL I

De la jurisdicció dels tribunals civils i les qüestions prejudicials

SECCIÓ 1a DE L'EXTENSIÓ I ELS LÍMITS DE LA JURISDICCIO DELS TRIBUNALS CIVILS

Article 36. *Extensió i límits de l'ordre jurisdiccional civil. Falta de competència internacional.*

1. L'extensió i els límits de la jurisdicció dels tribunals civils espanyols es determina pel que disposen la Llei orgànica del poder judicial i els tractats i els convenis internacionals en què Espanya sigui part.

2. Els tribunals civils espanyols s'han d'abstenir de conèixer dels afers que se'ls sotmetin quan hi concorri alguna de les circumstàncies següents:

1a Quan s'hagi formulat demanda o sol·licitat execució respecte a subjectes o béns que tinguin immunitat de jurisdicció o d'execució d'acord amb les normes del dret internacional públic.

2a Quan, en virtut d'un tractat o un conveni internacional en què Espanya és part, l'afer estigui atribuït amb caràcter exclusiu a la jurisdicció d'un altre Estat.

3a Quan no comparegui el demandat citat a termini en la forma escaient, en els casos en què la competència internacional dels tribunals espanyols únicament es pugui fonamentar en la submissió tàcita de les parts.

Article 37. *Falta de jurisdicció. Abstenció dels tribunals civils.*

1. Quan un tribunal de la jurisdicció civil consideri que l'afer que se li sotmet correspon a la jurisdicció militar, o bé a una administració pública o al Tribunal de Comptes quan actuï en les seves funcions comptables, s'ha d'abstenir de conèixer-ne.

2. S'han d'abstenir igualment de conèixer els tribunals civils quan se'ls sotmetin afers dels quals correspongui conèixer als tribunals d'un altre ordre jurisdiccional de la jurisdicció ordinària. Quan el Tribunal de Comptes exerceixi funcions jurisdiccionals s'ha d'entendre integrat en l'ordre contenciós administratiu.

Article 38. *Apreciació d'ofici de la falta de competència internacional i de jurisdicció.*

L'abstenció a què es refereixen els dos articles precedents s'ha d'acordar d'ofici, amb audiència de les parts i del ministeri fiscal, tan aviat com sigui advertida la falta de competència internacional o la falta de jurisdicció perquè l'afer pertany a un altre ordre jurisdiccional.

Article 39. *Apreciació de la falta de competència internacional o de jurisdicció a instància de part.*

El demandat pot denunciar mitjançant declinatòria la falta de competència internacional o la falta de jurisdicció perquè l'afer pertany a un altre ordre jurisdiccional o perquè la controvèrsia s'ha sotmès a arbitratge.

SECCIÓ 2a DE LES QÜESTIONS PREJUDICIALS

Article 40. *Prejudicialitat penal.*

1. Quan en un procés civil es posi de manifest un fet que ofereixi aparença de delictes o falta perseguible d'ofici, el tribunal civil, mitjançant provisió, ho ha de posar en coneixement del ministeri fiscal, per si dóna lloc a l'exercici de l'acció penal.

2. En el cas a què es refereix l'apartat anterior, només s'ha d'ordenar la suspensió de les actuacions del procés civil quan hi concorrin les circumstàncies següents:

1a Que s'acrediti l'existència de causa criminal en què s'estiguin investigant, com a fets d'aparença delictiva, algun o alguns dels que fonamentin les pretensions de les parts en el procés civil.

2a Que la decisió del tribunal penal al voltant del fet pel qual es procedeix en causa criminal pugui tenir una influència decisiva en la resolució sobre l'afer civil.

3. La suspensió a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'acordar, mitjançant interlocutòria, una vegada el procés només estigui pendent de sentència.

4. No obstant això, la suspensió que estigui motivada per la possible existència d'un delictes de falsedat d'algun dels documents aportats s'ha d'acordar, sense esperar a la conclusió del procediment, tan aviat com s'acrediti que se segueix causa criminal sobre aquell delictes, quan, a judici del tribunal, el document pugui ser decisiu per emetre resolució sobre el fons de l'afer.

5. En el cas a què es refereix l'apartat anterior no s'ha d'acordar la suspensió, o s'ha d'aixecar la que s'hagi acordat, si la part a la qual pot afavorir el document hi renuncia. Feta la renúncia, s'ha d'ordenar que el document sigui separat de les actuacions.

6. Les suspensions a què es refereix aquest article s'han d'aixecar quan s'acrediti que el judici criminal ha acabat o que està paralitzat per un motiu que n'hagi impedit la continuació normal.

7. Si la causa penal sobre falsedat d'un document obeeix a una denúncia o una querella d'una de les parts i finalitza per resolució en què es declari que el document és autèntic o que no se n'ha provat la falsedat, la part a qui hagi perjudicat la suspensió del procés civil pot demanar en aquest procés una indemnització de danys i perjudicis, d'acord amb el que disposen els articles 712 i següents.

Article 41. *Recursos contra la resolució sobre suspensió de les actuacions per prejudicialitat penal.*

1. Contra la resolució que denegui la suspensió de l'afer civil es pot interposar recurs de reposició. No obstant això, la sol·licitud de suspensió es pot reproduir durant la segona instància i, si s'escau, durant la tramitació dels recursos extraordinaris per infracció processal o de cassació.

2. Contra la interlocutòria que acordi la suspensió s'ha de donar recurs d'apel·lació i contra les interlocutòries dictades en apel·lació que acordin o confirmen la suspensió s'ha de donar, si s'escau, recurs extraordinari per infracció processal.

Article 42. *Qüestions prejudicials no penals.*

1. Únicament als efectes prejudicials, els tribunals civils poden conèixer d'afers que estiguin atribuïts als tribunals dels ordres contenciosos administratiu i social.

2. La decisió dels tribunals civils sobre les qüestions a què es refereix l'apartat anterior no té efecte fora del procés en què es produeixi.

3. No obstant el que disposen els apartats precedents, quan ho estableixi la Llei o ho demanin les parts de comú acord o una d'elles amb el consentiment de l'altra, els tribunals civils han de suspendre el curs de les actuacions, abans de dictar sentència, fins que la qüestió prejudicial sigui resolta, en els seus respectius casos, per l'administració pública competent, pel Tribunal de Comptes o pels tribunals de l'ordre jurisdiccional que correspongui. En aquest cas, el tribunal civil queda vinculat a la decisió dels òrgans indicats al voltant de la qüestió prejudicial.

Article 43. *Prejudicialitat civil.*

Quan per emetre resolució sobre l'objecte del litigi sigui necessari decidir respecte a alguna qüestió que, al seu torn, constitueixi l'objecte principal d'un altre procés pendent davant el mateix o diferent tribunal civil, si no és possible l'acumulació d'interlocutòries, el tribunal, a petició de les dues parts o d'una d'elles, oïda la contrària, pot decretar mitjançant interlocutòria la suspensió del curs de les actuacions, en l'estat en què es trobin, fins que finalitzi el procés que tingui com a objecte la qüestió prejudicial.

Contra la interlocutòria que denegui la petició es pot interposar recurs de reposició, i contra la interlocutòria que acordi la suspensió es pot presentar recurs d'apel·lació.

CAPÍTOL II

De les regles per determinar la competència

Article 44. *Predeterminació legal de la competència.*

Perquè els tribunals civils tinguin competència en cada cas es requereix que el coneixement del plet els estigui atribuït per normes amb rang de llei i anteriors a la incoació de les actuacions de què es tracti.

SECCIÓ 1a DE LA COMPETÈNCIA OBJECTIVA

Article 45. *Competència dels jutjats de primera instància.*

Correspon als jutjats de primera instància el coneixement, en primera instància, de tots els afers civils que per disposició legal expressa no estiguin atribuïts a altres tribunals. Així mateix, aquests jutjats coneixen dels afers, els actes, les qüestions i els recursos que els atribueix la Llei orgànica del poder judicial.

Article 46. *Especialització d'alguns jutjats de primera instància.*

Els jutjats de primera instància als quals, d'acord amb el que estableix l'article 98 de la Llei orgànica del poder judicial, se'ls hagi atribuït el coneixement específic de determinats afers, han d'estendre la seva competència, exclusivament, als processos en què es tractin aquells afers, i s'han d'inhibir a favor dels altres tribunals competents quan el procés tracti sobre matèries diferents. Si es planteja qüestió per aquesta causa, s'ha de substanciar com les qüestions de competència.

Article 47. *Competència dels jutjats de pau.*

Correspon als jutjats de pau el coneixement, en primera instància, dels afers civils d'una quantia no superior a quinze mil pessetes que no estiguin compresos en cap dels casos a què es refereix, per raó de la matèria, l'apartat 1 de l'article 250.

Article 48. *Apreciació d'ofici de la falta de competència objectiva.*

1. La falta de competència objectiva l'ha d'apreciar d'ofici, tan aviat com s'adverteixi, el tribunal que conegui de l'afer.

2. Quan el tribunal que conegui de l'afer en segona instància o en tràmit de recurs extraordinari per infracció processal o de cassació entengui que el tribunal davant el qual es va seguir la primera instància mancava de competència objectiva, ha de decretar la nul·litat de totes les actuacions, sense que això afecti el dret de les parts a exercir les seves accions davant la classe de tribunal que correspongui.

3. En els casos a què es refereixen els apartats anteriors, el tribunal, abans d'emetre resolució, ha d'oïr les parts i el ministeri fiscal per un termini comú de deu dies.

4. La interlocutòria que declari la falta de competència objectiva ha d'indicar la classe de tribunal al qual correspon el coneixement de l'afer.

Article 49. *Apreciació de la falta de competència objectiva a instància de part.*

El demandat pot denunciar la falta de competència objectiva mitjançant la declinatòria.

SECCIÓ 2a DE LA COMPETÈNCIA TERRITORIAL

Article 50. *Fur general de les persones físiques.*

1. Llevat que la Llei disposi una altra cosa, la competència territorial correspon al tribunal del domicili del demandat, i si no el té en el territori nacional, és jutge competent el de la seva residència en el territori esmentat.

2. Els qui no tinguin domicili ni residència a Espanya poden ser demandats en el lloc en què es trobin dins el territori nacional o en el de la seva última residència en aquest territori, i si tampoc no es pot determinar així la competència, en el lloc del domicili de l'actor.

3. Els empresaris i els professionals, en els litigis derivats de la seva activitat empresarial o professional, també poden ser demandats en el lloc on s'exerceixi l'activitat, i si tenen establiments a càrrec seu en diferents llocs, en qualsevol d'aquests a elecció de l'actor.

Article 51. Fur general de les persones jurídiques i dels ens sense personalitat.

1. Llevat que la Llei disposi una altra cosa, les persones jurídiques són demandades en el lloc del seu domicili. També poden ser demandades en el lloc on la situació o la relació jurídica a què es refereixi el litigi hagi nascut o hagi de tenir efectes, sempre que en aquest lloc tinguin un establiment obert al públic o un representant autoritzat per actuar en nom de l'entitat.

2. Els ens sense personalitat poden ser demandats en el domicili dels seus gestors o en qualsevol lloc en què exerceixin la seva activitat.

Article 52. Competència territorial en casos especials.

1. No s'apliquen els furs que estableixen els articles anteriors i s'ha de determinar la competència d'acord amb el que estableix aquest article en els casos següents:

1r En els judicis en què s'exerceixin accions reals sobre béns immobles, és tribunal competent el del lloc en què estigui situada la cosa litigiosa. Quan l'acció real s'exerciti sobre diverses coses immobles o sobre una de sola que estigui situada en diferents circumscripcions, és tribunal competent el de qualsevol d'aquestes circumscripcions, a elecció del demandant.

2n En les demandes sobre presentació i aprovació dels comptes que hagin de donar els administradors de béns aliens, és tribunal competent el del lloc on s'hagin de presentar els comptes, i si no està determinat, el del domicili del mandant, del poderdant o del propietari dels béns, o el del lloc on es dugui a terme l'administració, a elecció de l'actor.

3r En les demandes sobre obligacions de garantia o complement d'altres d'anteriors, és tribunal competent el que ho sigui per conèixer, o estigui coneixent, de l'obligació principal sobre les quals recaiguin.

4t En els judicis sobre qüestions hereditàries, és competent el tribunal del lloc en què el difunt va tenir el seu últim domicili, i si el va tenir en un país estranger, el del lloc del seu últim domicili a Espanya, o on hi hagi la major part dels seus béns, a elecció del demandant.

5è En els judicis en què s'exerceixin accions relatives a l'assistència o la representació d'incapaços, incapacitats o declarats pròdigs, és competent el tribunal del lloc en què resideixin.

6è En matèria de dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge i, en general, en matèria de protecció civil de drets fonamentals, és competent el tribunal del domicili del demandant, i quan no el tingui en territori espanyol, el tribunal del lloc on s'hagi produït el fet que vulneri el dret fonamental de què es tracti.

7è En els judicis sobre arrendaments d'immobles i en els de desnonament, és competent el tribunal del lloc en què estigui situada la finca.

8è En els judicis en matèria de propietat horitzontal, és competent el tribunal del lloc en què radiqui la finca.

9è En els judicis en què es demani indemnització dels danys i perjudicis derivats de la circulació de vehicles

de motor és competent el tribunal del lloc en què es van causar els danys.

10è En matèria d'impugnació d'acords socials és tribunal competent el del lloc del domicili social.

11è En els processos en què s'exerceixin demandes sobre infraccions de la propietat intel·lectual, és competent el tribunal del lloc en què s'hagi comès la infracció o hi hagi indicis de la comissió o en què hi hagi exemplars il·lícits, a elecció del demandant.

12è En els judicis en matèria de competència deslleial, és competent el tribunal del lloc en què el demandat tingui el seu establiment i, a falta d'establiment, el seu domicili o el lloc de residència, i quan no el tingui en territori espanyol, el tribunal del lloc on s'hagi dut a terme l'acte de competència deslleial o on es produeixin els seus efectes, a elecció del demandant.

13è En matèria de patents i marques, és competent el tribunal que assenyali la legislació especial sobre aquesta matèria.

14è En els processos en què s'exerceixin accions perquè es declari la no-incorporació al contracte o la nul·litat de les clàusules de condicions generals de la contractació, és competent el tribunal del domicili del demandant. I, sobre aquesta mateixa matèria, quan s'exerceixin les accions declarativa, de cessació o de retractació, és competent el tribunal del lloc on el demandat tingui el seu establiment i, a falta d'establiment, el del seu domicili; si el demandat no té domicili en el territori espanyol, el del lloc en què s'hagi fet l'adhesió.

15è En les terceries de domini o de millor dret que s'interposin en relació amb un procediment administratiu de constrenyiment, és competent el tribunal del domicili de l'òrgan que va acordar l'embargament, sens perjudici de les especialitats previstes per a les administracions públiques en matèria de competència territorial.

2. Quan les normes de l'apartat anterior d'aquest article no siguin aplicables als litigis en matèria d'assegurances, vendes a terminis de béns mobles corporals i contractes destinats al seu finançament, així com en matèria de contractes de prestació de serveis o relatius a béns mobles la signatura dels quals hagi estat precedida d'oferta pública, és competent el tribunal del domicili de l'assegurat, el comprador o el prestatari o el del domicili de qui hagi acceptat l'oferta, respectivament.

Article 53. Competència territorial en cas d'acumulació d'accions i en cas de pluralitat de demandats.

1. Quan s'exerceixin conjuntament diverses accions davant d'una o de diverses persones és tribunal competent el del lloc corresponent a l'acció que sigui fonament de les altres; si no n'hi ha, el que hagi de conèixer del nombre més gran de les accions acumulades i, en últim terme, el del lloc que correspongui a l'acció més important quantitativament.

2. Quan hi hagi diversos demandats i, d'acord amb les regles que estableixen aquest article i els anteriors, la competència territorial pugui correspondre als jutges de més d'un lloc, la demanda es pot presentar davant de qualsevol d'ells, a elecció del demandant.

Article 54. Caràcter dispositiu de les normes sobre competència territorial.

1. Les regles legals atributives de la competència territorial només s'apliquen en defecte de submissió expressa o tàcita de les parts als tribunals d'una determinada circumscripció. S'exceptuen les regles que estableixen els números 1r i 4t a 15è de l'apartat 1 i l'apartat 2 de l'article 52 i les altres a les quals aquesta Llei

o una altra atribueixi expressament caràcter imperatiu. Tampoc no és vàlida la submissió expressa o tàcita en els afers que s'hagin de decidir pel judici verbal.

2. No és vàlida la submissió expressa continguda en contractes d'adhesió, o que continguin condicions generals imposades per una de les parts, o que s'hagin subscrit amb consumidors o usuaris.

3. La submissió de les parts només és vàlida i eficaça quan es faci a tribunals amb competència objectiva per conèixer de l'afer de què es tracti.

Article 55. *Submissió expressa.*

S'entén per submissió expressa la pactada pels interessats, què designin amb precisió la circumscripció als tribunals de la qual se sotmeten.

Article 56. *Submissió tàcita.*

S'entenen sotmesos tàcitament:

1r El demandant, pel mer fet d'acudir als tribunals d'una determinada circumscripció interposant la demanda o formulant una petició o una sol·licitud que s'hagi de presentar davant el tribunal competent per conèixer de la demanda.

2n El demandat, pel fet de fer, un cop personat en el judici després de la interposició de la demanda, qualsevol gestió que no sigui la de proposar en forma la declinatòria.

Article 57. *Submissió expressa i repartiment.*

La submissió expressa de les parts determina la circumscripció els tribunals de la qual hagin de conèixer de l'afer. Quan en la circumscripció hi hagi diversos tribunals de la mateixa classe, el repartiment dels afers determina a quin d'aquests correspon conèixer de l'afer, sense que les parts es puguin sotmetre a un determinat tribunal amb exclusió dels altres.

Article 58. *Apreciació d'ofici de la competència territorial.*

Quan la competència territorial estigui fixada per regles imperatives, el tribunal ha d'examinar d'ofici la seva competència territorial immediatament després de presentada la demanda i, prèvia audiència del ministeri fiscal i de les parts personades, si entén que no té competència territorial per conèixer de l'afer, ho ha de declarar així mitjançant interlocutòria i remetre les actuacions al tribunal que consideri territorialment competent. Si hi són aplicables furs electius, el tribunal s'ha d'atenir al que manifesti el demandant, després del requeriment que se li ha d'adreçar a aquests efectes.

Article 59. *Allegació de la falta de competència territorial.*

Fora dels casos en què la competència territorial estigui fixada per la llei en virtut de regles imperatives, la falta de competència territorial només pot ser apreciada quan el demandat o els qui puguin ser part legítima en el judici proposin la declinatòria dins el termini i en la forma escaients.

Article 60. *Conflicte negatiu de competència territorial.*

1. Si la decisió d'inhibició d'un tribunal per falta de competència territorial s'ha adoptat en virtut de declinatòria o amb audiència de totes les parts, el tribunal

a qui es remetin les actuacions s'ha d'atenir a la decisió i no pot declarar d'ofici la seva falta de competència territorial.

2. Si la decisió d'inhibició per falta de competència territorial no s'ha adoptat amb audiència de totes les parts, el tribunal a qui es remetin les actuacions pot declarar d'ofici la seva falta de competència territorial quan aquesta s'hagi de determinar en virtut de regles imperatives.

3. La resolució que declari la falta de competència ha de manar que es remetin tots els antecedents al tribunal immediatament superior comú, que ha de decidir mitjançant interlocutòria, sense recurs ulterior, el tribunal al qual correspon conèixer de l'afer, i ordenar, si s'escau, la remissió de les actuacions i la citació de les parts dins els deu dies següents davant el dit tribunal.

SECCIÓ 3a DE LA COMPETÈNCIA FUNCIONAL

Article 61. *Competència funcional per connexió.*

Llevat que hi hagi una disposició legal en un altre sentit, el tribunal que tingui competència per conèixer d'un plet, també la té per emetre resolució sobre les seves incidències, per portar a efecte les provisions i les interlocutòries que dicti i per a l'execució de la sentència o els convenis i les transaccions que aprovi.

Article 62. *Apreciació d'ofici de la competència per conèixer dels recursos.*

1. No han de ser admesos a tràmit els recursos adreçats a un tribunal que no tingui competència funcional per conèixer-ne. No obstant això, si un cop admès un recurs, el tribunal al qual s'hagi adreçat entén que no té competència funcional per conèixer-ne, ha de dictar interlocutòria en què s'abstingui de conèixer amb l'audiència prèvia de les parts personades per un termini comú de deu dies.

2. Notificada la interlocutòria a què es refereix l'apartat anterior, els litigants disposen d'un termini de cinc dies per a la interposició correcta o l'anunci del recurs, que s'afegeixen al termini previst legalment per a aquests tràmits. Si sobrepassen el temps resultant sense recórrer en forma, queda ferma la resolució de què es tracti.

CAPÍTOL III

De la declinatòria

Article 63. *Contingut de la declinatòria, legitimació per proposar-la i tribunal competent per conèixer-ne.*

1. Mitjançant la declinatòria, el demandat i els que puguin ser part legítima en el judici promogut poden denunciar la falta de jurisdicció del tribunal davant el qual s'ha interposat la demanda, perquè el coneixement d'aquesta demanda correspon a tribunals estrangers, a òrgans d'un altre ordre jurisdiccional o a àrbitres.

També s'ha de proposar la declinatòria per denunciar la falta de competència de tota mena. Si la declinatòria es fonamenta en la falta de competència territorial, ha d'indicar el tribunal al qual, perquè es considera territorialment competent, s'haurien de remetre les actuacions.

2. La declinatòria s'ha de proposar davant el mateix tribunal que estigui coneixent del plet i al qual es consideri mancat de jurisdicció o de competència. No obstant això, la declinatòria es pot presentar també davant el tribunal del domicili del demandat, que l'ha de fer

arribar pel mitjà de comunicació més ràpid possible al tribunal davant el qual s'hagi presentat la demanda, sens perjudici de remetre-la-hi per ofici l'endemà de la presentació.

Article 64. *Moment processal de proposició de la declinatòria i efectes immediats.*

1. La declinatòria s'ha de proposar dins els deu primers dies del termini per contestar la demanda, o en els cinc primers dies posteriors a la citació per a la vista, i té l'efecte de suspendre, fins que sigui resolta, el termini per contestar o el còmput per al dia de la vista, i el curs del procediment principal.

2. La suspensió del procediment principal produïda per l'allegació prèvia de declinatòria no obsta que el tribunal davant el qual estigui pendent l'afer pugui practicar, a instància de part legítima, qualssevol actuacions d'assegurament de prova, així com les mesures cautelars de la dilació de les quals puguin seguir perjudicis irreparables per a l'actor, llevat que el demandat presti caució suficient per respondre dels danys i perjudicis que derivin de la tramitació d'una declinatòria desproveïda de fonament.

La caució es pot atorgar en diners en efectiu, mitjançant aval solidari de durada indefinida i pagador a primer requeriment emès per una entitat de crèdit o una societat de garantia recíproca o per qualsevol altre mitjà que, a judici del tribunal, garanteixi la disponibilitat immediata, si s'escau, de la quantitat de què es tracti.

Article 65. *Tramitació i decisió de la declinatòria.*

1. A l'escrit de declinatòria, s'hi han d'adjuntar els documents o els principis de prova en què es fonamenta, amb còpies en un nombre igual al de la resta de litigants, que disposen d'un termini de cinc dies, comptats des de la notificació de la declinatòria, per allegar i aportar el que considerin convenient per sostenir la jurisdicció o la competència del tribunal, que ha de decidir la qüestió dins els cinc dies següents.

Si la declinatòria és relativa a la falta de competència territorial, l'actor, en impugnar-la, també pot allegar la falta de competència territorial del tribunal a favor del qual es pretengui declinar el coneixement de l'afer.

2. Si el tribunal entén que no té jurisdicció perquè el coneixement de l'afer correspon als tribunals d'un altre Estat, ho ha de declarar mitjançant interlocutòria, abstenir-se de conèixer del procés i sobreseure'l.

El tribunal ha de procedir de la mateixa manera si considera la declinatòria fonamentada en el fet que l'afer s'ha sotmès a arbitratge.

3. Si el tribunal considera que no té jurisdicció perquè l'afer de què es tracti correspon als tribunals d'un altre ordre jurisdiccional, en la interlocutòria en què s'abstingui de conèixer ha d'assenyalar a les parts davant de quins òrgans han d'usar del seu dret. S'ha de dictar la mateixa resolució quan el tribunal entengui que no té competència objectiva.

4. Si s'ha interposat declinatòria relativa a la competència territorial i aquesta no està determinada per regles imperatives, el tribunal, per estimar-la, ha de considerar competent l'òrgan assenyalat pel promotor de la declinatòria.

5. El tribunal, quan estimi la declinatòria relativa a la competència territorial, s'ha d'inhibir a favor de l'òrgan al qual correspongui la competència i ha d'acordar remetre-li les actuacions amb citació de les parts perquè compareguin davant seu en el termini de deu dies.

CAPÍTOL IV

Dels recursos en matèria de jurisdicció i competència

Article 66. *Recursos en matèria de competència internacional, jurisdicció, submissió a arbitratge i competència objectiva.*

1. Contra la interlocutòria d'abstenció de conèixer per falta de competència internacional, perquè l'afer pertany a un tribunal d'un altre ordre jurisdiccional, perquè l'afer s'ha sotmès a arbitratge o per falta de competència objectiva, es pot interposar recurs d'apel·lació.

2. Contra la interlocutòria per la qual es rebutgi la falta de competència internacional, de jurisdicció o de competència objectiva, només es pot interposar recurs de reposició, sens perjudici d'allegar la falta d'aquests pressupòsits processals en l'apel·lació contra la sentència definitiva.

El que disposa el paràgraf anterior també és aplicable quan la interlocutòria rebutgi la submissió de l'afer a arbitratge.

Article 67. *Recursos en matèria de competència territorial.*

1. Contra les interlocutòries que emetin resolució sobre la competència territorial no es pot interposar cap recurs.

2. En els recursos d'apel·lació i extraordinari per infracció processal només s'admeten alegacions de falta de competència territorial quan, en el cas de què es tracti, siguin aplicables normes imperatives.

CAPÍTOL V

Del repartiment dels afers

Article 68. *Obligatorietat del repartiment. Tractament processal.*

1. Tots els afers civils han de ser repartits entre els jutjats de primera instància quan n'hi hagi més d'un en el partit. S'aplica la mateixa regla als afers dels quals hagin d'entendre les audiències provincials quan estiguin dividides en seccions.

2. Els tribunals no han de permetre que es cursi cap afer subjecte a repartiment si no hi consta la diligència corresponent. En cas que no hi consti la diligència s'ha d'anul·lar, a instància de qualsevol de les parts, qualsevol actuació que no consisteixi a ordenar que l'afer passi a repartiment.

3. Contra les decisions relatives al repartiment no és procedent la declinatòria, però qualsevol dels litigants pot impugnar la infracció de les normes de repartiment vigents en el moment de la presentació de l'escrit o de la sol·licitud d'incoació de les actuacions.

4. Les resolucions dictades per tribunals diferents d'aquell o aquells als quals correspongui de conèixer segons les normes de repartiment s'han de declarar nul·les a instància de la part a qui perjudiquin, sempre que la nul·litat s'hagi instat en el tràmit processal immediatament posterior al moment en què la part hagi tingut coneixement de la infracció de les normes de repartiment i aquesta infracció no s'hagi corregit d'acord amb el que preveu l'apartat anterior.

Article 69. *Termini en què s'ha de fer el repartiment.*

Els afers s'han de repartir i enviar al jutjat o a la secció que correspongui dins els dos dies següents a la presentació de l'escrit o la sol·licitud d'incoació de les actuacions.

Article 70. *Mesures urgents en afers no repartits.*

Els jutges degans i els presidents de tribunals i audiències poden, a instància de part, adoptar les mesures urgents en els afers no repartits quan es pugui trencar algun dret o produir-se algun perjudici greu i irreparable si no ho fessin.

TÍTOL III**De l'acumulació d'accions i de processos****CAPÍTOL I****De l'acumulació d'accions****Article 71. *Efecte principal de l'acumulació. Acumulació objectiva d'accions. Acumulació eventual.***

1. L'acumulació d'accions admesa produeix l'efecte de discutir-se totes en un mateix procediment i resoldre's en una sola sentència.

2. L'actor pot acumular en la demanda totes les accions que li competeixin contra el demandat, encara que provinguin de diferents títols, sempre que aquestes accions no siguin incompatibles entre si.

3. És incompatible l'exercici simultani de dues accions o més en un mateix judici i, per tant, no es poden acumular quan s'excloquin mútuament o siguin contràries entre si, de manera que l'elecció d'una impedeixi o faci ineficaç l'exercici de l'altra o les altres.

4. No obstant el que estableix l'apartat anterior, l'actor pot acumular eventualment accions entre si incompatibles, amb expressió de l'acció principal i d'aquella altra o aquelles altres que exerceix únicament per si la principal no es considera fonamentada.

Article 72. *Acumulació subjectiva d'accions.*

Es poden acumular, i exercir simultàniament, les accions que un tingui contra diversos subjectes o diversos contra un, sempre que entre aquestes accions hi hagi un nexa per raó del títol o la raó petitòria.

S'entén que el títol o la raó petitòria és idèntica o connexa quan les accions es fonamenten en els mateixos fets.

Article 73. *Admissibilitat per motius processals de l'acumulació d'accions. Casos especials d'acumulació necessària.*

1. Perquè sigui admissible l'acumulació d'accions, cal:

1r Que el tribunal que hagi d'entendre de l'acció principal tingui jurisdicció i competència per raó de la matèria o per raó de la quantia per conèixer de l'acumulada o les acumulades. No obstant això, a l'acció que s'hagi de substanciar en judici ordinari, s'hi pot acumular l'acció que, per si mateixa, s'hauria de tractar, per raó de la seva quantia, en judici verbal.

2n Que les accions acumulades no s'hagin de tractar, per raó de la seva matèria, en judicis de diferent tipus.

3r Que la llei no prohibeixi l'acumulació en els casos en què s'exerceixin determinades accions pel que fa a la seva matèria o per raó del tipus de judici que s'hagi de seguir.

2. Quan la demanda tingui com a objecte la impugnació d'acords socials, s'han d'acumular d'ofici totes les que pretenguin la declaració de nul·litat o d'anul·labilitat

dels acords adoptats en una mateixa junta o assemblea o en una mateixa sessió d'un òrgan col·legiat d'administració i que es presentin dins els quaranta dies següents al dia en què s'hagi presentat la primera.

En tot cas, en els llocs on hi hagi més d'un jutjat de primera instància, les demandes que es presentin posteriorment a una altra s'han de repartir al jutjat a qui hauria correspost conèixer de la primera.

3. També s'han d'acumular en una mateixa demanda diferents accions quan ho disposin així les lleis, per a casos determinats.

4. Si s'han acumulat diverses accions indegudament, s'ha de requerir l'actor, abans d'admetre la demanda, perquè esmeni el defecte en el termini de cinc dies, mantenint les accions l'acumulació de les quals és possible. Transcorregut el termini sense que se'n produeixi l'esmena, o si es manté la circumstància de no-acumulabilitat entre les accions que pretén mantenir l'actor, s'ha d'acordar l'arxivament de la demanda sense més tràmits.

CAPÍTOL II**De l'acumulació de processos****SECCIÓ 1a DE L'ACUMULACIÓ DE PROCESSOS: DISPOSICIONS GENERALS****Article 74. *Finalitat de l'acumulació de processos.***

En virtut de l'acumulació de processos, aquests s'han de seguir en un sol procediment i han d'acabar amb una sola sentència.

Article 75. *Legitimació per sol·licitar l'acumulació de processos.*

Llevat que la llei disposi expressament una altra cosa, l'acumulació de processos diferents només es pot decretar a instància de qui sigui part en qualsevol dels processos l'acumulació dels quals es pretén.

Article 76. *Casos en què és procedent l'acumulació de processos.*

L'acumulació de processos només s'ha d'ordenar:

1r Quan la sentència que hagi de recaure en un dels processos pugui produir efectes prejudicials en l'altre.

2n Quan entre els objectes dels processos l'acumulació dels quals es demana hi hagi tal connexió que, si se segueixen per separat, s'hi puguin dictar sentències amb pronunciaments o fonaments contradictoris, incompatibles o mútuament excloents.

Article 77. *Processos acumulables.*

1. Llevat del que disposa l'article 555 d'aquesta llei sobre l'acumulació de processos d'execució, només és procedent l'acumulació de processos declaratius que se substanciïn pels mateixos tràmits o la tramitació dels quals es pugui unificar sense pèrdua de drets processals, sempre que hi concorri alguna de les causes expressades en aquest capítol.

2. Quan els processos estiguin pendents davant tribunals diferents, no és possible acumular-los si el tribunal del procés més antic no té competència objectiva per raó de la matèria o per raó de la quantia per conèixer del procés o processos que es vulguin acumular.

3. Tampoc no és procedent l'acumulació quan la competència territorial del tribunal que conegui del pro-

cés més modern tingui en la llei caràcter inderogable per a les parts.

4. Perquè sigui admissible l'acumulació de processos cal que estiguin en primera instància, i que en cap d'aquests no hagi finalitzat el judici a què es refereix l'article 433 d'aquesta Llei.

Article 78. *Improcedència de l'acumulació de processos. Excepcions.*

1. No és procedent l'acumulació de processos quan el risc de sentències amb pronunciaments o fonaments contradictoris, incompatibles o mútuament excloents es pugui evitar mitjançant l'excepció de litispendència.

2. Tampoc no és procedent l'acumulació de processos quan no es justifiqui que, amb la primera demanda o, si s'escau, amb l'ampliació d'aquesta o amb la reconvençió, no s'ha pogut promoure un procés que compregui pretensions i qüestions substancialment iguals a les suscitades en els processos diferents, l'acumulació dels quals es pretén.

3. Si els processos l'acumulació dels quals es pretén són promoguts pel mateix demandant o per un demandat reconvinent, sol o en litisconsorci, s'ha d'entendre, llevat de justificació complerta, que s'ha pogut promoure un únic procés en els termes de l'apartat anterior i no és procedent l'acumulació.

4. El que disposen els apartats anteriors no és aplicable als processos, susceptibles d'acumulació d'acord amb els articles 76 i 77, incoats per a la protecció dels drets i els interessos col·lectius o difusos que les lleis reconeguin a consumidors i usuaris, quan la diversitat dels processos, ja siguin promoguts per les associacions, les entitats o els grups legítimats o per consumidors o usuaris determinats, no s'hagi pogut evitar mitjançant l'acumulació d'accions o la intervenció que preveu l'article 15 d'aquesta Llei.

En aquests casos s'ha de decretar l'acumulació de processos, fins i tot d'ofici, d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

Article 79. *Procés en què s'ha de demanar l'acumulació.*

1. L'acumulació de processos s'ha de sol·licitar sempre al tribunal que conegui del procés més antic, al qual s'han d'acumular els més moderns. Si s'incompleix aquest requisit, el tribunal ha d'inadmetre la sol·licitud mitjançant interlocutòria i sense recurs ulterior.

2. L'antiguitat es determina per la data de la presentació de la demanda. Si les demandes s'han presentat el mateix dia, es considera més antic el procés que s'hagi repartit primer.

Si, pel fet de dependre de diferents tribunals o per qualsevol altra causa, no és possible determinar quina de les demandes ha estat repartida en primer lloc, la sol·licitud es pot demanar en qualsevol dels processos l'acumulació dels quals es pretén.

Article 80. *Acumulació de processos en judici verbal.*

1. En els judicis verbals, l'acumulació de processos que estiguin pendents davant el mateix tribunal, la regulen les normes de la secció següent. Si no s'ha formulat abans, la sol·licitud d'acumulació s'ha de fer en l'acte de la vista, en forma oral.

En aquest cas, les altres parts que assisteixin a l'acte han de manifestar, en la mateixa forma, el que considerin oportú sobre la procedència o no de l'acumulació sol·licitada i s'ha de decidir sobre la dita acumulació en la mateixa vista.

2. Quan els processos estiguin pendents davant de diferents tribunals, la sol·licitud d'acumulació formulada en judici verbal s'ha de fer segons el que disposa l'apartat anterior i s'ha de substanciar, en el que sigui possible, d'acord amb les normes que conté la secció 3a d'aquest capítol.

SECCIÓ 2a DE L'ACUMULACIÓ DE PROCESSOS PENDENTS DAVANT UN MATEIX TRIBUNAL

Article 81. *Sol·licitud de l'acumulació de processos.*

Quan els processos se segueixin davant el mateix tribunal, l'acumulació s'ha de sol·licitar per escrit, en què s'han d'assenyalar amb claredat els processos l'acumulació dels quals es demana i l'estat processal en què es troben, i exposar així mateix les raons que justifiquen l'acumulació.

La sol·licitud d'acumulació de processos no suspèn el curs dels que es pretengui acumular, encara que el tribunal s'ha d'abstenir de dictar sentència en qualsevol d'aquests fins que decideixi sobre la procedència de l'acumulació.

Article 82. *Desestimació inicial de la sol·licitud d'acumulació de processos.*

El tribunal, mitjançant interlocutòria, ha de rebutjar la sol·licitud d'acumulació quan no contingui les dades exigides a l'article anterior o quan, segons el que consignin la sol·licitud, l'acumulació no sigui procedent per raó de la classe i el tipus dels processos, del seu estat processal i els altres requisits processals que estableixen els articles anteriors.

Article 83. *Substanciació i decisió de l'incident d'acumulació de processos. Recurs.*

1. Sol·licitada en forma l'acumulació de processos, cal traslladar-la a les altres parts personades i a tots els qui siguin part en qualsevol dels processos l'acumulació dels quals es pretén, encara que no ho siguin en aquell en què s'ha sol·licitat, a fi que, en el termini comú de deu dies, formulin alegacions sobre l'acumulació.

2. Transcorregut el termini esmentat, o rebudes les alegacions, el tribunal ha de resoldre la qüestió dins els cinc dies següents. Si totes les parts de l'incident estan conformes amb l'acumulació, el tribunal l'ha d'atorgar sense més tràmits. Quan entre les parts no hi hagi acord, o quan cap de les parts formulin alegacions, el tribunal ha de resoldre el que consideri procedent, i atorgar o denegar l'acumulació sol·licitada.

Contra la interlocutòria que decideixi sobre l'acumulació sol·licitada únicament és possible el recurs de reposició.

Article 84. *Efectes de la interlocutòria que atorga l'acumulació.*

1. Acceptada l'acumulació, el tribunal ha d'ordenar que els processos més moderns s'uneixin als més antics, perquè continuïn substanciant-se en el mateix procediment o pels mateixos tràmits i es decideixin en una mateixa sentència.

2. Si els processos acumulats no estan en la mateixa fase dins de la primera instància, cal ordenar la suspensió del que estigui més avançat, fins que els altres es trobin en el mateix estat o similar.

Article 85. *Efectes de la interlocutòria que denega l'acumulació.*

1. Denegada l'acumulació, els judicis s'han de substanciar separatament.
2. La interlocutòria que denegui l'acumulació ha de condemnar la part que l'hagi promoguda al pagament de les costes de l'incident.

SECCIÓ 3a DE L'ACUMULACIÓ DE PROCESSOS PENDENTS DAVANT DE TRIBUNALS DIFERENTS

Article 86. *Normes aplicables.*

L'acumulació de processos que estiguin pendents davant de tribunals diferents es regeix per les normes de les seccions anteriors d'aquest capítol, amb les especialitats que s'indiquen en els articles següents.

Article 87. *Sollicitud d'acumulació de processos.*

A més a més del que preveu l'article 81, en l'escrit en què se solliciti l'acumulació de processos cal indicar el tribunal davant el qual estan pendents els altres processos, l'acumulació dels quals es pretén.

Article 88. *Efecte no suspensiu de la sollicitud d'acumulació de processos.*

1. La sollicitud d'acumulació de processos no suspèn el curs dels processos afectats, excepte des del moment en què algun d'aquests quedi pendent només de sentència. En aquest cas se suspèn el termini per dictar-la.
2. Tan aviat com es demani l'acumulació s'ha de notificar aquest fet a l'altre tribunal, pel mitjà més ràpid, a fi que s'abstingui en tot cas de dictar sentència fins que es decideixi definitivament sobre l'acumulació pretesa.
3. Cal traslladar la sollicitud d'acumulació a les altres parts personades perquè, en el termini comú de deu dies, formulin alegacions sobre la procedència de l'acumulació. El tribunal, mitjançant interlocutòria, ha d'emetre resolució en el termini de cinc dies, i quan l'acumulació es denegui, cal comunicar-ho a l'altre tribunal, que pot dictar sentència.

Article 89. *Contingut de la interlocutòria que declara procedent l'acumulació de processos.*

Quan el tribunal consideri procedent l'acumulació, en la mateixa interlocutòria ha de manar que s'adreci un ofici al que conegui de l'altre plet, en què requereixi l'acumulació i la remissió dels processos corresponents. Cal adjuntar a aquest ofici el testimoni dels antecedents que el mateix tribunal determini i que siguin suficients per donar a conèixer la causa per la qual es pretén l'acumulació i les alegacions que, si s'escau, hagin formulat les parts diferents del sol·licitant de l'acumulació.

Article 90. *Recepció del requeriment d'acumulació pel tribunal requerit i vista als litigants.*

1. Rebuts l'ofici i el testimoni pel tribunal requerit, cal traslladar-los als litigants que hagin comparegut davant seu.
2. Si algun dels personats davant el tribunal requerit no ho està en el procés davant el tribunal requeridor, disposa d'un termini de cinc dies per instruir-se de l'ofici i del testimoni a la secretaria del tribunal i per presentar un escrit en què manifesti el que convingui al seu dret sobre l'acumulació.

Article 91. *Resolució sobre el requeriment d'acumulació.*

1. Transcorregut, si s'escau, el termini de cinc dies a què es refereix l'article anterior, el tribunal ha de dictar interlocutòria que accepti o denegui el requeriment d'acumulació.
2. Si cap de les parts personades davant el tribunal requerit s'oposa a l'acumulació o si no alleguen dades o arguments diferents dels allegats davant el tribunal requeridor, el tribunal requerit s'ha d'abstenir d'impugnar els fonaments de la interlocutòria que requereix l'acumulació relatiu a la concurrència dels requisits que estableixen els articles 76 i 77, i només pot fonamentar la seva negativa al requeriment en el fet que l'acumulació s'ha de fer als processos pendents davant el tribunal requerit.

Article 92. *Efectes de l'acceptació de l'acumulació pel tribunal requerit.*

1. Acceptat el requeriment d'acumulació, s'ha de notificar immediatament als qui siguin parts en el procés seguit davant el tribunal requerit, perquè en el termini de deu dies es puguin personar davant el tribunal requeridor, al qual s'han de remetre les actuacions perquè, si s'escau, segueixin el seu curs davant seu.
2. Acordada l'acumulació de processos, cal suspendre el curs del procés més avançat fins que l'altre arribi al mateix estat processal, en què s'ha d'efectuar l'acumulació.

Article 93. *Efectes de la no-acceptació de l'acumulació de processos pel tribunal requerit.*

1. Quan, d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 91, el tribunal requerit no accepti el requeriment d'acumulació perquè la considera improcedent o perquè creu que l'acumulació s'ha de fer als que estiguin pendents davant seu, ho ha de comunicar al tribunal requeridor i ambdós han de deferir la decisió al tribunal competent per dirimir la discrepància.
2. És competent per dirimir les discrepàncies en matèria d'acumulació de processos el tribunal immediatament superior comú a requeridor i requerit.

Article 94. *Substanciació de la discrepància davant el tribunal competent.*

1. Als efectes que preveu l'article anterior, tant el tribunal requeridor com el requerit han de remetre al més aviat possible al tribunal competent, per poder resoldre la discrepància sobre l'acumulació, testimoni del que es trobi en els seus tribunals respectius.
2. El tribunal requeridor i el requerit han de citar les parts perquè puguin comparèixer en el termini improrrogable de cinc dies davant el tribunal competent i allegar per escrit el que considerin que convé al seu dret.

Article 95. *Decisió de la discrepància.*

1. El tribunal competent ha de decidir mitjançant interlocutòria, en el termini de vint dies, en vista dels antecedents que constin en les actuacions i de les alegacions escrites de les parts, si se n'han presentat. Contra la interlocutòria que es dicti no es pot interposar cap recurs.
2. Si s'acorda l'acumulació de processos, s'ha d'ordenar el que estableix l'article 92 d'aquesta Llei. Si es denega, els processos han de seguir el seu curs per separat i, si s'escau, aixecar la suspensió del termini per dictar sentència.

Article 96. Acumulació de més de dos processos. Requeriments múltiples d'acumulació.

1. El que disposa aquest capítol és aplicable per al cas que siguin més de dos els judicis dels quals es demana l'acumulació.

2. Quan un mateix tribunal sigui requerit d'acumulació per dos o més tribunals, ha de remetre les actuacions al superior comú a tots aquests i comunicar-ho a tots els requirents perquè defereixin la decisió al superior esmentat. En aquest cas, cal atènyer-se al que disposen els dos articles anteriors.

Article 97. Prohibició d'un segon incident d'acumulació.

1. Suscitat un incident d'acumulació de processos en un procés, no s'admet sol·licitud d'acumulació d'un altre judici ulterior si qui la demana ha estat l'iniciador del judici que intenta acumular.

2. El tribunal davant el qual es formuli la sol·licitud en el cas de l'apartat anterior l'ha de rebutjar per complet mitjançant provisió. Si, a pesar de la prohibició anterior, se substancia el nou incident, tan aviat com consti el fet s'ha de decretar la nul·litat de les actuacions a causa de la sol·licitud, amb imposició de les costes a qui l'hagi presentada.

SECCIÓ 4a DE L'ACUMULACIÓ DE PROCESSOS SINGULARS A PROCESSOS UNIVERSALS

Article 98. Casos en què correspon l'acumulació de processos singulars a un procés universal.

1. L'acumulació de processos també es decreta:

1r Quan estigui pendent un procés concursal al qual estigui subjecte el cabal contra el qual s'hagi formulat o es formuli qualsevol demanda. En aquests casos, cal procedir de conformitat amb el que preveu la legislació concursal.

2n Quan s'estigui seguint un procés successori al qual estigui subjecte el cabal contra el qual s'hagi formulat o es formuli una acció relativa al dit cabal.

S'exceptuen de l'acumulació a què es refereixen els dos números anteriors els processos d'execució en què només es persegueixin béns hipotecats o pignorats, que en cap cas no s'han d'incorporar al procés concursal ni al successori, sigui quina sigui la data d'iniciació de l'execució.

2. En els casos que preveu l'apartat anterior, s'ha de sol·licitar l'acumulació davant el tribunal que conegui del procés universal, i fer-se sempre, amb independència de quins siguin més antics, al procés universal.

3. L'acumulació de processos, quan sigui procedent, s'ha de regir, en aquest cas, per les normes d'aquest capítol, amb les especialitats que estableix la legislació especial sobre processos concursals i successoris.

TÍTOL IV

De l'abstenció i la recusació

CAPÍTOL I

De l'abstenció i la recusació: disposicions generals

Article 99. Àmbit d'aplicació de la Llei i principi de legalitat.

1. En el procés civil, l'abstenció i la recusació de jutges, magistrats, com també la dels membres del minis-

teri fiscal, els secretaris judicials, els perits i el personal al servei de l'Administració de justícia, es regeixen pel que disposa aquest títol.

2. L'abstenció i, si s'escau, la recusació dels indicats en l'apartat anterior només són procedents quan hi concorri alguna de les causes que assenyalava la Llei orgànica del poder judicial per a l'abstenció i la recusació de jutges i magistrats.

Article 100. Deure d'abstenció.

1. El jutge o el magistrat en qui concorri alguna de les causes establertes legalment s'ha d'abstenir del coneixement de l'afer sense esperar que se'l recusí.

2. Tenen el mateix deure el secretari judicial, l'oficial, l'auxiliar o l'agent judicial, el membre del ministeri fiscal o el perit designat pel jutge en qui concorri alguna de les causes que assenyalava la Llei.

Article 101. Legitimació activa per recusar.

En els afers civils únicament poden recusar les parts. El ministeri fiscal també pot recusar, sempre que es tracti d'un procés en què, per la naturalesa dels drets en conflicte, pugui o hagi d'intervenir.

CAPÍTOL II

De l'abstenció de jutges, magistrats, secretaris judicials, fiscals i del personal al servei dels tribunals civils

Article 102. Abstenció de jutges i magistrats.

1. L'abstenció del magistrat o el jutge s'ha de comunicar, respectivament, a la secció o la sala de la qual formi part o al tribunal al qual correspongui la competència funcional per conèixer de recursos contra les sentències, que n'ha d'emetre resolució en el termini de deu dies. La comunicació de l'abstenció s'ha de fer per escrit raonat tan aviat com sigui advertida la causa que la motivi.

2. L'abstenció de jutge o magistrat suspèn el curs del procés mentre no se n'emeti resolució.

3. Si el tribunal a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article no considera justificada l'abstenció, ha d'ordenar al jutge o al magistrat que continuï el coneixement de l'afer, sens perjudici del dret de les parts a fer valer la recusació. Rebuda l'ordre, el tribunal ha de dictar una provisió que posi fi a la suspensió del procés.

4. Si el tribunal competent considera justificada l'abstenció, segons l'apartat 1, l'abstingut ha de dictar interlocutòria, apartar-se definitivament de l'afer i ordenar que es remetin les actuacions a qui l'hagi de substituir. Quan el que s'abstingui formi part d'un tribunal col·legiat, la interlocutòria, que no és susceptible de cap recurs, l'ha de dictar la sala o la secció a la qual pertanyi el que s'abstingui.

En ambdós casos, la suspensió del procés finalitza, respectivament, quan el substitut rebi les actuacions o s'integri a la sala o la secció a què pertanyia l'abstingut.

5. L'abstenció i la substitució del jutge o el magistrat que s'ha abstingut s'han de comunicar a les parts, incloent-hi el nom del substitut.

Article 103. Abstenció dels secretaris judicials.

1. Els secretaris judicials s'han d'abstenir per escrit motivat adreçat al jutge o al magistrat, si es tracta d'un jutjat, o al president, si es tracta d'una sala o secció.

Decideix la qüestió, respectivament, el jutge o el magistrat, d'una banda, o la sala o la secció, de l'altra.

2. En cas que es confirmi l'abstenció, el secretari judicial que s'hagi abtingut ha de ser reemplaçat pel seu substitut legal; en cas que es denegui, ha de continuar actuant en l'afer.

Article 104. *Abstenció dels oficials, els auxiliars i els agents de l'Administració de justícia.*

1. L'abstenció dels oficials, els auxiliars i els agents de l'Administració de justícia s'ha de comunicar per escrit motivat al jutge o al president del tribunal en què se segueixi el procés, que ha de decidir sobre la seva procedència.

2. En cas que s'estimi l'abstenció, l'oficial, l'auxiliar o l'agent en qui concorri causa legal ha de ser reemplaçat en el procés per qui legalment l'hagi de substituir. Si es desestima, ha de continuar actuant en l'afer.

Article 105. *Abstenció dels perits.*

1. El perit designat pel jutge, la secció o la sala que conegui de l'afer s'ha d'abstenir si hi concorre alguna de les causes previstes legalment. L'abstenció pot ser oral o escrita, sempre que estigui degudament justificada.

2. Si hi ha causa d'abstenció en el moment de ser designat, el perit no ha d'acceptar el càrrec, i cal substituir-lo a l'acte pel perit suplent, quan aquest hagi estat designat. Si el perit suplent també es nega a acceptar el càrrec, perquè hi concorre la mateixa causa d'abstenció o una altra, s'ha d'aplicar el que disposa l'apartat 2 de l'article 342 d'aquesta Llei. Si la causa és coneguda o es produeix després de l'acceptació del càrrec de perit, l'abstenció s'ha d'eleva al jutge o al magistrat, si es tracta d'un jutjat, o al magistrat ponent, si es tracta d'una secció o una sala, que ha de decidir la qüestió, amb l'audiència prèvia de les parts. Contra la interlocutòria del jutge o el magistrat no es pot interposar cap recurs.

Article 106. *Abstenció dels membres del ministeri fiscal.*

L'abstenció dels membres del ministeri fiscal es regeix per les normes que estableix el seu Estatut orgànic.

CAPÍTOL III

De la recusació de jutges i magistrats

Article 107. *Termini i forma de proposar la recusació.*

1. La recusació s'ha de proposar tan aviat com es tingui coneixement de la causa en què es fonamenta, ja que, altrament, no s'admet a tràmit. Concretament, s'han d'inadmetre les recusacions:

1r Quan no es proposin a l'inici del procés si el coneixement de la concurrència de la causa de recusació és anterior.

2n Quan es proposin i el procés ja estigui pendent, si la causa de recusació es coneixia abans del moment processal en què es proposi la recusació.

2. La recusació s'ha de proposar per escrit que ha d'expressar concretament i clara la causa legal i els motius en què es fonamenta, i adjuntar-hi un principi de prova sobre els motius. Aquest escrit l'han de signar l'advocat i el procurador si intervenen en el plet, i el recusant, o algú a petició seva, si no sap signar. En tot cas, el procurador hi ha d'adjuntar un poder especial per a la recusació de què es tracti. Si no hi intervenen

procurador i advocat, el recusant ha de ratificar la recusació davant el secretari del tribunal de què es tracti.

3. Formulada la recusació, cal traslladar-la a les altres parts del procés perquè, en el termini comú de tres dies, manifestin si s'adhereixen o s'oposen a la causa de recusació proposada o si, en aquell moment, coneixen alguna altra causa de recusació. La part que no proposi recusació en el termini esmentat no ho pot fer posteriorment, llevat que acrediti complidament que, en aquell moment, no coneixia la nova causa de recusació.

Article 108. *Competència per instruir els incidents de recusació.*

1. Instrueixen els incidents de recusació:

1r Quan el recusat sigui el president o un magistrat del Tribunal Suprem o d'un tribunal superior de justícia, un magistrat de la sala a la qual pertanyi el recusat, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

2n Quan el recusat sigui un president d'audiència provincial, un magistrat de la sala civil i penal del tribunal superior de justícia corresponent, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

3r Quan el recusat sigui un magistrat d'una audiència, un magistrat de la mateixa audiència, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat, sempre que no pertanyi a la mateixa secció que el recusat.

4t Quan es recusin tots els magistrats d'una sala de justícia, un magistrat dels que integrin el tribunal corresponent, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat, sempre que no estigui afectat per la recusació.

5è Quan el recusat sigui un jutge de primera instància, un magistrat de l'audiència provincial, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

6è Quan el recusat sigui un jutge de pau, el jutge de primera instància del partit corresponent o, si hi ha diversos jutjats de primera instància, el designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

L'antiguitat es regeix per l'ordre d'escalafó en la carrera judicial.

2. En els casos en què no sigui possible complir el que preveu l'apartat anterior, la sala de govern del tribunal corresponent ha de designar l'instructor, procurant que sigui de categoria superior o, almenys, de més antiguitat que el recusat o els recusats.

Article 109. *Substanciació de l'incident de recusació i efectes de l'incident en l'afer principal.*

1. Dins el mateix dia que finalitzi el termini a què es refereix l'apartat 3 de l'article 107, o el dia hàbil següent, el plet o la causa ha de passar al coneixement del substitut, i cal remetre al tribunal a qui correspongui instruir l'incident l'escrit i els documents de la recusació.

També s'hi ha d'adjuntar un informe del recusat relatiu a si admet la causa de recusació.

2. No s'admeten a tràmit les recusacions en què no s'expressin els motius en els quals es fonamenten, o les que no aportin els documents a què es refereix l'apartat 2 de l'article 107.

3. Si el recusat accepta com a certa la causa de recusació, s'ha de resoldre l'incident sense més tràmits. En cas contrari l'instructor, si admet a tràmit la recusació proposada, ha d'ordenar que en el termini de deu dies es practiqui la prova sol·licitada que sigui pertinent i la que consideri necessària i, tot seguit, ha de remetre les actuacions al tribunal competent per decidir l'incident.

Rebudes les actuacions pel tribunal competent per decidir la recusació, cal traslladar-les al ministeri fiscal

perquè n'emeti informe en un termini de tres dies. Transcorregut el termini, amb l'informe del ministeri fiscal o sense, s'ha de decidir l'incident dins els cinc dies següents.

4. La recusació no detura el curs del plet, el qual se segueix substanciant fins a la citació per a sentència definitiva, estat en què se suspèn fins que es decideixi l'incident de recusació, si no ha finalitzat.

Article 110. Competència per decidir l'incident de recusació.

Decideixen els incidents de recusació:

1r La sala que preveu l'article 61 de la Llei orgànica del poder judicial quan el recusat sigui el president del Tribunal Suprem, el president de la Sala Civil o dos o més magistrats d'aquesta Sala.

2n La Sala Civil del Tribunal Suprem, quan es recusí un dels magistrats que la integren.

3r La sala a què es refereix l'article 77 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president d'un tribunal superior de justícia, el president de la sala civil i penal de l'esmentat tribunal superior, el president d'una audiència provincial amb seu a la comunitat autònoma corresponent o dos o més magistrats de la sala civil i penal dels tribunals superiors de justícia o dos o més magistrats d'una secció o d'una audiència provincial.

4t La sala civil i penal dels tribunals superiors de justícia, quan es recusí un o diversos magistrats d'aquests tribunals.

5è Quan el recusat sigui magistrat d'una audiència provincial, l'audiència provincial, sense que en formi part el recusat, o, si aquesta es compon de dues seccions o més, la secció en què no estigui integrat el recusat o la secció que segueixi en ordre numèric aquella de la qual el recusat forma part.

6è Quan el recusat sigui un jutge de primera instància, la secció de l'audiència provincial que conegui dels recursos contra les seves resolucions, i, si són diverses, s'ha d'establir un torn començant per la secció primera.

7è Quan el recusat sigui un jutge de pau, decideix el mateix jutge instructor de l'incident de recusació.

Article 111. Especialitats de l'incident de recusació en judicis verbals. Altres casos especials.

1. En els processos que se substancien per les vies del judici verbal, si el jutge recusat no accepta a l'acte com a certa la causa de recusació, les actuacions han de passar al que correspongui instruir l'incident, i mentre queda en suspens l'afer principal. L'instructor ha d'acordar que les parts compareguin en presència seva el dia i l'hora que fixi, dins els cinc dies següents, i, oïdes les parts i practicada la prova declarada pertinent, ha d'emetre resolució mitjançant provisió en el mateix acte sobre si escau la recusació.

2. Per a la recusació de jutges o magistrats posterior a l'assenyalament de vistes, cal atènyer-se al que disposen els articles 190 a 192 d'aquesta Llei.

Article 112. Decisió de l'incident, costes i multa.

1. La interlocutòria que desestimi la recusació ha d'acordar tornar al recusat el coneixement del plet o la causa a l'estat en què es trobava i condemnar a les costes el recusant, llevat que hi concorrin circumstàncies excepcionals que justifiquin un altre pronunciament. Quan la resolució que decideixi l'incident declari expressament l'existència de mala fe en el recusant, se li pot imposar una multa de trenta mil a un milió de pessetes.

2. La interlocutòria que estimi la recusació aparta definitivament el recusat del coneixement del plet o la causa. N'ha de seguir coneixent, fins a la seva terminació, aquell a qui correspongui substituir-lo.

Article 113. Notificació de la interlocutòria i recursos.

Contra la decisió de l'incident de recusació no es pot interposar cap recurs, sens perjudici de fer valer, en recórrer contra la resolució que decideixi el plet o la causa, la possible nul·litat d'aquesta resolució, perquè en el jutge o el magistrat que va dictar la resolució objecte de recurs, o que va integrar la sala o la secció corresponent, hi concorre la causa de recusació al·legada.

CAPÍTOL IV

De la recusació dels secretaris dels tribunals civils

Article 114. Regulació aplicable.

1. Els secretaris judicials no poden ser recusats durant la pràctica de qualsevol diligència o actuació de la qual estiguin encarregats.

2. Són aplicables a la recusació dels secretaris judicials dels jutjats, les sales o les seccions les prescripcions de la secció anterior, amb les especialitats que s'expressen en els articles que segueixen.

Article 115. Competència per instruir i resoldre incidents de recusació.

1. La peça de recusació l'ha d'instruir el mateix jutge o magistrat quan el recusat sigui un secretari de jutjat de primera instància o de pau, i el ponent quan ho sigui d'una secció de l'audiència provincial, de la sala civil i penal del tribunal superior de justícia o de la Sala Civil del Tribunal Suprem.

2. La recusació l'ha de resoldre, mitjançant interlocutòria, una secció de l'audiència provincial o, si s'escau, la sala o la secció que conegui de l'afer.

Article 116. Admissió de l'escrit i trasllat a l'instructor.

Presentat l'escrit de recusació, el secretari judicial recusat ha d'informar detalladament per escrit si reconeix com a certa i legítima la causa al·legada, i ha de passar les actuacions a qui correspongui, perquè en doni compte a la sala o a la secció que hagi de conèixer de la recusació.

Article 117. Acceptació de la recusació pel recusat.

1. Quan el recusat reconegui com a certa la causa de la recusació, el tribunal ha de dictar interlocutòria, sense més tràmits i sense recurs ulterior, i considerar-lo recusat, si considera que la causa és legal.

2. Si considera que la causa no és de les tipificades en la Llei, ha de declarar que no escau la recusació. Contra aquesta interlocutòria no es pot interposar cap recurs.

Article 118. Oposició del recusat i substanciació de la recusació.

Quan el recusat negui la certesa de la causa al·legada amb a fonament de la recusació, cal procedir d'acord amb el que preveu l'apartat 3 de l'article 109 d'aquesta Llei.

Article 119. Substitució del secretari judicial recusat.

El secretari judicial recusat, des del moment en què sigui presentat l'escrit de recusació, ha de ser reemplaçat pel seu substitut legal.

CAPÍTOL V**De la recusació d'oficials, auxiliars i agents de l'Administració de justícia****Article 120. Legislació aplicable.**

En el procés civil, la recusació dels oficials, els auxiliars i els agents de l'Administració de justícia només és possible per les causes previstes legalment i pels tràmits previstos per a la recusació dels secretaris judicials, excepte en el que disposa expressament aquest capítol.

Article 121. Competència per instruir i resoldre l'incident de recusació.

L'incident governatiu de recusació d'un oficial, un auxiliar o un agent judicial l'ha d'instruir el secretari del jutjat, la sala o la secció que intervingui en les actuacions, i l'ha de decidir el jutge o el president, respectivament.

Article 122. Inadmissió de l'escrit de recusació.

Si, en vista de l'escrit de recusació, el secretari judicial considera que la causa no és de les tipificades en la Llei, ha d'inadmetre a l'acte la petició i expressar les raons en què es fonamenta la inadmissió. Contra aquesta resolució es pot interposar el recurs que preveu l'apartat 3 de l'article 224.

Article 123. Substanciació de l'incident; acceptació o negativa de la recusació pel recusat.

1. Admès a tràmit l'escrit de recusació, i l'endemà de la seva recepció, el recusat ha de manifestar al secretari judicial si es dóna la causa alegada. Quan reconegui com a certa la causa de recusació, el secretari judicial ha d'acordar reemplaçar el recusat per qui legalment l'hagi de substituir. Contra aquesta resolució no és possible cap recurs.

2. Si el recusat nega la certesa de la causa alegada com a fonament de la recusació, el secretari judicial, oït el que alegui el recusat, dins el termini de cinc dies i fetes les comprovacions que el recusat proposi i siguin pertinents o les que ell mateix consideri necessàries, ha de remetre les actuacions a qui hagi d'emetre resolució perquè decideixi l'incident.

CAPÍTOL VI**De la recusació dels perits****Article 124. Àmbit de la recusació dels perits.**

1. Només els perits designats pel tribunal mitjançant sorteig poden ser recusats, en els termes que preveu aquest capítol. Aquesta disposició és aplicable tant als perits titulars com als suplents.

2. Els perits autors de dictàmens presentats per les parts només poden ser objecte de rebuig per les causes i en la forma que preveuen els articles 343 i 344 d'aquesta Llei, però no recusats per les parts.

3. A part de les causes de recusació que preveu la Llei orgànica del poder judicial, són causes de recusació dels perits:

1a Que hagin emès anteriorment sobre el mateix afer un dictamen contrari a la part recusant, ja sigui dins o fora del procés.

2a Que hagin prestat serveis com a perit al litigant contrari o que en siguin dependents o socis.

3a Que hagin tingut participació en una societat, un establiment o una empresa que sigui part del procés.

Article 125. Forma de proposar la recusació dels perits.

1. La recusació s'ha de fer en un escrit signat per l'advocat i el procurador de la part, si intervenen en la causa, i adreçat al titular del jutjat o al magistrat ponent, si es tracta de tribunal col·legiat. En l'escrit cal expressar concretament la causa de la recusació i els mitjans de prova, i s'hi han d'adjuntar còpies per al recusat i per a les altres parts del procés.

2. Si la causa de la recusació és anterior a la designació del perit, l'escrit s'ha de presentar dins els dos dies següents al de la notificació del nomenament.

Si la causa és posterior a la designació, però anterior a l'emissió del dictamen, l'escrit de recusació es pot presentar abans del dia assenyalat per al judici o la vista o quan comencin.

3. Després del judici o la vista no es pot recusar el perit, sens perjudici que les causes de recusació que hi hagi en el moment d'emetre el dictamen però conegudes després d'aquella puguin ser posades de manifest al tribunal abans que dicti sentència i, si això no és possible, al tribunal competent per a la segona instància.

Article 126. Admissió de l'escrit de recusació.

Proposada la recusació en el termini i la forma escaients, s'ha de traslladar una còpia de l'escrit al perit recusat i a les parts. El recusat ha de manifestar davant el secretari judicial si és certa la causa en què es fonamenta la recusació. Si la reconeix com a certa i el tribunal considera fonamentat el reconeixement, se l'ha de considerar recusat sense cap més tràmit i reemplaçar-lo pel suplent. Si el recusat és el suplent i reconeix la certesa de la causa, cal atènyer-se al que disposa l'article 342 d'aquesta Llei.

Article 127. Substanciació i decisió de l'incident de recusació.

1. Quan el perit negui la certesa de la causa de recusació o el tribunal no accepti el reconeixement pel perit de la concurrència de la causa, el tribunal ha de manar a les parts que compareguin en presència seva el dia i l'hora que assenyali, amb les proves que intentin fer valer i assistides dels seus advocats i procuradors, si la seva intervenció és preceptiva en el procés.

2. Si no compareix el recusant, se l'ha de considerar desistit de la recusació.

3. Si el recusant compareix i insisteix en la recusació, el tribunal ha d'admetre les proves pertinents i útils i, tot seguit, decidir mitjançant interlocutòria el que consideri procedent.

En cas d'estimar la recusació, el perit recusat ha de ser substituït pel suplent. Si no hi ha més perits perquè el suplent és el recusat, cal procedir de conformitat amb el que disposa l'article 342 d'aquesta Llei.

4. Contra la resolució que decideixi sobre la recusació del perit no es pot interposar cap recurs, sens perjudici del dret de les parts a plantejar la qüestió en la instància superior.

Article 128. *Costes.*

El règim de condemna a costes aplicable a la recusació dels perits és el mateix que es preveu per a l'incident de recusació de jutges i magistrats.

TÍTOL V

De les actuacions judicials

CAPÍTOL I

Del lloc de les actuacions judicials

Article 129. *Lloc de les actuacions del judici.*

1. Les actuacions del judici s'han d'efectuar a la seu del tribunal, llevat d'aquelles que per la seva naturalesa s'hagin de fer en un altre lloc.

2. Les actuacions que s'hagin de fer fora del partit judicial on radiqui la seu del tribunal que conegui del procés s'han d'efectuar, quan sigui procedent, mitjançant l'auxili judicial.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els tribunals es poden constituir en qualsevol lloc del territori de la seva circumscripció per dur a terme les actuacions quan sigui necessari o convenient per a la bona administració de justícia.

També es poden desplaçar fora del territori de la seva circumscripció per a l'exercici d'actuacions de prova, d'acord amb el que preveuen aquesta Llei i l'article 275 de la Llei orgànica del poder judicial.

CAPÍTOL II

Del temps de les actuacions judicials

SECCIÓ 1a DELS DIES I LES HORES HÀBILS

Article 130. *Dies i hores hàbils.*

1. Les actuacions judicials s'han d'efectuar en dies i hores hàbils.

2. Són dies hàbils tots els de l'any, llevat dels diumenges, els dies de festa nacional i els festius a efectes laborals a la comunitat autònoma o la localitat respectiva. També són inhàbils els dies del mes d'agost.

3. S'entén per hores hàbils les que hi ha des de les vuit del matí fins a les vuit del vespre, llevat que la llei, per a una actuació concreta, disposi una altra cosa.

Per als actes de comunicació i execució també es consideren hores hàbils les que transcorren des de les vuit fins a les deu de la nit.

Article 131. *Habilitació de dies i hores inhàbils.*

1. D'ofici o a instància de part, els tribunals poden habilitar els dies i les hores inhàbils quan hi hagi una causa urgent que ho exigeixi.

2. Es consideren urgents les actuacions del tribunal la demora de les quals pugui causar un perjudici greu als interessats o a la bona administració de justícia, o provocar la ineficàcia d'una resolució judicial.

3. Per a les actuacions urgents a què es refereix l'apartat anterior són hàbils els dies del mes d'agost, sense que calgui una habilitació expressa. Tampoc no cal l'habilitació per prosseguir en hores inhàbils, durant el temps indispensable, les actuacions urgents que s'hagin iniciat en hores hàbils.

4. Contra les resolucions judicials d'habilitació de dies i hores inhàbils no s'admet cap recurs.

SECCIÓ 2a DELS TERMINIS I ELS TERMES

Article 132. *Terminis i termes.*

1. Les actuacions del judici s'han d'efectuar en els termes o dins els terminis assenyalats per a cada una de les actuacions.

2. Quan no es fixi ni termini ni terme, cal entendre que s'han d'efectuar sense dilació.

3. La infracció del que disposa aquest article pels tribunals i el personal al servei de l'Administració de justícia, si no hi ha una causa justa, s'ha de corregir disciplinàriament d'acord amb el que preveu la Llei orgànica del poder judicial, sens perjudici del dret de la part perjudicada a exigir les altres responsabilitats que siguin procedents.

Article 133. *Còmput dels terminis.*

1. Els terminis comencen a córrer des de l'endemà del dia que s'hagi efectuat l'acte de comunicació del qual la Llei faci dependre l'inici del termini, i s'hi ha de comptar el dia del venciment, que expira a les vint-i-quatre hores.

No obstant això, quan la Llei assenyalí un termini que comenci a córrer des de la finalització d'un altre, es computa, sense que calgui una nova notificació, des de l'endemà del venciment d'aquest.

2. En el còmput dels terminis assenyalats per dies s'exclouen els inhàbils.

Per als terminis que s'hagin assenyalat en les actuacions urgents a què es refereix l'apartat 2 de l'article 131 no es consideren inhàbils els dies del mes d'agost i només s'exclouen del còmput els diumenges i els festius.

3. Els terminis assenyalats per mesos o per anys es computen de data a data.

Quan en el mes del venciment no hi hagi dia equivalent a l'inicial del còmput, s'ha d'entendre que el termini expira l'últim del mes.

4. Els terminis que concloguin en diumenge o en un altre dia inhàbil s'entenen prorrogats fins al dia hàbil següent.

Article 134. *Improrrogabilitat dels terminis.*

1. Els terminis que estableix aquesta Llei són improrrogables.

2. No obstant això, es poden interrompre els terminis i demorar els termes en cas de força major que impedeixi complir-los, i se n'ha de reprendre el còmput en el moment en què hagi cessat la causa determinant de la interrupció o la demora. El tribunal ha d'apreciar la concurrència de força major, d'ofici o a instància de la part que l'ha patit, amb audiència de les altres parts.

Article 135. *Presentació d'escrits, a l'efecte del requisit de temps dels actes processals.*

1. Quan la presentació d'un escrit estigui subjecta a termini, es pot efectuar fins a les quinze hores del dia hàbil següent al del venciment del termini, a la secretaria del tribunal o, si n'hi ha, a l'oficina o el servei de registre central que s'hagi establert.

2. En les actuacions davant els tribunals civils, no s'admet la presentació d'escrits en el jutjat que presti el servei de guàrdia.

3. Els secretaris judicials o els funcionaris designats per ells han de posar diligències per fer constar el dia i l'hora de presentació de les demandes, dels escrits d'iniciació del procediment i de qualssevol altres la presentació dels quals estigui subjecta a termini peremptori.

4. En tot cas, cal donar a la part rebut dels escrits i documents que presentin amb expressió de la data i l'hora de presentació. També es pot fer constar la recepció d'escrits i documents en còpia simple presentada per la part.

5. Quan els tribunals i els subjectes que intervenen en un procés disposin de mitjans tècnics que permetin l'enviament i la recepció normals d'escrits i documents, de manera que estigui garantida l'autenticitat de la comunicació i quedi constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres i de la data en què es facin, els escrits i els documents es poden enviar per aquells mitjans, i es pot acusar recepció de la mateixa manera, i es consideren presentats, a efectes de l'exercici dels drets i del compliment de deures, en el temps establert de conformitat amb la llei.

No obstant el que disposa l'apartat anterior, a efectes de prova i del compliment de requisits legals que exigeixin disposar dels documents originals o de còpies fefaents, aquests s'han de fer arribar al tribunal dins els tres dies següents a l'enviament efectuat segons el paràgraf anterior.

6. Pel que fa al trasllat dels escrits i els documents, cal atenir-se al que disposa el capítol III del títol I del llibre II, però es pot efectuar, als procuradors o a les altres parts, d'acord amb el que preveu l'apartat anterior, quan es compleixin els requisits que estableix.

Article 136. *Preclusió.*

Transcorregut el termini o passat el terme assenyalat per a la realització d'un acte processal de part es produeix la preclusió i es perd l'oportunitat de fer l'acte de què es tracti. El secretari judicial ha de deixar constància del transcurs del termini per mitjà de diligència i acordar el que sigui procedent o donar-ne compte al tribunal a fi que dicti la resolució que correspongui.

CAPÍTOL III

De la immediatesa, la publicitat i la llengua oficial

Article 137. *Presència judicial en declaracions, proves i vistes.*

1. Els jutges i els magistrats membres del tribunal que conegui d'un afer han de presenciar les declaracions de les parts i dels testimonis, els acaraments, les exposicions, les explicacions i les respostes que hagin d'oferir els perits, així com la crítica oral del seu dictamen i qualsevol altre acte de prova que, d'acord amb el que disposa aquesta llei, calgui dur a terme contradictòriament i pública.

2. Les vistes i les compareixences que tinguin com a objecte oir les parts abans de dictar una resolució s'han de celebrar sempre davant el jutge o els magistrats integrants del tribunal que conegui de l'afer.

3. La infracció del que disposen els apartats anteriors determina la nul·litat de ple dret de les actuacions corresponents.

Article 138. *Publicitat de les actuacions orals.*

1. Les actuacions de prova, les vistes i les compareixences l'objecte de les quals sigui oir les parts abans de dictar una resolució s'han de fer en audiència pública.

2. No obstant això, les actuacions a què es refereix l'apartat anterior es poden fer a porta tancada quan sigui necessari per a la protecció de l'ordre públic o de la seguretat nacional en una societat democràtica, o quan els interessos dels menors o la protecció de la vida privada de les parts i d'altres drets i llibertats ho exigeixin

o, en fi, en la mesura que el tribunal ho consideri estrictament necessari, quan per concórrer circumstàncies especials la publicitat pugui perjudicar els interessos de la justícia.

3. Abans d'acordar la celebració a porta tancada de qualsevol actuació, el tribunal ha d'oir les parts que siguin presents a l'acte. La resolució ha d'adoptar la forma d'interlocutòria i no s'hi admet cap recurs, sens perjudici de formular protesta i suscitar la qüestió, si és admissible, en el recurs procedent contra la sentència definitiva.

Article 139. *Secret de les deliberacions dels tribunals col·legiats.*

Les deliberacions dels tribunals col·legiats són secretes. També ho és el resultat de les votacions, sens perjudici del que disposa la llei sobre publicitat dels vots particulars.

Article 140. *Informació sobre les actuacions.*

1. Els secretaris judicials i el personal competent al servei dels tribunals han de facilitar a qualssevol persones que acreditin un interès legítim tota la informació que sol·licitin sobre l'estat de les actuacions judicials, que poden examinar i conèixer. També poden demanar, a càrrec seu, l'obtenció de còpies simples d'escrits i documents que constin en les actuacions.

2. A petició de les persones a què es refereix l'apartat anterior, i a càrrec seu, el secretari judicial ha d'expedir els testimonis que sol·licitin, amb expressió del destinatari.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors els tribunals, mitjançant interlocutòria, poden atribuir caràcter reservat a la totalitat o a part de les actuacions quan aquesta mesura sigui justificada atenent les circumstàncies que expressa l'apartat 2 de l'article 138.

Les actuacions de caràcter reservat, només les poden conèixer les parts i els seus representants i defensors, sens perjudici del que es preveu pel que fa a fets i dades amb rellevància penal, tributària o d'una altra índole.

Article 141. *Accés a llibres, arxius i registres judicials.*

Les persones que acreditin un interès legítim poden accedir als llibres, els arxius i els registres judicials que no tinguin caràcter reservat i obtenir, a càrrec seu, testimoni o certificació dels aspectes que indiquin.

Article 142. *Llengua oficial.*

1. En totes les actuacions judicials, els jutges, els magistrats, els fiscals, els secretaris judicials i els altres funcionaris de jutjats i tribunals han d'emprar el castellà, llengua oficial de l'Estat.

2. Els jutges, els magistrats, els secretaris judicials, els fiscals i els altres funcionaris de jutjats i tribunals poden emprar també la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma, si cap de les parts no s'hi oposa al·legant un desconeixement de la llengua que pot produir indefensió.

3. Les parts, els seus procuradors i els seus advocats, així com els testimonis i els perits, poden utilitzar la llengua que també sigui oficial a la comunitat autònoma en el territori de la qual tinguin lloc les actuacions judicials, tant en manifestacions orals com escrites.

4. Les actuacions judicials efectuades i els documents presentats en l'idioma oficial d'una comunitat autònoma tenen validesa i eficàcia plenes, sense que calgui traducció al castellà, però cal traduir-los d'ofici quan hagin de tenir efecte fora de la jurisdicció dels

òrgans judicials situats a la comunitat autònoma, excepte si es tracta de comunitats autònomes amb una llengua oficial pròpia coincident. També cal traduir-los quan ho disposin les lleis o a instància de part que al·legui indefensió.

5. En les actuacions orals el tribunal, mitjançant provisió, pot habilitar com a intèrpret qualsevol persona coneixedora de la llengua emprada, previ jurament o promesa de traducció fidel.

Article 143. *Intervenció d'intèrprets.*

1. Quan alguna persona que no conegui el castellà ni, si s'escau, la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma hagi de ser interrogada o hagi de prestar alguna declaració, o quan sigui necessari donar-li a conèixer personalment alguna resolució, el tribunal, mitjançant provisió, pot habilitar com a intèrpret qualsevol persona coneixedora de la llengua de què es tracti i exigir-li jurament o promesa de traducció fidel.

De les actuacions que es facin en aquests casos, cal estendre'n acta, en què constin els textos en l'idioma original i la seva traducció a l'idioma oficial, i també l'ha de signar l'intèrpret.

2. En els mateixos casos de l'apartat anterior, si la persona és sordmuda i sap llegir, s'ha d'emprar l'escriptura, i si sap escriure, es pot valer de l'escriptura. En cas que no sàpiga llegir ni escriure, s'ha de nomenar l'intèrpret adequat, d'acord amb el que disposa el dit apartat.

De les actuacions que es facin en relació amb els sordmuts, també se n'ha d'estendre l'acta oportuna.

Article 144. *Documents redactats en un idioma no oficial.*

1. A qualsevol document redactat en un idioma que no sigui el castellà o, si s'escau, la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma de què es tracti, s'hi ha d'adjuntar la traducció.

2. Aquesta traducció es pot fer privadament i, en aquest cas, si alguna de les parts la impugna dins els cinc dies següents des del trasllat, manifesta que no la té per fidel i exacta i expressa les raons de la discrepància, s'ha d'ordenar, pel que fa a la part on hi hagi la discrepància, la traducció oficial del document, a càrrec de qui l'hagi presentada.

No obstant això, si la traducció oficial feta a instància de part és substancialment idèntica a la privada, les despeses derivades de la traducció oficial van a càrrec de qui l'hagi sol·licitada.

CAPÍTOL IV

De la fe pública judicial i de la documentació de les actuacions

Article 145. *Fe pública judicial.*

1. Correspon al secretari judicial, amb el caràcter d'autoritat, donar fe de les actuacions processals que es duguin a terme en el tribunal o davant d'aquest, sigui on sigui on es constitueixi, així com expedir còpies certificades i testimonis de les actuacions no secretes ni reservades a les parts interessades.

Concretament, el secretari judicial:

1r Ha de donar fe, per si mateix o mitjançant el registre corresponent, del funcionament del qual és responsable, de la recepció d'escrius amb els documents i els rebuts que els acompanyin.

2n Ha de deixar constància fefaent de la realització d'actes processals en el tribunal o davant d'aquest i de la producció de fets amb transcendència processal.

2. El secretari judicial pot ser substituït en els termes que preveu la Llei orgànica del poder judicial.

Article 146. *Documentació de les actuacions.*

1. Les actuacions processals que no consisteixin en escrits i documents s'han de documentar per mitjà d'actes, diligències i notes.

2. Quan la llei disposi que s'estengui acta, s'hi ha de recollir, amb l'extensió i el detall necessaris, totes les actuacions. Tanmateix, quan es tracti de les actuacions que, de conformitat amb aquesta Llei, s'hagin de registrar en suport apte per a l'enregistrament i la reproducció, l'acta s'ha de limitar a consignar, juntament amb les dades relatives al temps i al lloc, les peticions i les propostes de les parts i les resolucions que adopti el tribunal, així com les circumstàncies i les incidències que no puguin constar en aquell suport.

3. Els tribunals poden emprar mitjans tècnics de documentació i arxivament de les seves actuacions i dels escrits i documents que rebin, amb les garanties a què es refereix l'apartat 5 de l'article 135 d'aquesta Llei. També poden emprar mitjans tècnics de seguiment de l'estat dels processos i d'estadística relativa als processos.

Article 147. *Documentació de les actuacions mitjançant sistemes d'enregistrament i reproducció de la imatge i el so.*

Les actuacions orals en vistes i compareixences s'han de gravar en un suport apte per a l'enregistrament i la reproducció del so i de la imatge.

L'enregistrament s'ha de fer sota la fe del secretari judicial, a qui correspon la custòdia de les cintes, els discos o els dispositius en què s'hagi efectuat l'enregistrament.

Les parts poden demanar, a càrrec seu, una còpia dels enregistraments originals.

Article 148. *Formació, custòdia i conservació de les actuacions.*

Les actuacions les forma el secretari judicial, a qui correspon la seva conservació i custòdia, excepte el temps en què siguin en poder del jutge o del magistrat ponent o d'altres magistrats integrants del tribunal.

CAPÍTOL V

Dels actes de comunicació judicial

Article 149. *Classes d'actes de comunicació del tribunal.*

Els actes processals de comunicació del tribunal són:

1r Notificacions, quan tinguin com a objecte notificar una resolució, una diligència o una actuació.

2n Citacions a termini, per personar-se i per actuar dins d'un termini.

3r Citacions a dia cert, quan determinin el lloc, la data i l'hora per comparèixer i actuar.

4t Requeriments per ordenar, de conformitat amb la llei, una conducta o una inactivitat.

5è Manaments, per ordenar el lliurament de certificacions o testimonis i la pràctica de qualsevol actuació l'execució de la qual correspongui als registradors de la propietat, mercantils, de vaixells, de vendes a terminis

de béns mobles, notaris, corredors col·legiats de comerç o agents de jutjat o tribunal.

6è Oficis, per a les comunicacions amb autoritats no judicials i funcionaris diferents dels esmentats en el número anterior.

Article 150. *Notificació de resolucions i diligències d'ordenació.*

1. Les resolucions judicials i les diligències d'ordenació s'han de notificar a tots els qui són part en el procés.

2. Per disposició del tribunal, també s'ha de notificar la litispendència del procés a les persones que, segons les mateixes actuacions, es poden veure afectades per la sentència que es dicti al moment oportú. Aquesta comunicació s'ha de fer, amb els mateixos requisits, quan el tribunal adverteixi indicis que les parts estan utilitzant el procés amb fins fraudulents.

3. També s'ha de fer la notificació als tercers en els casos en què ho preveu la Llei.

Article 151. *Temps de la comunicació.*

1. Totes les resolucions judicials i les diligències d'ordenació s'han de notificar en el termini màxim de tres dies des de la seva data o la publicació.

2. Els actes de comunicació a l'Advocacia de l'Estat i al ministeri fiscal, així com els que es facin per mitjà dels serveis de notificacions organitzats pels col·legis de procuradors, s'han de considerar efectuats l'endemà de la data de recepció que consti en la diligència.

Article 152. *Forma dels actes de comunicació. Resposta.*

1. Els actes de comunicació s'han de dur a terme sota la direcció del secretari judicial, que és el responsable de l'organització adequada del servei. Aquests actes els ha d'efectuar materialment el mateix secretari judicial o el funcionari que designi, i en alguna de les formes següents, segons disposi aquesta Llei:

1a Per mitjà d'un procurador, si es tracta de comunicacions als qui estiguin personats en el procés amb representació del procurador.

2a Remissió del que s'ha de comunicar mitjançant correu, telegrama o qualsevol altre mitjà tècnic que permeti deixar en les actuacions constància fefaent de la recepció, de la seva data i del contingut del comunicat.

3a Lliurament al destinatari de còpia literal de la resolució que se li ha de notificar, del requeriment que el tribunal li adreça o de la cèdula de citació.

2. La cèdula ha d'expressar el tribunal que ha dictat la resolució i l'afer en què s'ha dictat, el nom i els cognoms de la persona a qui es fa la citació a dia cert o la citació a termini, l'objecte de la citació i el lloc, el dia i l'hora en què s'ha de comparèixer, o el termini dins el qual s'ha de fer l'actuació a què es refereix la citació a termini, amb la prevenció dels efectes que, en cada cas, la Llei estableix.

3. En les notificacions i les citacions, no s'hi pot admetre ni consignar cap resposta de l'interessat, llevat que s'hagi manat així. En els requeriments s'admet la resposta que doni el requerit, que cal consignar sucintament en la diligència.

Article 153. *Comunicació per mitjà d'un procurador.*

La comunicació amb les parts personades en el judici s'ha de fer per mitjà del seu procurador quan aquest les representi. El procurador ha de signar les notifica-

cions, les citacions a termini, les citacions a dia cert i els requeriments de tota mena que s'hagin de fer al seu poderdant en el curs del plet, fins i tot les de sentències i les que tinguin com a objecte alguna actuació que hagi de fer personalment el poderdant.

Article 154. *Lloc de comunicació dels actes als procuradors.*

1. Els actes de comunicació amb els procuradors s'han de fer a la seu del tribunal o al servei comú de recepció organitzat pel col·legi de procuradors. El règim intern d'aquest servei és competència del col·legi de procuradors, d'acord amb la llei.

2. S'ha de remetre a aquest servei, per duplicat, la còpia de la resolució o la cèdula, de les quals el procurador ha de rebre un exemplar i signar-ne un altre que el mateix servei ha de tornar al tribunal.

Article 155. *Actes de comunicació amb les parts encara no personades o no representades per un procurador. Domicili.*

1. Quan les parts no actuïn representades per un procurador o es tracti de la primera citació a termini o a dia cert al demandat, els actes de comunicació s'han de fer per remissió al domicili dels litigants.

2. El domicili del demandant és el que ha fet constar en la demanda o en la petició o sol·licitud amb què s'inicia el procés. Així mateix, el demandant ha de designar, com a domicili del demandat, a efectes de la primera citació, un o diversos dels llocs a què es refereix l'apartat següent d'aquest article. Si el demandant designa diversos llocs com a domicilis, n'ha d'indicar l'ordre pel qual, al seu entendre, es pot efectuar amb èxit la comunicació.

Així mateix, el demandant ha d'indicar totes les dades que conegui del demandat i que puguin ser útils per localitzar-lo, com ara números de telèfon, de fax o similars.

El demandat, una vegada comparegut, pot designar, per a comunicacions successives, un domicili diferent.

3. A efectes d'actes de comunicació, es pot designar com a domicili el que aparegui en el padró municipal o el que consti oficialment a altres efectes, així com el que aparegui en un registre oficial o en publicacions de col·legis professionals, quan es tracti, respectivament, d'empreses i altres entitats o de persones que exerceixin una professió per a la qual s'hagin de col·legiar obligatòriament. També es pot designar com a domicili, als dits efectes, el lloc en què s'exerceixi una activitat professional o laboral no ocasional.

4. Si les parts no estan representades per un procurador, les comunicacions efectuades en qualsevol dels llocs que preveu l'apartat anterior, que s'hagin designat com a domicilis, tenen plens efectes quan s'acrediti la remissió correcta del que s'hagi de comunicar encara que no consti la recepció del destinatari.

No obstant això, si la comunicació té com a objecte la personació en judici o la realització o la intervenció personal de les parts en determinades actuacions processals i no consta la recepció de l'interessat, cal atènyer-se al que disposa l'article 158.

5. Quan les parts canviïn el seu domicili durant la substanciació del procés, ho han de comunicar immediatament al tribunal.

Així mateix, han de comunicar els canvis relatius al seu número de telèfon, fax o similars, sempre que aquests últims siguin utilitzats com a instruments de comunicació amb el tribunal.

Article 156. *Investigacions del tribunal sobre el domicili.*

1. En els casos en què el demandant manifesti que li és impossible designar un domicili o una residència del demandat, a l'efecte de la seva personació, s'han d'utilitzar els mitjans oportuns per investigar aquestes circumstàncies, i es poden adreçar, si s'escau, als registres, als organismes, als col·legis professionals, a les entitats i a les empreses a què es refereix l'apartat 3 de l'article 155.

En rebre aquestes comunicacions, els registres i els organismes públics han de procedir d'acord amb les disposicions que regulin la seva activitat.

2. En cap cas no es considera impossible la designació de domicili a efectes d'actes de comunicació si el domicili consta en arxius o registres públics, als quals es pugui tenir accés.

3. Si de les investigacions a què es refereix l'apartat 1 resulta el coneixement d'un domicili o un lloc de residència, cal fer la comunicació de la segona forma que estableix l'apartat 1 de l'article 152, i hi és aplicable, si s'escau, el que preveu l'article 158.

4. Si aquestes investigacions resulten infructuoses, la comunicació s'ha de fer mitjançant edictes.

Article 157. *Registre central de rebels civils.*

1. Els tribunals que hagin dut a terme infructuosament les investigacions a què es refereix l'article anterior han de comunicar el nom del demandat i les altres dades d'identitat que els constin al Registre central de rebels civils, que hi ha d'haver amb seu al Ministeri de Justícia.

2. Qualsevol tribunal que hagi d'investigar el domicili d'un demandat es pot adreçar al Registre central de rebels civils per comprovar si el demandat hi consta i si les dades que hi apareixen són les mateixes de què disposa el tribunal. En aquest cas, mitjançant provisió, pot acordar directament la comunicació mitjançant edicte del demandat.

3. El demandat inscrit en el Registre pot sol·licitar la cancel·lació de la inscripció i comunicar el domicili al qual se li poden adreçar les comunicacions judicials. El Registre ha de remetre als tribunals en què consti que hi ha un procés contra el demandat el domicili indicat per aquest a efectes de comunicacions, i són vàlides les efectuades a partir d'aquell moment en aquell domicili.

Article 158. *Comunicació mitjançant lliurament.*

Quan, en els casos de l'apartat 1 de l'article 155, no es pugui acreditar que el destinatari ha rebut una comunicació que tingui per finalitat la personació en judici o la realització o la intervenció personal de les parts en determinades actuacions processals, cal lliurar-la en la forma que estableix l'article 161.

Article 159. *Comunicacions amb testimonis, perits i altres persones que no siguin part en el judici.*

1. Les comunicacions que calgui fer a testimonis, perits i altres persones que, sense ser part en el judici, hi hagin d'intervenir, s'han de remetre als seus destinataris d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 160. La remissió s'ha de fer al domicili que designi la part interessada, i es poden fer, si s'escau, les investigacions a què es refereix l'article 156.

2. Quan consti en actuacions el fracàs de la comunicació mitjançant remissió o les circumstàncies del cas ho aconsellin, atesos l'objecte de la comunicació i la naturalesa de les actuacions que en depenguin, el tri-

bunal ha d'ordenar que es procedeixi d'acord amb el que disposa l'article 161.

3. Les persones a què es refereix aquest article han de comunicar al tribunal qualsevol canvi de domicili que es produeixi durant la substanciació del procés. En la primera comparexença que efectuïn se'ls ha d'informar d'aquesta obligació.

Article 160. *Remissió de les comunicacions per correu, telegrama o altres mitjans semblants.*

1. Quan sigui procedent la remissió de la còpia de la resolució o de la cèdula per correu certificat o telegrama amb acusament de recepció, o per qualsevol altre mitjà semblant que permeti deixar en les actuacions constància fefaent d'haver-se rebut la notificació, de la data de la recepció i del contingut, el secretari judicial ha de donar fe en les actuacions de la remissió i del contingut del que s'ha remès, i hi ha d'adjuntar, si s'escau, l'acusament de recepció o el mitjà a través del qual quedi constància de la recepció.

2. A instància de part i a càrrec de qui ho sol·liciti, es pot ordenar que la remissió es faci de manera simultània a diversos llocs dels que preveu l'apartat 3 de l'article 155.

3. Quan el destinatari tingui el seu domicili en el partit on radiqui la seu del tribunal, i no es tracti de comunicacions de les quals depengui la personació o la realització o la intervenció personal en les actuacions, es pot enviar, per qualsevol dels mitjans a què es refereix l'apartat 1, una cèdula de citació a termini perquè el destinatari comparegui en la seu esmentada a efectes de ser notificat o requerit o de traslladar-li algun escrit.

La cèdula ha d'expressar amb la deguda precisió l'objecte per al qual es requereix la comparexença del citat i indicar el procediment i l'afer a què es refereix, amb l'advertència que, si el citat no hi compareix dins el termini assenyalat, sense cap causa justificada, s'ha de considerar feta la comunicació de què es tracta o traslladat l'escrit.

Article 161. *Comunicació per mitjà de lliurament de còpia de la resolució o de cèdula.*

1. El lliurament al destinatari de la comunicació de la còpia de la resolució o de la cèdula s'ha d'efectuar a la seu del tribunal o al domicili de la persona que hagi de ser notificada, requerida, citada a dia cert o a termini.

S'ha de documentar el lliurament per mitjà de diligència, signada pel secretari judicial o el funcionari que l'efectuï i per la persona a qui es faci, el nom de la qual s'ha de fer constar.

2. Quan el destinatari de la comunicació sigui trobat en el domicili i es negui a rebre la còpia de la resolució o la cèdula o no vulgui signar la diligència acreditativa del lliurament, el secretari judicial o el funcionari designat l'ha d'amonestar de l'obligació que imposa l'apartat anterior.

Si insisteix en la negativa, el funcionari actuant li ha de fer saber que la còpia de la resolució o la cèdula queda a la seva disposició a la secretaria del jutjat i que es produeixen els efectes de la comunicació, de la qual cosa ha de quedar constància a la diligència.

3. Si el domicili on es pretén fer la comunicació és el lloc on el destinatari té el seu domicili segons el padró municipal o a efectes fiscals o segons un registre oficial o publicacions de col·legis professionals, i el destinatari no hi és, es pot efectuar el lliurament a qualsevol empleat o familiar, més gran de catorze anys, que sigui

en aquell lloc, o al conserge de la finca, si en té, i s'ha d'advertir el receptor que està obligat a lliurar la còpia de la resolució o la cèdula al seu destinatari, o a avisar-lo, si en sap el parador.

Si la comunicació s'adreça al lloc de treball no ocasional del destinatari, en absència d'aquest, el lliurament s'ha de fer a una persona que manifesti que el coneix o, si hi ha una dependència encarregada de rebre documents o objectes, a qui n'estigui al càrrec.

En la diligència s'ha de fer constar el nom de la persona destinatària de la comunicació i la data i l'hora en què va ser buscada i no trobada en el seu domicili, així com el nom de la persona que rep la còpia de la resolució o la cèdula i la relació d'aquesta persona amb el destinatari; la comunicació efectuada d'aquesta manera produeix tots els seus efectes.

4. En cas que no hi hagi ningú en el domicili on s'acudeixi per a la pràctica d'un acte de comunicació, el secretari judicial o el funcionari designat ha de procurar descobrir si el destinatari viu allà.

Si ja no resideix o no treballa en el domicili al qual s'acudeix i alguna de les persones consultades en coneix l'actual, cal consignar-lo a la diligència negativa de comunicació.

Si no es pot conèixer per aquest mitjà el domicili del demandat i el demandant no ha designat altres possibles domicilis, cal procedir de conformitat amb el que estableix l'article 156.

Article 162. *Actes de comunicació per mitjans electrònics, informàtics i similars.*

1. Quan els jutjats i els tribunals i les parts o els destinataris dels actes de comunicació disposin de mitjans electrònics, telemàtics, infotelecomunicacions, o d'una altra classe semblant, que permetin l'enviament i la recepció d'escrius i documents, de manera que estigui garantida l'autenticitat de la comunicació i del seu contingut i quedi constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres i del moment en què es van fer, els actes de comunicació es poden dur a terme per aquells mitjans, amb l'acusament de recepció que sigui procedent.

Les parts i els professionals que intervinguin en el procés han de comunicar al tribunal el fet de disposar dels mitjans indicats i la seva adreça.

Així mateix, s'ha de constituir al Ministeri de Justícia un registre accessible electrònicament dels mitjans indicats i les adreces corresponents als organismes públics.

2. Quan l'autenticitat de resolucions, documents, dictàmens o informes presentats o transmesos pels mitjans a què es refereix l'apartat anterior només es pugui reconèixer o verificar mitjançant l'examen directe o per altres procediments, s'han d'aportar o transmetre a les parts i als interessats de manera adequada a aquests procediments o en la forma que preveuen els articles anteriors, amb observança dels requisits de temps i lloc que la llei assenyalava per a cada cas.

Article 163. *Servei comú de notificacions.*

En les poblacions on estigui establert, el servei comú de notificacions ha de dur a terme els actes de comunicació que s'hagin de fer.

Article 164. *Comunicació mitjançant edicte.*

Quan, efectuades, si s'escau, les investigacions a què es refereix l'article 156, no es pugui conèixer el domicili del destinatari de la comunicació, o quan no se'l pugui trobar ni es pugui efectuar la comunicació amb tots els seus efectes, de conformitat amb el que estableixen els articles anteriors, o quan s'acordi així en el cas a què

es refereix l'apartat 2 de l'article 157, el tribunal, consignades aquestes circumstàncies, ha de manar mitjançant provisió que es faci la comunicació fixant la còpia de la resolució o la cèdula en el tauler d'anuncis del jutjat o del tribunal.

Només a instància de part, i a càrrec seu, s'ha de publicar en el butlletí oficial de la província, en el de la comunitat autònoma, en el «Butlletí Oficial de l'Estat» o en un diari de difusió nacional o provincial.

Article 165. *Actes de comunicació mitjançant auxili judicial.*

Quan els actes de comunicació els hagi de fer segons el que disposa l'article 161 d'aquesta llei un tribunal diferent del que els hagi ordenat, s'ha d'adjuntar al despatx la còpia o la cèdula corresponent i la resta que sigui procedent en cada cas.

Aquests actes de comunicació s'han de complir en un termini no superior a vint dies, comptats a partir de la recepció. Si no es fa en el temps indicat, per l'observança de qual cosa s'ha de requerir al tribunal, s'han d'expressar, si s'escau, les causes de la dilació.

Article 166. *Nul·litat i esmena dels actes de comunicació.*

1. Són nuls els actes de comunicació que no es facin d'acord amb el que disposa aquest capítol i puguin causar indefensió.

2. Tanmateix, quan la persona notificada, citada o requerida s'hagi donat per assabentada de l'afer i no denunciï la nul·litat de la diligència en el seu primer acte de compareixença davant el tribunal, aquesta té des d'aleshores tots els seus efectes, com si s'hagués fet d'acord amb les disposicions de la llei.

Article 167. *Forma de portar a terme els oficis i els manaments.*

1. Els manaments i els oficis els ha d'enviar directament el tribunal que els expedeixi a l'autoritat o al funcionari a qui vagin adreçats, i es poden utilitzar els mitjans que preveu l'article 162 d'aquesta llei.

No obstant això, si ho sol·liciten així, les parts poden diligenciar personalment els manaments i els oficis.

2. En tot cas, la part a la instància de la qual es lliurin els oficis i els manaments a què es refereix aquest article ha de satisfer les despeses que requereixi el seu compliment.

Article 168. *Responsabilitat dels funcionaris i els professionals que intervenen en la comunicació processal.*

1. El secretari judicial, l'oficial, l'auxiliar o l'agent que, en l'exercici de les funcions que li assigna aquest capítol, per malícia o negligència, provoqui endarreriments o dilacions indegudes, ha de ser corregit disciplinàriament per l'autoritat de qui depengui i incorre a més a més en responsabilitat pels danys i perjudicis que ocasioni.

2. El procurador que incorri en dol o morositat en els actes de comunicació la pràctica dels quals hagi assumit o no respecti alguna de les formalitats legals establertes, i causi un perjudici a un tercer, és responsable dels danys i perjudicis ocasionats i pot ser sancionat d'acord amb el que disposen les normes legals o estatutàries.

CAPÍTOL VI

De l'auxili judicial

Article 169. *Casos en què és procedent l'auxili judicial.*

1. Els tribunals civils estan obligats a prestar-se auxili en les actuacions que siguin ordenades per un tribunal i requereixin la col·laboració d'un altre per dur-les a terme.

2. S'ha de sol·licitar l'auxili judicial per a les actuacions que s'hagin de fer fora de la circumscripció del tribunal que conegui de l'afer, inclosos els actes de reconeixement judicial, quan el tribunal no consideri possible o convenient fer ús de la facultat que li concedeix aquesta Llei de desplaçar-se fora de la seva circumscripció per practicar-les.

3. També es pot demanar l'auxili judicial per a les actuacions que s'hagin de practicar fora del terme municipal en què tingui la seu el tribunal que les hagi ordenat, però dins el partit judicial o la circumscripció corresponent.

4. L'interrogatori de les parts, la declaració dels testimonis i la ratificació dels perits s'ha de fer a la seu del jutjat o del tribunal que conegui de l'afer de què es tracti, encara que el domicili de les persones esmentades estigui fora de la circumscripció judicial corresponent.

Només quan per raó de la distància, la dificultat del desplaçament, circumstàncies personals de la part, del testimoni o del perit, o per qualsevol altra causa de característiques anàlogues sigui impossible o molt costosa la compareixença de les persones citades a la seu del jutjat o del tribunal, es pot sol·licitar l'auxili judicial per a la pràctica dels actes de prova assenyalats en el paràgraf anterior.

Article 170. *Òrgan a qui correspon prestar l'auxili judicial.*

Correspon prestar l'auxili judicial al jutjat de primera instància del lloc en la circumscripció del qual s'ha de practicar. No obstant això, si un jutjat de pau té la seva seu en aquest lloc i l'auxili judicial consisteix en un acte de comunicació, li correspon a aquest dur a terme l'actuació.

Article 171. *Exhort.*

1. L'auxili judicial l'ha de sol·licitar el tribunal que el requereixi mitjançant exhort adreçat al tribunal que l'ha de prestar i que contingui:

1r La designació dels tribunals exhortant i exhortat.

2n La indicació de l'afer que motiva l'expedició de l'exhort.

3r La designació de les persones que són part en l'afer, així com dels seus representants i defensors.

4t La indicació de les actuacions la pràctica de les quals se sol·licita.

5è Quan les actuacions sol·licitades s'hagin de practicar dins d'un termini, cal indicar també la data en què finalitza.

6è Si per al compliment de l'exhort cal aportar documents, s'ha de fer menció expressa de tots aquests.

2. L'expedició i l'autorització dels exhortos correspon al secretari judicial.

Article 172. *Remissió de l'exhort.*

1. Els exhortos s'han de remetre directament a l'òrgan exhortat per mitjà del sistema informàtic judicial

o de qualsevol altre sistema de comunicació que garanteixi la constància de la recepció.

2. No obstant això, si la part a la qual interessa el compliment de l'exhort ho sol·licita, se li ha de lliurar sota la seva responsabilitat, perquè el presenti a l'òrgan exhortat dins els cinc dies següents. En aquest cas, l'exhort ha d'expressar la persona que queda encarregada de la seva gestió, que només pot ser el mateix litigant o el procurador habilitat per actuar davant el tribunal que ha de prestar l'auxili.

3. Les altres parts també poden designar un procurador habilitat per actuar davant el jutjat que ha de prestar l'auxili, quan vulguin que les resolucions que es dictin per al compliment de l'exhort els siguin notificades. La part interessada pot fer el mateix en el compliment de l'exhort, quan no hagi sol·licitat que se li lliuri als efectes que preveu l'apartat anterior. Aquests designacions s'han de fer constar en la documentació de l'exhort.

4. Quan l'exhort hagi estat remès a un òrgan diferent del que ha de prestar l'auxili, l'òrgan que el rebí l'ha d'enviar directament al que correspongui, si és que li consta quin és, i donar compte de la remissió a l'exhortant.

Article 173. *Compliment de l'exhort.*

L'òrgan jurisdiccional que rebí l'exhort n'ha de disposar el compliment i el que calgui perquè es practiquin les actuacions que s'hi sol·liciten dins el termini assenyalat.

Quan no s'esdeingui així, el tribunal exhortant, d'ofici o a instància de part, ha de recordar a l'exhortat la urgència del compliment. Si la situació persisteix, el tribunal que hagi sol·licitat l'auxili ha de posar els fets en coneixement de la sala de govern corresponent al tribunal exhortat.

Article 174. *Intervenció de les parts.*

1. Les parts i els seus advocats i procuradors poden intervenir en les actuacions que s'efectuïn per al compliment de l'exhort.

Tanmateix, les resolucions que es dictin per al compliment de l'exhort només s'han de notificar a les parts que hagin designat un procurador per intervenir en la tramitació.

2. Si no s'ha designat un procurador, només s'han de fer a les parts les notificacions que exigeixi el compliment de l'exhort, quan aquest disposi que es practiqui alguna actuació amb citació, intervenció o concurrència de les parts, i les que siguin necessàries per requerir-los que proporcionin dades o notícies que puguin facilitar el dit compliment.

Article 175. *Devolució de l'exhort.*

1. Complert l'exhort, se n'ha de comunicar a l'exhortant el resultat per mitjà del sistema informàtic judicial o de qualsevol altre sistema de comunicació que garanteixi la constància de la recepció.

2. Les actuacions d'auxili judicial efectuades s'han de remetre per correu certificat o s'han de lliurar al litigant o al procurador al qual s'hagi encomanat la gestió de l'exhort, que les ha de presentar a l'òrgan exhortant dins els deu dies següents.

Article 176. *Falta de diligència de les parts en l'auxili judicial.*

El litigant que, sense una causa justa, demori la presentació a l'exhortat o la devolució a l'exhortant dels

despatxos la gestió dels quals li hagi estat confiada ha de ser corregit amb una multa de 5.000 pessetes per cada dia de retard respecte del final del termini establert, respectivament, en l'apartat 2 de l'article 172 i en l'apartat 2 de l'article anterior.

Article 177. *Cooperació judicial internacional.*

1. Els despatxos per a la pràctica d'actuacions judicials a l'estranger s'han de cursar d'acord amb el que estableixen els tractats internacionals en què Espanya sigui part i, si no, la legislació interna que hi sigui aplicable.

2. Cal atènyer-se també al que disposen les dites normes quan les autoritats judicials estrangeres sol·licitin la cooperació dels jutjats i els tribunals espanyols.

CAPÍTOL VII

De la substanciació, la vista i la decisió dels afers

SECCIÓ 1a DEL DESPATX ORDINARI

Article 178. *Dació de compte.*

1. Per al despatx ordinari, els secretaris judicials han de donar compte a la sala, al ponent o al jutge, en cada cas, dels escrits i els documents presentats el mateix dia de la presentació o el dia hàbil següent.

Han de fer el mateix respecte de les actes que s'hagin autoritzat fora de la presència judicial.

2. També cal donar compte, el dia hàbil següent, del transcurs dels terminis processals i del consegüent estat de les actuacions, així com de les diligències d'ordenació que s'hagin dictat.

3. Sempre que sigui necessari pel volum d'afers pendents, el secretari judicial, amb el consentiment previ del president o del jutge, pot delegar la dació de compte en un funcionari del tribunal o del jutjat.

Article 179. *Impuls processal i suspensió del procés per acord de les parts.*

1. Llevat que la Llei disposi una altra cosa, l'òrgan jurisdiccional ha de donar al procés el curs que correspongui, d'ofici, i dictar a aquest efecte les resolucions necessàries.

2. El curs del procediment es pot suspendre d'acord amb el que estableix l'apartat 4 de l'article 19 d'aquesta Llei, i es reprèn si ho sol·licita qualsevol de les parts. Si, transcorregut el termini pel qual es va acordar la suspensió, ningú no demana, en els cinc dies següents, la represa del procés, s'han d'arxivar provisionalment les actuacions i han de romandre en aquesta situació mentre no se sol·liciti la continuació del procés o es produeixi la caducitat d'instància.

Article 180. *Magistrat ponent.*

1. En els tribunals col·legiats, cal designar per a cada afer un magistrat ponent segons el torn establert per a la sala o la secció al principi de l'any judicial, exclusivament sobre la base de criteris objectius.

2. La designació s'ha de fer en la primera resolució que es dicti en el procés i s'ha de notificar a les parts el nom del magistrat ponent i, si s'escau, del que segons el torn ja establert el substitueixi, amb expressió de les causes que en motivin la substitució.

3. En la designació de ponent han de fer torns tots els magistrats de la sala o la secció, inclosos els presidents.

Article 181. *Funcions del magistrat ponent.*

En els tribunals col·legiats, correspon al magistrat ponent:

1r El despatx ordinari i la cura de la tramitació dels afers que li hagin estat adjudicats per torn.

2n Examinar la proposició de mitjans de prova que les parts presentin i emetre'n informe sobre l'admissibilitat, la pertinència i la utilitat.

3r Emetre informe sobre els recursos interposats contra les decisions del tribunal.

4t Dictar les provisions i proposar les altres resolucions que hagi de dictar el tribunal.

5è Redactar les resolucions que dicti el tribunal, sens perjudici del que disposa el paràgraf segon de l'article 203.

SECCIÓ 2a DE LES VISTES

Article 182. *Assenyalament de les vistes.*

1. Correspon al president, en els tribunals col·legiats o al jutge, en els unipersonals, fer els assenyalaments de les vistes, mitjançant provisió.

2. Tret de les excepcions establertes legalment, els assenyalaments s'han de fer a mesura que els procediments arribin a l'estat en què cal celebrar una vista i per l'ordre en què arribin al dit estat, sense que calgui que ho demanin les parts.

Article 183. *Sol·licitud d'un nou assenyalament de vista.*

1. Si a qualsevol dels que hagin d'acudir a una vista li és impossible assistir-hi el dia assenyalat, per una causa de força major o un altre motiu d'entitat anàloga, ho ha de manifestar de manera immediata al tribunal, acreditar complidament la causa o el motiu, i sol·licitar l'assenyalament d'una nova vista o resolució del tribunal que atengui la situació.

2. Quan sigui l'advocat d'una de les parts qui consideri impossible acudir a la vista, si es considera atendreble i acreditada la situació que s'allegui, el tribunal ha de fer un nou assenyalament de vista.

3. Quan sigui la part qui allegui la situació d'impossibilitat, prevista en l'apartat primer, el tribunal, si considera atendreble i acreditada la situació que s'allegui, ha d'adoptar una de les resolucions següents:

1a Si la vista és de processos en què la part no està assistida d'un advocat o representada per un procurador, el tribunal ha de fer un nou assenyalament.

2a Si la vista és per a actuacions en què, fins i tot si la part està assistida per un advocat o representada per un procurador, sigui necessària la presència personal de la part, el tribunal ha de fer igualment un nou assenyalament de vista.

En particular, si la part ha estat citada a la vista per respondre a l'interrogatori que regulen els articles 301 i següents, el tribunal ha de fer un nou assenyalament, amb les citacions que siguin procedents. Ha de decidir el mateix quan estigui citada per a l'interrogatori una part contrària a la que allegui i acrediti la impossibilitat d'assistir-hi.

4. Quan un testimoni o un perit que hagi estat citat a la vista pel tribunal manifesti i acrediti que està en la mateixa situació d'impossibilitat expressada en el primer apartat d'aquest precepte, el tribunal, si n'accepta l'excusa, oïdes les parts en el termini comú de tres dies, ha de decidir si deixa sense efecte l'assenyalament de la vista i n'efectua un de nou o si cita el testimoni o el perit per a la pràctica de l'actuació probatòria fora de la vista assenyalada.

Si el tribunal no considera atenedible o acreditada l'excusa del testimoni o del perit, ha de mantenir l'assenyalament de la vista i els ho ha de notificar així, i requerir-los que hi compareguin, amb l'advertència que preveu l'apartat segon de l'article 292.

5. Quan el tribunal, en emetre resolució sobre les situacions a què es refereixen els apartats anteriors, aprecii que l'advocat, el litigant, el perit o el testimoni han procedit amb dilació injustificada o sense cap fonament, els pot imposar una multa de fins a cent mil pessetes, sens perjudici del que decideixi sobre el nou assenyalament.

Article 184. *Temps per a la celebració de vistes.*

1. Per a la celebració de les vistes es poden emprar totes les hores hàbils i habilitades del dia en una o més sessions i, si és necessari, continuar el dia o els dies següents.

2. Llevat dels casos en què la llei disposi una altra cosa, entre l'assenyalament i la celebració de la vista hi ha d'haver deu dies hàbils com a mínim.

Article 185. *Celebració de les vistes.*

1. Constituït el tribunal en la forma que disposa aquesta Llei, el jutge o el president ha de declarar que es procedeix a celebrar la vista pública, llevat de quan l'acte se celebri a porta tancada. Iniciada la vista, el secretari judicial ha d'enumerar succintament els antecedents del cas o les qüestions que s'han de tractar.

2. Seguidament, han d'emetre informe, pel seu ordre, l'actor i el demandat o el recurrent i la persona contra la qual es recorre, per mitjà dels seus advocats, o les parts mateixes, quan la llei ho permeti.

3. Si s'ha admès una prova per a l'acte de la vista, cal practicar-la de conformitat amb el que disposen les normes que la regulen.

4. Conclou la pràctica de la prova o, si no s'ha produït, finalitzat el primer torn d'intervencions, el jutge o el president ha de concedir de nou la paraula a les parts per rectificar fets o conceptes i, si s'escau, formular concisament les alegacions que convinguin al seu dret sobre el resultat de les proves practicades.

Article 186. *Direcció dels debats.*

Durant el desenvolupament de les vistes, correspon al jutge o al president la direcció dels debats i, en particular:

1r Mantenir, amb tots els mitjans al seu abast, el bon ordre en les vistes, exigir que es guardi el respecte i la consideració deguts als tribunals i als qui estiguin actuant davant d'aquests, i corregir a l'acte les faltes que es cometin de la manera que disposa la Llei orgànica del poder judicial.

2n Agilitar el desenvolupament de les vistes; a aquests efectes ha de cridar l'atenció de l'advocat o de la part que en les seves intervencions se separi notòriament de les qüestions que es debatin, i instar-los a evitar divagacions innecessàries i, si no atenen la segona advertència que se'ls formuli en aquest sentit, els pot retirar l'ús de la paraula.

Article 187. *Documentació de les vistes.*

1. El desenvolupament de la vista s'ha de registrar en un suport apte per a l'enregistrament i la reproducció del so i de la imatge o, si no és possible, només del so, de conformitat amb el que disposa l'article 147 d'aquesta Llei. En aquests casos, si el tribunal ho considera

oportú, cal unir a les actuacions, en el termini més breu possible, una transcripció escrita del que hagi quedat registrat en els suports corresponents.

En tot cas, les parts poden sol·licitar a càrrec seu una còpia dels suports en què hagi quedat enregistrada la vista.

2. Si els mitjans de registre a què es refereix l'apartat anterior no es poden utilitzar per qualsevol causa, la vista s'ha de documentar per mitjà d'una acta efectuada pel secretari judicial.

Article 188. *Suspensió de les vistes.*

1. La celebració de les vistes el dia assenyalat només es pot suspendre, mitjançant provisió:

1r Perquè la impedeix la continuació d'una altra de pendent del dia anterior.

2n Perquè falta el nombre de magistrats necessari per dictar resolució o per indisposició sobrevinguda del jutge o del secretari judicial, si no pot ser substituït.

3r Perquè les parts ho sol·liciten, d'acord al·legant una causa justa a judici del tribunal.

4t Per impossibilitat absoluta de qualsevol de les parts citades per ser interrogades en el judici o la vista, sempre que aquesta impossibilitat, justificada suficientment a judici del tribunal, s'hagi produït quan ja no és possible sol·licitar un nou assenyalament d'acord amb el que disposa l'article 183.

5è Per mort, malaltia o impossibilitat absoluta de l'advocat de la part que demani la suspensió, prou justificades, a judici del tribunal, sempre que aquests fets s'hagin produït quan ja no és possible sol·licitar un nou assenyalament d'acord amb el que disposa l'article 183.

6è Perquè l'advocat defensor té dos assenyalaments de vista per al mateix dia en diferents tribunals i li és impossible, per l'horari fixat, assistir a tots dos, sempre que acreditat suficientment que, a l'empara de l'article 183, va intentar, sense resultat, un nou assenyalament que evités la coincidència.

En aquest cas, té preferència la vista relativa a una causa criminal amb pres i, en defecte d'aquesta actuació, la de l'assenyalament més antic, i si els dos assenyalaments són de la mateixa data, s'ha de suspendre la vista corresponent al procediment més modern.

No s'acorda la suspensió de la vista si la comunicació de la sol·licitud perquè s'acordi es produeix amb més de tres dies de retard des de la notificació de l'assenyalament que es rebi en segon lloc. A aquests efectes, cal adjuntar a la sol·licitud una còpia de la notificació del dit assenyalament.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable a les vistes relatives a una causa criminal amb pres, sens perjudici de la responsabilitat en què s'hagi pogut incórrer.

7è Perquè s'ha acordat la suspensió del curs de les actuacions o perquè és procedent la suspensió d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

2. Qualsevol suspensió que acordi el tribunal s'ha de comunicar immediatament a les parts personades i als qui hagin estat citats judicialment en qualitat de testimonis, perits o en una altra condició.

Article 189. *Nou assenyalament de les vistes suspeses.*

1. En cas de suspensió de la vista, se n'ha de fer el nou assenyalament quan s'acordi la suspensió i, si no és possible, tan aviat com desaparegui el motiu que l'ha ocasionada.

2. El nou assenyalament s'ha de fer per al dia més immediat possible, sense alterar l'ordre dels que ja s'hagin fet.

Article 190. *Canvis en el personal jutgador després de l'assenyalament de vistes i possible recusació.*

1. Quan després d'efectuat l'assenyalament i abans de la celebració de la vista hagi canviat el jutge o algun magistrat integrant del tribunal, tan aviat com passi això i, en tot cas, abans de donar principi a la vista, s'han de fer saber aquests canvis a les parts, sens perjudici de celebrar la vista, llevat que a l'acte es recusi, encara que sigui verbalment, el jutge o algun dels magistrats que com a conseqüència del canvi han passat a formar part del tribunal.

2. Si es formula la recusació a què es refereix l'apartat anterior, s'ha de suspendre la vista i tramitar l'incident segons el que disposa aquesta Llei, i fer el nou assenyalament una vegada resolta la recusació.

La recusació que es formuli verbalment ha de contenir una expressió succinta de la causa o les causes i s'ha de formalitzar per escrit en el termini de tres dies. Si no es fa així dins el termini esmentat no ha de ser admesa i s'ha d'imposar al recusant una multa de 25.000 a 100.000 pessetes, i condemnar-lo, a més a més, al pagament de les costes ocasionades amb la suspensió. En la mateixa resolució s'ha de fer el nou assenyalament per a la vista al més aviat possible.

Article 191. *Recusació posterior a la vista.*

1. En cas de canvi de jutge o de magistrat o magistrats, a què es refereix l'apartat 1 de l'article anterior, quan s'hagi celebrat la vista perquè no hi ha hagut cap recusació, si el tribunal és unipersonal, el jutge ha de deixar transcórrer tres dies abans de dictar la resolució, i si es tracta d'un tribunal col·legiat, cal suspendre'n durant tres dies la discussió i la votació.

2. Dins el termini a què es refereix l'apartat precedent es pot recusar el jutge o els magistrats que hagin entrat a formar part del tribunal després de l'assenyalament, i si les parts no fan ús d'aquest dret, ha de començar a córrer el termini per dictar resolució.

3. En el cas a què es refereix aquest article només s'admeten les recusacions basades en causes que no s'hagin pogut conèixer abans del començament de la vista.

Article 192. *Efectes de la decisió de la recusació formulada després de la vista.*

Si es declara procedent, mitjançant interlocutòria, la recusació formulada d'acord amb el que preveu l'article anterior, queda sense efecte la vista i s'ha de verificar de nou el dia més pròxim que es pugui assenyalar, davant un jutge o amb magistrats hàbils en substitució dels recusats.

Quan es declari que no escau la recusació, han de dictar la resolució el jutge o els magistrats que hagin assistit a la vista; el termini per dictar-la comença a córrer l'endemà de la data en què s'hagi decidit sobre la recusació.

Article 193. *Interrupció de les vistes.*

1. Una vegada iniciada la celebració d'una vista, només es pot interrompre:

1r Quan el tribunal hagi de resoldre alguna qüestió incidental que no pugui decidir a l'acte.

2n Quan s'hagi de practicar alguna diligència de prova fora de la seu del tribunal i no es pugui verificar en el temps intermedi entre una sessió i una altra.

3r Quan no compareguin els testimonis o els perits citats judicialment i el tribunal consideri imprescindible la seva declaració o el seu informe.

4t Quan, després d'iniciada la vista, es produeixi alguna de les circumstàncies que n'haurien determinat la suspensió de la celebració.

2. La vista es reprèn una vegada desapareguda la causa que n'ha motivat la interrupció.

3. Quan no es pugui reprendre la vista dins els vint dies següents a la interrupció cal celebrar una nova vista i fer l'assenyalament oportú per a la data més immediata possible.

S'ha de fer el mateix, encara que no hagi transcorregut el dit termini, sempre que hagi de ser substituït el jutge davant el qual va començar a celebrar-se la vista interrompuda i, si es tracta de tribunals col·legiats, quan la vista no es pugui reprendre amb magistrats dels que ja van actuar-hi en un nombre suficient per dictar resolució.

SECCIÓ 3a DE LES VOTACIONS I LES DECISIONS DELS AFERS

Article 194. *Jutges i magistrats als quals correspon decidir els afers.*

1. En els afers que s'hagin de decidir després de la celebració d'una vista o un judici, la redacció i la signatura de la resolució, en els tribunals unipersonals, o la deliberació i la votació en els tribunals col·legiats, les han de fer, respectivament, el jutge o els magistrats que hagin assistit a la vista o el judici, encara que després de la vista hagin deixat d'exercir les seves funcions en el tribunal que conegui de l'afar.

2. S'exceptuen del que disposa l'apartat anterior els jutges i els magistrats que, després de la vista o el judici:

1r Hagin perdut la condició de jutge o magistrat. No obstant això, s'ha d'aplicar el que disposa l'apartat 1 d'aquest article als jutges i als magistrats jubilats per edat i als jutges substituïts i als magistrats suplents que hagin cessat en el càrrec per renúncia, per transkurs del termini per al qual van ser nomenats o per haver complert l'edat de setanta-dos anys.

2n Hagin estat suspesos de l'exercici de les seves funcions.

3r Hagin accedit a un càrrec públic o una professió incompatible amb l'exercici de la funció jurisdiccional o hagin passat a la situació d'excedència voluntària perquè es presenten com a candidats a càrrecs d'elecció popular.

Article 195. *Informació dels magistrats sobre el contingut de les interlocutòries en tribunals col·legiats.*

1. El ponent ha de tenir a disposició seva les interlocutòries per dictar sentència o resolució decisòria d'incidentes o recursos, i els altres membres del tribunal les poden examinar en qualsevol moment.

2. Concloua la vista en els afers en què aquesta precedeixi la decisió o, en un altre cas, des del dia en què el president faci l'assenyalament per a la deliberació, la votació i la decisió, qualsevol dels magistrats pot demanar les actuacions per estudiar-les.

Quan les demanin diversos, el que presideixi ha de fixar el temps que les ha de tenir cada un, de manera que es puguin dictar les sentències dins el termini assenyalat.

Article 196. *Deliberació i votació de les resolucions en tribunals col·legiats.*

En els tribunals col·legiats s'han de discutir i votar les resolucions immediatament després de la vista, si se celebra i, en un altre cas, el president ha d'assenyalar el dia en què s'han de discutir i votar, dins el termini assenyalat per la Llei.

Article 197. Forma de la discussió i la votació de les resolucions en els tribunals col·legiats.

1. En els tribunals col·legiats, la discussió i la votació de les resolucions les ha de dirigir el president i s'han de verificar sempre a porta tancada.

2. El magistrat ponent ha de sotmetre a la deliberació de la sala o la secció els punts de fet i les qüestions i els fonaments de dret, així com la decisió que, a judici seu, calgui dictar i, amb la discussió necessària prèvia, cal fer la votació.

Article 198. Votació de les resolucions.

1. El president pot acordar que la votació tingui lloc separatament sobre els diferents pronunciaments de fet o de dret que s'hagin de fer o sobre una part de la decisió que s'hagi de dictar.

2. Vota primer el ponent i després els magistrats restants, per l'ordre invers a la seva antiguitat. El president vota l'últim.

3. Començada la votació, només es pot interrompre per algun impediment insuperable.

Article 199. Vot de magistrats impeditos després de la vista.

1. Si després de la vista s'impossibilita algun magistrat, de manera que no pugui assistir a la discussió i la votació, ha de donar el seu vot per escrit, fonamentat i signat, i l'ha de remetre directament al president del tribunal. Si no pot escriure ni signar, s'ha de valer del secretari del tribunal.

El vot emès així s'ha de computar amb els altres i s'ha de conservar, rubricat pel que presideixi, amb el llibre de sentències.

2. Quan el magistrat impedit no pugui votar ni fins i tot d'aquella manera, han de decidir l'afer els altres magistrats que hagin assistit a la vista, si componen els necessaris per formar la majoria. Si no n'hi ha, cal celebrar una nova vista, amb l'assistència dels que hagin concorregut a l'anterior i d'aquell o aquells que hagin de substituir els impeditos, cas en què és aplicable el que disposen els articles 190 a 192 d'aquesta Llei.

3. El que disposa l'apartat anterior s'aplica també quan algun dels magistrats que van participar en la vista no pugui intervenir en la deliberació i la votació perquè està en algun dels casos que preveu l'apartat 2 de l'article 194.

Article 200. Impediment del jutge que hagi assistit a la vista.

En els tribunals unipersonals, quan després de la vista s'impossibilita el jutge que hi hagi assistit i no pugui dictar la resolució ni tan sols amb l'assistència del secretari judicial, cal celebrar una nova vista presidida pel jutge que substitueixi l'impedit.

S'ha de fer el mateix quan el jutge que hagi participat en la vista no pugui dictar la resolució perquè està comprès en algun dels casos que preveu l'apartat 2 de l'article 194.

Article 201. Majoria de vots.

En els tribunals col·legiats, les interlocutòries i les sentències s'han de dictar per majoria absoluta de vots, llevat que la llei assenyali expressament una proporció més gran.

En cap cas no es pot exigir un nombre determinat de vots conformes que desvirtui la regla de la majoria.

Article 202. Discòrdies.

1. Quan en la votació d'una resolució no resulti la majoria de vots sobre qualsevol dels pronunciaments de fet o de dret que s'hagin de fer, s'han de tornar a discutir i a votar els punts en què hagin dissentit els votants.

2. Si no s'obté un acord, s'ha de resoldre la discòrdia mitjançant la celebració d'una nova vista, en què han de concórrer els magistrats que hagin assistit a la primera, més dos més, si ha estat imparell el nombre dels discordants, i tres més en cas d'haver estat parell. Hi ha de concórrer per a això, en primer lloc, el president de la sala o la secció, si no hi ha assistit ja; en segon lloc, els magistrats de la mateixa sala que no hagin vist el plet; en tercer lloc, el president de l'audiència; i, finalment, els magistrats de les altres sales o seccions, amb preferència dels del mateix ordre jurisdiccional, segons l'ordre que acordi la sala de govern.

3. El qui ha de presidir la sala composta segons l'apartat anterior ha de fer l'assenyalament, mitjançant provisió, de les vistes de discòrdia i les designacions oportunes.

4. Quan en la votació d'una resolució per la sala prevista en el segon apartat d'aquest article no es reuneixi tampoc la majoria sobre els punts discordants, cal fer una nova votació, a la qual s'han de sotmetre només els dos parers que hagin obtingut un nombre més elevat de vots en la votació precedent.

Article 203. Redacció de les resolucions en els tribunals col·legiats.

En els tribunals col·legiats correspon al ponent la redacció de les resolucions que s'hagin sotmès a discussió de la sala o la secció, si es conforma amb el que s'ha acordat.

Si el ponent no es conforma amb el vot de la majoria, ha de declinar la redacció de la resolució i ha de formular motivadament el seu vot particular. En aquest cas, el president n'ha d'encomanar la redacció a un altre magistrat i disposar la rectificació necessària en el torn de ponències per restablir-hi la igualtat.

Article 204. Signatura de les resolucions.

1. Les resolucions judicials, les signa el jutge o tots els magistrats no impeditos dins el termini establert per dictar-les.

2. Si després de decidit l'afer per un tribunal col·legiat s'impossibilita algun magistrat dels que han votat i no pot signar la resolució, el que l'hagi presidit ho ha de fer en nom d'ell, expressant el nom del magistrat per qui signa i fent constar que el magistrat impossibilitat va votar però no va poder signar.

Si l'impedit és el president, el magistrat més antic ha de signar per ell.

3. Les resolucions judicials s'han d'autoritzar o publicar mitjançant la signatura del secretari judicial, sota pena de nul·litat.

Article 205. Vots particulars.

1. Tothom qui prengui part en la votació d'una sentència o una interlocutòria definitiva ha de signar el que s'hagi acordat, encara que hagi dissentit de la majoria; però en aquest cas, anunciant-ho en el moment de la votació o en el de la signatura, pot formular un vot particular, en forma de sentència, en què es poden acceptar, per remissió, els punts de fet i els fonaments de dret de la sentència dictada pel tribunal amb els quals estigui conforme.

2. El vot particular, amb la signatura de l'autor, s'ha d'incorporar al llibre de sentències i s'ha de notificar a les parts juntament amb la sentència aprovada per majoria. Quan, d'acord amb la llei, sigui preceptiva la publicació de la sentència, el vot particular, si n'hi ha, s'ha de publicar juntament amb aquesta.

3. També es pot formular el vot particular, amb subjecció al que disposen els apartats anteriors, en el que hi sigui aplicable, pel que fa a les interlocutòries i les provisions motivades succintament.

CAPÍTOL VIII

De les resolucions judicials i de les diligències d'ordenació

SECCIÓ 1a DE LES CLASSES, LA FORMA I EL CONTINGUT DE LES RESOLUCIONS I DE LA MANERA DE DICTAR-LES, PUBLICAR-LES I ARXIVAR-LES

Article 206. *Classes de resolucions judicials.*

1. Les resolucions dels tribunals civils es denominen provisions, interlocutòries i sentències.

2. En els processos de declaració, quan la llei no expressi la classe de resolució que s'hi ha d'emprar, s'han d'observar les regles següents:

1a Es dicta provisió quan la resolució no es limita a l'aplicació de normes d'impuls processal, sinó que es refereix a qüestions processals que requereixen una decisió judicial, perquè ho estableix la llei, perquè se'n deriven càrregues o perquè afecta drets processals de les parts, sempre que en aquests casos no s'exigeixi expressament la forma d'interlocutòria.

2a Es dicten interlocutòries quan es decideixen recursos contra provisions, quan s'emet resolució sobre l'admissió o la inadmissió de demanda, la reconvençió i l'acumulació d'accions, sobre pressupostos processals, l'admissió o la inadmissió de la prova, l'aprovació judicial de transaccions i convenis, anotacions i inscripcions del registre, mesures cautelars, nul·litat o validesa de les actuacions i qualssevol qüestions incidentals, tant si tenen assenyalada en aquesta llei una tramitació especial com si no.

També revesteixen la forma d'interlocutòria les resolucions que posen fi a les actuacions d'una instància o un recurs abans que conclougui la seva tramitació ordinària.

3a Es dicta sentència per posar fi al procés, en primera o segona instància, una vegada ha conclòs la tramitació ordinària prevista en la llei. També es resolen mitjançant sentència els recursos extraordinaris i els procediments per a la revisió de sentències fermes.

3. En els processos d'execució s'han de seguir les regles que estableixen els apartats anteriors, en el que hi siguin aplicables.

Article 207. *Resolucions definitives. Resolucions fermes. Cosa jutjada formal.*

1. Són resolucions definitives les que posen fi a la primera instància i les que decideixen els recursos interposats contra aquestes.

2. Són resolucions fermes aquelles contra les quals no es pot interposar cap recurs perquè no ho preveu la llei, o bé perquè, tot i estar previst, ha transcorregut el termini legalment fixat sense que cap de les parts l'hagi presentat.

3. Les resolucions fermes passen en autoritat de cosa jutjada i el tribunal del procés en què s'hagin dictat s'ha d'atenir en tot cas al que s'hi disposa.

4. Transcorreguts els terminis previstos per recórrer contra una resolució sense haver-la impugnat, queda ferma i passada en autoritat de cosa jutjada, i el tribunal del procés en què es dicti s'ha d'atenir en tot cas al que s'hi disposa.

Article 208. *Forma de les resolucions.*

1. Les provisions es limiten a expressar el que s'hi mana i han d'incloure a més a més una motivació succinta quan així ho disposi la llei o el tribunal ho consideri convenient.

2. Les interlocutòries i les sentències sempre han de ser motivades i han de contenir, en paràgrafs separats i numerats, els antecedents de fet i els fonaments de dret en què es basi la part dispositiva o la decisió subsegüent.

3. Totes les resolucions han d'incloure la menció del lloc i la data en què s'adoptin i la indicació del tribunal que les dicti, amb expressió del jutge o els magistrats que l'integrin i la seva signatura i la indicació del nom del ponent, quan el tribunal sigui col·legiat.

En cas de provisions dictades per sales de justícia, n'hi ha prou amb la signatura del ponent.

4. En notificar la resolució a les parts cal indicar si és ferma o si s'hi pot presentar algun recurs en contra, amb expressió, en aquest últim cas, del recurs que sigui procedent, de l'òrgan davant el qual s'ha d'interposar i del termini per recórrer-hi.

Article 209. *Regles especials sobre la forma i el contingut de les sentències.*

Les sentències s'han de formular de conformitat amb el que disposa l'article anterior i amb subjecció, a més a més, a les regles següents:

1a En l'encapçalament s'han d'expressar els noms de les parts i, quan sigui necessari, la legitimació i la representació en virtut de les quals actuïn, així com els noms dels advocats i els procuradors i l'objecte del judici.

2a En els antecedents de fet s'han de consignar, amb la claredat i la concisió possibles i en paràgrafs separats i numerats, les pretensions de les parts o dels interessats, els fets en què les fonamenten, que hagin estat al·legats oportunament i tinguin relació amb les qüestions que s'hagin de resoldre, les proves que s'hagin proposat i practicat i els fets provats, si s'escau.

3a En els fonaments de dret s'han d'expressar, en paràgrafs separats i numerats, els punts de fet i de dret fixats per les parts i els que ofereixin les qüestions controvertides, amb les raons i els fonaments legals de la decisió que s'hi hagi de dictar i amb expressió concreta de les normes jurídiques aplicables al cas.

4a La decisió, que s'ha d'acomodar al que preveuen els articles 216 i següents, ha de contenir, numerats, els pronunciaments corresponents a les pretensions de les parts, encara que l'estimació o la desestimació de totes o d'algunes de les pretensions es pugui deduir dels fonaments jurídics, així com el pronunciament sobre les costes. També ha de determinar, si s'escau, la quantitat objecte de la condemna, sense que se'n pugui reservar la determinació per a l'execució de la sentència, sens perjudici del que disposa l'article 219 d'aquesta llei.

Article 210. *Resolucions orals.*

1. Llevat que la llei permeti diferir el pronunciament, les resolucions que s'hagin de dictar en la celebració d'una vista, una audiència o una compareixença davant el tribunal s'han de pronunciar oralment en el mateix acte, i documentar-lo amb expressió de la decisió i la motivació succinta d'aquelles resolucions.

2. Pronunciada oralment una resolució, si totes les persones que són part en el judici són presents a l'acte, per si mateixes o degudament representades, i expressen la seva decisió de no interposar-hi recurs, el tribunal ha de declarar, en el mateix acte, la fermesa de la resolució.

Fora d'aquest cas, el termini per interposar-hi recurs comença a comptar des de la notificació de la resolució degudament redactada.

3. En cap cas no s'han de dictar sentències oralment en processos civils.

Article 211. *Termini per dictar les resolucions judicials.*

1. Les provisions, les interlocutòries i les sentències s'han de dictar dins el termini que la llei estableixi.

2. La inobservança del termini dóna lloc a la correcció disciplinària, si no hi ha una causa justa, que s'ha de fer constar en la resolució.

Article 212. *Publicació i arxivament de les sentències.*

1. Les sentències i la resta de resolucions definitives, una vegada esteses i signades pel jutge o per tots els magistrats que les hagin dictades, s'han de notificar i arxivar a la secretaria del tribunal, i donar-les publicitat en la forma permesa o ordenada per la Constitució i les lleis.

2. Els secretaris judicials han de posar en les interlocutòries la certificació literal de les sentències i la resta de resolucions definitives.

Article 213. *Llibre de sentències.*

En cada tribunal s'ha de portar, sota la custòdia del secretari judicial, un llibre de sentències, on s'han d'incloure signades totes les definitives, les interlocutòries del mateix caràcter, com també els vots particulars que s'hi hagin formulat, que s'han d'ordenar correlativament segons la data.

Article 214. *Invariabilitat de les resolucions. Aclariment i correcció.*

1. Els tribunals no poden variar les resolucions que pronunciïn després de signades, però sí aclarir-ne algun concepte fosc i rectificar-hi qualsevol error material que continguin.

2. Els aclariments a què es refereix l'apartat anterior es poden fer d'ofici dins els dos dies hàbils següents al de la publicació de la resolució, o a petició de part o del ministeri fiscal formulada dins el mateix termini, cas en què l'ha de resoldre el tribunal dins els tres dies següents al de la presentació de l'escrit en què se sol·liciti l'aclariment.

3. Els errors materials manifestos i els aritmètics en què incorrin les resolucions judicials es poden rectificar en qualsevol moment.

Article 215. *Esmena i complement de sentències i interlocutòries defectuoses o incompletes.*

1. Les omissions o els defectes que puguin contenir les sentències i les interlocutòries i que calgui esmenar per portar plenament a efecte les dites resolucions es poden solucionar, mitjançant interlocutòria, en els mateixos terminis i pel mateix procediment que estableix l'article anterior.

2. Si es tracta de sentències o d'interlocutòries que hagin omès manifestament pronunciaments relatius a pretensions oportunament deduïdes i substanciades en el procés, el tribunal, a sol·licitud escrita d'una part en

el termini de cinc dies a comptar de la notificació de la resolució, amb el trasllat previ de la sol·licitud a les altres parts per a alegacions escrites durant cinc dies més, ha de dictar interlocutòria en què resolgui completar la resolució amb el pronunciament omès o que no escau completar-la.

3. Si el tribunal adverteix en sentències o interlocutòries que dicti les omissions a què es refereix l'apartat anterior, en el termini de cinc dies a comptar de la data en què es dicti pot procedir d'ofici, mitjançant interlocutòria, a completar la seva resolució, però sense modificar-hi ni rectificar-hi el que hagi acordat.

4. No es pot interposar cap recurs contra les interlocutòries en què es completin o es denegui completar les resolucions a què es refereixen els apartats anteriors d'aquest article, sens perjudici dels recursos que siguin procedents, si s'escau, contra la sentència o la interlocutòria a què es refereixi la sol·licitud o l'actuació d'ofici del tribunal. Els terminis per a aquests recursos, si són procedents, comencen a comptar des de l'endemà de la notificació de la interlocutòria que reconegui o negui l'omissió de pronunciament i acordi o denegui esmenar-la.

SECCIÓ 2a DELS REQUISITS INTERNS DE LA SENTÈNCIA I DELS SEUS EFECTES

Article 216. *Principi de justícia sol·licitada.*

Els tribunals civils han de decidir els afers en virtut de les aportacions de fets, proves i pretensions de les parts, llevat que la llei disposi una altra cosa en casos especials.

Article 217. *Càrrega de la prova.*

1. Quan, en el moment de dictar sentència o una resolució semblant el tribunal consideri dubtoses uns fets rellevants per a la decisió, ha de desestimar les pretensions de l'actor o del reconvinent, o les del demandat o reconvingut, segons correspongui a uns o a altres la càrrega de provar els fets que romanguin incerts i fonamentin les pretensions.

2. Correspon a l'actor i al demandat reconvinent la càrrega de provar la certesa dels fets dels quals es desprengui ordinàriament, segons les normes jurídiques aplicables, l'efecte jurídic corresponent a les pretensions de la demanda i de la reconvençió.

3. Incumbeix al demandat i a l'actor reconvingut la càrrega de provar els fets que, de conformitat amb les normes que els siguin aplicables, impedeixin, extingueixin o enervin l'eficàcia jurídica dels fets a què es refereix l'apartat anterior.

4. En els processos sobre competència deslleial i sobre publicitat il·lícita correspon al demandat la càrrega de la prova de l'exactitud i la veracitat de les indicacions i les manifestacions efectuades i de les dades materials que la publicitat expressi, respectivament.

5. Les normes que contenen els apartats precedents s'han d'aplicar sempre que una disposició legal expressa no distribueixi amb criteris especials la càrrega de provar els fets rellevants.

6. Per a l'aplicació del que disposen els apartats anteriors d'aquest article, el tribunal ha de tenir present la disponibilitat i la facilitat probatòria que correspon a cada una de les parts del litigi.

Article 218. *Exhaustivitat i congruència de les sentències. Motivació.*

1. Les sentències han de ser clares, precises i congruents amb les demandes i amb la resta de pretensions

de les parts, deduïdes oportunament en el plet. Han de fer les declaracions que aquelles exigeixin, que condemnin o absolguin el demandat i han de decidir tots els punts litigiosos que hagin estat objecte del debat.

El tribunal, sense apartar-se de la raó petitòria acudint a fonaments de fet o de dret diferents dels que les parts hagin volgut fer valer, ha d'emetre resolució d'acord amb les normes aplicables al cas, encara que no hagin estat esmentades o allegades encertadament pels litigants.

2. Les sentències s'han de motivar expressant els raonaments fàctics i jurídics que condueixen a l'apreciació i a la valoració de les proves, així com a l'aplicació i la interpretació del dret. La motivació ha d'incidir en els diferents elements fàctics i jurídics del plet, considerats individualment i en conjunt, ajustant-se sempre a les regles de la lògica i de la raó.

3. Quan els punts objecte del litigi hagin estat diversos, el tribunal ha de fer el pronunciament corresponent a cada un d'aquests amb la separació deguda.

Article 219. *Sentències amb reserva de liquidació.*

1. Quan es reclami en judici el pagament d'una quantitat de diners determinada o de fruits, rendes, utilitats o productes de qualsevol classe, la demanda no es pot limitar a pretendre una sentència merament declarativa del dret a percebre'ls, sinó que s'ha de sol·licitar també la condemna al pagament i quantificar-ne l'import exactament, sense que se'n pugui sol·licitar la determinació en execució de sentència, o fixar clarament les bases d'acord amb les quals cal fer la liquidació, de manera que consisteixi en una pura operació aritmètica.

2. En els casos a què es refereix l'apartat anterior, la sentència de condemna ha d'establir l'import exacte de les quantitats respectives, o fixar amb claredat i precisió les bases per a la liquidació, que ha de consistir en una simple operació aritmètica que s'ha d'efectuar en l'execució.

3. Tret dels casos anteriors, el demandant no pot pretendre, ni es permet al tribunal en la sentència, que la condemna s'efectuï amb reserva de liquidació en l'execució. No obstant això, es permet al demandant sol·licitar, i al tribunal sentenciar, la condemna al pagament d'una quantitat de diners, fruits, rendes, utilitats o productes quan aquesta sigui exclusivament la pretensió plantejada i es deixin per a un plet posterior els problemes de liquidació concreta de les quantitats.

Article 220. *Condemnes de futur.*

Quan es reclami el pagament d'interessos o de prestacions periòdiques, la sentència pot incloure la condemna a satisfer els interessos o les prestacions que es meritin posteriorment al moment en què es dicti.

Article 221. *Sentències dictades en processos promoguts per associacions de consumidors o usuaris.*

Sens perjudici del que disposen els articles anteriors, les sentències dictades a conseqüència de demandes interposades per associacions de consumidors o usuaris amb la legitimació a què es refereix l'article 11 d'aquesta Llei estan subjectes a les regles següents:

1a Si s'ha pretès una condemna dinerària, de fer, no fer o donar una cosa específica o genèrica, la sentència estimatòria ha de determinar individualment els consumidors i els usuaris que, d'acord amb les lleis sobre la seva protecció, s'han d'entendre beneficiats per la condemna.

Quan la determinació individual no sigui possible, la sentència ha d'establir les dades, les característiques i

els requisits necessaris per poder exigir el pagament i, si s'escau, instar l'execució o intervenir-hi, si la insta l'associació demandant.

2a Si, com a pressupòsit de la condemna o com a pronunciament principal o únic, es declara il·lícita o no conforme amb la llei una determinada activitat o conducta, la sentència ha de determinar si, d'acord amb la legislació de protecció als consumidors i als usuaris, la declaració ha de tenir efectes processals no limitats als qui hagin estat parts en el procés corresponent.

3a Si s'han personat consumidors o usuaris determinats, la sentència s'ha de pronunciar expressament sobre les seves pretensions.

Article 222. *Cosa jutjada material.*

1. La cosa jutjada de les sentències fermes, tant si són estimatòries com si són desestimatòries, ha d'excloure, de conformitat amb la llei, un procés posterior l'objecte del qual sigui idèntic al del procés en què aquella es va produir.

2. La cosa jutjada abasta les pretensions de la demanda i de la reconvecció, així com els punts a què es refereixen els apartats 1 i 2 de l'article 408 d'aquesta Llei.

Es consideren fets nous i diferents, en relació amb el fonament de les pretensions esmentades, els posteriors a la completa preclusió dels actes d'al·legació en el procés en què es formulin aquelles pretensions.

3. La cosa jutjada afecta les parts del procés en què es dicti i els seus hereus i drethavents, així com els subjectes, no litigants, titulars dels drets que fonamentin la legitimació de les parts d'acord amb el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei.

En les sentències sobre estat civil, matrimoni, filiació, paternitat, maternitat i incapacitació i reintegració de la capacitat la cosa jutjada té efectes davant de tots a partir de la seva inscripció o anotació en el Registre civil.

Les sentències que es dictin sobre impugnació d'acords societaris afecten tots els socis, encara que no hagin litigat.

4. El que s'ha resolt amb força de cosa jutjada en la sentència ferma que hagi posat fi a un procés vincula el tribunal d'un procés posterior quan hi aparegui com a antecedent lògic del que sigui el seu objecte, sempre que els litigants de tots dos processos siguin els mateixos o la cosa jutjada s'estengui a ells per disposició legal.

SECCIÓ 3a DE LES DILIGÈNCIES D'ORDENACIÓ

Article 223. *Diligències d'ordenació.*

1. Correspon als secretaris judicials dictar les diligències d'ordenació, per mitjà de les quals es dona a les actuacions el curs que la llei estableix.

2. Les diligències d'ordenació es limiten a l'expressió del que es disposi amb el nom del secretari judicial que les dicti, la data i la seva signatura.

Article 224. *Revisió de les diligències d'ordenació.*

1. Són nul·les de ple dret les diligències d'ordenació que decideixin qüestions que, de conformitat amb la llei, s'hagin de resoldre per mitjà de provisió, interlocutòria o sentència.

2. Fora dels casos a què es refereix l'apartat anterior, les diligències d'ordenació també poden ser anul·lades, a instància de la part a la qual causin perjudici, quan infringeixin algun precepte legal o resolguin qüestions que, d'acord amb el que disposa aquesta llei, s'hagin de decidir mitjançant provisió.

3. La impugnació a què es refereix el paràgraf anterior s'ha de tramitar i resoldre d'acord amb el que es preveu per al recurs de reposició.

CAPÍTOL IX

De la nul·litat de les actuacions judicials

Article 225. *Nul·litat de ple dret.*

Els actes processals són nuls de ple dret en els casos següents:

1r Quan els produeixi un tribunal o es produeixin davant un tribunal amb falta de jurisdicció o de competència objectiva o funcional.

2n Quan s'efectuïn sota violència o intimidació.

3r Quan es prescindeixi de les normes essencials del procediment, sempre que, per aquesta causa, s'hagi pogut produir indefensió.

4t Quan s'efectuïn sense la intervenció d'un advocat, en els casos en què la llei l'estableixi com a obligatòria.

5è En els altres casos en què aquesta llei ho estableixi.

Article 226. *Manera de procedir en cas d'intimidació o violència.*

1. Els tribunals l'actuació dels quals s'hagi produït amb intimidació o violència, tan aviat com se n'alliberin, han de declarar nul tot el que s'hagi practicat i han de promoure la formació de causa contra els culpables i posar els fets en coneixement del ministeri fiscal.

2. També s'han de declarar nuls els actes de les parts o de les persones que intervinguin en el procés si s'acredita que es van produir sota intimidació o violència. La nul·litat d'aquests actes comporta la de tots els altres que hi estiguin relacionats o que puguin haver estat condicionats o influïts substancialment per l'acte nul.

Article 227. *Declaració de nul·litat i pretensions d'anul·lació d'actuacions processals.*

1. La nul·litat de ple dret, en tot cas, i els defectes de forma en els actes processals que impliquin l'absència dels requisits indispensables per assolir el seu fi o determinin una indefensió efectiva, s'han de fer valer per mitjà dels recursos que estableix la llei contra la resolució de què es tracti.

2. Sens perjudici d'això, el tribunal, d'ofici o a instància de part, abans que s'hagi dictat resolució que posi fi al procés i sempre que no hi sigui procedent l'esmena, pot declarar, amb l'audiència prèvia de les parts, la nul·litat de totes les actuacions o d'alguna en particular.

En cap cas el tribunal no pot, en ocasió d'un recurs, decretar d'ofici una nul·litat de les actuacions que no hagi estat sol·licitada en el dit recurs, llevat que hi aprecii falta de jurisdicció o de competència objectiva o funcional o que s'hi hagi produït violència o intimidació que afecti aquell tribunal.

Article 228. *Incident excepcional de nul·litat d'actuacions.*

1. No s'admeten amb caràcter general incidents de nul·litat d'actuacions. Tanmateix, excepcionalment, els qui siguin part legítima o ho haurien hagut de ser poden

demanar per escrit que es declari la nul·litat d'actuacions fonamentades en defectes de forma que hagin causat indefensió, sempre que, en el moment que es van produir, no hagi estat possible denunciar aquells defectes abans de dictar-se resolució que posés fi al procés i que aquesta no sigui susceptible de recurs ordinari ni extraordinari.

És competent per conèixer d'aquest incident el mateix tribunal que va dictar la sentència o la resolució que hagi adquirit fermesa. El termini per demanar la nul·litat és de vint dies, des de la notificació de la sentència, la resolució o, en tot cas, des que es va tenir coneixement del defecte causant d'indefensió, sense que, en aquest últim cas, es pugui sol·licitar la nul·litat d'actuacions després de transcorreguts cinc anys des de la notificació de la sentència o la resolució.

El tribunal ha d'inadmetre a tràmit, mitjançant provisió succintament motivada, qualsevol incident en què es pretengui suscitar altres qüestions. Contra la resolució per la qual s'inadmeti a tràmit l'incident no es pot interposar cap recurs.

2. Admès a tràmit l'escrit en què es demani la nul·litat fonamentada en els vicis a què es refereix l'apartat anterior d'aquest article, no queda en suspens l'execució i l'eficàcia de la sentència o la resolució contra les quals no es pot recórrer, llevat que se n'acordi de manera expressa la suspensió per evitar que l'incident pugui perdre la seva finalitat, i s'ha de traslladar aquest escrit, juntament amb una còpia dels documents que s'hi adjuntin, si s'escau, per acreditar el vici o el defecte en què es fonamenta la petició, a les altres parts, que en el termini comú de cinc dies poden formular per escrit les seves alegacions, a les quals han d'adjuntar els documents que considerin pertinents.

Si s'estima la nul·litat, s'han de reposar les actuacions a l'estat immediatament anterior al defecte que l'hagi originat i s'ha de seguir el procediment establert legalment. Si es desestima la sol·licitud de nul·litat, mitjançant interlocutòria s'ha de condemnar el sol·licitant a totes les costes de l'incident i, en cas que el tribunal entengui que es va promoure amb temeritat, li ha d'imposar, a més a més, una multa de quinze mil a cent mil pessetes. Contra la resolució que resolgui l'incident no es pot interposar cap recurs.

Article 229. *Actuacions judicials dutes a terme fora del temps establert.*

Les actuacions judicials dutes a terme fora del temps establert només es poden anul·lar si ho imposa la naturalesa del terme o del termini.

Article 230. *Conservació dels actes.*

1. La nul·litat d'un acte no implica la dels successius que siguin independents d'aquell ni la d'aquells el contingut dels quals no podria haver estat diferent en cas que no s'hagués comès la infracció que va donar lloc a la nul·litat.

2. La nul·litat d'una part d'un acte no implica la de les altres del mateix acte que siguin independents d'aquella part.

Article 231. *Esmena.*

El tribunal ha de tenir cura que es puguin solucionar els defectes en què incorrin els actes processals de les parts, sempre que en aquests actes s'hagi manifestat la voluntat de complir els requisits que exigeix la llei.

CAPÍTOL X

De la reconstrucció d'actuacions

Article 232. *Competència i intervenció del ministeri fiscal.*

1. És competent per tramitar la reconstitució total o parcial de tota mena d'actuacions judicials el tribunal en què s'hagi esdevingut la desaparició o la mutilació.

2. En els procediments de reconstrucció d'actuacions ha de ser sempre part el ministeri fiscal.

Article 233. *Inici de l'expedient de reconstrucció d'actuacions.*

El tribunal, d'ofici, o les parts o els seus hereus, si s'escau, poden instar la reconstrucció de les actuacions. Si el procediment s'inicia a instància de part, ha de començar mitjançant un escrit que contingui els punts següents:

1r Quan va ocórrer la desaparició o la mutilació, amb la precisió que sigui possible.

2n Situació processal de l'afer.

3r Les dades que conegui i els mitjans d'investigació que puguin conduir a la reconstitució.

Aquest escrit s'ha d'acompanyar, en el que sigui possible, de les còpies autèntiques i privades que es conservin dels documents, i altrament s'han d'assenyalar els protocols o els registres en què hi hagi les seves matrius o s'hi hagi fet algun assentament o alguna inscripció. També s'hi han d'adjuntar les còpies dels escrits presentats i les resolucions de tota classe dictades en el judici, així com tots els altres documents que puguin ser útils per a la reconstrucció.

Article 234. *Citació a vista de les parts. Efectes de la inassistència.*

1. Acordat pel tribunal mitjançant provisió l'inici del procediment de reconstrucció de les actuacions, s'han de citar les parts a una vista que s'ha de celebrar dins el termini màxim de vint dies. A aquesta vista, hi han d'assistir les parts i els seus advocats, sempre que la intervenció dels advocats sigui preceptiva en el procés les actuacions del qual es pretenen reconstruir.

2. La inassistència d'alguna de les parts no impedeix la prossecució de la vista amb les que hi siguin presents. Si no hi compareix cap part s'ha de substanciar el tràmit amb el ministeri fiscal.

Article 235. *Inici de la vista. Inexistència de controvèrsia. Prova i decisió.*

1. La vista s'inicia requerint les parts perquè manifestin la seva conformitat o disconformitat amb l'exactitud dels escrits i els documents presentats per la part que insta el procediment, i amb els que hagin pogut aportar les altres parts a la mateixa vista.

2. El tribunal, oïdes les parts i examinats els escrits i els documents presentats, amb l'informe previ del fiscal, ha de determinar els punts en què hi hagi hagut acord entre els litigants i aquells altres en què, prescindint de diferències accidentals, hi hagi hagut disconformitat.

3. Quan no hi hagi cap controvèrsia sobre els punts als quals afecti la reconstrucció, el tribunal ha de dictar una interlocutòria que declari reconstituïdes les actuacions i fixi la situació processal de la qual s'ha de partir per al curs ulterior del judici de què es tracti.

4. Si entre les parts hi ha desacord total o parcial, s'ha de proposar la prova que sigui necessària, que s'ha

de practicar en el mateix acte o, si això no és possible, en el termini de quinze dies. El tribunal ha de resoldre mitjançant interlocutòria la manera com han de quedar reconstituïdes les actuacions, o la impossibilitat de la reconstitució. Contra aquesta interlocutòria es pot interposar recurs d'apel·lació.

TÍTOL VI

De la cessació de les actuacions judicials i de la caducitat de la instància

Article 236. *Impuls del procediment per les parts i caducitat.*

La falta d'impuls del procediment per les parts o els interessats no origina la caducitat de la instància o del recurs.

Article 237. *Caducitat de la instància.*

1. Es consideren abandonades les instàncies i els recursos en tota classe de plets si, tot i l'impuls d'ofici de les actuacions, no es produeix cap activitat processal en el termini de dos anys, quan el plet estigui en primera instància; i d'un, si és en segona instància o pendent de recurs extraordinari per infracció processal o de recurs de cassació.

Aquests terminis es compten des de l'última notificació a les parts.

2. Contra la interlocutòria que declari la caducitat es poden interposar els recursos de reposició i d'apel·lació.

Article 238. *Exclusió de la caducitat per força major o contra la voluntat de les parts.*

No es produeix la caducitat de la instància o del recurs si el procediment ha quedat paralitzat per força major o per qualsevol altra causa contrària o no imputable a la voluntat de les parts o els interessats.

Article 239. *Exclusió de la caducitat de la instància en l'execució.*

Les disposicions dels articles que precedeixen no són aplicables en les actuacions per a l'execució forçosa.

Aquestes actuacions es poden prosseguir fins a obtenir el compliment del que s'ha jutjat, encara que hagin quedat sense curs durant els terminis que assenyalava aquest títol.

Article 240. *Efectes de la caducitat de la instància.*

1. Si la caducitat es produeix en la segona instància o en els recursos extraordinaris que esmenta l'article 237, s'ha de considerar desistida l'apel·lació o els recursos i ferma la resolució objecte de recurs i s'han de tornar les actuacions al tribunal del qual procedeixen.

2. Si la caducitat es produeix en la primera instància, s'ha d'entendre produït el desistiment en aquesta instància, per la qual cosa es pot interposar una nova demanda, sens perjudici de la caducitat de l'acció.

3. La declaració de caducitat no ha de contenir la imposició de costes i cada part ha de pagar les causades a instància seva i les comunes per meitat.

TÍTOL VII

De la taxació de costes

Article 241. *Pagament de les costes i despeses del procés.*

1. Excepte el que disposa la Llei d'assistència jurídica gratuïta, cada part ha de pagar les despeses i les costes del procés causades a instància seva a mesura que es produeixin.

Es consideren despeses del procés els desemborsaments que tinguin l'origen directe i immediat en l'existència del dit procés, i costes la part d'aquells que es refereixin al pagament dels conceptes següents:

1r Honoraris de la defensa i de la representació tècnica quan siguin preceptives.

2n Inserció d'anuncis o edictes que de manera obligada s'han de publicar en el curs del procés.

3r Dipòsits necessaris per a la presentació de recursos.

4t Drets de perits i altres abonaments que s'hagin de fer a persones que hagin intervingut en el procés.

5è Còpies, certificacions, notes, testimonis i documents anàlegs que s'hagin de sol·licitar de conformitat amb la Llei, llevat dels que reclami el tribunal a registres i protocols públics, que són gratuïts.

6è Drets aranzelaris que s'hagin d'abonar com a conseqüència d'actuacions necessàries per al desenvolupament del procés.

2. Els titulars de crèdits derivats d'actuacions processals els poden reclamar de la part o les parts que els han de satisfer sense esperar que el procés finalitzi i amb independència del pronunciament eventual sobre costes que es dicti en el procés.

Article 242. *Sol·licitud de taxació de costes.*

1. Quan hi hagi condemna a costes, després que sigui ferma, s'ha d'efectuar la seva exacció pel procediment de constrenyiment, amb la taxació prèvia, si la part condemnada no les ha satisfet abans que la contrària sol·liciti aquesta taxació.

2. La part que demani la taxació de costes ha de presentar amb la sol·licitud els justificants d'haver satisfet les quantitats el reemborsament de les quals reclama.

3. Una vegada ferma la sentència o la interlocutòria en què s'hagi imposat la condemna, els procuradors, els advocats, els perits i la resta de persones que hagin intervingut en el judici i que tinguin algun crèdit contra les parts que s'hagi d'incloure en la taxació de costes, poden presentar a la secretaria del tribunal una minuta detallada dels seus drets o honoraris i un compte detallat i justificat de les despeses que hagin anticipat.

4. S'han de regular amb subjecció als aranzels els drets que corresponguin als funcionaris, als procuradors i als professionals que hi estiguin subjectes.

5. Els advocats, els perits i la resta de professionals i funcionaris que no estiguin subjectes a aranzel han de fixar els seus honoraris amb subjecció, si s'escau, a les normes reguladores del seu estatut professional.

Article 243. *Pràctica de la taxació de costes.*

1. En tota mena de processos i instàncies, la taxació de costes l'ha de fer el secretari del tribunal que hagi conegut del procés o el recurs, respectivament, segons les disposicions d'aquest títol.

2. No s'inclouen en la taxació els drets corresponents a escrits i actuacions que siguin inútils, superflus o no autoritzats per la llei, ni les partides de les minuts

que no s'expressin detalladament o que es refereixin a honoraris que no s'hagin meritats en el plet.

El secretari judicial ha de reduir l'import dels honoraris dels advocats i dels altres professionals que no estiguin subjectes a tarifa o aranzel, quan els reclamats excedeixin el límit a què es refereix l'apartat 3 de l'article 394 i no s'hagi declarat la temeritat del litigant condemnat a costes.

3. Tampoc no s'hi inclouen les costes d'actuacions o incidents en què hagi estat condemnada expressament la part afavorida pel pronunciament sobre costes en l'afer principal.

Article 244. *Trasllat a les parts.*

1. Practicada pel secretari judicial la taxació de costes, s'ha de traslladar a les parts per un termini comú de deu dies.

2. Una vegada acordat el trasllat a què es refereix l'apartat anterior no s'hi admet la inclusió o l'addició de cap partida, i es reserva a l'interessat el dret de reclamar-la de qui correspongui i com correspongui.

Article 245. *Impugnació de la taxació de costes.*

1. La taxació de costes pot ser impugnada dins el termini a què es refereix l'apartat 1 de l'article anterior.

2. La impugnació es pot basar en el fet que s'han inclòs en la taxació partides, drets o despeses indeguts. Però, quant als honoraris dels advocats, els perits o els professionals no subjectes a aranzel, també es pot impugnar la taxació al·legant que l'import dels honoraris esmentats és excessiu.

3. La part afavorida per la condemna a costes pot impugnar la taxació perquè no s'hi hagin inclòs despeses degudament justificades i reclamades. També pot fonamentar la reclamació en el fet que no s'hi hagi inclòs la totalitat de la minuta d'honoraris del seu advocat o del perit, del professional o del funcionari no subjecte a aranzel que hagi actuat en el procés a instància seva, o si no s'hi han inclòs correctament els drets del seu procurador.

4. En l'escrit d'impugnació s'han d'esmentar els comptes o les minuts i les partides concretes a què es refereix la discrepància i les raons d'aquesta discrepància. Si no es fa aquesta menció, no es pot admetre la impugnació a tràmit.

Article 246. *Tramitació i decisió de la impugnació.*

1. Si la taxació s'impugna perquè es consideren excessius els honoraris dels advocats, s'ha d'oïr l'advocat de què es tracti en el termini de cinc dies, i si no accepta la reducció d'honoraris que se li reclama, s'ha de passar testimoni de les actuacions, o de la part de les actuacions que sigui necessària, al col·legi d'advocats perquè n'emeti informe.

2. El que estableix l'apartat anterior s'aplica igualment pel que fa a la impugnació d'honoraris de perits; en aquest cas cal demanar el dictamen del col·legi, l'associació o la corporació professional a què pertanyin.

3. El secretari judicial, en vista de les actuacions i dels dictàmens emesos, ha de mantenir la taxació efectuada o, si s'escau, introduir-hi les modificacions que s'hagin de fer, i l'ha de remetre al tribunal perquè resolgui, mitjançant interlocutòria, el que sigui procedent, sense un recurs ulterior.

Si la impugnació es desestima totalment, s'han d'imposar les costes de l'incident a l'impugnant. Si s'estima totalment o parcial, s'han d'imposar a l'advocat o al perit els honoraris del qual s'hagin considerat excessius.

4. Quan s'impugni la taxació perquè s'hi han inclòs partides de drets o honoraris indegudes, o perquè no s'hi han inclòs despeses degudament justificades i reclamades, s'han de convocar les parts a una vista i continuar la tramitació de l'incident d'acord amb el que es disposa per al judici verbal.

5. Quan s'allegui que alguna partida d'honoraris d'advocats o perits inclosa en la taxació de costes és indeguda i que, en cas que no ho sigui, és excessiva, s'han de tramitar totes dues impugnacions simultàniament, d'acord amb el que preveuen per a cada una d'aquests els apartats anteriors, però la resolució sobre si els honoraris són excessius queda en suspens fins que es decideixi sobre si la partida impugnada és deguda o no.

6. Quan una de les parts sigui titular del dret a l'assistència jurídica gratuïta, no s'ha de discutir ni resoldre en l'incident de taxació de costes cap qüestió relativa a l'obligació de l'Administració d'assumir el pagament de les quantitats que se li reclamen per aplicació de la Llei d'assistència jurídica gratuïta.

TÍTOL VIII

De la bona fe processal

Article 247. *Respecte de les regles de la bona fe processal. Multes per incompliment.*

1. Els que intervenen en tota mena de processos s'han d'ajustar en les seves actuacions a les regles de la bona fe.

2. Els tribunals han de rebutjar de manera fonamentada les peticions i els incidents que es formulin amb un abús manifest de dret o que comportin frau de llei o processal.

3. Si els tribunals consideren que alguna de les parts ha actuat conculcant les regles de la bona fe processal, li pot imposar, de manera motivada, i respectant el principi de proporcionalitat, una multa que pot oscil·lar de trenta mil a un milió de pessetes, i en cap cas no pot superar la tercera part de la quantia del litigi.

Per determinar la quantia de la multa el tribunal ha de tenir en compte les circumstàncies del fet de què es tracti, com també els perjudicis que s'hagin pogut causar al procediment o a l'altra part.

4. Si els tribunals entenen que l'actuació contrària a les regles de la bona fe pot ser imputable a algun dels professionals que intervenen en el procés, sens perjudici del que disposa l'article anterior, han de traslladar aquesta circumstància als col·legis professionals respectius per si pot ser procedent la imposició d'algun tipus de sanció disciplinària.

LLIBRE II

Dels processos declaratius

TÍTOL I

De les disposicions comunes als processos declaratius

CAPÍTOL I

De les regles per determinar el procés corresponent

Article 248. *Classes de processos declaratius.*

1. Qualsevol contesa judicial entre parts que no tingui assenyalada per la Llei una altra tramitació, s'ha de tractar i decidir en el procés declaratiu que correspongui.

2. Pertanyen a la classe dels processos declaratius:

1r El judici ordinari.

2n El judici verbal.

3. Les normes de determinació de la classe de judici per raó de la quantia només s'apliquen en defecte d'una norma per raó de la matèria.

Article 249. *Àmbit del judici ordinari.*

1. S'han de decidir en el judici ordinari, sigui quina sigui la quantia:

1r Les demandes relatives a drets honorífics de la persona.

2n Les que pretenguin la tutela del dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge, i les que demanin la tutela judicial civil de qualsevol altre dret fonamental, llevat de les que es refereixin al dret de rectificació. En aquests processos, sempre n'ha de ser part el ministeri fiscal i la tramitació ha de tenir caràcter preferent.

3r Les demandes sobre impugnació d'acords socials adoptats per juntes o assemblees generals o especials de socis o d'obligacionistes o per òrgans col·legiats d'administració en entitats mercantils.

4t Les demandes en matèria de competència deslleial, propietat industrial, propietat intel·lectual i publicitat, sempre que no versin exclusivament sobre reclamacions de quantitat, cas en què s'han de tramitar pel procediment que els correspongui en funció de la quantia que es reclama.

5è Les demandes en què s'exerceixin accions relatives a condicions generals de la contractació en els casos que preveu la legislació sobre aquesta matèria.

6è Les que versin sobre qualssevol afers relatius a arrendaments urbans o rústics de béns immobles, llevat que es tracti del desnonament per falta de pagament o per extinció del termini de la relació de l'arrendament.

7è Les que exerceixin una acció de retracte de qualsevol tipus.

8è Quan s'exerceixin les accions que atorga a les juntes de propietaris i a aquests la Llei de propietat horitzontal, sempre que no versin exclusivament sobre reclamacions de quantitat, cas en què s'han de tramitar pel procediment que correspongui.

2. També s'han de decidir en el judici ordinari les demandes la quantia de les quals excedeixi les cinc-cents mil pessetes i aquelles l'interès econòmic de les quals sigui impossible de calcular, ni tan sols de manera relativa.

Article 250. *Àmbit del judici verbal.*

1. S'han de decidir en judici verbal, sigui quina sigui la quantia, les demandes següents:

1r Les que, amb fonament en l'impagament de la renda o de quantitats degudes per l'arrendatari, o en l'expiració del termini fixat contractualment, pretenguin que el propietari, l'usufructuari o qualsevol altra persona amb dret a posseir una finca rústica o urbana, donada en arrendament, ordinari o financer, o en parceria, recuperin la possessió de la finca.

2n Les que pretenguin la recuperació de la possessió plena d'una finca rústica o urbana, cedida en precari, pel propietari, l'usufructuari o qualsevol altra persona amb dret a posseir la dita finca.

3r Les que pretenguin que el tribunal posi en possessió de béns a qui els hagi adquirit per herència si no els posseeix ningú a títol de propietari o usufructuari.

4t Les que pretenguin la tutela sumària de la tinença o de la possessió d'una cosa o un dret per qui n'hagi estat desposseït o pertorbat en el seu gaudi.

5è Les que pretenguin que el tribunal resolgui, amb caràcter sumari, la suspensió d'una obra nova.

6è Les que pretenguin que el tribunal resolgui, amb caràcter sumari, la demolició o l'enderrocament d'una obra, un edifici, un arbre, una columna o qualsevol altre objecte anàleg en estat de ruïna i que amenaci de causar danys a qui demandi.

7è Les que, instades pels titulars de drets reals inscrits en el Registre de la propietat, demandin l'efectivitat d'aquells drets davant dels qui s'hi oposin o en pertorbin l'exercici sense que disposin d'un títol inscrit que legitimi l'oposició o la pertorbació.

8è Les que sol·licitin aliments deguts per disposició legal o per un altre títol.

9è Les que suposin l'exercici de l'acció de rectificació de fets inexactes i perjudicials.

10è Les que pretenguin que el tribunal emeti resolució, amb caràcter sumari, sobre l'incompliment pel comprador de les obligacions derivades dels contractes inscrits en el Registre de venda a terminis de béns mobles i formalitzats en el model oficial establert a aquest efecte, per tal d'obtenir una sentència condemnatòria que permeti dirigir l'execució exclusivament sobre el bé o els béns adquirits o finançats a terminis.

11è Les que pretenguin que el tribunal emeti resolució, amb caràcter sumari, sobre l'incompliment d'un contracte d'arrendament financer o un contracte de venda a terminis amb reserva de domini, sempre que en ambdós casos estiguin inscrits en el Registre de venda a terminis de béns mobles i formalitzats en el model oficial establert a aquest efecte, mitjançant l'exercici d'una acció exclusivament encaminada a obtenir el lliurament immediat del bé a l'arrendador financer o al venedor o el finançador en el lloc indicat en el contracte, amb la declaració prèvia de resolució del contracte, si s'escau.

2. S'han de decidir també en el judici verbal les demandes la quantia de les quals no excedeixi les cinc-cents mil pessetes i no es refereixin a cap de les matèries que preveu l'apartat 1 de l'article anterior.

Article 251. Regles de determinació de la quantia.

La quantia es fixa segons l'interès econòmic de la demanda, que es calcula d'acord amb les regles següents:

1a Si es reclama una quantitat de diners determinada, la quantia de la demanda ha d'estar representada per aquesta quantitat, i si manca la determinació, fins i tot de manera relativa, la demanda s'ha de considerar de quantia indeterminada.

2a Quan l'objecte del procés és la condemna de donar béns mobles o immobles, amb independència que la reclamació es basi en drets reals o personals, cal atènyer-se al valor d'aquests en el moment d'interposar la demanda, d'acord amb els preus corrents en el mercat o en la contractació de béns de la mateixa classe.

Per a aquest càlcul l'actor es pot servir de qualssevol valoracions oficials dels béns litigiosos, si no és possible determinar-ne el valor per altres mitjans, i no es pot atribuir als immobles un valor inferior al que consti en el cadastre.

3a La regla de càlcul anterior també s'aplica:

1r A les demandes adreçades a garantir el gaudi de les facultats que es deriven del domini.

2n A les demandes que afectin la validesa, la nul·litat o l'eficàcia del títol de domini, com també l'existència o l'extensió del domini mateix.

3r A aquelles altres peticions, diferents de les que estableixen els dos casos anteriors, en què la satisfacció de la pretensió depengui del fet que el demandant acrediti la condició de propietari.

4t A les demandes basades en el dret a adquirir la propietat d'un bé o un conjunt de béns, ja sigui perquè es posseeix un dret de crèdit que ho reconeix, ja sigui per qualsevol de les maneres d'adquisició de la propietat, o pel dret de retracte, de tempteig o d'opció de compra; quan el bé es reclami com a objecte d'una compravenda, té preferència com a criteri de valoració el preu pactat en el contracte, sempre que no sigui inferior en el cas dels immobles al seu valor cadastral.

5è Quan el procés versí sobre la possessió i no hi sigui aplicable una altra regla d'aquest article.

6è A les accions de delimitació, fitació i divisió de la cosa comuna.

4a En els casos en què la reclamació versí sobre l'usdefruit o la nua propietat, l'ús, l'habitació, l'aprofitament per tornos o un altre dret real limitatiu del domini no subjecte a cap regla especial, el valor de la demanda es fixa atenent la base imposable tributària sobre la qual giri l'impost per a la constitució o la transmissió d'aquests drets.

5a El valor d'una demanda relativa a una servitud és el preu satisfet per la seva constitució si consta i la seva data no és anterior en més de cinc anys. Altrament, s'ha d'estimar per les regles legals establertes per fixar el preu de la constitució en el moment del litigi, sense tenir en compte la manera com s'ha adquirit i, a falta d'aquestes regles, cal considerar com a quantia la vintena part del valor dels predis dominant i servent, tenint en compte el que disposa la regla segona d'aquest article sobre béns mobles i immobles.

6a En les demandes relatives a l'existència, la inexistència, la validesa o l'eficàcia d'un dret real de garantia, el valor és el de l'import de les sumes garantides per tots els conceptes.

7a En els judicis sobre el dret a exigir prestacions periòdiques, tant si són temporals com vitalícies, s'ha de calcular el valor per l'import d'una anualitat multiplicat per deu, llevat que el termini de la prestació sigui inferior a un any, en què cal atènyer-se a l'import total de la prestació.

8a En els judicis que versin sobre l'existència, la validesa o l'eficàcia d'un títol obligacional, el valor s'ha de calcular pel total del que es deu, encara que sigui pagador a terminis. Aquest criteri de valoració és aplicable en els processos l'objecte dels quals sigui la creació, la modificació o l'extinció d'un títol obligacional o d'un dret de caràcter personal, sempre que no hi sigui aplicable una altra regla d'aquest article.

9a En els judicis sobre arrendaments de béns, llevat dels que tenen com a objecte la reclamació de rendes vençudes, la quantia de la demanda és l'import d'una anualitat de renda, sigui quina sigui la periodicitat amb què aquesta aparegui fixada en el contracte. No obstant això, quan es reclami la possessió del bé arrendat, cal atènyer-se al que disposa la regla tercera d'aquest article.

10a En aquells casos en què la demanda versí sobre valors negociats en borsa, la quantia la determina la mitjana del canvi mitjà ponderat dels valors, determinat d'acord amb la legislació aplicable durant l'any natural anterior a la data d'interposició de la demanda, o la mitjana del canvi mitjà ponderat dels valors durant el període en què aquests s'hagin negociat a la borsa, quan el període esmentat sigui inferior a l'any.

Si es tracta de valors negociats en un altre mercat secundari, la quantia la determina el tipus mitjà de nego-

ciació dels valors durant l'any natural anterior a la interposició de la demanda, en el mercat secundari on es negociïn, o el tipus mitjà de negociació durant el temps en què s'hagin negociat en el mercat secundari, quan els valors s'hagin negociat en aquest mercat per un període inferior a l'any.

El tipus mitjà de negociació o, si s'escau, la mitjana del canvi mitjà ponderat, s'ha d'acreditar mitjançant una certificació expedida per l'òrgan rector del mercat secundari de què es tracti.

Si els valors no tenen negociació, la quantia s'ha de calcular d'acord amb les normes de valoració comptable vigents en el moment d'interposició de la demanda.

11a Quan la demanda tingui com a objecte una prestació de fer, la seva quantia ha de consistir en el cost d'allò que s'insti a fer o en l'import dels danys i perjudicis derivats de l'incompliment, sense que en aquest cas siguin acumulables totes dues quantitats, llevat de si a més a més d'instar-se'n el compliment, es pretén també la indemnització. L'import o el càlcul dels danys i perjudicis s'ha de tenir en compte quan la prestació sigui personalíssima o consisteixi en un no-fer, i això fins i tot si el que s'insti amb caràcter principal és el compliment.

12a En els plets relatius a una herència o a un conjunt de masses patrimonials o patrimonis separats, s'han d'aplicar les regles anteriors pel que fa als béns, els drets o els crèdits que figurin compresos en l'herència o en el patrimoni objecte del litigi.

Article 252. Regles especials en casos de processos amb pluralitat d'objectes o de parts.

Quan en el procés hi hagi una pluralitat d'objectes o de parts, la quantia de la demanda s'ha de calcular d'acord amb les regles següents:

1a Quan en la demanda s'acumulin diverses accions principals, que no provinguin d'un mateix títol, la quantia de la demanda la determina la quantia de l'acció de més valor. Cal seguir el mateix criteri per al cas que les accions estiguin acumulades de manera eventual.

2a Si les accions acumulades provenen del mateix títol o amb l'acció principal es demanen accessòriament interessos, fruits, rendes o danys i perjudicis, la quantia la determina la suma del valor de totes les accions acumulades. Però si l'import de qualsevol de les accions no és cert i líquid, només s'ha de tenir en compte el valor de les accions l'import de les quals sí que ho és.

Per a la fixació del valor no s'han de tenir en compte els fruits, els interessos o les rendes pendents de córrer, sinó només els vençuts. Tampoc no s'ha de tenir en compte la petició de condemna a costes.

3a Quan en una mateixa demanda s'acumulin diverses accions reals referides a un mateix bé moble o immoble, la quantia mai no pot ser superior al valor de la cosa litigiosa.

4a Quan es reclamin diversos terminis vençuts d'una mateixa obligació cal tenir en compte com a quantia la suma dels imports reclamats, llevat que se solliciti en la demanda una declaració expressa sobre la validesa o l'eficàcia de l'obligació, en què cal atènyer-se al valor total de l'obligació. Si l'import d'algun dels terminis no és cert, aquest s'ha d'excloure del còmput de la quantia.

5a No afecten la quantia de la demanda, o la de la classe de judici a seguir per raó de la quantia, la reconvençió ni l'acumulació d'interlocutòries.

6a La concurrència de diversos demandants o de diversos demandats en una mateixa demanda no afecta per res la determinació de la quantia, quan la petició sigui la mateixa per a tots ells. El mateix s'esdevé quan els demandants o demandats ho siguin en virtut de vincles de solidaritat.

7a Quan la pluralitat de parts també determini la pluralitat de les accions afirmades, la quantia s'ha de determinar segons les regles de determinació de la quantia que conté aquest article.

8a En cas d'ampliació de la demanda, cal atènyer-se també al que ordenen les regles anteriors.

Article 253. Expressió de la quantia en la demanda.

1. L'actor ha d'expressar justificadament en el seu escrit inicial la quantia de la demanda. Aquesta quantia s'ha de calcular, en tot cas, d'acord amb les regles dels articles anteriors.

L'alteració del valor dels béns objecte del litigi que sobrevingui un cop interposada la demanda no implica la modificació de la quantia ni la de la classe de judici.

2. La quantia de la demanda s'ha d'expressar amb claredat i precisió. No obstant això, es pot indicar de manera relativa si l'actor justifica degudament que l'interès econòmic del litigi almenys iguala la quantia mínima corresponent al judici ordinari, o que no excedeix la màxima del judici verbal. En cap cas l'actor no es pot limitar a indicar la classe de judici a seguir, ni fer recaure en el demandat la càrrega de determinar la quantia.

3. Quan l'actor no pugui determinar la quantia ni tan sols de manera relativa, perquè l'objecte no té interès econòmic, perquè aquest interès no es pot calcular d'acord amb cap de les regles legals de determinació de la quantia, o perquè, encara que hi hagi una regla de càlcul aplicable, no es pot determinar la quantia en el moment d'interposar la demanda, aquesta s'ha de substanciar d'acord amb les vies del judici ordinari.

Article 254. Control d'ofici de la classe de judici per raó de la quantia.

1. Al judici, se li ha de donar inicialment la tramitació que indiqui l'actor en la seva demanda.

Tanmateix, si en vista de les alegacions de la demanda el tribunal adverteix que el judici elegit per l'actor no correspon al valor assenyalat o a la matèria a què es refereix la demanda, el tribunal, mitjançant provisió, ha de donar a l'afer la tramitació que correspongui, sense que estigui vinculat pel tipus de judici sol·licitat en la demanda.

2. Si, en contra del que ha assenyalat l'actor, el tribunal considera que la demanda és d'una quantia inestimable o no determinable, ni fins i tot de manera relativa, i que per tant no és procedent seguir les vies del judici verbal, mitjançant provisió, ha de donar d'ofici a l'afer la tramitació del judici ordinari, sempre que consti la designació d'un procurador i la signatura d'un advocat.

3. Es poden corregir d'ofici els errors aritmètics de l'actor en la determinació de la quantia. També els errors consistents en la selecció defectuosa de la regla legal de càlcul de la quantia, si en la demanda hi ha elements fàctics suficients per poder-la determinar correctament per mitjà de operacions matemàtiques simples.

Una vegada calculada adequadament la quantia, cal donar al procés el curs que correspongui.

4. En cap cas el tribunal no pot inadmetre la demanda perquè entengui inadequat el procediment per raó de la quantia. Però si la demanda es limita només a indicar la classe de judici que correspon, o si, després d'apreciar d'ofici que la quantia fixada és incorrecta, no hi ha en la demanda elements suficients per calcular-la correctament, no s'ha de donar curs a les actuacions fins que l'actor no solucioni el defecte de què es tracta.

El termini per esmenar-lo és de deu dies, passats els quals la demanda s'ha d'arxivar definitivament.

Article 255. Impugnació de la quantia i de la classe de judici per raó de la quantia.

1. El demandat pot impugnar la quantia de la demanda quan entengui que, si s'hagués determinat de manera correcta, el procediment a seguir seria un altre, o hi seria procedent el recurs de cassació.

2. En el judici ordinari s'ha d'impugnar l'adequació del procediment per raó de la quantia en la contestació a la demanda i la qüestió s'ha de resoldre en l'audiència prèvia al judici.

3. En el judici verbal, el demandat ha d'impugnar la quantia o la classe de judici per raó de la quantia en la vista, i el tribunal ha de resoldre la qüestió a l'acte, abans d'entrar en el fons de l'afer i amb el tràmit previ d'audiència de l'actor.

CAPÍTOL II

De les diligències preliminars

Article 256. Classes de diligències preliminars i sollicitud.

1. Qualsevol judici es pot preparar:

1r Per petició que la persona a qui s'adreçaria la demanda declari, sota jurament o promesa de dir la veritat, sobre algun fet relatiu a la seva capacitat, representació o legitimació, el coneixement del qual sigui necessari per al plet, o exhibeixi els documents en els quals consti aquesta capacitat, representació o legitimació.

2n Mitjançant sollicitud que la persona a la qual es pretén demandar exhibeixi la cosa que tingui en poder seu i a la qual s'hagi de referir el judici.

3r Per petició de qui es consideri hereu, cohereu o legatari, d'exhibició, per qui ho tingui en poder seu, de l'acte d'última voluntat del causant de l'herència o el llegat.

4t Per petició d'un soci o comuner perquè se li exhibeixin els documents i els comptes de la societat o la comunitat, adreçada a aquestes o al consoci o copropietari que els tingui en poder seu.

5è Per petició de qui es consideri perjudicat per un fet que pot estar cobert per assegurança de responsabilitat civil, que exhibeixi el contracte d'assegurança qui el tingui en poder seu.

6è Per petició de qui pretengui iniciar un procés per a la defensa dels interessos col·lectius de consumidors i usuaris per tal de concretar els integrants del grup d'afectats quan, sense estar determinats, siguin fàcilment determinables. A aquest efecte, el tribunal ha d'adoptar les mesures oportunes per a la indagació dels integrants del grup, d'acord amb les circumstàncies del cas i de conformitat amb les dades subministrades pel sol·licitant, incloent-hi el requeriment al demandat perquè col·labori en aquesta determinació.

7è Per petició de les diligències i les investigacions que, per a la protecció de determinats drets, prevegin les lleis especials corresponents.

2. En la sollicitud de diligències preliminars se n'han d'expressar els fonaments, amb referència circumstanciada a l'afer objecte del judici que es vulgui preparar.

3. Les despeses que s'ocasionin a les persones que hagin d'intervenir en les diligències són a càrrec del sol·licitant de les diligències preliminars. En demanar-les, el sol·licitant ha d'oferir caució per respondre tant d'aquestes despeses com dels danys i perjudicis que se'ls puguin irrogar. La caució es perd, a favor de les dites persones, si transcorregut un mes des de la terminació de les dili-

gències, es deixa d'interposar la demanda, sense justificació suficient, a judici del tribunal.

La caució es pot prestar en la forma que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64 d'aquesta Llei.

Article 257. Competència.

1. És competent per emetre resolució sobre les peticions i les sol·licituds a què es refereix l'article anterior el jutge de primera instància del domicili de la persona que, si s'escau, hagi de declarar, exhibir o intervenir d'una altra manera en les actuacions que s'acordin per preparar el judici.

En el cas del número sisè de l'apartat 1 de l'article anterior, és competent el tribunal davant el qual s'hagi de presentar la demanda determinada.

2. No s'admet la declinatòria en les diligències preliminars, però el jutge a qui se sol·licitin ha de revisar d'ofici la seva competència i, si entén que no li correspon conèixer de la sollicitud, s'ha d'abstenir de conèixer-ne i indicar al sol·licitant el jutjat de primera instància al qual ha d'acudir. Si aquest s'inhibeix en la seva competència, ha de decidir el conflicte negatiu el tribunal immediatament superior comú, segons el que preveu l'article 60 d'aquesta Llei.

Article 258. Decisió sobre les diligències preliminars i recurs.

1. Si el tribunal aprecia que la diligència és adequada a la finalitat que el sol·licitant persegueix i que en la sollicitud concorren causa justa i interès legítim, ha d'accedir a la pretensió i fixar la caució que s'hagi de prestar. El tribunal ha de rebutjar la petició de diligències efectuada si considera que aquestes no són justificades. La sollicitud s'ha de resoldre en els cinc dies següents a la presentació.

2. Contra la interlocutòria que acordi les diligències no es pot interposar cap recurs. Contra la que les denegui es pot presentar recurs d'apel·lació.

3. Si la caució ordenada pel tribunal no es presta dins de tres dies, comptats des que es dicti la interlocutòria en què concedeixi les diligències, cal arxivar definitivament les actuacions.

Article 259. Citació per a la pràctica de diligències preliminars.

1. En la interlocutòria en què s'accedeixi a la sollicitud s'han de citar i requerir els interessats perquè, a la seu del tribunal o en el lloc i de la manera que es considerin oportuns, i dins els deu dies següents, portin a terme la diligència que hagi estat sol·licitada i acordada.

2. Per examinar els documents i títols a què es refereixen les diligències que assenyalen l'apartat 1 de l'article 256, el sol·licitant pot acudir a la seu del tribunal assessorat per un expert en la matèria, que ha d'actuar sempre a càrrec del sol·licitant.

Article 260. Oposició a la pràctica de diligències preliminars. Efectes de la decisió.

1. Dins els cinc dies següents a aquell en què rebi la citació, la persona requerida per a la pràctica de diligències preliminars s'hi pot oposar, i en aquest cas, s'han de citar les parts per a una vista, que s'ha de celebrar en la forma establerta per als judicis verbals.

2. Celebrada la vista, el tribunal ha de resoldre, mitjançant interlocutòria, si considera que l'oposició és justificada o si, contràriament, no té justificació.

3. Si el tribunal considera injustificada l'oposició, ha de condemnar el requerit a pagar les costes causades per l'incident. Aquesta decisió s'ha d'acordar mitjançant interlocutòria, contra la qual no és possible cap recurs.

4. Si el tribunal considera justificada l'oposició, ho ha de declarar mitjançant interlocutòria, que pot ser objecte de recurs d'apel·lació.

Article 261. *Negativa a portar a terme les diligències.*

Si la persona citada i requerida no atén el requeriment ni hi formula oposició, el tribunal, mitjançant provisió, ha d'acordar les mesures següents:

1a Si s'ha demanat una declaració sobre fets relatius a la capacitat, representació o legitimació de la persona citada, es poden tenir per respostes afirmatives les preguntes que el sol·licitant pretengui formular-li i els fets corresponents s'han de considerar admesos a efectes del judici posterior.

2a Si s'ha sol·licitat l'exhibició de títols i documents i el tribunal aprecia que hi ha indicis suficients que es poden trobar en un lloc determinat, ha d'ordenar l'entrada i el registre d'aquest lloc, i, si es troben, ocupar els documents i posar-los a disposició del sol·licitant, a la seu del tribunal.

3a Si es tracta de l'exhibició d'una cosa i es coneix o es presumeix fonamentadament el lloc en què es troba, cal procedir de manera semblant al que disposa el número anterior i presentar la cosa al sol·licitant, que en pot demanar el dipòsit o una mesura de garantia més adequada per a la seva conservació.

4a Si s'ha demanat l'exhibició de documents comparables, es poden tenir per certs, als efectes del judici posterior, els comptes i les dades que presenti el sol·licitant.

5a Si es tracta de la diligència que preveu el número 6è de l'apartat 1 de l'article 256, davant la negativa del requerit o de qualsevol altra persona que pugui col·laborar en la determinació dels integrants del grup, el tribunal ha d'ordenar que s'acordin les mesures d'intervenció necessàries, inclosa la d'entrada i registre, per trobar els documents o les dades necessaris, sens perjudici de la responsabilitat penal en què puguin incórrer per desobediència a l'autoritat judicial.

Article 262. *Decisió sobre aplicació de la caució.*

1. Quan s'hagin practicat les diligències acordades o el tribunal les denegui perquè considera justificada l'oposició, ha d'emetre resolució en el termini de cinc dies, mitjançant interlocutòria, sobre l'aplicació de la caució en vista de la petició d'indemnització i de la justificació de despeses que se li presenti, oït el sol·licitant.

La decisió sobre l'aplicació de la caució és apel·lable sense efectes suspensius.

2. Quan, aplicada la caució de conformitat amb l'apartat anterior, quedi romanent, no s'ha de tornar al sol·licitant de les diligències fins que transcorri el termini d'un mes que preveu l'apartat 3 de l'article 256.

Article 263. *Diligències preliminars previstes en lleis especials.*

Quan es tracti de les diligències a què es refereix el número 7è de l'apartat primer de l'article 256, els preceptes d'aquest capítol s'han d'aplicar en el que no s'oposi al que disposa la legislació especial sobre la matèria de què es tracti.

CAPÍTOL III

De la presentació de documents, dictàmens, informes i altres mitjans i instruments

Article 264. *Documents processals.*

Amb la demanda, la resposta o, si s'escau, en comparèixer a la vista del judici verbal, s'han de presentar:

1r El poder notarial conferit al procurador sempre que aquest hi intervingui i la representació no s'atorgui «apud acta».

2n Els documents que acreditin la representació que s'atribueix el litigant.

3r Els documents o els dictàmens que acreditin el valor de la cosa litigiosa, a efectes de competència i procediment.

Article 265. *Documents i altres escrits i objectes relatius al fons de l'afer.*

1. A qualsevol demanda o resposta, s'hi han d'adjuntar:

1r Els documents en què les parts fonamenten el seu dret a la tutela judicial que pretenen.

2n Els mitjans i els instruments a què es refereix l'apartat 2 de l'article 299, si s'hi fonamenten les pretensions de tutela formulades per les parts.

3r Les certificacions i les notes sobre qualssevol assentaments del registre o sobre el contingut de llibres registre, actuacions o expedients de qualsevol classe.

4t Els dictàmens pericials en què les parts recolzin les seves pretensions, sens perjudici del que disposen els articles 337 i 339 d'aquesta Llei. En el cas que alguna de les parts sigui titular del dret d'assistència jurídica gratuïta, no ha d'aportar amb la demanda o amb la contestació el dictamen, sinó simplement anunciar-lo d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 339.

5è Els informes, elaborats per professionals de la investigació privada legalment habilitats, sobre fets rellevants en què les parts recolzin les seves pretensions. Sobre aquests fets, si no són reconeguts com a certs, cal practicar una prova testifical.

2. Només quan les parts, en presentar la demanda o la contestació, no puguin disposar dels documents, els mitjans i els instruments a què es refereixen els tres primers números de l'apartat anterior, poden designar l'arxiu, el protocol o el lloc on siguin, o el registre, el llibre registre, les actuacions o l'expedient del qual es pretengui obtenir una certificació.

Si el que es pretén aportar al procés és en un arxiu, un protocol, un expedient o un registre del qual es pot demanar i obtenir còpies fefaents, s'ha d'entendre que l'actor disposa d'això; ho ha d'adjuntar a la demanda, i no es pot limitar a fer la designació a què es refereix el paràgraf anterior.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, l'actor pot presentar a l'audiència prèvia al judici els documents, els mitjans, els instruments, els dictàmens i els informes, relatius al fons de l'afer, l'interès o la rellevància dels quals només es posi de manifest a conseqüència d'al·legacions efectuades pel demandat en la contestació a la demanda.

4. En els judicis verbals, el demandat ha d'aportar els documents, els mitjans, els instruments, els dictàmens i els informes a què es refereix l'apartat 1 a l'acte de la vista.

Article 266. Documents exigits en casos especials.

S'han d'adjuntar a la demanda:

1r Les certificacions i els testimonis que acreditin que ha acabat el procés i que s'hi ha reclamat o presentat recurs quan s'interposi demanda de responsabilitat civil contra jutges i magistrats per danys i perjudicis causats en l'exercici de les seves funcions, amb dol, culpa o ignorància inexcusable.

2n Els documents que justifiquin complidament el títol en virtut del qual es demanen aliments, quan aquest sigui l'objecte de la demanda.

3r Els documents que constitueixen un principi de prova del títol en què es fonamenten les demandes de retracte i, quan la consignació del preu s'exigeixi per llei o per contracte, el document que acrediti haver consignat, si és conegut, el preu de la cosa objecte de retracte o haver constituït caució que garanteixi la consignació quan se'n conegui el preu.

4t El document en què consti feafentment la successió «mortis causa» a favor del demandant, així com la relació dels testimonis que puguin declarar sobre l'absència de posseïdor a títol de propietari o usufructuari, quan es pretengui que el tribunal posi el demandant en possessió d'uns béns que s'afirmi haver adquirit en virtut d'aquella successió.

5è Els altres documents que aquesta Llei o una altra exigeixi expressament per a l'admissió de la demanda.

Article 267. Forma de presentació dels documents públics.

Quan siguin públics els documents que s'hagin d'aportar de conformitat amb el que disposa l'article 265, es poden presentar per còpia simple i, si se n'impugna l'autenticitat, es pot adjuntar a les actuacions l'original, la còpia o la certificació del document amb els requisits necessaris perquè tingui els seus efectes probatoris.

Article 268. Forma de presentació dels documents privats.

1. Dels documents privats que s'hagin d'aportar, se n'ha de presentar l'original o una còpia autenticada pel fedatari públic competent i s'han d'unir a les actuacions o deixar-ne testimoni, amb devolució dels originals o les còpies feafents presentades, si ho solliciten els interessats.

2. Si la part només té còpia simple del document privat, la pot presentar; té els mateixos efectes que l'original, sempre que la conformitat d'aquella amb aquest no sigui qüestionada per qualsevol de les altres parts.

3. En cas que l'original del document privat estigui en un expedient, un protocol, un arxiu o un registre públic, cal presentar-ne còpia autèntica o designar l'arxiu, el protocol o el registre, segons el que disposa l'apartat 2 de l'article 265.

Article 269. Conseqüències de la falta de presentació inicial. Casos especials.

1. Quan amb la demanda, la contestació o, si s'escau, a l'audiència prèvia al judici, no es presenti algun dels documents, mitjans, instruments, dictàmens i informes que, segons els preceptes d'aquesta Llei, s'han d'aportar en aquells moments, o no es designa el lloc en què estigui el document, si no se'n disposa, la part ja no pot presentar el document posteriorment, ni sollicitar que s'adjunti a les actuacions, llevat dels casos que preveu l'article següent.

2. No s'admeten les demandes a les quals no s'adjuntin els documents a què es refereix l'article 266.

Article 270. Presentació de documents en un moment no inicial del procés.

1. El tribunal, després de la demanda i la contestació, o, quan sigui procedent, de l'audiència prèvia al judici, només ha d'admetre a l'actor o al demandat els documents, els mitjans i els instruments relatius al fons de l'afer quan estiguin en algun dels casos següents:

1r Que siguin de data posterior a la demanda o a la contestació o, si s'escau, a l'audiència prèvia al judici, sempre que no s'hagin pogut confeccionar ni obtenir abans d'aquests moments processals.

2n Que es tracti de documents, mitjans o instruments anteriors a la demanda o la contestació o, si s'escau, a l'audiència prèvia al judici, quan la part que els presenti justifiqui que abans no ha tingut coneixement de la seva existència.

3r Que no hagi estat possible obtenir abans els documents, els mitjans o els instruments, per causes que no siguin imputables a la part, sempre que hagi fet oportunament la designació a què es refereix l'apartat 2 de l'article 265, o si s'escau, l'anunci a què es refereix el número 4t de l'apartat primer de l'article 265 d'aquesta Llei.

2. Quan un document, un mitjà o un instrument sobre fets relatius al fons de l'afer es presenti una vegada preclosos els actes a què es refereix l'apartat anterior, les altres parts poden allegar en el judici o en la vista la improcedència de considerar-lo perquè no està en cap dels casos a què es refereix l'apartat anterior. El tribunal ha de decidir a l'acte i, si aprecia ànim dilatori o mala fe processal en la presentació del document, a més a més, pot imposar al responsable una multa de trenta mil a dues-centes mil pessetes.

Article 271. Preclusió definitiva de la presentació i excepcions a la regla.

1. No s'admet a les parts cap document, instrument, mitjà, informe o dictamen que es presenti després de la vista o el judici, sens perjudici del que preveu la regla tercera de l'article 435, sobre diligències finals en el judici ordinari.

2. S'exceptuen del que disposa l'apartat anterior les sentències o les resolucions judicials o d'autoritat administrativa, dictades o notificades en una data no anterior al moment de formular les conclusions, sempre que puguin ser condicionants o decisives per resoldre en primera instància o en qualsevol recurs. Aquestes resolucions es poden presentar fins i tot dins el termini previst per dictar sentència, i traslladar-les a les altres parts, perquè, en el termini comú de cinc dies, puguin allegar i demanar el que considerin convenient, amb suspensió del termini per dictar sentència. El tribunal ha d'emetre resolució sobre l'admissió i l'abast del document a la mateixa sentència.

Article 272. Inadmissió d'un document presentat injustificadament en un moment no inicial del procés.

Quan es presenti un document posteriorment als moments processals que estableix aquesta Llei, segons els diferents casos i circumstàncies, el tribunal, per mitjà de provisió, l'ha d'inadmetre, d'ofici o a instància de part, i ha de manar que es retorni a qui l'hagi presentat.

Contra la resolució que acordi la inadmissió no és possible cap recurs, sens perjudici de fer-se valer en la segona instància.

CAPÍTOL IV

De les còpies dels escrits i els documents i el seu trasllat

Article 273. *Presentació de còpies d'escrits i documents.*

De qualsevol escrit i de qualsevol document que s'aporti o es presenti en els judicis, se n'han d'adjuntar tantes còpies literals com altres parts hi hagi.

Article 274. *Trasllat pel tribunal de les còpies a les altres parts interessades, quan no hi intervinguin procuradors.*

Quan les parts no actuïn representades per un procurador, han de signar les còpies dels escrits i els documents que presentin per respondre de la seva exactitud, i el tribunal ha de lliurar aquestes còpies a la part o les parts contràries.

Article 275. *Efectes de la no-presentació de còpies.*

En els casos a què es refereix l'article anterior, l'omissió de la presentació de còpies dels escrits i els documents no és motiu per deixar d'admetre els uns i els altres.

Aquesta ommissió s'ha de fer notar a la part, que l'ha d'esmenar en el termini de cinc dies. Quan l'omissió no se solucioni dins el termini esmentat, el secretari judicial ha d'expedir les còpies dels escrits i els documents a càrrec de la part que hagi deixat de presentar-les, llevat que es tracti dels escrits de demanda o contestació, o dels documents que els hagin d'acompanyar, cas en què s'han de considerar aquells no presentats o aquests no aportats, amb caràcter general.

Article 276. *Trasllat de còpies d'escrits i documents quan hi intervingui un procurador. Trasllat pel tribunal de l'escrit de demanda i anàlegs.*

1. Quan totes les parts estiguin representades per un procurador, cada un d'aquests ha de traslladar amb caràcter previ als procuradors de les altres parts les còpies dels escrits i els documents que ha de presentar al tribunal.

2. El procurador n'ha de fer el trasllat lliurant al servei de recepció de notificacions a què fa al·lusió l'apartat 3 de l'article 28 la còpia o les còpies dels escrits i els documents, que s'han d'adreçar als procuradors de les parts i els litisconsorts restants. Un secretari judicial o un oficial designat ha de rebre les còpies presentades, que, una vegada datades i segellades, ha de lliurar a l'encarregat del servei i, a més a més, el primer ha de signar un justificant conforme s'ha traslladat. Cal lliurar aquest justificant juntament amb els escrits i els documents que es presentin al tribunal.

3. El que disposen els apartats anteriors d'aquest article no és aplicable quan es tracti del trasllat de la demanda o de qualsevol altre escrit que pugui originar la primera compareixença en el judici. En aquests casos, el procurador ha d'aportar còpies d'aquests escrits i dels documents que s'hi adjuntin i el tribunal els ha de traslladar de conformitat amb el que disposen els articles 273 i 274 d'aquesta Llei. Si el procurador omet la presentació d'aquestes còpies, s'han de considerar no presentats els escrits o no aportats els documents, amb caràcter general.

Article 277. *Efectes de l'omissió del trasllat mitjançant procurador.*

Quan siguin aplicables els dos primers apartats de l'article anterior, no s'ha d'admetre la presentació d'escrits i documents si no consta que s'han traslladat les còpies corresponents a les altres parts personades.

Article 278. *Efectes del trasllat respecte del curs i còmput de terminis.*

Quan l'acte del qual s'hagi donat trasllat en la forma que estableix l'article 276 determini, segons la llei, l'obertura d'un termini per portar a terme una actuació processal, el termini comença el seu curs sense intervenció del tribunal i s'ha de computar des de l'endemà de la data que s'hagi fet constar en les còpies lliurades.

Article 279. *Funció de les còpies.*

1. Les pretensions de les parts s'han de deduir en vista de les còpies dels escrits, dels documents i de les resolucions del tribunal, que cada litigant ha de conservar en poder seu.

2. No s'han de lliurar a les parts les actuacions originals, sens perjudici que puguin obtenir, a càrrec seu, còpies d'algun escrit o document.

Article 280. *Denúncia d'inexactitud d'una còpia i efectes.*

Si es denuncia que la còpia lliurada a un litigant no es correspon amb l'original, el tribunal, oïdes les altres parts, ha de declarar la nul·litat de les actuacions a partir del lliurament de la còpia si la seva inexactitud ha pogut afectar la defensa de la part, sens perjudici de la responsabilitat en què incorri qui presenti la còpia inexacta.

El tribunal, en declarar la nul·litat, ha de disposar el lliurament de còpia conforme a l'original, als efectes que siguin procedents en cada cas.

CAPÍTOL V

De la prova: disposicions generals

SECCIÓ 1a DE L'OBJECTE, LA NECESSITAT I LA INICIATIVA DE LA PROVA

Article 281. *Objecte i necessitat de la prova.*

1. La prova té com a objecte els fets que tinguin relació amb la tutela judicial que es pretén obtenir en el procés.

2. També són objecte de prova el costum i el dret estranger. La prova del costum no és necessària si les parts estan conformes en la seva existència i contingut, i si les seves normes no afecten l'ordre públic. El dret estranger ha de ser provat pel que fa al contingut i la vigència, i per a la seva aplicació el tribunal pot fer servir tots els mitjans d'indagació que consideri necessaris.

3. Estan exempts de prova els fets sobre els quals hi hagi la plena conformitat de les parts, excepte en els casos en què la matèria objecte del procés estigui fora del poder de disposició dels litigants.

4. No cal provar els fets que tinguin notorietat absoluta i general.

Article 282. *Iniciativa de l'activitat probatòria.*

Les proves s'han de practicar a instància de part. No obstant això, el tribunal pot acordar, d'ofici, que es practiquin determinades proves o que s'aportin documents, dictàmens o altres mitjans i instruments probatoris, quan ho estableixi la llei.

Article 283. *Impertinència o inutilitat de l'activitat probatòria.*

1. No s'ha d'admetre cap prova que, pel fet de no tenir relació amb l'objecte del procés, s'hagi de considerar impertinent.

2. Tampoc no s'han d'admetre, per inútils, les proves que, segons regles i criteris raonables i segurs, en cap cas no puguin contribuir a aclarir els fets controvertits.

3. No s'ha d'admetre mai com a prova qualsevol activitat prohibida per la llei.

SECCIÓ 2a DE LA PROPOSICIÓ I L'ADMISSIÓ

Article 284. *Forma de proposició de la prova.*

La proposició dels diferents mitjans de prova s'ha de fer fent-los constar amb separació. Així mateix, s'ha de consignar el domicili o la residència de les persones que hagin de ser citades, si s'escau, per a la pràctica de cada mitjà de prova.

Quan, en el judici ordinari, les parts no disposin d'algunes dades relatives a les dites persones en proposar la prova, les poden aportar al tribunal dins els cinc dies següents.

Article 285. *Resolució sobre l'admissibilitat de les proves proposades.*

1. El tribunal ha d'emetre resolució sobre l'admissió de cada una de les proves que hagin estat proposades.

2. Contra aquesta resolució només es pot interposar recurs de reposició, que s'ha de substanciar i resoldre a l'acte, i, si es desestima, la part pot formular una protesta a l'efecte de fer valer els seus drets en la segona instància.

Article 286. *Fets nous o de nova notícia. Prova.*

1. Si un cop preclosos els actes d'allegació que preveu aquesta Llei i abans que comenci a transcórrer el termini per dictar sentència, esdevé o es coneix algun fet de rellevància per a la decisió del plet, les parts poden fer valer aquest fet, i allegar-lo de manera immediata per mitjà d'un escrit, que es diu d'ampliació de fets, llevat que l'allegació es pugui fer en l'acte del judici o la vista. En aquest cas, en aquests actes s'ha de dur a terme tot el que preveuen els apartats següents.

2. L'escrit d'ampliació de fets s'ha de traslladar a la part contrària perquè, dins el cinquè dia, manifesti si reconeix com a cert el fet allegat o el nega. En aquest cas, pot aduir tot el que aclareixi o desvirtui el fet que s'afirma en l'escrit d'ampliació.

3. Si el fet nou o de nova notícia no és reconegut com a cert, s'ha de proposar i practicar la prova pertinent i útil tal com preveu aquesta Llei segons la classe de procediment quan sigui possible per l'estat de les actuacions. Altrament, en el judici ordinari cal atènyer-se al que es disposa sobre les diligències finals.

4. El tribunal ha de rebutjar, mitjançant provisió, l'allegació de fet esdevingut posteriorment als actes d'allegació si aquesta circumstància no s'acredita complidament en el moment de formular l'allegació. I quan s'allegui un fet una vegada preclosos aquells actes amb la pretensió d'haver-lo conegut posteriorment, el tribunal pot acordar, mitjançant provisió, la improcedència de tenir-ho en consideració si, en vista de les circumstàncies i les allegacions de les altres parts, no està justificat que el fet no s'hagi pogut allegar en els moments processals previstos ordinàriament.

En aquest últim cas, si el tribunal aprecia ànim dilatori o mala fe processal en l'allegació, pot imposar al responsable una multa de vint mil a cent mil pessetes.

Article 287. *Il·licitud de la prova.*

1. Quan alguna de les parts entengui que en l'obtenció o l'origen d'alguna prova admesa s'han vulnerat drets fonamentals, ho ha d'allegar de manera immediata, i traslladar-ho, si s'escau, a les altres parts.

Sobre aquesta qüestió, que també pot ser suscitada d'ofici pel tribunal, s'ha d'emetre resolució en l'acte del judici o, si es tracta de judicis verbals, al començament de la vista, abans que comenci la pràctica de la prova. A aquest efecte, s'han d'oír les parts i, si s'escau, s'han de practicar les proves pertinents i útils que es proposin a l'acte sobre l'aspecte concret de la il·licitud esmentada.

2. Contra la resolució a què es refereix l'apartat anterior, només es pot interposar recurs de reposició, que s'ha d'interposar, substanciar i resoldre en el mateix acte del judici o vista, i això no afecta el dret de les parts a reproduir la impugnació de la prova il·lícita en l'apel·lació contra la sentència definitiva.

Article 288. *Sancions per no-execució de la prova en el temps previst.*

1. El litigant a causa del qual no s'executi temporàriament una prova admesa ha de ser sancionat pel tribunal amb una multa que no pot ser inferior a deu mil pessetes ni superior a cent mil, llevat que acrediti falta de culpa o desisteixi de practicar la prova si és ell qui l'ha proposada.

2. La multa que preveu l'apartat anterior s'ha d'imposar en l'acte del judici o en la vista, amb l'audiència prèvia de les parts.

SECCIÓ 3a D'ALTRES DISPOSICIONS GENERALS SOBRE LA PRÀCTICA DE LA PROVA

Article 289. *Forma de practicar les proves.*

1. Les proves es practiquen contradictòriament en una vista pública, o amb una publicitat i una documentació similars si no es porten a terme a la seu del tribunal.

2. És inexcusable la presència judicial en l'interrogatori de les parts i dels testimonis, en el reconeixement de llocs, objectes o persones, en la reproducció de paraules, sons, imatges i, si s'escau, xifres i dades, així com en les explicacions, impugnacions, rectificacions o ampliacions dels dictàmens pericials.

3. S'han de dur a terme davant el secretari judicial la presentació de documents originals o còpies autèntiques, l'aportació d'altres mitjans o instruments probatoris, el reconeixement de l'autenticitat d'un document privat, la formació de cossos d'escriptura per a la confrontació de lletres i la mera ratificació de l'autoria de dictamen pericial. Però el tribunal ha d'examinar pel seu compte la prova documental, els informes i els dictàmens escrits i qualssevol altres mitjans o instruments que s'aportin.

Article 290. *Assenyalament per a actes de prova que es practiquin separadament.*

Totes les proves s'han de practicar en un sol acte. Excepcionalment, el tribunal pot assenyalar, mitjançant provisió, amb cinc dies d'antelació com a mínim, el dia i l'hora en què s'han de practicar els actes de prova que no sigui possible dur a terme en el judici o la vista. Excepcionalment, si la prova no es practica a la seu del tribunal, s'ha de determinar i notificar el lloc de què es tracti.

En tot cas, aquestes proves s'han de practicar abans del judici o la vista.

Article 291. Citació i possible intervenció de les parts en la pràctica de les proves fora del judici.

Encara que no siguin subjectes o objectes de la prova, les parts han de ser citades amb l'antelació suficient, que ha de ser de quaranta-vuit hores com a mínim, per a la pràctica de totes les proves que s'hagin de practicar fora del judici o la vista.

En les actuacions de prova, les parts i els seus advocats han de tenir la intervenció que autoritzi la llei segons el mitjà de prova de què es tracti.

Article 292. Obligatorietat de comparèixer a l'audiència. Multes.

1. Els testimonis i els perits citats tenen el deure de comparèixer en el judici o la vista que finalment s'hagi assenyalat. La infracció d'aquest deure se sanciona, amb l'audiència prèvia per cinc dies, amb una multa de trenta mil a cent mil pessetes.

2. A l'hora d'imposar la multa a què es refereix l'apartat anterior, el tribunal, mitjançant provisió, ha de requerir el multat perquè comparegui quan se'l torni a citar, sota advertència de procedir en contra seva per desobediència a l'autoritat.

3. Quan, sense que hi hagi una excusa prèvia, un testimoni o un perit no comparegui al judici o la vista, el tribunal, oïdes les parts que hi hagin comparegut, ha de decidir, mitjançant provisió, si l'audiència s'ha de suspendre o ha de continuar.

4. Quan, sense que hi hagi una excusa prèvia, un litigant que hagi estat citat per respondre en l'interrogatori no hi comparegui, cal atènyer-se al que disposa l'article 304 i se li ha d'imposar la multa que preveu l'apartat 1 d'aquest article.

SECCIÓ 4a DE L'ANTICIPACIÓ I DE L'ASSEGURAMENT DE LA PROVA

Article 293. Casos i causes d'anticipació de la prova. Competència.

1. Prèviament a la iniciació de qualsevol procés, qui pretengui incoar-lo, o qualsevol de les parts durant el curs del procés, pot sol·licitar al tribunal la pràctica anticipada d'algun acte de prova, quan hi hagi el temor fonamentat que, a causa de les persones o per l'estat de les coses, aquests actes no es puguin dur a terme en el moment processal previst generalment.

2. La petició d'actuacions anticipades de prova que es formulï abans de la iniciació del procés s'ha d'adreçar al tribunal que es consideri competent per a l'afer principal. Aquest tribunal ha de vigilar d'ofici la seva jurisdicció i competència objectiva, així com la territorial que es fonamenti en normes imperatives, sense que hi sigui admissible la declinatòria.

Iniciat el procés, la petició de prova anticipada s'ha d'adreçar al tribunal que conegui de l'afer.

Article 294. Proposició de prova anticipada, admissió, temps i recursos.

1. La proposició de proves anticipades s'ha de fer de conformitat amb el que disposa aquesta llei per a cadascuna de les proves, i s'han d'exposar les raons que donin suport a la petició.

2. Si el tribunal considera la petició fonamentada, hi ha d'accedir i disposar, per mitjà de provisió, que les actuacions es practiquin quan es consideri necessari, sempre abans de la celebració del judici o la vista.

Article 295. Pràctica contradictòria de la prova anticipada.

1. Quan la prova anticipada se sol·liciti i s'acordi que es practiqui abans que comenci el procés, el que l'hagi sol·licitada ha de designar la persona o les persones a les quals es proposa demandar en el moment oportú, les quals han de ser citades, amb cinc dies d'antelació com a mínim, perquè en la pràctica de l'actuació probatòria puguin tenir la intervenció que aquesta llei autoritza segons el mitjà de prova de què es tracti.

2. Si a l'hora de practicar la prova anticipada ja està pendent el procés, les parts hi poden intervenir segons el que disposa aquesta llei per a cada mitjà de prova.

3. En els casos en què es practiqui una prova a l'empara de l'apartat 1 d'aquest article, no s'ha d'atorgar valor probatori a les actuacions si la demanda no s'interposa en el termini de dos mesos des que la prova anticipada s'hagi practicat, llevat que s'acrediti que, per força major o per una altra causa d'entitat anàloga, no es va poder iniciar el procés dins el termini esmentat.

4. La prova practicada anticipadament es pot tornar a fer si, en el moment de proposició de la prova, és possible portar-la a terme i alguna de les parts ho sol·licita. En aquest cas, el tribunal ha d'admetre que es practiqui la prova de què es tracti i valorar, segons les regles de la crítica sana, tant l'efectuada anticipadament com l'efectuada posteriorment.

Article 296. Custòdia dels materials de les actuacions de prova anticipada.

1. Els documents i les altres peces de convicció en què consisteixin les proves anticipades o que s'obtinguin com a conseqüència de la seva pràctica, així com els materials que puguin reflectir fidelment les actuacions probatòries efectuades i els seus resultats, queden sota la custòdia del secretari del tribunal que hagi acordat la prova fins que s'interposi la demanda, a la qual s'han d'adjuntar, o fins que arribi el moment processal de conèixer-los i valorar-los.

2. Si definitivament ha de conèixer de la demanda un tribunal diferent del que va acordar o va practicar la prova anticipada, ha de reclamar a aquest tribunal, a instància de part, la tramesa, per conducte oficial, de les actes, els documents i la resta de material de les actuacions.

Article 297. Mesures d'assegurament de la prova.

1. Abans del començament de qualsevol procés, el que pretengui incoar-lo, o qualsevol dels litigants durant el curs del procés, pot demanar al tribunal l'adopció, mitjançant provisió, de mesures d'assegurament útils per evitar que, per conductes humanes o esdeveniments naturals que puguin destruir o alterar objectes materials o estats de coses, sigui impossible, al seu moment, practicar una prova rellevant o fins i tot no tingui sentit proposar-la.

2. Les mesures han de consistir en les disposicions que, a judici del tribunal, permetin conservar coses o situacions o fer constar fefaentment la seva realitat i les seves característiques. Per als fins d'assegurament de la prova, també es poden adreçar mandats de fer o no fer, sota advertència de procedir, en cas d'infringir-los, per desobediència a l'autoritat.

3. Quant a la jurisdicció i la competència per a l'assegurament de la prova, cal atènyer-se al que es disposa sobre la prova anticipada.

Article 298. Requisits de les mesures d'assegurament. Contracauteles.

1. El tribunal, mitjançant provisió, ha d'acordar adoptar les mesures oportunes en cada cas si es compleixen els requisits següents:

1r Que la prova que es pretén assegurar sigui possible, pertinent i útil a l'hora de proposar-ne l'assegurament.

2n Que hi hagi raons o motius per témer que, si no s'adopten les mesures d'assegurament, pot resultar impossible en el futur la pràctica de la prova esmentada.

3r Que la mesura d'assegurament que es proposa, o una altra de diferent que el tribunal consideri preferible amb la mateixa finalitat, es pugui considerar conduent i es pugui portar a terme dins d'un temps breu i sense causar perjudicis greus i desproporcionats a les persones implicades o a tercers.

2. Per decidir sobre l'adopció de les mesures d'assegurament d'una prova, el tribunal ha de tenir en consideració i pot acceptar l'oferiment eventual que faci el sol·licitant de la mesura de prestar una garantia dels danys i els perjudicis que se'n puguin derivar.

3. El tribunal també pot acordar, mitjançant provisió, en lloc de la mesura d'assegurament, l'acceptació de l'oferiment que faci la persona que hauria de suportar la mesura de prestar, en la forma que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64, caució suficient per respondre de la pràctica de la prova d'assegurament de la qual es pretén.

CAPÍTOL VI

Dels mitjans de prova i les presumpcions

Article 299. Mitjans de prova.

1. Els mitjans de prova de què es pot fer ús en un judici són els següents:

- 1r Interrogatori de les parts.
- 2n Documents públics.
- 3r Documents privats.
- 4t Dictamen de perits.
- 5è Reconeixement judicial.
- 6è Interrogatori de testimonis.

2. També s'admeten, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei, els mitjans de reproducció de la paraula, el so i la imatge, així com els instruments que permeten arxivar i conèixer o reproduir paraules, dades, xifres i operacions matemàtiques portades a terme amb fins comptables o d'una altra mena, rellevants per al procés.

3. Quan per qualsevol altre mitjà no previst expressament en els apartats anteriors d'aquest article es pugui obtenir la certesa sobre fets rellevants, el tribunal, a instància de part, l'ha d'admetre com a prova i adoptar les mesures que siguin necessàries en cada cas.

Article 300. Ordre de pràctica dels mitjans de prova.

1. Llevat que el tribunal, d'ofici o a instància de part, acordi un altre ordre diferent, les proves s'han de practicar en el judici o la vista per l'ordre següent:

- 1r Interrogatori de les parts.
- 2n Interrogatori de testimonis.
- 3r Declaracions de perits sobre els seus dictàmens o presentació d'aquests dictàmens, quan excepcionalment s'hagin d'admetre en aquell moment.
- 4t Reconeixement judicial, quan no s'hagi de portar a terme fora de la seu del tribunal.

5è Reproducció, davant el tribunal, de paraules, imatges i sons captats mitjançant instruments de filmació, enregistrament i altres de semblants.

2. Quan alguna de les proves admeses no es pugui practicar en l'audiència, aquesta ha de continuar per la pràctica de les restants, per l'ordre que sigui procedent.

SECCIÓ 1a DE L'INTERROGATORI DE LES PARTS

Article 301. Concepte i subjectes de l'interrogatori de les parts.

1. Cada part pot sol·licitar al tribunal l'interrogatori de les altres sobre els fets i les circumstàncies dels quals tinguin notícia i que guardin relació amb l'objecte del judici. Un col·litigant pot sol·licitar l'interrogatori d'un altre col·litigant sempre que en el procés hi hagi oposició o conflicte d'interessos entre ambdós.

2. Quan la part legitimada, actuant en el judici, no sigui el subjecte de la relació jurídica controvertida o el titular del dret en virtut del qual s'actua, es pot sol·licitar l'interrogatori d'aquest subjecte o titular.

Article 302. Contingut de l'interrogatori i admissió de les preguntes.

1. Les preguntes de l'interrogatori s'han de formular oralment en sentit afirmatiu, i amb la claredat i la precisió degudes. No poden incloure valoracions ni qualificacions, i si aquestes s'hi incorporen s'han de considerar no formulades.

2. El tribunal ha de comprovar que les preguntes corresponen als fets sobre els quals s'ha admès l'interrogatori, i ha de decidir sobre l'admissibilitat de les preguntes en el mateix acte en què es porti a terme l'interrogatori.

Article 303. Impugnació de les preguntes que es formulin.

La part que hagi de respondre a l'interrogatori, així com el seu advocat, si s'escau, poden impugnar a l'acte l'admissibilitat de les preguntes i fer notar les valoracions i les qualificacions contingudes en les preguntes que, segons el seu criteri, siguin improcedents i s'hagin de considerar no formulades.

Article 304. Incompareixença i admissió tàcita dels fets.

Si la part citada per a l'interrogatori no compareix al judici, el tribunal pot considerar reconeguts els fets en què hagi intervingut personalment aquesta part i la fixació com a certs dels quals li sigui completament perjudicial, a més a més d'imposar-li la multa a què es refereix l'apartat quart de l'article 292 d'aquesta Llei.

En la citació s'ha d'advertir l'interessat que, en cas d'incompareixença injustificada, es produeix l'efecte que assenyalava el paràgraf anterior.

Article 305. Manera de respondre a l'interrogatori.

1. La part interrogada ha de respondre en nom propi, sense utilitzar cap esborrany de respostes; però a l'acte se li permet consultar documents i notes o apunts, quan, a judici del tribunal, siguin convenients per auxiliar la memòria.

2. Les respostes han de ser afirmatives o negatives i, si això no és possible segons el tenor de les preguntes, han de ser precises i concretes. El declarant hi pot afegir, en tot cas, les explicacions que consideri convenients i que tinguin relació amb les qüestions plantejades.

Article 306. *Facultats del tribunal i intervenció d'advocats. Interrogatori creuat.*

1. Una vegada respostes les preguntes formulades per l'advocat de qui hagi sol·licitat la prova, els advocats de les altres parts i el d'aquella que declari, per aquest ordre, poden formular al declarant noves preguntes que considerin conduents per determinar els fets. El tribunal ha de rebutjar les preguntes que siguin impertinents o inútils.

Amb la finalitat d'obtenir aclariments i addicions, el tribunal també pot interrogar la part cridada a declarar.

2. Quan no sigui preceptiva la intervenció d'un advocat, les parts, amb la vènia del tribunal, que ha de tenir cura que no s'interrompin, es poden fer recíprocament les preguntes i les observacions que siguin convenients per a la determinació dels fets rellevants en el procés. El tribunal ha de rebutjar les intervencions que siguin impertinents o inútils, i pot interrogar la part cridada a declarar.

3. El declarant i el seu advocat poden impugnar a l'acte les preguntes a què es refereixen els apartats anteriors d'aquest precepte. Així mateix, poden formular les observacions que preveu l'article 303. El tribunal ha de decidir el que sigui procedent abans d'atorgar la paraula per respondre.

Article 307. *Negativa a declarar, respostes evasives o inconcloents i admissió de fets personals.*

1. Si la part cridada a declarar es nega a fer-ho el tribunal l'ha d'advertir a l'acte que, llevat que hi hagi una obligació legal de guardar secret, pot considerar reconeguts com a certs els fets a què es refereixin les preguntes, sempre que l'interrogat hi hagi intervingut personalment i la seva fixació com a certs li resulti perjudicial en tot o en part.

2. Quan les respostes que doni el declarant siguin evasives o inconcloents, el tribunal, d'ofici o a instància de part, li ha de fer l'advertència que preveu l'apartat anterior.

Article 308. *Declaració sobre fets no personals de l'interrogat.*

Quan alguna pregunta es refereixi a fets que no siguin personals del declarant, aquest ha de respondre segons els seus coneixements i donar raó de l'origen d'aquests coneixements, però pot proposar que també contesti la pregunta un tercer que tingui coneixement personal dels fets, per les seves relacions amb l'afer, i accepti les conseqüències de la declaració.

Perquè s'admeti aquesta substitució, l'ha d'acceptar la part que hagi proposat la prova. Si no es produeix aquesta acceptació, el declarant pot sol·licitar que la persona esmentada sigui interrogada en qualitat de testimoni, i el tribunal ha de decidir el que consideri procedent.

Article 309. *Interrogatori d'una persona jurídica o d'una entitat sense personalitat jurídica.*

1. Quan la part declarant sigui una persona jurídica o un ens sense personalitat, i el seu representant en el judici no hagi intervingut en els fets controvertits en el procés, ha d'allegar aquesta circumstància en l'audiència prèvia al judici i ha de facilitar la identitat de la persona que hi va intervenir en nom de la persona jurídica o l'entitat interrogada, perquè sigui citada al judici.

El representant pot sol·licitar que la persona identificada sigui citada en qualitat de testimoni si ja no forma part de la persona jurídica o l'ens sense personalitat.

2. Quan alguna pregunta es refereixi a fets en què no hi hagi intervingut el representant de la persona jurídica o l'ens sense personalitat, ha de respondre, no obstant això, segons els seus coneixements i donar raó de l'origen dels coneixements, i ha d'identificar la persona que, en nom de la part, hagi intervingut en aquells fets. El tribunal ha de citar a la persona esmentada perquè sigui interrogada fora del judici com a diligència final, d'acord amb el que disposa la regla segona de l'apartat 1 de l'article 435.

3. En els casos previstos en els apartats anteriors, si la representació de la persona jurídica o l'entitat sense personalitat manifesten desconèixer la persona intervingent en els fets, el tribunal ha de considerar aquesta manifestació com a resposta evasiva o resistència a declarar, amb els efectes que preveuen els apartats 1 i 2 de l'article 307.

Article 310. *Incomunicació de declarants.*

Quan sobre uns mateixos fets controvertits hagin de declarar dues o més parts o persones assimilades a aquestes segons l'apartat segon de l'article 301, s'han d'adoptar les mesures necessàries per evitar que es puguin comunicar i conèixer prèviament el contingut de les preguntes i de les respostes.

Cal adoptar la mateixa prevenció quan hagin de ser interrogats diversos litisconsorts.

Article 311. *Interrogatori domiciliari.*

1. En cas que, per una malaltia que ho impedeixi o per altres circumstàncies especials de la persona que hagi de contestar les preguntes no pugui comparèixer a la seu del tribunal, a instància de part o d'ofici, la declaració es pot prestar en el domicili o la residència del declarant davant del jutge o el membre del tribunal que correspongui, en presència del secretari judicial.

2. Si les circumstàncies no ho fan impossible o sumament inconvenient, a l'interrogatori domiciliari hi poden concórrer les altres parts i els seus advocats. Però si, a judici del tribunal, la concurrència dels advocats i les parts no és procedent tenint en compte les circumstàncies de la persona i del lloc, l'interrogatori s'ha de fer en presència del tribunal i del secretari judicial, i la part proponent pot presentar un plec de preguntes perquè, si es consideren pertinents, siguin formulades pel tribunal.

Article 312. *Constància en acta de l'interrogatori domiciliari.*

En els casos de l'article anterior, el secretari judicial ha d'estendre una acta circumstanciada suficientment de les preguntes i de les respostes, que pot llegir la mateixa persona que hagi declarat. Si no en sap o no ho vol fer, l'ha de llegir el secretari judicial i el tribunal ha de preguntar a l'interrogat si té alguna cosa que hi vulgui afegir o variar; tot seguit, s'ha d'estendre el que manifesti. Seguidament, hi ha de signar el declarant i els altres assistents, sota la fe del secretari judicial.

Article 313. *Interrogatori domiciliari per via d'auxili judicial.*

Quan la part que hagi de respondre a l'interrogatori resideixi fora de la demarcació judicial del tribunal i es doni alguna de les circumstàncies a què es refereix el paràgraf segon de l'apartat quart de l'article 169, aquella part pot ser examinada per la via de l'auxili judicial.

En aquests casos, s'ha d'adjuntar al despatx una relació de preguntes formulades per la part proponent de l'interrogatori, si aquesta ho ha sol·licitat perquè no pot concórrer a l'acte de l'interrogatori. Les preguntes han de ser declarades pertinents pel tribunal que conegui de l'afer.

Article 314. *Prohibició de reiterar l'interrogatori de les parts.*

No és procedent l'interrogatori de les parts o les persones a què es refereix l'apartat 2 de l'article 301 sobre els mateixos fets que ja hagin estat objecte de declaració per aquestes parts o persones.

Article 315. *Interrogatori en casos especials.*

1. Quan siguin part en un procés l'Estat, una comunitat autònoma, una entitat local i un altre organisme públic, i el tribunal admeti la seva declaració, se'ls ha de remetre, sense esperar al judici o a la vista, una llista amb les preguntes que, presentades per la part proponent en el moment en què s'admeti la prova, el tribunal declari pertinents, perquè siguin respostes per escrit i la resposta sigui lliurada al tribunal abans de la data assenyalada per a aquells actes.

2. Llegides en l'acte del judici o en la vista les respostes escrites, s'han d'entendre amb la representació processal de la part que els hagi remès les preguntes complementàries que el tribunal consideri pertinents i útils, i si aquesta representació justifica degudament que no pot oferir les respostes que es requereixen, s'ha de remetre un nou interrogatori per escrit com a diligència final.

3. A la declaració que preveu aquest article és aplicable el que disposa l'article 307.

Article 316. *Valoració de l'interrogatori de les parts.*

1. Si no ho contradiu el resultat de les altres proves, en la sentència s'han de considerar certs els fets que una part hagi reconegut com a tals si hi ha intervingut personalment i la seva fixació com a certs li és completament perjudicial.

2. En tota la resta, els tribunals han de valorar les declaracions de les parts i de les persones a què es refereix l'apartat 2 de l'article 301 segons les regles de la crítica sana, sens perjudici del que disposen els articles 304 i 307.

SECCIÓ 2a DELS DOCUMENTS PÚBLICS

Article 317. *Classes de documents públics.*

A efectes de prova en el procés, es consideren documents públics:

1r Les resolucions i les diligències d'actuacions judicials de tota mena i els testimonis que n'expedeixin els secretaris judicials.

2n Els autoritzats per un notari conforme a dret.

3r Els intervinguts per corredors de comerç col·legiats i les certificacions de les operacions en què hagin intervingut, expedides per ells amb referència al llibre registre que han de portar conforme a dret.

4t Les certificacions que expedeixin els registradors de la propietat i mercantils dels assentaments registrals.

5è Els expedits per funcionaris públics legalment facultats per donar fe pel que fa a l'exercici de les seves funcions.

6è Els que, amb referència als arxius i els registres d'òrgans de l'Estat, de les administracions públiques o d'altres entitats de dret públic, siguin expedits per funcionaris facultats per donar fe de disposicions i actuacions d'aquells òrgans, administracions o entitats.

Article 318. *Forma de producció de la prova per documents públics.*

Els documents públics tenen la força probatòria que estableix l'article 319 si s'aporten al procés en original o per còpia o certificació fefaent o si, havent estat aportats per còpia simple d'acord amb el que preveu l'article 267, no se n'ha impugnat l'autenticitat.

Article 319. *Força probatòria dels documents públics.*

1. Amb els requisits i en els casos dels articles següents, els documents públics compresos en els números 1r a 6è de l'article 317 han de fer prova plena del fet, l'acte o l'estat de coses que documentin, de la data en què es produeix aquesta documentació i de la identitat dels fedataris i altres persones que, si s'escau, hi intervinguin.

2. La força probatòria dels documents administratius no compresos en els números 5è i 6è de l'article 317 als quals les lleis atorguen el caràcter de públics, és la que estableixin les lleis que els reconeixen aquest caràcter. Si no hi ha una disposició expressa en les lleis, els fets, els actes o els estats de coses que constin en els documents esmentats s'han de tenir com a certs, als efectes de la sentència que es dicti, llevat que altres mitjans de prova desvirtuin la certesa del que s'ha documentat.

3. En matèria d'usura, els tribunals han d'emetre resolució en cada cas formant lliurement la seva convicció sense vinculació al que estableix l'apartat primer d'aquest article.

Article 320. *Impugnació del valor probatori del document públic. Confrontació o comprovació.*

1. Si s'impugna l'autenticitat d'un document públic, perquè pugui fer prova plena s'ha de procedir de la manera següent:

1r Les còpies, les certificacions o els testimonis fefaents s'han de confrontar o comprovar amb els originals, siguin on siguin.

2n Les pòlisses intervingudes per un corredor de comerç col·legiat s'han de comprovar amb els assentaments del seu llibre registre.

2. La confrontació o la comprovació dels documents públics amb els seus originals, l'ha de practicar el secretari judicial, i a aquest efecte s'ha de constituir en l'arxiu o el local on hi hagi l'original o la matriu, en presència, si hi concorren, de les parts i dels seus defensors, que han de ser citats a aquest efecte.

3. Quan d'una confrontació o una comprovació es desprengui l'autenticitat o l'exactitud de la còpia o el testimoni impugnats, les costes, les despeses i els drets que originin la confrontació o la comprovació són exclusivament a càrrec de qui hagi formulat la impugnació. Si, a judici del tribunal, la impugnació ha estat temerària, li pot imposar, a més a més, una multa de 20.000 a 100.000 pessetes.

Article 321. *Testimoni o certificació incomplets.*

El testimoni o la certificació fefaents de només una part d'un document no fa prova plena mentre no es completi amb les addicions que sol·liciti el litigant a qui pugui perjudicar.

Article 322. Documents públics no susceptibles de confrontació o comprovació.

1. Fan prova plena en judici, sense que calgui la comprovació o la confrontació i llevat que hi hagi una prova en contra i la facultat de sol·licitar la confrontació de lletres quan sigui possible:

1r Les escriptures públiques antigues que no tinguin protocol i totes aquelles el protocol o la matriu de les quals hagi desaparegut.

2n Qualsevol altre document públic que, per la seva índole, no tingui original o registre amb què es pugui confrontar o comprovar.

2. En els casos de desaparició del protocol, la matriu o els expedients originals, cal atènyer-se al que disposa l'article 1221 del Codi civil.

Article 323. Documents públics estrangers.

1. A efectes processals, es consideren documents públics els documents estrangers als quals, en virtut de tractats o convenis internacionals o de lleis especials, se'ls hagi d'atribuir la força probatòria que preveu l'article 319 d'aquesta Llei.

2. Quan no hi sigui aplicable cap tractat o conveni internacional ni cap llei especial, es consideren documents públics els que compleixin els requisits següents:

1r Que en l'atorgament o la confecció del document s'hagin observat els requisits que s'exigeixin en el país on s'hagin atorgat perquè el document faci prova plena en un judici.

2n Que el document contingui la legalització o la postilla i la resta de requisits necessaris per a la seva autenticitat a Espanya.

3. Quan els documents estrangers a què es refereixen els apartats anteriors d'aquest article incorporin declaracions de voluntat, l'existència d'aquestes declaracions es considera provada, però la seva eficàcia és la que determinin les normes espanyoles i estrangeres aplicables en matèria de capacitat, objecte i forma dels negocis jurídics.

SECCIÓ 3a DELS DOCUMENTS PRIVATS

Article 324. Classes de documents privats.

Es consideren documents privats, a efectes de prova en el procés, els que no estiguin en cap dels casos de l'article 317.

Article 325. Manera de producció de la prova.

Els documents privats s'han de presentar tal com estableix l'article 268 d'aquesta Llei.

Article 326. Força probatòria dels documents privats.

1. Els documents privats fan prova plena en el procés, en els termes de l'article 319, quan la seva autenticitat no sigui impugnada per la part a qui perjudiquen.

2. Quan s'impugni l'autenticitat d'un document privat, el que l'hagi presentat pot demanar la confrontació pericial de lletres o proposar qualsevol altre mitjà de prova que sigui útil i pertinent a aquest efecte.

Si de la confrontació o de l'altre mitjà de prova es desprèn l'autenticitat del document, s'ha de procedir d'acord amb el que preveu l'apartat tercer de l'article 320. Quan no se'n pugui deduir l'autenticitat o no s'hagi proposat cap prova, el tribunal ho ha de valorar de conformitat amb les regles de la crítica sana.

Article 327. Llibres dels comerciants.

Quan s'hagin d'utilitzar com a mitjà de prova els llibres dels comerciants, cal atènyer-se al que disposen les lleis mercantils. De manera motivada, i amb caràcter excepcional, el tribunal pot reclamar que es presentin davant seu els llibres o el seu suport informàtic, sempre que s'hi especifiquin els assentaments que han de ser examinats.

SECCIÓ 4a DE LES DISPOSICIONS COMUNES A LES DUES SECCIONS ANTERIORS

Article 328. Deure d'exhibició documental entre les parts.

1. Cada part pot sol·licitar de les altres l'exhibició de documents que no estiguin a la seva disposició i que es refereixin a l'objecte del procés o a l'eficàcia dels mitjans de prova.

2. A la sol·licitud d'exhibició s'hi ha d'adjuntar una còpia simple del document i, si no n'hi ha o no se'n disposa, s'ha d'indicar en els termes més exactes possibles el contingut d'aquell document.

Article 329. Efectes de la negativa a l'exhibició.

1. En cas de negativa injustificada a l'exhibició de l'article anterior, el tribunal, prenent en consideració les proves restants, pot atribuir valor probatori a la còpia simple presentada pel sol·licitant de l'exhibició o a la versió que hagi donat del contingut del document.

2. En el cas de la negativa injustificada a què es refereix l'apartat anterior, el tribunal, en lloc del que disposa l'apartat esmentat, pot formular un requeriment, mitjançant provisió, perquè els documents l'exhibició dels quals s'hagi sol·licitat siguin aportats al procés, quan així ho aconsellin les característiques d'aquests documents, les altres proves aportades, el contingut de les pretensions formulades per la part sol·licitant i el que s'hagi allegat per fonamentar-les.

Article 330. Exhibició de documents per tercers.

1. Llevat del que disposa aquesta Llei en matèria de diligències preliminars, només s'ha de requerir als tercers no litigants l'exhibició de documents de la seva propietat quan, demanada per una de les parts, el tribunal entengui que tenir-ne coneixement és transcendent per dictar sentència.

En aquests casos, el tribunal ha d'ordenar, mitjançant provisió, la compareixença personal de qui els tingui i, després d'oïr-lo, ha de resoldre el que sigui procedent. Aquesta resolució no és susceptible de cap recurs, però la part a qui interessi pot reproduir la seva petició en la segona instància.

Quan estiguin disposats a exhibir-los voluntàriament, no se'ls ha d'obligar que els presentin a la secretaria sinó que, si així ho exigeixen, el secretari judicial ha d'anar al seu domicili per testimoniar-los.

2. Als efectes de l'apartat anterior, no es consideren tercers els titulars de la relació jurídica controvertida o de les que siguin causa d'aquesta, encara que no figurin com a parts en el judici.

Article 331. Testimoni de documents exhibits.

Si la persona a la qual es requereixi l'exhibició segons el que disposen els articles anteriors no està disposada a desprendre's del document per incorporar-lo a les actuacions, el secretari judicial n'ha d'estendre testimoni a la seu del tribunal, si així ho sol·licita l'exhibent.

Article 332. *Deure d'exhibició d'entitats oficials.*

1. Les dependències de l'Estat, de les comunitats autònomes, de les províncies, de les entitats locals i d'altres entitats de dret públic no es poden negar a expedir les certificacions i els testimonis que sol·licitin els tribunals ni oposar-se a exhibir els documents que hi hagi a les seves dependències i arxius, excepte quan es tracti de documentació legalment declarada o classificada com de caràcter reservat o secret. En aquest cas, s'ha d'adreçar al tribunal una exposició raonada sobre aquest caràcter.

2. Llevat que hi hagi un deure legal especial de secret o reserva, les entitats i les empreses que exerceixin serveis públics o estiguin encarregades d'activitats de l'Estat, de les comunitats autònomes, de les províncies, dels municipis i d'altres entitats locals, també estan subjectes a l'obligació d'exhibició, així com a expedir certificacions i testimonis, en els termes de l'apartat anterior.

Article 333. *Extracció de còpies de documents que no siguin escrits.*

Quan es tracti de dibuixos, fotografies, croquis, plànols, mapes i altres documents que no incorporin predominantment textos escrits, si només hi ha l'original, la part pot sol·licitar que en l'exhibició se n'obtingui una còpia, en presència del secretari judicial, que ha de donar fe de ser una reproducció fidel i exacta de l'original.

Article 334. *Valor probatori de les còpies reprogràfiques i confrontació.*

1. Si la part a qui perjudiqui el document presentat per una còpia reprogràfica impugna l'exactitud de la reproducció, s'ha de confrontar amb l'original, si és possible i, si no és així, se n'ha de determinar el valor probatori segons les regles de la crítica sana, tenint en compte el resultat de les altres proves.

2. El que disposa l'apartat anterior d'aquest article també és aplicable als dibuixos, les fotografies, les pintures, els croquis, els plànols, els mapes i documents semblants.

3. La confrontació a què es refereix aquest article l'ha de verificar el secretari judicial, excepte el dret de les parts a proposar-ne una prova pericial.

SECCIÓ 5a DEL DICTAMEN DE PERITS

Article 335. *Objecte i finalitat del dictamen de perits. Jurament o promesa d'actuar amb objectivitat.*

1. Quan siguin necessaris coneixements científics, artístics, tècnics o pràctics per valorar fets o circumstàncies rellevants en l'afer o adquirir certesa sobre aquests, les parts poden aportar al procés el dictamen de perits que posseeixin els coneixements corresponents o sol·licitar, en els casos que preveu aquesta llei, que n'emeti dictamen un perit designat pel tribunal.

2. En emetre el dictamen, el perit ha de manifestar, sota jurament o promesa de dir la veritat, que ha actuat i, si s'escau, que actuarà amb la màxima objectivitat possible, que pren en consideració tant el que pugui afavorir com el que sigui susceptible de causar perjudici a qualsevol de les parts, i que coneix les sancions penals en què pot incórrer si incompleix el seu deure com a perit.

Article 336. *Aportació amb la demanda i la contestació de dictàmens elaborats per perits designats per les parts.*

1. Els dictàmens de què disposin els litigants, elaborats per perits designat per ells, i que considerin neces-

saris o convenients per a la defensa dels seus drets, els han d'aportar amb la demanda o amb la contestació, si aquesta s'ha de fer en forma escrita, sens perjudici del que disposa l'article 337 d'aquesta Llei.

2. Els dictàmens s'han de formular per escrit i s'hi han d'adjuntar, si s'escau, els altres documents, instruments o materials adequats per exposar el parer del perit sobre el que hagi estat objecte de la perícia. Si no és possible o convenient aportar aquests materials i instruments, l'escrit de dictamen ha de contenir sobre aquests les indicacions suficients. Així mateix, es poden adjuntar al dictamen els documents que es considerin adequats per fer una valoració més encertada.

3. S'entén que al demandant li és possible aportar amb la demanda dictàmens escrits elaborats per un perit designat per ell si no justifica complidament que la defensa del seu dret no ha permès demorar la interposició de la demanda fins a obtenir el dictamen.

4. En els judicis amb contestació a la demanda per escrit, el demandat que no pugui aportar dictàmens escrits amb la contestació a la demanda ha de justificar la impossibilitat de demanar-los i d'obtenir-los dins el termini per contestar.

Article 337. *Anunci de dictàmens quan no es puguin aportar amb la demanda o amb la contestació. Aportació posterior.*

1. Si a les parts no els és possible aportar dictàmens elaborats per perits designats per aquestes, juntament amb la demanda o la contestació, han d'expressar en l'una o en l'altra els dictàmens de què, si s'escau, es pretenguin valer, que han d'aportar, per al seu trasllat a la part contrària, quan disposin dels dictàmens, i en tot cas abans que comenci l'audiència prèvia al judici ordinari o abans de la vista en el verbal.

2. Aportats els dictàmens d'acord amb el que disposa l'apartat anterior, les parts han de manifestar si volen que els perits autors dels dictàmens compareguin en el judici que regulen els articles 431 i següents d'aquesta Llei o, si s'escau, en la vista del judici verbal, i han d'expressar si han d'exposar o explicar el dictamen o respondre preguntes, objeccions o propostes de rectificació o intervenir-hi de qualsevol altra manera útil per entendre i valorar el dictamen en relació amb el que sigui objecte del plet.

Article 338. *Aportació de dictàmens en funció d'actuacions processals posteriors a la demanda. Sol·licitud d'intervenció dels perits en el judici o la vista.*

1. El que disposa l'article anterior no és aplicable als dictàmens la necessitat o la utilitat dels quals es posi de manifest a causa d'allegacions del demandat en la contestació a la demanda o de les allegacions o pretensions complementàries admeses a l'audiència, a tenor de l'article 426 d'aquesta Llei.

2. Els dictàmens la necessitat o la utilitat dels quals estigui suscitada per la contestació a la demanda o pel que s'ha allegat i pretès a l'audiència prèvia al judici, els han d'aportar les parts, per al seu trasllat a les parts contràries, com a mínim amb cinc dies d'antelació a la celebració del judici o de la vista, en els judicis verbals; les parts han de manifestar al tribunal si consideren necessari que concorrin al judici o a la vista els perits autors dels dictàmens, expressant el que assenyala l'apartat 2 de l'article 337.

El tribunal també pot acordar en aquest cas la presència dels perits en el judici o la vista, en els termes que assenyala l'apartat 2 de l'article anterior.

Article 339. Sol·licitud de designació de perits pel tribunal i resolució judicial sobre la sol·licitud. Designació de perits pel tribunal, sense instància de part.

1. Si qualsevol de les parts és titular del dret d'assistència jurídica gratuïta, no ha d'aportar amb la demanda o la contestació el dictamen pericial, sinó simplement anunciar-lo, als efectes que s'efectuï la designació judicial d'un perit, de conformitat amb el que estableix la Llei d'assistència jurídica gratuïta.

2. El demandant o el demandat, encara que no estiguin en el cas de l'apartat anterior, també poden sol·licitar en els seus escrits inicials respectius que s'efectuï a la designació judicial d'un perit, si entenen convenient o necessari per als seus interessos l'emissió d'un informe pericial. En aquest cas, el tribunal ha d'efectuar la designació, sempre que consideri pertinent i útil el dictamen pericial sol·licitat. Aquest dictamen és a costa de qui l'hagi demanat, sens perjudici del que es pugui acordar en matèria de costes.

Llevat que es refereixi a alegacions o pretensions que no contingui la demanda, no es pot sol·licitar, posteriorment a la demanda o a la contestació, un informe pericial elaborat per un perit designat judicialment.

La designació judicial del perit s'ha de fer en el termini de cinc dies des de la presentació de la contestació a la demanda, amb independència de qui hagi sol·licitat la designació. Quan les dues parts l'hagin demanada inicialment, el tribunal pot designar, si les parts hi estan d'acord, un únic perit que emeti l'informe sol·licitat. En aquest cas, l'abonament dels honoraris del perit correspon a ambdós litigants per parts iguals, sens perjudici del que es pugui acordar en matèria de costes.

3. En el judici ordinari, si, a conseqüència de les alegacions o les pretensions complementàries permeses a l'audiència, les parts sol·liciten, d'acord amb el que preveu l'apartat quart de l'article 427, que el tribunal designi un perit que dictamini, el tribunal ho ha d'acordar així, sempre que consideri pertinent i útil el dictamen, i les dues parts es mostrin conformes en l'objecte de la perícia i a acceptar el dictamen del perit que el tribunal nomeni.

El tribunal pot fer el mateix quan es tracti de judici verbal i les parts sol·licitin la designació d'un perit, amb els requisits del paràgraf anterior.

4. En els casos assenyalats en els dos apartats anteriors, si les parts que sol·liciten la designació d'un perit pel tribunal estan a més a més d'acord en el fet que el dictamen sigui emès per una determinada persona o entitat, el tribunal ho ha d'acordar així. Si no hi ha acord entre les parts, el perit ha de ser designat pel procediment que estableix l'article 341.

5. El tribunal, d'ofici, pot designar un perit quan la perícia sigui pertinent en processos sobre declaració o impugnació de la filiació, paternitat i maternitat, sobre la capacitat de les persones o en processos matrimonials.

6. El tribunal només pot designar un perit titular per cada qüestió o conjunt de qüestions que hagin de ser objecte de perícia i que no requereixin, per la diversitat de la matèria, el parer d'experts diferents.

Article 340. Condicions dels perits.

1. Els perits han de tenir el títol oficial que correspongui a la matèria objecte del dictamen i a la seva naturalesa. Si es tracta de matèries que no estiguin compreses en títols professionals oficials, han de ser nomenats entre persones enteses en aquelles matèries.

2. Així mateix, es pot sol·licitar el dictamen d'acadèmies i institucions culturals i científiques que s'ocupin de l'estudi de les matèries corresponents a l'objecte de la perícia. També poden emetre dictamen sobre qües-

tions específiques les persones jurídiques legalment habilitades per fer-ho.

3. En els casos de l'apartat anterior, la institució a la qual s'encarregui el dictamen ha d'expressar amb la màxima brevetat quina persona o quines persones s'encarreguen directament de preparar-lo, a les quals s'ha d'exigir el jurament o la promesa que preveu l'apartat segon de l'article 335.

Article 341. Procediment per a la designació judicial del perit.

1. En el mes de gener de cada any s'ha de sol·licitar als diferents col·legis professionals o, si no n'hi ha, a entitats anàlogues, així com a les acadèmies i les institucions culturals i científiques a què es refereix l'apartat segon de l'article anterior, l'enviament d'una llista de col·legiats o associats disposats a actuar com a perits. La primera designació de cada llista s'efectua per sorteig, en presència del secretari judicial, i a partir d'aquesta s'efectuen les designacions següents per ordre correlatiu.

2. Quan s'hagi de designar com a perit una persona sense títol oficial, pràctica o entesa en la matèria, amb la citació prèvia de les parts, la designació s'ha de fer pel procediment que estableix l'apartat anterior, i per fer-ho s'ha d'emprar una llista de persones que cada any s'ha de sol·licitar a sindicats, associacions i entitats apropiades, i que ha d'estar integrada, com a mínim, per cinc d'aquelles persones. Si, per raó de la singularitat de la matèria de dictamen, únicament es disposa del nom d'una persona entesa o pràctica, s'ha d'obtenir de les parts el seu consentiment i només si totes l'atorguen s'ha de designar com a perit aquella persona.

Article 342. Crida al perit designat, acceptació i nomenament. Provisió de fons.

1. En el termini de cinc dies des de la designació, se li ha de comunicar al perit titular i se l'ha de requerir perquè, dins de cinc dies més, manifesti si accepta el càrrec. En cas afirmatiu, s'ha de fer el nomenament i el perit ha de fer, tal com es disposi, la manifestació sota el jurament o la promesa que ordena l'apartat 2 de l'article 335.

2. Si el perit designat adueix una causa justa que li impedeix l'acceptació, i el tribunal la considera suficient, ha de ser substituït pel següent de la llista, i així successivament, fins que es pugui fer el nomenament.

3. El perit designat pot sol·licitar, en els tres dies següents al seu nomenament, la provisió de fons que consideri necessària, que ha de ser a càrrec de la liquidació final. El tribunal, mitjançant provisió, ha de decidir sobre la provisió sol·licitada i ordenar a la part o les parts que hagin proposat la prova pericial i que no tinguin dret a l'assistència jurídica gratuïta, que paguin la quantitat fixada en el compte de dipòsits i consignacions del tribunal, en el termini de cinc dies.

Transcorregut aquest termini, si no s'ha dipositat la quantitat establerta, el perit queda eximit d'emetre el dictamen, sense que es pugui procedir a una nova designació.

Quan el perit designat ho hagi estat de comú acord i un dels litigants no efectuï la part de la consignació que li correspon, s'ha d'oferir a l'altre litigant la possibilitat de completar la quantitat que falti, cas en què s'han d'indicar els punts sobre els quals s'ha de pronunciar el dictamen, o de recuperar la quantitat dipositada, cas en el qual s'ha d'aplicar el que disposa el paràgraf anterior.

Article 343. *Rebuigs dels perits. Temps i forma dels rebuigs.*

1. Només poden ser objecte de recusació els perits designats judicialment.

En canvi, els perits no recusables poden ser objecte de rebuig quan concorri en ells alguna de les circumstàncies següents:

1r Ser cònjuge o parent per consanguinitat o afinitat, dins el quart grau civil d'una de les parts o dels seus advocats o procuradors.

2n Tenir interès directe o indirecte en l'afer o en un altre de semblant.

3r Estar o haver estat en situació de dependència o de comunitat o contraposició d'interessos amb alguna de les parts o amb els seus advocats o procuradors.

4t Amistat íntima o enemistat amb qualsevol de les parts o els seus procuradors o advocats.

5è Qualsevol altra circumstància, degudament acreditada, que els faci desmerèixer en el concepte professional.

2. Els rebuigs no es poden formular després del judici o de la vista, en els judicis verbals. Si es tracta d'un judici ordinari, els rebuigs dels perits autors de dictàmens aportats amb demanda o contestació s'han de proposar en l'audiència prèvia al judici.

En formular rebuigs de perits, es pot proposar la prova conduent a justificar-les, llevat de la testifical.

Article 344. *Contradicció i valoració del rebuig. Sanció en cas de rebuig temerari o deslleial.*

1. Qualsevol part interessada es pot adreçar al tribunal a fi de negar o contradir el rebuig i aportar els documents que considerin pertinents a aquest efecte. Si el rebuig menyscaba la consideració professional o personal del perit, aquest pot sol·licitar al tribunal que, al final del procés, declari, mitjançant provisió, que el rebuig no té fonament.

2. Sense cap més tràmit, el tribunal ha de tenir en compte el rebuig i la seva negació o contradicció eventual en el moment de valorar la prova, i formular, si s'escau, mitjançant provisió, la declaració de falta de fonament del rebuig prevista en l'apartat anterior. Si aprecia temeritat o deslleialtat processal en el rebuig, a causa de la seva motivació o del temps en què es va formular, pot imposar a la part responsable, amb l'audiència prèvia, una multa de deu mil a cent mil pessetes.

Article 345. *Operacions pericials i possible intervenció de les parts.*

1. Quan l'emissió del dictamen requereixi algun reconeixement de llocs, objectes o persones o dur a terme operacions anàlogues, les parts i els seus defensors ho poden presenciar, si amb això no s'impedeix o es disturba la feina del perit i es pot garantir l'encert i la imparcialitat del dictamen.

2. Si alguna de les parts sol·licita de ser present en les operacions pericials de l'apartat anterior, el tribunal ha de decidir el que sigui procedent i, en cas d'admetre'n la presència, ha d'ordenar al perit que avisi directament les parts, amb una antelació de quaranta-vuit hores com a mínim, del dia, l'hora i el lloc en què s'han de dur a terme les operacions.

Article 346. *Emissió i ratificació del dictamen pel perit que designi el tribunal.*

El perit que designi el tribunal ha d'emetre el seu dictamen per escrit, que ha de fer arribar al tribunal

en el termini que se li hagi assenyalat. Aquest dictamen s'ha de traslladar a les parts per si consideren necessari que el perit concorri al judici o a la vista a l'efecte que aportï els aclariments o les explicacions que siguin oportuns. El tribunal pot acordar, en tot cas, mitjançant provisió, que considera necessària la presència del perit en el judici o la vista per comprendre i valorar més bé el dictamen efectuat.

Article 347. *Possible actuació dels perits en el judici o en la vista.*

1. En el judici o en la vista, els perits han de tenir la intervenció sol·licitada per les parts, que admeti el tribunal.

El tribunal només ha de denegar les sol·licituds d'intervenció que, per la seva finalitat i el seu contingut, s'hagin de considerar impertinents o inútils.

Especialment, les parts i els seus defensors poden demanar:

1r Exposició completa del dictamen, quan l'exposició requereixi dur a terme altres operacions, complementàries de l'escrit aportat, mitjançant la utilització dels documents, els materials i altres elements a què es refereix l'apartat 2 de l'article 336.

2n Explicació del dictamen o d'algun o alguns dels seus punts, el significat dels quals no es consideri prou expressiu als efectes de la prova.

3r Respostes a preguntes i objeccions, sobre mètode, premisses, conclusions i altres aspectes del dictamen.

4t Respostes a sol·licituds d'ampliació del dictamen a altres punts connexos, per si es pot portar a terme en el mateix acte i, en qualsevol cas, als efectes de conèixer l'opinió del perit sobre la possibilitat i la utilitat de l'ampliació, així com del termini necessari per portar-la a terme.

5è Crítica del dictamen de què es tracti pel perit de la part contrària.

6è Formulació dels rebuigs que puguin afectar el perit.

2. El tribunal també pot formular preguntes als perits i requerir-los explicacions sobre el que sigui objecte del dictamen aportat, però sense poder acordar, d'ofici, que s'ampliï, llevat que es tracti de perits designats d'ofici d'acord amb el que disposa l'apartat 5 de l'article 339.

Article 348. *Valoració del dictamen pericial.*

El tribunal ha de valor els dictàmens pericials segons les regles de la crítica sana.

Article 349. *Confrontació de lletres.*

1. La confrontació de lletres, l'ha de fer un perit quan la part a qui perjudiqui negui o posi en dubte l'autenticitat d'un document privat.

2. També es pot fer la confrontació de lletres quan es negui o es discuteixi l'autenticitat de qualsevol document públic que no tingui matriu ni còpies fefaents segons el que disposa l'article 1221 del Codi civil, sempre que aquest document no pugui ser reconegut pel funcionari que l'hagi expedit o per qui hi consti com a fedatari intervinent.

3. La confrontació de lletres, l'ha de fer un perit designat pel tribunal de conformitat amb el que disposen els articles 341 i 342 d'aquesta Llei.

Article 350. *Documents indubtables o cos d'escriptura per a la confrontació.*

1. La part que sol·liciti la confrontació de lletres ha de designar el document o els documents indubtables amb què s'ha de fer.

2. Es consideren documents indubtables a l'efecte de confrontar les lletres:

1r Els documents que reconeixin com a tals totes les parts a qui pugui afectar aquesta prova pericial.

2n Les escriptures públiques i els que constin en els arxius públics relatius al document nacional d'identitat.

3r Els documents privats la lletra o la signatura dels quals hagi estat reconeguda en un judici per aquell a qui s'atribueixi dubtosa.

4t L'escrit impugnat, en la part en què reconegui la lletra com a seva aquell a qui perjudiqui.

3. A falta dels documents enumerats en l'apartat anterior, la part a la qual s'atribueixi el document impugnat o la signatura que l'autoritzi pot ser requerida, a instància de la contrària, perquè formi un cos d'escriptura que li ha de dictar el tribunal o el secretari judicial.

Si el requerit s'hi nega, el document impugnat s'ha de considerar reconegut.

4. Si no hi ha documents indubtables i és impossible fer la confrontació amb un cos d'escriptura per mort o absència de qui l'hauria de formar, el tribunal ha d'apreciar el valor del document impugnat d'acord amb les regles de la crítica sana.

Article 351. Producció i valoració del dictamen sobre la confrontació de lletres.

1. El perit que porti a terme la confrontació de lletres ha de consignar per escrit les operacions de comprovació i els seus resultats.

2. És aplicable al dictamen pericial de confrontació de lletres el que disposen els articles 346, 347 i 348 d'aquesta Llei.

Article 352. Altres dictàmens pericials instrumentals de proves diferents.

Quan sigui necessari o convenient per conèixer el contingut o el sentit d'una prova o per fer una valoració més encertada, les parts poden aportar o proposar dictàmens pericials sobre altres mitjans de prova admesos pel tribunal a l'empara del que preveuen els apartats 2 i 3 de l'article 299.

SECCIÓ 6a DEL RECONeixEMENT JUDICIAL

Article 353. Objecte i finalitat del reconeixement judicial i iniciativa per acordar-lo.

1. El reconeixement judicial s'ha d'acordar quan per a l'aclariment i l'apreciació dels fets sigui necessari o convenient que el tribunal examini pel seu compte algun lloc, objecte o persona.

2. Sens perjudici de l'amplitud que el tribunal consideri que ha de tenir el reconeixement judicial, la part que el solliciti ha d'expressar els aspectes principals a què vol que aquest es refereixi i indicar si pretén concórrer a l'acte amb alguna persona tècnica o pràctica en la matèria.

L'altra part, abans que es dugui a terme el reconeixement judicial, pot proposar altres aspectes que li interessin i així mateix ha de manifestar si hi assistirà amb alguna persona de les indicades en el paràgraf anterior.

3. El tribunal ha d'assenyalar amb cinc dies d'antelació, almenys, el dia i l'hora en què s'hagi de practicar el reconeixement judicial.

Article 354. Realització del reconeixement judicial i intervenció de les parts i de persones enteses.

1. El tribunal pot acordar qualsevol mesura que sigui necessària per aconseguir l'efectivitat del reconeixement, inclosa la d'ordenar l'entrada en el lloc que s'ha de reconèixer o en què hi hagi l'objecte o la persona que s'ha de reconèixer.

2. Les parts, els seus procuradors i els seus advocats poden concórrer al reconeixement judicial i fer al tribunal, de paraula, les observacions que considerin oportunes.

3. Si, d'ofici o a instància de part, el tribunal considera convenient oir les observacions o les declaracions de les persones indicades en l'apartat 2 de l'article anterior, els ha de prendre jurament o promesa previs de dir la veritat.

Article 355. Reconeixement de persones.

1. El reconeixement judicial d'una persona s'ha de fer per mitjà d'un interrogatori efectuat pel tribunal, que s'ha d'adaptar a les necessitats de cada cas concret. En l'interrogatori, que es pot practicar, si les circumstàncies ho aconsellen, a porta tancada o fora de la seu del tribunal, hi poden intervenir les parts sempre que el tribunal no ho consideri pertorbador per al bon fi de la diligència.

2. En tot cas, en la pràctica del reconeixement judicial s'ha de garantir el respecte a la dignitat i la intimitat de la persona.

Article 356. Concurrencia del reconeixement judicial i pericial.

1. Quan el tribunal ho consideri convenient pot disposar, mitjançant provisió, que es practiquin en un sol acte el reconeixement judicial i el pericial, sobre el mateix lloc, objecte o persona, seguint el procediment que estableix aquesta secció.

2. Les parts poden sol·licitar també la pràctica conjunta de tots dos reconeixements i el tribunal l'ha d'ordenar si l'estima procedent.

Article 357. Concurrencia del reconeixement judicial i la prova per testimonis.

1. A instància de part i a càrrec seu, el tribunal pot determinar mitjançant provisió que els testimonis siguin examinats a continuació del reconeixement judicial, quan la vista del lloc o de les coses o les persones pugui contribuir a la claredat del seu testimoni.

2. També es pot practicar, a petició de part, l'interrogatori de la contrària quan es donin les mateixes circumstàncies que assenyalen l'apartat anterior.

Article 358. Acta del reconeixement judicial.

1. Del reconeixement judicial practicat, el secretari judicial n'ha d'estendre una acta detallada i hi ha de consignar amb claredat les percepcions i les apreciacions del tribunal, així com les observacions fetes per les parts i per les persones a què es refereix l'article 354.

2. També s'ha de recollir en acta el resultat de les altres actuacions de prova que s'hagin practicat en el mateix acte del reconeixement judicial, segons el que disposen els articles 356 i 357.

Article 359. Ús de mitjans tècnics de constància del reconeixement judicial.

S'han d'utilitzar mitjans d'enregistrament d'imatge i so o altres instruments semblants per deixar constància

del que sigui objecte de reconeixement judicial i de les manifestacions dels qui hi intervinguin, però no s'ha d'ometre la confecció de l'acta i s'hi ha de consignar tot el que sigui necessari per a la identificació dels enregistraments, les reproduccions o els exàmens portats a terme, que el tribunal ha de conservar de manera que no tinguin alteracions.

Quan sigui possible la còpia, amb garanties d'autenticitat, del que s'ha enregistrat o reproduït amb els mitjans o instruments esmentats, la part a qui interessi pot demanar-la i obtenir-la, a càrrec seu, del tribunal.

SECCIÓ 7a DE L'INTERROGATORI DE TESTIMONIS

Article 360. *Contingut de la prova.*

Les parts poden sol·licitar que declarin com a testimonis les persones que tinguin notícia de fets controvertits relatius al que sigui objecte del judici.

Article 361. *Idoneïtat per ser testimonis.*

Poden ser testimonis totes les persones, excepte les que estiguin permanentment privades de raó o de l'ús de sentits respecte de fets sobre els quals únicament es pugui tenir coneixement per aquests sentits.

Els menors de catorze anys poden declarar com a testimonis si, a judici del tribunal, posseeixen el discerniment necessari per conèixer i per declarar veraçment.

Article 362. *Designació dels testimonis.*

En proposar la prova de testimonis, s'ha d'expressar la seva identitat i indicar, tant com sigui possible, el nom i els cognoms de cada un, la professió i el domicili o la residència.

També es pot fer la designació del testimoni expressant el càrrec que té o qualsevol altra circumstància d'identificació, així com el lloc en què pugui ser citat.

Article 363. *Limitació del nombre de testimonis.*

Les parts poden proposar tants testimonis com considerin convenient, però les despeses dels que excedeixin els tres per cada fet discutit són en tot cas per compte de la part que els hagi presentat.

Quan el tribunal hagi oït el testimoniatge d'almenys tres testimonis amb relació a un fet discutit, pot obviar les declaracions testificals que faltin, referents al mateix fet, si considera que amb les emeses ja ha quedat prou il·lustrat.

Article 364. *Declaració domiciliària del testimoni.*

1. Si per malaltia o un altre motiu dels esmentats en el paràgraf segon de l'apartat 4 de l'article 169 el tribunal considera que algun testimoni no pot comparèixer a la seu del tribunal, se li pot prendre declaració en el seu domicili bé directament, bé per mitjà d'auxili judicial, segons que l'esmentat domicili sigui o no a la demarcació del tribunal.

Les parts i els seus advocats poden assistir a la declaració i, si no hi poden comparèixer, se'ls ha d'autoritzar que presentin un interrogatori escrit previ amb les preguntes que desitgen formular al testimoni interrogat.

2. Quan, ateses les circumstàncies, el tribunal consideri prudent no permetre a les parts i als seus advocats que concorrin a la declaració domiciliària, s'ha de donar a les parts vista de les respostes obtingudes perquè puguin sol·licitar, dins el tercer dia, que es formulin al testimoni noves preguntes complementàries o que se li demanin els aclariments oportuns, d'acord amb el que preveu l'article 372.

Article 365. *Jurament o promesa dels testimonis.*

1. Abans de declarar, cada testimoni ha de prestar jurament o promesa de dir la veritat, amb la comminació de les penes establertes per al delictes de fals testimoni en causa civil, de les quals el tribunal l'ha d'instruir si manifesta que les ignora.

2. Quan es tracti de testimonis menors d'edat penal, no se'ls ha d'exigir jurament ni promesa de dir veritat.

Article 366. *Manera de declarar els testimonis.*

1. Els testimonis han de declarar separadament i successiva, per l'ordre en què estiguin consignats en les propostes, llevat que el tribunal trobi motiu per alterar-lo.

2. Els testimonis no s'han de comunicar entre si ni poden assistir uns a les declaracions d'altres.

A aquest fi, s'han d'adoptar les mesures que siguin necessàries.

Article 367. *Preguntes generals al testimoni.*

1. El tribunal ha de preguntar inicialment a cada testimoni, en tot cas:

1r El nom, els cognoms, l'edat, l'estat, la professió i el domicili.

2n Si ha estat o és cònjuge, parent per consanguinitat o afinitat, i en quin grau, d'algun dels litigants, els seus advocats o procuradors o si hi està lligat per vincles d'adopció, tutela o anàlegs.

3r Si és o ha estat dependent o està o ha estat al servei de la part que l'hagi proposat o del seu procurador o advocat o si ha tingut o té amb ells cap relació susceptible de provocar interessos comuns o contraposats.

4t Si té un interès directe o indirecte en l'afer o en un altre de semblant.

5è Si és amic íntim o enemic d'algun dels litigants o dels seus procuradors o advocats.

6è Si ha estat condemnat alguna vegada per fals testimoni.

2. En vista de les respostes del testimoni a les preguntes de l'apartat anterior, les parts poden manifestar al tribunal l'existència de circumstàncies relatives a la seva imparcialitat.

El tribunal pot interrogar el testimoni sobre aquestes circumstàncies i ha de fer que preguntes i respostes es consignin en una acta per a la deguda valoració de les declaracions en dictar sentència.

Article 368. *Contingut i admissibilitat de les preguntes que es formulin.*

1. Les preguntes que es plantegin al testimoni s'han de formular oralment, en sentit afirmatiu i amb la deguda claredat i precisió. No han d'incloure valoracions ni qualificacions, i si se n'hi incorporen, s'han de tenir per no formulades.

2. El tribunal ha de decidir sobre les preguntes plantejades en el mateix acte de l'interrogatori i admetre les que puguin ser conduents a la indagació de fets i circumstàncies controvertits, que tinguin relació amb l'objecte del judici.

S'han d'inadmetre les preguntes que no es refereixin als coneixements propis d'un testimoni segons l'article 360.

3. Si malgrat que hagi estat inadmesa es respon una pregunta, la resposta no ha de constar en acta.

Article 369. Impugnació de l'admissió de les preguntes i protesta contra la seva inadmissió.

1. En l'acte mateix de l'interrogatori, les parts diferents de qui hagi formulat la pregunta poden impugnar-ne l'admissió i fer notar les valoracions i les qualificacions que considerin improcedents i que, a judici seu, s'han de considerar no efectuades.

2. La part que es mostri disconforme amb la inadmissió de preguntes, ho pot manifestar i demanar que la seva protesta consti en acta.

Article 370. Examen del testimoni sobre les preguntes admeses. Testimoni perit.

1. Una vegada contestades les preguntes generals, el testimoni ha de ser examinat per la part que l'ha proposat, i si ha estat proposat per les dues parts s'ha de començar per les preguntes que formuli el demandant.

2. El testimoni ha de respondre en el seu nom, de paraula, sense valer-se de cap esborrany de respostes. Quan la pregunta es refereixi a comptes, llibres o documents, s'ha de permetre que els consulti abans de respondre.

3. En cada una de les seves respostes, el testimoni ha d'expressar la raó de ciència del que digui.

4. Quan el testimoni tingui coneixements científics, tècnics, artístics o pràctics sobre la matèria a què es refereixen els fets de l'interrogatori, el tribunal ha d'admetre les manifestacions que en virtut dels coneixements esmentats el testimoni afegeixi a les seves respostes sobre els fets.

Quant a aquestes manifestacions, les parts poden fer notar al tribunal la concurrència de qualsevol de les circumstàncies de rebuig detallades a l'article 343 d'aquesta Llei.

Article 371. Testimonis amb deure de guardar secret.

1. Quan, pel seu estat o la seva professió, el testimoni tingui el deure de guardar secret pel que fa als fets pels quals se l'interrogui, ho ha de manifestar enraonadament i el tribunal, considerant el fonament de la negativa a declarar, ha de decidir, mitjançant provisió, el que sigui procedent en dret. Si el testimoni queda alliberat de respondre, s'ha de fer constar a l'acta.

2. Si el testimoni allega que els fets pels quals li pregunten pertanyen a una matèria legalment declarada o classificada com de caràcter reservat o secret, el tribunal, en els casos en què ho consideri necessari per a la satisfacció dels interessos de l'administració de justícia, ha de demanar d'ofici a l'òrgan competent, mitjançant provisió, el document oficial que acrediti el caràcter esmentat.

El tribunal, comprovat el fonament de l'allegació del caràcter reservat o secret, ha de manar que s'uneixi el document a les actuacions i deixar constància de les preguntes afectades pel secret oficial.

Article 372. Intervenció de les parts en l'interrogatori i ampliació de l'interrogatori.

1. Una vegada respostes les preguntes formulades per l'advocat de la part que va proposar la prova testifical, els advocats de qualsevol de les altres parts poden plantejar al testimoni noves preguntes que considerin conduents per determinar els fets. El tribunal ha de repellar les preguntes que siguin impertinents o inútils.

En cas d'inadmissió d'aquestes preguntes, és aplicable el que disposa l'apartat 2 de l'article 369 sobre disconformitat amb la inadmissió.

2. Amb la finalitat d'obtenir aclariments i addicions, el tribunal també pot interrogar el testimoni.

Article 373. Acarament entre testimonis i entre els testimonis i les parts.

1. Quan els testimonis incorrin en contradiccions greus, el tribunal, d'ofici o a instància de part, pot acordar que se sotmetin a un acarament.

2. També es pot acordar que, segons les declaracions respectives, es faci un acarament entre les parts i algun o alguns testimonis.

3. Les actuacions a què es refereix aquest article s'han de sol·licitar al final de l'interrogatori i, en aquest cas, s'ha d'advertir el testimoni que no s'absenti perquè les dites actuacions es puguin fer a continuació.

Article 374. Manera de consignar les declaracions testificals.

Les declaracions testificals prestades en una vista o un judici s'han de documentar d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 146.

Article 375. Indemnitzacions als testimonis.

1. Els testimonis que declarin tenen dret a obtenir de la part que els va proposar una indemnització per les despeses i els perjudicis que la seva compareixença els hagi originat, sens perjudici del que es pugui acordar en matèria de costes. Si diverses parts proposen un mateix testimoni, l'import de la indemnització es prorrateja entre aquestes.

2. L'import de la indemnització l'ha de fixar el tribunal mitjançant interlocutòria, que ha de tenir en compte les dades i les circumstàncies que s'hagin aportat. La interlocutòria esmentada s'ha de dictar una vegada finalitzat el judici o la vista, i només és susceptible de recurs de reposició.

Si la part o les parts que l'han d'indemnitzar no ho fan en el termini de deu dies des de la fermesa de la resolució esmentada en el paràgraf anterior, el testimoni pot acudir directament al procediment de constrenyiment.

Article 376. Valoració de les declaracions de testimonis.

Els tribunals han de valorar la força probatòria de les declaracions dels testimonis d'acord amb les regles de la crítica sana, prenent en consideració la raó de ciència que hagin donat, les circumstàncies que concorrin en ells i, si s'escau, els rebuigs formulats i els resultats de la prova que s'hagi practicat sobre els rebuigs.

Article 377. Rebuigs dels testimonis.

1. Amb independència del que disposa l'apartat 2 de l'article 367, cada part pot rebutjar els testimonis proposats per la contrària en els quals concorrin algunes de les causes següents:

1r Ser o haver estat cònjuge o parent per consanguinitat o afinitat dins el quart grau civil de la part que l'hagi presentat o del seu advocat o procurador o estar relacionat amb ells per un vincle d'adopció, tutela o anàleg.

2n Ser el testimoni, en prestar declaració, dependent de qui l'hagi proposat o del seu procurador o advocat o estar al seu servei o trobar-se lligat amb algun d'ells per qualsevol relació de societat o interessos.

3r Tenir un interès directe o indirecte en l'afer de què es tracti.

4t Ser amic íntim o enemic d'una de les parts o del seu advocat o procurador.

5è Haver estat condemnat per fals testimoni.

2. La part proponent del testimoni també el pot rebutjar si posteriorment a la proposició arriba al seu coneixement l'existència d'alguna de les causes de rebuig que estableix l'apartat anterior.

Article 378. *Temps dels rebuigs.*

Els rebuigs s'han de formular des del moment en què s'admeti la prova testifical fins que comenci el judici o la vista, sens perjudici de l'obligació que tenen els testimonis de reconèixer qualsevol causa de rebuig en ser interrogats d'acord amb el que disposa l'article 367 d'aquesta Llei, cas en què es pot actuar de conformitat amb el que assenyala l'apartat 2 de l'article esmentat.

Article 379. *Prova i oposició sobre els rebuigs.*

1. Amb l'allegació dels rebuigs, es pot proposar la prova conduent a justificar-les, llevat de la testifical.

2. Si formulat el rebuig d'un testimoni, les altres parts no s'hi oposen dins el tercer dia següent a la formulació, s'ha d'entendre que reconeixen el fonament del rebuig. Si s'hi oposen, han d'allegar el que els sembli convenient, i poden aportar-hi documents.

3. Per a l'apreciació sobre el rebuig i la valoració de la declaració testifical, cal atènyer-se al que disposen l'apartat 2 de l'article 344 i l'article 376.

Article 380. *Interrogatori respecte dels fets que constin en informes escrits.*

1. Si, d'acord amb el número 4t de l'apartat 1 de l'article 265, o en un altre moment ulterior, a l'empara de l'apartat tercer del mateix precepte, s'han aportat a les actuacions informes sobre fets i aquests no han estat reconeguts com a certs per totes les parts a qui poden perjudicar, s'ha d'interrogar com a testimonis els autors dels informes, en la forma que preveu aquesta Llei, amb les regles especials següents:

1a No és procedent el rebuig del testimoni per raó d'interès en l'afer quan l'informe hagi estat elaborat per encàrrec d'una de les parts.

2a L'autor de l'informe, una vegada acreditada la seva habilitació professional, l'ha de reconèixer i ratificar-se en el contingut, abans que se li formulin les preguntes pertinents.

3a L'interrogatori s'ha de limitar als fets consignats en els informes.

2. Si els informes contenen també valoracions fonamentades en coneixements científics, artístics, tècnics o pràctics dels seus autors, cal atènyer-se al que disposa l'apartat 4 de l'article 370, sobre el testimoni perit.

Article 381. *Respostes escrites a càrrec de persones jurídiques i entitats públiques.*

1. Quan, sobre fets rellevants per al procés, sigui pertinent que n'emetin informe persones jurídiques i entitats públiques com a tals, perquè els fets es refereixen a la seva activitat, sense que es pugui individualitzar o sigui necessari individualitzar en persones físiques determinades el coneixement del que interressi per al procés, la part a qui convingui aquesta prova pot proposar que la persona jurídica o l'entitat, a requeriment del tribunal, respongui per escrit sobre els fets en els deu dies anteriors al judici o a la vista.

2. En la proposició de prova a què es refereix l'apartat anterior s'han d'expressar amb precisió els aspectes sobre els quals ha de versar la declaració o l'informe escrit. Les altres parts poden allegar el que considerin convenient i, en concret, si desitgen que s'afegixin altres aspectes a la petició de declaració escrita o es rectificuin o es complementin els que hagi expressat el proponent de la prova.

El tribunal, oïdes les parts, si s'escau, ha d'emetre resolució sobre la pertinència i la utilitat de la proposta, i determinar precisament, si s'escau, els termes de la qüestió o qüestions que hagin de ser objecte de la declaració de la persona jurídica o entitat i requerir-la perquè la presti i la remeti al tribunal en el temps establert, sota l'advertència de multa de 25.000 a 100.000 pesetes i de procedir, contra qui sigui personalment responsable de l'omissió, per desobediència a l'autoritat. La pràctica d'aquesta prova no suspèn el curs del procediment, llevat que el jutge ho consideri necessari per impedir la indefensió d'una part o de les dues parts.

Rebudes les respostes escrites, s'han de traslladar a les parts, als efectes del que preveu l'apartat següent.

3. En vista de les respostes escrites, o de la negativa o l'omissió de les respostes escrites, el tribunal pot disposar, d'ofici o a instància de qualsevol de les parts, mitjançant provisió, que sigui citada al judici o la vista la persona o les persones físiques el testimoniatge de les quals pugui ser pertinent i útil per aclarir o completar, si és fosca o incompleta, la declaració de la persona jurídica o l'entitat. També pot admetre, a instància de part, qualsevol prova pertinent i útil per contradir la declaració.

4. El que disposen els apartats anteriors no és aplicable a les entitats públiques quan, tractant-se de conèixer fets de les característiques que estableix l'apartat 1, se'n puguin obtenir certificacions o testimoniatges, susceptibles d'aportar-se com a prova documental.

5. A les declaracions que regulen els apartats anteriors s'han d'aplicar, tant com sigui possible, les altres normes d'aquesta secció.

SECCIÓ 8a DE LA REPRODUCCIÓ DE LA PARAULA, EL SO I LA IMATGE I DELS INSTRUMENTS QUE PERMETEN ARXIVAR I CONÈIXER DADES RELLEVANTS PER AL PROCÉS

Article 382. *Instrumentes de filmació, enregistrament i semblants. Valor probatori.*

1. Les parts poden proposar com a mitjà de prova la reproducció davant el tribunal de paraules, imatges i sons captats mitjançant instruments de filmació, enregistrament i altres de semblants. En proposar aquesta prova, la part pot acompanyar-la, si s'escau, d'una transcripció escrita de les paraules que conté el suport de què es tracti i que siguin rellevants per al cas.

2. La part que proposi aquest mitjà de prova pot aportar els dictàmens i els mitjans de prova instrumentals que consideri convenients. Les altres parts també poden aportar dictàmens i mitjans de prova quan qüestionin l'autenticitat i l'exactitud del que s'ha reproduït.

3. El tribunal ha de valorar les reproduccions a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article segons les regles de la crítica sana.

Article 383. *Acta de la reproducció i custòdia dels materials corresponents.*

1. Dels actes que es facin en aplicació de l'article anterior, se n'ha d'estendre l'acta oportuna, en la qual s'ha de consignar tot el que sigui necessari per a la identificació de les filmacions, els enregistraments i les

reproduccions portades a terme, així com, si s'escau, les justificacions i els dictàmens aportats o les proves practicades.

El tribunal pot acordar mitjançant provisió que es faci una transcripció literal de les paraules i les veus filmades o enregistrades, sempre que sigui de rellevància per al cas, la qual s'ha d'unir a l'acta.

2. El tribunal ha de conservar el material que contingui la paraula, la imatge o el so reproduïts, amb referència a les actuacions del judici, de manera que no tinguin alteracions.

Article 384. *Dels instruments que permetin arxivar, conèixer o reproduir dades rellevants per al procés.*

1. Els instruments que permetin arxivar, conèixer o reproduir paraules, dades, xifres i operacions matemàtiques portades a terme amb fins comptables o d'una altra classe que, pel fet de ser rellevants per al procés, hagin estat admesos com a prova, han de ser examinats pel tribunal pels mitjans que la part proponent porti o que el tribunal disposi utilitzar i de manera que les altres parts del procés puguin, amb idèntic coneixement que el tribunal, al·legar i proposar el que convingui al seu dret.

2. És aplicable als instruments que preveu l'apartat anterior el que disposa l'apartat 2 de l'article 382. La documentació en actuacions s'ha de fer de la manera més apropiada a la naturalesa de l'instrument, sota la fe del secretari judicial, que, si s'escau, també ha d'adoptar les mesures de custòdia que siguin necessàries.

3. El tribunal ha de valorar els instruments a què es refereix l'apartat primer d'aquest article d'acord amb les regles de la crítica sana aplicables a aquells segons la seva naturalesa.

SECCIÓ 9a DE LES PRESUMPCIONS

Article 385. *Presumpcions legals.*

1. Les presumpcions que la llei estableix dispensen de la prova del fet presumpte la part a la qual afavoreixi aquest fet.

Aquestes presumpcions només són admissibles quan la certesa del fet indicatiu del qual parteix la presumpció hagi quedat establerta mitjançant admissió o prova.

2. Quan la llei estableixi una presumpció llevat que hi hagi una prova en contra, es pot dirigir tant a provar la inexistència del fet presumpte com a demostrar que en el cas de què es tracti no hi ha l'enllaç que hi ha d'haver entre el fet que es presumeix i el fet provat o admès que fonamenta la presumpció.

3. Les presumpcions que estableix la llei admeten la prova en contra, llevat dels casos en què ho prohibeixi expressament.

Article 386. *Presumpcions judicials.*

1. A partir d'un fet admès o provat, el tribunal pot presumir la certesa, als efectes del procés, d'un altre fet, si entre el fet admès o demostrat i el presumpte hi ha un enllaç precís i directe segons les regles del criteri humà.

La sentència en què s'apliqui el paràgraf anterior ha d'incloure el raonament en virtut del qual el tribunal ha establert la presumpció.

2. Davant de la possible formulació d'una presumpció judicial, el litigant perjudicat sempre pot practicar la prova en contra a què es refereix l'apartat 2 de l'article anterior.

CAPÍTOL VII

De les qüestions incidentals

Article 387. *Concepte de qüestions incidentals.*

Són qüestions incidentals les que, sent diferents de les que constitueixen l'objecte principal del plet, hi tenen una relació immediata, així com les que se susciten pel que fa a pressupòsits i requisits processals d'influència en el procés.

Article 388. *Norma general sobre procediment.*

Les qüestions incidentals que no tinguin assenyalada en aquesta llei una altra tramitació, s'han de tractar en la forma que estableix aquest capítol.

Article 389. *Qüestions incidentals de pronunciament especial.*

Les qüestions incidentals són de pronunciament especial si exigeixen que el tribunal decideixi sobre aquestes separadament en la sentència abans d'entrar a decidir sobre el que és l'objecte principal del plet.

Aquestes qüestions no suspensen el curs ordinari del procés.

Article 390. *Qüestions incidentals de pronunciament previ. Suspensió del curs de la demanda.*

Quan les qüestions suposin, per la seva naturalesa, un obstacle a la continuació del judici pels seus tràmits ordinaris, s'ha de suspendre el curs de les actuacions fins que aquelles es resolguin.

Article 391. *Qüestions de pronunciament previ. Casos.*

A més dels que la llei determina expressament, es consideren en el cas de l'anterior les qüestions incidentals que es refereixin:

1r A la capacitat i la representació de qualsevol dels litigants, per fets ocorreguts després de l'audiència que regulen els articles 414 i següents.

2n Al defecte d'algun altre pressupòsit processal o a l'aparició d'un obstacle de la mateixa naturalesa, sempre que hagin sobrevingut després de l'audiència que preveuen els articles esmentats en el número anterior.

3r A qualsevol altra incidència que ocorri durant el judici i la resolució de la qual sigui absolutament necessària, de fet o de dret, per decidir sobre la continuació del judici pels seus tràmits ordinaris o la terminació.

Article 392. *Plantejament de les qüestions incidentals. Inadmissió de les que no ho siguin.*

1. Les qüestions incidentals s'han de plantejar per escrit, el qual s'ha d'acompanyar dels documents pertinents i en el qual s'ha de proposar la prova que sigui necessària, i s'ha d'indicar si, a judici de qui proposi la qüestió, s'ha de suspendre o no el curs normal de les actuacions fins que es resolgui.

2. El tribunal ha de repel·lir, mitjançant interlocutòria, el plantejament de qualsevol qüestió que no estigui en cap dels casos anteriors.

Article 393. *Admissió, substanciació i decisió de les qüestions incidentals.*

1. En el procediment ordinari no s'admet el plantejament de cap qüestió incidental una vegada iniciat

el judici, i en el verbal, una vegada admesa la prova proposada.

2. En la provisió succintament motivada en què s'admeti el plantejament de la qüestió, s'ha de resoldre si s'ha de considerar de pronunciament previ o especial, i suspendre, en el primer cas, el curs ordinari de les actuacions.

3. Traslladat a les altres parts l'escrit en què es planteji la qüestió, poden contestar el que considerin oportú en el termini de cinc dies i, transcorregut aquest termini, el tribunal ha de citar les parts a una compareixença, que s'ha de celebrar de conformitat amb el que es disposa per a les vistes dels judicis verbals.

4. Formulades les alegacions i practicada, si s'escau, la prova que s'admeti a la mateixa vista, si la qüestió és de pronunciament previ, s'ha de dictar, en el termini de deu dies, interlocutòria que resolgui la qüestió i disposi el que sigui procedent respecte de la continuació del procés.

Si la qüestió és de pronunciament especial s'ha de resoldre, amb la deguda separació, en la sentència definitiva.

5. Quan la qüestió es resolgui mitjançant interlocutòria, si aquesta acorda posar fi al procés, s'hi pot presentar recurs d'apel·lació, i si decideix la seva continuació, no s'hi pot presentar cap recurs, sens perjudici que la part perjudicada pugui impugnar la resolució en apel·lar la sentència definitiva.

CAPÍTOL VIII

De la condemna a costes

Article 394. *Condemna a les costes de la primera instància.*

1. En els processos declaratius, les costes de la primera instància s'han d'imposar a la part que hagi vist rebutjades totes les seves pretensions, llevat que el tribunal aprecii, i així ho raoni, que el cas presentava seriosos dubtes de fet o de dret.

Per apreciar, a l'efecte de condemna a costes, que el cas és jurídicament dubtós s'ha de tenir en compte la jurisprudència dictada en casos similars.

2. Si l'estimació o la desestimació de les pretensions és parcial, cada part ha d'abonar les costes causades a instància seva i les comunes per meitat, llevat que hi hagi mèrits per imposar-les a una d'elles pel fet d'haver litigat amb temeritat.

3. Quan, en aplicació del que disposa l'apartat 1 d'aquest article, s'imposin les costes al litigant vençut, aquest només està obligat a pagar, de la part que correspongui als advocats i altres professionals que no estiguin subjectes a tarifa o aranzel, una quantitat total que no excedeixi la tercera part de la quantia del procés, per cada un dels litigants que hagin obtingut tal pronunciament; amb aquests únics efectes, les pretensions inestimables s'han de valorar en tres milions de pessetes, llevat que, atesa la complexitat de l'afer, el tribunal disposi una altra cosa.

No s'ha d'aplicar el que disposa el paràgraf anterior quan el tribunal declari la temeritat del litigant condemnat a costes.

Quan el condemnat a costes sigui titular del dret d'assistència jurídica gratuïta, únicament està obligat a pagar les costes causades en defensa de la part contrària en els casos que assenyala expressament la Llei d'assistència jurídica gratuïta.

4. En cap cas no s'han d'imposar les costes al ministeri fiscal en els processos en què intervingui com a part.

Article 395. *Condemna a costes en cas d'assentiment.*

1. Si el demandat assenteix a la demanda abans de contestar-la, no és procedent imposar les costes llevat que el tribunal, raonant-ho degudament, aprecii mala fe en el demandat.

S'entén que, en tot cas, hi ha mala fe, si abans de presentada la demanda s'ha formulat al demandat un requeriment fefaent i justificat de pagament, o si s'ha dirigit contra aquesta una demanda de conciliació.

2. Si l'assentiment es produeix després de la contestació a la demanda, s'ha d'aplicar l'apartat 1 de l'article anterior.

Article 396. *Condemna a costes quan el procés acabi per desistiment.*

1. Si el procés acaba per desistiment de l'actor, que no hagi de ser consentit pel demandat, l'actor ha de ser condemnat a totes les costes.

2. Si el desistiment que posa fi al procés és consentit pel demandat o demandats, no s'ha de condemnar a costes cap dels litigants.

Article 397. *Apel·lació en matèria de costes.*

El que disposa l'article 394 és aplicable per resoldre en segona instància el recurs d'apel·lació en què s'impugni la condemna o la falta de condemna a les costes de la primera instància.

Article 398. *Costes en apel·lació, recurs extraordinari per infracció processal i cassació.*

1. Quan siguin desestimades totes les pretensions d'un recurs d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o cassació, s'ha d'aplicar, quant a les costes del recurs, el que disposa l'article 394.

2. En cas d'estimació total o parcial d'un recurs d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o cassació, no s'ha de condemnar cap dels litigants a les costes de l'esmentat recurs.

TÍTOL II

Del judici ordinari

CAPÍTOL I

De les alegacions inicials

SECCIÓ 1a DE LA DEMANDA I EL SEU OBJECTE

Article 399. *La demanda i el seu contingut.*

1. El judici comença per demanda, en la qual, consignades d'acord amb el que estableix l'article 155 les dades i les circumstàncies d'identificació de l'actor i del demandat i el domicili o la residència en què poden ser citats, s'han d'exposar numerats i separats els fets i els fonaments de dret i s'ha de fixar amb claredat i precisió el que es demani.

2. Juntament amb la designació de l'actor s'ha de fer menció del nom i els cognoms del procurador i de l'advocat, quan hi intervinguin.

3. Els fets s'han de narrar de manera ordenada i clara a fi de facilitar que el demandat els admeti o els negui en contestar. Amb el mateix ordre i la mateixa claredat s'han d'expressar els documents, els mitjans i els instruments que s'aportin en relació amb els fets que fonamentin les pretensions i, finalment, s'han de

formular valoracions o raonaments sobre aquests si semblen convenients per al dret del litigant.

4. En els fonaments de dret, a més dels que es refereixin a l'afer de fons plantejat, s'hi han d'incloure, amb la separació adequada, les alegacions que siguin procedents sobre capacitat de les parts, representació de les parts o del procurador, jurisdicció, competència i classe de judici en què s'ha de substanciar la demanda, així com sobre qualsevol altre fet del qual pugui dependre la validesa del judici i la procedència d'una sentència sobre el fons.

5. En la petició, quan els pronunciaments judicials que es pretenguin siguin diversos, s'han d'expressar amb la separació deguda. Les peticions formulades subsidiàriament, en el cas que les principals siguin desestimades, s'han de fer constar pel seu ordre i separadament.

Article 400. *Preclusió de l'alegació de fets i fonaments jurídics.*

1. Quan el que es demani en la demanda es pugui fonamentar en diferents fets o en diferents fonaments o títols jurídics, se n'han d'aduir tants com se'n coneguin o es puguin invocar en el moment d'interposar-la, sense que sigui admissible reservar-ne l'alegació per a un procés ulterior.

La càrrega de l'alegació a què es refereix el paràgraf anterior s'ha d'entendre sens perjudici de les alegacions complementàries o de fets nous o de nova notícia permeses en aquesta Llei en moments posteriors a la demanda i a la contestació.

2. D'acord amb el que disposa l'apartat anterior, a efectes de litispendència i de cosa jutjada, els fets i els fonaments jurídics adduïts en un litigi s'han de considerar els mateixos que els alegats en un altre judici anterior si s'haguessin pogut allegar en aquest.

Article 401. *Moment preclusiu de l'acumulació d'accions. Ampliació objectiva i subjectiva de la demanda.*

1. No es permet l'acumulació d'accions un cop contestada la demanda.

2. Abans de la contestació es pot ampliar la demanda per acumular noves accions a les ja exercides o per adreçar-les contra nous demandats. En aquest cas, el termini per contestar la demanda es torna a comptar des del trasllat de l'ampliació de la demanda.

Article 402. *Oposició a l'acumulació d'accions.*

El demandat es pot oposar en la contestació a la demanda a l'acumulació pretesa quan no s'ajusti al que disposen els articles 71 i següents d'aquesta Llei. Sobre aquesta oposició s'ha d'emetre resolució en l'audiència prèvia al judici.

Article 403. *Admissió i casos excepcionals d'inadmissió de la demanda.*

1. Les demandes només s'han d'inadmetre en els casos i per les causes que preveu expressament aquesta Llei.

2. No s'han d'admetre les demandes de responsabilitat contra jutges i magistrats pels danys i els perjudicis que, per dol, culpa o ignorància inexcusable, irroguin en l'exercici de les seves funcions mentre no sigui ferma la resolució que posi fi al procés en què se suposi causat el greuge. Tampoc no s'han d'admetre aquestes demandes si no s'ha reclamat o interposat recurs oportunament en el procés contra l'acte o l'omissió que es consideri causant dels danys i els perjudicis.

3. Tampoc no s'han d'admetre les demandes quan no s'hi adjuntin els documents que la llei exigeixi expressament per admetre-les o no s'hagin intentat conciliacions o efectuat requeriments, reclamacions o consignacions que s'exigeixin en casos especials.

Article 404. *Admissió de la demanda, citació del demandat i termini per a la contestació.*

El tribunal, una vegada examinada d'ofici la seva jurisdicció i competència objectiva i, quan sigui procedent, territorial, ha de dictar interlocutòria en què admeti la demanda i traslladar la demanda al demandat perquè la contesti en el termini de vint dies.

SECCIÓ 2a DE LA CONTESTACIÓ A LA DEMANDA I DE LA RECONVENCIÓ

Article 405. *Contestació i forma de la contestació a la demanda.*

1. En la contestació a la demanda, que s'ha de redactar en la forma que preveu l'article 399, el demandat ha d'exposar els fonaments de la seva oposició a les pretensions de l'actor i allegar les excepcions materials que consideri convenient. Si considera inadmissible l'acumulació d'accions, ho ha de manifestar i expressar les raons de la inadmissibilitat. També pot manifestar en la contestació el seu assentiment a alguna o algunes de les pretensions de l'actor, com també a una part de l'única pretensió adduïda.

2. En la contestació a la demanda s'han de negar o admetre els fets adduïts per l'actor. El tribunal pot considerar el silenci o les respostes evasives del demandat com a admissió tàcita dels fets que li siguin perjudicials.

3. El demandat també ha d'aduir, en la contestació a la demanda, les excepcions processals i la resta d'alegacions que posin en relleu tot el que obsti a la prosecució vàlida i al terme del procés mitjançant sentència sobre el fons.

Article 406. *Contingut i forma de la reconvençió. Inadmissibilitat de la reconvençió no connexa amb la demanda i de la reconvençió implícita.*

1. En contestar la demanda, el demandat pot, per mitjà de reconvençió, formular la pretensió o les pretensions que cregui que li competeixen respecte del demandant. Només s'ha d'admetre la reconvençió si hi ha connexió entre les seves pretensions i les que siguin objecte de la demanda principal.

2. No s'ha d'admetre la reconvençió quan el jutjat no tingui competència objectiva per raó de la matèria o de la quantia o quan l'acció que s'exerceixi s'hagi de tractar en un judici de diferent tipus o naturalesa.

No obstant això, es pot exercir mitjançant la reconvençió l'acció connexa que, per raó de la quantia, s'hagi de tractar en un judici verbal.

3. La reconvençió s'ha de proposar a continuació de la contestació i s'ha d'ajustar al que estableix l'article 399 per a la demanda. La reconvençió ha d'expressar amb claredat la tutela judicial concreta que es pretén obtenir respecte de l'actor i, si s'escau, d'altres subjectes. En cap cas no s'ha de considerar formulada la reconvençió en l'escrit del demandat que finalitzi sol·licitant la seva absolució respecte de la pretensió o les pretensions de la demanda principal.

4. És aplicable a la reconvençió el que disposa per a la demanda l'article 400.

Article 407. *Destinatari de la demanda de reconvençió. Contestació a la reconvençió.*

1. La reconvençió es pot adreçar també contra subjectes no demandants, sempre que es puguin considerar litisconsorts voluntaris o necessaris de l'actor reconvingut per la seva relació amb l'objecte de la demanda de reconvençió.

2. L'actor reconvingut i els subjectes expressats en l'apartat anterior poden contestar la reconvençió en el termini de vint dies a partir de la notificació de la demanda de reconvençió. Aquesta contestació s'ha d'ajustar al que disposa l'article 405.

Article 408. *Tractament processal de l'allegació de compensació i de la nul·litat del negoci jurídic en què es fonamenta la demanda. Cosa jutjada.*

1. Si, davant de la pretensió actora de condemna al pagament d'una quantitat de diners, el demandat allega l'existència de crèdit compensable, l'allegació pot ser controvertida per l'actor en la forma prevista per a la contestació a la reconvençió, encara que el demandat només pretengui la seva absolució i no la condemna al saldo que pugui resultar a favor seu.

2. Si el demandat addueix en defensa seva fets determinants de la nul·litat absoluta del negoci en què es fonamenta la pretensió o les pretensions de l'actor i en la demanda s'ha donat per suposada la validesa del negoci, l'actor pot demanar al tribunal, que així ho ha d'acordar, mitjançant provisió, contestar la referida allegació de nul·litat en el mateix termini establert per a la contestació a la reconvençió.

3. La sentència que es dicti en definitiva ha de resoldre sobre els punts a què es refereixen els apartats anteriors d'aquest article i els pronunciaments que contingui la sentència sobre aquests punts tenen força de cosa jutjada.

Article 409. *Substanciació i decisió de les pretensions de la contestació i la reconvençió.*

Les pretensions que el demandat dedueixi en la contestació i, si s'escau, en la reconvençió, s'han de substanciar i resoldre al mateix temps i en la mateixa forma que les que siguin objecte de la demanda principal.

SECCIÓ 3a DELS EFECTES DE LA LITISPENDÈNCIA DEL PROCÉS

Article 410. *Començament de la litispendència.*

La litispendència, amb tots els seus efectes processals, es produeix des de la interposició de la demanda, si després és admesa.

Article 411. *Perpetuació de la jurisdicció.*

Les alteracions que una vegada iniciat el procés es produeixin pel que fa al domicili de les parts, la situació de la cosa litigiosa i l'objecte del judici no modifiquen la jurisdicció i la competència, que es determinen segons el que s'acrediti en el moment inicial de la litispendència.

Article 412. *Prohibició del canvi de demanda i modificacions admissibles.*

1. Establert el que sigui objecte del procés en la demanda, en la contestació i, si s'escau, en la reconvençió, les parts no ho poden alterar posteriorment.

2. El que disposa l'apartat anterior s'ha d'entendre sens perjudici de la facultat de formular allegacions complementàries, en els termes que preveu aquesta Llei.

Article 413. *Influència del canvi de circumstàncies en la sentència sobre el fons. Satisfacció extraprocessal. Pèrdua d'interès legítim.*

1. No s'han de tenir en compte en la sentència les innovacions que, després d'iniciat el judici, introdueixin les parts o tercers a l'estat de les coses o de les persones que hagi donat origen a la demanda i, si s'escau, a la reconvençió, llevat que la innovació privi definitivament d'interès legítim les pretensions que s'hagin deduït en la demanda o en la reconvençió, perquè han estat satisfetes extraprocessalment o per qualsevol altra causa.

2. Quan, segons el que preveu l'apartat anterior, les pretensions hagin quedat privades d'interès legítim, cal atènyer-se al que disposa l'article 22.

CAPÍTOL II

De l'audiència prèvia al judici

Article 414. *Finalitat, moment processal i subjectes que intervenen en l'audiència.*

1. Una vegada contestada la demanda i, si s'escau, la reconvençió, o transcorreguts els terminis corresponents, el tribunal, dins el tercer dia, ha de convocar les parts a una audiència, que s'ha de celebrar en el termini de vint dies des de la convocatòria.

Aquesta audiència s'ha de portar a terme, de conformitat amb el que estableixen els articles següents, per intentar un acord o una transacció de les parts que posi fi al procés, examinar les qüestions processals que puguin obstar a la prossecució del procés i a la terminació mitjançant sentència sobre el seu objecte, fixar amb precisió el dit objecte i els aspectes, de fet o de dret, sobre els quals hi hagi controvèrsia entre les parts i, si s'escau, proposar i admetre la prova.

2. Les parts han de comparèixer a l'audiència assistides d'un advocat.

A l'efecte de l'intent d'acord o de transacció, quan les parts no hi concorren personalment sinó per mitjà del seu procurador, li han d'atorgar poder per renunciar, assentir o transigir. Si no hi concorren personalment ni atorguen aquell poder, se les ha de considerar no comparegudes a l'audiència.

3. Si no compareix a l'audiència cap de les parts, se n'ha d'estendre acta i fer-ho constar, i el tribunal, sense més tràmits, ha de dictar interlocutòria de sobreseïment del procés i ordenar que s'arxivin les actuacions.

També s'ha de sobreseure el procés si només concorre a l'audiència el demandat i no allega interès legítim que continuï el procediment perquè es dicti sentència sobre el fons. Si és el demandat qui no hi concorre, l'audiència s'ha d'entendre amb l'actor en el que sigui procedent.

4. Quan falti a l'audiència l'advocat del demandant, s'ha de sobreseure el procés, llevat que el demandat allegui interès legítim en la continuació del procediment perquè es dicti sentència sobre el fons. Si falta l'advocat del demandat, l'audiència s'ha de seguir amb el demandant en el que sigui procedent.

Article 415. *Intent de conciliació o transacció. Sobreseïment per desistiment bilateral. Homologació i eficàcia de l'acord.*

1. Comparegudes les parts, el tribunal ha de declarar obert l'acte i comprovar si subsisteix el litigi entre aquestes.

Si manifesten que han arribat a un acord o es mostren disposades a concloure'l de manera immediata, poden desistir del procés o sol·licitar al tribunal que homologui el que han acordat.

En aquest cas, el tribunal ha d'examinar prèviament la concurrència dels requisits de capacitat jurídica i poder de disposició de les parts o dels seus representants degudament acreditats que assisteixin a l'acte.

2. L'acord homologat judicialment té els efectes que la llei atribueix a la transacció judicial i es pot portar a efecte pels tràmits previstos per a l'execució de sentències i convenis aprovats judicialment. Es pot impugnar l'acord esmentat per les causes i en la forma previstes per a la transacció judicial.

3. Si les parts no han arribat a un acord o no es mostren disposades a concloure'l de manera immediata, l'audiència ha de continuar segons el que preveuen els articles següents.

Article 416. Examen i resolució de qüestions processals, amb exclusió de les relatives a jurisdicció i competència.

1. Descartat l'acord entre les parts, el tribunal ha d'emetre resolució, de la manera que preveuen els articles següents, sobre qualsevol circumstància que pugui impedir la prossecució vàlida i el terme del procés mitjançant sentència sobre el fons i, especialment, sobre les següents:

- 1a Falta de capacitat dels litigants o de representació en les seves diverses classes;
- 2a Cosa jutjada o litispendència;
- 3a Falta del litisconsorci degut;
- 4a Inadequació del procediment;
- 5a Defecte legal en la manera de proposar la demanda o, si s'escau, la reconvençió, per falta de claredat o precisió en la determinació de les parts o de la petició que se'n dedueix.

2. A l'audiència, el demandat no pot impugnar la falta de jurisdicció o de competència del tribunal, que va haver de proposar en forma de declinatòria segons el que disposen els articles 63 i següents d'aquesta Llei.

El que disposa el paràgraf anterior s'entén sens perjudici del que preveu la llei sobre apreciació pel tribunal, d'ofici, de la seva falta de jurisdicció o de competència.

Article 417. Ordre d'examen de les qüestions processals i la seva resolució.

1. Quan l'audiència tracti sobre diverses circumstàncies de les esmentades a l'article anterior, s'han d'examinar i resoldre per l'ordre en què apareixen en els articles següents.

2. Quan sigui objecte de l'audiència més d'una de les qüestions i circumstàncies de l'article anterior, el tribunal, dins els cinc dies següents a l'audiència, s'ha de pronunciar en una mateixa interlocutòria sobre totes les suscitades que, de conformitat amb els articles següents, no resolgui oralment en la mateixa audiència.

Article 418. Defectes de capacitat o representació. Efectes de la no-esmena o correcció. Declaració de rebellia.

1. Quan el demandat hagi al·legat en la contestació o l'actor addueixi en l'audiència defectes de capacitat o representació que siguin esmenables o susceptibles de correcció, es poden solucionar o corregir a l'acte i, si no és possible en aquell moment, s'ha de concedir per a això un termini no superior a deu dies, amb suspensió, entretant, de l'audiència.

2. Quan el defecte o la manca no siguin esmenables ni corregibles o no s'esmenin o es corregeixin en el termini concedit, s'ha de donar per conclusa l'audiència

i s'ha de dictar interlocutòria que posi fi al procés, llevat del que disposa l'apartat següent d'aquest precepte.

3. Si el defecte no esmenat afecta la personació en forma del mandat, se l'ha de declarar en rebellia, sense que quedi constància dels actes que hagi portat a terme en actuacions.

Article 419. Admissió de l'acumulació d'accions.

Una vegada suscitades i resoltes, si s'escau, les qüestions de capacitat i representació, si en la demanda s'han acumulat diverses accions i el demandat s'ha oposat motivadament a l'acumulació en la contestació, el tribunal, oïnt prèviament l'actor en la mateixa audiència, ha d'emetre resolució oralment sobre la procedència i l'admissibilitat de l'acumulació. L'audiència i el procés han de seguir el seu curs respecte de l'acció o les accions que, segons la resolució judicial, puguin constituir l'objecte del procés.

Article 420. Possible integració voluntària del litigi. Resolució en casos controvertits de litisconsorci necessari.

1. Quan el demandat hagi al·legat en la contestació la falta del litisconsorci degut, l'actor pot presentar en l'audiència, amb les còpies corresponents, un escrit en què adreça la demanda als subjectes que el demandat consideri que han de ser els seus litisconsorts, i el tribunal, si considera procedent el litisconsorci, ho ha de declarar i ordenar que se citin els nous demandats perquè contestin la demanda, amb suspensió de l'audiència.

El demandant, en adreçar la demanda als litisconsorts, només pot afegir a les al·legacions de la demanda inicial aquelles altres imprescindibles per justificar les previsions contra els nous demandats, sense alterar substancialment la raó petitòria.

2. Si l'actor s'oposa a la falta de litisconsorci, adduïda pel demandat, el tribunal ha d'oïr les parts sobre aquest punt i, quan la dificultat o la complexitat de l'afer ho aconselli, ho pot resoldre mitjançant interlocutòria que ha de dictar en el termini dels cinc dies següents a l'audiència. En tot cas, aquesta ha de prosseguir per a la resta de les seves finalitats.

3. Si el tribunal entén procedent el litisconsorci, ha de concedir a l'actor el termini que consideri oportú per constituir-lo, que no pot ser inferior a deu dies. Els nous demandats poden contestar la demanda dins el termini que estableix l'article 404, i queda entretant en suspens, per al demandant i per al demandat inicials, el curs de les actuacions.

4. Transcorregut el termini atorgat a l'actor per constituir el litisconsorci sense haver aportat còpies de la demanda i documents annexos, adreçades a nous demandats, s'ha de posar fi al procés i s'han d'arxivar definitivament les actuacions.

Article 421. Resolució en casos de litispendència o cosa jutjada.

1. Quan el tribunal aprecii la litispendència d'un altre judici o l'existència de resolució ferma sobre un objecte idèntic, d'acord amb el que disposen els apartats 2 i 3 de l'article 222, ha de donar per finalitzada l'audiència i dictar, en el termini dels cinc dies següents, interlocutòria de sobreseïment.

Tanmateix, no se sobreseu el procés en cas que, d'acord amb l'apartat 4 de l'article 222, l'efecte d'una sentència ferma anterior hagi de ser vinculant per al tribunal que coneix del procés posterior.

2. Si el tribunal considera inexistent la litispendència o la cosa jutjada, ho ha de declarar així, motivadament,

a l'acte i ha de decidir que l'audiència prossegueixi per a la resta de les seves finalitats.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, quan la dificultat o la complexitat de les qüestions suscitades sobre litispendència o cosa jutjada ho aconsellin, també pot emetre resolució sobre aquestes qüestions mitjançant interlocutòria, dins els cinc dies següents a l'audiència, que ha de prosseguir en tot cas per a la resta de les seves finalitats. Si és necessari emetre resolució sobre alguna qüestió de fet, les actuacions oportunes, que ha d'ordenar el tribunal, s'han de practicar dins el termini abans esmentat.

Article 422. Resolució en casos d'inadequació de procediment per raó de la quantia.

1. Si l'al·legació de procediment inadequat formulada en la contestació a la demanda es fonamenta en disconformitat amb el valor de la cosa litigiosa o amb la manera de calcular, segons les regles legals, l'interès econòmic de la demanda, el tribunal ha d'oír les parts en l'audiència i ha de resoldre a l'acte el que sigui procedent, atenint-se, si s'escau, a l'acord a què puguin arribar les parts respecte del valor de la cosa litigiosa.

2. Si no hi ha acord sobre el valor de la cosa litigiosa, el tribunal, en la mateixa audiència, ha de decidir oralment, de forma motivada, el que sigui procedent, prenent en compte els documents, els informes i qualsevol altre element útil per calcular el valor, que les parts hagin aportat.

Si escau continuar els tràmits del judici verbal, s'ha de posar fi a l'audiència i citar les parts per a la vista del dit judici, llevat que la demanda aparegui interposada fora del termini de caducitat que, per raó de la matèria, estableixi la llei. En aquest cas, s'ha de declarar sobresegut el procés.

Article 423. Resolució en casos d'inadequació de procediment per raó de la matèria.

1. Quan l'al·legació de procediment inadequat es fonamenti en el fet de no correspondre el que se segueix a la matèria objecte del procés, el tribunal, oïdes les parts en l'audiència, pot decidir motivadament a l'acte el que sigui procedent, i si considera infundada l'al·legació, l'audiència ha de prosseguir per a la resta de les seves finalitats.

2. Si la complexitat de l'afer ho aconsella, el tribunal també pot decidir el que sigui procedent sobre el procediment que s'ha de seguir, dins els cinc dies següents a l'audiència, que ha de prosseguir en tot cas per a la resta de les seves finalitats.

3. Si el procediment adequat és el del judici verbal, en declarar-ho així s'ha de disposar la citació de les parts per a la vista, llevat que la demanda aparegui interposada fora del termini de caducitat que, per raó de la matèria, estableixi la llei. En aquest cas, s'ha de declarar sobresegut el procés.

També s'ha de disposar el sobreseïment si, en iniciar-se la vista, no apareixen complerts els requisits especials que les lleis exigeixin, per raó de la matèria, per a l'admissió de la demanda.

Article 424. Activitat i resolució en cas de demanda defectuosa.

1. Si el demandat al·lega en la contestació a la demanda la falta de claredat o de precisió de la demanda en la determinació de les parts o en les pretensions deduïdes, o si l'actor adueix en l'audiència els mateixos defectes en la contestació o en la reconvecció, o si, d'ofici, el tribunal hi aprecia els uns o els altres, ha d'ad-

metre en l'acte de l'audiència els aclariments o les precisions que siguin oportuns.

2. En cas que no es formulin aclariments i precisions, el tribunal només ha de decretar el sobreseïment del plet si no és en absolut possible determinar en què consisteixen les pretensions de l'actor o, si s'escau, del demandat en la reconvecció, o davant de quins subjectes jurídics es formulen les pretensions.

Article 425. Decisió judicial en casos de circumstàncies processals anàlogues a les previstes expressament.

La resolució de circumstàncies al·legades o posades de manifest d'ofici, que no estiguin compreses en l'article 416, s'ha d'ajustar a les regles que estableixen aquests preceptes per a les anàlogues.

Article 426. Al·legacions complementàries i aclaridores. Pretensions complementàries. Fets esdevinguts o coneguts posteriorment a la demanda i la contestació. Presentació de documents sobre aquests aspectes.

1. En l'audiència, els litigants, sense alterar substancialment les seves pretensions ni els fonaments de les pretensions exposats en els seus escrits, poden fer al·legacions complementàries en relació amb el que s'ha exposat de contrari.

2. Les parts també poden aclarir les al·legacions que hagin formulat i rectificar aspectes secundaris de les seves pretensions, sempre sense alterar-les ni alterar-ne els fonaments.

3. Si una part pretén afegir alguna petició accessòria o complementària de les formulades en els seus escrits, s'ha d'admetre l'addició si la part contrària s'hi mostra conforme. Si s'hi oposa, el tribunal ha de decidir sobre l'admissibilitat de l'addició, que només ha d'acordar quan entengui que el seu plantejament en l'audiència no impedeix a la part contrària exercitar el seu dret de defensa en condicions d'igualtat.

4. Si després de la demanda o de la contestació s'esdevé algun fet rellevant per fonamentar les pretensions de les parts en el plet, o ha arribat a notícia de les parts algun fet anterior d'aquelles característiques, el poden al·legar a l'audiència.

Es aplicable a l'al·legació de fet nou o de nova notícia el que disposa l'apartat 4 de l'article 286.

5. En l'acte de l'audiència, les parts poden aportar documents i dictàmens que es justifiquin pel que fa a les al·legacions complementàries, les rectificacions, les peticions, les addicions i els fets nous a què es refereixen els apartats anteriors d'aquest article.

A la presentació d'aquests documents, segons les seves classes, li és aplicable el que disposen els articles 267 i 268 d'aquesta llei.

6. El tribunal també pot requerir les parts perquè facin els aclariments o les precisions necessaris respecte als fets i als arguments que contenen els seus escrits de demanda o contestació. Si aquests aclariments o aquestes precisions no s'efectuen, el tribunal ha d'advertir les parts que pot considerar-los conformes en relació amb els fets i els arguments adduïts de contrari.

Article 427. Posició de les parts davant els documents i els dictàmens presentats.

1. En l'audiència, cada part s'ha de pronunciar sobre els documents aportats de contrari fins en aquell moment i manifestar si els admet, els impugna o els reconeix o, si s'escau, si proposa una prova respecte de la seva autenticitat.

2. Les parts, si és el cas, han d'expressar el que convingui al seu dret respecte dels dictàmens pericials presentats fins en aquell moment, admetent-los, contradient-los o proposant que siguin ampliat en els aspectes que determinin. També s'han de pronunciar sobre els informes que s'hagin aportat a l'empara del número 5è de l'apartat 1 de l'article 265.

3. Si les alegacions o les pretensions a què es refereixen els tres primers apartats de l'article 426 susciten en totes o en alguna de les parts la necessitat d'aportar al procés algun dictamen pericial, ho poden fer dins el termini que estableix l'apartat segon de l'article 338.

4. En el mateix cas de l'apartat anterior, les parts que assisteixin a l'audiència, en lloc d'aportar el dictamen del perit que lliurement designin, poden sol·licitar, en la mateixa audiència, la designació pel tribunal d'un perit que dictamini. Aquesta sol·licitud s'ha de resoldre d'acord amb el que estableix la secció 5a del capítol VI del títol I del llibre II d'aquesta Llei.

Article 428. *Fixació dels fets controvertits i possible sentència immediata.*

1. Si s'escau, l'audiència ha de continuar perquè les parts o els seus defensors, amb el tribunal, fixin els fets sobre els quals hi ha conformitat i disconformitat dels litigants.

2. En vista de l'objecte de la controvèrsia, el tribunal pot exhortar les parts o els seus representants i els seus advocats perquè arribin a un acord que posi fi al litigi. Si s'escau, és aplicable a l'acord el que disposa l'article 415 d'aquesta Llei.

3. Si les parts no posen fi al litigi mitjançant un acord, de conformitat amb l'apartat anterior, però estan conformes amb tots els fets i la discrepància queda reduïda a una qüestió o unes qüestions jurídiques, el tribunal ha de dictar sentència dins de vint dies a partir de l'endemà de la terminació de l'audiència.

Article 429. *Proposició i admissió de la prova. Assenyalament del judici.*

1. Si no hi ha acord de les parts per finalitzar el litigi ni hi ha conformitat sobre els fets, l'audiència ha de prosseguir per a la proposició i l'admissió de la prova.

Quan el tribunal consideri que les proves proposades per les parts poden ser insuficients per a l'aclariment dels fets controvertits, ho ha de posar de manifest a les parts i indicar el fet o els fets que, a judici seu, es poden veure afectats per la insuficiència probatòria. En efectuar aquesta manifestació, el tribunal, cenyint-se als elements probatoris l'existència dels quals resulti de les actuacions, pot assenyalar també la prova o les proves que considera convenient de practicar.

En el cas a què es refereix el paràgraf anterior, les parts poden completar o modificar les seves proposicions de prova en vista del que hagi manifestat el tribunal.

2. Una vegada admeses les proves pertinents i útils, el tribunal ha de procedir a assenyalar la data del judici, que s'ha de celebrar en el termini d'un mes des de la conclusió de l'audiència.

3. A sol·licitud de part, quan tota la prova o una gran part de la prova s'hagi de fer fora del lloc en què tingui la seu el tribunal que conegui del plet, es pot acordar que el judici es faci dins el termini de dos mesos.

4. Les proves que no s'hagin de practicar en l'acte del judici s'han de dur a terme abans d'aquest.

5. Les parts han d'indicar quins testimonis i perits es comprometen a presentar en el judici i quins, contràriament, han de ser citats pel tribunal. La citació s'ha d'acordar en l'audiència i s'ha de fer amb l'antelació suficient.

Les parts també han d'assenyalar quines declaracions i interrogatoris consideren que s'han de fer per mitjà de l'auxili judicial. El tribunal ha de decidir el que sigui procedent sobre això i, en cas que consideri necessari sol·licitar l'auxili judicial, ha d'acordar a l'acte la remissió dels exhorts oportuns i ha de donar a les parts un termini de tres dies a l'efecte que presentin, quan sigui necessari, una llista de preguntes. En qualsevol cas, la falta de compliment d'aquests exhorts no suspèn l'acte del judici.

6. No és necessari citar per al judici les parts que, pel seu compte o per mitjà del seu procurador, hagin comparegut a l'audiència prèvia.

7. Quan, de manera excepcional i motivada, i per raó de les proves admeses, sigui previsible que el judici no pot finalitzar en una sola sessió dins el dia assenyalat, la citació ho ha d'expressar així i ha d'indicar si la sessió o les sessions ulteriors es duran a terme el dia o els dies immediatament successius o en altres, que s'han d'assenyalar, amb expressió en tot cas de l'hora en què hagin de començar les sessions del judici.

8. Quan l'única prova que resulti admesa sigui la de documents i aquests ja s'hagin aportat al procés sense ser impugnats, o quan s'hagin presentat informes pericials i ni les parts ni el tribunal sol·licitin la presència dels perits en el judici perquè ratifiquin el seu informe, el tribunal ha de procedir a dictar sentència, sense la celebració prèvia del judici, dins els vint dies següents a aquell en què acabi l'audiència.

Article 430. *Sol·licitud d'un nou assenyalament del judici.*

Si qualsevol dels qui han d'acudir a l'acte del judici no hi pot assistir per causa de força major o un altre motiu d'anàloga entitat, pot sol·licitar un nou assenyalament de judici. Aquesta sol·licitud s'ha de substanciar i resoldre d'acord amb el que preveu l'article 183.

CAPÍTOL III

Del judici

Article 431. *Finalitat del judici.*

El judici té com a objecte la pràctica de les proves de declaració de les parts, testifical, informes orals i contradictoris de perits, reconeixement judicial si s'escau i reproducció de paraules, imatges i sons. Així mateix, una vegada practicades les proves, en el judici s'han de formular les conclusions sobre aquestes.

Article 432. *Compareixença i incompareixença de les parts.*

1. Sens perjudici de la intervenció personal en l'interrogatori que s'hagi admès, les parts han de compareixer en el judici representades per un procurador i assistides d'un advocat.

2. Si no compareix en el judici cap de les parts, se n'ha d'estendre acta en què es faci constar i el tribunal, sense més tràmits, ha de declarar el plet vist per a sentència. Si només hi compareix alguna de les parts, s'ha de procedir a celebrar el judici.

Article 433. *Desenvolupament de l'acte del judici.*

1. El judici comença, de conformitat amb el que disposen els articles 299 i següents, practicant les proves admeses, però si s'ha suscitat o se suscita la vulneració de drets fonamentals en l'obtenció o l'origen d'alguna prova, primer s'ha d'emetre resolució sobre aquesta qüestió.

Així mateix, amb caràcter previ a la pràctica de les proves, si s'han al·legat o s'al·leguen fets esdevinguts o coneguts posteriorment a l'audiència prèvia, s'ha d'oïr les parts i a la proposició i l'admissió de proves que preveu l'article 286.

2. Practicades les proves, les parts han de formular oralment les seves conclusions sobre els fets controvertits, exposant de manera ordenada, clara i concisa si, a judici seu, els fets rellevants han estat o s'han de considerar admesos i, si s'escau, provats o incerts.

Amb aquesta finalitat, han de fer un breu resum de cada una de les proves practicades sobre aquells fets, amb remissió detallada, si s'escau, a les actuacions del judici. Si entenen que algun fet s'ha de considerar cert en virtut de presumpció, ho han de manifestar així, fonamentant el seu criteri. Així mateix, poden al·legar el que resulti de la càrrega de la prova sobre els fets que considerin dubtosos.

En relació amb el resultat de les proves i l'aplicació de les normes sobre presumpcions i càrrega de la prova, cada part ha de començar amb els fets adduïts en suport de les seves pretensions i ha de continuar amb el que es refereixi als fets adduïts per la part contrària.

3. Exposades les seves conclusions sobre els fets controvertits, cada part pot emetre informe sobre els arguments jurídics en què recolzin les seves pretensions, que no poden alterar en aquell moment.

4. Si el tribunal no es considera prou il·lustrat sobre el cas amb les conclusions i els informes previstos en els apartats anteriors, pot concedir a les parts la paraula tantes vegades com ho consideri necessari perquè emetin informe sobre les qüestions que els indiqui.

CAPÍTOL IV

De la sentència

Article 434. *Sentència.*

1. La sentència s'ha de dictar dins els vint dies següents a la fi del judici.

2. Si dins el termini per dictar sentència i d'acord amb el que preveuen els articles següents s'acorden diligències finals, queda en suspens el termini per dictar sentència.

Article 435. *Diligències finals. Procedència.*

1. Només a instància de part el tribunal pot acordar com a diligències finals, mitjançant interlocutòria, la pràctica d'actuacions de prova, d'acord amb les regles següents:

1a No s'han de practicar com a diligències finals les proves que les parts hagin pogut proposar dins el termini i en la forma escaients, incloses les que hagin pogut proposar després de la manifestació del tribunal a què es refereix l'apartat 1 de l'article 429.

2a Quan, per causes alienes a la part que l'hagi proposada, no s'hagi practicat alguna de les proves admeses.

3a També s'han d'admetre i practicar les proves pertinents i útils que es refereixin a fets nous o de nova notícia que preveu l'article 286.

2. Excepcionalment, el tribunal pot acordar, d'ofici o a instància de part, que es practiquin de nou proves sobre fets rellevants, oportunament al·legats, si els actes de prova anteriors no han resultat conduents a causa de circumstàncies ja desaparegudes i independents de la voluntat i la diligència de les parts, sempre que hi

hagi motius fonamentats per creure que les noves actuacions poden permetre adquirir certesa sobre aquells fets.

En aquest cas, en la interlocutòria en què s'acordi la pràctica de les diligències s'han d'expressar detalladament aquelles circumstàncies i aquells motius.

Article 436. *Termini per a la pràctica de les diligències finals. Sentència posterior.*

1. Les diligències que s'acordin segons el que disposen els articles anteriors s'han de dur a terme, dins el termini de vint dies, en la forma que estableix aquesta Llei per a les proves de la seva classe. Una vegada practicades, les parts poden presentar dins el cinquè dia un escrit en què en resumeixin i en valorin el resultat.

2. El termini de vint dies per dictar sentència torna a computar quan transcorri l'atorgat a les parts per presentar l'escrit a què es refereix l'apartat anterior.

TÍTOL III

Del judici verbal

Article 437. *Forma de la demanda.*

1. El judici verbal comença mitjançant una demanda succincta, en la qual s'han de consignar les dades i les circumstàncies d'identificació de l'actor i del demandat i el domicili o els domicilis en què poden ser citats, i s'ha de fixar amb claredat i precisió el que es demana.

2. En els judicis verbals en què es reclami una quantitat que no excedeixi les 150.000 pessetes, el demandant pot formular la seva demanda emplenant uns impresos normalitzats que, amb aquest efecte, són a disposició seva en el tribunal corresponent.

Article 438. *Reconvenció i acumulació objectiva i subjectiva d'accions.*

1. En cap cas no s'admet la reconvençió en els judicis verbals que, segons la Llei, han de finalitzar per sentència sense efectes de cosa jutjada.

En els altres judicis verbals només s'admet la reconvençió quan es notifiqui a l'actor almenys cinc dies abans de la vista, no determini la improcedència del judici verbal i hi hagi connexió entre les pretensions de la reconvençió i les que són objecte de la demanda principal.

2. Quan en els judicis verbals el demandat oposi un crèdit compensable, ho ha de notificar a l'actor cinc dies abans de la vista com a mínim.

Si la quantia del crèdit compensable que pot al·legar el demandat és superior a la que determini que se segueixi el judici verbal, el tribunal ha de considerar no feta l'al·legació i ho ha d'advertir al demandat perquè usi del seu dret davant el tribunal i pels tràmits que corresponguin.

3. No s'admet en els judicis verbals l'acumulació objectiva d'accions, llevat de les excepcions següents:

1a L'acumulació d'accions basades en uns mateixos fets, sempre que en tot cas sigui procedent el judici verbal.

2a L'acumulació de l'acció de rescabament de danys i perjudicis a una altra acció que sigui prejudicial d'aquesta.

3a L'acumulació de les accions en reclamació de rendes o quantitats anàlogues vençudes i no pagades, sempre que el que es reclama no excedeixi les 500.000 pessetes, quan es tracti de judicis de desnonament de finca per manca de pagament.

Quan la quantitat reclamada excedeixi aquesta quantitat, les accions de reclamació de rendes i de desno-

nement per falta de pagament es poden acumular en el judici ordinari.

4. Es poden acumular les accions que un tingui contra diversos subjectes o diversos subjectes contra un sempre que es compleixin els requisits que estableixen l'article 72 i l'apartat 1 de l'article 73 d'aquesta Llei.

Article 439. Inadmissió de la demanda en casos especials.

1. No s'admeten les demandes que pretenguin retenir o recobrar la possessió si s'interposen transcorregut el termini d'un any a comptar de l'acte de la pertorbació o el desposseïment.

2. En els casos del número 7è de l'apartat 1 de l'article 250, no s'admeten les demandes en els casos següents:

1r Quan no s'hi expressin les mesures que es considerin necessàries per assegurar l'eficàcia de la sentència que es dicti.

2n Si, llevat de renúncia del demandant, el qual l'ha de fer constar en la demanda, no s'hi assenyalava la caució que ha de prestar el demandat, de conformitat amb el que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64, en cas de comparèixer i contestar, per respondre dels fruits que hagi percebut indegudament, dels danys i els perjudicis que hagi irrogat i de les costes del judici.

3r Si no s'acompanya la demanda amb una certificació literal del Registre de la propietat que acrediti expressament la vigència, sense cap contradicció, de l'assentament que legitima el demandant.

3. No s'admeten les demandes de desnonament de finca urbana per manca de pagament de les rendes o les quantitats degudes per l'arrendatari si l'arrendador no indica les circumstàncies concurrents que puguin permetre o no, en el cas concret, l'energació del desnonament.

4. En els casos dels números 10è i 11è de l'apartat 1 de l'article 250, quan l'acció exercida es basi en l'incompliment d'un contracte de venda de béns mobles a terminis, no s'admeten les demandes que no s'acompanyin amb l'acreditació del requeriment de pagament al deutor, amb diligència expressiva de l'impagament i del no-lliurament del bé, en els termes que preveu l'apartat segon de l'article 16 de la Llei de venda a terminis de béns mobles, així com una certificació de la inscripció dels béns en el Registre de venda a terminis de béns mobles, si es tracta de béns susceptibles d'inscriure'ls-hi. Quan s'exerceixin accions basades en l'incompliment d'un contracte d'arrendament financer, no s'admeten les demandes a les quals no s'hi adjunti l'acreditació del requeriment de pagament al deutor, amb diligència expressiva de l'impagament i del no-lliurament del bé, en els termes que preveu l'apartat tercer de la disposició adicional primera de la Llei de venda a terminis de béns mobles.

5. Tampoc no s'admeten les demandes de judici verbal quan no es compleixin els requisits d'admissibilitat que, per a casos especials, puguin establir les lleis.

Article 440. Admissió i trasllat de la demanda succincta i citació per a vista.

1. El tribunal, en el termini de cinc dies, amb l'examen previ de la seva jurisdicció i de la seva competència objectiva i, quan escaigui, territorial, ha de dictar interlocutòria en la qual ha d'ordenar, si s'escau, l'admissió de la demanda i el seu trasllat al demandat i ha de citar les parts per a la celebració de la vista, amb indicació del dia i l'hora, que no pot ser abans de deu dies almenys,

des de l'endemà de la citació i no pot excedir els vint dies.

En la citació s'ha de fer constar que la vista no s'ha de suspendre per inassistència del demandat i s'ha d'advertir els litigants que hi han de concórrer amb els mitjans de prova de què s'intentin valer, amb la prevenció que si no hi assisteixen i es proposa i s'admet la seva declaració, es poden considerar admesos els fets de l'interrogatori d'acord amb el que disposa l'article 304. Així mateix, s'ha de prevenir el demandant i el demandat del que disposa l'article 442 per al cas que no compareguin a la vista.

La citació també ha d'indicar a les parts que, en el termini dels tres dies següents a la recepció de la citació, han d'indicar les persones que, pel fet de no poder-les presentar elles mateixes, han de ser citades pel tribunal a la vista perquè declarin en qualitat de parts o de testimonis. Amb aquesta finalitat, han de facilitar totes les dades i les circumstàncies necessàries per citar-les.

2. En els casos del número 7è de l'apartat 1 de l'article 250, en la citació per a la vista s'ha d'advertir el demandat que, en cas que no hi comparegui, s'ha de dictar sentència que acordi les actuacions que, per a l'efectivitat del dret inscrit, hagi sol·licitat l'actor. També s'ha d'advertir al demandat, si s'escau, que s'ha de dictar la mateixa sentència si compareix a l'acte de la vista però no presta caució en la quantia que el tribunal determini després d'oir-lo, dins de la sol·licitada per l'actor.

3. En els casos de demandes de desnonament d'una finca urbana per manca de pagament de rendes o quantitats degudes, el tribunal ha d'indicar, en la citació per a la vista, si s'escau, la possibilitat d'enervar el desnonament d'acord amb el que estableix l'apartat 4 de l'article 22 d'aquesta Llei. També s'ha d'advertir el demandat que, si no compareix a la vista, s'ha de declarar el desnonament sense més tràmits.

Article 441. Actuacions prèvies a la vista, en casos especials.

1. Interposada la demanda en el cas del número 3r de l'apartat 1 de l'article 250, el tribunal ha de cridar els testimonis proposats pel demandant i, segons les seves declaracions, ha de dictar interlocutòria en què denegui o atorgui, sens perjudici de millor dret, la possessió sol·licitada, i portar a terme les actuacions que consideri conduents a aquest efecte. La interlocutòria s'ha de publicar mitjançant edictes, que s'han de posar en un lloc visible de la seu del tribunal i publicar en el butlletí oficial de la província i en un dels diaris de més circulació de la província, a càrrec del demandant, en què s'insti els interessats a comparèixer i a reclamar, en el termini de quaranta dies, si consideren que tenen millor dret que el demandant.

Si no hi compareix ningú, s'ha de confirmar el demandant en la possessió; però, en cas que s'hi presentin reclamants, amb el trasllat previ dels seus escrits al demandant, se l'ha de citar a la vista, amb tots els compareixents, i en endavant s'han de substanciar les actuacions tal com disposen els articles següents.

2. Si la demanda pretén que es resolgui judicialment, amb caràcter sumari, la suspensió d'una obra nova, el tribunal, abans fins i tot de la citació per a la vista, ha d'adreçar al propietari o a l'encarregat de l'obra una ordre immediata de suspensió, el qual pot oferir caució per continuar-la, així com per dur a terme les obres indispensables per conservar el que ja s'ha edificat. El tribunal pot disposar que es porti a terme un reconeixement judicial, pericial o conjunt abans de la vista.

La caució es pot prestar en la forma que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64 d'aquesta Llei.

3. En els casos del número 7è de l'apartat 1 de l'article 250, el tribunal, tan aviat com admeti la demanda, ha d'adoptar les mesures sol·licitades que siguin necessàries, segons les circumstàncies, per assegurar en tot cas el compliment de la sentència que es dicti.

4. En el cas del número 10è de l'apartat 1 de l'article 250, el tribunal, en admetre la demanda, ha d'ordenar l'exhibició dels béns al seu posseïdor, sota l'avertència d'incórrer en desobediència a l'autoritat judicial, i l'embargament preventiu immediat, que s'ha d'assegurar mitjançant un dipòsit, d'acord amb el que preveu aquesta Llei. Quan, a l'empara del que disposa el número 11è de l'apartat 1 de l'article 250, s'exerceixin accions basades en l'incompliment d'un contracte d'arrendament financer o un contracte de venda a terminis amb reserva de domini, el tribunal ha d'ordenar, en admetre la demanda, el dipòsit del bé el lliurament del qual es reclama. No s'ha d'exigir caució al demandant per a l'adopció d'aquestes mesures cautelars ni s'ha d'admetre l'oposició del demandat a aquestes mesures. Tampoc no s'han d'admetre sol·licituds de modificació o de substitució de les mesures per caució.

A part del que disposa el paràgraf anterior, s'ha de citar el demandat per un termini de cinc dies perquè es personi en les actuacions, per mitjà d'un procurador, per tal d'anunciar la seva oposició a la demanda per alguna de les causes que preveu l'apartat 3 de l'article 444. Si el demandat deixa transcórrer el termini sense anunciar la seva oposició, o si pretén fonamentar-la en una causa no compresa en l'apartat 3 de l'article 444, s'ha de dictar, sense més tràmits, sentència estimatòria de les pretensions de l'actor.

Quan el demandat anunciï la seva oposició a la reclamació d'acord amb el que preveu el paràgraf anterior, s'han de citar les parts per a la vista, i si el demandat no hi assisteix sense que hi hagi una causa justa o hi assisteix però no hi formula oposició o pretén fonamentar-la en una causa no compresa en l'apartat 3 de l'article 444, s'ha de dictar, sense més tràmits, sentència estimatòria de les pretensions de l'actor. En aquests casos, a més a més, s'ha de sancionar el demandat amb una multa de fins a la cinquena part del valor de la reclamació, amb un mínim de 30.000 pessetes.

Contra la sentència que es dicti en els casos d'absència d'oposició a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors no es pot interposar cap recurs.

Article 442. *Inassistència de les parts a la vista.*

1. Si el demandant no assisteix a la vista i el demandat no al·lega un interès legítim en la continuació del procés perquè es dicti sentència sobre el fons, se l'ha de considerar a l'acte desistit de la demanda, se li han d'imposar les costes causades i se l'ha de condemnar a indemnitzar el demandat comparegut, si aquest ho sol·licita i acredita els danys i els perjudicis soferts.

2. El demandat que no hi comparegui, se l'ha de declarar en rebellia i, sense tornar-lo a citar, el judici ha de continuar el seu curs.

Article 443. *Desenvolupament de la vista.*

1. La vista comença amb l'exposició a càrrec del demandant dels fonaments del que demana o de la ratificació dels fonaments exposats en la demanda si aquesta s'ha formulat d'acord amb el que es preveu per al judici ordinari.

2. Tot seguit, el demandat pot formular les al·legacions que convinguin al seu dret, començant, si s'escau, per les qüestions relatives a l'acumulació d'accions que consideri inadmissible, així com a qualsevol altre fet o circumstància que pugui obstar a la prossecució vàlida

i a la finalització del procés mitjançant sentència sobre el fons.

El demandat no pot impugnar en aquest moment la falta de jurisdicció o de competència del tribunal, que va haver de proposar en forma de declinatòria segons el que disposa l'article 64 d'aquesta Llei, sens perjudici del que es preveu sobre apreciació d'ofici pel tribunal de la seva falta de jurisdicció o de competència.

3. Oït el demandant sobre les qüestions a què es refereix l'apartat anterior, així com les que consideri necessari proposar sobre la personalitat i la representació del demandat, el tribunal ha de decidir el que sigui procedent i, si mana prosseguir el judici, el demandat pot demanar que consti en acta la seva disconformitat, a l'efecte d'apel·lar contra la sentència que es dicti definitivament.

4. Si no se susciten les qüestions processals a què es refereixen els apartats anteriors o si, un cop suscitades, el tribunal resol la continuació del judici, s'ha de donar la paraula a les parts per fixar amb claredat els fets rellevants en què fonamenten les seves pretensions. Si no hi ha conformitat sobre els fets, s'han de proposar les proves i, una vegada admeses les que no siguin imperitients o inútils, s'han de practicar seguidament.

La proposició de prova de les parts es pot completar d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 429.

Article 444. *Regles especials sobre el contingut de la vista.*

1. Quan en el judici verbal es pretengui la recuperació d'una finca, rústica o urbana, donada en arrendament, per impagament de la renda o una quantitat assimilada, només es permet al demandat al·legar i provar el pagament o les circumstàncies relatives a la procedència de l'enervament.

2. En els casos del número 7è de l'apartat 1 de l'article 250, el demandat només es pot oposar a la demanda si presta la caució determinada pel tribunal, si s'escau, en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64 d'aquesta Llei.

L'oposició del demandat únicament es pot fonamentar en alguna de les causes següents:

1r Falsedat de la certificació del Registre o omissió en la certificació de drets o condicions inscrits que desvirtuïn l'acció exercida.

2n Que el demandat posseeixi la finca o gaudeixi del dret discutit mitjançant un contracte o qualsevol altra relació jurídica directa amb l'últim titular o amb titulars anteriors o en virtut de prescripció, sempre que aquesta hagi de perjudicar el titular inscrit.

3r Que la finca o el dret estiguin inscrits a favor del demandat i ho justifiqui presentant una certificació del Registre de la propietat acreditativa de la vigència de la inscripció.

4t Que la finca inscrita no sigui la que efectivament posseeix el demandat.

3. En els casos dels números 10è i 11è de l'apartat 1 de l'article 250, l'oposició del demandat només es pot fonamentar en alguna de les causes següents:

1a Falta de jurisdicció o de competència del tribunal.

2a Pagament acreditat documentalment.

3a Inexistència o manca de validesa del seu consentiment, inclosa la falsedat de la signatura.

4a Falsedat del document en què aparegui formalitzat el contracte.

Article 445. Prova i presumpcions en els judicis verbals.

En matèria de prova i de presumpcions, és aplicable als judicis verbals el que estableixen els capítols V i VI del títol I d'aquest llibre.

Article 446. Resolucions sobre la prova i recursos.

Contra les resolucions del tribunal sobre inadmissió de proves o sobre admissió de les que es denunciïn com a obtingudes amb violació de drets fonamentals, les parts poden formular protesta a l'efecte de fer valer els seus drets en la segona instància.

Article 447. Sentència. Absència de cosa jutjada en casos especials.

1. Practicades les proves si s'han proposat i admès, o exposades, altrament, les alegacions de les parts, s'ha de donar per acabada la vista i el tribunal ha de dictar sentència dins els deu dies següents.

2. No produeixen efectes de cosa jutjada les sentències que posin fi als judicis verbals sobre tutela sumària de la possessió, les que decideixin sobre la pretensió de desnonament o recuperació de finca, rústica o urbana, donada en arrendament, per impagament de la renda o el lloguer, i sobre altres pretensions de tutela que aquesta Llei qualifiqui de sumària.

3. També manquen d'efectes de cosa jutjada les sentències que es dictin en els judicis verbals en què es pretengui l'efectivitat de drets reals inscrits davant els qui s'hi oposin o en pertorbin l'exercici, sense disposar de títol inscrit.

4. Tampoc no tenen efectes de cosa jutjada les resolucions judicials en les quals, en casos determinats, les lleis neuguin aquells efectes.

TÍTOL IV**Dels recursos****CAPÍTOL I****Dels recursos: disposicions generals****Article 448. Del dret a recórrer.**

1. Contra les resolucions judicials que les afectin desfavorablement, les parts poden interposar els recursos que preveu la llei.

2. Els terminis per recórrer es compten des de l'endemà de la notificació de la resolució objecte de recurs o, si s'escau, de la notificació del seu aclariment o de la denegació d'aquesta.

Article 449. Dret a recórrer en casos especials.

1. En els processos que impliquin el llançament, no s'admeten al demandat els recursos d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o cassació si, en preparar-los, no manifesta, acreditant-ho per escrit, que té satisfetes les rendes vençudes i les que de conformitat amb el contracte hagi de pagar avançades.

2. Els recursos d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o cassació, a què es refereix l'apartat anterior s'han de declarar deserts, sigui quin sigui l'estat en què es troben, si durant la seva substanciació el demandat recurrent deixa de pagar els terminis que vencin o els que hagi d'avançar. L'arrendatari pot avançar o consignar el pagament de diversos períodes no vençuts, els quals s'han de subjectar a liquidació una vegada fer-

ma la sentència. En tot cas, l'abonament dels imports esmentats no es considera novació del contracte.

3. En els processos en què es pretén la condemna a indemnitzar els danys i els perjudicis derivats de la circulació de vehicles de motor, no s'admeten al condemnat a pagar la indemnització els recursos d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o cassació, si en preparar-los no acredita haver constituït dipòsit de l'import de la condemna més els interessos i els recàrrecs exigibles en l'establiment destinat a aquest efecte. Aquest dipòsit no impedeix, si s'escau, l'execució provisional de la resolució dictada.

4. En els processos en què es pretengui la condemna al pagament de les quantitats degudes per un propietari a la comunitat de veïns, no s'admet al condemnat el recurs d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o cassació si en preparar-los no acredita que té satisfeta o consignada la quantitat líquida a què es contreu la sentència condemnatòria. La consignació de la quantitat no impedeix, si s'escau, l'execució provisional de la resolució dictada.

5. El dipòsit o la consignació exigits en els apartats anteriors es pot fer també mitjançant aval solidari de durada indefinida i pagador a primer requeriment emès per una entitat de crèdit o la societat de garantia recíproca o per qualsevol altre mitjà que, a judici del tribunal, garanteixi la disponibilitat immediata, si s'escau, de la quantitat consignada o dipositada.

6. En els casos dels apartats anteriors, abans de rebutjar o declarar deserts els recursos, cal atènyer-se al que disposa l'article 231 d'aquesta Llei quan el recurrent hagi manifestat la seva voluntat d'abonar, consignar, dipositar o avalar les quantitats corresponents, però no acreditati documentalment, a satisfacció del tribunal, el compliment d'aquests requisits.

Article 450. Del desistiment dels recursos.

1. Qualsevol recurrent pot desistir del recurs abans que es dicti resolució sobre aquest.

2. Si, en cas que els recurrents siguin diversos, només algun o alguns d'ells desisteixen, la resolució objecte de recurs no és ferma en virtut del desistiment, però es consideren abandonades les pretensions d'impugnació que siguin exclusives dels qui hagin desistit.

CAPÍTOL II**Del recurs de reposició****Article 451. Resolucions susceptibles de recurs. Inexistència d'efectes suspensius.**

Contra totes les provisions i les interlocutòries no definitives dictades per qualsevol tribunal civil es pot presentar recurs de reposició davant el mateix tribunal que ha dictat la resolució objecte de recurs, sens perjudici de portar a efecte el que s'hagi acordat.

Article 452. Termini, forma i inadmissió.

El recurs de reposició s'ha d'interposar en el termini de cinc dies i ha d'expressar la infracció en què hagi incorregut la resolució a judici del recurrent.

Si no es compleixen aquests dos requisits, s'inadmet la reposició, mitjançant provisió, sense recurs ulterior.

Article 453. De l'audiència a les parts recorregudes i de la resolució.

1. Admès a tràmit el recurs de reposició, s'ha de concedir a les altres parts personades un termini comú

de cinc dies per impugnar-lo, si ho consideren convenient.

2. Transcorregut el termini d'impugnació, s'hagin presentat escrits o no, el tribunal ha d'emetre resolució sense més tràmits, mitjançant interlocutòria, en un termini de cinc dies.

Article 454. Impossibilitat de recórrer contra la interlocutòria que resol la reposició.

Llevat dels casos en què escaigui el recurs de queixa, contra la interlocutòria que resolgui el recurs de reposició no es pot presentar cap recurs, sens perjudici de reproduir la qüestió objecte de la reposició en recórrer, si és procedent, contra la resolució definitiva.

CAPÍTOL III

Del recurs d'apel·lació i de la segona instància

SECCIÓ 1a DEL RECURS D'APEL·LACIÓ I DE LA SEGONA INSTÀNCIA:
DISPOSICIONS GENERALS

Article 455. Resolucions que poden ser objecte de recurs en apel·lació. Competència i tramitació preferent.

1. Les sentències dictades en tota classe de judici, les interlocutòries definitives i aquelles altres que la llei assenyali expressament, són apel·lables en el termini de cinc dies.

2. Coneixen dels recursos d'apel·lació:

1r Els jutjats de primera instància, quan les resolucions apel·lables hagin estat dictades pels jutjats de pau del seu partit.

2n Les audiències provincials, quan les resolucions apel·lables hagin estat dictades pels jutjats de primera instància de la seva circumscripció.

3. S'han de tramitar preferentment els recursos d'apel·lació legalment previstos contra interlocutòries que inadmetin demandes per falta de requisits que la llei exigeixi per a casos especials.

Article 456. Àmbit i efectes del recurs d'apel·lació.

1. En virtut del recurs d'apel·lació es pot perseguir, d'acord amb els fonaments de fet i de dret de les previsions formulades davant el tribunal de primera instància, que es revoqui una interlocutòria o sentència i que, en lloc seu, se'n dicti una altra de favorable al recurrent, mitjançant un nou examen de les actuacions portades a terme davant aquell tribunal i d'acord amb la prova que, en els casos que preveu aquesta llei, es practiqui davant el tribunal d'apel·lació.

2. L'apel·lació contra sentències desestimatòries de la demanda i contra interlocutòries que posin fi al procés no té efectes suspensius, i en cap cas no és procedent actuar en sentit contrari al que s'hagi resolt.

3. Les sentències estimatòries de la demanda contra les quals s'interposi el recurs d'apel·lació tenen, segons la naturalesa i el contingut dels seus pronunciaments, l'eficàcia que estableix el títol II del llibre III d'aquesta llei.

SECCIÓ 2a DE LA SUBSTANCIACIÓ DE L'APEL·LACIÓ

Article 457. Preparació de l'apel·lació.

1. El recurs d'apel·lació s'ha de preparar davant el tribunal que hagi dictat la resolució que s'impugni dins

el termini de cinc dies comptats des l'endemà de la notificació de la resolució.

2. En l'escrit de preparació l'apel·lant s'ha de limitar a citar la resolució apel·lada i a manifestar la seva voluntat de recórrer-hi amb expressió dels pronunciaments que impugna.

3. Si la resolució impugnada és apel·lable i el recurs s'ha preparat dins de termini, el tribunal ha de considerar preparat el recurs i ha de citar a un termini de vint dies la part recurrent perquè l'interposi, de conformitat amb el que disposen els articles 458 i següents.

4. Si no es compleixen els requisits a què es refereix l'apartat anterior pel que fa a la preparació del recurs, el tribunal ha de dictar una interlocutòria en què la denegui. Contra aquesta interlocutòria només es pot interposar el recurs de queixa.

5. Contra la provisió en què es consideri preparada l'apel·lació no es pot interposar cap recurs, però la part objecte de recurs pot al·legar la inadmissibilitat de l'apel·lació en el tràmit d'oposició al recurs a què es refereix l'article 461 d'aquesta llei.

Article 458. Interposició del recurs.

1. Dins el termini que estableix l'article anterior, l'apel·lant ha d'interposar l'apel·lació davant el tribunal que hagi dictat la resolució objecte de recurs. Aquesta apel·lació s'ha de fer per mitjà d'un escrit, en el qual s'han d'exposar les al·legacions en què es basi la impugnació.

2. Si l'apel·lant no presenta l'escrit d'interposició dins de termini, cal declarar desert el recurs d'apel·lació i queda ferma la resolució objecte de recurs. La resolució que declari deserta l'apel·lació ha d'imposar a l'apel·lant les costes causades, si n'hi ha.

Article 459. Apel·lació per infracció de normes o garanties processals.

En el recurs d'apel·lació es pot al·legar infracció de normes o garanties processals en la primera instància. Quan sigui així, l'escrit d'interposició ha de citar les normes que es considerin infringides i al·legar, si s'escau, la indefensió soferta. Així mateix, l'apel·lant ha d'acreditar que va denunciar oportunament la infracció, si ha tingut oportunitat processal per fer-ho.

Article 460. Documents que es poden adjuntar a l'escrit d'interposició. Sol·licitud de proves.

1. Només es poden adjuntar amb l'escrit d'interposició els documents que estiguin en algun dels casos que preveu l'article 270 i que no s'hagin pogut aportar en la primera instància.

2. En l'escrit d'interposició es pot demanar, a més a més, la pràctica en segona instància de les proves següents:

1a Les que hagin estat denegades indegudament en la primera instància, sempre que s'hagi intentat la reposició de la resolució denegatòria o s'hagi formulat la protesta oportuna en la vista.

2a Les proposades i admeses en la primera instància que, per qualsevol causa no imputable a qui les hagi sol·licitat, no s'hagin pogut practicar, ni tan sols com a diligències finals.

3a Les que es refereixen a fets de rellevància per a la decisió del plet esdevinguts després del començament del termini per dictar sentència en la primera instància o abans de l'esmentat terme sempre que, en aquest últim cas, la part justifiqui que n'ha tingut coneixement posteriorment.

3. El mandat declarat en rebel·lia que, per qualsevol causa que no li sigui imputable, s'hagi personat en les actuacions després del moment establert per proposar la prova en la primera instància pot demanar en la segona que es practiqui tota la que convingui al seu dret.

Article 461. *Trasllat de l'escrit d'interposició a la part apel·lada. Oposició al recurs i impugnació de la sentència.*

1. L'escrit d'interposició del recurs d'apel·lació s'ha de traslladar a les altres parts, i se les ha de citar a termini per deu dies perquè presentin, davant el tribunal que ha dictat la resolució apel·lada, un escrit d'oposició al recurs o, si s'escau, d'impugnació de la resolució apel·lada en el que li resulti desfavorable.

2. Els escrits d'oposició al recurs i, si s'escau, d'impugnació de la sentència per què inicialment no hagi recorregut, s'han de formular d'acord amb el que s'estableix per a l'escrit d'interposició.

3. Es poden aportar els documents i sol·licitar les proves que la part o les parts apel·lades considerin necessaris, d'acord amb el que disposa l'article anterior, així com formular les alegacions que es considerin oportunes sobre l'admissibilitat dels documents aportats i de les proves proposades per l'apel·lant.

4. Els escrits d'impugnació a què es refereixen els apartats 1 i 2 d'aquest article s'han de traslladar a l'apel·lant principal perquè en el termini de deu dies manifesti el que consideri convenient.

Article 462. *Competència del tribunal de la primera instància durant l'apel·lació.*

Durant la substanciació del recurs d'apel·lació, la jurisdicció del tribunal que hagi dictat la resolució objecte de recurs s'ha de limitar a les actuacions relatives a l'execució provisional de la resolució apel·lada.

Article 463. *Remissió de les actuacions.*

1. Interposats els recursos d'apel·lació i presentats, si s'escau, els escrits d'oposició o impugnació, el tribunal que hagi dictat la resolució apel·lada ha d'ordenar la remissió de les actuacions al tribunal competent per emetre resolució sobre l'apel·lació; però si s'ha sol·licitat l'execució provisional, ha de quedar en el de primera instància testimoni del que calgui per a l'execució esmentada.

2. Quan se sol·liciti l'execució provisional després d'haver remès les actuacions al tribunal competent per emetre resolució sobre l'apel·lació, el sol·licitant ha d'obtenir prèviament del tribunal testimoni del que calgui per a l'execució.

Article 464. *Admissió de proves i assenyalament de vista.*

1. Rebudes les actuacions pel tribunal que hagi d'emetre resolució sobre l'apel·lació, si s'han aportat nous documents o s'ha proposat prova, s'ha d'acordar el que sigui procedent sobre la seva admissió en el termini de deu dies. Si s'ha de practicar prova, a la mateixa resolució en què s'admeti s'ha d'assenyalar dia per a la vista, la qual ha de tenir lloc, dins el mes següent, d'acord amb el que es preveu per al judici verbal.

2. Si no s'ha proposat prova o si tota la proposta ha estat inadmesa, també es pot acordar, mitjançant provisió, que se celebri la vista sempre que així ho hagi sol·licitat alguna de les parts o el tribunal ho consideri necessari.

Article 465. *Sentència d'apel·lació.*

1. El tribunal ha d'emetre resolució sobre el recurs d'apel·lació dins els deu dies següents a la terminació de la vista. Si no s'ha celebrat la vista, la sentència s'ha de dictar en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà del dia que s'hagin rebut les actuacions en el tribunal competent per a l'apel·lació.

2. Si la infracció processal al·legada s'ha comès en dictar sentència en la primera instància, el tribunal d'apel·lació, després de revocar la sentència apel·lada, ha d'emetre resolució sobre la qüestió o les qüestions que siguin objecte del procés.

3. Quan no sigui aplicable el que disposa l'apartat anterior d'aquest article i la infracció processal sigui de les que originen la nul·litat radical de les actuacions o de part d'aquestes, el tribunal ho ha de declarar així mitjançant provisió, i les ha de reposar a l'estat en què es trobaven quan es va cometre la infracció.

No s'ha de declarar la nul·litat d'actuacions si el vici o el defecte processal es pot solucionar en la segona instància, per a la qual cosa el tribunal ha de concedir un termini no superior a deu dies, llevat que el vici s'hagi posat de manifest en la vista i sigui esmenable a l'acte. Feta l'esmena i, si s'escau, oïdes les parts i practicada la prova admissible, el tribunal d'apel·lació ha de dictar sentència sobre la qüestió o les qüestions objecte del plet.

4. La sentència que es dicti en apel·lació s'ha de pronunciar exclusivament sobre els punts i les qüestions plantejats en el recurs i, si s'escau, en els escrits d'oposició o impugnació a què es refereix l'article 461. La sentència no pot perjudicar l'apel·lant, llevat que el perjudici provingui d'estimar la impugnació de la resolució de què es tracta, formulada per l'apel·lat inicialment.

Article 466. *Recursos contra la sentència de segona instància.*

1. Contra les sentències dictades per les audiències provincials en la segona instància de qualsevol mena de procés civil, les parts legitimades poden optar per interposar el recurs extraordinari per infracció processal o el recurs de cassació.

2. Si els dos recursos a què es refereix l'apartat anterior, els prepara la mateixa part i contra la mateixa resolució, s'ha de considerar inadmes el recurs de cassació.

3. Quan els diferents litigants d'un mateix procés optin, cada un d'ells, per una classe diferent de recurs extraordinari, cal atènyer-se al que disposa l'article 488 d'aquesta Llei.

Article 467. *Recurs de cassació contra sentències dictades per les audiències provincials després d'estimar-se recurs extraordinari per infracció processal.*

No obstant el que disposa l'article anterior, contra les sentències que dictin les audiències provincials a conseqüència d'haver-se estimat recurs extraordinari per infracció processal no es pot admetre de nou aquest recurs extraordinari si no es fonamenta en infraccions i qüestions diferents de la que va ser objecte del primer recurs.

CAPÍTOL IV

Del recurs extraordinari per infracció processal

Article 468. *Òrgan competent i resolucions que poden ser objecte de recurs.*

Les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia han de conèixer, com a sales civils, dels recursos

per infracció processal contra sentències i interlocutòries dictades per les audiències provincials que posin fi a la segona instància.

Article 469. *Motius. Denúncia prèvia en la instància.*

1. El recurs extraordinari per infracció processal només es pot fonamentar en els motius següents:

1r Infracció de les normes sobre jurisdicció i competència objectiva o funcional.

2n Infracció de les normes processals reguladores de la sentència.

3r Infracció de les normes legals que regeixen els actes i les garanties del procés quan la infracció determini la nul·litat d'acord amb la llei o hagi pogut produir indefensió.

4t Vulneració, en el procés civil, de drets fonamentals reconeguts en l'article 24 de la Constitució.

2. Només és procedent el recurs extraordinari per infracció processal quan, si és possible, aquesta o la vulneració de l'article 24 de la Constitució s'hagin denunciat en la instància i quan, si s'ha produït en la primera, la denúncia s'hagi reproduït en la segona instància. A més a més, si la violació del dret fonamental ha produït una falta o un defecte esmenable, se n'ha d'haver demanat l'esmena en la instància o les instàncies oportunes.

Article 470. *Preparació.*

1. El recurs extraordinari per infracció processal s'ha de preparar mitjançant un escrit presentat davant el tribunal que hagi dictat la sentència o interlocutòria en el termini dels cinc dies següents al de la seva notificació.

2. Presentat l'escrit de preparació del recurs i transcorreguts els terminis de què disposin totes les parts per preparar el recurs extraordinari per infracció processal, el tribunal l'ha de considerar preparat sempre que la resolució sigui susceptible de recurs, s'allegui algun dels motius que preveu l'article 469 i, si s'escau, s'hagi procedit d'acord amb el que disposa l'apartat 2 d'aquest article.

3. Si l'escrit de preparació incompleix els requisits que estableix l'apartat 2 d'aquest article, el tribunal ha de dictar interlocutòria en què denegui el recurs extraordinari. Contra aquesta interlocutòria únicament es pot interposar recurs de queixa.

4. Contra la provisió en què es consideri preparat el recurs extraordinari per infracció processal, la part objecte de recurs no en pot interposar cap, però es pot oposar a l'admissió del recurs extraordinari per infracció processal en comparèixer davant el tribunal superior de justícia.

Article 471. *Interposició.*

En el termini dels vint dies següents a aquell en què es consideri preparat el recurs s'ha de presentar, davant el tribunal que hagi dictat la sentència objecte de recurs, un escrit d'interposició del recurs extraordinari per infracció processal, en el qual s'ha d'exposar enraonadament la infracció o la vulneració comesa i s'ha d'expressar, si s'escau, de quina manera va influir en el resultat del procés.

En l'escrit d'interposició també es pot sol·licitar que es practiqui alguna prova que es consideri imprescindible per acreditar la infracció o la vulneració produïda, i sol·licitar que se celebri la vista.

Finalitzat el termini per interposar el recurs sense haver presentat l'escrit d'interposició, el recurs s'ha de declarar desert i s'ha de condemnar el recurrent a les costes que hagi pogut causar.

Article 472. *Remissió de les actuacions.*

Presentat l'escrit d'interposició, dins els cinc dies següents s'han de remetre totes les actuacions originals a la sala esmentada a l'article 468, sens perjudici que, quan un litigant o litigants diferents dels recurrents per infracció processal hagin preparat recurs de cassació contra la mateixa sentència, s'hagin d'enviar a la sala competent per al recurs de cassació testimoni de la sentència i dels particulars que el recurrent en cassació sol·liciti, i s'hi ha de posar una nota que expressi que s'ha preparat recurs extraordinari per infracció processal, als efectes del que disposa l'article 488 d'aquesta Llei.

Article 473. *Admissió.*

1. Rebudes les actuacions en el tribunal, s'han de passar al magistrat ponent perquè s'instrueixi i sotmeti a la deliberació de la sala el que s'hagi de decidir sobre l'admissió o la inadmissió del recurs extraordinari per infracció processal.

2. El recurs extraordinari per infracció processal s'admet en els casos següents:

1r Si, malgrat que s'ha considerat preparat el recurs, s'aprecia en aquest tràmit la falta dels requisits que estableixen els articles 467, 468 i 469.

2n Si el recurs manca de fonament manifestament.

La sala, abans d'emetre resolució, ha de posar de manifest la possible causa d'inadmissió del recurs a les parts personades perquè, en el termini de deu dies, formulin les alegacions que considerin procedents.

Si la sala entén que hi concorre alguna de les causes d'inadmissió, ha de dictar interlocutòria en què declari la inadmissió del recurs i la fermesa de la resolució objecte de recurs. Si la causa d'inadmissió no afecta més que alguna de les infraccions alegades, ha de resoldre també mitjançant interlocutòria l'admissió del recurs pel que fa a les altres que el recurs denuncia.

3. No es pot interposar cap recurs contra la interlocutòria que resolgui l'admissió del recurs extraordinari per infracció processal.

Article 474. *Oposició de les parts objecte de recurs.*

Admès, totalment o parcial, el recurs extraordinari per infracció processal, s'ha de lliurar còpia de l'escrit d'interposició a la part o les parts objecte de recurs i que s'han personat, perquè formalitzin per escrit la seva oposició en el termini de vint dies. Durant el termini esmentat les actuacions han d'estar exposades a la secretaria.

En l'escrit d'oposició també es poden allegar les causes d'inadmissibilitat del recurs que es considerin existents i que no hagin estat ja rebutjades pel tribunal, sol·licitar les proves que s'estimin imprescindibles i demanar que se celebri la vista.

Article 475. *Vista i prova.*

1. Transcorregut el termini a què es refereix l'article anterior, s'hagin presentat o no els escrits d'oposició, la sala ha d'assenyalar, mitjançant provisió, dins els trenta dies següents, dia i hora perquè se celebri la vista o, si s'escau, per a la votació i la decisió del recurs extraordinari per infracció processal.

2. Si s'ha demanat i s'ha admès la pràctica d'alguna prova o si la sala, d'ofici o a instància de part, ho considera oportú per millorar la imparició de la justícia, en el recurs extraordinari s'ha d'acordar que se celebri la vista, que ha de començar amb l'informe de la part recurrent, i després s'ha de procedir al de la part objecte

de recurs. Si són diverses les parts recurrents, cal atènyer-se a l'ordre d'interposició dels recursos, i si són diverses les parts objecte de recurs, a l'ordre de les compareixences.

3. La pràctica de les proves s'ha de regir pel que disposa la llei per a la vista dels judicis verbals.

Article 476. *Sentència. Efectes.*

1. La sala ha de dictar sentència dins els vint dies següents al de finalització de la vista o a l'assenyalat per a la votació i resolució.

2. Si el recurs s'ha fonamentat en la infracció de les normes sobre jurisdicció o competència objectiva o funcional, s'ha d'examinar i decidir sobre aquest motiu en primer lloc.

Si s'ha denunciat la falta de jurisdicció o de competència objectiva i s'estima el recurs, la sala ha de cassar la resolució impugnada, sense que això afecti el dret de les parts a exercir les pretensions davant de qui correspongui.

Si el recurs s'ha interposat contra una sentència que confirmava o declarava la falta de jurisdicció o de competència, i la sala l'estima, després de cassar la sentència, ha d'ordenar al tribunal de què es tracti que iniciï o prossegueixi el coneixement de l'afer, llevat que la falta de jurisdicció s'hagi estimat erròniament una vegada contestada la demanda i practicades les proves, cas en què s'ha d'ordenar al tribunal de què es tracti que decideixi sobre el fons de l'afer.

En els altres casos, si s'estima el recurs per totes o alguna de les infraccions o vulneracions al·legades, la sala ha d'anul·lar la resolució objecte de recurs i ha d'ordenar que es reposin les actuacions a l'estat i el moment en què es va incórrer en la infracció o la vulneració.

3. Si la sala no considera procedent cap dels motius al·legats, ha de desestimar el recurs i s'han de retornar les actuacions al tribunal d'on procedeixen.

4. Contra la sentència que resolgui el recurs extraordinari per infracció processal no es pot presentar cap recurs, llevat del que es preveu sobre el recurs en interès de la llei davant la Sala Civil del Tribunal Suprem.

CAPÍTOL V

Del recurs de cassació

Article 477. *Motiu del recurs de cassació i resolucions susceptibles de recurs en cassació.*

1. El recurs de cassació s'ha de fonamentar, com a motiu únic, en la infracció de normes aplicables per resoldre les qüestions objecte del procés.

2. Són susceptibles de recurs en cassació les sentències dictades en segona instància per les audiències provincials, en els casos següents:

1r Quan es dictin per a la tutela judicial civil de drets fonamentals, llevat dels que reconeix l'article 24 de la Constitució.

2n Quan la quantia de l'afer excedeixi els vint-i-cinc milions de pessetes.

3r Quan la resolució del recurs presenti interès casacional.

3. Es considera que un recurs presenta interès casacional quan la sentència objecte de recurs s'oposa a doctrina jurisprudencial del Tribunal Suprem o resol punts i qüestions sobre els quals existeix jurisprudència contradictòria de les audiències provincials o aplica normes que no fa més de cinc anys que estan en vigor, sempre que, en aquest últim cas, no hi hagi doctrina

jurisprudencial del Tribunal Suprem relativa a normes anteriors de contingut igual o similar.

Quan es tracti de recursos de cassació dels quals ha de conèixer un tribunal superior de justícia, s'entén que també hi ha interès de cassació quan la sentència objecte de recurs s'oposa a doctrina jurisprudencial o no hi ha l'esmentada doctrina del tribunal superior sobre normes de dret especial de la comunitat autònoma corresponent.

Article 478. *Competència. Simultaneïtat de recursos.*

1. El coneixement del recurs de cassació, en matèria civil, correspon a la Sala Primera del Tribunal Suprem.

No obstant això, correspon a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia conèixer dels recursos de cassació que siguin procedents contra les resolucions dels tribunals civils amb seu a la comunitat autònoma, sempre que el recurs es fonamenti, exclusivament o al costat d'altres motius, en infracció de les normes del dret civil, foral o especial propi de la comunitat, i quan l'estatut d'autonomia corresponent hagi previst aquesta atribució.

2. Quan la mateixa part prepari recursos de cassació contra una mateixa sentència davant el Tribunal Suprem i davant un tribunal superior de justícia, s'ha de considerar, mitjançant provisió, no presentat el primer d'aquests, quan s'acrediti aquesta circumstància.

Article 479. *Preparació del recurs.*

1. El recurs de cassació s'ha de preparar mitjançant un escrit presentat davant el tribunal que hagi dictat la sentència, dins els cinc dies següents a la seva notificació.

2. Si es pretén recórrer contra una sentència de les que preveu el número 1r de l'apartat 2 de l'article 477, l'escrit de preparació s'ha de limitar a exposar sucintament la vulneració de dret fonamental que es consideri comesa.

3. Quan es pretengui recórrer contra una sentència d'acord amb el que disposa el número 2n de l'apartat 2 de l'article 477, l'escrit de preparació únicament ha d'indicar la infracció legal que es considera comesa.

4. Quan es pretengui recórrer contra una sentència a l'empara del que disposa el número 3r de l'apartat 2 de l'article 477, l'escrit de preparació ha d'expressar, a més a més de la infracció legal que es consideri comesa, les sentències que posin de manifest la doctrina jurisprudencial o jurisprudència contradictòria en què es fonamenta l'interès cassacional que s'allegui.

Article 480. *Resolució sobre la preparació del recurs.*

1. Si el recurs o els recursos de cassació que s'han preparat compleixen els requisits que estableix l'article anterior, el tribunal els ha de considerar preparats. Si els requisits no es compleixen, ha de dictar interlocutòria en què rebutgi el recurs. Contra aquesta interlocutòria únicament es pot interposar recurs de queixa.

2. Contra la provisió en què es consideri preparat el recurs de cassació, la part objecte de recurs no pot interposar cap recurs, però es pot oposar a l'admissió del recurs en comparèixer davant el tribunal de cassació.

Article 481. *Interposició del recurs.*

1. En el termini dels vint dies següents a aquell en què es consideri preparat el recurs de cassació, s'ha de presentar, davant el tribunal que hagi dictat la sentència objecte de recurs, un escrit d'interposició, en el

qual s'han d'exposar els seus fonaments, amb l'extensió necessària, i es pot demanar que se celebri la vista.

2. A l'escrit d'interposició s'hi ha d'adjuntar una certificació de la sentència impugnada i, quan sigui procedent, un text de les sentències que s'adueixin com a fonament de l'interès cassacional.

3. Si s'escau, en l'escrit d'interposició, a més a més de fonamentar-s'hi el recurs de cassació, s'hi ha de manifestar enraonadament tot el que es refereixi al temps de vigència de la norma i a la inexistència de doctrina jurisprudencial relativa a la norma que es consideri infringida.

4. Finalitzat el termini per interposar el recurs de cassació sense haver presentat l'escrit d'interposició, el recurs s'ha de declarar desert i s'han d'imposar al recurrent les costes causades, si n'hi ha.

Article 482. Remissió de les actuacions. Negativa a expedir certificacions.

1. Presentat l'escrit d'interposició, dins els cinc dies següents s'han de remetre totes les actuacions originals al tribunal competent per conèixer del recurs de cassació.

2. No obstant això, si el recurrent no ha pogut obtenir la certificació de sentència a què es refereix l'article 481, s'ha d'efectuar la remissió de les actuacions que disposa l'apartat anterior. La negativa o resistència a expedir la certificació s'ha de corregir disciplinàriament i, si cal, la sala de cassació l'ha de reclamar del tribunal o els tribunals que l'hagin d'expedir.

Article 483. Decisió sobre l'admissió del recurs.

1. Rebudes les actuacions en el tribunal, s'han de passar al magistrat ponent perquè s'instrueixi i sotmeti a la deliberació de la sala el que s'hagi de decidir sobre l'admissió o la inadmissió del recurs de cassació.

2. Escau la inadmissió del recurs de cassació:

1r Si, malgrat haver-se considerat preparat el recurs, aquest és improcedent, pel fet que la sentència no és susceptible de recurs o per qualsevol defecte de forma no esmenable en què s'hagi incorregut en la preparació.

2n Si l'escrit d'interposició del recurs no compleix els requisits que estableix, per als diferents casos, aquesta Llei.

3r Si l'afer no arriba a la quantia requerida, o no hi ha interès cassacional per inexistència d'oposició a doctrina jurisprudencial, per falta de jurisprudència contradictòria o si la norma que es pretén infringida fa més de cinc anys que és vigent o, a judici de la sala, hi ha doctrina jurisprudencial del Tribunal Suprem sobre la norma esmentada o sobre una altra d'anterior de contingut igual o similar.

Així mateix, s'inadmet el recurs en els casos del segon paràgraf de l'apartat 3 de l'article 477, quan el tribunal superior de justícia corresponent consideri que ha establert doctrina sobre la norma discutida o sobre una altra d'anterior de contingut igual o similar.

3. La sala, abans d'emetre resolució, ha de posar de manifest mitjançant provisió la possible causa d'inadmissió del recurs de cassació a les parts personades perquè, en el termini de deu dies, formulin les alegacions que considerin procedents.

4. Si la sala entén que hi concorre alguna de les causes d'inadmissió, ha de dictar interlocutòria en què declari la inadmissió del recurs de cassació i la fermesa de la resolució objecte de recurs. Si la causa d'inadmissió no afecta més que alguna de les infraccions alegades, també ha de resoldre mitjançant interlocutòria l'admissió del recurs respecte de les altres que el recurs denunciï.

5. Contra la interlocutòria que resolgui l'admissió del recurs de cassació no s'hi pot interposar cap recurs.

Article 484. Decisió sobre la competència en tràmit d'admissió.

1. En el tràmit d'admissió a què es refereix l'article anterior, la sala ha d'examinar la seva competència per conèixer del recurs de cassació, abans de pronunciar-se sobre la seva admissibilitat. Si no es considera competent, ha d'acordar, amb l'audiència prèvia de les parts pel termini de deu dies, la remissió de les actuacions i la citació de les parts perquè compareguin davant la sala que es consideri competent en el termini de deu dies.

2. En el cas a què es refereix l'apartat anterior, rebudes les actuacions i personades les parts davant la sala que s'hagi considerat competent, ha de continuar la substanciació del recurs des del tràmit d'admissió.

3. Les sales dels tribunals superiors de justícia no poden declinar la seva competència per conèixer dels recursos de cassació que els hagin estat remesos per la Sala Primera del Tribunal Suprem.

Article 485. Admissió i trasllat a les altres parts.

Admès el recurs de cassació, s'ha de traslladar l'escrit d'interposició, amb els seus documents adjunts, a la part o les parts objecte de recurs, perquè formalitzin la seva oposició per escrit en el termini de vint dies i manifestin si consideren necessària la celebració d'una vista.

En l'escrit d'oposició també es poden allegar les causes d'inadmissibilitat del recurs que es considerin existents i que no hagin estat ja rebutjades pel tribunal.

Article 486. Votació i resolució. Eventual vista.

1. Transcorregut el termini a què es refereix l'article anterior, s'hagin presentat o no els escrits d'oposició, la sala ha d'assenyalar, mitjançant provisió, dins els trenta dies següents, dia i hora perquè se celebri la vista o, si s'escau, per a la votació i la resolució del recurs de cassació.

2. El tribunal ha de decidir el que consideri convenient per a la millor participació de justícia en relació amb la celebració de la vista, que en tot cas ha de tenir lloc si ho solliciten totes les parts i ha de començar amb l'informe de la part recurrent, i després procedir al de la part objecte de recurs. Si són diverses les parts recurrents, cal atènyer-se a l'ordre d'interposició dels recursos, i si són diverses les parts objecte de recurs, a l'ordre de les compareixences.

Article 487. Sentència. Efectes.

1. La sala ha de dictar sentència sobre el recurs de cassació dins els vint dies següents al de finalització de la vista o a l'assenyalat per a la votació i la resolució.

2. Si es tracta dels recursos de cassació que preveuen els números 1r i 2n de l'apartat 2 de l'article 477, la sentència que posi fi al recurs de cassació ha de confirmar o cassar, en tot o en part, la sentència objecte de recurs.

3. Quan el recurs de cassació sigui dels que preveu el número 3r de l'apartat 2 de l'article 477, si la sentència considera fonamentat el recurs, ha de cassar la resolució impugnada i ha d'emetre resolució sobre el cas, i declarar el que correspongui segons els termes en què s'hagi produït l'oposició a la doctrina jurisprudencial o la contradicció o divergència de jurisprudència.

Els pronunciaments de la sentència que es dicti en cassació en cap cas no han d'afectar les situacions jurídiques creades per les sentències, diferents de la impugnada, que s'hagin invocat.

Article 488. *Substanciació i decisió dels recursos de cassació i extraordinari per infracció processal, quan litigants d'un mateix plet optin per diferent recurs extraordinari.*

1. Quan diferents litigants d'un mateix procés optin, cada un d'ells, per diferent recurs extraordinari, el que es fonamenti en infracció processal l'ha de substanciar el tribunal competent amb preferència al de cassació, la tramitació del qual, tanmateix, s'ha d'iniciar i ha de continuar fins que se'n decideixi l'admissió, i després ha de quedar en suspens.

2. Si es dicta sentència totalment desestimatòria del recurs per infracció processal, s'ha de comunicar immediatament al tribunal competent per a la cassació, se n'ha d'alçar immediatament la suspensió i s'ha de tramitar el recurs d'acord amb el que disposa aquest capítol.

3. Si s'estima el recurs extraordinari per infracció processal, el recurs de cassació presentat queda sense efecte, sens perjudici del que preveu l'article 467 d'aquesta Llei.

Article 489. *Substanciació i decisió dels recursos de cassació foral i extraordinari per infracció processal, quan litigants d'un mateix plet optin per diferent recurs extraordinari.*

Quan diferents litigants d'un mateix procés optin, cada un d'ells, per diferent recurs extraordinari, un per infracció processal i un altre per vulneració de les normes de dret civil foral o especial propi d'una comunitat autònoma, ambdós recursos s'han de substanciar i decidir acumulats en una sola peça, i la sala ha d'emetre resolució en una sola sentència tenint en compte que només es pot pronunciar sobre el recurs de cassació si no estima l'extraordinari per infracció processal.

CAPÍTOL VI

Del recurs en interès de la llei

Article 490. *Resolucions susceptibles de recurs en interès de la llei.*

1. Es pot interposar recurs en interès de la llei, per a la unitat de doctrina jurisprudencial, pel que fa a sentències que resolguin recursos extraordinaris per infracció de llei processal quan les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia mantinguin criteris discrepants sobre la interpretació de normes processals.

2. No escau el recurs en interès de la llei contra sentències que hagin estat objecte de recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional.

Article 491. *Legitimació per recórrer en interès de la llei.*

En tot cas poden recórrer en interès de la llei el ministeri fiscal i el Defensor del Poble. Així mateix, poden interposar aquest recurs les persones jurídiques de dret públic que, per les activitats que duguin a terme i les funcions que tinguin atribuïdes, en relació amb les qüestions processals sobre les quals versí el recurs, acreditin interès legítim en la unitat jurisprudencial sobre aquestes qüestions.

Article 492. *Interposició i substanciació.*

1. Els recursos en interès de la llei s'han d'interposar, en el termini d'un any des que es va dictar la sentència més moderna, directament davant la Sala Civil del Tribunal Suprem.

2. A l'escrit en què s'interposi el recurs en interès de la llei s'hi han d'adjuntar els documents següents:

1r Còpia certificada o testimoni de les resolucions que posin de manifest la discrepància que s'allegui.

2n Certificació expedida pel Tribunal Constitucional que acrediti que, transcorregut el termini per recórrer en empara, no s'ha interposat el recurs esmentat contra cap de les sentències allegades.

3. L'escrit o els escrits d'interposició, amb els seus documents annexos, s'han de traslladar als qui s'hagin personat com a part en els processos en què s'hagin dictat les sentències objecte del recurs, perquè, en el termini de vint dies, puguin formular alegacions i expressar els criteris jurídics que considerin més fonamentats.

Article 493. *Sentència.*

La sentència que es dicti en els recursos en interès de la llei ha de respectar, en tot cas, les situacions jurídiques particulars derivades de les sentències allegades i, quan sigui estimatòria, ha de fixar en la decisió la doctrina jurisprudencial. En aquest cas, s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i, a partir de la publicació, ha de complementar l'ordenament jurídic i vincular en aquest concepte tots els jutges i tribunals de l'ordre jurisdiccional civil diferents del Tribunal Suprem.

CAPÍTOL VII

Del recurs de queixa

Article 494. *Resolucions susceptibles de recurs de queixa.*

Contra les interlocutòries en què el tribunal que hagi dictat la resolució denegui la tramitació d'un recurs d'apel·lació, extraordinari per infracció processal o de cassació, es pot interposar recurs de queixa davant l'òrgan al qual correspongui la resolució del recurs no tramitat. Els recursos de queixa s'han de tramitar i resoldre amb caràcter preferent.

Article 495. *Substanciació i decisió.*

1. El recurs de queixa s'ha de preparar demanant, dins el cinquè dia, reposició de la interlocutòria objecte de recurs, i en cas que no s'estimi, testimoni de les dues resolucions.

2. Si el tribunal no dóna lloc a la reposició, ha de manar alhora que, dins els cinc dies següents, es faciliti el testimoni esmentat a la part interessada, i el secretari judicial ha d'acreditar, a continuació d'aquest, la data de lliurament.

3. Dins els deu dies següents al del lliurament del testimoni, la part que l'hagi sol·licitat ha de presentar el recurs de queixa davant l'òrgan competent i aportar el testimoni obtingut.

4. Presentat en el termini escaient el recurs amb el testimoni, el tribunal n'ha d'emetre resolució en el termini de cinc dies.

Si considera ben denegada la tramitació del recurs, ha de manar que es posi en coneixement del tribunal corresponent, perquè consti en les actuacions. Si la considera mal denegada, ha d'ordenar a l'esmentat tribunal que continuï la tramitació.

5. Contra la interlocutòria que resolgui el recurs de queixa no es pot interposar cap recurs.

TÍTOL V

De la rebel·lia i de la rescissió de sentències fermes i nova audiència al demandat rebel**Article 496. Declaració de rebel·lia i efectes.**

1. Es declara en rebel·lia el demandat que no comparegui en la forma escaient en la data o en el termini assenyalat en la citació a dia cert o a termini.

2. La declaració de rebel·lia no ha de ser considerada assentiment ni admissió dels fets de la demanda, llevat dels casos en què la llei disposi expressament el contrari.

Article 497. Règim de notificacions.

1. La resolució que declari la rebel·lia s'ha de notificar al demandat per correu, si el seu domicili és conegut i, si no ho és, mitjançant edictes. Feta aquesta notificació, no se n'ha de portar a terme cap més, llevat de la de la resolució que posi fi al procés.

2. La sentència o resolució que posi fi al procés s'ha de notificar al demandat personalment, en la forma que preveu l'article 161 d'aquesta Llei. Però si el demandat és en parador desconegut, la notificació s'ha de fer per mitjà d'edictes, que s'ha de publicar en el butlletí oficial de la comunitat autònoma o en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

El mateix és aplicable per a les sentències dictades en apel·lació, en recurs extraordinari per infracció processal o en cassació.

Article 498. Comunicació de l'existència del procés al demandat rebel citat a dia cert o a termini mitjançant edictes.

Al demandat rebel que, pel fet de no tenir domicili conegut o de ser en parador ignorat, hagi estat citat a termini o a dia cert per personar-se mitjançant edictes, se li ha de comunicar la litispendència del procés, d'ofici o a instància de qualsevol de les parts personades, quan es tingui notícia del lloc en què es pugui portar a terme la comunicació.

Article 499. Compareixença posterior del demandat.

Segui quin sigui l'estat del procés en què el demandat rebel comparegui, s'ha d'entendre amb ell la substanciació, la qual no pot retrocedir en cap cas.

Article 500. Exercici pel demandat rebel dels recursos ordinaris.

El demandat rebel a qui hagi estat notificada personalment la sentència, només pot utilitzar contra aquesta el recurs d'apel·lació, i l'extraordinari per infracció processal o el de cassació, quan siguin procedents, si els interposa dins el termini legal.

El demandat rebel a qui no hagi estat notificada personalment la sentència pot utilitzar els mateixos recursos, però en aquest cas el termini per interposar-los es compta des de l'endemà de la publicació de l'edictes de notificació de la sentència en el «Butlletí Oficial de l'Estat», en el de la comunitat autònoma o en el de la província.

Article 501. Rescissió de sentència ferma a instàncies del rebel. Casos en què és procedent.

Els demandats que hagin romàs constantment en rebel·lia poden pretendre, del tribunal que l'ha dictat, la rescissió de la sentència ferma en els casos següents:

1r De força major ininterrompuda, que va impedir al rebel comparèixer en tot moment, encara que hagi tingut coneixement del plet pel fet d'haver estat citat a dia cert o a termini en la forma escaient.

2n De desconeixement de la demanda i del plet, quan la citació a dia cert o a termini s'hagin efectuat per cèdula, a tenor de l'article 161, però aquesta no hagi arribat a mans del demandat rebel per una causa que no li sigui imputable.

3r De desconeixement de la demanda i del plet, quan el demandat rebel hagi estat citat a dia cert o a termini mitjançant edictes i hagi estat absent del lloc en què s'hagi seguit el procés i de qualsevol altre lloc de l'Estat o de la comunitat autònoma, en els butlletins oficials dels quals s'hagin publicat els edictes.

Article 502. Terminis de caducitat de l'acció de rescissió.

1. La rescissió de sentència ferma a instància del demandat rebel només escau si se sol·licita dins els terminis següents:

1r De vint dies, a partir de la notificació de la sentència ferma, si la notificació esmentada s'ha dut a terme personalment.

2n De quatre mesos, a partir de la publicació de l'edictes de notificació de la sentència ferma, si aquesta no es va notificar personalment.

2. Els terminis a què es refereix l'apartat anterior es poden prolongar, d'acord amb l'apartat segon de l'article 134, si subsisteix la força major que hagi impedit al rebel la compareixença, però en cap cas no es pot exercir l'acció de rescissió un cop transcorreguts setze mesos des de la notificació de la sentència.

Article 503. Exclusió de la rescissió de sentències sense efectes de cosa jutjada.

No escau la rescissió de les sentències fermes que, per disposició legal, no tinguin efectes de cosa jutjada.

Article 504. Suspensió eventual de l'execució. Procediment de la rescissió.

1. Les demandes de rescissió de sentències fermes dictades en rebel·lia no suspenen la seva execució, llevat del que disposa l'article 566 d'aquesta Llei.

2. La pretensió del demandat rebel que es rescindeixi una sentència ferma s'ha de substanciar pels tràmits establerts per al judici ordinari, que poden iniciar els qui hagin estat part en el procés.

Article 505. Sentència de rescissió.

1. Un cop celebrat el judici, en el qual s'ha de practicar la prova pertinent sobre les causes que justifiquen la rescissió, el tribunal ha d'emetre resolució sobre la rescissió mitjançant sentència, que no és susceptible de cap recurs.

2. A instància de part, el tribunal de l'execució ha d'acordar la suspensió de l'execució de la sentència rescindida si, d'acord amb el que preveu l'article 566, no n'ha decretat ja la suspensió.

Article 506. Costes.

1. Quan es declari que no és procedent la rescissió sol·licitada pel litigant condemnat en rebel·lia, se li han d'imposar totes les costes del procediment.

2. Si es dicta sentència que consideri procedent la rescissió, no s'han d'imposar les costes a cap dels litigants, llevat que el tribunal apreciï temeritat en algun d'ells.

Article 507. Substanciació del procediment després de la sentència estimatòria.

1. Estimada la pretensió del demandat rebel, s'ha de remetre certificació de la sentència que consideri procedent la rescissió al tribunal que hagi conegut de l'afer en primera instància i, davant seu, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

1a S'han de lliurar les actuacions per deu dies al demandat perquè pugui exposar i demanar el que convingui al seu dret, de la manera prevista per a la contestació a la demanda.

2a El que s'exposi i es demani s'ha de traslladar, per deu dies més, a la part contrària, i se li han de lliurar les còpies dels escrits i els documents.

3a En endavant, s'han de seguir els tràmits del judici declaratiu que correspongui, fins que es dicti la sentència que escaigui, contra la qual es poden interposar els recursos que preveu aquesta Llei.

2. No cal remetre al tribunal de primera instància la certificació a què es refereix l'apartat anterior si és aquest tribunal el que va considerar procedent la rescissió.

Article 508. Inactivitat del demandat i nova sentència.

Si el demandat no formula alegacions i peticions en el tràmit a què es refereix la regla primera de l'article anterior, s'entén que renuncia a ser oït i s'ha de dictar una nova sentència en els mateixos termes que la rescindida.

Contra aquesta sentència no es pot interposar cap recurs.

TÍTOL VI**De la revisió de sentències fermes****Article 509. Òrgan competent i resolucions susceptibles de recurs.**

La revisió de sentències fermes s'ha de sol·licitar a la Sala Civil del Tribunal Suprem o a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, d'acord amb el que disposa la Llei orgànica del poder judicial.

Article 510. Motius.

És procedent la revisió d'una sentència ferma:

1r Si després de pronunciada, es recobren o s'obtenen documents decisius dels quals no s'ha pogut disposar per força major o per obra de la part en favor de la qual s'ha dictat.

2n Si s'ha dictat en virtut de documents dels quals, en el moment de dictar-se, una de les parts ignorava que havien estat declarats falsos en un procés penal, o la falsedat dels quals s'hagi declarat després penalment.

3r Si s'ha dictat en virtut d'una prova testifical o pericial, i els testimonis o els perits han estat condemnats per fals testimoni donat en les declaracions que van servir de fonament a la sentència.

4t Si s'ha guanyat injustament en virtut de suborn, violència o maquinació fraudulenta.

Article 511. Legitimació activa.

Pot sol·licitar la revisió qui hagi estat part perjudicada per la sentència ferma impugnada.

Article 512. Termini d'interposició.

1. En cap cas no es pot sol·licitar la revisió un cop transcorreguts cinc anys des de la data de la publicació de la sentència que es pretén impugnar. S'ha de rebutjar qualsevol sol·licitud de revisió que es presenti passat aquest termini.

2. Dins el termini assenyalat en l'apartat anterior, es pot sol·licitar la revisió sempre que no hagin transcorregut tres mesos des del dia en què es descobreixin els documents decisius, el suborn, la violència o el frau, o en què s'hagi reconegut o declarat la falsedat.

Article 513. Dipòsit.

1. Per poder interposar la demanda de revisió és indispensable que s'hi adjunti un document justificatiu d'haver dipositat a l'establiment destinat a aquest efecte la quantitat de 50.000 pessetes. Aquesta quantitat s'ha de retornar si el tribunal estima la demanda de revisió.

2. La falta o la insuficiència del dipòsit esmentat, quan no se solucioni dins el termini que el tribunal assenyalí mitjançant provisió, que en cap cas no ha de ser superior a cinc dies, ha de determinar que aquell repelleixi de pla la demanda.

Article 514. Substanciació.

1. Presentada i admesa la demanda de revisió, el tribunal ha de sol·licitar que se li remetin totes les actuacions del plet la sentència del qual s'impugni, i ha de citar tots els qui hi hagin litigat, o els seus drethavents, perquè dins el termini de vint dies contestin la demanda i mantinguin el que convingui al seu dret.

2. Contestada la demanda de revisió o transcorregut el termini anterior sense haver-ho fet, s'ha de donar a les actuacions la tramitació establerta per als judicis verbals.

3. En tot cas, el ministeri fiscal ha d'informar sobre la revisió abans que es dicti sentència sobre si és procedent l'estimació de la demanda.

4. Si se susciten qüestions prejudicials penals durant la tramitació de la revisió, s'han d'aplicar les normes generals que estableix l'article 40 d'aquesta Llei, sense que operi ja el termini absolut de caducitat a què es refereix l'apartat 1 de l'article 512.

Article 515. Suspensió eventual de l'execució.

Les demandes de revisió no suspensen l'execució de les sentències fermes que les motivin, llevat del que disposa l'article 566 d'aquesta Llei.

Article 516. Decisió.

1. Si el tribunal considera procedent la revisió sol·licitada, ho ha de declarar i ha de rescindir la sentència impugnada. A continuació ha de manar que s'expedeixi certificació de la resolució i ha de retornar les actuacions al tribunal del qual procedeixin perquè les parts usin del seu dret, segons els convingui, en el judici corresponent.

En aquest judici, s'han de prendre com a base i no es poden discutir les declaracions fetes en la sentència de revisió.

2. Si el tribunal desestima la revisió sol·licitada, s'ha de condemnar a costes el demandant, que perd el dipòsit que hagi deixat.

3. Contra la sentència que dicti el tribunal de revisió no es pot interposar cap recurs.

LLIBRE III

De l'execució forçosa i de les mesures cautelars

TÍTOL I

Dels títols executius

CAPÍTOL I

De les sentències i altres títols executius

Article 517. *Acció executiva. Títols executius.*

1. L'acció executiva s'ha de fonamentar en un títol que comporti l'execució.

2. Només comporten execució els títols següents:

1r La sentència de condemna ferma.

2n Els laudes o les resolucions arbitrals fermes.

3r Les resolucions judicials que aprovin o homologuin transaccions judicials i acords aconseguits en el procés, acompanyades, si és necessari per a constància del seu contingut concret, dels corresponents testimoniatges de les actuacions.

4t Les escriptures públiques, sempre que sigui primera còpia; o, si és segona, que estigui donada en virtut de manament judicial i amb citació de la persona a qui hagi de perjudicar o del seu causant, o que s'expedeixi amb la conformitat de totes les parts.

5è Les pòlisses de contractes mercantils signades per les parts i per un corredor de comerç col·legiat que les intervingui, sempre que s'acompanyi certificació en què el corredor esmentat acrediti la conformitat de la pòlissa amb els assentaments del seu llibre registre i la data d'aquests.

6è Els títols al portador o nominatius, legítimament emesos, que representin obligacions vençudes i els cupons, també vençuts, dels títols esmentats, sempre que els cupons confrontin amb els títols i aquests, en tot cas, amb els llibres talonaris.

La protesta de falsedat del títol formulada en l'acte de la confrontació no impedeix, si aquesta és conforme, que es despatxi l'execució, sens perjudici de la oposició posterior a l'execució que pugui formular el deutor al·legant falsedat en el títol.

7è Els certificats no caducats expedits per les entitats encarregades dels registres comptables pel que fa als valors representats mitjançant anotacions en compte als quals es refereix la Llei del mercat de valors, sempre que s'aporti còpia de l'escriptura pública de representació dels valors o, si s'escau, de l'emissió, quan aquesta escriptura sigui necessària, d'acord amb la legislació vigent.

Instada i despatxada l'execució, no caduquen els certificats a què es refereix el paràgraf anterior.

8è La interlocutòria que estableixi la quantitat màxima reclamable en concepte d'indemnització, dictada en casos de rebel·lia de l'acusat o de sentència absolutòria o sobreseïment en processos penals incoats per fets coberts per l'assegurança obligatòria de responsabilitat civil derivada de l'ús i la circulació de vehicles de motor.

9è Les altres resolucions judicials i documents que, per disposició d'aquesta llei o d'una altra, comportin l'execució.

Article 518. *Caducitat de l'acció executiva fonamentada en una sentència judicial o una resolució arbitral.*

L'acció executiva fonamentada en una sentència, en una resolució judicial que aprovi una transacció judicial o un acord assolit en el procés o en resolució arbitral caduca si no s'hi interposa la demanda executiva corresponent durant els cinc anys següents a la fermesa de la sentència o resolució.

Article 519. *Acció executiva de consumidors i usuaris fonamentada en una sentència de condemna sense determinació individual dels beneficiats.*

Quan les sentències de condemna a què es refereix la regla primera de l'article 221 no hagin determinat els consumidors o usuaris individuals beneficiats per aquella, el tribunal competent per a l'execució, a sol·licitud d'un o diversos interessats i amb audiència del condemnat, ha de dictar interlocutòria en què ha de resoldre si, segons les dades, les característiques i els requisits establerts en la sentència, reconeix els sol·licitants com a beneficiaris de la condemna. Amb testimoniatge d'aquesta interlocutòria, els subjectes reconeguts en poden instar l'execució.

Article 520. *Acció executiva basada en títols no judicials ni arbitrals.*

1. Quan es tracti dels títols executius que preveuen els números 4t, 5è, 6è i 7è de l'apartat 2 de l'article 517, només es pot despatjar execució per quantitat determinada que excedeixi les 50.000 pessetes:

1r En diners en efectiu.

2n En moneda estrangera convertible, sempre que l'obligació de pagament en aquesta moneda estigui autoritzada o permesa legalment.

3r En una cosa o espècie computable en diners.

2. El límit de quantitat que assenyalava l'apartat anterior es pot obtenir mitjançant l'addició de diversos títols executius dels que preveu l'apartat esmentat.

Article 521. *Sentències merament declaratives i sentències constitutives.*

1. No es despatja execució de les sentències merament declaratives ni de les constitutives.

2. Mitjançant la certificació i, si s'escau, el manament judicial oportú, les sentències constitutives fermes poden permetre inscripcions i modificacions en registres públics, sense que calgui que es despatxi execució.

3. Quan una sentència constitutiva contingui també pronunciaments de condemna, aquests s'han d'executar de la manera que aquesta llei preveu per a aquests.

Article 522. *Acatament i compliment de les sentències constitutives. Sol·licitud d'actuacions judicials necessàries.*

1. Totes les persones i autoritats, especialment les encarregades dels registres públics, han d'acatar i complir el que disposin les sentències constitutives i s'han d'atenir a l'estat o la situació jurídica que se'n derivi, llevat que hi hagi obstacles derivats del mateix registre d'acord amb la seva legislació específica.

2. Els qui hagin estat part en el procés o acreditin un interès directe i legítim poden demanar al tribunal les actuacions necessàries per a l'eficàcia de les sentències constitutives i per vèncer resistències eventuais al que disposin.

CAPÍTOL II

Dels títols executius estrangers

Article 523. *Força executiva a Espanya. Llei aplicable al procediment.*

1. Perquè les sentències fermes i altres títols executius estrangers comportin l'execució a Espanya cal atènyer-se al que disposen els tractats internacionals i les disposicions legals sobre cooperació jurídica internacional.

2. En tot cas, l'execució de sentències i títols executius estrangers s'ha de portar a terme a Espanya de conformitat amb les disposicions d'aquesta Llei, llevat que es disposi una altra cosa en els tractats internacionals vigents a Espanya.

TÍTOL II

De l'execució provisional de resolucions judicials

CAPÍTOL I

De l'execució provisional: disposicions generals

Article 524. *Execució provisional: demanda i contingut.*

1. L'execució provisional s'ha de sol·licitar per demanda, segons el que disposa l'article 549 d'aquesta Llei.

2. L'execució provisional de sentències de condemna, que no siguin fermes, l'ha de despatxar i portar a terme, de la mateixa manera que l'execució ordinària, el tribunal competent per a la primera instància.

3. En l'execució provisional de les sentències de condemna, les parts disposen dels mateixos drets i les mateixes facultats processals que en l'ordinària.

4. Mentre no siguin fermes o, fins i tot si ho són, mentre no hagin transcorregut els terminis que indica aquesta Llei per exercir l'acció de rescissió de la sentència dictada en rebellia, només escau l'anotació preventiva de les sentències que disposin o permetin la inscripció o la cancel·lació d'assentaments en registres públics.

5. L'execució provisional de les sentències en les quals es tutel·lin drets fonamentals tenen caràcter preferent.

Article 525. *Sentències no provisionalment executables.*

1. En cap cas no són susceptibles d'execució provisional:

1a Les sentències dictades en els processos sobre paternitat, maternitat, filiació, nul·litat de matrimoni, separació i divorci, capacitat i estat civil i drets honorífics, llevat dels pronunciaments que regulin les obligacions i relacions patrimonials relacionades amb el que sigui objecte principal del procés.

2a Les sentències que condemnin a emetre una declaració de voluntat.

3a Les sentències que declarin la nul·litat o la caducitat de títols de propietat industrial.

2. Tampoc no escau l'execució provisional de les sentències estrangeres no fermes, llevat que els tractats internacionals vigents a Espanya disposin expressament el contrari.

CAPÍTOL II

De l'execució provisional de sentències de condemna dictades en primera instància

SECCIÓ 1a DE L'EXECUCIÓ PROVISIONAL I DE L'OPOSICIÓ

Article 526. *Execució provisional de les sentències de condemna en primera instància. Legitimació.*

Excepte en els casos a què es refereix l'article anterior, qui hagi obtingut un pronunciament a favor seu en sen-

tència de condemna dictada en primera instància en pot demanar, sense prestació simultània de caució, i obtenir l'execució provisional de conformitat amb el que preveuen els articles següents.

Article 527. *Sol·licitud d'execució provisional, despatx d'aquesta execució i recursos.*

1. L'execució provisional es pot demanar en qualsevol moment des de la notificació de la provisió en què es consideri preparat el recurs d'apel·lació o, si s'escau, des del trasllat a la part apel·lant de l'escrit de l'apel·lat en què s'adhereix al recurs, i sempre abans que s'hagi dictat sentència en el recurs.

2. Quan se sol·liciti l'execució provisional després d'haver remès les actuacions al tribunal competent perquè emeti resolució sobre l'apel·lació, el sol·licitant ha d'obtenir prèviament d'aquest tribunal el testimoniatge del que sigui necessari per a l'execució i adjuntar-lo a la sol·licitud.

Si s'ha sol·licitat l'execució provisional abans de la remissió de les actuacions a què es refereix el paràgraf anterior, el mateix tribunal de primera instància ha d'expedir el testimoni abans de fer-ne la remissió.

3. Sol·licitada l'execució provisional, el tribunal l'ha de despatxar llevat que es tracti d'una sentència compresa en l'article 525 o que no contingui pronunciament de condemna a favor del sol·licitant.

4. Contra la interlocutòria que denegui l'execució provisional es pot presentar recurs d'apel·lació, que s'ha de tramitar i resoldre amb caràcter preferent. Contra la interlocutòria que despatxi l'execució provisional no es pot interposar cap recurs, sens perjudici de l'oposició que pugui formular l'executat d'acord amb el que disposa l'article següent.

Article 528. *Oposició a l'execució provisional i a actuacions executives concretes.*

1. L'executat només es pot oposar a l'execució provisional una vegada hagi estat despatxada.

2. L'oposició a l'execució provisional únicament es pot fonamentar en les causes següents:

1a En tot cas, que s'hagi despatxat l'execució provisional amb infracció de l'article anterior.

2a Si la sentència és de condemna no dinerària, que sigui impossible o de dificultat extrema, atesa la naturalesa de les actuacions executives, restaurar la situació anterior a l'execució provisional o compensar econòmicament l'executat mitjançant el rescabament dels danys i els perjudicis que se li hagin causat, si aquella sentència és revocada.

3. Si la sentència és de condemna dinerària, l'executat no es pot oposar a l'execució provisional, sinó únicament a actuacions executives concretes del procediment de constrenyiment, quan entengui que aquestes actuacions poden causar una situació absolutament impossible de restaurar o de compensar econòmicament mitjançant el rescabament de danys i perjudicis.

En formular aquesta oposició a mesures executives concretes, l'executat ha d'indicar altres mesures o actuacions executives que siguin possibles i no provoquin situacions similars a les que causaria, a judici seu, l'actuació o la mesura a la qual s'oposa, així com oferir caució suficient per respondre de la demora en l'execució, si el tribunal no accepta les mesures alternatives i el pronunciament de condemna dinerària es confirma posteriorment.

Si l'executat no indica mesures alternatives ni ofereix prestar caució suficient, en cap cas no és procedent l'oposició a l'execució i així s'ha de disposar immediatament, sense cap recurs.

Article 529. Substanciació de l'oposició a l'execució provisional o a actuacions executives concretes.

1. L'escrit d'oposició a l'execució provisional s'ha de presentar al tribunal de l'execució dins els cinc dies següents al de la notificació de la resolució que acordi el despatx d'execució o les actuacions concretes a què s'oposi.

2. L'escrit d'oposició a l'execució i els documents que s'hi adjuntin s'han de traslladar a l'executant i als qui s'hagin personat en l'execució provisional, perquè manifestin i acreditin, en el termini de cinc dies, el que considerin convenient.

3. Si es tracta d'execució provisional de sentència de condemna no dinerària i s'ha allegat la causa segona de l'apartat 2 de l'article 528, d'oposició a l'execució provisional, el qui l'hagi sol·licitat, a més a més d'impugnar tot el que s'hagi allegat de contrari, pot oferir caució suficient per garantir que, en cas de revocar-se la sentència, es restauri la situació anterior o, si això és impossible, es rescabalin els danys i els perjudicis causats.

La caució es pot constituir en diners en efectiu, mitjançant aval solidari de durada indefinida i pagador a primer requeriment emès per una entitat de crèdit o una societat de garantia recíproca o per qualsevol altre mitjà que, a judici del tribunal, garanteixi la disponibilitat immediata, si s'escau, de la quantitat de què es tracti.

Article 530. Decisió sobre l'oposició a l'execució provisional i a mesures executives concretes. Impossibilitat de recórrer.

1. Quan s'estimi l'oposició fonamentada en la causa primera de l'apartat 2 de l'article 528, l'oposició a l'execució provisional s'ha de resoldre mitjançant interlocutòria en la qual s'ha de declarar que no escau que prossegueixi l'execució provisional, i s'han d'alçar els embargaments i les mesures de garantia que es puguin haver adoptat.

2. Si l'oposició s'ha formulat en cas d'execució provisional de condemna no dinerària, quan el tribunal considera que, si es revoca posteriorment la condemna, seria impossible o extremadament difícil restaurar la situació anterior a l'execució provisional o garantir el rescabament mitjançant la caució que el sol·licitant es mostra disposat a prestar, ha de dictar interlocutòria en què deixi en suspens l'execució, però subsisteixen els embargaments i les mesures de garantia adoptades i s'han d'adoptar les que siguin procedents, d'acord amb el que disposa l'article 700.

3. Quan, si la condemna és dinerària, l'oposició s'ha formulat pel que fa a activitats executives concretes, s'ha d'estimar l'oposició si el tribunal considera possibles i d'eficàcia similar les actuacions o mesures alternatives indicades pel provisionalment executat o si, havent ofert aquest una caució que es consideri suficient per respondre de la demora en l'execució, el tribunal aprecia que concorre en el cas una absoluta impossibilitat de restaurar la situació anterior a l'execució o de compensar econòmicament l'executat provisionalment mitjançant el rescabament ulterior de danys i perjudicis, en cas que la condemna sigui revocada.

L'estimació d'aquesta oposició únicament determina que es denegui la realització de l'activitat executiva concreta objecte d'aquella, i ha de prosseguir el procediment de constrenyiment segons el que preveu aquesta Llei.

4. Contra la interlocutòria que decideixi sobre l'oposició a l'execució provisional o a mesures executives concretes no es pot interposar cap recurs.

Article 531. Suspensió de l'execució provisional en cas de condemnes dineràries.

S'ha de suspendre l'execució provisional de pronunciaments de condemna al pagament de quantitats de diners líquides quan l'executat posi a disposició del jutjat, perquè la lliuri a l'executant, sens perjudici del que disposa la secció següent, la quantitat a la qual hagi estat condemnat, més els interessos corresponents i les costes que s'hagin produït fins en aquell moment. Liquidats els interessos i taxades les costes, s'ha de decidir sobre la continuació o l'arxivament de l'execució.

SECCIÓ 2a DE LA REVOCACIÓ O CONFIRMACIÓ DE LA SENTÈNCIA EXECUTADA PROVISIONALMENT

Article 532. Confirmació de la resolució executada provisionalment.

Si es dicta sentència que confirmi els pronunciaments executats provisionalment, l'execució ha de continuar si encara no ha acabat, llevat que hi hagi desistiment exprés de l'executant.

Si la sentència confirmatòria no és susceptible de recurs o no s'hi presenta recurs, l'execució, llevat que hi hagi desistiment, ha de seguir endavant com a definitiva.

Article 533. Revocació de condemnes al pagament d'una quantitat de diners.

1. Si el pronunciament executat provisionalment és de condemna al pagament de diners i es revoca totalment, s'ha de sobreseure l'execució provisional i l'executant ha de tornar la quantitat que, si s'escau, hagi percebut, reintegrar a l'executat les costes de l'execució provisional que aquest hagi satisfet i rescabalar-lo dels danys i els perjudicis que l'execució li hagi ocasionat.

2. Si la revocació de la sentència és parcial, només es retorna la diferència entre la quantitat que ha percebut l'executant i la que resulti de la confirmació parcial, amb l'increment que resulti d'aplicar a aquesta diferència, anualment, des del moment de la percepció, el tipus de l'interès legal dels diners.

3. Si la sentència revocatòria no és ferma, la percepció de les quantitats i increments que preveuen els apartats anteriors d'aquest article es pot pretendre per via de constrenyiment davant el tribunal que n'hagi substanciat l'execució provisional. La liquidació dels danys i els perjudicis s'ha de fer segons el que disposen els articles 712 i següents d'aquesta Llei.

L'obligat a retornar, reintegrar i indemnitzar es pot oposar a actuacions concretes de constrenyiment, en els termes de l'apartat 3 de l'article 528.

Article 534. Revocació en casos de condemnes no dineràries.

1. Si la resolució provisionalment executada que es revoca ha condemnat a el lliurament d'un bé determinat, aquest s'ha de restituir a l'executat, en el concepte en què l'hagi tingut, més les rendes, els fruits o els productes o el valor pecuniari de la utilització del bé.

Si la restitució és impossible, de fet o de dret, l'executat pot demanar que se l'indemnitzi pels danys i els perjudicis, que s'han de liquidar pel procediment que estableixen els articles 712 i següents.

2. Si es revoca una resolució que contingui condemna a fer i aquest s'ha dut a terme, es pot demanar que es defaci el que s'ha fet i que s'indemnitzi pels danys i els perjudicis causats.

3. Per a la restitució de la cosa, la destrucció del que s'ha fet malament o l'exacció de danys i perjudicis que preveuen els apartats anteriors, escau, en cas que la sentència revocària no sigui ferma, la via d'execució davant el tribunal competent per a la provisional.

4. En els casos que preveuen els apartats anteriors, l'obligat a restituir, desfer o indemnitzar s'hi pot oposar, dins de la via d'execució, d'acord amb el que preveu l'article 528 d'aquesta Llei.

CAPÍTOL III

De l'execució provisional de sentències de condemna dictades en segona instància

Article 535. Execució provisional de sentències dictades en segona instància.

1. L'execució provisional de sentències dictades en segona instància, que no siguin fermes, així com l'oposició a l'execució, s'han de regir pel que disposa el capítol anterior d'aquesta Llei.

2. En els casos a què es refereix l'apartat anterior, l'execució provisional es pot sol·licitar en qualsevol moment des de la notificació de la resolució que consideri preparat el recurs extraordinari per infracció processal o el recurs de cassació, i sempre abans que s'hagi dictat sentència en aquests recursos.

La sol·licitud s'ha de presentar davant el tribunal que hagi conegut del procés en primera instància i s'hi ha d'adjuntar certificació de la sentència l'execució provisional de la qual es pretén, així com testimoniatge de tants particulars com es consideri necessari, la certificació i el testimoniatge que s'han d'obtenir del tribunal que hagi dictat la sentència d'apel·lació o, si s'escau, de l'òrgan competent per conèixer del recurs que s'hagi interposat contra aquesta.

3. L'oposició a l'execució provisional i a mesures executives concretes, en segona instància, es regeix pel que disposen els articles 528 a 531 d'aquesta Llei.

Article 536. Confirmació en segona instància de la resolució executada provisionalment.

Si es confirma en tots els seus pronunciaments la sentència de segona instància executada provisionalment, cal atènyer-se al que disposa el paràgraf segon de l'article 532.

Article 537. Revocació de la resolució executada provisionalment en segona instància.

Quan es revoca la sentència dictada en segona instància i executada provisionalment, són aplicables els articles 533 i 534.

TÍTOL III

De l'execució: disposicions generals

CAPÍTOL I

De les parts de l'execució

Article 538. Parts i subjectes de l'execució forçosa.

1. Són part en el procés d'execució la persona o les persones que demanen i obtenen el despatx de l'execució i la persona o les persones davant de les quals es despatxa.

2. Sens perjudici del que disposen els articles 540 a 544, a instància de qui aparegui com a creditor en

el títol executiu, només es pot despatxar execució davant dels subjectes següents:

1r Qui aparegui com a deutor en el mateix títol.

2n Qui, sense figurar com a deutor en el títol executiu, respongui personalment del deute per disposició legal o en virtut de fiança acreditada mitjançant un document públic.

3r Qui, sense figurar com a deutor en el títol executiu, sigui propietari dels béns especialment afectes al pagament del deute en virtut del qual es procedeix, sempre que aquesta afectació derivi de la Llei o s'acrediti mitjançant un document fefaent. L'execució s'ha de concretar, respecte d'aquestes persones, als béns especialment afectes.

3. També poden utilitzar els mitjans de defensa que la llei concedeix a l'executat aquelles persones davant de les quals no s'ha despatxat l'execució, però als béns de les quals el tribunal ha disposat que s'estengui aquesta perquè entén que, malgrat que aquests béns no pertanyen a l'executat, estan afectes al compliment de l'obligació per la qual es procedeix.

4. Si l'executant indueix el tribunal a estendre l'execució davant de persones o béns que el títol o la llei no autoritzen, és responsable dels danys i els perjudicis.

Article 539. Representació i defensa. Costes i despeses de l'execució.

1. L'executant i l'executat han d'estar dirigits per un lletrat i representats per un procurador, llevat que es tracti de l'execució de resolucions dictades en processos en què no sigui preceptiva la intervenció dels professionals esmentats.

Per a l'execució derivada de processos monitoris en què no hi hagi hagut oposició, s'ha de requerir la intervenció d'advocat i procurador sempre que la quantitat per la qual es despatxi execució sigui superior a 150.000 pessetes.

2. En les actuacions del procés d'execució per a les quals aquesta Llei preveu expressament el pronunciament sobre costes, les parts han de satisfer les despeses i costes que els corresponguin d'acord amb el que preveu l'article 241 de la Llei, sens perjudici dels reemborsaments que siguin procedents després de la decisió del tribunal sobre les costes.

Les costes del procés d'execució no compreses en el paràgraf anterior són a càrrec de l'executat i no cal imposició expressa, però, fins a la liquidació, l'executant ha de satisfer les despeses i costes que es vagin produint, llevat de les que corresponguin a actuacions que es facin a instància de l'executat o d'altres subjectes, que les ha de pagar qui hagi sol·licitat l'actuació de què es tracti.

Article 540. Executant i executat en casos de successió.

1. L'execució es pot despatxar a favor de qui acreditat ser successor del que figuri com a executant en el títol executiu i davant de qui s'acrediti que és el successor de qui apareix com a executat en el títol esmentat.

2. Per acreditar la successió, als efectes del que estableix l'apartat anterior, s'han de presentar al tribunal els documents fefaents en què aquella consti. Si el tribunal els considera suficients a aquests efectes, sense més tràmits, ha de despatxar l'execució a favor de qui resulti ser successor o davant de qui resulti ser successor segons els documents presentats.

3. Si la successió no consta en documents fefaents o el tribunal no els considera suficients, la petició que

dedueixi l'executant s'ha de traslladar a qui consti com a executat en el títol i a qui es pretengui que n'és el successor i, oïts tots ells en compareixença, el tribunal ha de decidir el que escaigui sobre la successió a l'únic efecte del despatx de l'execució.

Article 541. *Execució en béns de guanys.*

1. No es despatxa execució davant de la comunitat de guanys.

2. Quan l'execució se segueixi a causa de deutes contrets per un dels cònjuges, però dels quals ha de respondre la societat de guanys, la demanda executiva es pot adreçar únicament contra el cònjuge deutor, però l'embargament de béns de guanys s'ha de notificar a l'altre cònjuge, i se li ha de traslladar la demanda executiva i la interlocutòria que despatxi execució a fi que, dins el termini ordinari, es pugui oposar a l'execució. L'oposició a l'execució es pot fonamentar en les mateixes causes que corresponguin a l'executat i, a més a més, en el fet que els béns de guanys no han de respondre del deute pel qual s'ha despatxat l'execució. Quan l'oposició es fonamenta en aquesta última causa, correspon al creditor provar la responsabilitat dels béns de guanys. Si no s'acredita aquesta responsabilitat, el cònjuge de l'executat pot demanar la dissolució de la societat conjugal d'acord amb el que disposa l'apartat següent.

3. Si se segueix l'execució a causa de deutes propis d'un dels cònjuges i es persegueixen béns comuns a falta dels privatis o per insuficiència d'aquests, l'embargament dels béns comuns s'ha de notificar al cònjuge no deutor. En aquest cas, si aquest opta per demanar la dissolució de la societat conjugal, el tribunal, oïts els cònjuges, ha de decidir el que sigui procedent sobre divisió del patrimoni i, si s'escau, acordar que es porti a terme d'acord amb el que disposa aquesta Llei, i se suspèn entretant l'execució pel que fa als béns comuns.

4. En els casos que preveuen els apartats anteriors, el cònjuge al qual s'ha notificat l'embargament pot interposar els recursos i usar els mitjans d'impugnació de què disposa l'executat per a la defensa dels interessos de la comunitat de guanys.

Article 542. *Execució davant del deutor solidari.*

1. Les sentències, els laudes i altres títols executius judicials obtinguts només davant d'un o de diversos deutors solidaris no serveixen de títol executiu davant dels deutors solidaris que no hagin estat part en el procés.

2. Si els títols executius són extrajudicials, només es pot despatxar execució davant del deutor solidari que hi figuri o que figuri en un altre document que acrediti la solidaritat del deute i porti implícita l'execució d'acord amb el que disposa la llei.

3. Quan en el títol executiu apareguin diversos deutors solidaris, es pot demanar que es despatxi execució per l'import total del deute, més interessos i costes, davant d'un o alguns d'aquells deutors o davant de tots ells.

Article 543. *Associacions o entitats temporals.*

1. Quan en el títol executiu apareguin com a deutors unions o agrupacions de diferents empreses o entitats, només es pot despatxar l'execució directament davant dels seus socis, membres o integrants si, per acord d'aquests o per disposició legal, responen solidàriament dels actes de la unió o agrupació.

2. Si la llei estableix expressament el caràcter subsidiari de la responsabilitat dels membres o integrants de les unions o agrupacions a què es refereix l'apartat anterior, per al despatx de l'execució davant d'aquells cal acreditar la insolvència d'aquestes.

Article 544. *Entitats sense personalitat jurídica.*

En cas de títols executius davant d'entitats sense personalitat jurídica que actuïn en el tràfic com a subjectes diferenciats, es pot despatxar execució davant dels socis, els membres o els gestors que hagin actuat en el tràfic jurídic en nom de l'entitat, sempre que s'acrediti complimentament, a judici del tribunal, la condició de soci, membre o gestor i l'actuació davant tercers en nom de l'entitat.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable a les comunitats de propietaris d'immobles en règim de propietat horitzontal.

CAPÍTOL II

Del tribunal competent

Article 545. *Tribunal competent. Forma de les resolucions en l'execució forçosa.*

1. És competent per a l'execució de resolucions judicials i de transaccions i acords judicialment homologats o aprovats el tribunal que ha conegut de l'afer en primera instància o el que ha homologat o aprovat la transacció o l'acord.

2. Quan el títol sigui un laude arbitral, és competent per a l'execució el jutjat de primera instància del lloc en què s'ha dictat.

3. Per a l'execució fonamentada en títols diferents dels que expressen els apartats anteriors, és competent el jutjat de primera instància del lloc que correspon d'acord amb el que disposen els articles 50 i 51 d'aquesta Llei. L'execució es pot instar també, a elecció de l'executant, davant el jutjat de primera instància del lloc de compliment de l'obligació, segons el títol, o davant el de qualsevol lloc en què hi hagi béns de l'executat que puguin ser embargats, i en cap cas no hi són aplicables les regles sobre submissió expressa o tàcita que conté la secció 2a del capítol II del títol II del llibre I.

Si hi ha diversos executats, és competent el tribunal que, d'acord amb el paràgraf anterior, ho sigui respecte de qualsevol executat, a elecció de l'executant.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan l'execució afecti només béns especialment hipotecats o pignorats, la competència s'ha de determinar d'acord amb el que disposa l'article 684 d'aquesta Llei.

4. En els processos d'execució han d'adoptar la forma d'interlocutòria les resolucions del tribunal que acordin el despatx de l'execució, provisional o definitiva, que ordenin l'embargament o l'aixecament de l'embargament, que decideixin sobre l'oposició a l'execució, sobre la suspensió, el sobreseïment o la represa de l'execució, sobre les terceries, i aquelles altres que assenyali aquesta Llei.

El tribunal ha de decidir per mitjà de provisió en els supòsits en què s'assenyali expressament, i en els altres casos les resolucions que siguin procedents les ha de dictar el secretari judicial per mitjà de diligències d'ordenació.

Article 546. *Examen d'ofici de la competència territorial.*

1. Abans de despatxar execució, el tribunal ha d'examinar d'ofici la seva competència territorial i si, d'acord amb el títol executiu i altres documents que s'adjuntin a la demanda, entén que no és territorialment competent, ha de dictar interlocutòria en què s'abstingui de despatxar execució i indiqui al demandant el tribunal davant

el qual ha de presentar la demanda. Aquesta resolució pot ser objecte de recurs d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 552.

2. Una vegada despatxada execució, el tribunal no pot, d'ofici, revisar la seva competència territorial.

Article 547. *Declinatòria en l'execució forçosa.*

L'executat pot impugnar la competència del tribunal proposant declinatòria dins els cinc dies següents a aquell en què rebí la primera notificació del procés d'execució.

La declinatòria s'ha de substanciar i decidir d'acord amb el que preveu l'article 65 d'aquesta Llei.

CAPÍTOL III

Del despatx de l'execució

Article 548. *Termini d'espera de l'execució de resolucions judicials i arbitrals.*

El tribunal no ha de despatxar execució de resolucions judicials o arbitrals o de convenis aprovats judicialment dins els vint dies posteriors a aquell en què la resolució de condemna o d'aprovació del conveni hagi estat notificada a l'executat.

Article 549. *Demanda executiva. Contingut.*

1. Només s'ha de despatxar execució a petició de part, en forma de demanda, en la qual s'han d'expressar:

1r El títol en què es fonamenta l'executant.

2n La tutela executiva que es pretén, en relació amb el títol executiu que s'addueix, precisant, si s'escau, la quantitat que es reclama d'acord amb el que disposa l'article 575 d'aquesta Llei.

3r Els béns de l'executat susceptibles d'embargament de què tingui coneixement i, si s'escau, si els considera suficients per al fi de l'execució.

4t Si s'escau, les mesures de localització i investigació que interressi a l'empara de l'article 590 d'aquesta Llei.

5è La persona o les persones, amb expressió de les seves circumstàncies identificatives, davant les quals es pretengui el despatx de l'execució, pel fet d'aparèixer en el títol com a deutors o pel fet d'estar subjectes a l'execució segons el que disposen els articles 538 a 544 d'aquesta Llei.

2. Quan el títol executiu sigui una sentència o una resolució dictada pel tribunal competent per conèixer de l'execució, la demanda executiva es pot limitar a la sol·licitud que es despatxi l'execució, identificant la sentència o la resolució l'execució de la qual es pretén.

Article 550. *Documents que s'han d'adjuntar a la demanda executiva.*

1. S'han d'adjuntar a la demanda executiva:

1r El títol executiu, llevat que l'execució es fonamenti en sentència, acord o transacció que consti en les actuacions.

2n El poder atorgat a procurador, sempre que la representació no es confereixi «apud acta» o no consti ja en les actuacions, quan es demani l'execució de sentències, transaccions o acords aprovats judicialment.

3r Els documents que acreditin els preus o les cotitzacions aplicats per al còmput en diners de deutes no dineraris, quan no es tracti de dades oficials o de coneixement públic.

4t Els altres documents que la llei exigeixi per al despatx de l'execució.

2. També es poden adjuntar a la demanda executiva tots els documents que l'executant consideri útils o convenients per portar a terme millor l'execució i que continguin dades d'interès per despatxar-la.

Article 551. *Despatx de l'execució. Impossibilitat de recórrer.*

1. Presentada la demanda executiva, el tribunal ha de despatxar en tot cas l'execució sempre que hi concorrin els pressupòsits i requisits processals, el títol executiu no tingui cap irregularitat formal i els actes d'execució que se sol·liciten siguin conformes amb la naturalesa i el contingut del títol.

2. L'execució s'ha de despatxar mitjançant interlocutòria, que no és susceptible de cap recurs, sens perjudici de l'oposició que, d'acord amb aquesta Llei, pugui formular l'executat.

Article 552. *Denegació del despatx de l'execució. Recursos.*

1. Si el tribunal entén que no hi concorren els pressupòsits i els requisits legalment exigits per al despatx de l'execució, ha de dictar interlocutòria en què denegui el despatx de l'execució.

2. La interlocutòria que denegui el despatx de l'execució és directament apel·lable, i s'ha de substanciar l'apel·lació només amb el creditor. El creditor també pot intentar, a elecció seva, recurs de reposició previ al d'apel·lació.

3. Una vegada ferma la interlocutòria que denegui el despatx de l'execució, el creditor només pot fer valer els seus drets en el procés ordinari corresponent, si no hi obsta la cosa jutjada de la sentència o la resolució ferma en què s'hagi fonamentat la demanda d'execució.

Article 553. *Interlocutòria per la qual es despatxa execució. Contingut i notificació.*

1. La interlocutòria en què es despatxi execució ha de contenir els aspectes següents:

1r La determinació de la persona o les persones davant les quals es despatxa execució; si es despatxa en forma solidària o mancomunada, i qualsevol altra precisió que, respecte de les parts o del contingut de l'execució, escaigui fer.

2n Si s'escau, la quantitat per la qual es despatxa execució.

3r Les mesures de localització i indagació dels béns de l'executat que siguin procedents, de conformitat amb el que preveuen els articles 589 i 590 d'aquesta Llei.

4t Les actuacions judicials executives que escaigui acordar, des d'aquell moment, inclòs, si és possible, l'embargament de béns concrets.

5è El contingut del requeriment de pagament que s'hagi de fer al deutor, en els casos en què la llei estableixi aquest requeriment.

2. La interlocutòria que despatxi execució, amb còpia de la demanda executiva, ha de ser notificada a l'executat, sense citació a dia cert ni a termini, perquè en qualsevol moment es pugui personar en l'execució, i s'han d'entendre amb ell, en aquest cas, les actuacions ulteriors.

Article 554. *Mesures immediates després de la interlocutòria de despatx de l'execució.*

1. En els casos en què no s'estableixi requeriment de pagament, les mesures a què es refereix el núme-

ro 3r de l'apartat 1 de l'article anterior s'han de portar a efecte immediatament, sense oir prèviament l'executat ni esperar la notificació de la interlocutòria de despatx de l'execució.

2. Encara que s'hagi de fer requeriment de pagament, s'ha de procedir també en la forma que preveu l'apartat anterior quan ho sol·liciti l'executant, i s'ha de justificar, a judici del tribunal, que qualsevol demora en la localització i la investigació de béns pot frustrar el bon fi de l'execució.

Article 555. *Acumulació d'execucions.*

1. A instància de qualsevol de les parts, s'ha d'acordar l'acumulació dels processos d'execució pendents entre el mateix creditor executant i el mateix deutor executat.

2. Els processos d'execució que se segueixin davant del mateix executat es poden acumular, a instància de qualsevol dels executants, si el tribunal que coneix del procés més antic ho considera més convenient per a la satisfacció de tots els creditors executants.

3. La petició d'acumulació s'ha de substanciar tal com preveuen els articles 74 i següents.

4. Quan l'execució es dirigeixi exclusivament sobre béns especialment hipotecats, només es pot acordar l'acumulació a altres processos d'execució quan aquests últims se segueixin per fer efectives altres garanties hipotecàries sobre els mateixos béns.

CAPÍTOL IV

De l'oposició a l'execució i de la impugnació d'actes d'execució contraris a la llei o al títol executiu

Article 556. *Oposició a l'execució de resolucions judicials o arbitrals i de transaccions i acords aprovats judicialment.*

1. Si el títol executiu és una sentència o una resolució judicial o arbitral de condemna o que aprovi la transacció o l'acord aconseguits en el procés, l'executat, dins els deu dies següents a la notificació de la interlocutòria en què es despatxi l'execució, s'hi pot oposar per escrit al·legant el pagament o el compliment del que ordena la sentència, que ha de justificar documentalment.

També s'hi pot oposar la caducitat de l'acció executiva i els pactes i les transaccions que s'hagin convingut per evitar l'execució, sempre que aquests pactes i aquestes transaccions constin en document públic.

2. L'oposició que es formulï en els casos de l'apartat anterior no suspèn el curs de l'execució.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, quan l'execució s'hagi despatxat en virtut de la interlocutòria a què es refereix el número 8è de l'apartat 2 de l'article 517, l'oposició de l'executat suspèn l'execució i es pot fonamentar en qualsevol de les causes que preveu l'article següent i en les que s'expressen a continuació:

- 1a Culpa exclusiva de la víctima.
- 2a Força major estranya a la conducció o al funcionament del vehicle.
- 3a Concurrència de culpes.

Article 557. *Oposició a l'execució fonamentada en títols no judicials ni arbitrals.*

1. Quan es despatxi l'execució pels títols que preveuen els números 4t, 5è, 6è i 7è, així com per altres documents amb força executiva a què es refereix el

número 9è de l'apartat 2 de l'article 517, l'executat només s'hi pot oposar, dins el temps i en la forma que preveu l'article anterior, si es fonamenta en alguna de les causes següents:

- 1a Pagament, que pugui acreditar documentalment.
- 2a Compensació de crèdit líquid que resulti d'un document que tingui força executiva.
- 3a Pluspetició o excés en la computació a metàl·lic dels deutes en espècie.
- 4a Prescripció i caducitat.
- 5a Quitament, espera o pacte o promesa de no demanar, que consti documentalment.
- 6a Transacció, sempre que consti en document públic.

2. Si es formula l'oposició que preveu l'apartat anterior, s'ha de suspendre el curs de l'execució.

Article 558. *Oposició per pluspetició. Especialitats.*

1. L'oposició fonamentada exclusivament en pluspetició o excés no suspèn el curs de l'execució, llevat que l'executat posi a disposició del tribunal, perquè la lliuri immediatament a l'executant, la quantitat que consideri deguda. Llevat d'aquest cas, l'execució continua el seu curs, però el producte de la venda de béns embargats, en el que excedeixi la quantitat reconeguda com a deguda per l'executat, no s'ha de lliurar a l'executant mentre l'oposició no hagi estat resolta.

2. En els casos a què es refereixen els articles 572 i 574, sobre saldos de comptes i interessos variables, el tribunal pot, a sol·licitud de l'executat, designar, mitjançant provisió, un perit que emeti dictamen sobre l'import del deute. En aquest cas, s'ha de traslladar el dictamen a les dues parts i la vista no s'ha de celebrar fins passats deu dies a comptar de l'endemà del trasllat esmentat.

Article 559. *Substanciació i resolució de l'oposició per defectes processals.*

1. L'executat també es pot oposar a l'execució al·legant els defectes següents:

- 1r Manca de l'executat del caràcter o la representació amb què se'l demanda.
- 2n Falta de capacitat o de representació de l'executant o no acreditar el caràcter o la representació amb què demanda.
- 3r Nul·litat radical del despatx de l'execució pel fet que la sentència o el laude arbitral no contenen pronunciaments de condemna, el document presentat no compleix els requisits legals exigits perquè impliqui l'execució, o per infracció, en despatxar-se l'execució, del que disposa l'article 520 d'aquesta Llei.

2. Quan l'oposició de l'executat es fonamenti, exclusivament o juntament amb altres motius o causes, en defectes processals, l'executant pot formular alegacions sobre aquests, en el termini de cinc dies. Si el tribunal entén que el defecte és esmenable, ha de concedir a l'executant, mitjançant provisió, un termini de deu dies per esmenar-lo.

Quan el defecte o la falta no sigui esmenable o no se solucioni dins d'aquest termini, s'ha de dictar interlocutòria que deixi sense efecte l'execució despatxada, amb imposició de les costes a l'executant. Si el tribunal no aprecia l'existència dels defectes processals a què es limiti l'oposició, ha de dictar interlocutòria que la desestimi i que mani que l'execució continuï endavant, i ha d'imposar a l'executat les costes de l'oposició.

Article 560. Substanciació de l'oposició per motius de fons.

Quan s'hagi resolt l'oposició a l'execució per motius processals o aquests no s'hagin allegat, l'executant pot impugnar l'oposició basada en motius de fons en el termini de cinc dies, comptats des que se li notifiqui la resolució sobre aquells motius o des del trasllat de l'escrit d'oposició.

Les parts, en els seus respectius escrits d'oposició i d'impugnació d'aquesta, poden sol·licitar la vista, que el tribunal ha d'acordar mitjançant provisió si la controvèrsia sobre l'oposició no es pot resoldre amb els documents aportats, i ha d'assenyalar dia perquè tingui lloc dins els deu següents a la conclusió del tràmit d'impugnació.

Si no se sol·licita la vista o si el tribunal no considera procedent que se celebri, s'ha de resoldre l'oposició sense més tràmits de conformitat amb el que disposa l'article següent.

Quan s'acordi que se celebra vista, si no hi compareix l'executat el tribunal l'ha de considerar desistit de l'oposició i ha d'adoptar les resolucions que preveu l'apartat 1 de l'article 442. Si no hi compareix l'executant, el tribunal ha de decidir sense oir-lo sobre l'oposició a l'execució. Si hi compareixen les dues parts, la vista s'ha de desenvolupar d'acord amb el que es preveu per al judici verbal, i a continuació s'ha de dictar la resolució que escaigui d'acord amb el que disposa l'article següent.

Article 561. Interlocutòria resolutòria de l'oposició per motius de fons.

1. Oïdes les parts sobre l'oposició a l'execució no fonamentada en defectes processals i, si s'escau, celebra la vista, el tribunal ha d'adoptar, mitjançant interlocutòria, a l'efecte únic de l'execució, alguna de les resolucions següents:

1a Declarar procedent que l'execució continuï endavant per la quantitat que s'hagi despatxat, quan l'oposició es desestimi totalment. En cas que l'oposició s'hagi fonamentat en pluspetició i aquesta es desestimi parcialment, l'execució s'ha de declarar procedent només per la quantitat que correspongui.

La interlocutòria que desestimi totalment l'oposició ha de condemnar l'executat a les costes d'aquesta, de conformitat amb el que disposen els articles 394 per a la condemna a costes en primera instància.

2a Declarar que no escau l'execució, quan s'estimi algun dels motius d'oposició enumerats en els articles 556 i 557 o es consideri completament fonamentada la pluspetició que s'hagi admès d'acord amb l'article 558.

2. Si s'estima l'oposició a l'execució, aquesta s'ha de deixar sense efecte i s'ha de manar alçar els embargaments i les mesures de garantia de l'afecció que s'hagin adoptat, i s'ha de reintegrar l'executat a la situació anterior al despatx de l'execució, de conformitat amb el que disposen els articles 533 i 534. També s'ha de condemnar l'executant a pagar les costes de l'oposició.

3. Contra la interlocutòria que resolgui l'oposició es pot interposar recurs d'apel·lació, que no suspèn el curs de l'execució si la resolució objecte de recurs és desestimària de l'oposició.

Quan la resolució objecte de recurs sigui estimatòria de l'oposició, l'executant pot sol·licitar que es mantinguin els embargaments i les mesures de garantia adoptades i que s'adoptin les que siguin procedents d'acord amb el que disposa l'article 697 d'aquesta Llei, i el tribunal així ho ha d'acordar, mitjançant provisió, sempre que l'executant presti caució suficient, que s'ha de fixar en la mateixa resolució, per assegurar la indemnització que pugui correspondre a l'executat en cas que l'estimació de l'oposició es confirmi.

Article 562. Impugnació d'infraccions legals en el curs de l'execució.

1. Amb independència de l'oposició a l'execució per l'executat segons el que disposen els articles anteriors, totes les persones a què es refereix l'article 538 poden denunciar la infracció de normes que regulin els actes concrets del procés d'execució:

1r Per mitjà del recurs de reposició que estableix aquesta Llei si la infracció consta o es comet en resolució del tribunal de l'execució.

2n Per mitjà del recurs d'apel·lació en els casos que prevegi expressament aquesta Llei.

3r Mitjançant un escrit adreçat al jutjat, si no hi ha resolució expressa contra la qual es pugui interposar recurs. En l'escrit s'ha de fer constar amb claredat la resolució o l'actuació que es pretén per posar remei a la infracció allegada.

2. Si s'allega que la infracció comporta nul·litat d'actuacions o el tribunal ho estima així, cal atènyer-se al que disposen els articles 225 i següents.

Article 563. Actes d'execució contradictoris amb el títol executiu judicial.

1. Quan, havent-se despatxat execució en virtut de sentències o resolucions judicials, el tribunal competent per a l'execució proveeixi en contradicció amb el títol executiu, la part perjudicada hi pot interposar recurs de reposició i, si es desestima, d'apel·lació.

2. En els casos de l'apartat anterior, la part que recorri pot demanar la suspensió de la concreta activitat executiva impugnada, que s'ha de concedir si presta caució suficient per respondre dels danys que el retard pugui causar a l'altra part.

Es pot constituir la caució en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

Article 564. Defensa jurídica de l'executat fonamentada en fets i actes no compresos en les causes d'oposició a l'execució.

Si, després de precloses les possibilitats d'allegació en un judici o després de la producció d'un títol executiu extrajudicial, es produeixen fets o actes, diferents dels admesos per aquesta Llei com a causes d'oposició a l'execució, però jurídicament rellevants pel que fa als drets de la part executant davant de l'executat o dels deures de l'executat envers l'executant, l'eficàcia jurídica d'aquells fets o actes es pot fer valer en el procés que correspongui.

CAPÍTOL V**De la suspensió i el terme de l'execució****Article 565. Abast i norma general sobre suspensió de l'execució.**

1. Només se suspèn l'execució en els casos en què la Llei ho ordeni de manera expressa o ho acordin totes les parts personades en l'execució.

2. Decretada la suspensió, no obstant això, es poden adoptar o mantenir mesures de garantia dels embargaments acordats i s'han de practicar, en tot cas, els que ja hagin estat acordats.

Article 566. *Suspensió, sobreseïment i represa de l'execució en casos de rescissió i de revisió de sentència ferma.*

1. Si, despatxada execució, s'interposa i s'admet una demanda de revisió o de rescissió de sentència dictada en rebel·lia, el tribunal competent per a l'execució pot ordenar, a instància de part, i si les circumstàncies del cas ho aconsellen, que se suspenguin les actuacions d'execució de la sentència. Per acordar la suspensió el tribunal ha d'exigir a qui la demani caució pel valor del que es litiga i els danys i els perjudicis que es puguin irrogar per la inexecució de la sentència. Abans de decidir sobre la suspensió de l'execució de la sentència objecte de revisió, el tribunal ha d'oïr el parer del ministeri fiscal.

La caució a què es refereix el paràgraf anterior es pot atorgar en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

2. S'aixeca la suspensió de l'execució i s'ha d'ordenar que continuï quan li consti al tribunal de l'execució la desestimació de la revisió o de la demanda de rescissió de sentència dictada en rebel·lia.

3. Se sobreseu l'execució quan s'estimi la revisió o quan, després de rescindida la sentència dictada en rebel·lia, es dicti sentència absolutòria del demandat.

4. Quan, rescindida la sentència dictada en rebel·lia, es dicti sentència amb el mateix contingut que la rescindida o que, fins i tot sent de diferent contingut, tingui pronunciaments de condemna, s'ha d'executar, i es consideren vàlids i eficaços els actes d'execució anteriors en el que siguin conduents per aconseguir l'efectivitat dels pronunciaments de la sentència esmentada.

Article 567. *Interposició de recursos ordinaris i suspensió.*

La interposició de recursos ordinaris no suspèn, per si mateixa, el curs de les actuacions executives. Tanmateix, si l'executat acredita que la resolució davant la qual interposa recurs li produeix un dany difícil de reparar, pot sol·licitar del tribunal la suspensió de l'actuació objecte de recurs, i prestar, en les formes que permet aquesta Llei, caució suficient per respondre dels perjudicis que pugui produir el retard.

Article 568. *Suspensió en cas de situacions concursals.*

El tribunal ha de suspendre l'execució en l'estat en què es trobi tan aviat com se li notifiqui que l'executat està en situació de suspensió de pagaments, concurs o fallida. Per excepció, aquestes situacions no impedeixen l'inici de l'execució singular, si aquesta es limita als béns prèviament hipotecats o pignorats en garantia del deute reclamat, ni la continuació del procediment ja iniciat que es dirigeixi exclusivament contra aquests béns, el qual continua fins a la satisfacció del creditor i, si s'escau, dels creditors hipotecaris posteriors, dins els límits de les seves respectives garanties hipotecàries, i s'ha de remetre el romanent, si n'hi ha, al procediment concursal.

Article 569. *Suspensió per prejudicialitat penal.*

1. La presentació de denúncia o la interposició de querrel·la en què s'exposin fets d'aparença delictiva relacionats amb el títol executiu o amb el despatx de l'execució forçosa no determinen, per si mateixes, que se'n decreti la suspensió.

No obstant això, si hi ha pendent alguna causa criminal en què s'investiguin fets d'aparença delictiva que, si fossin certs, determinarien la falsedat o la nul·litat del títol o la invalidesa o la il·licitud del despatx de l'execució,

el tribunal que en conegui, oïdes les parts i el ministeri fiscal, ha d'acordar la suspensió de l'execució.

2. Si la causa penal a què es refereix l'apartat anterior finalitza per resolució en què es declari la inexistència del fet o que no és delictiu, l'executant pot demanar una indemnització de danys i perjudicis, en els termes de l'apartat setè de l'article 40.

3. No obstant el que disposa l'apartat primer d'aquest article, l'execució pot continuar endavant si l'executant, en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529, presta caució suficient per respondre del que percebi i dels danys i els perjudicis que l'execució produeixi a l'executat.

Article 570. *Final de l'execució.*

L'execució forçosa només finalitza amb la completa satisfacció del creditor executant.

TÍTOL IV

De l'execució dinerària

CAPÍTOL I

De l'execució dinerària: disposicions generals

Article 571. *Àmbit d'aquest títol.*

Les disposicions d'aquest títol s'apliquen quan l'execució forçosa és procedent en virtut d'un títol executiu del qual, directament o indirecta, resulta el deure de lliurar una quantitat de diners líquida.

Article 572. *Quantitat líquida. Execució per saldo d'operacions.*

1. Per al despatx de l'execució, es considera líquida qualsevol quantitat de diners determinada que consti en el títol amb lletres, xifres o guarismes comprensibles. En cas de disconformitat entre diferents expressions de quantitat, preval la que consti amb lletres. No és necessari, tanmateix, a l'efecte de despatxar execució, que sigui líquida la quantitat que l'executant sol·liciti pels interessos que es puguin meritjar durant l'execució i per les costes que aquesta origini.

2. També es pot despatxar execució per l'import del saldo resultant d'operacions derivades de contractes formalitzats en escriptura pública o en pòlissa intervinguda per un corredor de comerç col·legiat, sempre que s'hagi pactat en el títol que la quantitat exigible en cas d'execució és la resultant de la liquidació efectuada pel creditor en la forma convinguda per les parts en el mateix títol executiu.

En aquest cas, només s'ha de despatxar l'execució si el creditor acredita que ha notificat prèviament a l'executat i al fiador, si n'hi ha, la quantitat exigible resultant de la liquidació.

Article 573. *Documents que s'han d'adjuntar a la demanda executiva per saldo de compte.*

1. En els casos a què es refereix l'apartat segon de l'article anterior, s'han d'adjuntar a la demanda executiva, a més a més del títol executiu i dels documents a què es refereix l'article 550, els següents:

1r El document o els documents en què consti el saldo resultant de la liquidació efectuada pel creditor, així com l'extracte de les partides de càrrec i abonament i les corresponents a l'aplicació d'interessos que determinen el saldo concret pel qual es demana el despatx de l'execució.

2n El document fefaent que acrediti que s'ha efectuat la liquidació en la forma pactada per les parts en el títol executiu.

3r El document que acrediti que s'ha notificat al deutor i al fiador, si n'hi ha, la quantitat exigible.

2. També es poden adjuntar a la demanda, quan l'executant ho consideri convenient, els justificants de les diverses partides de càrrec i abonament.

3. Si el creditor té cap dubte sobre la realitat o l'exigibilitat d'alguna partida o sobre la seva quantia efectiva, pot demanar el despatx de l'execució per la quantitat que li és indubtable i reservar la reclamació de la resta per al procés declaratiu que correspongui, que pot ser simultani a l'execució.

Article 574. *Execució en casos d'interessos variables.*

1. L'executant ha de fer constar en la demanda executiva les operacions de càlcul que donen com a saldo la quantitat determinada per la qual demana el despatx de l'execució en els casos següents:

1r Quan la quantitat que reclama prové d'un préstec o un crèdit en què s'ha pactat un interès variable.

2n Quan la quantitat reclamada prové d'un préstec o un crèdit en què cal ajustar les paritats de diferents monedes i els tipus d'interès respectius.

2. En tots els casos anteriors és aplicable el que disposen els números segon i tercer de l'apartat primer de l'article anterior i els apartats segon i tercer de l'article esmentat.

Article 575. *Determinació de la quantitat i despatx de l'execució.*

1. L'execució s'ha de despatxar per la quantitat que es reclami en la demanda executiva en concepte de principal i interessos ordinaris i moratoris vençuts, incrementada per la que es prevegi per fer front als interessos que, si s'escau, es puguin meritjar durant l'execució i a les costes d'aquesta. La quantitat prevista per a aquests dos conceptes, que s'ha de fixar provisionalment, no pot superar el 30 per 100 de la que es reclami en la demanda executiva, sens perjudici de la liquidació posterior.

Excepcionalment, si l'executant justifica que, atesa la durada previsible de l'execució i el tipus d'interès aplicable, els interessos que es puguin meritjar durant l'execució més les costes d'aquesta superen el límit fixat en el paràgraf anterior, la quantitat que provisionalment es fixi per a aquests conceptes pot excedir el límit indicat.

2. Sens perjudici de la pluspetició que pugui al·legar l'executat, el tribunal no pot denegar el despatx de l'execució perquè entengui que la quantitat deguda és diferent de la fixada per l'executant en la demanda executiva.

3. No obstant això, no s'ha de despatxar execució si a la demanda executiva, si s'escau, no hi consten els càlculs a què es refereixen els articles anteriors o no s'hi adjunten els documents que aquests preceptes exigeixen.

Article 576. *Interessos de la mora processal.*

1. Des que és dictada en primera instància, qualsevol sentència o resolució que condemni al pagament d'una quantitat de diners líquida ha de determinar, a favor del creditor, la meritació d'un interès anual igual al de l'interès legal dels diners incrementat en dos punts o el que correspongui per pacte de les parts o per disposició especial de la llei.

2. En els casos de revocació parcial, el tribunal ha de decidir sobre els interessos de demora processal d'a-

cord amb el seu prudent arbitri, i raonar-ho a aquest efecte.

3. El que estableixen els apartats anteriors és aplicable a tota mena de resolucions judicials de qualsevol ordre jurisdiccional que continguin condemna al pagament d'una quantitat líquida, llevat de les especialitats legalment previstes per a les hisendes públiques.

Article 577. *Deute en moneda estrangera.*

1. Si el títol fixa la quantitat de diners en moneda estrangera, s'ha de despatxar l'execució per obtenir-la i lliurar-la. Les costes i les despeses, així com els interessos de demora processal, s'han d'abonar en la moneda nacional.

2. Per al càlcul dels béns que s'han d'embargar, la quantitat de moneda estrangera s'ha de computar segons el canvi oficial del dia del despatx de l'execució.

En cas que es tracti d'una moneda estrangera sense cotització oficial, el còmput s'ha de fer aplicant el canvi que, en vista de les al·legacions i els documents que aporti l'executant en la demanda, el tribunal consideri adequat, sens perjudici de la liquidació ulterior de la condemna, que s'ha d'efectuar de conformitat amb el que disposen els articles 714 a 716 d'aquesta Llei.

Article 578. *Venciment de nous terminis o de la totalitat del deute.*

1. Si, despatxada execució per deute d'una quantitat líquida, venç algun termini de la mateixa obligació en virtut de la qual es procedeix, o l'obligació en la seva totalitat, s'entén ampliada l'execució per l'import corresponent als nous venciments de principal i interessos, si ho demana l'actor i sense que calgui retrotreure el procediment.

2. L'ampliació de l'execució es pot sol·licitar en la demanda executiva. En aquest cas, en notificar-li la interlocutòria que despatxi l'execució, s'ha d'advertir a l'executat que l'execució s'entén ampliada automàticament si, en les dates de venciment, no s'han consignat a disposició del jutjat les quantitats corresponents.

Quan l'executant sol·liciti l'ampliació automàtica de l'execució, ha de presentar una liquidació final del deute incloent-hi els venciments de principal i interessos produïts durant l'execució. Si aquesta liquidació és conforme amb el títol executiu i no s'hi ha consignat l'import dels venciments que hi estan inclosos, el pagament a l'executant s'ha de fer d'acord amb el que resulti de la liquidació presentada.

3. L'ampliació de l'execució és raó suficient per a la millora de l'embargament i es pot fer constar en l'anotació preventiva de l'embargament d'acord amb el que disposa l'apartat 4 de l'article 613 d'aquesta Llei.

En el cas de l'apartat anterior, l'ampliació de l'execució no comporta l'adopció automàtica d'aquestes mesures, que només s'han d'acordar, si escau, quan l'executant les sol·liciti després de cada venciment que no hagi estat atès.

Article 579. *Execució dinerària en casos de béns especialment hipotecats o pignorats.*

Quan l'execució es dirigeixi exclusivament contra béns hipotecats o pignorats en garantia d'un deute dinerari, cal atènyer-se al que disposa el capítol V d'aquest títol. Si, subhastats els béns hipotecats o pignorats, el producte és insuficient per cobrir el crèdit, l'executant pot demanar l'embargament per la quantitat que falti i l'execució ha de prosseguir d'acord amb les normes ordinàries aplicables a qualsevol execució.

CAPÍTOL II

Del requeriment de pagament

Article 580. *Casos en què no és procedent el requeriment de pagament.*

Quan el títol executiu consisteixi en resolucions judicials o arbitrals o que aprovin transaccions o convenis assolits dins el procés, que obliguin a lliurar quantitats determinades de diners, no és necessari requerir de pagament l'executat per procedir a l'embargament dels seus béns.

Article 581. *Casos en què és procedent el requeriment de pagament.*

1. Quan l'execució per a el lliurament de quantitats determinades de diners no es fonamenta en resolucions judicials o arbitrals, o en transaccions o convenis aprovats judicialment, despatxada l'execució, s'ha de requerir de pagament l'executat per la quantitat reclamada en concepte de principal i interessos meritats, si s'escau, fins a la data de la demanda, i si no ho paga a l'acte, el tribunal ha de procedir a l'embargament dels seus béns en la mesura suficient per respondre de la quantitat per la qual s'ha despatxat execució i les costes de l'execució.

2. No s'ha de fer el requeriment que estableix l'apartat anterior quan a la demanda executiva s'hi hagi adjuntat una acta notarial que acrediti que s'ha requerit de pagament l'executat almenys amb deu dies d'antelació.

Article 582. *Lloc del requeriment de pagament.*

El requeriment de pagament s'ha d'efectuar en el domicili que figuri en el títol executiu. Però, a petició de l'executant, el requeriment es pot fer, a més a més, en qualsevol lloc en què, fins i tot de manera accidental, l'executat pugui ser trobat.

Si l'executat no és al domicili que consti en el títol executiu, es pot dur a terme l'embargament si l'executant ho sollicita, sens perjudici de tornar a intentar el requeriment d'acord amb el que disposa aquesta Llei per als actes de comunicació mitjançant lliurament de la resolució o de cèdula i, si s'escau, per a la comunicació mitjançant edicte.

Article 583. *Pagament per l'executat. Costes.*

1. Si l'executat paga en l'acte del requeriment o abans del despatx de l'execució, la suma de diners corresponent s'ha de posar a disposició de l'executant, s'ha de lliurar a l'executat un justificant del pagament i, si s'escau, s'ha de donar per acabada l'execució.

2. Encara que el deutor pagui en l'acte del requeriment, són a càrrec seu totes les costes causades, llevat que justifiqui que, per causa que no li sigui imputable, no va poder efectuar el pagament abans que el creditor promogués l'execució.

CAPÍTOL III

De l'embargament de béns

SECCIÓ 1a DE LA TRAVA DELS BÉNS

Article 584. *Abast objectiu i suficiència de l'embargament.*

No s'han d'embargar béns el valor previsible dels quals excedeixi la quantitat per la qual s'ha despatxat

execució, llevat que en el patrimoni de l'executat només hi hagi béns de valor superior a aquells conceptes i l'afecció dels esmentats béns sigui necessària per als fins de l'execució.

Article 585. *Evitació de l'embargament mitjançant consignació.*

Despatxada l'execució, s'ha de procedir a l'embargament de béns d'acord amb el que disposa aquesta Llei, llevat que l'executat consignï la quantitat per la qual s'ha despatxat, cas en què s'ha de suspendre l'embargament.

L'executat que no hagi fet la consignació abans de l'embargament la pot efectuar en qualsevol moment posterior, abans que es resolgui l'oposició a l'execució. En aquest cas, una vegada feta la consignació, s'han d'aixecar els embargaments que s'hagin travat.

Article 586. *Destinació de la quantitat consignada.*

Si l'executat hi formula oposició, la quantitat consignada d'acord amb l'article anterior s'ha de dipositar a l'establiment designat a aquest efecte i l'embargament ha de seguir en suspens.

Si l'executat no hi formula oposició, la quantitat consignada per evitar l'embargament s'ha de lliurar a l'executant sens perjudici de la liquidació posterior d'interessos i costes.

Article 587. *Moment de l'embargament.*

1. L'embargament s'entén fet des que es decreti per resolució judicial o es ressenyi la descripció d'un bé en l'acta de la diligència d'embargament, malgrat que no s'hagin adoptat encara mesures de garantia o publicitat de la trava.

2. El que disposa l'apartat anterior s'entén sens perjudici de les normes de protecció del tercer de bona fe que s'hagin d'aplicar.

Article 588. *Nul·litat de l'embargament indeterminat.*

1. És nul l'embargament sobre béns i drets l'existència efectiva dels quals no consti.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, es poden embargar els dipòsits bancaris i els saldos favorables que donin els comptes oberts en entitats de crèdit, sempre que es determini, per raó del títol executiu, mitjançant interlocutòria, una quantitat com a límit màxim.

Del que excedeixi aquell límit, l'executat en pot disposar lliurement.

Article 589. *Manifestació de béns de l'executat.*

1. Llevat que l'executant assenyali béns l'embargament dels quals consideri suficient per al fi de l'execució, el tribunal, mitjançant provisió, ha de requerir d'ofici l'executat perquè manifesti detalladament béns i drets suficients per cobrir la quantia de l'execució, fent-hi constar, si s'escau, les càrregues i els gravàmens, i, en cas d'immobles, si estan ocupats, per quines persones i amb quin títol.

2. El requeriment a l'executat per a la manifestació dels seus béns s'ha de fer amb advertència de les sancions que se li poden imposar, almenys per desobediència greu, en cas que no presenti la relació dels seus béns, que hi inclogui béns que no siguin seus, que n'exclouï béns propis susceptibles d'embargament o que no reveli les càrregues i gravàmens que pesin sobre aquests.

3. El tribunal, mitjançant provisió, també pot imposar multes coercitives periòdiques a l'executat que no respongui degudament al requeriment a què es refereix l'apartat anterior.

Per fixar la quantia de les multes, s'ha de tenir en compte la quantitat per la qual s'ha despatxat execució, la resistència a la presentació de la relació de béns i la capacitat econòmica del requerit, i es pot modificar o deixar sense efecte el constrenyiment econòmic en funció de la conducta ulterior del requerit i de les al·legacions que pugui efectuar per justificar-se.

Article 590. *Investigació judicial del patrimoni de l'executat.*

A instàncies de l'executant que no pugui designar béns de l'executat suficients per al fi de l'execució, el tribunal ha d'acordar, per provisió, adreçar-se a les entitats financeres, els organismes i els registres públics i les persones físiques i jurídiques que l'executant indiqui perquè facilitin la relació de béns o drets de l'executat de què tinguin constància. En formular aquestes indicacions, l'executant ha de fer constar succintament les raons per les quals considera que l'entitat, l'organisme, el registre o la persona de què es tracti disposa d'informació sobre el patrimoni de l'executat.

El tribunal no ha de reclamar dades d'organismes i registres quan l'executant els pugui obtenir pel seu compte, o per mitjà del seu procurador, degudament facultat a aquest efecte pel seu poderdant.

Article 591. *Deure de col·laboració.*

1. Totes les persones i entitats públiques i privades estan obligades a prestar la col·laboració en les actuacions d'execució i a lliurar al tribunal tots els documents i les dades que tinguin en poder seu, sense més limitacions que les que imposen el respecte als drets fonamentals o als límits que, per a casos determinats, imposin les lleis de manera expressa.

2. El tribunal, amb l'audiència prèvia dels interessats, mitjançant provisió, pot imposar multes coercitives periòdiques a les persones i entitats que no prestin la col·laboració que el tribunal els hagi requerit d'acord amb l'apartat anterior. En l'aplicació d'aquests constrenyiments, el tribunal ha de tenir en compte els criteris que preveu l'apartat 3 de l'article 589.

3. Quan, en aplicació del que disposa l'apartat primer d'aquest article, el tribunal rebí dades alienes als fins de l'execució, ha d'adoptar les mesures necessàries per garantir-ne la confidencialitat.

Article 592. *Ordre en els embargaments. Embargament d'empreses.*

1. Si creditor i deutor no han pactat cap altra cosa, dins o fora de l'execució, el tribunal ha d'embargar els béns de l'executat procurant tenir en compte la màxima facilitat de l'alienació i la menor onerositat per a l'executat.

2. Si per les circumstàncies de l'execució és impossible o molt difícil l'aplicació dels criteris que estableix l'apartat anterior, els béns s'han d'embargar per l'ordre següent:

1r Diners o comptes corrents de qualsevol classe.

2n Crèdits i drets realitzables a l'acte o a curt termini, i títols, valors o altres instruments financers admesos a negociació en un mercat secundari oficial de valors.

3r Joies i objectes d'art.

4t Rendes en diners, sigui quin sigui l'origen i la raó de la meritació.

5è Interessos, rendes i fruits de qualsevol espècie.

6è Béns mobles o semovents, accions, títols o valors no admesos a cotització oficial i participacions socials.

7è Béns immobles.

8è Sous, salaris, pensions i ingressos procedents d'activitats professionals i mercantils autònomes.

9è Crèdits, drets i valors realitzables a mitjà i llarg termini.

3. També es pot decretar l'embargament d'empreses quan, ateses totes les circumstàncies, sigui preferible a l'embargament dels seus diferents elements patrimonials.

SECCIÓ 2a DE L'EMBARGAMENT DE BÉNS DE TERCERS I DE LA TERCERIA DE DOMINI

Article 593. *Pertinença a l'executat. Prohibició d'aixecament d'ofici de l'embargament.*

1. Per jutjar sobre la pertinença a l'executat dels béns que es proposi embargar, el tribunal, sense que calguin investigacions ni altres actuacions, s'ha de basar en indicis i signes externs dels quals pugui deduir raonablement aquesta pertinença.

2. Quan, per percepció directa o per manifestacions de l'executat o d'altres persones, el tribunal tingui motius racionals per entendre que els béns que es proposa travar poden pertànyer a un tercer, ha d'ordenar mitjançant provisió que se li faci saber la imminència de la trava. Si, en el termini de cinc dies, el tercer no compareix o no dona raons, el tribunal ha de dictar provisió en què mani travar els béns, llevat que les parts, dins el mateix termini concedit al tercer, hagin manifestat al tribunal la seva conformitat que no es faci l'embargament. Si el tercer s'oposa enraonadament a l'embargament i aporta, si s'escau, els documents que justifiquin el seu dret, el tribunal, oïdes les parts, ha de resoldre el que escaigui.

3. Si es tracta de béns el domini dels quals sigui susceptible d'inscripció registral, se n'ha d'ordenar l'embargament, en tot cas, llevat que el tercer acreditat que és titular registral mitjançant la certificació corresponent del registrador, sense que això afecti el dret dels titulars eventuals no inscrits, que es pot exercir contra qui correspongui i com correspongui.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan el bé de l'embargament del qual es tracti sigui l'habitatge familiar del tercer i aquest presenti al tribunal el document privat que en justifiqui l'adquisició, s'ha de traslladar a les parts i, si en el termini de cinc dies manifesten la seva conformitat que no es faci l'embargament, el tribunal s'ha d'abstenir d'acordar-lo.

Article 594. *Transmissió posterior de béns embargats no pertanyents a l'executat.*

1. L'embargament travat sobre béns que no pertanyin a l'executat és, no obstant això, eficaç. Si el verter titular no fa valer els seus drets per mitjà de la terceria de domini, no pot impugnar l'alienació dels béns embargats, si el més-dient o adjudicatari els ha adquirit de manera irrevindicable, d'acord amb el que estableix la legislació substantiva.

2. El que disposa l'apartat anterior s'entén sens perjudici de les accions de rescabament o enriquiment injust o de nullitat de l'alienació.

Article 595. Terceria de domini. Legitimació.

1. Pot interposar terceria de domini, en forma de demanda, qui, sense ser part en l'execució, afirmi que és propietari d'un bé embargat com a pertanyent a l'executat i que no l'ha adquirit d'aquest una vegada travat l'embargament.

2. També poden interposar terceries per a l'aixecament de l'embargament els qui siguin titulars de drets que, per disposició legal expressa, es puguin oposar a l'embargament o a la realització forçosa d'un o diversos béns embargats com a pertanyents a l'executat.

3. Amb la demanda de terceria de domini s'ha d'aportar un principi de prova per escrit del fonament de la pretensió del tercerista.

Article 596. Moment d'interposició i possible rebuig de pla de la terceria de domini.

1. La terceria de domini es pot interposar des que s'hagi embargat el bé o els béns a què es refereixi, encara que l'embargament sigui preventiu.

2. El tribunal, mitjançant interlocutòria, ha de rebutjar de pla i sense cap substanciació la demanda de terceria de domini a la qual no s'adjunti el principi de prova que exigeix l'apartat 3 de l'article anterior, així com la que s'interposi posteriorment al moment en què, d'acord amb el que disposa la legislació civil, es produeixi la transmissió del bé al creditor o al tercer que l'adquireixi en pública subhasta.

Article 597. Prohibició de segones i terceries ulteriors.

En cap cas no es permet segona terceria o ulterior sobre els mateixos béns, fonamentada en títols o drets que posseeixi el qui la interposi en el moment de formular la primera.

Article 598. Efectes de l'admissió de la terceria.

1. L'admissió de la demanda de terceria només suspèn l'execució respecte del bé a què es refereixi.

2. El tribunal, amb l'audiència prèvia de les parts si ho considera necessari, pot condicionar l'admissió de la demanda de terceria al fet que el tercerista presti caució pels danys i els perjudicis que pugui produir al creditor executant. Aquesta caució es pot atorgar en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

3. L'admissió d'una terceria de domini és raó suficient perquè el tribunal, a instància de part, ordeni, mitjançant provisió, la millora de l'embargament.

Article 599. Competència i substanciació.

La terceria de domini, que s'ha d'interposar davant el tribunal que conegui de l'execució, s'ha de substanciar pels tràmits previstos per al judici ordinari.

Article 600. Legitimació passiva. Litisconsorci voluntari. Intervenció de l'executat no demandat.

La demanda de terceria s'ha d'interposar davant del creditor executant i també davant de l'executat quan el bé al qual es refereixi hagi estat designat per ell.

Encara que no s'hagi dirigit la demanda de terceria davant de l'executat, aquest pot intervenir en el procediment amb els mateixos drets processals que les parts de la terceria.

Article 601. Objecte de la terceria de domini.

1. En la terceria de domini no s'admet més pretensió del tercerista que l'adreçada a l'aixecament de l'embargament.

2. L'executant i, si s'escau, l'executat, no poden prendre en la terceria de domini sinó el manteniment de l'embargament o la subjecció a l'execució del bé objecte de terceria.

Article 602. Efectes de la no-contestació.

Si els demandats no contesten la demanda de terceria de domini, s'entén que admeten els fets al·legats en la demanda.

Article 603. Resolució sobre la terceria.

La terceria de domini s'ha de resoldre mitjançant interlocutòria, que s'ha de pronunciar sobre la pertinença del bé i la procedència del seu embargament amb l'efecte únic de l'execució en curs, sense que produeixi efectes de cosa jutjada en relació amb la titularitat del bé.

La interlocutòria que decideixi la terceria s'ha de pronunciar sobre les costes, d'acord amb el que disposen els articles 394 i següents d'aquesta Llei. Als demandats que no contestin no se'ls han d'imposar les costes, llevat que el tribunal, raonant-ho degudament, aprecii mala fe en la seva actuació processal tenint en compte, si s'escau, la intervenció que hagin tingut en les actuacions a què es refereixen els apartats 2 i 3 de l'article 593.

Article 604. Resolució estimatòria i aixecament de l'embargament.

La interlocutòria que estimi la terceria de domini ha d'ordenar l'aixecament de la trava i la remoció del dipòsit, així com la cancel·lació de l'anotació preventiva i de qualsevol altra mesura de garantia de l'embargament del bé al qual es refereixi la terceria.

SECCIÓ 3a DELS BÉNS INEMBARGABLES**Article 605. Béns absolutament inembargables.**

No són en absolut embargables:

- 1r Els béns que hagin estat declarats inalienables.
- 2n Els drets accessoris, que no siguin alienables amb independència del principal.
- 3r Els béns que no tinguin, per si mateixos, contingut patrimonial.
- 4t Els béns expressament declarats inembargables per alguna disposició legal.

Article 606. Béns inembargables de l'executat.

També són inembargables:

1r El mobiliari i el parament de la casa, així com la roba de l'executat i de la seva família, en el que no es pugui considerar superflu. En general, els béns com ara aliments, combustible i altres que, a judici del tribunal, siguin imprescindibles perquè l'executat i les persones que en depenen puguin atendre la seva subsistència amb dignitat raonable.

2n Els llibres i els instruments necessaris per a l'exercici de la professió, art o ofici a què es dediqui l'executat, quan el seu valor no guardi proporció amb la quantia del deute reclamat.

3r Els béns sacres i els dedicats al culte de les religions legalment registrades.

4t Les quantitats expressament declarades inembargables per llei.

5è Els béns i les quantitats declarats inembargables per tractats ratificats per Espanya.

Article 607. *Embargament de sous i pensions.*

1. És inembargable el salari, el sou, la pensió, la retribució o el seu equivalent que no excedeixi la quantia assenyalada per al salari mínim interprofessional.

2. Els salaris, els sous, els jornals, les retribucions o les pensions que siguin superiors al salari mínim interprofessional s'han d'embargar d'acord amb aquesta escala:

1r Per a la primera quantia addicional fins a la que suposi l'import del doble del salari mínim interprofessional, el 30 per 100.

2n Per a la quantia addicional fins a l'import equivalent a un tercer salari mínim interprofessional, el 50 per 100.

3r Per a la quantia addicional fins a l'import equivalent a un quart salari mínim interprofessional, el 60 per 100.

4t Per a la quantia addicional fins a l'import equivalent a un cinquè salari mínim interprofessional, el 75 per 100.

5è Per a qualsevol quantitat que excedeixi la quantia anterior, el 90 per 100.

3. Si l'executat és beneficiari de més d'una percepció, s'han d'acumular totes per deduir una sola vegada la part inembargable. També són acumulables els salaris, els sous i les pensions, les retribucions o equivalents dels cònjuges quan el règim econòmic que els regeixi no sigui el de separació de béns i rendes de tota classe, circumstància que han d'acreditar davant el tribunal.

4. En consideració de les càrregues familiars de l'executat, el tribunal pot aplicar una rebaixa d'entre un 10 i un 15 per 100 en els percentatges que estableixen els números 1r, 2n, 3r i 4t de l'apartat 2 d'aquest article.

5. Si els salaris, els sous, les pensions o les retribucions han estat gravats amb descomptes permanents o transitoris de caràcter públic, pel que fa a la legislació fiscal, tributària o de Seguretat Social, la quantitat líquida que percebi l'executat, deduïts aquests, és la que ha de servir de tipus per regular l'embargament.

6. Els apartats anteriors d'aquest article són aplicables als ingressos procedents d'activitats professionals i mercantils autònomes.

Article 608. *Execució per condemna a prestació alimentària.*

El que disposa l'article anterior no és aplicable quan es procedeixi per execució de sentència que condemni al pagament d'aliments, en tots els casos en què l'obligació de satisfer-los neixi directament de la Llei, inclosos els pronunciaments de les sentències dictades en processos de nul·litat, separació o divorci sobre aliments deguts al cònjuge o als fills. En aquests casos, així com en els de les mesures cautelars corresponents, el tribunal ha de fixar la quantitat que es pot embargar.

Article 609. *Efectes de la trava sobre béns inembargables.*

L'embargament travat sobre béns inembargables és nul de ple dret.

L'executat pot denunciar aquesta nul·litat davant el tribunal mitjançant els recursos ordinaris o per simple compareixença davant el tribunal si no s'ha personat en l'execució ni ho vol fer.

Article 610. *Reembargament. Efectes.*

1. Els béns o els drets embargats es poden reembargar i el reembargament atorga al reembargant el dret a percebre el producte del que s'obtingui de la realització dels béns reembargats, una vegada satisfets els drets dels executants a instància dels quals s'hagin decretat embargaments anteriors o, sense que calgui aquesta satisfacció prèvia, en el cas del paràgraf segon de l'apartat següent.

2. Si, per qualsevol causa, s'ha aixecat el primer embargament, l'executant del procés en el qual s'ha travat el primer reembargament queda en la posició del primer executant i pot sol·licitar la realització forçosa dels béns reembargats.

Tanmateix, el reembargant pot sol·licitar la realització forçosa dels béns reembargats, sense que calgui aixecament de l'embargament o dels embargaments anteriors, quan els drets dels embargants anteriors no s'hagin de veure afectats per aquella realització.

3. Els executants dels processos en què es decreti el reembargament poden sol·licitar al tribunal que adopti mesures de garantia d'aquesta trava sempre que no entorpeixin una execució anterior i no siguin incompatibles amb les adoptades a favor de qui va aconseguir primer l'embargament.

Article 611. *Embargament de sobrant.*

Sens perjudici del que disposa l'article 588, es pot demanar l'embargament del que sobri en la realització forçosa de béns duta a terme en una altra execució ja despatxada.

La quantitat que s'obtingui així s'ha d'ingressar en el compte de dipòsits i consignacions a disposició del jutjat que ha ordenat l'embargament del sobrant.

Quan els béns realitzats siguin immobles, s'ha d'ingressar la quantitat que sobri un cop pagat l'executant, així com els creditors que tinguin el seu dret inscrit o anotat posteriorment al de l'executant i que tinguin preferència sobre el creditor en favor del qual es va acordar l'embargament del sobrant.

Article 612. *Millora, reducció i modificació de l'embargament.*

1. A més a més del que disposen els articles 598 i 604 per als casos d'admissió i estimació, respectivament, d'una terceria de domini, l'executant pot demanar la millora o la modificació de l'embargament o de les mesures de garantia adoptades quan un canvi de les circumstàncies permeti dubtar de la suficiència dels béns embargats en relació amb l'exacció de la responsabilitat de l'executat. L'executat també pot sol·licitar la reducció o la modificació de l'embargament i de les seves garanties, quan l'embargament o les garanties poden ser variats sense perill per als fins de l'execució, de conformitat amb els criteris que estableix l'article 584 d'aquesta Llei.

El tribunal ha de proveir mitjançant provisió sobre aquestes peticions segons el seu criteri, sense recurs ulterior.

2. També es pot acordar la millora de l'embargament en els casos que preveu l'apartat quart de l'article següent.

SECCIÓ 4a DE LA PRIORITAT DE L'EMBARGANT I DE LA TERCERIA DE MILLOR DRET

Article 613. *Efectes de l'embargament. Anotacions preventives i tercers posseïdors.*

1. L'embargament concedeix al creditor executant el dret a percebre el producte del que s'obtingui de la

realització dels béns embargats a fi de satisfer l'import del deute que consti en el títol, els interessos que siguin procedents i les costes de l'execució.

2. Si a l'executant no se li ha reintegrat completament el capital i els interessos i de totes les costes de l'execució, no es poden aplicar les sumes realitzades a cap altre objecte que no hagi estat declarat preferent per sentència dictada en tercera de millor dret.

3. Sens perjudici del que disposen els apartats anteriors, quan els béns siguin de les classes que permeten l'anotació preventiva del seu embargament, la responsabilitat dels tercers posseïdors que hagin adquirit aquests béns en una altra execució té com a límit les quantitats que, per a la satisfacció del principal, els interessos i les costes, apareguin consignades en l'anotació en la data en què aquells hagin inscrit la seva adquisició.

4. L'executant pot demanar que es mani fer constar en l'anotació preventiva d'embargament l'augment de la quantitat prevista en concepte d'interessos meritats durant l'execució i de costes de l'execució, i s'acrediti que uns i altres han superat la quantitat que, per aquests conceptes, consta en l'anotació anterior.

Article 614. *Terceria de millor dret. Finalitat. Prohibició de segona tercera.*

1. Qui afirmi que li correspon un dret que el seu crèdit ha de ser satisfet amb preferència al del creditor executant, pot interposar demanda de tercera de millor dret, a la qual s'ha d'adjuntar un principi de prova del crèdit que s'afirma preferent.

2. No s'admet la demanda de tercera de millor dret si no s'aporta el principi de prova a què es refereix l'apartat anterior. I en cap cas no es permet la segona tercera de millor dret que es fonamenti en títols o drets que tingui el qui la interposi en el moment de formular la primera.

Article 615. *Temps de la tercera de millor dret.*

1. La tercera de millor dret és procedent des que s'hagi embargat el bé a què es refereix la preferència, si aquesta és especial, o des que es despatxi execució, si és general.

2. No s'admet la demanda de tercera de millor dret després d'haver-se lliurat a l'executant la suma obtinguda mitjançant l'execució forçosa o, en cas d'adjudicació dels béns embargats a l'executant, després que aquest adquireixi la titularitat dels béns esmentats d'acord amb el que disposa la legislació civil.

Article 616. *Efectes de la tercera de millor dret.*

1. Interposada la tercera de millor dret, l'execució forçosa continua fins a realitzar els béns embargats, i cal dipositar el que es recapti en el compte de dipòsits i consignacions per reintegrar l'executant en les costes de l'execució i fer el pagament als creditors per l'ordre de preferència que es determini en resoldre la tercera.

2. Si el tercerista de millor dret disposa d'un títol executiu en què consti el seu crèdit, pot intervenir en l'execució des que sigui admesa la demanda de tercera. Si no disposa de títol executiu, el tercerista no hi pot intervenir fins que, si s'escau, s'estimi la demanda.

Article 617. *Procediment, legitimació passiva i litisconsorci.*

1. La tercera de millor dret s'han substanciar per les vies del judici ordinari i sempre s'ha d'adreçar al creditor executant.

2. L'executat pot intervenir en el procediment de tercera amb plenitud de drets processals i ha de ser demandat quan el crèdit la preferència del qual allegui el tercerista no consti en un títol executiu.

Article 618. *Efectes de la no-contestació.*

Si els demandats no contesten la demanda de tercera de millor dret, s'entén que admeten els fets allegats en la demanda.

Article 619. *Assentiment i desistiment de l'executant. Participació del tercerista de preferència en els costos de l'execució.*

1. Quan el crèdit del tercerista consti en un títol executiu, si l'executant assenteix a la tercera de millor dret s'ha de dictar, sense cap altre tràmit, interlocutòria que ordeni seguir endavant l'execució per satisfer en primer terme el tercerista, però no se li ha de lliurar cap quantitat sense haver satisfet abans a l'executant les tres cinquenes parts de les costes i les despeses originades per les actuacions portades a terme a instància seva fins a la notificació de la demanda de tercera.

Si el crèdit del tercerista no consta en un títol executiu, l'executat que estigui personat en la tercera ha de fer constar la seva conformitat o disconformitat amb l'assentiment de l'executant dins els cinc dies següents a aquell en què se li hagi traslladat l'escrit d'assentiment. Si l'executat està d'acord amb l'assentiment o deixa transcórrer el termini sense fer constar la seva disconformitat, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior. Quan l'executat s'oposi a l'assentiment, s'ha de dictar una interlocutòria en què es consideri que l'executant hi ha assentit i mani que segueixi la tercera amb l'executat.

2. Una vegada notificada la demanda de tercera, si l'executant desisteix de l'execució, s'ha de procedir d'acord amb el que estableix l'apartat anterior i no és necessari obtenir la conformitat de l'executat, sempre que el crèdit del tercerista consti en un títol executiu. Si no és així, el tribunal ha de dictar interlocutòria de desistiment del procés d'execució, i l'ha de donar per finalitzada, llevat que l'executat es mostri d'acord a prosseguir per satisfer el crèdit del tercerista.

Article 620. *Efectes de la sentència. Costes de la tercera i participació del tercerista en els costos de l'execució.*

1. La sentència que es dicti en la tercera de millor dret ha d'emetre resolució sobre l'existència del privilegi i l'ordre en què els crèdits han de ser satisfets en l'execució en què es dicti aquella sentència, però sense perjudicar altres accions que li pugui correspondre a cadascun, especialment les d'enriquiment.

Així mateix, si la sentència desestima la tercera, ha de condemnar el tercerista a totes les costes. Si l'estima, les ha d'imposar a l'executant que hagi contestat la demanda i, si l'executat hi ha intervingut i també s'ha oposat a la tercera, les ha d'imposar a aquest, a mitges amb l'executant, excepte quan, pel fet d'haver-hi assentit l'executant, la tercera s'hagi substanciat només amb l'executat; en aquest cas les costes s'imposen a l'executat en la seva totalitat.

2. Sempre que la sentència estimi la tercera de millor dret, no s'ha de lliurar al tercerista cap quantitat procedent de l'execució, mentre no s'hagin satisfet a l'executant les tres cinquenes parts de les costes causades en l'execució fins al moment en què es dicti la sentència.

SECCIÓ 5a DE LA GARANTIA DE L'EMBARGAMENT DE BÉNS MOBLES
I DRETS

Article 621. *Garanties de l'embargament de diners, comptes corrents i sous.*

1. Si el que s'embarga són diners o divises convertibles, s'han d'ingressar en el compte de dipòsits i consignacions.

2. Quan s'embarguin saldos favorables en comptes de qualsevol mena oberts en entitats de crèdit, estalvi o finançament, el tribunal ha d'enviar a l'entitat una ordre de retenció de les quantitats concretes que siguin embargades o amb el límit màxim a què es refereix l'apartat segon de l'article 588.

3. Si es tracta de l'embargament de sous, pensions o altres prestacions periòdiques, s'ha d'ordenar a la persona, l'entitat o l'oficina pagadora que els retingui a disposició del tribunal i els transfereixi al compte de dipòsits i consignacions.

Article 622. *Garantia de l'embargament d'interessos, rendes i fruits.*

1. Si el que s'embarga són interessos, rendes o fruits de qualsevol tipus, s'ha d'enviar una ordre de retenció a qui els ha de pagar o a qui els percep directament, encara que sigui el mateix executat, perquè, si són interessos, els ingressi quan es meritin en el compte de dipòsits i consignacions o, si són de l'altra classe, els retingui a disposició del tribunal.

2. El tribunal només pot acordar mitjançant provisió l'administració judicial en garantia de l'embargament de fruits i rendes, quan la naturalesa dels béns i els drets productius, la importància dels interessos, les rendes o els fruits embargats o les circumstàncies en què es troba l'executat ho aconsellin raonablement.

3. El tribunal també pot acordar l'administració judicial quan es comprovi que l'entitat pagadora o perceptora o, si s'escau, el mateix executat, no compleixen l'ordre de retenció o ingrés dels fruits i les rendes a què es refereix l'apartat primer d'aquest article.

Article 623. *Garantia de l'embargament de valors i instruments financers.*

1. Si el que s'embarga són valors o altres instruments financers, l'embargament s'ha de notificar a qui estigui obligat al pagament, en cas que aquest s'hagi d'efectuar periòdicament o en una data determinada, o a l'entitat emissora, en cas que siguin redimibles o amortitzables a voluntat del tenidor o propietari. A la notificació de l'embargament s'hi ha d'afegir el requeriment que, al seu venciment o, en cas que no tingui venciment, a l'acte de rebre la notificació, es retingui, a disposició del tribunal, l'import o el mateix valor o instrument financer, així com els interessos o els dividends que produeixin, si s'escau.

2. Quan es tracti de valors o instruments financers que cotitzin en mercats secundaris oficials, la notificació de l'embargament s'ha de fer a l'òrgan rector als mateixos efectes del paràgraf anterior, i, si s'escau, l'òrgan rector ho ha de notificar a l'entitat encarregada de la compensació i liquidació.

3. Si s'embarguen participacions en societats civils, col·lectives, comanditàries, en societats de responsabilitat limitada o accions que no cotitzen en mercats secundaris oficials, l'embargament s'ha de notificar als administradors de la societat, que han de posar en coneixement del tribunal si hi ha pactes de limitació a la lliure transmissió d'accions o qualsevol altra clàusula estatutària o contractual que afecti les accions embargades.

Article 624. *Diligència d'embargament de béns mobles. Garantia de l'embargament.*

1. Quan s'hagin d'embargar béns mobles, en l'acta de la diligència d'embargament s'han d'incloure els aspectes següents:

1r Relació dels béns embargats, amb descripció, tan detallada com sigui possible, de la seva forma i el seu aspecte, les característiques principals, l'estat d'ús i conservació, així com l'existència clara de defectes o tares que puguin influir en la disminució del seu valor. Per a això s'han d'utilitzar els mitjans de documentació gràfica o visual de què disposi el jutjat o que li faciliti qualsevol de les parts per identificar-los millor.

2n Manifestacions efectuades pels que hagin intervingut en l'embargament, especialment les que es refereixin a la titularitat de les coses embargades i a drets eventuais de tercers.

3r Persona a la qual es designa dipositària i lloc on es dipositen els béns.

2. De l'acta en què consti la diligència d'embargament de béns mobles, se n'ha de donar una còpia a les parts.

Article 625. *Consideració d'efectes o cabals públics.*

Les quantitats de diners i altres béns embargats es consideren efectes o cabals públics des que es dipositen o se n'ordena la retenció.

Article 626. *Dipòsit judicial. Nomenament del dipositari.*

1. Si s'embarguen títols valors o objectes especialment valuosos o que necessiten una conservació especial, es poden dipositar a l'establiment públic o privat que sigui més adequat.

2. Si els béns mobles embargats estan en poder d'un tercer, se l'ha de requerir mitjançant provisió perquè els conservi a disposició del tribunal i se l'ha de nomenar dipositari judicial, llevat que el tribunal resolgui altrament de manera motivada.

3. L'executat ha de ser nomenat dipositari si ha destinat els béns embargats a una activitat productiva o si és difícil o costós transportar-los o emmagatzemar-los.

4. En casos diferents dels previstos en els apartats anteriors o quan ho consideri més convenient, el tribunal, mitjançant provisió, pot nomenar dipositari dels béns embargats el creditor executant o bé, després d'oïr-lo, un tercer.

El nomenament pot recaure en els col·legis de procuradors, sempre que disposin d'un servei adequat per assumir les responsabilitats legalment establertes per al dipositari.

5. L'embargament de valors representats en anotacions en compte s'ha de comunicar a l'òrgan o l'entitat que porti el registre d'anotacions en compte perquè ho consigni en el llibre respectiu.

Article 627. *Responsabilitats del dipositari. Dipositaris interins.*

1. El dipositari judicial està obligat a conservar els béns amb la diligència deguda a disposició del jutjat, a exhibir-los en les condicions que el jutjat li indiqui i a lliurar-los a la persona que designi el tribunal.

A instància de part o, d'ofici, si no compleix les seves obligacions, el tribunal, mitjançant provisió, pot remoure del seu càrrec el dipositari i designar-ne un altre, sens perjudici de la responsabilitat penal i civil en què hagi pogut incórrer el dipositari remogut.

2. Fins que es nomeni dipositari i se li lliurin els béns, les obligacions i les responsabilitats derivades del dipòsit incumbeixen, sense que calgui l'acceptació ni el requeriment previ, a l'executat i, si coneixen l'embargament, als administradors, els representants o els encarregats o al tercer que tenia els béns en poder seu.

Article 628. *Despeses del dipòsit.*

1. Si el dipositari és una persona diferent de l'executant, de l'executat i del tercer posseïdor del bé moble objecte del dipòsit, té dret al reemborsament de les despeses ocasionades pel transport, la conservació, la custòdia, l'exhibició i l'administració dels béns, i el tribunal pot acordar, mitjançant provisió, l'avançament d'alguna quantitat per l'executant, sens perjudici del seu dret al reintegrament en concepte de costes.

El tercer dipositari també té dret a ser rescabalat dels danys i els perjudicis que tingui a causa del dipòsit.

2. Quan les coses es dipositin en l'entitat o l'establiment adequats, segons el que preveu l'apartat 1 de l'article 626, el tribunal ha de fixar, mitjançant provisió, una remuneració d'acord amb les tarifes i els preus usuals. L'executant s'ha de fer càrrec d'aquesta remuneració, sens perjudici del seu dret al reintegrament en concepte de costes.

SECCIÓ 6a DE LA GARANTIA DE L'EMBARGAMENT D'IMMOBLES I D'ALTRES BÉNS SUSCEPTIBLES D'INSCRIPCIÓ

Article 629. *Anotació preventiva d'embargament.*

1. Quan l'embargament recaigui sobre béns immobles o altres béns o drets susceptibles d'inscripció registral, el tribunal, a instància de l'executant, ha de lliurar un manament perquè es faci l'anotació preventiva de l'embargament en el Registre de la propietat, o una anotació que tingui una eficàcia equivalent, en el registre que correspongui. El mateix dia de l'expedició s'ha de trametre el manament per fax des del tribunal al Registre de la propietat, on s'ha d'estendre l'assenyament de presentació corresponent, i queda en suspens la pràctica de l'anotació fins que es presenti el document original en la forma que preveu la legislació hipotecària.

2. Si el bé no està immatriculat, o si està inscrit a favor d'una persona diferent de l'executat, però de la qual porti causa el dret d'aquest, es pot fer l'anotació preventiva de suspensió de l'anotació de l'embargament, en la forma i amb els efectes que preveu la legislació hipotecària.

SECCIÓ 7a DE L'ADMINISTRACIÓ JUDICIAL

Article 630. *Casos en què és procedent.*

1. Es pot constituir una administració judicial quan s'embargui alguna empresa o un grup d'empreses o quan s'embarguin accions o participacions que representin la majoria del capital social, del patrimoni comú o dels béns o els drets pertanyents a les empreses, o adscrits a la seva explotació.

2. També es pot constituir una administració judicial per a la garantia de l'embargament de fruits i rendes en els casos que preveuen els apartats 2 i 3 de l'article 623.

Article 631. *Constitució de l'administració. Nomenament d'administrador i d'interventors.*

1. Per constituir l'administració judicial, s'han de citar les parts a compareixença i, si s'escau, els administradors de les societats, quan aquestes no siguin la part executada, així com els socis o participants les accions o participacions dels quals no s'hagin embargat, a fi que arribin a un acord o facin les alegacions i la prova oportunes sobre el nomenament de l'administrador, la persona que ha d'exercir aquest càrrec, l'exigència de caució o no, la forma d'actuació, el manteniment o no de l'administració preexistent, la rendició de comptes i la retribució procedent.

Pel que fa als interessats que no hi compareguin injustificadament, es considera que estan d'acord amb el que hagin acordat els compareixents.

En els aspectes en què no hi hagi acord o s'hi oposi alguna de les parts, el tribunal ha de resoldre, mitjançant provisió, el que consideri procedent sobre l'administració judicial.

2. Si el tribunal acorda l'administració judicial d'una empresa o un grup d'empreses, ha de nomenar un interventor designat pel titular o els titulars de l'empresa o les empreses embargades, i si només s'embarga la majoria del capital social o la majoria dels béns o els drets pertanyents a una empresa o adscrits a la seva explotació, s'han de nomenar dos interventors, un designat pels afectats majoritaris i l'altre, pels minoritaris.

3. El nomenament de l'administrador judicial ha de ser inscrit, quan sigui procedent, en el Registre mercantil. També s'ha d'anotar l'administració judicial en el Registre de la propietat quan afecti béns immobles.

Article 632. *Contingut del càrrec d'administrador.*

1. Quan substitueixi els administradors preexistents i no es disposi altrament, els drets, les obligacions, les facultats i les responsabilitats de l'administrador judicial són els que corresponguin, amb caràcter ordinari, als substituïts, però necessita l'autorització judicial per alienar o gravar participacions en l'empresa o d'aquesta en altres, béns immobles o qualssevol altres que per la seva naturalesa o importància l'òrgan judicial hagi assenyalat expressament.

2. Si hi ha interventors designats pels afectats, per a l'alienació o el gravamen, l'administrador els ha de convocar a una compareixença, del resultat de la qual n'ha de donar compte seguidament al tribunal, el qual ha d'emetre resolució mitjançant provisió.

Article 633. *Forma d'actuació de l'administrador.*

1. Acordada l'administració judicial, se n'ha de donar possessió immediata al designat, i s'ha de requerir l'executat perquè cessi en l'administració que exercia fins aleshores.

2. Les discrepàncies que sorgeixin sobre els actes de l'administrador, les ha de resoldre el tribunal, mitjançant provisió, després d'oïr els afectats i sens perjudici del dret d'oposar-se al compte final que ha de retre l'administrador.

3. El compte final justificat que presenti l'administrador s'ha de sotmetre a vista de les parts i dels interventors, els quals el poden impugnar en el termini de cinc dies, prorrogable fins a trenta atesa la seva complexitat. Si s'hi oposen, s'ha de resoldre després de citar els interessats a compareixença. La interlocutòria que es dicti és susceptible de recurs d'apel·lació.

CAPÍTOL IV

Del procediment de constrenyiment

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS PER A LA REALITZACIÓ DELS BÉNS EMBARGATS

Article 634. *Lliurament directe a l'executant.*

1. El tribunal ha de lliurar directament a l'executant, pel seu valor nominal, els béns embargats que siguin:

- 1r Diners en efectiu.
- 2n Saldos de comptes corrents i d'altres de disposició immediata.
- 3r Divises convertibles, prèvia conversió, si s'escau.
- 4t Qualsevol altre bé el valor nominal del qual coincideixi amb el seu valor de mercat, o que, encara que sigui inferior, el creditor accepti el lliurament del bé pel seu valor nominal.

2. Quan es tracti de saldos favorables en compte, amb venciment diferit, el mateix tribunal ha d'adoptar les mesures oportunes per cobrar-los, i pot designar un administrador quan sigui convenient o necessari per a la seva realització.

3. En l'execució de sentències que condemnin al pagament de les quantitats degudes per incompliment de contractes de venda a terminis de béns mobles, si l'executant ho sol·licita, se li ha de lliurar immediatament el bé o els béns mobles venuts o finançats a terminis pel valor que resulti de les taules o els índexs referencials de depreciació que s'hagin establert en el contracte.

Article 635. *Accions i altres formes de participació socials.*

1. Si els béns embargats són accions, obligacions o altres valors admesos a negociació en un mercat secundari, s'ha d'ordenar que s'alienin d'acord amb les lleis que regeixen aquests mercats.

El mateix s'ha de fer si el bé embargat cotitza en qualsevol mercat reglat o pot accedir a un mercat amb preu oficial.

2. Si el que s'embarga són accions o participacions societàries de qualsevol classe, que no cotitzin a la borsa, la realització s'ha de fer atenent les disposicions estatutàries i legals sobre l'alienació de les accions o participacions i, especialment, els drets d'adquisició preferent.

A falta de disposicions especials, la realització s'ha de fer per mitjà d'un notari o un corredor de comerç col·legiat.

Article 636. *Realització de béns o drets no compresos en els articles anteriors.*

1. Els béns o drets no compresos en els articles anteriors s'han de realitzar en la forma convinguda entre les parts i els interessats i aprovada pel tribunal, d'acord amb el que preveu aquesta Llei.

2. A falta de conveni de realització, l'alienació dels béns embargats s'ha de portar a terme mitjançant algun dels procediments següents:

1r Alienació per mitjà d'una persona o una entitat especialitzada, en els casos i en la forma que preveu aquesta Llei.

2n Subhasta judicial.

3. Sens perjudici del que disposen els apartats anteriors, una vegada embargats els béns, s'han de practicar les actuacions necessàries per a la seva subhasta judicial, que s'ha de fer el dia assenyalat si abans no se sol·licita i s'ordena, d'acord amb el que preveu aquesta Llei, que la realització forçosa es porti a terme d'una altra manera.

SECCIÓ 2a VALORACIÓ DELS BÉNS EMBARGATS

Article 637. *Avaluació dels béns.*

Si els béns embargats no són d'aquells a què es refereixen els articles 634 i 635, s'han de valorar, llevat que l'executant i l'executat s'hagin posat d'acord sobre el seu valor, abans o durant l'execució.

Article 638. *Nomenament de perit taxador, recusació i intervenció de l'executant i l'executat en la taxació.*

1. Per valorar els béns, s'ha de designar el perit taxador que correspongui d'entre els que prestin servei a l'Administració de Justícia. Si no, es pot encomanar la taxació a organismes o serveis tècnics dependents de les administracions públiques que disposin de personal qualificat i que hagin assumit el compromís de col·laborar, a aquests efectes, amb l'Administració de justícia; si tampoc no es pot recórrer a aquests organismes o serveis, s'ha de nomenar un perit taxador d'entre les persones físiques o jurídiques que figurin en una relació, que s'ha de formar amb les llistes que subministren les entitats públiques competents per conferir habilitacions per a la valoració de béns, així com els col·legis professionals els membres dels quals estiguin legalment capacitats per fer aquesta valoració.

2. El perit designat pel tribunal pot ser recusat per l'executant i l'executat que hagi comparegut.

Article 639. *Actuació del perit designat i intervenció de les parts i dels creditors posteriors en la taxació.*

1. El nomenament s'ha de notificar al perit designat, el qual l'endemà l'ha d'acceptar, si no hi concorre alguna causa d'abstenció que li ho impedeixi.

2. El perit ha de lliurar la valoració dels béns embargats al tribunal en el termini de vuit dies a comptar de l'acceptació de l'encàrrec. Només per causes justificades, que el tribunal ha d'assenyalar mitjançant provisió, es pot ampliar aquest termini en funció de la quantia o la complexitat de la valoració.

3. La taxació de béns o drets s'ha de fer pel seu valor de mercat, sense tenir en compte, en cas de béns immobles, les càrregues i els gravàmens que tinguin, respecte dels quals cal atènyer-se al que disposa l'article 666.

4. Fins que hagin transcorreguts cinc dies des que el perit designat pel tribunal hagi lliurat la valoració dels béns, les parts i els creditors a què es refereix l'article 658 poden presentar alegacions a aquesta valoració, així com informes, subscrits per un perit taxador, en què consti la valoració econòmica del bé o els béns objecte de l'apreujament. En aquest cas, el tribunal, en vista de les alegacions formulades i apreciant tots els informes segons les regles de la crítica sana, ha de determinar, mitjançant provisió, sense recurs ulterior, la valoració definitiva a efectes de l'execució.

SECCIÓ 3a DEL CONVENI DE REALITZACIÓ

Article 640. *Conveni de realització judicialment aprovat.*

1. L'executant, l'executat i qui acrediti que té un interès directe en l'execució poden demanar al tribunal que convoqui una compareixença amb la finalitat de convenir la manera més eficaç de realitzar els béns hipotecats, pignorats o embargats, contra els quals s'adreça l'execució.

2. Si l'executant es mostra conforme amb la compareixença i el tribunal no troba motius raonables per

denegar-la, l'ha d'acordar mitjançant provisió, sense suspensió de l'execució, i ha de convocar les parts i aquells que en el procés consti que hi poden estar interessats.

En la compareixença, a la qual poden concórrer altres persones, per invitació de l'executant o l'executat, els assistents poden proposar qualsevol forma de realització dels béns subjectes a l'execució i presentar persona que, mitjançant consignació o fiança, s'ofereixi a adquirir aquests béns per un preu previsiblement superior al que es pugui aconseguir mitjançant la subhasta judicial. També es poden proposar altres formes de satisfer el dret de l'executant.

3. Si s'arriba a un acord entre l'executant i l'executat, que no pugui causar cap perjudici per un tercer els drets del qual protegeixi aquesta Llei, el tribunal l'ha d'aprovar mitjançant interlocutòria i suspendre l'execució respecte del bé o els béns objecte de l'acord. També ha d'aprovar l'acord, amb el mateix efecte suspensiu, si inclou la conformitat dels subjectes, diferents de l'executant i l'executat, els quals afecti.

Quan el conveni es refereixi a béns susceptibles d'inscripció registral, per aprovar-lo és necessària la conformitat dels creditors i dels tercers posseïdors que hagin inscrit o anotat els seus drets en el registre corresponent posteriorment al gravamen que s'executa.

4. Quan s'acrediti el compliment de l'acord, s'ha de sobreseure l'execució respecte del bé o els béns a què es refereixi. Si l'acord no es compleix dins el termini pactat o, per qualsevol causa, no s'aconsegueix la satisfacció de l'executant en els termes convinguts, aquest pot demanar que s'aixequi la suspensió de l'execució i es procedeixi a la subhasta, en la forma que preveu aquesta Llei.

5. Si no s'aconsegueix l'acord a què es refereix l'apartat tercer d'aquest article, la compareixença per intentar-lo es pot repetir, en les condicions que preveuen els dos primers apartats d'aquest article, quan les circumstàncies del cas ho aconsellin, a judici del tribunal, per realitzar millor els béns.

SECCIÓ 4a DE LA REALITZACIÓ PER UNA PERSONA O UNA ENTITAT ESPECIALITZADA

Article 641. *Realització per una persona o una entitat especialitzada.*

1. A petició de l'executant o de l'executat amb el consentiment de l'executant i quan les característiques del bé embargat ho aconsellin, el tribunal pot acordar, mitjançant provisió, que el bé el realitzi una persona especialitzada i coneixedora del mercat en què es compren i es venen els béns i en el qual concorren els requisits legalment exigits per operar en el mercat de què es tracti.

El tribunal també pot acordar, quan se sol·liciti en els termes que preveu el paràgraf anterior, que el bé s'alieni per mitjà d'una entitat especialitzada pública o privada. Quan es disposi així, l'alienació s'ha d'ajustar a les regles i els usos de la casa o l'entitat que subhasta o aliena, sempre que no siguin incompatibles amb la finalitat de l'execució i amb la protecció adequada dels interessos de l'executant i l'executat.

2. En els casos de l'apartat anterior, la persona o l'entitat especialitzada ha de prestar caució en la quantia que el tribunal determini per respondre del compliment de l'encàrrec. No s'exigeix caució quan la realització s'encomani a una entitat pública.

3. La realització s'ha d'encomanar a la persona o l'entitat designada en la sol·licitud, sempre que compleixi els requisits legalment exigits. A la mateixa resolució s'han de determinar les condicions en què s'ha d'efectuar la realització, d'acord amb el que les parts hagin acordat

sobre això. Si no hi ha acord, els béns no poden ser alienats per un preu inferior al 50 per 100 de l'avaluació.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan els béns a realitzar siguin immobles, la determinació de la persona o l'entitat a la qual s'hagi de confiar la realització i la de les condicions en què s'hagi d'efectuar s'ha de fer prèvia compareixença a la qual han de ser convocades les parts i els qui consti en el procés que hi poden estar interessats. El tribunal ha de resoldre per mitjà de provisió el que consideri procedent, en vista de les manifestacions dels qui assisteixen a la compareixença, però no pot autoritzar que l'alienació s'efectuï per un preu inferior al 70 per 100 del valor que s'hagi donat a l'immoble d'acord amb el que preveu l'article 666, llevat que consti l'acord de les parts i de tots els interessats, hagin assistit a la compareixença o no.

4. Tan aviat com s'hagi consumat la realització dels béns, la persona o l'entitat corresponent han d'ingressar en el compte de dipòsits i consignacions la quantitat obtinguda, descomptant-hi les despeses i el que els correspongui per la seva intervenció. El tribunal ha d'aprovar l'operació o, si s'escau, sol·licitar les justificacions oportunes sobre la realització i les seves circumstàncies. Aprovada l'operació, s'ha de tornar la caució que hagi prestat la persona o l'entitat a la qual s'ha encomanat la realització.

5. Si, transcorreguts sis mesos des de l'encàrrec, la realització no s'ha portat a terme, el tribunal ha de dictar interlocutòria en què revoqui l'encàrrec, llevat que la persona o l'entitat a la qual s'hagi efectuat l'encàrrec justifiquin que la realització no ha estat possible en el termini indicat per motius que no li són imputables i que, pel fet d'haver desaparegut aquests motius o pel fet de ser previsible que desapareixin ràpidament, l'encàrrec es pot complir dins el termini que s'ofereixi i que no pot excedir els sis mesos següents. Transcorregut aquest últim termini sense que s'hagi complert l'encàrrec, aquest s'ha de revocar definitivament.

Revocat l'encàrrec, la caució s'ha d'aplicar a les finalitats de l'execució, llevat que la persona o l'entitat que l'hagi prestat acreditï que la realització del bé no ha estat possible per causes que no li són imputables.

Article 642. *Subsistència i cancel·lació de càrregues.*

1. Les disposicions d'aquesta Llei sobre subsistència i cancel·lació de càrregues també són aplicables quan, d'acord amb el que disposen aquesta secció i l'anterior, es transmeti la titularitat d'immobles hipotecats o embargats.

2. Als efectes del que disposa l'apartat anterior, les alienacions que es produeixin d'acord amb el que preveuen els dos articles anteriors han de ser aprovades pel tribunal de l'execució, mitjançant provisió, amb la comprovació prèvia que la transmissió del bé s'ha produït amb coneixement, per part de l'adquirent, de la situació registral que resulti de la certificació de càrregues.

Aprovada la transmissió, cal atenuar-se al que es disposa per a la subhasta d'immobles pel que fa a la distribució de les quantitats recaptades, inscripció del dret de l'adquirent i manament de cancel·lació de càrregues.

SECCIÓ 5a DE LA SUBHASTA DELS BÉNS MOBLES

Article 643. *Preparació de la subhasta. Béns embargats sense valor rellevant.*

1. La subhasta té com a objecte la venda d'un o diversos béns o lots de béns, segons el que sigui més convenient per al bon fi de l'execució. La formació dels lots correspon al secretari judicial, amb l'audiència prèvia de les parts. A aquest efecte, abans d'anunciar la subhasta, s'han de citar les parts per un termini de cinc

dies perquè al·leguin el que considerin convenient sobre la formació de lots per a la subhasta.

2. No es convoca subhasta de béns o lots de béns quan, segons la seva taxació o valoració definitiva, sigui previsible que amb la seva realització no es pot obtenir una quantitat de diners que superi, com a mínim, les despeses originades per la mateixa subhasta.

Article 644. *Convocatòria de la subhasta.*

Una vegada fixat el preu just dels béns mobles embarcats, s'ha de determinar la data per a la celebració de la subhasta, i s'ha de fixar l'hora i el lloc en què s'ha de celebrar.

Article 645. *Publicitat.*

1. S'ha de donar publicitat a qualsevol subhasta per mitjà d'edictes, que s'han de fixar en un lloc destacat, públic i visible a la seu del tribunal i en llocs públics de costum.

A més a més, a instància de l'executant o de l'executat, i si el tribunal ho considera convenient, mitjançant provisió, s'ha de donar a la subhasta la publicitat que sigui raonable, utilitzant els mitjans públics i privats que siguin més adequats a la naturalesa i el valor dels béns que es pretenen realitzar.

2. Cada part està obligada a pagar les despeses derivades de les mesures que, per a la publicitat de la subhasta, hagin sol·licitat, sens perjudici d'incloure en la liquidació de costes les despeses que, per aquest concepte, suporti l'executant.

Article 646. *Contingut dels anuncis.*

En els edictes a què es refereix l'apartat primer de l'article anterior s'hi han d'incloure un plec amb totes les condicions de la subhasta, generals i particulars, si n'hi ha, i totes les dades i les circumstàncies que siguin rellevants per a l'èxit de la subhasta.

El contingut de la publicitat que es dugui a terme per altres mitjans s'ha d'ajustar a la naturalesa del mitjà que, en cada cas, s'utilitzi, i procurar la màxima economia de costos; es pot limitar a les dades necessàries per identificar els béns o els lots de béns, el valor de taxació, la situació possessòria, si són immobles, de conformitat amb el que disposa l'article 661, el lloc i la data de la subhasta i la indicació del lloc o els llocs on s'hagin publicat els edictes.

Article 647. *Requisits per licitar. Executant licitador.*

1. Per prendre part en la subhasta els licitadors han de complir els requisits següents:

1r Identificar-se de manera suficient.

2n Declarar que coneixen les condicions generals i particulars de la subhasta.

3r Presentar el resguard que acrediti que han dipositat en el compte de dipòsits i consignacions o que han prestat un aval bancari pel 20 per 100 del valor de taxació dels béns. Quan el licitador faci el dipòsit amb les quantitats rebudes en tot o en part d'un tercer, s'ha de fer constar així en el resguard als efectes del que disposa l'apartat 2 de l'article 652.

2. L'executant només pot prendre part en la subhasta quan hi hagi licitadors, i pot millorar les postures que es facin, sense consignar cap quantitat.

3. Només l'executant pot fer postura i reservar-se la facultat de cedir la rematada a un tercer. La cessió s'ha de verificar mitjançant compareixença davant el tribunal, amb l'assistència del cessionari, el qual l'ha d'ac-

ceptar, i tot això prèviament o simultània al pagament del preu de la rematada.

L'executant té la mateixa facultat en els casos en què se sol·liciti l'adjudicació dels béns embargats d'acord amb el que preveu aquesta Llei.

Article 648. *Postures per escrit.*

Des de l'anunci de la subhasta fins a la seva celebració, es poden fer postures per escrit en un sobre tancat i amb les condicions de l'article anterior.

El secretari judicial ha de conservar els sobres tancats, que han de ser oberts a l'inici de l'acte de la subhasta. Les postures que continguin s'han de fer públiques amb les altres, i produeixen els mateixos efectes que les que es facin oralment.

Article 649. *Desenvolupament i acabament de la subhasta.*

1. L'acte de la subhasta, que és presidit pel secretari judicial, comença amb la lectura de la relació de béns o, si s'escau, dels lots de béns i les condicions especials de la subhasta. Cada lot de béns se subhasta per separat.

2. El secretari judicial anuncia en veu alta el bé o el lot de béns que se subhasten i les successives postures que es produeixin.

3. La subhasta s'acaba amb l'anunci de la millor postura i del nom de qui l'hagi formulada.

Acabada la subhasta, se n'ha d'estendre una acta on consti el nom dels qui hi han participat i de les postures que hagin formulat.

Article 650. *Aprovació de la rematada. Pagament. Adjudicació de béns.*

1. Quan la millor postura sigui igual o superior al 50 per 100 de l'avaluació, el tribunal, mitjançant interlocutòria, el mateix dia o l'endemà, ha d'aprovar la rematada a favor del més-dient. El més-dient ha de consignar l'import de la postura, menys el del dipòsit, en el termini de deu dies i, efectuada aquesta consignació, se l'ha de posar en possessió dels béns.

2. Si és l'executant qui fa la millor postura, igual o superior al 50 per 100 de l'avaluació, aprovada la rematada, el secretari judicial ha de procedir a liquidar el que es degui per principal i interessos, i notificada aquesta liquidació, l'executant ha de consignar la diferència, si n'hi ha, en el termini de deu dies, a l'efecte de la liquidació de costes.

3. Si només es fan postures superiors al 50 per 100 de l'avaluació però s'ofereix pagar a terminis amb les garanties suficients, bancàries o hipotecàries, del preu alçat, s'han de fer saber a l'executant, que, en els cinc dies següents, pot demanar l'adjudicació dels béns pel 50 per 100 de l'avaluació. Si l'executant no en fa ús, la rematada s'aprova a favor de la millor d'aquelles postures.

4. Quan la millor postura oferta en la subhasta sigui inferior al 50 per 100 de l'avaluació, l'executat, en el termini de deu dies, pot presentar un tercer que millori la postura i ofereixi una quantitat superior al 50 per 100 del valor de taxació o que, fins i tot inferior a aquest import, sigui suficient per aconseguir la satisfacció completa del dret de l'executant.

Transcorregut el termini esmentat sense que l'executat faci el que preveu el paràgraf anterior, l'executant, en el termini de cinc dies, pot demanar l'adjudicació dels béns per la meitat del seu valor de taxació o per la quantitat que se li degui per tots els conceptes, sempre que aquesta quantitat sigui superior a la millor postura.

Quan l'executant no faci ús d'aquesta facultat, la rematada s'ha d'aprovar a favor del més-dient, sempre que la quantitat que hagi ofert superi el 30 per 100 del valor de taxació o, si és inferior, cobreixi, com a mínim, la quantitat per la qual s'ha despatxat l'execució, incloent-hi la previsió per interessos i costes. Si la millor postura no compleix aquests requisits, el tribunal, oïdes les parts, ha de d'emetre resolució sobre l'aprovació de la rematada en vista de les circumstàncies del cas i tenint en compte especialment la conducta del deutor en relació amb el compliment de l'obligació per la qual es procedeix, les possibilitats de satisfer el creditor mitjançant la realització d'altres béns, el sacrifici patrimonial que l'aprovació de la rematada suposi per al deutor i el benefici que n'obtingui el creditor. Quan el tribunal denegui l'aprovació de la rematada, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article següent.

5. En qualsevol moment anterior a l'aprovació de la rematada o de l'adjudicació al creditor, el deutor pot alliberar els seus béns pagant íntegrament el que es degui a l'executant per principal, interessos i costes.

Article 651. *Subhasta sense cap postor.*

Si en l'acte de la subhasta no hi ha cap postor, el creditor pot demanar l'adjudicació dels béns pel 30 per 100 del valor de taxació o per la quantitat que se li degui per tots els conceptes.

Si el creditor, en el termini de vint dies, no fa ús d'aquesta facultat, s'ha de procedir a aixecar l'embarcament, a instància de l'executat.

Article 652. *Destí dels dipòsits constituïts per licitar.*

1. Aprovada la rematada, s'han de tornar les quantitats dipositades pels postors llevat de la que correspongui al més-dient, la qual s'ha de reservar en dipòsit com a garantia del compliment de la seva obligació i, si s'escau, com a part del preu de la venda.

No obstant això, si els altres postors ho sol·liciten, també s'han de mantenir a disposició del tribunal les quantitats dipositades per ells, perquè, si el més-dient no lliura la resta del preu dins el termini, es pugui aprovar la rematada a favor dels que el segueixin, per l'ordre de les seves postures respectives.

2. Les devolucions que siguin procedents d'acord amb el que estableix l'apartat anterior s'han de fer al postor que hagi efectuat el dipòsit o a la persona que aquest hagi designat a aquest efecte en fer l'ingrés al compte de dipòsits i consignacions. Si s'ha fet aquesta designació, la devolució només es pot fer a la persona designada.

Article 653. *Fallida de la subhasta.*

1. Si cap dels més-dients a què es refereix l'article anterior consigna el preu en el termini assenyalat o si per culpa d'ells deixa de tenir efecte la venda, perden el dipòsit que hagin efectuat i s'ha de procedir a fer una nova subhasta, llevat que amb els dipòsits constituïts per aquells més-dients es pugui satisfer el capital i els interessos del crèdit de l'executant i les costes.

2. Els dipòsits dels més-dients que hagin provocat la fallida de la subhasta s'han d'aplicar a les finalitats de l'execució, d'acord amb el que disposen els articles 654 i 672, però el sobrant, si n'hi ha, s'ha de lliurar als dipositants. Quan els dipòsits no arribin a satisfer el dret de l'executant i les costes, s'han de destinar, en primer lloc, a satisfer les despeses que originin la nova subhasta i la resta s'ha d'unir a les quantitats obtingudes en aquella subhasta i s'ha d'aplicar de conformitat amb el que disposen els articles 654 i 672. En aquest últim

cas, si hi ha sobrant, s'ha de lliurar a l'executat fins a completar el preu ofert en la subhasta i, si s'escau, se l'ha de compensar de la disminució del preu que s'hagi produït en la nova rematada; només després de fer aquesta compensació, es pot tornar el que en quedi als dipositants.

3. Quan el més-dient que hagi fet la designació a què es refereix l'apartat segon de l'article anterior deixi transcórrer el termini assenyalat per al pagament del preu de la rematada sense efectuar-lo, la persona designada per rebre la devolució del dipòsit pot sol·licitar que la interlocutòria d'aprovació de la rematada es dicti a favor seu, i consignar simultàniament la diferència entre el que s'hagi dipositat i el preu de la rematada, per a la qual cosa disposa del mateix termini concedit al més-dient per fer el pagament, que es compta des de l'expiració d'aquest termini.

Article 654. *Pagament a l'executant i destí del romanent.*

1. El preu de la rematada s'ha de lliurar a l'executant a càrrec de la quantitat per la qual s'hagi despatxat l'execució i, si sobrepassa aquesta quantitat, el romanent s'ha de retenir a disposició del tribunal, fins que es faci la liquidació del que, finalment, es degui a l'executant i de l'import de les costes de l'execució.

2. S'ha de lliurar a l'executat el romanent que hi pugui haver una vegada finalitzada la realització forçosa dels béns, satisfet plenament l'executant i pagades les costes.

SECCIÓ 6a DE LA SUBHASTA DE BÉNS IMMOBLES

Article 655. *Àmbit d'aplicació d'aquesta secció i aplicació supletòria de les disposicions de la secció anterior.*

1. Les normes d'aquesta secció s'apliquen a les subhastes de béns immobles i a les de béns mobles subjectes a un règim de publicitat registral similar al d'aquells béns.

2. En les subhastes a què es refereix l'apartat anterior són aplicables les normes de la subhasta de béns mobles, llevat de les especialitats que estableixen els articles següents.

Article 656. *Certificació de domini i càrregues.*

1. Quan l'objecte de la subhasta estigui comprès en l'àmbit d'aquesta secció, el tribunal ha de lliurar un manament al registrador que tingui a càrrec seu el registre de què es tracti, perquè remeti al jutjat una certificació en què constin els aspectes següents:

1r La titularitat del domini i altres drets reals del bé o el dret gravat.

2n Els drets de qualsevol naturalesa que hi hagi sobre el bé registrable embargat, especialment, la relació completa de les càrregues inscrites que el gravin o, si s'escau, que està lliure de càrregues.

2. El registrador ha de fer constar per una nota marginal l'expedició de la certificació a què es refereix l'apartat anterior, on ha de constar la data i el procediment a què es refereix.

Article 657. *Informació de càrregues extingides o disminuïdes.*

1. A petició de l'executant, el tribunal s'ha d'adreçar als titulars dels crèdits anteriors que siguin preferents al que hagi servit per al despatx de l'execució, perquè informin sobre la subsistència actual del crèdit garantit

i la seva quantia actual. Els creditors als quals es reclami aquesta informació han d'indicar amb la màxima precisió si el crèdit subsisteix o s'ha extingit per qualsevol causa i, en cas que subsisteixi, quina quantitat resta pendent de pagament, la data de venciment i, si s'escau, els terminis i les condicions en què s'ha de fer el pagament. Si el crèdit ha vençut i no ha estat pagat, també s'ha d'informar dels interessos moratoris vençuts i de la quantitat a què pugen els interessos per cada dia de retard. Quan la preferència resulti d'una anotació d'embargament anterior, cal fer-hi constar la quantitat pendent de pagament per principal i interessos vençuts en la data en què es produeixi la informació, així com la quantitat dels interessos moratoris que es meritin per cada dia que transcorri sense que s'efectuï el pagament al creditor i la previsió per a costes.

Els oficis que s'expedeixin en virtut del que disposa el paràgraf anterior s'han de lliurar al procurador de l'executant perquè s'encarregui del seu compliment.

2. En vista del que els creditors a què es refereix l'apartat anterior declarin sobre la subsistència i la quantia actual dels seus crèdits, el tribunal, a instància de l'executant, ha d'expedir els manaments que siguin procedents als efectes que preveu l'article 144 de la Llei hipotecària.

Article 658. *Bé inscrit a nom d'una persona diferent de l'executat.*

Si de la certificació que expedeixi el registrador resulta que el bé embargat està inscrit a nom d'una persona diferent de l'executat, el tribunal, oïdes les parts personades, ha d'ordenar alçar l'embargament, llevat que el procediment se segueixi contra l'executat en concepte d'hereu de qui consti com a propietari en el registre o que l'embargament s'hagi travat tenint en compte aquest concepte.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, si la inscripció del domini a nom d'una persona diferent de l'executat és posterior a l'anotació de l'embargament, aquest s'ha de mantenir i cal atènyer-se al que disposa l'article 662.

Article 659. *Titulars de drets inscrits posteriorment.*

1. El registrador ha de comunicar l'existència de l'execució als titulars de drets que constin en la certificació de càrregues i en assentaments posteriors al del dret de l'executant, sempre que el seu domicili consti en el registre.

2. Als titulars de drets inscrits posteriorment a l'expedició de la certificació de domini i càrregues no se'ls ha de fer cap comunicació, però, si acrediten al tribunal la inscripció del seu dret, se'ls ha de donar intervenció en l'avaluació i en les altres actuacions del procediment que els afectin.

3. Quan els titulars de drets inscrits posteriorment al gravamen que s'executa satisfacin abans de la rematada l'import del crèdit, els interessos i les costes, dins el límit de responsabilitat que resulti del registre, queden subrogats en els drets de l'actor fins on arribi l'import satisfet. S'han de fer constar el pagament i la subrogació al marge de la inscripció o l'anotació del gravamen en què aquests creditors se subroguen i les dels seus crèdits o els drets respectius, mitjançant la presentació en el registre de l'acta notarial de lliurament de les quantitats indicades o del manament judicial oportú, si s'escau.

Article 660. *Forma de practicar les comunicacions.*

1. Les comunicacions a què es refereix l'article anterior s'han de practicar en el domicili que consti en el

registre, per correu o telègraf amb acusament de recepció o per un altre mitjà fefaent. En la certificació a què es refereix l'article 656 ha de constar que s'ha tramès aquesta comunicació.

En cas que el domicili no consti en el registre o que la comunicació sigui retornada al registre per qualsevol motiu, el registrador ha de practicar una altra comunicació mitjançant edicte en el tauler d'anuncis del registre, que s'ha de publicar durant el termini de quinze dies.

2. L'absència de les comunicacions del registre o els defectes de forma que puguin tenir no són obstacle per a la inscripció del dret de qui adquireixi l'immoble en l'execució.

Article 661. *Comunicació de l'execució als arrendataris i als ocupants de fet. Publicitat de la situació possessòria en l'anunci de la subhasta.*

1. Quan, per la manifestació de béns de l'executat, per indicació de l'executant o de qualsevol altra manera, consti en el procediment l'existència i la identitat de les persones, diferents de l'executat, que ocupin l'immoble embargat, se'ls ha de notificar que hi ha l'execució perquè, en el termini de deu dies, presentin al tribunal els títols que justifiquin la seva situació.

En l'anunci de la subhasta ha de constar, tan detalladament com sigui possible, la situació possessòria de l'immoble o que, contràriament, està desocupat, si s'acredita complidament aquesta circumstància al tribunal de l'execució.

2. L'executant pot demanar que, abans d'anunciar-se la subhasta, el tribunal declari que l'ocupant o els ocupants no tenen dret a romandre en l'immoble, una vegada que aquest s'hagi alienat en l'execució. La petició s'ha de tramitar d'acord amb el que estableix l'apartat 3 de l'article 675 i el tribunal hi ha d'accedir i, mitjançant interlocutòria no objecte de recurs, fer la declaració sollicitada quan l'ocupant o els ocupants es puguin considerar de mer fet o sense títol suficient. Altrament, cal declarar, també sense recurs ulterior, que l'ocupant o els ocupants tenen dret a romandre en l'immoble sense que això afecti les accions que puguin correspondre al futur adquirent per desallotjar els ocupants.

Les declaracions a què es refereix el paràgraf anterior s'han de fer constar en l'anunci de la subhasta.

Article 662. *Tercer posseïdor.*

1. Si abans de vendre o adjudicar en l'execució un bé immoble i després d'haver-se'n anotat l'embargament o de consignar registralment el començament del procediment de constrenyiment, aquell bé passa a poder d'un tercer posseïdor, aquest, acreditant la inscripció del seu títol, pot demanar que se li exhibeixin les actuacions en la secretaria, cosa que s'ha d'acordar sense paralitzar el curs del procediment; també s'entenen amb ell les actuacions ulteriors.

2. Així mateix, es considera tercer posseïdor qui, en el termini a què es refereix l'apartat anterior, hagi adquirit només l'usdefruit o el domini útil de la finca hipotecada o embargada, o bé la nua propietat o el domini directe.

3. En qualsevol moment anterior a l'aprovació de la rematada o a l'adjudicació al creditor, el tercer posseïdor pot alliberar el bé si satisfà el que es degui al creditor per principal, interessos i costes, dins els límits de la responsabilitat a què estigui subjecte el bé; hi és aplicable, si s'escau, el que disposa l'apartat 3 de l'article 613 d'aquesta Llei.

Article 663. Presentació de la titulació dels immobles embargats.

En la mateixa resolució en què es mani expedir una certificació de domini i càrregues dels béns immobles embargats, el tribunal pot requerir l'executat, mitjançant provisió, d'ofici o a instància de part, perquè en el termini de deu dies presenti els títols de propietat de què disposi, si el bé està inscrit en el registre.

La presentació dels títols s'ha de comunicar a l'executant perquè manifesti si els considera suficients, o perquè proposi l'esmena de les faltes que hi detecti.

Article 664. No presentació o inexistència de títols.

Si l'executat no ha presentat els títols dins el termini abans esmentat, el tribunal, a instància de l'executant, pot fer servir els constreyniments que consideri conduents per obligar-lo que els presenti, i obtenir-los, si s'escau, dels registres o els arxius on siguin, per a la qual cosa es pot facultar el procurador de l'executant.

Quan no hi hagi títols de domini, se'n pot suplir la manca pels mitjans que estableix el títol VI de la Llei hipotecària. Si el tribunal de l'execució és competent per conèixer de les actuacions judicials que, a aquest efecte, s'hagin de practicar, aquestes actuacions s'han de portar a terme dins el procés d'execució.

Article 665. Subhasta sense suplència de la manca de títols.

A instància del creditor, els béns es poden treure a subhasta pública sense suplir prèviament la manca de títols de propietat, i en els edictes s'ha de fer constar aquesta circumstància. En aquest cas, s'ha d'observar el que preveu la regla 5a de l'article 140 del Reglament per a l'execució de la Llei hipotecària.

Article 666. Valoració d'immobles per a la subhasta.

1. Els béns immobles han de sortir a subhasta pel valor que resulti de deduir de la seva avaluació, efectuada d'acord amb el que preveuen els articles 637 i següents d'aquesta Llei, l'import de totes les càrregues i els drets anteriors al gravamen pel qual s'hagi despatxat execució la preferència del qual resulti de la certificació registral de domini i càrregues.

Aquesta operació l'ha de fer el secretari judicial descomptant del valor pel qual s'hagi taxat l'immoble l'import total garantit que resulti de la certificació de càrregues o, si s'escau, el que s'hagi fet constar en el registre d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 657.

2. Si el valor de les càrregues o els gravàmens iguala o excedeix el determinat per al bé, el tribunal ha d'aixecar l'embargament.

Article 667. Anunci de la subhasta.

La subhasta s'ha d'anunciar amb vint dies d'antelació, com a mínim, a l'assenyalat per a la seva celebració.

L'assenyalament del lloc, el dia i l'hora per a la subhasta s'ha de notificar a l'executat, amb la mateixa antelació, en el domicili que consti en el títol executiu.

Article 668. Contingut de l'anunci de la subhasta.

La subhasta s'ha d'anunciar d'acord amb el que preveu l'article 646, i en els edictes ha de constar la identificació de la finca, que s'ha de fer de manera concisa, la valoració inicial per a la subhasta, determinada d'acord amb el que disposa l'article 666 i els aspectes següents:

1r Que la certificació registral i, si s'escau, la titulació sobre l'immoble o els immobles que se subhasten està de manifest a la secretaria.

2n Que s'entén que qualsevol licitador accepta com a suficient la titulació que hi ha o que no hi hagi títols.

3r Que les càrregues o els gravàmens anteriors, si n'hi ha, al crèdit de l'actor continuen subsistents i que, pel sol fet de participar en la subhasta, el licitador els admet i accepta quedar subrogat en la responsabilitat derivada d'aquells, si la rematada s'adjudica al seu favor.

Article 669. Condicions especials de la subhasta.

1. Per prendre part en la subhasta els postors han de dipositar, prèviament, el 30 per 100 del valor que s'hagi donat als béns d'acord amb el que estableix l'article 666 d'aquesta Llei. El dipòsit s'ha d'efectuar d'acord amb el que disposa el número 3r de l'apartat 1 de l'article 647.

2. Pel sol fet de participar en la subhasta, s'entén que els postors accepten com a suficient la titulació que consta en les actuacions o que no hi hagi titulació i que accepten subrogar-se en les càrregues anteriors al crèdit pel qual s'executa, en cas que la rematada s'adjudiqui al seu favor.

Article 670. Aprovació de la rematada. Pagament. Adjudicació dels béns al creditor.

1. Si la millor postura és igual o superior al 70 per 100 del valor pel qual el bé ha sortit a subhasta, el tribunal, mitjançant interlocutòria, el mateix dia o l'endemà, ha d'aprovar la rematada a favor del més-dient. En el termini de vint dies, el més-dient ha de consignar en el compte de dipòsits i consignacions la diferència entre el que s'hagi dipositat i el preu total de la rematada.

2. Si és l'executant qui fa la millor postura igual o superior al 70 per 100 del valor pel qual el bé ha sortit a subhasta, aprovada la rematada, el secretari judicial ha de procedir a la liquidació del que es degui per principal, interessos i costes, i, una vegada notificada aquesta liquidació, l'executant ha de consignar la diferència, si n'hi ha.

3. Si només es fan postures superiors al 70 per 100 del valor pel qual el bé ha sortit a subhasta, i s'ofereix pagar a terminis amb garanties suficients, bancàries o hipotecàries, del preu ajornat, s'ha de fer saber a l'executant, el qual, en els vint dies següents, pot demanar l'adjudicació de l'immoble pel 70 per 100 del valor de sortida. Si l'executant no fa ús d'aquest dret, la rematada s'aprova a favor de la millor d'aquelles postures, amb les condicions de pagament i les garanties ofertes.

4. Quan la millor postura oferta en la subhasta sigui inferior al 70 per 100 del valor pel qual el bé ha sortit a subhasta, l'executat, en el termini de deu dies, pot presentar un tercer que millori la postura oferint una quantitat superior al 70 per 100 del valor de taxació o que, fins i tot inferior a l'import esmentat, sigui suficient per satisfer completament el dret de l'executant.

Transcorregut aquest termini sense que l'executat dugui a terme el que preveu el paràgraf anterior, l'executant, en el termini de cinc dies, pot demanar l'adjudicació de l'immoble pel 70 per 100 del valor esmentat o per la quantitat que se li degui per tots els conceptes, sempre que aquesta quantitat sigui superior a la millor postura.

Quan l'executant no faci ús d'aquesta facultat, s'ha d'aprovar la rematada a favor del més-dient, sempre que la quantitat que hagi ofert superi el 50 per 100 del valor de taxació o, si és inferior, cobreixi, com a mínim, la quantitat per la qual s'hagi despatxat l'execució, incloent-hi la previsió per interessos i costes. Si la millor

postura no compleix aquests requisits, el tribunal, oïdes les parts, ha d'emetre resolució sobre l'aprovació de la rematada en vista de les circumstàncies del cas i tenint en compte especialment la conducta del deutor en relació amb el compliment de l'obligació per la qual es procedeix, les possibilitats d'aconseguir la satisfacció del creditor mitjançant la realització d'altres béns, el sacrifici patrimonial que l'aprovació de la rematada suposi per al deutor i el benefici que n'obtingui el creditor. Quan el tribunal denegui l'aprovació de la rematada, s'ha de procedir d'acord amb el que disposa l'article següent.

5. Qui resulti adjudicatari del bé immoble de conformitat amb el que preveuen els apartats anteriors ha d'acceptar la subsistència de les càrregues o els gravàmens anteriors, si n'hi ha, i subrogar-se en la responsabilitat que en deriva.

6. Quan se'l reclami per constituir la hipoteca a què es refereix el número 12è de l'article 107 de la Llei hipotecària, el secretari judicial ha d'expedir immediatament el testimoniatge de la interlocutòria d'aprovació de la rematada, fins i tot abans que se n'hagi pagat el preu, i ha de fer constar la finalitat per a la qual s'expedeix. La sol·licitud suspèn el termini per pagar el preu de la rematada, que es reprèn una vegada lliurat el testimoni al sol·licitant.

7. En qualsevol moment anterior a l'aprovació de la rematada o de l'adjudicació al creditor, el deutor pot alliberar els seus béns si paga íntegrament el que degui a l'executant per principal, interessos i costes.

Article 671. *Subhasta sense cap postor.*

Si a l'acte de la subhasta no hi ha cap postor, el creditor pot demanar l'adjudicació dels béns pel 50 per 100 del seu valor de taxació o per la quantitat que se li degui per tots els conceptes.

Si el creditor, en el termini de vint dies, no fa ús d'aquesta facultat, s'ha d'aixecar l'embargament, a instància de l'executat.

Article 672. *Destinació de les quantitats obtingudes en la subhasta d'immobles.*

1. S'ha de donar al preu de la rematada el destí que preveu l'apartat 1 de l'article 654, però el romanent, si n'hi ha, s'ha de retenir per pagar els que tinguin el seu dret inscrit o anotat posteriorment al de l'executant. Si una vegada satisfets aquests creditors, encara queda sobrant, s'ha de lliurar a l'executat o al tercer posseïdor.

El que disposa aquest article s'entén sens perjudici del destí que s'hagi de donar al romanent quan se n'hagi ordenat la retenció en alguna altra execució singular o en qualsevol procés concursal.

2. Qualsevol interessat pot sol·licitar al tribunal que requereixi els titulars de crèdits posteriors perquè, en el termini de trenta dies, acreditin la subsistència i l'exigibilitat dels seus crèdits, i en presentin la liquidació.

Les liquidacions presentades s'han de traslladar a qui hagi promogut l'incident, perquè allegui el que convingui al seu dret i perquè aporti la prova documental de què disposi en el termini de deu dies. Tot seguit, el tribunal ha de resoldre, mitjançant interlocutòria no objecte de recurs, el que escaigui, als únics efectes de la distribució de les quantitats recaptades en l'execució i sense que això afecti les accions que puguin correspondre als creditors posteriors per fer valer els seus drets com correspongui i contra qui correspongui.

Transcorregut el termini indicat sense que cap creditor hagi presentat la liquidació del seu crèdit, s'ha de donar al romanent el destí que preveu l'apartat anterior.

Article 673. *Subhasta simultània.*

Quan ho aconsellin les circumstàncies, i a sol·licitud de qualsevol de les parts, el tribunal, mitjançant provisió, pot ordenar que s'anuncii i s'efectuï la subhasta de manera simultània a la seu del jutjat executor i, mitjançant exhort, en un o diversos jutjats de diferents partits judicials, on radiquin, totalment o parcial, els béns immobles subhastats. En aquests casos, els postors poden acudir lliurement a qualsevol de les seus de celebració i el tribunal executor no pot aprovar la rematada fins que conegui, per qualsevol mitjà de comunicació, les postures efectuades en totes les subhastes, i ha de citar personalment els postors que hagin fet una postura idèntica perquè compareguin davant ell per fer la licitació diriment entre ells, si l'empat no s'ha pogut resoldre mitjançant comunicació telefònica, o de qualsevol altra mena, durant les subhastes simultànies.

Article 674. *Inscripció de l'adquisició: títol. Cancel·lació de càrregues.*

1. És títol suficient per a la inscripció en el Registre de la propietat el testimoniatge, expedit pel secretari judicial, comprensiu de la interlocutòria d'aprovació de la rematada, de l'adjudicació al creditor o de la transmissió per conveni de realització o per una persona o entitat especialitzada, i en què consti, si s'escau, que s'ha consignat el preu, com també les altres circumstàncies necessàries per fer la inscripció d'acord amb la legislació hipotecària.

El testimoni ha de fer constar, si s'escau, que el més-dient ha obtingut un crèdit per atendre el pagament del preu de la rematada i, si s'escau, el dipòsit previ, indicant-hi els imports finançats i l'entitat que hagi concedit el préstec, als efectes que preveu l'article 134 de la Llei hipotecària.

2. A instància de l'adquirent, s'ha d'expedir, si s'escau, el manament de cancel·lació de l'anotació o la inscripció del gravamen que hagi originat la rematada o l'adjudicació.

Així mateix, s'ha de manar la cancel·lació de totes les inscripcions i les anotacions posteriors, fins i tot les que s'hagin verificat després d'expedida la certificació que preveu l'article 656, i s'ha de fer constar en el mateix manament que el valor del venut o adjudicat és igual o inferior a l'import total del crèdit de l'actor i, en cas que l'hagi superat, que s'ha retingut el romanent a disposició dels interessats.

També han de constar en el manament les altres circumstàncies que exigeixi la legislació hipotecària per a la inscripció de la cancel·lació.

Article 675. *Possessió judicial i ocupants de l'immoble.*

1. Si l'adquirent ho sol·licita, se l'ha de posar en possessió de l'immoble que no estigui ocupat.

2. Si l'immoble està ocupat, s'ha d'efectuar de manera immediata el llançament quan el tribunal hagi resolt, d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 661, que l'ocupant o els ocupants no tenen dret a romandre-hi. Els ocupants desallotjats poden exercir els drets que considerin que els assisteixen en el judici que correspongui.

Quan, estant l'immoble ocupat, no s'hagi procedit prèviament d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 661, l'adquirent pot demanar al tribunal de l'execució el llançament dels qui, tenint en compte el que disposa l'article 661, es puguin considerar ocupants de mer fet o sense títol suficient. La petició s'ha d'efectuar en el termini d'un any des que el més-dient o l'adjudicatari hagin requerit l'immoble, transcorregut el qual la pre-

tensió de desallotjament només es pot fer valer en el judici que correspongui.

3. La petició de llançament a què es refereix l'apartat anterior s'ha de notificar als ocupants indicats per l'adquirent, amb citació a una vista dins el termini de deu dies, en la qual poden al·legar i provar el que considerin oportú pel que fa a la seva situació. El tribunal, mitjançant interlocutòria, sense recurs ulterior, ha de resoldre sobre el llançament, que ha de decretar en tot cas si l'ocupant o els ocupants citats no compareixen sense una causa justa.

4. La interlocutòria que resolgui sobre el llançament dels ocupants d'un immoble no afecta, sigui quin sigui el seu contingut, els drets dels interessats, que es poden exercir en el judici que correspongui.

SECCIÓ 7a DE L'ADMINISTRACIÓ PER A PAGAMENT

Article 676. *Constitució de l'administració.*

1. En qualsevol moment, l'executant pot demanar al tribunal que se li lliurin en administració tots els béns embargats, o una part, per aplicar els seus rendiments al pagament del principal, els interessos i les costes de l'execució.

2. El tribunal, mitjançant provisió, ha d'acordar l'administració per a pagament quan la naturalesa dels béns ho aconselli i disposar que, amb l'inventari previ, es posi l'executant en possessió dels béns i que es doni a conèixer a les persones que designi el mateix executant.

Abans d'acordar l'administració s'ha de donar audiència, si s'escau, als tercers titulars de drets sobre el bé embargat inscrits o anotats posteriorment al de l'executant.

3. El tribunal, a instància de l'executant, pot imposar multes coercitives a l'executat o als tercers, que impedeixin o dificultin l'exercici de les facultats de l'administrador, sens perjudici de les altres responsabilitats en què aquells hagin pogut incórrer.

Article 677. *Forma de l'administració.*

L'administració per a pagament s'ha d'atenir al que pactin l'executant i l'executat; en absència de pacte, s'entén que els béns han de ser administrats segons el costum del país.

Article 678. *Rendició de comptes.*

1. El creditor, llevat que el tribunal o les parts acordin una altra cosa, ha de retre comptes anualment de l'administració per a pagament al secretari judicial. Els comptes presentats pel creditor s'han de sotmetre a vista de l'executat, pel termini de quinze dies. Si l'executat hi formula al·legacions, s'han de traslladar a l'executant perquè, en el termini de nou dies, manifesti si hi està d'acord.

2. Si no hi ha acord entre ells, se'ls ha de convocar a ambdós a una compareixença en el termini de cinc dies, en la qual s'han d'admetre les proves que es proposin i es considerin útils i pertinents; per practicar-les s'ha de fixar el temps que es consideri prudencial, que no pot ser superior a deu dies.

Practicada, si s'escau, la prova admesa, el tribunal ha de dictar interlocutòria, en el termini de cinc dies, en què ha de resoldre el que sigui procedent sobre l'aprovació o la rectificació dels comptes presentats.

Article 679. *Controvèrsies sobre l'administració.*

Llevat de les controvèrsies sobre rendició de comptes, totes les altres qüestions que puguin sorgir entre el creditor i l'executat, amb motiu de l'administració de les finques embargades, s'han de substanciar pels tràmits establerts per al judici verbal.

Article 680. *Finalització de l'administració.*

1. Quan l'executant s'hagi fet pagament del seu crèdit, els interessos i les costes amb el producte dels béns administrats, aquests han de tornar en poder de l'executat.

2. L'executat pot pagar en qualsevol moment el que resti del seu deute, segons l'últim estat de compte presentat pel creditor, cas en què l'executat ha de ser refet immediatament en la possessió dels seus béns i el creditor cessa en l'administració, sens perjudici de retre el seu compte general en els quinze dies següents, i de les altres reclamacions a què l'un i l'altre considerin que tenen dret.

3. Si l'executant no satisfà el seu dret mitjançant l'administració, pot demanar al tribunal que s'hi posi terme i que, prèvia rendició de comptes, s'efectuï la realització forçosa per altres mitjans.

CAPÍTOL V

De les particularitats de l'execució sobre béns hipotecats o pignorats

Article 681. *Procediment per exigir el pagament de deutes garantits per una penyora o hipoteca.*

1. L'acció per exigir el pagament de deutes garantits per una penyora o hipoteca es pot exercir directament contra els béns pignorats o hipotecats; l'exercici s'ha de subjectar al que disposa aquest títol, amb les especialitats que estableix aquest capítol.

2. Quan es reclami el pagament de deutes garantits per una hipoteca naval, el que disposa l'apartat anterior només és aplicable en els dos primers casos de l'article 39 de la Llei d'hipoteca naval.

Article 682. *Àmbit d'aquest capítol.*

1. Les normes d'aquest capítol només són aplicables quan l'execució s'adrexi exclusivament contra béns pignorats o hipotecats en garantia del deute per al qual es procedeix.

2. Quan es persegueixin béns hipotecats, les disposicions d'aquest capítol s'han d'aplicar sempre que, a més a més del que disposa l'apartat anterior, es compleixin els requisits següents:

1r Que en l'escriptura de constitució de la hipoteca es determini el preu en què els interessats taxen la finca o el bé hipotecat, perquè serveixi de tipus en la subhasta.

2n Que, en la mateixa escriptura, consti un domicili, que ha de fixar el deutor, per a la pràctica dels requeriments i de les notificacions.

En la hipoteca sobre establiments mercantils s'ha de considerar necessàriament domicili el local en què estigui instal·lat l'establiment que s'hipoteca.

3. El registrador ha de fer constar en la inscripció de la hipoteca les circumstàncies a què es refereix l'apartat anterior.

Article 683. *Canvi del domicili assenyalat per requeriments i notificacions.*

1. El deutor i l'hipotecador no deutor poden canviar el domicili que hagin designat per a la pràctica de requeriments i notificacions, segons les regles següents:

1a Quan els béns hipotecats siguin immobles, no cal el consentiment del creditor, sempre que el canvi tingui lloc dins de la mateixa població que s'hagi designat en l'escriptura, o de qualsevol altra que estigui enclavada

en el terme en què radiquin les finques i que serveixi per determinar la competència del jutjat.

Per canviar el domicili a un punt diferent dels que consten, cal la conformitat del creditor.

2a Quan es tracti d'una hipoteca mobiliària, el domicili no es pot canviar sense el consentiment del creditor.

3a En cas d'una hipoteca naval, és suficient posar en coneixement del creditor el canvi de domicili.

2. Els canvis de domicili a què fa referència l'apartat anterior s'han de fer constar en l'acta notarial i en el registre corresponent per una nota al marge de la inscripció de la hipoteca.

3. A efectes de requeriments i notificacions, el domicili dels tercers adquirents de béns hipotecats és el que consti designat en la inscripció de l'adquisició. En qualsevol moment, el tercer adquirent pot canviar el domicili tal com preveu el número anterior.

Article 684. *Competència.*

1. Per conèixer dels procediments a què es refereix aquest capítol és competent:

1r Si els béns hipotecats són immobles, el jutjat de primera instància del lloc en què radiqui la finca, i si aquesta radica en més d'un partit judicial, com també si són diverses i radiquen en diferents partits, el jutjat de primera instància de qualsevol d'aquests partits, a elecció del demandant, sense que siguin aplicables en aquest cas les normes sobre submissió expressa o tàcita que conté aquesta Llei.

2n Si els béns hipotecats són vaixells, el jutjat de primera instància al qual s'hagin sotmès les parts en el títol constitutiu de la hipoteca i, si no, el jutjat del lloc en què s'hagi constituït la hipoteca, el del port en què estigui el vaixell hipotecat, el del domicili del demandat o el del lloc on radiqui el registre en què hagi estat inscrita la hipoteca, a elecció de l'actor.

3r Si els béns hipotecats són mobles, el jutjat de primera instància al qual s'hagin sotmès les parts en l'escriptura de constitució de la hipoteca i, si no, el del partit judicial on aquesta hagi estat inscrita. Si són diversos els béns hipotecats i estan inscrits en diversos registres, és competent el jutjat de primera instància de qualsevol dels partits judicials corresponents, a elecció del demandant.

4t Si es tracta de béns pignorats, el jutjat de primera instància a què s'hagin sotmès les parts en l'escriptura o la pòlissa de constitució de la garantia i, si no, el del lloc on estiguin els béns, tant si estan emmagatzemats com si s'entenen dipositats.

2. El tribunal ha d'examinar d'ofici la seva pròpia competència territorial.

Article 685. *Demanda executiva i documents que s'hi han d'adjuntar.*

1. La demanda executiva s'ha d'adreçar contra el deutor i, si s'escau, contra l'hipotecador no deutor o contra el tercer posseïdor dels béns hipotecats, sempre que aquest últim hagi acreditat al creditor l'adquisició dels béns esmentats.

2. La demanda s'ha d'acompanyar del títol o els títols de crèdit, que han de complir els requisits que exigeix aquesta Llei per al despatx de l'execució, així com els altres documents a què es refereixen l'article 550 i, en els seus casos respectius, els articles 573 i 574 d'aquesta Llei.

En cas d'execució sobre béns hipotecats o sobre béns en règim de penyora sense desplaçament, si no es pot presentar el títol inscrit, s'ha d'adjuntar al que es presenti

la certificació del registre que acrediti la inscripció i la subsistència de la hipoteca.

3. Als efectes del procediment que regula aquest capítol, es considera títol suficient per despatxar l'execució el document privat de constitució de la hipoteca naval inscrit en el registre de conformitat amb el que disposa l'article 3 de la Llei d'hipoteca naval.

4. Per a l'execució de les hipoteques sobre béns immobles constituïdes a favor d'una entitat de les que legalment poden arribar a emetre cèdules hipotecàries o que, en iniciar-se el procediment, garanteixin crèdits i préstecs afectes a una emissió de bons hipotecaris, n'hi ha prou amb la presentació d'un certificat del Registre de la propietat que acrediti la inscripció i la subsistència de la hipoteca. Aquest certificat s'ha de completar amb qualsevol còpia autoritzada de l'escriptura d'hipoteca, que pot ser parcial i comprendre només la finca o les finques objecte de l'execució.

Article 686. *Requeriment de pagament.*

1. En la mateixa interlocutòria en què es despatxi l'execució, s'ha de manar que es requereixi el deutor per al pagament i, si s'escau, l'hipotecador no deutor o el tercer posseïdor contra els qual s'hagi adreçat la demanda, en el domicili que estigui vigent en el registre.

2. Sens perjudici de la notificació al deutor del despatx de l'execució, no s'ha de practicar el requeriment a què es refereix l'apartat anterior quan s'acrediti que el requeriment o els requeriments s'han fet extrajudicialment, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 581.

A aquests efectes, el requeriment extrajudicial s'ha d'haver practicat en el domicili que estigui vigent en el registre, o bé personalment si s'hi troba el deutor, l'hipotecador no deutor o el tercer posseïdor que hagi de ser requerit, o bé al parent més pròxim, familiar o dependent majors de catorze anys que estiguin a l'habitació del que hagi de ser requerit i, si no hi ha ningú, al porter o al veí més pròxim que hi hagi.

Article 687. *Dipòsit dels vehicles de motor hipotecats i dels béns pignorats.*

1. Quan el procediment tingui com a objecte deutes garantits per una penyora o una hipoteca de vehicles de motor, s'ha de manar que els béns pignorats o els vehicles hipotecats es dipositin en poder del creditor o de la persona que aquest designi.

Els vehicles dipositats s'han de precintat i no poden ser utilitzats, llevat que això no sigui possible per disposicions especials; en aquest cas, s'ha de nomenar un interventor.

2. El dipòsit a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'acordar en la mateixa interlocutòria que despatxi l'execució, si s'ha requerit extrajudicialment el deutor perquè pagui. Altrament, s'ha d'ordenar requerir el deutor perquè pagui d'acord amb el que preveu aquesta Llei i, si aquest no atén el requeriment, s'ha de manar que es constitueixi el dipòsit.

3. Quan els béns pignorats no es puguin agafar, ni se'n pugui constituir el dipòsit, no s'ha de tirar endavant el procediment.

Article 688. *Certificació de domini i càrregues. Sobreseïment de l'execució en cas d'inexistència o cancellació de la hipoteca.*

1. Quan l'execució se segueixi sobre béns hipotecats, s'ha de demanar al registrador una certificació en què constin els punts a què es refereix l'apartat 1 de l'article 656 i on també consti que subsisteix i no s'ha

cancel·lat la hipoteca a favor de l'executant o, si s'escau, la cancel·lació o les modificacions que constin en el registre.

2. El registrador ha de fer constar per una nota marginal en la inscripció d'hipoteca que s'ha expedit la certificació de domini i les càrregues, i també la data i l'existència del procediment a què es refereix.

Mentre no es cancel·li la nota marginal per un manament judicial, el registrador no pot cancel·lar la hipoteca per causes diferents de la mateixa execució.

3. Si de la certificació es desprèn que la hipoteca en què l'executant fonamenta la seva reclamació no hi és o ha estat cancel·lada, el tribunal ha de dictar interlocutòria que posi fi a l'execució. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'apel·lació.

Article 689. *Comunicació del procediment al titular inscrit i als creditors posteriors.*

1. Si de la certificació registral es deriva que la persona a favor de la qual s'ha practicat l'última inscripció de domini no ha estat requerida de pagament en cap de les formes notarial o judicial, previstes en els articles anteriors, s'ha de notificar l'existència del procediment a la persona en el domicili que consti en el registre, perquè si li convé pugui intervenir en l'execució, de conformitat amb el que disposa l'article 662, o satisfer abans de la rematada l'import del crèdit i els interessos i les costes en la part que estigui assegurada amb la hipoteca de la seva finca.

2. Quan hi hagi càrregues o drets reals constituïts posteriorment a la hipoteca que garanteix el crèdit de l'actor, s'ha d'aplicar el que disposa l'article 659.

Article 690. *Administració de la finca o el bé hipotecat.*

1. Transcorregut el termini de deu dies des del requeriment de pagament o, quan aquest s'hagi efectuat extrajudicialment, des del despatx de l'execució, el creditor pot demanar que se li confereixi l'administració o la possessió interina de la finca o el bé hipotecat. En aquest cas, el creditor ha de percebre les rendes vençudes i no satisfetes, si així s'ha estipulat, i els fruits, les rendes i els productes posteriors, de manera que quedin cobertes amb això les despeses de conservació i explotació dels béns i després el seu propi crèdit.

Als efectes previstos anteriorment, l'administració interina s'ha de notificar a l'ocupant de l'immoble, amb la indicació que queda obligat a fer a l'administrador els pagaments que s'haurien de fer al propietari.

Tractant-se d'immobles desocupats, l'administrador ha de ser posat en la possessió material d'aquells béns, amb caràcter provisional.

2. Si els creditors són més d'un, l'administració correspon al que sigui preferent, segons el registre, i si són de la mateixa prelació, la pot demanar qualsevol d'ells en benefici comú, aplicant els fruits, les rendes i els productes segons determina l'apartat anterior, a prorrata entre els crèdits de tots els actors. Si ho demanen diversos de la mateixa prelació, ha de decidir el tribunal mitjançant provisió al seu prudent arbitri.

3. La durada de l'administració i la possessió interina que es concedeixi al creditor no pot ser superior a dos anys, com a norma general, si la hipoteca és immobiliària, i d'un any, si és mobiliària o naval. Al seu terme, el creditor ha de retre comptes de la seva gestió al tribunal, el qual els ha d'aprovar, si és procedent. Sense aquest requisit no es pot prosseguir l'execució.

4. Quan se segueixi el procediment per un deute garantit amb una hipoteca sobre un vehicle de motor, només s'ha d'acordar l'administració a què es refereixen els apartats anteriors si el creditor que la sol·licita presta

caució suficient en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

5. Quan l'execució hipotecària concorri amb un procés concursal, en matèria d'administració o possessió interina, cal atènyer-se al que disposi el tribunal que conegui del procés concursal, de conformitat amb les normes reguladores del mateix procés.

Article 691. *Convocatòria de la subhasta de béns hipotecats. Publicitat de la convocatòria.*

1. Complert el que disposen els articles anteriors i transcorreguts trenta dies des que hagi tingut lloc el requeriment de pagament i les notificacions abans esmentades, s'ha d'efectuar, a instància de l'actor, de l'acreditat o del tercer posseïdor, a la subhasta de la finca o el bé hipotecat.

2. La subhasta s'ha d'anunciar amb vint dies d'antelació com a mínim. L'assenyalament del lloc, el dia i l'hora per a la rematada s'ha de notificar al deutor, amb la mateixa antelació, en el domicili que consti en el registre.

3. Quan se segueixi el procediment per deute garantit amb una hipoteca sobre un establiment mercantil, l'anunci ha d'indicar que l'adquirent està sotmès al que disposa la Llei sobre arrendaments urbans, amb l'acceptació, si s'escau, del dret de l'arrendador a elevar la renda per cessió del contracte.

4. La subhasta de béns hipotecats, siguin mobles o immobles, s'ha de fer d'acord amb el que disposa aquesta Llei per a la subhasta de béns immobles.

5. En els processos d'execució a què es refereix aquest capítol també es poden utilitzar la realització mitjançant conveni i la realització per mitjà d'una persona o una entitat especialitzada regulades en les seccions 3a i 4a del capítol IV del aquest títol.

Article 692. *Pagament del crèdit hipotecari i aplicació del sobrant.*

1. El preu de la rematada s'ha de destinar, sense dilació, a pagar a l'actor el principal del seu crèdit, els interessos meritats i les costes causades, sense que el que s'hagi lliurat al creditor per cadascun d'aquests conceptes excedeixi el límit de la respectiva cobertura hipotecària; l'excés, si n'hi ha, s'ha de dipositar a disposició dels titulars de drets posteriors inscrits o anotats sobre el bé hipotecat. Satisfets, si s'escau, els creditors posteriors, n'ha de lliurar el romanent al propietari del bé hipotecat.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan el propietari del bé hipotecat sigui el mateix deutor, el preu de la rematada, en la quantia que excedeixi el límit de la cobertura hipotecària, s'ha de destinar al pagament de la totalitat del que es degui a l'executant pel crèdit que sigui objecte de l'execució, una vegada satisfets, si s'escau, els crèdits inscrits o anotats posteriors a la hipoteca i sempre que el deutor no estigui en situació de suspensió de pagaments, concurs o fallida.

2. Qui es consideri amb dret al romanent que pugui quedar després del pagament als creditors posteriors pot promoure l'incident que preveu l'apartat 2 de l'article 672.

El que disposen aquest apartat i l'anterior s'entén sens perjudici del destí que s'hagi de donar al romanent quan se n'hagi ordenat la retenció en alguna altra execució singular o en qualsevol procés concursal.

3. En el manament que s'expedeixi per a la cancel·lació de la hipoteca que garantia el crèdit de l'executant i, si s'escau, de les inscripcions i les anotacions posteriors, hi ha de constar, a més del que disposa l'article 674, que s'han fet les notificacions a què es refereix l'article 689.

Article 693. Reclamació limitada a una part del capital o dels interessos el pagament dels quals s'hagi de fer en terminis diferents. Venciment anticipat de deutes a terminis.

1. El que disposa aquest capítol és aplicable en cas que es deixi de pagar una part del capital del crèdit o els interessos, el pagament dels quals s'hagi de fer en terminis diferents, si venç algun d'aquests sense que el deutor compleixi la seva obligació, i sempre que aquesta estipulació consti inscrita en el registre.

Si per al pagament d'algun dels terminis del capital o dels interessos és necessari alienar el bé hipotecat, i encara queden per vèncer altres terminis de l'obligació, s'ha de verificar la venda i s'ha de transferir la finca al comprador amb la hipoteca corresponent a la part del crèdit que no estigui satisfeta.

2. Es pot reclamar la totalitat del que es deu per capital i per interessos si s'ha convingut el venciment total en cas de manca de pagament d'algun dels terminis diferents i el conveni consta inscrit en el registre.

3. En el cas a què es refereix l'apartat anterior, el creditor pot sol·licitar que, sens perjudici de l'execució es despatxi per la totalitat del deute, es comuniqui al deutor que, fins al dia assenyalat per a la subhasta, pot alliberar el bé mitjançant la consignació de la quantitat exacta que per principal i interessos estigui vençuda en la data de presentació de la demanda, incrementada, si s'escau, amb els venciments del préstec i els interessos de demora que es vagin produint al llarg del procediment i resultin impagats en tot o en part. A aquests efectes, el creditor pot sol·licitar que es procedeixi d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 578.

Si el bé hipotecat és l'habitatge familiar, el deutor pot alliberar el bé, per una sola vegada, fins i tot sense el consentiment del creditor, mitjançant la consignació de les quantitats que consten en el paràgraf anterior.

Si el deutor fa el pagament en les condicions que preveu l'apartat anterior, s'han de liquidar les costes i, una vegada satisfetes, el tribunal ha de dictar provisió en què declari acabat el procediment. S'ha d'acordar el mateix quan el pagament el faci un tercer amb el consentiment de l'executant.

Article 694. Realització dels béns pignorats.

1. Constituït el dipòsit dels béns pignorats, s'ha d'efectuar la seva realització d'acord amb el que disposa aquesta Llei per al procediment de constrenyiment.

2. Quan els béns pignorats no siguin d'aquells a què es refereix la secció 1a del capítol IV d'aquest títol, s'ha de manar que s'anuncii la subhasta de conformitat amb el que preveuen els articles 645 i següents d'aquesta Llei.

El valor dels béns per a la subhasta és el que fixa l'escriptura o la pòlissa de constitució de la penyora i, si no se n'ha assenyalat cap, l'import total de la reclamació per principal, interessos i costes.

Article 695. Oposició a l'execució.

1. En els procediments a què es refereix aquest capítol només s'admet l'oposició de l'executat quan es fonamenti en les causes següents:

1a Extinció de la garantia o de l'obligació garantida, sempre que es presenti una certificació del registre on consti que la cancel·lació de la hipoteca o, si s'escau, de la penyora sense desplaçament, o l'escriptura pública de la carta de pagament o de la cancel·lació de la garantia.

2a Error en la determinació de la quantitat exigible, quan el deute garantit sigui el saldo que tingui el tancament d'un compte entre l'executant i l'executat. L'ex-

cutat ha d'adjuntar al seu exemplar la llibreta en què constin els assentaments del compte i només s'admet l'oposició quan el saldo que tingui la llibreta sigui diferent del que resulti de la presentada per l'executant.

No cal adjuntar-hi la llibreta quan el procediment es refereixi al saldo resultant del tancament de comptes corrents o operacions similars derivades de contractes mercantils atorgats per entitats de crèdit, estalvi o finançament en què s'hagi convingut que la quantitat exigible en cas d'execució sigui l'especificada en la certificació expedida per l'entitat creditora, però l'executat ha de fer constar amb la precisió deguda els punts en què discrepi de la liquidació efectuada per l'entitat.

3a En cas d'execució de béns mobles hipotecats o sobre els quals s'hagi constituït una penyora sense desplaçament, la subjecció dels béns esmentats a una altra penyora, hipoteca mobiliària o immobiliària o embargament inscrits anteriorment al gravamen que motivi el procediment, cosa que s'ha d'acreditar mitjançant la certificació registral corresponent.

2. Formulada l'oposició a què es refereix l'apartat anterior, s'ha de suspendre l'execució. El tribunal, mitjançant provisió, ha de convocar les parts a una compareixença, i ha de deixar passar quatre dies des de la citació; ha d'oïr les parts, admetre els documents que es presentin i acordar en forma d'interlocutòria el que consideri procedent dins el segon dia.

3. La interlocutòria que estimi l'oposició basada en les causes 1a i 3a de l'apartat 1 d'aquest article ha de manar sobreseure l'execució; la que estimi l'oposició basada en la causa 2a ha de fixar la quantitat per la qual s'ha de seguir l'execució.

4. Contra la interlocutòria que ordeni el sobreseïment de l'execució es pot interposar recurs d'apel·lació. Llevat d'aquest cas, les interlocutòries que decideixin l'oposició a què es refereix aquest article no són susceptibles de cap recurs.

Article 696. Terceries de domini.

1. Perquè es pugui admetre la terceria de domini en els procediments a què es refereix aquest capítol, s'ha d'adjuntar a la demanda el títol de propietat d'una data fefaent anterior a la de constitució de la garantia. Si es tracta de béns el domini dels quals sigui susceptible d'inscripció en algun registre, aquest títol ha d'estar inscrit a favor del tercerista o del seu causant amb una data anterior a la d'inscripció de la garantia, cosa que s'ha d'acreditar mitjançant certificació registral on consti la inscripció del títol del tercerista o del seu causant i la certificació que no consta extingit ni cancel·lat en el registre l'assentament de domini corresponent.

2. L'admissió de la demanda de terceria suspèn l'execució respecte dels béns a què es refereixi, i si aquests només són part dels compresos en la garantia, el procediment pot seguir respecte dels altres, si així ho sol·licita el creditor.

Article 697. Suspensió de l'execució per prejudicialitat penal.

Excepte els casos a què es refereixen els dos articles anteriors, els procediments a què es refereix aquest capítol només se suspenden per prejudicialitat penal quan s'acrediti, de conformitat amb el que disposa l'article 569 d'aquesta Llei, l'existència d'una causa criminal sobre qualsevol fet d'aparença delictiva que determini la falsedat del títol, la invalidesa o la il·licitud del despatx de l'execució.

Article 698. *Reclamacions no compreses en els articles anteriors.*

1. Qualsevol reclamació que el deutor, el tercer posseïdor i qualsevol interessat puguin formular i que no estigui compresa en els articles anteriors, fins i tot les que versin sobre la nul·litat del títol o sobre el venciment, la certesa, l'extinció o la quantia del deute, s'han de tractar en el judici que correspongui, i mai no produeixen l'efecte de suspendre ni entorpir el procediment que estableix aquest capítol.

La competència per conèixer d'aquest procés es determina per les regles ordinàries.

2. A l'hora de formular la reclamació a què es refereix l'apartat anterior o durant el curs del judici a què doni lloc, es pot sol·licitar que s'asseguri l'efectivitat de la sentència que es dicti, amb la retenció de tot o d'una part de la quantitat que, pel procediment que regula aquest capítol, s'hagi de lliurar al creditor.

El tribunal, mitjançant provisió, ha de decretar aquesta retenció en vista dels documents que es presentin, si considera suficients les raons que s'alleguin. Si el que sol·licita la retenció no té solvència notòria i suficient, el tribunal li ha d'exigir la garantia prèvia i suficient per respondre dels interessos de demora i del rescabament de qualsevol altre dany i perjudicis que es puguin ocasionar al creditor.

3. Quan el creditor fianci a satisfacció del tribunal la quantitat que calgui retenir a l'efecte del judici a què es refereix l'apartat primer, s'ha d'aixecar la retenció.

TÍTOL V

De l'execució no dinerària

CAPÍTOL I

De les disposicions generals

Article 699. *Despatx de l'execució.*

Quan el títol executiu contingui una condemna o una obligació de fer o no fer o de lliurar una cosa diferent a una quantitat de diners, en la interlocutòria per la qual es despatxi execució s'ha de requerir l'executat perquè, dins el termini que el tribunal consideri adequat, compleixi en els seus mateixos termes el que estableixi el títol executiu.

En el requeriment, el tribunal pot advertir l'executat amb la utilització de constrenyiments personals o multes pecuniàries.

Article 700. *Embargament de garantia i caució substitutòria.*

Si el requeriment de fer, no fer o lliurar una cosa diferent d'una quantitat de diners no pot tenir compliment immediat, el tribunal, a instància de l'executant, pot acordar les mesures de garantia que siguin adequades per assegurar l'efectivitat de la condemna.

S'ha d'acordar, en tot cas, quan l'executant ho sol·liciti, l'embargament de béns de l'executat en una quantitat suficient per assegurar el pagament de les indemnitzacions substitutòries eventuais i les costes de l'execució.

L'embargament s'ha d'aixecar si l'executat presta caució en una quantia suficient, fixada pel tribunal en acordar l'embargament, en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

CAPÍTOL II

De l'execució per deures de lliurar coses

Article 701. *Lliurament d'una cosa moble determinada.*

1. Quan del títol executiu es desprengui el deure de lliurar una cosa moble certa i determinada i l'executat no porti a terme el lliurament dins el termini que se li hagi concedit, el tribunal ha de posar l'executant en possessió de la cosa deguda, i per fer-ho ha d'utilitzar els constrenyiments que consideri necessaris i ordenar l'entrada en llocs tancats amb l'auxili de la força pública, si és necessari.

Quan es tracti de béns mobles subjectes a un règim de publicitat registral similar a l'immobiliari, també s'ha de disposar el que sigui necessari per adequar el registre de què es tracti al títol executiu.

2. Si s'ignora el lloc on hi ha la cosa o si no es troba en buscar-la en el lloc en què s'hauria de trobar, el tribunal ha d'interrogar l'executat o tercers, amb l'advertència d'incórrer en desobediència, perquè diguin si la cosa està en poder seu i si saben on es troba.

3. Quan, havent procedit segons el que disposen els apartats anteriors, no es pugui aconseguir la cosa, el tribunal ha d'ordenar, mitjançant provisió, a instància de l'executant, que la falta de lliurament de la cosa o les coses degudes se substitueixi per una compensació pecuniària justa, que s'ha d'establir d'acord amb els articles 712 i següents.

Article 702. *Lliurament de coses genèriques o indeterminades.*

1. Si el títol executiu es refereix al lliurament de coses genèriques o indeterminades, que poden ser adquirides en els mercats i, passat el termini, no s'ha complert el requeriment, l'executant pot instar que se'l posi en possessió de les coses degudes o que se'l faculti perquè les adquireixi, a costa de l'executat, i ordenar, alhora, l'embargament dels béns suficients per pagar l'adquisició, de la qual l'executant ha de donar compte de manera justificada.

2. Si l'executant manifesta que l'adquisició tardana de les coses genèriques o indeterminades d'acord amb l'apartat anterior ja no satisfà el seu interès legítim, el tribunal ha de determinar, mitjançant provisió, l'equivalent pecuniari, amb els danys i els perjudicis que s'hagin pogut causar a l'executant, que s'han de liquidar d'acord amb els articles 712 i següents.

Article 703. *Lliurament de béns immobles.*

1. Si el títol disposa la transmissió o el lliurament d'un bé immoble, el tribunal ha d'ordenar de manera immediata el que sigui procedent segons el contingut de la condemna i, si s'escau, ha de disposar el que sigui necessari per adequar el registre al títol executiu.

Si en l'immoble que s'ha de lliurar hi ha coses que no són objecte del títol, el tribunal ha de requerir l'executat perquè les retiri dins el termini que assenyali. Si no les retira, s'han de considerar béns abandonats amb caràcter general.

2. Quan en l'acte del llançament el que desallotgi la finca reivindiqui la titularitat de coses no separables, si existeixen en plantacions o instal·lacions estrictament necessàries per a la utilització ordinària de l'immoble, s'ha d'emetre resolució en l'execució sobre l'obligació d'abonament del seu valor, si els interessats ho insten en el termini de cinc dies a partir del desallotjament.

3. Si en el llançament es fa constar que hi ha defectes en l'immoble originats per l'executat o els ocu-

pants, es pot acordar la retenció i la constitució en dipòsit de béns suficients del possible responsable, per respondre dels danys i els perjudicis causats, que s'han de liquidar, si s'escau, i a petició de l'executant, d'acord amb el que preveuen els articles 712 i següents.

Article 704. *Ocupants d'immobles que s'han de lliurar.*

1. Quan l'immoble la possessió del qual s'hagi de lliurar sigui l'habitatge habitual de l'executat o dels qui en depenen, se'ls ha de donar un termini d'un mes per desallotjar-lo. Si hi ha algun motiu fonamentat, aquest termini es pot prorrogar un mes més.

Transcorreguts els terminis assenyalats, s'ha de procedir de manera immediata al llançament, i se n'ha de fixar la data en la resolució inicial o en la que acordi la pròrroga.

2. Si l'immoble al lliurament del qual obliga el títol executiu està ocupat per terceres persones diferents de l'executat i dels qui en comparteixen la utilització, el tribunal, tan aviat com en conegui l'existència, els ha de notificar el despatx de l'execució o la litispendència d'aquesta, perquè, en el termini de deu dies, presentin al tribunal els títols que justifiquin la seva situació.

L'executant pot demanar al tribunal el llançament dels que consideri ocupants de mer fet o sense títol suficient. Aquesta petició s'ha de traslladar a les persones designades per l'executant, i s'han de prosseguir les actuacions de conformitat amb el que preveuen els apartats 3 i 4 de l'article 675.

CAPÍTOL III

De l'execució per obligacions de fer i no fer

Article 705. *Requeriment i fixació del termini.*

Si el títol executiu obliga a fer alguna cosa, el tribunal ha de requerir el deutor perquè la faci dins d'un termini que ha de fixar segons la naturalesa del que s'ha de fer i les circumstàncies que hi concorrin.

Article 706. *Condemna d'acte de fer no personalíssim.*

1. Quan l'acte de fer a què obligui el títol executiu no sigui personalíssim, si l'executat no ho porta a terme en el termini assenyalat pel tribunal, l'executant pot demanar que se'l faculti per encarregar-ho a un tercer, a costa de l'executat, o reclamar el rescabament de danys i perjudicis.

Quan el títol contingui una disposició expressa per al cas d'incompliment del deutor, s'ha d'atenir al que disposi el títol, sense que l'executant pugui optar entre la realització per un tercer o el rescabament.

2. D'acord amb el que disposa l'apartat anterior, si l'executant opta per encarregar l'acte de fer a un tercer, n'ha de valorar prèviament el cost un perit taxador designat pel tribunal, i si l'executat no disposa la quantitat que el tribunal aprovi mitjançant provisió o no efectua el pagament, s'ha d'efectuar de manera immediata a l'embargament dels béns i a la seva realització forçosa fins a obtenir-ne la quantitat que sigui necessària.

Quan l'executant opti pel rescabament dels danys i els perjudicis, s'han de quantificar de conformitat amb el que preveuen els articles 712 i següents.

Article 707. *Publicació de la sentència en mitjans de comunicació.*

Quan la sentència ordeni la publicació o la difusió, total o parcial, del seu contingut en mitjans de comu-

nicació a costa de la part vençuda en el procés, es pot despatxar l'execució per obtenir l'efectivitat d'aquest pronunciament i s'ha de requerir l'executat perquè contracti els anuncis que siguin procedents.

Si l'executat no atén el requeriment en el termini que se li assenyalí, l'executant pot contractar la publicitat, amb l'obtenció dels fons necessaris amb càrrec al patrimoni de l'executat d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article anterior.

Article 708. *Condemna a l'emissió d'una declaració de voluntat.*

1. Quan una resolució judicial o arbitral ferma condemni a emetre una declaració de voluntat, transcorregut el termini de vint dies que estableix l'article 548 sense que hagi estat emesa per l'executat, el tribunal, mitjançant interlocutòria, ha de resoldre tenir per emesa la declaració de voluntat, si estan predeterminats els elements essencials del negoci. Emesa la declaració, l'executant pot demanar que es lliuri, amb un testimoni de la interlocutòria, el manament d'anotació o inscripció en el registre o els registres que corresponguin, segons el contingut i l'objecte de la declaració de voluntat.

Tot això s'entén sens perjudici de l'observança de les normes civils i mercantils sobre la forma i la documentació d'actes i negocis jurídics.

2. Si, en els casos de l'apartat anterior, no estan predeterminats alguns elements no essencials del negoci o el contracte sobre el qual hagi de recaure la declaració de voluntat, el tribunal, oïdes les parts, els ha de determinar en la mateixa resolució en què consideri emesa la declaració, de conformitat amb el que sigui usual en el mercat o en el tràfic jurídic.

Quan la indeterminació afecti elements essencials del negoci o el contracte sobre el qual ha de recaure la declaració de voluntat, si aquesta no l'emet el condemnat, és procedent l'execució pels danys i els perjudicis causats a l'executant, que s'han de liquidar d'acord amb els articles 712 i següents.

Article 709. *Condemna d'acte de fer personalíssim.*

1. Quan el títol executiu es refereixi a un acte de fer personalíssim, l'executat pot manifestar al tribunal, dins el termini que se li hagi concedit per complir el requeriment a què es refereix l'article 699, els motius pels qual es nega a fer el que el títol disposa i allegar el que consideri convenient sobre el caràcter personalíssim o no personalíssim de la prestació deguda. Transcorregut aquest termini sense que l'executat hagi efectuat la prestació, l'executant pot optar entre demanar que l'execució tiri endavant per lliurar-li un equivalent pecuniari de la prestació de fer o sol·licitar que es constranyi l'executat amb una multa per cada mes que transcorri sense portar-ho a terme des de la finalització del termini. El tribunal ha de resoldre mitjançant interlocutòria el que sigui procedent i accedir al que sol·liciti l'executant quan consideri que la prestació objecte de la condemna té les qualitats especials que caracteritzen l'acte de fer personalíssim. Altrament, s'ha d'ordenar que prossegueixi l'execució d'acord amb el que disposa l'article 706.

2. Si s'acorda tirar endavant l'execució per tal d'obtenir l'equivalent pecuniari de la prestació deguda, la mateixa resolució ha d'imposar a l'executat una única multa d'acord amb el que disposa l'article 711.

3. Quan s'acordi constrènyer l'executat amb multes mensuals, s'han de reiterar trimestralment els requeriments fins que faci un any des del primer. Si al cap d'un any, l'executat continua rebutjant fer el que disposi el títol, l'execució ha de prosseguir per lliurar a l'executant

un equivalent pecuniari de la prestació o per a l'adopció de qualsevol altra mesura que resulti idònia per a la satisfacció de l'executant i que, a petició de l'executant i oït l'executat, pot acordar el tribunal.

4. No són aplicables les disposicions dels apartats anteriors d'aquest article quan el títol executiu contingui una disposició expressa per al cas d'incompliment del deutor. En aquest cas, cal atènyer-se al que disposi el títol.

Article 710. *Condemnes de no fer.*

1. Si el condemnat a no fer alguna cosa trenca la sentència, se l'ha de requerir, a instància de l'executant, perquè defaci el que ha fet malament si és possible, indemnitzi els danys i els perjudicis causats i, si s'escau, s'abstingui de reiterar el trencament, amb l'avertència d'incórrer en el delictes de desobediència a l'autoritat judicial.

S'ha de procedir d'aquesta manera tantes vegades com incompleixi la condemna i perquè defaci el que hagi fet malament se l'ha d'intimar amb la imposició de multes per cada mes que transcorri sense desfer-ho.

2. Si, atesa la naturalesa de la condemna de no fer, l'incompliment no és susceptible de reiteració i tampoc no és possible desfer el que s'ha fet malament, l'execució ha de rescabalar l'executant pels danys i els perjudicis que li hagin causat.

Article 711. *Quantia de les multes coercitives.*

Per determinar la quantia de les multes previstes en els articles anteriors, el tribunal, mitjançant provisió, ha de tenir en compte el preu o la contraprestació de l'acte de fer personalíssim establerts en el títol executiu i, si no hi contenen o es tracta de desfer el que s'ha fet malament, el cost dinerari que el mercat atribueix a aquestes conductes.

Les multes mensuals poden ser d'un 20 per 100 del preu o el valor i la multa única del 50 per 100 d'aquest preu o valor.

CAPÍTOL IV

De la liquidació de danys i perjudicis, fruits i rendes, i la rendició de comptes

Article 712. *Àmbit d'aplicació del procediment.*

S'ha de procedir tal com ordenen els articles següents sempre que, de conformitat amb aquesta Llei, s'hagi de determinar en l'execució forçosa l'equivalent pecuniari d'una prestació no dinerària o fixar la quantitat deguda en concepte de danys i perjudicis o de fruits, rendes, utilitats o productes de qualsevol mena o determinar el saldo resultant de la rendició de comptes d'una administració.

Article 713. *Petició de liquidació i presentació de relació de danys i perjudicis.*

1. Juntament amb l'escrit en què sol·liciti motivadament la seva determinació judicial, el que hagi sofert els danys i els perjudicis n'ha de presentar una relació detallada, amb la seva valoració, i hi pot adjuntar els dictàmens i els documents que consideri oportuns.

2. L'escrit i la relació de danys i perjudicis i altres documents s'ha de traslladar a qui hagi d'abonar els danys i els perjudicis, perquè, en el termini de deu dies, contesti el que consideri convenient.

Article 714. *Conformitat del deutor amb la relació de danys i perjudicis.*

1. Si el deutor es conforma amb la relació dels danys i els perjudicis i amb el seu import, el tribunal l'ha d'aprovar mitjançant provisió sense recurs ulterior, i s'ha de fer efectiva la quantia convinguda en la forma que estableixen els articles 571 i següents per a l'execució dinerària.

2. S'entén que el deutor dóna la seva conformitat als fets al·legats per l'executant si deixa passar el termini de deu dies sense evacuar el trasllat o es limita a negar genèricament l'existència de danys i perjudicis, sense concretar els punts en què discrepa de la relació presentada pel creditor, ni fer constar les raons i l'abast de la discrepància.

Article 715. *Oposició del deutor.*

Si, dins el termini legal, el deutor s'oposa motivadament a la petició de l'actor, sigui respecte de les partides de danys i perjudicis, sigui respecte de la seva valoració en diners, la liquidació de danys i perjudicis s'ha de substanciar pels tràmits que estableixen per als judicis verbals els articles 441 i següents, però el tribunal, mitjançant provisió, a instància de part o d'ofici, si ho considera necessari, pot nomenar un perit que emeti dictamen sobre la producció efectiva dels danys i la seva avaluació en diners. En aquest cas, ha de fixar el termini perquè emeti dictamen i el lliuri al jutjat i la vista oral no s'ha de celebrar fins que hagin passat deu dies a comptar de l'endemà del trasllat del dictamen a les parts.

Article 716. *Interlocutòria que fixa una quantitat determinada.*

Dins els cinc dies següents a aquell en què se celebri la vista, el tribunal ha de dictar, mitjançant interlocutòria, la resolució que consideri justa i fixar la quantitat que s'ha d'abonar al creditor per danys i perjudicis.

Aquesta interlocutòria és apel·lable, sense efecte suspensiu i fent declaració expressa de la imposició de les costes d'acord amb el que disposa l'article 394 d'aquesta Llei.

Article 717. *Petició de determinació de l'equivalent dinerari d'una prestació no dinerària.*

Quan se sol·liciti la determinació de l'equivalent pecuniari d'una prestació que no consisteixi en el lliurament d'una quantitat de diners, s'han de fer constar les estimacions pecuniàries de la prestació i les raons que les fonamentin, i s'hi han d'adjuntar els documents que el sol·licitant consideri oportuns per fonamentar la seva petició, cosa que s'ha de traslladar a qui hagi de pagar perquè, en el termini de deu dies, contesti el que consideri convenient.

La sol·licitud s'ha de substanciar i s'ha de resoldre tal com estableixen els articles 714 a 716 per a la liquidació de danys i perjudicis.

Article 718. *Liquidació de fruits i rendes. Sol·licitud i requeriment al deutor.*

Si se sol·licita la determinació de la quantitat que es deu en concepte de fruits, rendes, utilitats o productes de qualsevol mena, el tribunal ha de requerir el deutor mitjançant provisió perquè, dins d'un termini que s'ha de determinar segons les circumstàncies del cas, presenti la liquidació, atenint-se, si s'escau, a les bases que estableixi el títol.

Article 719. Liquidació presentada pel creditor i trasllat al deutor.

1. Si el deutor presenta la liquidació de fruits, rendes, utilitats o productes de qualsevol mena a què es refereix l'article anterior, s'ha de traslladar al creditor, i si hi està d'acord, s'ha d'aprovar sense recurs ulterior, i s'ha de fer efectiva la quantia convinguda tal com estableixen els articles 571 i següents per a l'execució dinerària.

Quan el creditor no es conformi amb la liquidació, aquesta s'ha de substanciar d'acord amb el que preveu l'article 715 d'aquesta Llei.

2. Si dins el termini, el deutor no presenta la liquidació a què es refereix l'apartat anterior, s'ha de requerir el creditor perquè presenti la que consideri justa, s'ha de traslladar a l'executat i han de prosseguir les actuacions d'acord amb els articles 714 a 716.

Article 720. Rendició de comptes d'una administració.

Les disposicions que contenen els articles 718 i 719 són aplicables en cas que el títol executiu es refereixi al deure de retre comptes d'una administració i lliurar el saldo d'aquestes; però el tribunal pot ampliar els terminis mitjançant provisió quan ho consideri necessari, atesa la importància i la complicació de l'afer.

TÍTOL VI**De les mesures cautelars****CAPÍTOL I****De les mesures cautelars: disposicions generals****Article 721. Necessària instància de part.**

1. Sota la seva responsabilitat, qualsevol actor, principal o reconvençional, pot sol·licitar al tribunal, d'acord amb el que disposa aquest títol, l'adopció de les mesures cautelars que consideri necessàries per assegurar l'efectivitat de la tutela judicial que es pugui atorgar en la sentència estimatòria que es dicti.

2. El tribunal en cap cas no pot acordar d'ofici les mesures cautelars que preveu aquest títol, sens perjudici del que es disposi per als processos especials. El tribunal tampoc no pot acordar mesures més costoses que les sol·licitades.

Article 722. Mesures cautelars en procediment arbitral i litigis estrangers.

Pot demanar al tribunal mesures cautelars qui acrediti ser part d'un procés arbitral pendent a Espanya; o, si s'escau, haver demanat la formalització judicial a què es refereix l'article 38 de la Llei d'arbitratge; o, en el cas d'un arbitratge institucional, haver presentat la sol·licitud deguda o l'encàrrec a la institució corresponent segons el seu reglament.

D'acord amb els tractats i els convenis que siguin aplicables, també pot sol·licitar a un tribunal espanyol l'adopció de mesures cautelars qui acrediti ser part d'un procés jurisdiccional o arbitral que se segueixi en un país estranger, en els casos en què per conèixer de l'afer principal no siguin exclusivament competents els tribunals espanyols.

Article 723. Competència.

1. És tribunal competent per conèixer de les sol·licituds sobre mesures cautelars el que estigui coneixent

de l'afer en primera instància o, si el procés no s'ha iniciat, el que sigui competent per conèixer de la demanda principal.

2. Per conèixer de les sol·licituds relatives a mesures cautelars que es formulin durant la substanciació de la segona instància o d'un recurs extraordinari per infracció processal o de cassació, és competent el tribunal que conegui de la segona instància o dels recursos esmentats.

Article 724. Competència en casos especials.

Quan les mesures cautelars se sol·licitin estant pendent un procés arbitral o la formalització judicial de l'arbitratge, és tribunal competent el del lloc en què el laude hagi de ser executat, i, si no, el del lloc on les mesures hagin de produir eficàcia.

El mateix s'ha d'observar quan el procés se segueixi davant un tribunal estranger, excepte el que prevegin els tractats.

Article 725. Examen d'ofici de la competència. Mesures cautelars en prevenció.

1. Quan les mesures cautelars se sol·licitin anteriorment a la demanda, no s'admet declinatòria fonamentada en falta de competència territorial, però el tribunal ha d'examinar d'ofici la seva jurisdicció, la seva competència objectiva i la territorial. Si considera que no té jurisdicció o competència objectiva, amb l'audiència prèvia del ministeri fiscal i del sol·licitant de les mesures cautelars, ha de dictar interlocutòria i abstenir-se de conèixer i remetre les parts perquè facin ús del seu dret davant qui correspongui si l'abstenció no es fonamenta en la falta de jurisdicció dels tribunals espanyols. S'ha d'acordar el mateix quan la competència territorial del tribunal no es pugui fonamentar en cap dels furs legals, imperatius o no, que siguin aplicables en atenció al que el sol·licitant pretengui reclamar en el judici principal. No obstant això, quan el fur legal aplicable sigui dispositiu, el tribunal no pot declinar la seva competència si les parts s'han sotmès expressament a la seva jurisdicció per a l'afer principal.

2. En els casos a què es refereix l'apartat anterior, si el tribunal es considera territorialment incompetent, quan les circumstàncies del cas ho aconsellessin, pot ordenar en prevenció les mesures cautelars que siguin més urgents, i remetre posteriorment les actuacions al tribunal competent.

Article 726. Característiques de les mesures cautelars.

1. El tribunal pot acordar com a mesura cautelar, respecte dels béns i els drets del demandat, qualsevol actuació, directa o indirecta, que compleixi les característiques següents:

1a Ser exclusivament conduent a fer possible l'efectivitat de la tutela judicial que es pugui atorgar en una sentència estimatòria eventual, de manera que no es pugui veure impedita o dificultada per situacions produïdes durant la litispendència del procés corresponent.

2a No ser susceptible de substitució per una altra mesura igualment eficaç, als efectes de l'apartat precedent, però menys costosa o perjudicial per al demandat.

2. Amb el caràcter temporal, provisional, condicionat i susceptible de modificació i aixecament previst en aquesta Llei per a les mesures cautelars, el tribunal pot acordar com a tals les que consisteixen en ordres i prohibicions amb un contingut similar al que es pretengui en el procés, sense perjudicar la sentència que es dicti definitivament.

Article 727. *Mesures cautelars específiques.*

De conformitat amb el que estableix l'article anterior, es poden acordar, entre altres, les mesures cautelars següents:

1a L'embargament preventiu de béns, per assegurar l'execució de sentències de condemna al lliurament de quantitats de diners o de fruits, rendes i coses fungibles computables a metàl·lic per aplicació de preus certs.

Llevat dels casos del paràgraf anterior, també és procedent l'embargament preventiu si és una mesura idònia i no substituïble per una altra que tingui la mateixa eficàcia o superior i menor onerositat per al demandat.

2a La intervenció o l'administració judicials de béns productius, quan es pretengui una sentència de condemna a lliurar-los a títol de propietari, usufructuari o qualsevol altre que comporti un interès legítim a mantenir o millorar la productivitat o quan la garantia d'aquesta tingui un interès primordial per a l'efectivitat de la condemna que es pugui dictar.

3a El dipòsit d'una cosa moble, quan la demanda pretengui la condemna a lliurar-la i estigui en possessió del demandat.

4a La formació d'inventaris de béns, en les condicions que disposi el tribunal.

5a L'anotació preventiva de la demanda, quan aquesta es refereixi a béns o drets susceptibles d'inscripció en registres públics.

6a Altres anotacions del registre, en casos en què la publicitat registral sigui útil per al bon fi de l'execució.

7a L'ordre judicial de cessar provisionalment en una activitat, la d'abstenir-se temporalment de portar a terme una conducta o la prohibició temporal d'interrompre o de cessar en la realització d'una prestació que s'estigui portant a terme.

8a La intervenció i el dipòsit d'ingressos obtinguts mitjançant una activitat que es consideri il·lícita i la prohibició o cessació de la qual es pretengui en la demanda, així com la consignació o el dipòsit de les quantitats que es reclamin en concepte de remuneració de la propietat intel·lectual.

9a El dipòsit temporal d'exemplars de les obres o els objectes que es consideri que estan produïts amb infracció de les normes sobre propietat intel·lectual i industrial, així com el dipòsit del material utilitzat per a la seva producció.

10a La suspensió d'acords socials impugnats, quan el demandant o els demandants representin, com a mínim, l'1 o el 5 per 100 del capital social, segons que la societat demandada hagi emès o no valors que, en el moment de la impugnació, estiguin admesos a negociació en el mercat secundari oficial.

11a Les altres mesures que, per a la protecció de determinats drets, prevegin expressament les lleis o que es considerin necessàries per assegurar l'efectivitat de la tutela judicial que es pugui atorgar en la sentència estimatòria que es dicti en el judici.

Article 728. *Perill per la mora processal. Aparença de bon dret. Caució.*

1. Només es poden acordar mesures cautelars si qui les sol·licita justifica que, en el cas de què es tracti, es poden produir durant la litispendència del procés, si no s'adopten les mesures sol·licitades, situacions que impedeixin o dificultin l'efectivitat de la tutela que es pugui atorgar en una sentència estimatòria eventual.

No s'han d'acordar mesures cautelars quan amb aquestes es pretengui alterar situacions de fet consentides pel sol·licitant durant molt de temps, llevat que aquest justifiqui complidament les raons per les quals les dites mesures no s'han sol·licitat fins aleshores.

2. El sol·licitant de mesures cautelars també ha de presentar les dades, els arguments i les justificacions documentals que condueixin a que el tribunal fonamenti, sense perjudicar el fons de l'afer, un judici provisional i indiciari favorable al fonament de la seva pretensió. Si no hi ha justificació documental, el sol·licitant la pot oferir per altres mitjans.

3. Llevat que es disposi una altra cosa de manera expressa, el sol·licitant de la mesura cautelar ha de prestar caució suficient per respondre, de manera ràpida i efectiva, dels danys i els perjudicis que l'adopció de la mesura cautelar pugui causar al patrimoni del demandat.

El tribunal ha de determinar la caució atenent la naturalesa i el contingut de la pretensió i la valoració que efectuï, segons l'apartat anterior, sobre el fonament de la sol·licitud de la mesura.

La caució a què es refereix el paràgraf anterior es pot atorgar en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

Article 729. *Terceries en casos d'embargament preventiu.*

En l'embargament preventiu, es pot interposar una terceria de domini, però no s'admet la terceria de millor dret, llevat que la interposi el que en un altre procés demandi al mateix deutor el lliurament d'una quantitat de diners.

La competència per conèixer de les terceries a què es refereix el paràgraf anterior correspon al tribunal que hagi acordat l'embargament preventiu.

CAPÍTOL II

Del procediment per a l'adopció de mesures cautelars

Article 730. *Moments per sol·licitar les mesures cautelars.*

1. Les mesures cautelars s'han de sol·licitar, ordinàriament, juntament amb la demanda principal.

2. També es poden sol·licitar mesures cautelars abans de la demanda si qui en aquell moment les demana allega i acredita raons d'urgència o necessitat.

En aquest cas, les mesures que s'hagin acordat queden sense efecte si la demanda no es presenta davant el mateix tribunal que hagi conegut de la sol·licitud d'aquelles mesures en els vint dies següents a la seva adopció. El tribunal, d'ofici, ha d'acordar mitjançant interlocutòria que s'aixequin o es revoquin els actes de compliment que s'hagin dut a terme, condemnar el sol·licitant a les costes i declarar que és responsable dels danys i els perjudicis que hagi produït al subjecte respecte del qual s'han adoptat les mesures.

3. El requisit temporal a què es refereix l'apartat anterior no regeix en els casos de formalització judicial de l'arbitratge o d'arbitratge institucional. En aquests casos, perquè la mesura cautelar es mantingui, és suficient que la part beneficiada per aquesta mesura porti a terme totes les actuacions per posar en marxa el procediment arbitral.

4. Després de la presentació de la demanda o pendent el recurs, només es pot sol·licitar l'adopció de mesures cautelars quan la petició es basi en fets i circumstàncies que en justifiquin la sol·licitud en aquells moments.

Aquesta sol·licitud s'ha de substanciar de conformitat amb el que preveu aquest capítol.

Article 731. *Accessorietat de les mesures cautelars. Execució provisional i mesures cautelars.*

1. No s'ha de mantenir una mesura cautelar quan el procés principal hagi acabat, per qualsevol causa llevat

que es tracti d'una sentència condemnatòria o interlocutòria equivalent, cas en què s'han de mantenir les mesures acordades fins que transcorri el termini a què es refereix l'article 548 d'aquesta Llei. Transcorregut el termini, si no se'n sol·licita l'execució, s'han d'aixecar les mesures que s'hagin adoptat.

Tampoc no es pot mantenir una mesura cautelar si el procés queda en suspens durant més de sis mesos per una causa imputable al sol·licitant de la mesura.

2. Quan es despatxi l'execució provisional d'una sentència, s'han d'aixecar les mesures cautelars que s'hagin acordat i que tinguin relació amb l'execució.

Article 732. *Sol·licitud de les mesures cautelars.*

1. La sol·licitud de mesures cautelars s'ha de formular amb claredat i precisió, i s'hi ha de justificar complidament la concurrència dels pressupostos legalment exigits per a la seva adopció.

2. S'han d'adjuntar a la sol·licitud els documents que li donin suport o s'ha d'oferir la pràctica d'altres mitjans per acreditar els pressupostos que autoritzen l'adopció de mesures cautelars.

Quan les mesures cautelars se sol·licitin en relació amb processos incoats per demandes en què es pretingui la prohibició o el cessament d'activitats il·lícites, també es pot proposar al tribunal que, amb caràcter urgent i sense traslladar l'escrit de sol·licitud, requereixi els informes o ordeni les investigacions que el sol·licitant no pugui aportar o portar a terme i que siguin necessàries per emetre resolució sobre la sol·licitud.

Per a l'actor preclou la possibilitat de proposar una prova amb la sol·licitud de les mesures cautelars.

3. En l'escrit de petició s'ha d'oferir la prestació de caució, especificant-hi de quin tipus o tipus s'ofereix constituir-la i justificant l'import que es proposa.

Article 733. *Audiència al demandat. Excepcions.*

1. Com a regla general, el tribunal ha de proveir la petició de mesures cautelars amb l'audiència prèvia del demandat.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, quan el sol·licitant ho demani i acrediti que concorren raons d'urgència o que l'audiència prèvia pot comprometre el bon fi de la mesura cautelar, el tribunal pot acordar-la sense altres tràmits mitjançant interlocutòria, en el termini de cinc dies, raonant per separat sobre la concurrència dels requisits de la mesura cautelar i les raons que han aconsellat acordar-la sense oir el demandat.

Contra la interlocutòria que acordi mesures cautelars sense audiència prèvia del demandat no es pot presentar cap recurs i cal atènyer-se al que disposa el capítol III d'aquest títol.

Article 734. *Vista per a l'audiència de les parts.*

1. Rebuda la sol·licitud, el tribunal, mitjançant provisió, excepte en els casos del paràgraf segon de l'article anterior, en el termini de cinc dies a comptar de la notificació de la sol·licitud al demandat, ha de convocar les parts a una vista, que s'ha de celebrar dins els deu dies següents sense que calgui seguir l'ordre dels afers pendents quan així ho exigeixi l'efectivitat de la mesura cautelar.

2. En la vista, l'actor i el demandat poden exposar el que convingui al seu dret, i poden fer servir totes les proves de què disposin, que s'han d'admetre i practicar si són pertinents d'acord amb els pressupostos de les mesures cautelars. També poden demanar, quan sigui necessari per acreditar aspectes rellevants, que es practiqui un reconeixement judicial, que, si es considera per-

tingent i no es pot practicar en l'acte de la vista, s'ha de portar a terme en el termini de cinc dies.

Així mateix, es poden formular alegacions relatives al tipus i la quantia de la caució. I qui hagi de patir la mesura cautelar pot demanar al tribunal que, en substitució d'aquesta mesura, acordi acceptar la caució substitutòria, d'acord amb el que preveu l'article 746 d'aquesta Llei.

3. Contra les resolucions del tribunal sobre el desenvolupament de la compareixença, el seu contingut i la prova proposta, no es pot interposar cap recurs, sens perjudici que, amb la protesta prèvia oportuna, si s'escau, es puguin allegar les infraccions que s'hagin produït en la compareixença en el recurs contra la interlocutòria que emeti resolució sobre les mesures cautelars.

Article 735. *Interlocutòria en què s'acordin mesures cautelars.*

1. Finalitzada la vista, el tribunal, en el termini de cinc dies, ha de decidir mitjançant interlocutòria sobre la sol·licitud de mesures cautelars.

2. Si el tribunal considera que hi concorren tots els requisits establerts i considera acreditat, en vista de les alegacions i les justificacions, el perill de la mora processal, atenent l'aparença de bon dret, ha d'accedir a la sol·licitud de les mesures, fixar amb precisió la mesura o les mesures cautelars que s'acordin, precisar el règim a què han d'estar sotmeses i determinar, si s'escau, la forma, la quantia i el temps en què el sol·licitant ha de prestar caució.

Contra la interlocutòria que acordi les mesures cautelars, es pot interposar recurs d'apel·lació, sense efectes suspensius.

Article 736. *Interlocutòria denegatòria de les mesures cautelars. Reiteració de la sol·licitud si canvien les circumstàncies.*

1. Contra la interlocutòria en què el tribunal denegui la mesura cautelar només es pot interposar recurs d'apel·lació, al qual s'ha de donar una tramitació preferent. Les costes s'imposen d'acord amb els criteris que estableix l'article 394.

2. Fins i tot denegada la petició de mesures cautelars, l'actor pot tornar a presentar la sol·licitud si canvien les circumstàncies existents en el moment de la petició.

Article 737. *Prestació de caució.*

La prestació de caució sempre és prèvia a qualsevol acte de compliment de la mesura cautelar acordada.

El tribunal ha de decidir, mitjançant provisió, sobre la idoneïtat i la suficiència de l'import de la caució.

Article 738. *Execució de la mesura cautelar.*

1. Acordada la mesura cautelar i prestada la caució, s'ha de procedir, d'ofici, al seu compliment immediat, i per fer-ho s'han d'utilitzar els mitjans que siguin necessaris, fins i tot els previstos per a l'execució de les sentències.

2. Si el que s'ha acordat és l'embargament preventiu, s'ha de procedir de conformitat amb el que preveuen els articles 584 i següents per als embargaments decretats en el procés d'execució, però sense que el deutor estigui obligat a la manifestació de béns que disposa l'article 589.

Si és l'administració judicial, s'ha de procedir d'acord amb els articles 630 i següents.

Si es tracta de l'anotació preventiva, s'ha de procedir de conformitat amb les normes del registre corresponent.

3. Els dipositaris, els administradors judicials o els responsables dels béns o els drets sobre els quals s'ha dictat una mesura cautelar només els poden alienar, amb l'autorització prèvia per mitjà d'una provisió del tribunal i si hi concorren circumstàncies tan excepcionals que sigui més costosa per al patrimoni del demandat la conservació que l'alienació.

CAPÍTOL III

De l'oposició a les mesures cautelars adoptades sense l'audiència del demandat

Article 739. *Oposició a la mesura cautelar.*

En els casos en què la mesura cautelar s'hagi adoptat sense l'audiència prèvia del demandat, aquest pot formular oposició en el termini de vint dies, a comptar de la notificació de la interlocutòria que acordi les mesures cautelars.

Article 740. *Causas d'oposició. Oferiment de caució substitutòria.*

El que formulí oposició a la mesura cautelar pot esgrimir com a causes d'aquella tots els fets i les raons que s'oposin a la procedència, els requisits, l'abast, el tipus i altres circumstàncies de la mesura o les mesures efectivament acordades, sense cap mena de limitació.

També pot oferir caució substitutòria, d'acord amb el que disposa el capítol V d'aquest títol.

Article 741. *Trasllat de l'oposició al sol·licitant, compareixença a la vista i decisió.*

1. L'escrit d'oposició s'ha de traslladar al sol·licitant i tot seguit s'ha de procedir d'acord amb el que preveu l'article 734.

2. Celebrada la vista, el tribunal, en el termini de cinc dies, ha de decidir en forma d'interlocutòria sobre l'oposició.

Si manté les mesures cautelars acordades, ha de condemnar l'opositor a les costes de l'oposició.

Si aixeca les mesures cautelars, ha de condemnar l'actor a les costes i al pagament dels danys i els perjudicis que aquestes hagin produït.

3. La interlocutòria en què es decideixi sobre l'oposició és apellable sense efecte suspensiu.

Article 742. *Exacció de danys i perjudicis.*

Una vegada ferma la interlocutòria que consideri l'oposició, s'ha de procedir, a petició del demandat i pels tràmits que preveuen els articles 712 i següents, a la determinació dels danys i els perjudicis que, si s'escau, hagi produït la mesura cautelar revocada; i, una vegada determinats, s'ha de requerir el sol·licitant de la mesura perquè pagui i procedir de manera immediata, si no paga, a la seva exacció forçosa.

CAPÍTOL IV

De la modificació i l'aixecament de les mesures cautelars

Article 743. *Possible modificació de les mesures cautelars.*

Les mesures cautelars poden ser modificades al·legant i provant fets i circumstàncies que no es van poder tenir

en compte en el moment de la concessió o dins el termini per oposar-s'hi.

La sol·licitud de modificació ha de ser substanciada i resolta de conformitat amb el que preveuen els articles 734 i següents.

Article 744. *Aixecament de la mesura després d'una sentència no ferma.*

1. Absolt el demandat en primera o segona instància, el tribunal ha d'ordenar l'aixecament immediat de les mesures cautelars adoptades, llevat que el recurrent en sol·liciti el manteniment o l'adopció d'alguna de diferent i el tribunal, oïda la part contrària, ateses les circumstàncies del cas i amb l'augment previ de l'import de la caució, consideri procedent accedir a la sol·licitud, mitjançant interlocutòria.

2. Si l'estimació de la demanda és parcial, el tribunal, amb l'audiència de la part contrària, ha de decidir mitjançant interlocutòria sobre el manteniment, l'aixecament o la modificació de les mesures cautelars acordades.

Article 745. *Aixecament de les mesures després de la sentència absolutòria ferma.*

Quan una sentència absolutòria sigui ferma, tant en el fons com en la instància, s'han d'aixecar d'ofici totes les mesures cautelars adoptades i s'ha de procedir de conformitat amb el que disposa l'article 742 respecte dels danys i els perjudicis que hagi patit el demandat.

El mateix s'ha d'ordenar en els casos de renúncia a l'acció o de desistiment de la instància.

CAPÍTOL V

De la caució substitutòria de les mesures cautelars

Article 746. *Caució substitutòria.*

1. Aquell contra el qual s'hagin sol·licitat o acordat mesures cautelars pot demanar al tribunal que accepti, en substitució de les mesures, la prestació per part seva d'una caució suficient, a judici del tribunal, per assegurar el compliment efectiu de la sentència estimatòria que es dicti.

2. Per decidir sobre la petició d'acceptació de la caució substitutòria, el tribunal ha d'examinar el fonament de la sol·licitud de mesures cautelars, la naturalesa i el contingut de la pretensió de condemna i l'aparença jurídica favorable que pugui presentar la posició del demandat. El tribunal també ha de tenir en compte si la mesura cautelar hauria de restringir o dificultar l'activitat patrimonial o econòmica del demandat de manera greu i desproporcionada respecte de l'assegurament que aquella mesura representaria per al sol·licitant.

Article 747. *Sol·licitud de caució substitutòria.*

1. La sol·licitud de la prestació de caució substitutòria de la mesura cautelar es pot formular d'acord amb el que preveu l'article 734 o, si la mesura cautelar ja s'ha adoptat, en el tràmit d'oposició o mitjançant un escrit motivat, al qual pot adjuntar els documents que consideri convenients sobre la seva solvència, les conseqüències de l'adopció de la mesura i la valoració més precisa del perill de la mora processal.

Abans de traslladar l'escrit al sol·licitant de la mesura cautelar, per cinc dies, s'han de convocar les parts a una vista sobre la sol·licitud de caució substitutòria, de conformitat amb el que disposa l'article 734. Celebrada

la vista, ha de resoldre mitjançant interlocutòria el que consideri procedent, en el termini de cinc dies.

2. Contra la interlocutòria que resolgui acceptar o rebutjar la caució substitutòria no es pot interposar cap recurs.

3. La caució substitutòria de la mesura cautelar es pot atorgar en qualsevol de les formes que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 529.

LLIBRE IV

Dels processos especials

TÍTOL I

Dels processos sobre capacitat, filiació, matrimoni i menors

CAPÍTOL I

De les disposicions generals

Article 748. Àmbit d'aplicació del aquest títol.

Les disposicions del aquest títol són aplicables als processos següents:

1r Els que versin sobre la capacitat de les persones i els de declaració de prodigalitat.

2n Els de filiació, paternitat i maternitat.

3r Els de nul·litat del matrimoni, separació i divorci i els de modificació de mesures adoptades en els processos.

4t Els que versin exclusivament sobre la guarda i custòdia de fills menors o sobre aliments reclamats per un progenitor contra l'altre en nom dels fills menors.

5è Els de reconeixement de l'eficàcia civil de resolucions o decisions eclesiàstiques en matèria matrimonial.

6è Els que tinguin com a objecte l'oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors.

7è Els que versin sobre la necessitat d'assentiment en l'adopció.

Article 749. Intervenció del ministeri fiscal.

1. En els processos sobre incapacitació, en els de nul·litat matrimonial i en els de determinació i impugnació de la filiació sempre és part el ministeri fiscal, encara que no n'hagi estat el promotor ni hagi d'assumir, de conformitat amb la Llei, la defensa d'alguna de les parts.

2. En els altres processos a què es refereix aquest títol és preceptiva la intervenció del ministeri fiscal, sempre que algun dels interessats en el procediment sigui menor, incapacitat o estigui en situació d'absència legal.

Article 750. Representació i defensa de les parts.

1. Llevat dels casos en què, de conformitat amb la Llei, hagin de ser defensades pel ministeri fiscal, les parts han d'actuar en els processos a què es refereix aquest títol amb l'assistència d'un advocat i representades per un procurador.

2. En els procediments de separació o divorci sol·licitat de comú acord pels cònjuges, aquests es poden valer d'una sola defensa i representació.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan algun dels pactes proposats pels cònjuges no sigui aprovat pel tribunal, s'ha de requerir les parts a fi que en el termini de cinc dies manifestin si volen continuar amb la defensa i la representació úniques o si, contràriament, prefereixen litigar cadascuna amb la seva pròpia defensa

i representació. Així mateix, quan, malgrat l'acord subscrit per les parts i homologat pel tribunal, una de les parts demani l'execució judicial d'aquest acord, s'ha de requerir l'altra perquè nomeni un advocat i un procurador que la defensi i representi.

Article 751. Indisponibilitat de l'objecte del procés.

1. En els processos a què es refereix aquest títol no tenen efecte la renúncia, l'assentiment ni la transacció.

2. El desistiment requereix la conformitat del ministeri fiscal, llevat dels casos següents:

1r En els processos de declaració de prodigalitat, així com en els que es refereixin a filiació, paternitat i maternitat, sempre que no hi hagi menors, incapacitats o absents interessats en el procediment.

2n En els processos de nul·litat matrimonial per minoria d'edat, quan el cònjuge que va contraure matrimoni sent menor exerceixi, després d'arribar a la majoria d'edat, l'acció de nul·litat.

3r En els processos de nul·litat matrimonial per error, coacció o por greu.

4t En els processos de separació i divorci.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, les pretensions que es formulin en els processos a què es refereix aquest títol i que tinguin com a objecte matèries sobre les quals les parts puguin disposar lliurement, segons la legislació civil aplicable, poden ser objecte de renúncia, assentiment, transacció o desistiment, de conformitat amb el que preveu el capítol IV del títol I del llibre I d'aquesta Llei.

Article 752. Prova.

1. Els processos a què es refereix aquest títol s'han de decidir d'acord amb els fets que hagin estat objecte de debat i estiguin provats, amb independència del moment en què hagin estat allegats o introduïts de l'altra manera en el procediment.

Sens perjudici de les proves que es practiquin a instància del ministeri fiscal i de les altres parts, el tribunal pot decretar d'ofici totes les que consideri pertinents.

2. La conformitat de les parts sobre els fets no vincula el tribunal, que tampoc no pot decidir la qüestió litigiosa basant-se exclusivament en la conformitat esmentada o en el silenci o les respostes evasives sobre els fets allegats per la part contrària. El tribunal tampoc no està vinculat, en els processos a què es refereix aquest títol, a les disposicions d'aquesta Llei en matèria de força probatòria de l'interrogatori de les parts, dels documents públics i dels documents privats reconeguts.

3. El que disposen els apartats anteriors també és aplicable a la segona instància.

4. Pel que fa a les pretensions que es formulin en els processos a què es refereix aquest títol, i que tinguin com a objecte matèries sobre les quals les parts poden disposar lliurement segons la legislació civil aplicable, no són aplicables les especialitats que contenen els apartats anteriors.

Article 753. Tramitació.

Llevat que es disposi altrament de manera expressa, els processos a què es refereix aquest títol s'han de substanciar pels tràmits del judici verbal, però la demanda s'ha traslladar al ministeri fiscal, quan sigui procedent, i a les altres persones que, d'acord amb la Llei, han de ser part en el procediment, tant si han estat demandades com si no, i se les ha de citar perquè la contestin en el termini de vint dies, de conformitat amb el que estableix l'article 405 d'aquesta Llei.

Article 754. Exclusió de la publicitat.

En els processos a què es refereix aquest títol poden decidir els tribunals, mitjançant provisió, d'ofici o a instància de part, que els actes i les vistes se celebrin a porta tancada i que les actuacions siguin reservades, sempre que les circumstàncies ho aconsellin i encara que no s'estigui en cap dels casos de l'apartat 2 de l'article 138 d'aquesta Llei.

Article 755. Accés de les sentències a registres públics.

Quan sigui procedent, les sentències i altres resolucions dictades en els procediments a què es refereix aquest títol s'han de comunicar d'ofici als registres civils perquè facin els assentaments que corresponguin.

A petició d'una de les parts, també s'ha de comunicar a qualsevol altre registre públic als efectes que siguin procedents en cada cas.

CAPÍTOL II**Dels processos sobre la capacitat de les persones****Article 756. Competència.**

És competent per conèixer de les demandes sobre capacitat i declaració de prodigalitat el jutge de primera instància del lloc en què resideixi la persona a què es refereixi la declaració que se sol·liciti.

Article 757. Legitimació en els processos d'incapacitació i de declaració de prodigalitat.

1. La declaració d'incapacitat, la poden promoure el cònjuge o qui estigui en una situació de fet assimilable, els descendents, els ascendents o els germans del presumpte incapaç.

2. El ministeri fiscal ha de promoure la incapacitació si les persones esmentades en l'apartat anterior no existeixen o no l'han sol·licitat.

3. Qualsevol persona està facultada per posar en coneixement del ministeri fiscal els fets que puguin ser determinants de la incapacitació. Les autoritats i els funcionaris públics que, per raó dels seus càrrecs, coneixen que hi ha una possible causa d'incapacitació d'una persona, ho han de posar en coneixement del ministeri fiscal.

4. No obstant el que disposen els apartats anteriors, la incapacitació de menors d'edat, en els casos en què sigui procedent de conformitat amb la Llei, només pot ser promoguda pels que exerceixen la pàtria potestat o la tutela.

5. La declaració de prodigalitat només pot ser instada pel cònjuge, els descendents o els ascendents que percebin aliments del presumpte pròdig o estiguin en situació de reclamar-los-hi i els representants legals de qualsevol d'ells. Si no la demanen els representants legals, ho ha de fer el ministeri fiscal.

Article 758. Personació del demandat.

El presumpte incapaç o la persona la declaració de prodigalitat de la qual se sol·liciti poden comparèixer en el procés amb la seva pròpia defensa i representació.

Si no ho fan, han de ser defensats pel ministeri fiscal, sempre que aquest no hagi estat el promotor del procediment. Altrament, s'ha de designar un defensor judicial, llevat que ja estigui nomenat.

Article 759. Proves i audiències preceptives en els processos d'incapacitació.

1. En els processos d'incapacitació, a més a més de les proves que es practiquin d'acord amb el que disposa l'article 752, el tribunal ha d'oïr els parents més pròxims del presumpte incapaç, examinar-lo pel seu compte i acordar els dictàmens pericials necessaris o pertinents en relació amb les pretensions de la demanda i altres mesures previstes per les lleis. No s'ha de decidir mai sobre la incapacitació sense el dictamen pericial mèdic previ, acordat pel tribunal.

2. Quan s'hagi sol·licitat en la demanda d'incapacitació el nomenament de la persona o les persones que hagin d'assistir o representar l'incapaç i vetllar per ell, sobre aquesta qüestió s'ha d'oïr els parents més pròxims del presumpte incapaç, aquest, si té judici suficient, i les altres persones que el tribunal consideri oportú.

3. Si la sentència que decideixi sobre la incapacitació és apel·lada, també s'ha d'ordenar d'ofici en segona instància la pràctica de les proves preceptives a què es refereixen els apartats anteriors d'aquest article.

Article 760. Sentència.

1. La sentència que declari la incapacitació n'ha de determinar l'extensió i els límits, així com el règim de tutela o guarda a què ha de quedar sotmès l'incapacitat, i s'ha de pronunciar, si s'escau, sobre la necessitat d'internament, sens perjudici del que disposa l'article 763.

2. En el cas a què es refereix l'apartat 2 de l'article anterior, si el tribunal accedeix a la sol·licitud, la sentència que declari la incapacitació o la prodigalitat ha de nomenar la persona o les persones que, d'acord amb la llei, han d'assistir o representar l'incapaç i vetllar per ell.

3. La sentència que declari la prodigalitat ha de determinar els actes que el pròdig no pot dur a terme sense el consentiment de la persona que l'ha d'assistir.

Article 761. Reintegració de la capacitat i modificació de l'abast de la incapacitació.

1. La sentència d'incapacitació no impedeix que, sobrevingudes noves circumstàncies, es pugui instar un nou procés que tingui com a objecte deixar sense efecte o modificar l'abast de la incapacitació ja establerta.

2. Correspon formular la petició per iniciar el procés a què es refereix l'apartat anterior a les persones que esmenta l'apartat 1 de l'article 757, a les que exerceixen el càrrec tutelar o les que tinguin l'incapacitat sota la seva guarda, al ministeri fiscal i al mateix incapacitat.

Si s'ha privat l'incapacitat de la capacitat per comparèixer en un judici, ha d'obtenir l'autorització judicial expressa per actuar en el procés pel seu compte.

3. En els processos a què es refereix aquest article s'han de practicar d'ofici les proves preceptives a què es refereix l'article 759, tant en primera instància com en segona, si s'escau.

La sentència que es dicti s'ha de pronunciar sobre si és procedent deixar sense efecte la incapacitació, o sobre si se n'han de modificar l'extensió i els límits.

Article 762. Mesures cautelars.

1. Quan el tribunal competent tingui coneixement de l'existència de possible causa d'incapacitació en una persona, ha d'adoptar d'ofici les mesures que consideri necessàries per a la protecció adequada del presumpte incapaç o del seu patrimoni i ha de posar el fet en coneixement del ministeri fiscal perquè promogui, si ho considera procedent, la incapacitació.

2. El ministeri fiscal també pot sol·licitar al tribunal la immediata adopció de les mesures a què es refereix l'apartat anterior, quan tingui coneixement de l'existència d'una possible causa d'incapacitació d'una persona.

Les mateixes mesures es poden adoptar, d'ofici o a instància de part, en qualsevol estat del procediment d'incapacitació.

3. Com a regla, les mesures a què es refereixen els apartats anteriors s'han d'acordar amb l'audiència prèvia de les persones afectades. Per a això és aplicable el que disposen els articles 734, 735 i 736 d'aquesta Llei.

Article 763. *Internament no voluntari per trastorn psíquic.*

1. L'internament, per trastorn psíquic, d'una persona que no estigui en condicions de decidir-ho per ella mateixa, encara que estigui sotmesa a la pàtria potestat o a tutela, requereix l'autorització judicial, que ha d'obtenir el tribunal del lloc on resideixi la persona afectada per l'internament.

L'autorització ha de ser prèvia a l'internament, llevat que hi hagi raons d'urgència que facin necessària l'adopció immediata de la mesura. En aquest cas, el responsable del centre en què s'hagi produït l'internament n'ha de donar compte al tribunal competent al més aviat possible i, en tot cas, dins el termini de vint-i-quatre hores, als efectes que s'efectuï la ratificació preceptiva d'aquesta mesura, que s'ha de fer en el termini màxim de setanta-dues hores des que l'internament arribi a coneixement del tribunal.

En els casos d'internaments urgents, la competència per ratificar la mesura correspon al tribunal del lloc en què radiqui el centre on s'hagi produït l'internament. Aquest tribunal ha d'actuar, si s'escau, d'acord amb el que disposa l'apartat 3 de l'article 757 d'aquesta Llei.

2. L'internament de menors sempre s'ha de fer en un establiment de salut mental adequat a la seva edat, amb l'informe previ dels serveis d'assistència al menor.

3. Abans de concedir l'autorització o de ratificar l'internament que ja s'ha efectuat, el tribunal ha d'oïr la persona afectada per la decisió, el ministeri fiscal i qualsevol altra persona la compareixença de la qual consideri convenient o li sigui sol·licitada per l'afectat per la mesura. A més a més, i sens perjudici que pugui practicar qualsevol altra prova que consideri rellevant per al cas, el tribunal ha d'examinar pel seu compte la persona afectada per l'internament i oïr el dictamen d'un facultatiu designat per ell. En totes les actuacions, la persona afectada per la mesura d'internament pot disposar de representació i defensa en els termes que assenyala l'article 758 d'aquesta Llei.

En tot cas, la decisió que adopti el tribunal en relació amb l'internament és susceptible de recurs d'apel·lació.

4. A la mateixa resolució que acordi l'internament hi ha de constar l'obligació dels facultatius que atenguin la persona internada d'informar periòdicament el tribunal sobre la necessitat de mantenir la mesura, sens perjudici dels altres informes que el tribunal pugui requerir quan ho consideri pertinent.

Els informes periòdics han de ser emesos cada sis mesos, llevat que el tribunal, atesa la naturalesa del trastorn que ha motivat l'internament, assenyali un termini inferior.

Rebut els referits informes, el tribunal, amb la pràctica prèvia, si s'escau, de les actuacions que consideri imprescindible, ha d'acordar el que sigui procedent sobre la continuació de l'internament.

Sens perjudici del que disposen els paràgrafs anteriors, quan els facultatius que atenguin la persona internada considerin que no cal mantenir l'internament, han de donar l'alta al malalt, i ho han de comunicar immediatament al tribunal competent.

CAPÍTOL III

Dels processos sobre filiació, paternitat i maternitat

Article 764. *Determinació legal de la filiació per sentència ferma.*

1. Es pot demanar als tribunals la determinació legal de la filiació, i es pot impugnar en contra seva la filiació legalment determinada, en els casos que preveu la legislació civil.

2. Els tribunals han de rebutjar l'admissió a tràmit de qualsevol demanda que pretengui la impugnació de la filiació declarada per sentència ferma, o la determinació d'una filiació contradictòria amb una altra que també hagi estat establerta per sentència ferma.

Si l'existència d'aquesta sentència ferma s'acredita una vegada iniciat el procés, el tribunal ha de procedir de ple a arxivar-lo.

Article 765. *Exercici de les accions que corresponguin al fill menor o incapacitat i successió processal.*

1. Les accions de determinació o d'impugnació de la filiació que, d'acord amb el que disposa la legislació civil, corresponguin al fill menor d'edat o incapacitat poden ser exercides pel seu representant legal o pel ministeri fiscal, indistintament.

2. En tots els processos a què es refereix aquest capítol, si mor l'actor, els seus hereus poden continuar les accions que s'hagin entaulat.

Article 766. *Legitimació passiva.*

En els processos a què es refereix aquest capítol són part demandada, si ells no han interposat la demanda, les persones a les quals aquesta atribueixi la condició de progenitors i de fill, quan es demani la determinació de la filiació i els qui constin com a progenitors i com a fill en virtut de la filiació legalment determinada, quan aquesta s'impugni. Si qualsevol d'ells ha mort, els seus hereus són part demandada.

Article 767. *Especialitats en matèria de procediment i prova.*

1. En cap cas no s'ha d'admetre la demanda sobre determinació o impugnació de la filiació si amb aquesta no es presenta un principi de prova dels fets en què es fonamenta.

2. En els judicis sobre filiació és admissible la investigació de la paternitat i de la maternitat mitjançant tota mena de proves, incloses les biològiques.

3. Encara que no hi hagi una prova directa, es pot declarar la filiació que resulti del reconeixement exprés o tàcit, de la possessió d'estat, de la convivència amb la mare en l'època de la concepció o d'altres fets dels quals s'infereixi la filiació, de manera anàloga.

4. La negativa injustificada a sotmetre's a la prova biològica de paternitat o maternitat permet al tribunal declarar la filiació reclamada, sempre que hi hagi altres indicis de la paternitat o maternitat i la prova no s'hagi obtingut per altres mitjans.

Article 768. *Mesures cautelars.*

1. Mentre duri el procediment pel qual s'impugni la filiació, el tribunal ha d'adoptar les mesures de protecció oportunes sobre la persona i els béns del sotmès a la potestat del que consta com a progenitor.

2. Reclamada judicialment la filiació, el tribunal pot acordar aliments provisionals a càrrec del demandat i,

si s'escau, adoptar les mesures de protecció a què es refereix l'apartat anterior.

3. Com a regla, les mesures a què es refereixen els apartats anteriors s'han d'acordar amb l'audiència prèvia de les persones que puguin resultar-ne afectades. Per a això és aplicable el que disposen els articles 734, 735 i 736 d'aquesta Llei.

No obstant això, quan hi hagi raons d'urgència, es poden acordar les mesures sense cap altre tràmit, i s'ha de manar citar els interessats a una compareixença, que ha de tenir lloc dins els deu dies següents i en la qual, després d'oïr les alegacions dels compareixents sobre la procedència de les mesures adoptades, el tribunal ha de resoldre el que sigui procedent mitjançant interlocutòria.

Per a l'adopció de les mesures cautelars en aquests processos, es pot no exigir caució a qui les solliciti.

CAPÍTOL IV

Dels processos matrimonials i de menors

Article 769. *Competència.*

1. Llevat que es disposi altrament de manera expressa, és tribunal competent per conèixer dels procediments a què es refereix aquest capítol el jutjat de primera instància del lloc del domicili conjugal. En cas que els cònjuges resideixin en diferents partits judicials, és tribunal competent, a elecció del demandant o dels cònjuges que sollicitin la separació o el divorci de comú acord, el de l'últim domicili del matrimoni o el de residència del demandat.

Els que no tinguin domicili ni residència fixos poden ser demandats en el lloc en què es trobin o en el de la seva última residència, a elecció del demandant i, si tampoc no es pot determinar així la competència, correspon al tribunal del domicili de l'actor.

2. En el procediment de separació o divorci de comú acord a què es refereix l'article 777, és competent el jutge de l'últim domicili comú o el del domicili de qualsevol dels sollicitants.

3. En els processos que versin exclusivament sobre la guarda i custòdia de fills menors o sobre aliments reclamats per un progenitor contra l'altre en nom dels fills menors, és competent el jutjat de primera instància del lloc de l'últim domicili comú dels progenitors. En cas que els progenitors resideixin en diferents partits judicials, és tribunal competent, a elecció del demandant, el del domicili del demandat o el de la residència del menor.

4. El tribunal ha d'examinar d'ofici la seva competència.

Són nuls els acords de les parts que s'oposin al que disposa aquest article.

Article 770. *Procediment.*

Les demandes de separació i divorci, excepte les que preveu l'article 777, les de nul·litat del matrimoni i les altres que es formulin a l'empara del títol IV del llibre I del Codi civil, s'han de substanciar pels tràmits del judici verbal, d'acord amb el que estableix el capítol I d'aquest títol, i amb subjecció, a més a més, a les regles següents:

1a A la demanda s'hi ha d'adjuntar la certificació de la inscripció del matrimoni i, si s'escau, les d'inscripció de naixement dels fills en el Registre civil, així com els documents en què el cònjuge fonamenti el seu dret. Si se solliciten mesures de caràcter patrimonial, l'actor ha d'aportar els documents de què disposi que permetin avaluar la situació econòmica dels cònjuges i, si s'escau, dels fills, com ara declaracions tributàries, nòmines, cer-

tificacions bancàries, títols de propietat o certificacions del registre.

2a Només s'admet la reconvençió quan es fonamenti en alguna de les causes que puguin donar lloc a la nul·litat del matrimoni, a la separació o al divorci, o quan el cònjuge demandat pretengui l'adopció de mesures definitives que no hagin estat sol·licitades en la demanda i sobre les quals el tribunal no s'hagi de pronunciar d'ofici.

La reconvençió s'ha de proposar, si s'escau, amb la resposta a la demanda i l'actor disposa de deu dies per contestar-la.

3a A la vista hi han de concórrer les parts per si mateixes, amb l'advertència que la incompareixença sense causa justificada pot determinar que es considerin admesos els fets al·legats per la part que comparegui per fonamentar les seves peticions sobre mesures definitives de caràcter patrimonial. També és obligatòria la presència dels advocats respectius.

4a Les proves que no es puguin practicar en l'acte de la vista s'han de practicar dins el termini que el tribunal assenyali, que no pot ser superior a trenta dies.

Durant aquest termini, el tribunal pot acordar d'ofici les proves que consideri necessàries per comprovar la concurrència de les circumstàncies que exigeix en cada cas el Codi civil per decretar la nul·litat, la separació o el divorci, com també les que es refereixin a fets dels quals depenguin els pronunciaments sobre mesures que afectin els fills menors o incapacitats, d'acord amb la legislació civil aplicable. Quan hi hagi fills menors o incapacitats, se'ls ha d'oïr si tenen prou seny i, en tot cas, si són majors de dotze anys.

5a En qualsevol moment del procés, si concorren els requisits que assenyala l'article 777, les parts poden sol·licitar que continuï el procediment pels tràmits que estableix l'article esmentat.

6a En els processos que versin exclusivament sobre guarda i custòdia de fills menors o sobre aliments reclamats en nom dels fills menors, per a l'adopció de les mesures cautelars que siguin adequades a aquests processos s'han de seguir els tràmits que estableix aquesta Llei per a l'adopció de mesures prèvies, simultànies o definitives en els processos de nul·litat, separació o divorci.

Article 771. *Mesures provisionals prèvies a la demanda de nul·litat, separació o divorci. Sol·licitud, compareixença i resolució.*

1. El cònjuge que es proposi demanar la nul·litat, la separació o el divorci del seu matrimoni pot sol·licitar els efectes i les mesures a què es refereixen els articles 102 i 103 del Codi civil davant el tribunal del seu domicili.

Per formular aquesta sol·licitud no cal que hi intervingui un procurador i advocat, però sí que és necessària la seva intervenció per qualsevol escrit i actuació posterior.

2. En vista de la sol·licitud, el tribunal ha de manar citar els cònjuges i, si hi ha fills menors o incapacitats, el ministeri fiscal, a una compareixença, que ha de tenir lloc en els deu dies següents. A aquesta compareixença hi ha d'anar el cònjuge demandat assistit pel seu advocat i representat pel seu procurador.

En la mateixa resolució pot acordar de manera immediata, si la urgència del cas ho aconsella, els efectes a què es refereix l'article 102 del Codi civil i el que consideri procedent en relació amb la custòdia dels fills i l'ús de l'habitatge i parament familiars. Contra aquesta resolució no es pot interposar cap recurs.

3. A l'acte de la compareixença a què es refereix l'apartat anterior, si no hi ha acord dels cònjuges sobre les mesures que s'han d'adoptar o aquest acord, oït, si s'escau, el ministeri fiscal, no és aprovat en tot o en

part pel tribunal, s'han d'oïr les alegacions dels concurrents i s'ha de practicar la prova que aquests proposin i que no sigui inútil o impertinent, així com la que el tribunal acordi d'ofici. Si alguna prova no es pot practicar en la compareixença, s'ha d'assenyalar una data per practicar-la, en unitat d'acte, dins els deu dies següents.

La falta d'assistència, sense causa justificada, d'algun dels cònjuges a la compareixença pot determinar que es considerin admesos els fets allegats pel cònjuge present per fonamentar les seves peticions sobre mesures provisionals de caràcter patrimonial.

4. Finalitzada la compareixença o, si s'escau, acabat l'acte que s'hagi assenyalat per a la pràctica de la prova que no s'hagi pogut produir en aquella, el tribunal ha d'emetre resolució, en el termini de tres dies, mitjançant interlocutòria, contra la qual no es pot interposar cap recurs.

5. Els efectes i les mesures acordats d'acord amb el que disposa aquest article només subsisteixen si, dins els trenta dies següents a la seva adopció, es presenta la demanda de nul·litat, separació o divorci.

Article 772. Confirmació o modificació de les mesures provisionals prèvies a la demanda, en admetre's la demanda.

1. Quan s'hagin adoptat mesures anteriorment a la demanda, admesa aquesta, s'han d'adjuntar les actuacions sobre adopció de les dites mesures a les actuacions del procés de nul·litat, separació o divorci, i sol·licitar, a aquest efecte, el testimoni corresponent, si les actuacions sobre les mesures s'han produït en un tribunal diferent del que conegui de la demanda.

2. Només quan el tribunal consideri que és procedent completar o modificar les mesures prèviament acordades, ha de convocar les parts a una compareixença, que s'ha de substanciar d'acord amb el que disposa l'article anterior.

Contra la interlocutòria que es dicti no es pot interposar cap recurs.

Article 773. Mesures provisionals derivades de l'admissió de la demanda de nul·litat, separació o divorci.

1. El cònjuge que sol·liciti la nul·litat del seu matrimoni, la separació o el divorci pot demanar en la demanda el que consideri oportú sobre les mesures provisionals que cal adoptar, sempre que no s'hagin adoptat anteriorment. Ambdós cònjuges també poden sotmetre a l'aprovació del tribunal l'acord a què hagin arribat sobre aquestes qüestions. Aquest acord no és vinculant per a les pretensions respectives de les parts ni per a la decisió que pugui adoptar el tribunal pel que fa a les mesures definitives.

2. Admesa la demanda, el tribunal ha d'emetre resolució sobre les peticions a què es refereix l'apartat anterior i, si no, acordar el que sigui procedent i donar compliment, en tot cas, al que disposa l'article 103 del Codi civil.

3. Abans de dictar la resolució a què es refereix l'apartat anterior, s'han de convocar els cònjuges i, si s'escau, el ministeri fiscal, a una compareixença, que s'ha de substanciar d'acord amb el que preveu l'article 771.

Contra la interlocutòria que es dicti no es pot interposar cap recurs.

4. També pot sol·licitar mesures provisionals el cònjuge demandat, quan no s'hagin adoptat anteriorment o no hagin estat sol·licitades per l'actor, d'acord amb el que disposen els apartats precedents. La sol·licitud s'ha de fer en la contestació a la demanda i s'ha de substanciar en la vista principal, quan aquesta s'assenyali

dins els deu dies següents a la contestació, i el tribunal ha de resoldre mitjançant interlocutòria no susceptible de recurs quan la sentència no es pugui dictar immediatament després de la vista.

Si la vista no es pot assenyalar en el termini indicat, s'ha de convocar la compareixença a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article.

5. Les mesures provisionals queden sense efecte quan són substituïdes per les que estableixi definitivament la sentència o quan es posa fi al procediment d'una altra manera.

Article 774. Mesures definitives.

1. En la vista del judici, si no ho han fet abans, de conformitat amb el que disposen els articles anteriors, els cònjuges poden sotmetre al tribunal els acords a què hagin arribat per regular les conseqüències de la nul·litat, la separació o el divorci, i proposar la prova que considerin convenient per justificar-ne la procedència.

2. Si no hi ha acord, s'ha de practicar la prova útil i pertinent que els cònjuges o el ministeri fiscal proposin i la que el tribunal acordi d'ofici sobre els fets que siguin rellevants per a la decisió sobre les mesures que s'han d'adoptar.

3. En la sentència, el tribunal ha de resoldre sobre les mesures sol·licitades de comú acord pels cònjuges, tant si ja han estat adoptades, en concepte de provisionals, com si s'han proposat posteriorment.

4. Si no hi ha acord dels cònjuges, o en cas que l'acord no s'aprovi, el tribunal ha de determinar, en la mateixa sentència, les mesures que hagin de substituir les adoptades anteriorment en relació amb els fills, l'habitatge familiar, les càrregues del matrimoni, la dissolució del règim econòmic i les cauteles o garanties respectives, i establir les que siguin procedents si per a alguns d'aquests conceptes no se n'ha adoptat cap.

5. Els recursos que, de conformitat amb la llei, s'interposen contra la sentència no suspensen l'eficàcia de les mesures que s'hi hagin acordat. Si la impugnació afecta únicament els pronunciaments sobre mesures, s'ha de declarar la fermesa del pronunciament sobre la nul·litat, la separació o el divorci.

Article 775. Modificació de les mesures definitives.

1. El ministeri fiscal, si hi ha fills menors o incapacitats i, en tot cas, els cònjuges poden sol·licitar al tribunal que modifiqui les mesures acordades pels cònjuges o les adoptades si no hi ha hagut acord, sempre que hagin variat substancialment les circumstàncies tingudes en compte en aprovar-les o acordar-les.

2. Aquestes peticions s'han de tramitar de conformitat amb el que disposa l'article 771. No obstant això, si la petició la fan ambdós cònjuges de comú acord o l'un amb el consentiment de l'altre i s'hi adjunta la proposta del conveni regulador, s'ha de seguir el procediment que estableix l'article següent.

3. Les parts poden sol·licitar, en la demanda o en la resposta, la modificació provisional de les mesures definitives concedides en un plet anterior. Aquesta petició s'ha de substanciar d'acord amb el que preveu l'article 773.

Article 776. Execució forçosa dels pronunciaments sobre mesures.

Els pronunciaments sobre mesures s'han d'executar d'acord amb el que disposa el llibre III d'aquesta Llei, amb les especialitats següents:

1a Al cònjuge o progenitor que incompleixi de manera reiterada les obligacions de pagament de quan-

titat que li corresponguin se li poden imposar multes coercitives, d'acord amb el que disposa l'article 711 i sens perjudici de fer efectives sobre el seu patrimoni les quantitats degudes i no satisfetes.

2a En cas d'incompliment d'obligacions no pecuniàries de caràcter personalíssim, no és procedent la substitució automàtica per l'equivalent pecuniari que preveu l'apartat tercer de l'article 709 i es poden mantenir les multes coercitives mensuals tot el temps que sigui necessari més enllà del termini d'un any que estableix el precepte esmentat.

3a L'incompliment reiterat de les obligacions derivades del règim de visites, tant per part del progenitor guardador com del no guardador, pot donar lloc a la modificació del règim de guarda i visites.

Article 777. Separació o divorci sol·licitats de comú acord o per un dels cònjuges amb el consentiment de l'altre.

1. Les peticions de separació o divorci presentades de comú acord per ambdós cònjuges o per un amb el consentiment de l'altre s'han de tramitar pel procediment que estableix aquest article.

2. A l'escrit pel qual es promou el procediment s'hi ha d'adjuntar la certificació de la inscripció del matrimoni i, si s'escau, les d'inscripció de naixement dels fills en el Registre civil, així com la proposta de conveni regulador d'acord amb el que estableix la legislació civil i el document o els documents en què el cònjuge o els cònjuges fonamenten el seu dret. Si algun fet rellevant no pot ser provat mitjançant documents, en el mateix escrit s'ha de proposar la prova dels cònjuges per acreditar-ho.

3. En vista de la sol·licitud de separació o divorci, s'ha de manar citar els cònjuges, dins els tres dies següents, perquè es ratifiquin per separat en la seva petició. Si aquesta no és ratificada per algun dels cònjuges, s'ha d'acordar de manera immediata l'arxivament de les actuacions, sense recurs ulterior, i això no afecta el dret dels cònjuges a promoure la separació o el divorci de conformitat amb el que disposa l'article 770.

4. Ratificada la sol·licitud per ambdós cònjuges, si la documentació aportada és insuficient, el tribunal, mitjançant provisió, ha de concedir als sol·licitants un termini de deu dies perquè la completin. Durant aquest termini s'ha de practicar, si s'escau, la prova que els cònjuges hagin proposat i les altres que el tribunal consideri necessàries per acreditar la concurrència de les circumstàncies exigides en cada cas pel Codi civil i per apreciar la procedència d'aprovar la proposta de conveni regulador.

5. Si hi ha fills menors o incapacitats, el tribunal ha d'obtenir l'informe del ministeri fiscal sobre els termes del conveni relatiu als fills i oir-los, si tenen seny suficient i sempre als majors de dotze anys. Aquestes actuacions s'han de practicar durant el termini a què es refereix l'apartat anterior o, si aquest no s'ha obert, en el termini de cinc dies.

6. Complert el que disposen els dos apartats anteriors o, si no és necessari, immediatament després de la ratificació dels cònjuges, el tribunal ha de dictar sentència en què concedeixi o denegui la separació o el divorci i pronunciar-se, si s'escau, sobre el conveni regulador.

7. Concedida la separació o el divorci, si la sentència no aprova en tot o en part el conveni regulador proposat, s'ha de concedir a les parts un termini de deu dies per proposar un nou conveni, limitat, si s'escau, als punts que no hagin estat aprovats pel tribunal. Presentada la proposta o transcorregut el termini concedit sense fer-ho, el tribunal ha de dictar interlocutòria dins el tercer dia, que resolgui el que sigui procedent.

8. La sentència que denegui la separació o el divorci i la interlocutòria que acordi alguna mesura que s'aparti dels termes del conveni proposat pels cònjuges poden ser objecte de recurs d'apel·lació. El recurs contra la interlocutòria que decideixi sobre les mesures no en suspèn l'eficàcia, ni afecta la fermesa de la sentència relativa a la separació o al divorci.

La sentència o la interlocutòria que aprovin en la seva totalitat la proposta de conveni només poden ser recorreguts, en interès dels fills menors o incapacitats, pel ministeri fiscal.

9. La modificació del conveni regulador o de les mesures acordades pel tribunal en els procediments a què es refereix aquest article s'ha de substanciar d'acord amb el que disposa el mateix article quan ho sol·licitin ambdós cònjuges de comú acord o l'un amb el consentiment de l'altre, i amb la proposta d'un nou conveni regulador. Altrament, cal atènyer-se al que disposa l'article 775.

Article 778. Eficàcia civil de resolucions dels tribunals eclesiàstics o de decisions pontificies sobre matrimoni rat i no consumat.

1. En les demandes en sol·licitud de l'eficàcia civil de les resolucions dictades pels tribunals eclesiàstics sobre nul·litat del matrimoni canònic o les decisions pontificies sobre matrimoni rat i no consumat, si no es demana l'adopció o la modificació de mesures, el tribunal ha de donar audiència, pel termini de deu dies, a l'altre cònjuge i al ministeri fiscal i ha de resoldre mitjançant interlocutòria el que sigui procedent sobre l'eficàcia en l'ordre civil de la resolució o la decisió eclesiàstica.

2. Quan en la demanda s'hagi sol·licitat l'adopció o la modificació de mesures, s'ha de substanciar la petició d'eficàcia civil de la resolució o la decisió canònica conjuntament amb la relativa a les mesures, seguint el procediment que correspongui d'acord amb el que disposa l'article 770.

CAPÍTOL V

De l'oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors i del procediment per determinar la necessitat d'assentiment en l'adopció

Article 779. Competència.

És competent per conèixer dels processos a què es refereix aquest capítol el jutjat de primera instància del domicili de l'entitat protectora i, si no n'hi ha, o en els supòsits dels articles 179 i 180 del Codi civil, la competència correspon al tribunal del domicili de l'adoptant.

Article 780. Oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors.

1. No és necessària la reclamació prèvia en via administrativa per formular oposició, davant els tribunals civils, a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors.

2. Qui es vulgui oposar a una resolució administrativa en matèria de protecció de menors ha de presentar un escrit inicial en què ha de fer constar de manera succinta la seva pretensió i la resolució a què s'oposa.

3. El tribunal ha de reclamar a l'entitat administrativa un testimoni complet de l'expedient, que ha de ser aportat en el termini de vint dies.

4. Rebut el testimoni de l'expedient administratiu, s'ha de citar l'actor a un termini de vint dies perquè presenti la demanda, que s'ha de tramitar d'acord amb el que preveu l'article 753.

Article 781. Procediment per determinar la necessitat d'assentiment en l'adopció.

1. Els pares que vulguin que es reconegui la necessitat del seu assentiment per a l'adopció poden comparèixer davant el tribunal que estigui coneixent del corresponent expedient i manifestar-ho així. El tribunal, amb suspensió de l'expedient, ha d'assenyalar el termini que prudencialment consideri necessari per a la presentació de la demanda, que no pot ser inferior a vint dies ni superior a quaranta. Presentada la demanda, s'ha de tramitar d'acord amb el que preveu l'article 753.

2. Si no es presenta la demanda en el termini fixat pel tribunal, s'ha de dictar interlocutòria que doni per finalitzat el tràmit. Dictada aquesta resolució, no s'admet cap reclamació posterior dels mateixos subjectes sobre la necessitat d'assentiment per a l'adopció de què es tracti.

TÍTOL II

De la divisió judicial de patrimonis

CAPÍTOL I

De la divisió de l'herència

SECCIÓ 1a DEL PROCEDIMENT PER A LA DIVISIÓ DE L'HERÈNCIA

Article 782. Sollicitud de divisió judicial de l'herència.

1. Qualsevol cohereu o legatari d'una part alíquota pot reclamar judicialment la divisió de l'herència, sempre que no l'hagi de fer un comissari o comptador partidori designat pel testador, per acord entre els cohereus o per resolució judicial.

2. A la sollicitud s'hi ha d'adjuntar el certificat de defunció de la persona de la successió de la qual es tracti i el document que acrediti la condició d'hereu o legatari del sol·licitant.

3. Els creditors no poden instar la divisió, sens perjudici de les accions que els corresponguin contra l'herència, la comunitat hereditària o els cohereus, que s'han d'exercir en el judici declaratiu que correspongui, sense suspendre ni entorpir les actuacions de divisió de l'herència.

4. No obstant això, els creditors reconeguts com a tals en el testament o pels cohereus i els que tinguin el seu dret documentat en un títol executiu es poden oposar al fet que es porti a terme la partició de l'herència fins que se'ls pagui o es fianci l'import dels seus crèdits. Aquesta petició es pot deduir en qualsevol moment, abans que es produeixi el lliurament dels béns adjudicats a cada hereu.

5. Els creditors d'un o més dels cohereus poden intervenir a costa seva en la partició per evitar que es faci en frau o perjudici dels seus drets.

Article 783. Convocatòria d'una junta per designar el comptador i els perits.

1. Sol·licitada la divisió judicial de l'herència s'ha d'acordar, quan així s'hagi demanat i sigui procedent, la intervenció del cabal hereditari i la formació d'inventari.

2. Practicades les actuacions anteriors o, si no és necessari, en vista de la sollicitud de divisió judicial de l'herència, s'ha de manar que es convoquin a junta els hereus, els legataris d'una part alíquota i el cònjuge supervivent, i assenyalar el dia dins els deu següents.

3. La citació dels interessats que ja estiguin personats en les actuacions s'ha de fer per mitjà del procurador. Als qui no hi estiguin personats se'ls ha de

citar personalment, si la seva residència és coneguda. Si no ho és, se'ls ha de cridar per mitjà d'edictes, de conformitat amb el que disposa l'article 164.

4. També s'ha de convocar el ministeri fiscal perquè representi els interessats en l'herència que siguin menors o incapacitats i no tinguin representació legítima, i els absents en parador desconegut. La representació del ministeri fiscal cessa una vegada que els menors o els incapacitats estiguin habilitats d'un representant legal o un defensor judicial i, pel que fa als absents, quan es presentin en el judici o puguin ser citats personalment, encara que es tornin a absentar.

5. Els creditors a què es refereix l'apartat 5 de l'article anterior han de ser convocats a la junta quan estiguin personats en el procediment. Els que no hi estiguin personats no han de ser citats, però hi poden participar si hi concorren el dia assenyalat amb els títols justificatius dels seus crèdits.

Article 784. Designació del comptador i dels perits.

1. La junta ha de tenir lloc, amb els que hi concorrin, el dia i l'hora assenyalat i ha de ser presidida pel secretari judicial.

2. Els interessats s'han de posar d'acord sobre el nomenament d'un comptador que practiqui les operacions divisòries del cabal, i també sobre el nomenament del perit o els perits que hagin d'intervenir en l'avaluació dels béns. No es pot designar més d'un perit per a cada classe de béns el preu just dels quals hagi de fixar.

3. Si de la junta resulta falta d'acord per al nomenament de comptador, se n'ha de designar un per sorteig, de conformitat amb el que disposa l'article 341, d'entre els advocats que exerceixin i tinguin especials coneixements en la matèria i despatx professional en el lloc del judici. Si no hi ha acord sobre els perits, s'ha de designar pel mateix procediment els que el comptador o els comptadors considerin necessaris per practicar les avaluacions, però mai més d'un per a cada classe de béns que hagin de ser taxats.

4. És aplicable al comptador designat per sorteig el que es disposa per a la recusació dels perits.

Article 785. Lliurament de la documentació al comptador. Obligació de complir l'encàrrec acceptat i termini per fer-ho.

1. Elegits el comptador i els perits, si s'escau, amb l'acceptació prèvia, s'han de lliurar les actuacions al primer i s'han de posar a disposició seva i dels perits tots els objectes, els documents i els papers necessaris per fer l'inventari, quan aquest no hagi estat fet, i l'avaluació, la liquidació i la divisió del cabal hereditari.

2. L'acceptació del comptador dóna dret a cada un dels interessats per obligar-lo que compleixi el seu encàrrec.

3. A instància de part, el tribunal, mitjançant provisió, pot fixar al comptador un termini perquè presenti les operacions divisòries, i si no ho verifica, és responsable dels danys i els perjudicis.

Article 786. Pràctica de les operacions divisòries.

1. El comptador ha de fer les operacions divisòries d'acord amb el que disposa la llei aplicable a la successió del causant; però si el testador ha establert regles diferents per a l'inventari, l'avaluació, la liquidació i la divisió dels seus béns, s'ha d'atenir al que se'n desprengui, sempre que no perjudiquin les legítimes dels hereus forçosos. En tot cas, ha de procurar evitar la indivisió, així com l'excésiva divisió de les finques.

2. Les operacions divisòries s'han de presentar en el termini màxim de dos mesos des que van ser iniciades, i s'han de contenir en un escrit signat pel comptador, en què ha de constar:

- 1r La relació dels béns que formin el cabal partidor.
- 2n L'avaluació dels compresos en la relació.
- 3r La liquidació del cabal, la seva divisió i adjudicació a cada un dels partícips.

Article 787. Aprovació de les operacions divisòries. Oposició a les operacions.

1. Les operacions divisòries s'han de traslladar a les parts, les quals s'han de citar a un termini de deu dies perquè formulin oposició. Durant aquest termini, les parts poden examinar a la secretaria les actuacions i les operacions divisòries i obtenir, a costa seva, les còpies que sol·licitin.

L'oposició s'ha de formular per escrit, on han de constar els punts de les operacions divisòries a què es refereix i les raons en què es fonamenta.

2. Exhaurit aquest termini sense que s'hagi fet oposició o després que els interessats hi hagin manifestat la conformitat, el tribunal ha de cridar les actuacions a la vista, dictar interlocutòria en què aprovi les operacions divisòries i manar que es protocolitzin.

3. Quan en el termini hàbil s'hagi formalitzat l'oposició a les operacions divisòries, el tribunal ha de manar que es convoquin el comptador i les parts a una compareixença, que ha de tenir lloc dins els deu dies següents.

4. Si en la compareixença s'arriba a la conformitat de tots els interessats respecte a les qüestions promogudes, s'ha d'executar el que s'hagi acordat i el comptador ha de fer en les operacions divisòries les reformes convingudes, que han de ser aprovades pel tribunal d'acord amb el que disposa l'apartat 2 d'aquest article.

5. Si no hi ha conformitat, el tribunal ha d'oïr les parts i admetre les proves que proposin i que no siguin impertinents o inútils, i ha de continuar la substanciació del procediment d'acord amb el que es disposa per al judici verbal.

La sentència que es dicti s'ha de portar a efecte d'acord amb el que disposa l'article següent, però no té eficàcia de cosa jutjada; els interessats poden fer valer els drets que considerin que els corresponen sobre els béns adjudicats en el judici ordinari corresponent.

6. Quan, de conformitat amb el que estableix l'article 40 d'aquesta Llei, s'hagin suspès les actuacions perquè hi ha pendent una causa penal en què s'investigui un delicte de suborn comès en l'avaluació dels béns de l'herència, la suspensió s'ha d'aixecar, sense esperar que la causa finalitzi per resolució ferma, quan els interessats, prescindint de l'avaluació impugnada, presentin un altre fet de comú acord, cas en què s'ha de dictar sentència d'acord amb el que en resulti.

Article 788. Lliurament dels béns adjudicats a cada hereu.

1. Aprovades definitivament les particions, s'ha de procedir a lliurar a cadascun dels interessats el que els hagi estat adjudicat i els títols de propietat, i l'actuari hi ha de posar prèviament notes on consti l'adjudicació.

2. Després que siguin protocolitzades, s'ha de donar als partícips que ho demanin testimoni del seu haver i adjudicació respectius.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, quan algun creditor de l'herència hagi formulat la petició

a què es refereix l'apartat 4 de l'article 782, no s'ha de fer el lliurament dels béns a cap dels hereus ni legataris sense que aquells estiguin completament pagats o garantits a la seva satisfacció.

Article 789. Terminació del procediment per acord dels cohereus.

En qualsevol estat del judici, els interessats es poden separar del seu seguiment i adoptar els acords que considerin convenients. Quan ho sol·licitin de comú acord, el tribunal ha de sobreseure el judici i posar els béns a disposició dels hereus.

SECCIÓ 2a DE LA INTERVENCIÓ DEL CABAL HEREDITARI

Article 790. Assegurament dels béns de l'herència i dels documents del difunt.

1. Sempre que el tribunal tingui notícia de la defunció d'una persona i no consti l'existència del testament, ni d'ascendents, descendents o cònjuge del difunt o la persona que estigui en una situació de fet assimilable, ni de col·laterals dins el quart grau, ha d'adoptar d'ofici les mesures més indispensables per a l'enterrament del difunt si és necessari i per a la seguretat dels béns, llibres, els papers, la correspondència i els efectes del difunt susceptibles de sostracció o ocultació.

S'ha de procedir de la mateixa manera quan les persones de què parla el paràgraf anterior estiguin absents o quan algun d'ells sigui menor o incapacitat i no tingui representant legal.

2. En els casos a què es refereix aquest article, després que compareguin els parents o es nomeni un representant legal als menors o incapacitats, se'ls ha de fer lliurament dels béns i els efectes que pertanyin al difunt, i la intervenció judicial ha de cessar, llevat del que disposa l'article següent.

Article 791. Intervenció judicial de l'herència quan no consti l'existència de testament ni de parents cridats a la successió legítima.

1. En el cas a què es refereix l'apartat 1 de l'article anterior, una vegada practicades les actuacions que s'hi esmenten, el tribunal ha d'adoptar, mitjançant provisió, les mesures que consideri més conduents per descobrir si la persona de la successió de la qual es tracta ha mort amb disposició testamentària o sense, i ordenar, a aquest efecte, que s'adjunti a les actuacions el certificat del Registre general d'actes d'últimes voluntats, com també el certificat de defunció després que sigui possible.

A falta d'altres mitjans, el tribunal ha d'ordenar, mitjançant provisió, que siguin examinats els parents, els amics o els veïns del difunt sobre el fet d'haver mort abintestat i sobre si té parents amb dret a la successió legítima.

2. Si, efectivament, resulta que ha mort sense testar i sense parents cridats per la llei a la successió, el tribunal ha de manar, mitjançant interlocutòria:

1r Ocupar els llibres, els papers i la correspondència del difunt.

2n Inventariar i dipositar els béns, i disposar el que sigui procedent sobre la seva administració, d'acord amb el que estableix aquesta Llei. El tribunal pot nomenar una persona, amb càrrec al cabal hereditari, que efectui i garanteixi l'inventari i el seu dipòsit.

A la mateixa resolució ha d'ordenar d'ofici l'obertura d'una peça separada per fer la declaració d'hereus abintestat.

Article 792. *Intervenció judicial de l'herència durant la tramitació de la declaració d'hereus o de la divisió judicial de l'herència. Intervenció a instància dels creditors de l'herència.*

1. Les actuacions a què es refereix l'apartat 2 de l'article anterior es poden acordar a instància de part en els casos següents:

1r Pel cònjuge o qualsevol dels parents que es consideri amb dret a la successió legítima, sempre que acrediti haver promogut la declaració d'hereus abintestat davant d'un notari, o es formuli la sol·licitud d'intervenció del cabal hereditari a l'hora de promoure la declaració judicial d'hereus.

2n Per qualsevol cohereu o legatari de part alíquota, a l'hora de sol·licitar la divisió judicial de l'herència, llevat que la intervenció hagi estat prohibida expressament per disposició testamentària.

2. També poden demanar la intervenció del cabal hereditari, d'acord amb el que estableix l'apartat segon de l'article anterior, els creditors reconeguts com a tals en el testament o pels cohereus i els que tinguin el seu dret documentat en un títol executiu.

Article 793. *Primeres actuacions i citació dels interessats per a la formació d'inventari.*

1. Acordada la intervenció del cabal hereditari en qualsevol dels casos a què es refereixen els articles anteriors el tribunal ha d'ordenar, mitjançant interlocutòria, si és necessari i no s'ha fet anteriorment, l'adopció de les mesures indispensables per a la seguretat dels béns, i també dels llibres, els papers, la correspondència i els efectes del difunt susceptibles de sostracció o ocultació.

2. En la mateixa resolució, s'ha d'assenyalar dia i hora per a la formació d'inventari, i s'ha de manar citar els interessats.

3. Han de ser citats per a la formació d'inventari:

1r El cònjuge supervivent.

2n Els parents que puguin tenir dret a l'herència i siguin coneguts, quan no consti l'existència de testament ni s'hagi fet la declaració d'hereus abintestat.

3r Els hereus o legataris d'una part alíquota.

4t Els creditors a instància dels quals s'hagi decretat la intervenció del cabal hereditari i, si s'escau, els que estiguin personats en el procediment de divisió de l'herència.

5è El ministeri fiscal, sempre que hi pugui haver parents desconeguts amb dret a la successió legítima, o que algun dels parents coneguts amb dret a l'herència o dels hereus o legataris d'una part alíquota no pugui ser esmentat personalment perquè se'n desconeix la residència, o quan qualsevol dels interessats sigui menor o incapacitat i no tingui representant legal.

6è L'advocat de l'Estat o, en els casos previstos legalment, els serveis jurídics de les comunitats autònomes, quan no consti l'existència de testament ni de cònjuge o parents que puguin tenir dret a la successió legítima.

Article 794. *Formació de l'inventari.*

1. Citats tots els qui esmenta l'article anterior, el dia i l'hora assenyalats, el secretari judicial ha de formar, amb els que hi concorrin, l'inventari, el qual ha de contenir la relació dels béns de l'herència i de les escriptures, els documents i els papers importants que es trobin.

2. Si per disposició testamentària s'han establert regles especials per a l'inventari dels béns de l'herència, aquest s'ha de formar amb subjecció a les dites regles.

3. Quan no es pugui acabar l'inventari el dia assenyalat s'ha de continuar en els següents.

4. Si se suscita controvèrsia sobre la inclusió o l'exclusió de béns en l'inventari, s'ha de citar els interessats a una vista i continuar la tramitació d'acord amb el que es preveu per al judici verbal.

La sentència que es pronunciï sobre la inclusió o l'exclusió de béns en l'inventari no ha d'afectar els drets de tercers.

Article 795. *Resolució sobre l'administració, la custòdia i la conservació del cabal hereditari.*

Fet l'inventari, el tribunal ha de determinar, mitjançant interlocutòria, el que correspongui segons les circumstàncies sobre l'administració del cabal, la custòdia i la conservació, i s'ha d'atenir, si s'escau, al que hagi disposat el testador sobre aquestes matèries i, si no, amb subjecció a les regles següents:

1r El metàl·lic i els efectes públics s'han de dipositar d'acord amb el dret.

2n S'ha de nomenar administrador el vidu o la vídua i, si no n'hi ha, l'hereu o legatari d'una part alíquota que tingui la part més gran de l'herència. A falta d'aquests, o si no tenen, a judici del tribunal, la capacitat necessària per exercir el càrrec, el tribunal pot nomenar administrador qualsevol dels hereus o legataris d'una part alíquota, si n'hi ha, o un tercer.

3r L'administrador ha de prestar, en qualsevol de les formes permeses per aquesta Llei, caució suficient per respondre dels béns que se li lliurin, que ha de ser fixada pel tribunal. No obstant això, el tribunal pot dispensar de la caució el cònjuge vidu o l'hereu que hagi estat designat administrador quan tinguin béns suficients per respondre dels que se li lliurin.

4t Els hereus i els legataris d'una part alíquota poden dispensar l'administrador del deure de prestar caució. Si no hi ha conformitat en aquest aspecte, la caució ha de ser proporcionada a l'interès en el cabal dels que no atorguin el seu relleu. En tot cas, s'ha de constituir caució pel que fa a la participació en l'herència dels menors o incapacitats que no tinguin representant legal i dels absents als quals no s'hagi pogut citar perquè se n'ignora el parador.

Article 796. *Cessació de la intervenció judicial de l'herència.*

1. La intervenció judicial de l'herència cessa quan s'efectuï la declaració d'hereus, llevat que algun d'ells demani la divisió judicial de l'herència, cas en què pot subsistir la intervenció, si així se sol·licita, fins que es faci lliurament a cada hereu dels béns que els hagin estat adjudicats.

2. Durant la substanciament del procediment de divisió judicial de l'herència els hereus poden demanar, de comú acord, que cessi la intervenció judicial. El tribunal ho ha d'acordar així, excepte quan algun dels interessats sigui menor o incapacitat i no tingui representant legal o quan hagi algun hereu absent al qual no s'hagi pogut citar perquè se n'ignora el parador.

3. Si hi ha creditors reconeguts en el testament o pels cohereus o amb dret documentat en un títol executiu, que s'hagin oposat al fet que es porti a efecte la partició de l'herència fins que se'ls pagui o es fianci l'import dels seus crèdits, no s'ha d'acordar la cessació de la intervenció fins que es produeixi el pagament o la consolidació.

SECCIÓ 3a DE L'ADMINISTRACIÓ DEL CABAL HEREDITARI

Article 797. Possessió del càrrec d'administrador de l'herència.

1. Nomenat l'administrador i després que aquest hagi prestat la caució, se l'ha de posar en possessió del seu càrrec, i donar-li a reconèixer les persones que ell mateix designi d'aquelles amb les quals s'hagi d'entendre per a l'exercici del càrrec.

2. Perquè pugui acreditar la seva representació, se li ha de donar testimoni, en què consti el seu nomenament i que està en possessió del càrrec.

3. Es pot fer constar en el Registre de la propietat l'estat d'administració de les finques de l'herència i el nomenament de l'administrador mitjançant el manament judicial corresponent amb els requisits que preveu la legislació hipotecària.

Article 798. Representació de l'herència per l'administrador.

Mentre l'herència no hagi estat acceptada pels hereus, l'administrador dels béns representa l'herència en tots els plets que es promoguin o que estiguin començats en morir el causant i ha d'exercir en la representació les accions que puguin correspondre al difunt, fins que es faci la declaració d'hereus.

Acceptada l'herència, l'administrador només en té la representació pel que fa directament a l'administració del cabal, la seva custòdia i conservació, i en aquest concepte pot gestionar, i ho ha de fer, el que hi sigui conduent, i exercir les accions que siguin procedents.

Article 799. Rendició periòdica de comptes.

1. L'administrador ha de retre compte de manera justificada en els terminis que el tribunal assenyali, els quals han de ser proporcionats a la importància i les condicions del cabal, i en cap cas no poden excedir un any.

2. En retre el compte, l'administrador ha de consignar el saldo que en resulti o presentar el resguard original que acrediti haver-lo dipositat a l'establiment destinat a aquest efecte. En el primer cas, el tribunal ha d'acordar immediatament, mitjançant provisió, el dipòsit i, en el segon, que es posi en les actuacions la diligència on consti la data i la quantitat del dipòsit.

3. Per a l'efecte d'instruir-se dels comptes i a fi d'inspeccionar l'administració o promoure qualsevol mesura que versí sobre la rectificació o l'aprovació dels comptes, han de ser posades de manifest a la secretaria a la part que, en qualsevol moment, ho demani.

Article 800. Rendició final de comptes. Impugnació dels comptes.

1. Quan l'administrador cessi en l'exercici del seu càrrec, ha de retre un compte final complementari dels que ja hagi presentat.

2. Tots els comptes de l'administrador, fins i tot el final, han de ser posats de manifest a les parts a la secretaria, quan cessi en l'exercici del seu càrrec, per un termini comú, que el tribunal ha d'assenyalar mitjançant provisió segons la importància dels comptes.

3. Passat aquest termini sense fer oposició als comptes, el tribunal ha de dictar interlocutòria en què els aprovi i declari exempt de responsabilitat l'administrador. En la mateixa interlocutòria, el tribunal ha de manar tornar a l'administrador la caució que hagi prestat.

4. Si els comptes són impugnats dins el termini hàbil per fer-ho, s'ha de traslladar l'escrit d'impugnació al comptedant perquè contesti d'acord amb el que preveuen els articles 404 i següents, i continuar la tramitació d'acord amb el que es disposa per al judici verbal.

Article 801. Conservació dels béns de l'herència.

1. L'administrador està obligat, sota la seva responsabilitat, a conservar sense menyscapte els béns de l'herència i a procurar que donin les rendes, els productes o les utilitats que correspongui.

2. A aquest fi ha de fer les reparacions ordinàries que siguin indispensables per a la conservació dels béns. Quan siguin necessàries reparacions o despeses extraordinàries, s'ha de posar en coneixement del jutjat, el qual, escoltant en una compareixença els interessats que esmenta l'apartat 3 de l'article 793 i amb el reconeixement pericial i la formació de pressupost previs, ha de resoldre el que consideri procedent, ateses les circumstàncies del cas.

Article 802. Destí de les quantitats recaptades per l'administrador en l'exercici del càrrec.

1. L'administrador ha de dipositar sense dilació a disposició del jutjat les quantitats que recapti en l'exercici del seu càrrec, i només ha de retenir les que siguin necessàries per atendre les despeses de plets, pagament de contribucions i altres atencions ordinàries.

2. Per atendre les despeses extraordinàries a què es refereix l'article anterior, el tribunal, mitjançant provisió, pot deixar en poder de l'administrador la quantia que consideri necessària, i ha de manar que es tregui del dipòsit si no es pot cobrir amb els ingressos ordinaris. Això últim també s'ha d'ordenar quan s'hagi de fer alguna despesa ordinària i l'administrador no disposi de la quantitat suficient procedent de l'administració de l'herència.

Article 803. Prohibició d'alienar els béns inventariats. Excepcions a la prohibició.

1. L'administrador no pot alienar ni gravar els béns inventariats.

2. S'exceptuen d'aquesta regla:

1r Els que es puguin deteriorar.

2n Els que siguin difícils i costosos de conservar.

3r Els fruits per a l'alienació dels quals es presentin circumstàncies que es considerin avantatjoses.

4t Els altres béns l'alienació dels quals sigui necessària per al pagament de deutes, o per cobrir altres atencions de l'administració de l'herència.

3. El tribunal, a proposta de l'administrador, i havent escoltat els interessats a què es refereix l'apartat 3 de l'article 793, pot decretar, mitjançant provisió, la venda de qualsevol dels béns esmentats, que s'ha de verificar en subhasta pública d'acord amb el que estableix la legislació notarial o en procediment de jurisdicció voluntària.

Els valors admesos a cotització oficial s'han de vendre per mitjà del mercat esmentat.

Article 804. Retribució de l'administrador.

1. L'administrador no té dret a cap altra retribució que la següent:

1r Sobre el producte líquid de la venda de fruits i altres béns mobles dels inclosos en l'inventari, ha de percebre el 2 per 100.

2n Sobre el producte líquid de la venda de béns seents i cobrament de valors de qualsevol espècie, l'1 per 100.

3r Sobre el producte líquid de la venda d'efectes públics, el 0,5 per 100.

4t Sobre els altres ingressos que hi hagi en l'administració, per conceptes diversos dels que consten en els paràgrafs precedents, el tribunal li ha d'assenyalar del 4 al 10 per 100, tenint en consideració els productes del cabal i la feina de l'administració.

2. El tribunal també pot acordar, mitjançant provisió, quan ho consideri just, que s'abonin a l'administrador les despeses de viatges que necessiti fer per a l'exercici del seu càrrec.

Article 805. *Administracions subalternes.*

1. S'han de conservar les administracions subalternes que tenia el difunt per tenir cura dels seus béns, amb la mateixa retribució i les mateixes facultats que aquell els hauria atorgat.

2. Aquests administradors han de retre els seus comptes i remetre el que recaptin a l'administrador judicial, i es consideren dependents d'aquest, però només en poden ser separats per una causa justa i amb l'autorització mitjançant provisió del tribunal.

3. L'administrador judicial pot proveir amb la mateixa autorització, sota la seva responsabilitat, les vacants que hi hagi.

CAPÍTOL II

Del procediment per a la liquidació del règim econòmic matrimonial

Article 806. *Àmbit d'aplicació.*

La liquidació de qualsevol règim econòmic matrimonial que, per capitulacions matrimonials o per disposició legal, determini l'existència d'una massa comuna de béns i drets subjecta a determinades càrregues i obligacions s'ha de portar a terme, si no hi ha acord entre els cònjuges, d'acord amb el que disposen aquest capítol i les normes civils que siguin aplicables.

Article 807. *Competència.*

És competent per conèixer del procediment de liquidació el jutjat de primera instància que conegui o hagi conegut del procés de nul·litat, separació o divorci, o aquell davant el qual se segueixin o s'hagin seguit les actuacions sobre dissolució del règim econòmic matrimonial per alguna de les causes que preveu la legislació civil.

Article 808. *Sol·licitud d'inventari.*

1. Admesa la demanda de nul·litat, separació o divorci, o iniciat el procés en què s'hagi demanat la dissolució del règim econòmic matrimonial, qualsevol dels cònjuges pot sol·licitar la formació d'inventari.

2. La sol·licitud a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'acompanyar d'una proposta en què, amb la separació deguda, es facin constar les diferents partides que s'han d'incloure en l'inventari d'acord amb la legislació civil.

A la sol·licitud també s'hi han d'adjuntar els documents que justifiquin les diferents partides incloses en la proposta.

Article 809. *Formació de l'inventari.*

1. A la vista de la sol·licitud a què es refereix l'article anterior, s'ha d'assenyalar el dia i l'hora perquè, en el

termini màxim de deu dies, s'efectuï la formació de l'inventari, i s'ha de manar que se citin els cònjuges.

En el dia i l'hora assenyalats, el secretari judicial, amb els cònjuges, ha de formar l'inventari de la comunitat matrimonial, subjectant-se al que disposa la legislació civil per al règim econòmic matrimonial de què es tracti.

Quan, sense que hi hagi una causa justificada, algun dels cònjuges no comparegui el dia assenyalat, se l'ha de tenir per conforme amb la proposta d'inventari que faci el cònjuge que hagi comparegut. En aquest cas, i també quan, havent comparegut ambdós cònjuges, arribin a un acord, aquest s'ha de consignar en l'acta i l'acte s'ha de donar per conclòs.

El mateix dia o l'endemà, s'ha de resoldre el que sigui procedent sobre l'administració i la disposició dels béns inclosos en l'inventari.

2. Si se suscita controvèrsia sobre la inclusió o l'exclusió d'algun concepte en l'inventari o sobre l'import de qualsevol de les partides, s'ha de citar els interessats a una vista i continuar la tramitació d'acord amb el que es preveu per al judici verbal.

La sentència ha d'emetre resolució sobre totes les qüestions suscitées i aprovar l'inventari de la comunitat matrimonial; també ha de disposar el que sigui procedent sobre l'administració i la disposició dels béns comuns.

Article 810. *Liquidació del règim econòmic matrimonial.*

1. Conclòs l'inventari i una vegada ferma la resolució que declari dissolt el règim econòmic matrimonial, qualsevol dels cònjuges pot sol·licitar-ne la liquidació.

2. La sol·licitud s'ha d'acompanyar d'una proposta de liquidació que inclogui el pagament de les indemnitzacions i els reintegraments deguts a cada cònjuge i la divisió del romanent en la proporció que correspongui, tenint en compte, en la formació dels lots, les preferències que estableixin les normes civils aplicables.

3. Admesa a tràmit la sol·licitud de liquidació, s'ha d'assenyalar, dins el termini màxim de deu dies, el dia i l'hora en què els cònjuges han de comparèixer davant el secretari judicial per tal d'arribar a un acord i, si no arriben, designar el comptador i, si s'escau, els perits, per a la pràctica de les operacions divisòries.

4. Quan, sense que hi hagi una causa justificada, algun dels cònjuges no comparegui el dia assenyalat, s'ha de considerar que està d'acord amb la proposta de liquidació que faci el cònjuge que hagi comparegut. En aquest cas, i també quan, havent comparegut ambdós cònjuges, arribin a un acord, s'ha de consignar en l'acta, l'acte s'ha de donar per conclòs i s'ha de portar a efecte el que s'hagi acordat de conformitat amb el que preveuen els dos primers apartats de l'article 788 d'aquesta Llei.

5. Si no s'arriba a un acord entre els cònjuges sobre la liquidació del seu règim economicomrimonial, s'ha de nomenar, mitjançant provisió, el comptador i, si s'escau, els perits, de conformitat amb el que estableix l'article 784 d'aquesta Llei, i la tramitació s'ha de continuar d'acord amb el que disposen els articles 785 i següents.

Article 811. *Liquidació del règim de participació.*

1. No es pot sol·licitar la liquidació del règim de participació fins que no sigui ferma la resolució que declari dissolt el règim econòmic matrimonial.

2. La sol·licitud s'ha d'acompanyar d'una proposta de liquidació que inclogui una estimació del patrimoni inicial i final de cada cònjuge, i hi ha de constar, si s'escau, la quantitat resultant que ha de pagar el cònjuge que hagi tingut un increment patrimonial més gran.

3. En vista de la sol·licitud de liquidació, s'ha d'assenyalar, dins el termini màxim de deu dies, el dia i

l'hora en què els cònjuges han de comparèixer davant el secretari judicial per arribar a un acord.

4. Quan, sense que hi hagi una causa justificada, algun dels cònjuges no comparegui el dia assenyalat, s'ha de considerar que està d'acord amb la proposta de liquidació que efectuï el cònjuge que hagi comparegut. En aquest cas, i també quan, havent comparegut ambdós cònjuges, arribin a un acord, s'ha de consignar en l'acta i l'acte s'ha de donar per conclòs.

5. Si els cònjuges no arriben a un acord, se'ls ha de citar a una vista i ha de continuar la tramitació d'acord amb el que s'hagi previst per al judici verbal.

La sentència ha de resoldre sobre totes les qüestions suscidades i ha de determinar els patrimonis inicials i finals de cada cònjuge, així com, si s'escau, la quantitat que ha de satisfer el cònjuge el patrimoni del qual hagi tingut un increment més gran i la manera com s'ha de fer el pagament.

TÍTOL III

Dels processos monitori i canviari

CAPÍTOL I

Del procés monitori

Article 812. *Casos en què és procedent el procés monitori.*

1. Es pot acudir al procés monitori qui pretengui que un altre faci el pagament de deute dinerari, vençut i exigible, d'una quantitat determinada que no sigui superior a cinc milions de pessetes, quan el deute d'aquesta quantitat s'acrediti d'alguna de les formes següents:

1a Mitjançant documents, sigui quina sigui la seva forma i la classe o el suport físic en què estiguin, que constin signats pel deutor o amb el seu segell, la seva empremta o marca o amb qualsevol altre senyal, físic o electrònic, provinent del deutor.

2a Mitjançant factures, albarans de lliurament, certificacions, telegrams, telefaxes o qualsevol altre document que, fins i tot unilateralment creats pel creditor, siguin dels que habitualment documenten els crèdits i els deutes en relacions de la classe que consti que hi ha entre el creditor i el deutor.

2. Sens perjudici del que disposa l'apartat anterior i quan es tracti de deutes que compleixin els requisits que estableix l'apartat esmentat, també es pot acudir al procés monitori, per al pagament d'aquests deutes, en els casos següents:

1r Quan, juntament amb el document en què consti el deute, s'aportin documents comercials que acreditin una relació anterior duradora.

2n Quan el deute s'acrediti mitjançant certificacions d'impagament de quantitats degudes en concepte de despeses comunes de comunitats de propietaris d'immobles urbans.

Article 813. *Competència.*

És exclusivament competent per al procés monitori el jutge de primera instància del domicili o la residència del deutor o, si no són coneguts, el del lloc en què el deutor pugui ser trobat a efectes del requeriment de pagament pel tribunal, llevat que es tracti de la reclamació de deute a què es refereix el número 2n de l'apartat 2 de l'article 812, cas en què també és competent el tribunal del lloc on radiqui la finca, a elecció del sol·licitant.

En tot cas, no són aplicables les normes sobre submissió expressa o tàcita que conté la secció 2a del capítol II del títol II del llibre I.

Article 814. *Petició inicial del procediment monitori.*

1. El procediment monitori comença per petició del creditor en què ha de constar la identitat del deutor, el domicili o els domicilis del creditor i del deutor o el lloc en què resideixin o puguin ser trobats i l'origen i la quantia del deute; s'hi ha d'adjuntar el document o els documents a què es refereix l'article 812.

La petició es pot estendre en un imprès o un formulari on constin els aspectes a què es refereix l'apartat anterior.

2. Per a la presentació de la petició inicial del procediment monitori no cal valer-se de procurador i advocat.

Article 815. *Admissió de la petició i el requeriment de pagament.*

1. Si els documents aportats amb la petició són dels que preveu l'apartat 2 de l'article 812 o constitueixen, a judici del tribunal, un principi de prova del dret del peticionari, confirmat pel que s'exposi en la petició, s'ha de requerir el deutor mitjançant provisió perquè, en el termini de vint dies, pagui al peticionari, i ho acrediti davant el tribunal, o comparegui davant seu i allegui succintament, en un escrit d'oposició, les raons per les quals, al seu entendre, no deu, en tot o en part, la quantitat reclamada.

El requeriment s'ha de notificar en la forma que preveu l'article 161 d'aquesta Llei, amb l'avertència que, si no paga ni compareix al·legant raons de la negativa al pagament, s'ha de despatxar execució en contra d'ell d'acord amb el que preveu l'article següent.

2. En les reclamacions de deute a què es refereix el número 2n de l'apartat 2 de l'article 812, la notificació s'ha d'efectuar en el domicili prèviament designat pel deutor per a les notificacions i les citacions de qualsevol índole relacionades amb els afers de la comunitat de propietaris. Si no s'ha designat el domicili, s'ha d'intentar la comunicació al pis o el local, i si tampoc no es pot fer efectiva d'aquesta manera, se li ha de notificar de conformitat amb el que disposa l'article 164 d'aquesta Llei.

Article 816. *Incompareixença del deutor requerit i despatx de l'execució. Interessos.*

1. Si el deutor requerit no compareix davant el tribunal, aquest ha de dictar interlocutòria en què despatxi l'execució per la quantitat deguda.

2. Despatxada l'execució, aquesta ha de prosseguir de conformitat amb el que es disposa per a la de sentències judicials, i es pot formular l'oposició prevista en aquests casos, però el sol·licitant del procés monitori i el deutor executat no poden pretendre ulteriorment en un procés ordinari la quantitat reclamada en el monitori o la devolució de la que s'obtingui amb l'execució.

Des que es dicti la interlocutòria en què es despatxi l'execució, el deute merita l'interès a què es refereix l'article 576.

Article 817. *Pagament del deutor.*

Si el deutor atén el requeriment de pagament, tan aviat com ho acrediti, se li ha de lliurar un justificant de pagament i s'han d'arxivar les actuacions.

Article 818. *Oposició del deutor.*

1. Si el deutor presenta un escrit d'oposició dins el termini, l'afet s'ha de resoldre definitivament en el

judici que correspongui, i la sentència que es dicti té força de cosa jutjada.

L'escrit d'oposició ha d'estar signat per un advocat i un procurador quan la seva intervenció sigui necessària per raó de la quantia, segons les regles generals.

Si l'oposició del deutor es fonamenta en l'existència de pluspetició, s'ha d'actuar respecte de la quantitat reconeguda com a deguda de conformitat amb el que disposa l'apartat segon de l'article 21 d'aquesta Llei.

2. Quan la quantia de la pretensió no excedeixi la pròpia del judici verbal, el tribunal ha de convocar la vista de forma immediata. Quan l'import de la reclamació excedeixi aquesta quantitat, si el peticionari no interposa la demanda corresponent dins el termini d'un mes des del trasllat de l'escrit d'oposició, s'han de sobreseure les actuacions i s'ha de condemnar a costes el creditor. Si presenta la demanda, s'ha de traslladar al demandat de conformitat amb el que preveuen els articles 404 i següents d'aquesta Llei.

CAPÍTOL II

Del judici canviari

Article 819. *Casos en què és procedent.*

Només és procedent el judici canviari si, en incoar-lo, es presenta una lletra de canvi, un xec o un pagaré que compleixi els requisits que preveu la Llei canviària i del xec.

Article 820. *Competència.*

És competent per al judici canviari el jutjat de primera instància del domicili del demandat.

Si el tenidor del títol demanda diversos deutors l'obligació dels quals sorgeix del mateix títol, és competent el domicili de qualsevol d'ells, els quals poden comparèixer en judici mitjançant una representació independent.

No són aplicables les normes sobre submissió expressa o tàcita que conté la secció 2a del capítol II, títol II del llibre I.

Article 821. *Iniciació. Demanda. Requeriment de pagament i embargament preventiu.*

1. El judici canviari comença mitjançant demanda succinta a la qual s'ha d'adjuntar el títol canviari.

2. El tribunal ha d'analitzar, mitjançant interlocutòria, la correcció formal del títol canviari i, si hi està d'acord, ha d'adoptar, sense altres tràmits, les mesures següents:

1a Requerir el deutor perquè pagui en el termini de deu dies.

2a Ordenar l'embargament preventiu immediat dels béns del deutor per la quantitat que figuri en el títol executiu, més una altra per a interessos de demora, despeses i costes, per si no s'atén el requeriment de pagament.

3. Contra la interlocutòria que denegui l'adopció de les mesures a què es refereix l'apartat anterior el demandant pot interposar els recursos a què es refereix l'apartat 2 de l'article 552.

Article 822. *Pagament.*

Si el deutor canviari atén el requeriment de pagament s'ha de procedir com disposa l'article 583, però les costes són de càrrec del deutor.

Article 823. *Aixecament de l'embargament.*

1. Si el deutor es persona per si mateix o per un representant dins els cinc dies següents a aquell en què se l'hagi requerit de pagament i nega categòricament l'autenticitat de la seva signatura o allega falta absoluta de representació, el tribunal, en vista de les circumstàncies del cas i de la documentació aportada, pot aixecar els embargaments que s'hagin acordat, i exigir, si ho considera convenient, la caució o la garantia adequada.

2. No s'aixeca l'embargament en els casos següents:

1r Quan el lliurament, l'acceptació, l'aval o l'endosament hagin estat intervinguts, fent-hi constar la data, per un corredor de comerç col·legiat o les respectives signatures estiguin legitimades en la mateixa lletra per un notari.

2n Quan el deutor canviari en el protest o en el requeriment notarial de pagament no hagi negat categòricament l'autenticitat de la seva signatura en el títol o no hagi allegat falta absoluta de representació.

3r Quan l'obligat canviari hagi reconegut la seva signatura judicialment o en un document públic.

Article 824. *Oposició canviària.*

1. Sens perjudici del que estableix l'article anterior, en els deu dies següents al del requeriment de pagament el deutor pot interposar una demanda d'oposició al judici canviari.

2. L'oposició s'ha de fer en forma de demanda. El deutor canviari pot oposar al tenidor de la lletra, el xec o el pagaré totes les causes o els motius d'oposició que preveu l'article 67 de la Llei canviària i del xec.

Article 825. *Efectes de la falta d'oposició.*

Quan el deutor no interposi la demanda d'oposició en el termini establert, s'ha de despatxar una execució per les quantitats reclamades i s'ha de travar l'embargament si no s'ha pogut dur a terme o, d'acord amb el que preveu l'article 823, ha estat aixecat.

L'execució despatxada en aquest cas s'ha de substanciar de conformitat amb el que preveu aquesta Llei per a la de sentències i resolucions judicials i arbitral.

Article 826. *Substanciació de l'oposició canviària.*

Presentat pel deutor l'escrit d'oposició, s'ha de traslladar al creditor amb citació per a la vista d'acord amb el que disposa l'apartat primer de l'article 440 per als judicis verbals.

La vista s'ha de celebrar tal com estableix l'article 443. Si no hi compareix el deutor, el tribunal ha de considerar que ha desistit de l'oposició i ha d'adoptar les resolucions que preveu l'article anterior. Si no hi compareix el creditor, el tribunal ha d'emetre resolució sense oir-lo sobre l'oposició.

Article 827. *Sentència sobre l'oposició. Eficàcia.*

1. En el termini de deu dies, el tribunal ha de dictar sentència en que emeti resolució sobre l'oposició. Si aquesta és desestimada i la sentència és objecte de recurs, ha de ser executable provisionalment d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

2. Si la sentència que estimi l'oposició és objecte de recurs, cal atènyer-se al que disposa l'article 744, respecte dels embargaments preventius que s'hagin travat.

3. La sentència ferma dictada en un judici canviari produeix efectes de cosa jutjada, respecte de les qües-

tions que hi hagin pogut ser allegades i discutides, i es poden plantejar les qüestions restants en el judici corresponent.

Disposició addicional primera. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat de conformitat amb l'article 149.1.6a de la Constitució, sens perjudici de les especialitats necessàries que en aquest ordre derivin de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes.

Disposició addicional segona. *Actualització de quanties.*

1. El Govern, mitjançant reial decret, pot actualitzar cada cinc anys les quanties que assenyala aquesta Llei, amb l'informe del Consell General del Poder Judicial i el dictamen del Consell d'Estat.

2. Amb sis mesos d'antelació, com a mínim, a la plena implantació de la moneda europea (euro), el Govern, amb l'informe previ del Consell General del Poder Judicial i el dictamen del Consell d'Estat, ha de convertir a aquesta moneda les quanties que aquesta Llei estableix en pessetes, eliminar les fraccions d'aquella moneda i establir els imports en euros de manera que, de conformitat amb el que és habitual en les nostres lleis, siguin fàcils d'utilitzar. No obstant això, juntament amb les noves quanties en moneda europea, s'han de mantenir les que aquesta Llei estableix en pessetes en les regles sobre determinació de la classe de judici que s'ha de seguir i sobre accés als recursos.

Disposició addicional tercera. *Mitjans materials i recursos humans per a la constància de vistes, audiències i compareixences.*

En el termini d'un any, a partir del l'aprovació d'aquesta Llei, el Govern de la Nació i els consells de govern de les comunitats autònomes que tinguin transferides les competències corresponents, han d'adoptar les mesures necessàries perquè els jutjats i els tribunals disposin dels mitjans materials i dels recursos humans necessaris per a la constància de les actuacions orals de conformitat amb el que disposa l'article 147 d'aquesta Llei.

Disposició addicional quarta. *Taxes per a l'obtenció de còpies de documents i instruments.*

En el termini de sis mesos, a partir del l'aprovació d'aquesta Llei, el Govern de la Nació ha d'aprovar per reial decret un sistema de preus taxats referits a l'obtenció de còpies simples de documents i instruments que constin en actuacions i que siguin sol·licitats per les parts del procés.

Disposició transitòria primera. *Règim de recursos contra resolucions interlocutòries o no definitives.*

A les resolucions actuacions o no definitives que es dictin en tota mena de processos i instàncies després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei els és aplicable el règim de recursos ordinaris que estableix.

Disposició transitòria segona. *Processos en primera instància.*

Llevat del que disposa la disposició transitòria primera, els processos de declaració que estiguin en primera instància en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de continuar substanciant, fins que es dicti sentència en la instància esmentada, d'acord amb

la legislació processal anterior. Quant a l'apel·lació, la segona instància, l'execució, també la provisional, i els recursos extraordinaris, són aplicables les disposicions d'aquesta Llei.

Disposició transitòria tercera. *Processos en segona instància.*

Llevat del que disposa la disposició transitòria primera, quan els processos de declaració estiguin en segona instància en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, la instància s'ha de substanciar d'acord amb la Llei anterior i, a partir de la sentència, s'ha d'aplicar, amb caràcter general, aquesta Llei.

No obstant això, d'acord amb el que disposa aquesta Llei es pot demanar l'execució provisional de la sentència estimatòria apel·lada.

Disposició transitòria quarta. *Afers en cassació.*

Els afers pendents de recurs de cassació a l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de seguir substanciant i decidint de conformitat amb el que s'ha dit anteriorment, però es pot demanar, d'acord amb aquesta Llei, l'execució provisional de la sentència estimatòria objecte de recurs en cassació.

Disposició transitòria cinquena. *Judicis executius.*

Sigui quin sigui el títol en què es fonamentin, els judicis executius pendents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de seguir tramitant de conformitat amb el que s'ha dit anteriorment, però si les actuacions no han arribat al procediment de constreyniment, s'ha d'aplicar al seu moment aquesta Llei respecte del procediment esmentat.

Disposició transitòria sisena. *Execució forçosa.*

Els processos d'execució ja iniciats a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es regeixen pel que disposa per a les actuacions executives que encara es puguin fer o modificar fins a la satisfacció completa de l'executant.

Disposició transitòria setena. *Mesures cautelars.*

1. Les mesures cautelars que se sol·licitin, després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, en els processos iniciats abans de la seva vigència, es regeixen pel que disposa aquesta Llei.

2. Les mesures cautelars adoptades abans d'entrar en vigor aquesta Llei es regeixen per les disposicions de la legislació anterior, però se'n pot demanar i obtenir la revisió i modificació d'acord amb aquesta Llei.

Disposició derogatòria única.

1. Es deroga la Llei d'enjudiciament civil, aprovada pel Reial decret de 3 de febrer de 1881, amb les excepcions següents:

1a Els títols XII i XIII del llibre II i el llibre III, que continuen en vigor fins a la vigència de la Llei concursal i de la Llei sobre jurisdicció voluntària, respectivament, llevat de l'article 1827 i els articles 1880 a 1900, inclúsivament, que queden derogats.

Així mateix, fins a la vigència de les lleis esmentades, també continuen en vigor els números 1r i 5è de l'article 4, els números 1r i 3r de l'article 11 i les regles 8a, 9a, 16a, 17a, 18a, 19a, 22a, 23a, 24a, 25a, 26a i 27a de l'article 63, tots aquests de la Llei d'enjudiciament civil, de 1881.

Mentre no entri en vigor la Llei concursal, els incidents que sorgeixin al si de processos concursals es regeixen pel que disposa aquesta Llei per a la tramitació d'incidentes.

Mentre no entri en vigor la Llei sobre jurisdicció voluntària, les referències al procediment contenciós procedent que conté el llibre III s'entenen fetes al judici verbal.

2a El títol I del llibre II, així com l'article 11, sobre la conciliació i la secció 2a del títol IX del llibre II, sobre declaració d'hereus abintestat, que estan vigents fins a l'entrada en vigor de la regulació de les dues matèries en la Llei sobre jurisdicció voluntària.

3a Els articles 951 a 958, sobre eficàcia a Espanya de sentències dictades per tribunals estrangers, que continuen en vigor fins a la vigència de la Llei sobre cooperació jurídica internacional en matèria civil.

2. També queden derogats els preceptes, les lleis i les disposicions següents:

1r L'apartat segon de l'article 8; el paràgraf segon de l'apartat sisè de l'article 12; els articles 127 a 130, inclòs; el paràgraf segon de l'article 134 i l'article 135; els articles 202 a 214, inclòs; 294 a 296, inclòs, i 298; i els articles 1214, 1215, 1226 i 1231 a 1253, inclòs, tots aquests del Codi civil.

2n Els articles 119, 120, 121 i 122.1 de la Llei de societats anònimes, text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre.

3r Els articles 11, 12, 13, 14 i 15 de la Llei 62/1978, de 26 de desembre, de protecció jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona.

4t Els articles 2, 8, 12 i 13 de la Llei de 23 de juliol de 1908, referent a la nul·litat de determinats contractes de préstecs.

5è Els articles 17 i 18 de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, text refós aprovat pel Decret 632/1968, de 21 de març.

6è Els articles 38 a 40, inclòs, de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans.

7è Els articles 123 a 137 de la Llei 83/1980, de 31 de desembre, d'arrendaments rústics.

8è Els articles 82, 83, 84, 85, 92 i 93 de la Llei d'hipoteca mobiliària i penyora sense desplaçament, de 16 de desembre de 1954.

9è Els articles 41 i 42 de la Llei d'hipoteca naval, de 21 d'agost de 1893.

10è Les disposicions addicionals primera a novena de la Llei 30/1981, de 7 de juliol, per la qual es modifica la regulació del matrimoni en el Codi civil i es determina el procediment a seguir en les causes de nul·litat, separació i divorci.

11è Els articles 23, 25 i 26 de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial.

12è Els articles 29, 30 i 33 de la Llei 34/1988, d'11 novembre, general de publicitat.

13è L'article 142 de la Llei de propietat intel·lectual, text refós pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril.

14è Els apartats tercer i quart de l'article 125, l'apartat segon de l'article 133, l'article 135 i els apartats primer i segon de l'article 136 de la Llei 11/1986, de 20 de març, de patents.

15è L'apartat tercer de l'article 9 i els articles 14, 15, 18 i 20 de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació.

16è L'article 12 de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles.

17è El Decret llei 18/1969, de 20 d'octubre, sobre administració judicial en cas d'embargament d'empreses.

18è El Decret de 21 de novembre de 1952, pel qual es desplega la base desena de la Llei de 19 de juliol de 1944, sobre normes processals aplicables en la justícia municipal.

19è La Llei 10/1968, de 20 de juny, sobre atribució de competències en matèria civil a les audiències provincials.

20è El Decret de 23 de febrer de 1940, sobre reconstrucció d'interlocutòries i actuacions judicials.

21è El Decret llei 5/1973, de 17 de juliol, sobre declaració d'inhàbils, a efectes judicials, de tots els dies del mes d'agost.

3. Així mateix, es consideren derogades, de conformitat amb l'apartat segon de l'article 2 del Codi civil, totes les normes que s'oposin o siguin incompatibles amb el que disposa aquesta Llei.

Es considera en vigor la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat i institucions públiques.

Disposició final primera. *Reforma de la Llei de propietat horitzontal.*

1. El paràgraf tercer de l'apartat 2 de l'article 7 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal, modificada per la Llei 8/1999, de 6 d'abril, queda redactat en els termes següents:

«Si l'infractor persisteix en la seva conducta, el president, amb l'autorització prèvia de la junta de propietaris, degudament convocada a aquest efecte, pot entaular en contra de l'infractor l'acció de cessació que, en el que no preveu expressament aquest article, s'ha de substanciar per mitjà del judici ordinari.»

2. L'article 21 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, de propietat horitzontal, queda redactat en els termes següents:

«1. Les obligacions a què es refereixen els apartats e) i f) de l'article 9, les ha de complir el propietari de l'habitatge o el local dins el termini i en la forma escaient que determina la Junta. Altrament, el president o l'administrador, si així ho acorda la junta de propietaris, ho pot exigir judicialment per mitjà del procés monitori.

2. La utilització del procediment monitori requereix la certificació prèvia de l'acord de la junta que aprovi la liquidació del deute amb la comunitat de propietaris per qui actuï com a secretari, amb el vistiplau del president, sempre que aquest acord hagi estat notificat als propietaris afectats tal com estableix l'article 9.

3. A la quantitat que es reclami en virtut del que disposa l'apartat anterior, s'hi pot afegir la derivada de les despeses del requeriment previ de pagament, sempre que consti documentalment que s'ha fet el pagament, i s'adjunti a la sol·licitud el justificat d'aquestes despeses.

4. Quan el propietari anterior de l'habitatge o local hagi de respondre solidàriament del pagament del deute, es pot adreçar en contra seva la petició inicial, sens perjudici del seu dret a repetir contra el propietari actual. Així mateix, es pot adreçar la reclamació contra el titular registral, que gaudeix del mateix dret esmentat anteriorment.

En tots aquests casos, la petició inicial es pot formular contra qualsevol dels obligats o contra tots ells conjuntament.

5. Quan el deutor s'oposi a la petició inicial del procés monitori, el creditor pot sol·licitar l'embargament preventiu de béns suficients d'aquell, per fer front a la quantitat reclamada, els interessos i les costes.

El tribunal ha d'acordar, en tot cas, l'embargament preventiu sense que calgui que el creditor

presti caució. No obstant això, el deutor pot aixecar l'embargament prestant un aval bancari per la quantia per la qual hagi estat decretat.

6. Quan en la sol·licitud inicial del procés monitori s'utilitzin els serveis professionals d'advocat i procurador per reclamar les quantitats degudes a la comunitat, el deutor ha de pagar, amb subjecció en tot cas als límits que estableixen l'apartat tercer de l'article 394 de la Llei d'enjudiciament civil, els honoraris i els drets que meritin ambdós per la seva intervenció, tant si aquell atén el requeriment de pagament com si no compareix davant el tribunal. En els casos en què hi hagi oposició, s'han de seguir les regles generals en matèria de costes, encara que, si el creditor obté una sentència totalment favorable a la seva pretensió, s'hi han d'incloure els honoraris de l'advocat i els drets del procurador derivats de la seva intervenció, encara que no hagi estat preceptiva.»

Disposició final segona. *Reforma de la Llei de propietat intel·lectual.*

1. L'article 25.20 de la Llei de propietat intel·lectual, text refós pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, queda redactat en els termes següents:

«20. En el supòsit que indica l'apartat anterior i en qualsevol altre d'impagament de la remuneració, l'entitat o les entitats de gestió o, si s'escau, la representació o l'associació gestora, sens perjudici de les accions civils i penals que els assisteixin, poden sol·licitar al tribunal que adopti les mesures cautelars procedents d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil i, en concret, l'embargament dels equips, els aparells i els materials corresponents. Els béns embargats així queden afectes al pagament de la remuneració reclamada i a la indemnització oportuna de danys i perjudicis.»

2. L'article 103 de la Llei de propietat intel·lectual, text refós pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, queda redactat en els termes següents:

«Article 103. *Mesures de protecció.*

El titular dels drets reconeguts en el aquest títol pot instar les accions i els procediments que, amb caràcter general, disposa el títol I, llibre III d'aquesta Llei i les mesures cautelars procedents, d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.»

3. L'article 143 de la Llei de propietat intel·lectual, text refós pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, queda redactat en els termes següents:

«Article 143. *Causes criminals.*

En les causes criminals que se segueixin per infracció dels drets que reconeix aquesta Llei, es poden adoptar les mesures cautelars procedents en processos civils, d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil. Aquestes mesures no impedeixen l'adopció de qualssevol altres que estableixi la legislació processal penal.»

4. L'article 150 de la Llei de propietat intel·lectual, text refós pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, queda redactat en els termes següents:

«Article 150. *Legitimació.*

Les entitats de gestió, una vegada autoritzades, estan legitimades en els termes que resultin dels seus estatuts propis, per exercir els drets confiats

a la seva gestió i fer-los valer en tota mena de procediments administratius o judicials.

Per acreditar aquesta legitimació, l'entitat de gestió únicament ha d'aportar a l'inici del procés una còpia dels seus estatuts i la certificació acreditativa de la seva autorització administrativa. El demandat només pot fonamentar la seva oposició en la falta de representació de l'actora, l'autorització del titular del dret exclusiu o el pagament de la remuneració corresponent.»

Disposició final tercera. *Reforma de la Llei de societats anònimes.*

1. L'article 118 del Reial decret legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de societats anònimes, queda redactat en els termes següents:

«Per a la impugnació dels acords socials, s'han de seguir els tràmits del judici ordinari i les disposicions que conté la Llei d'enjudiciament civil.»

2. Els paràgrafs segon i tercer de l'article 122 del text esmentat de la Llei de societats anònimes passen a ser els paràgrafs primer i segon, respectivament, de l'article esmentat.

Disposició final quarta. *Reforma de la Llei de competència deslleial.*

L'article 22 de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial, queda redactat en els termes següents:

«Article 22. *Procediment.*

Els processos en matèria de competència deslleial es tramiten d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil per al judici ordinari.»

Disposició final cinquena. *Reforma de la Llei de patents.*

1. L'apartat primer de l'article 125 de la Llei 11/1986, de 20 de març, de patents, queda redactat en els termes següents:

«1. Els litigis civils que puguin sorgir a l'empara d'aquesta Llei s'han de resoldre en el judici que correspongui de conformitat amb la Llei d'enjudiciament civil.»

2. L'article 133 de la Llei 11/1986, de 20 de març, de patents, queda redactat en els termes següents:

«Qui exerceixi o hagi d'exercir una acció de les que preveu aquesta Llei pot sol·licitar a l'òrgan judicial que hi hagi d'entendre l'adopció de les mesures cautelars per assegurar l'efectivitat de les dites accions, sempre que justifiqui l'explotació de la patent objecte de l'acció en els termes de l'article 83 d'aquesta Llei o que ha iniciat uns preparatius seriosos i efectius a aquests efectes.»

Disposició final sisena. *Reforma de la Llei sobre condicions generals de la contractació.*

1. L'apartat segon de l'article 12 de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació, queda redactat en els termes següents:

«2. L'acció de cessació s'adreça a obtenir una sentència que condemni el demandat a eliminar de les seves condicions generals les que es considerin nul·les i a abstenir-se d'utilitzar-les en endà-

vant, i a determinar o aclarir, quan sigui necessari, el contingut del contracte que s'ha de considerar vàlid i eficaç.

A l'acció de cessació es pot acumular, com a accessòria, la de devolució de quantitats que s'hagin cobrat en virtut de les condicions que afecti la sentència i la d'indemnització de danys i perjudicis que hagi causat l'aplicació de les condicions esmentades.»

2. L'apartat tercer de l'article 12 de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació, queda redactat en els termes següents:

«3. L'acció de retractació té com a objecte obtenir una sentència que declari el demandant i li imposi, sigui el predisponent o no ho sigui, el deure de retractar-se de la recomanació que hagi fet d'utilitzar les clàusules de condicions generals que es considerin nul·les i d'abstenir-se de seguir recomanant-les en el futur.»

3. L'apartat quart de l'article 12 de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació, queda redactat en els termes següents:

«4. L'acció declarativa s'ha d'adreçar a obtenir una sentència que reconegui una clàusula com a condició general de la contractació i n'ordini la inscripció, quan aquesta sigui procedent de conformitat amb el que preveu l'incís final de l'apartat 2 de l'article 11 d'aquesta Llei.»

4. S'afegeix un nou paràgraf al final de l'article 16 de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació, en els termes següents:

«Aquestes entitats es poden personar en els processos promoguts per qualsevol d'aquestes entitats, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

5. S'afegeix una disposició addicional quarta a la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació, en els termes següents:

«Disposició addicional quarta.

Les referències que conté la Llei d'enjudiciament civil als consumidors i els usuaris s'entenen fetes a qualsevol adherent, tant si és consumidor o usuari com si no, en els litigis en què s'exerceixin accions individuals o col·lectives derivades d'aquesta Llei de condicions generals de la contractació.

Així mateix, les referències que conté la Llei d'enjudiciament civil a les associacions de consumidors i usuaris també es consideren aplicables als litigis en què s'exerceixin accions col·lectives previstes en aquesta Llei de condicions generals de la contractació, a les altres persones i ens legítims actiuament per al seu exercici.»

Disposició final setena. *Reforma de la Llei de venda a terminis de béns mobles.*

1. El paràgraf primer de l'apartat tercer de l'article 15 de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, queda redactat en els termes següents:

«3. En cas d'embargament preventiu o execució forçosa pel que fa a béns mobles s'ha de sobreseure qualsevol procediment de constrenyiment respecte d'aquests béns o els seus productes o rendes tan aviat com consti en actuacions, per certificació del registrador, que sobre els béns en qües-

tió consten inscrits drets a favor d'una persona diferent d'aquella contra la qual es va decretar l'embargament o se segueix el procediment, llevat que s'hi hagi adreçat en contra l'acció en concepte d'hereda de qui consti com a propietari en el registre. Al creditor executant se li reserva la seva acció per perseguir en el mateix judici altres béns del deutor i per tractar en el judici corresponent el dret que consideri que l'assisteix quant als béns respecte dels quals se suspenguí el procediment.»

2. L'apartat primer de l'article 16 de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, queda redactat en els termes següents:

«1. El creditor pot sol·licitar el compliment de les obligacions derivades dels contractes que regula aquesta Llei mitjançant l'exercici de les accions que corresponguin en processos de declaració ordinària, en el procés monitori o en el procés d'execució, de conformitat amb la Llei d'enjudiciament civil.

Únicament constitueixen títol suficient per fonamentar l'acció executiva sobre el patrimoni del deutor els contractes de venda a terminis de béns mobles que constin en algun dels documents a què es refereixen els números 4t i 5è de l'apartat segon de l'article 517 de la Llei d'enjudiciament civil.»

3. La lletra d) de l'apartat segon de l'article 16 de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, queda redactada en els termes següents:

«d) Quan el deutor no pagui la quantitat exigida ni lliuri els béns per a l'alienació en subhasta pública a què es refereix la lletra anterior, el creditor pot reclamar del tribunal competent la tutela sumària del seu dret, mitjançant l'exercici de les accions que preveuen els números 10è i 11è de l'apartat primer de l'article 250 de la Llei d'enjudiciament civil.»

4. L'apartat segon de la disposició addicional primera de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, queda redactat en els termes següents:

«L'arrendador financer pot sol·licitar el compliment de les obligacions derivades dels contractes que regula aquesta Llei mitjançant l'exercici de les accions que corresponguin en processos de declaració ordinària, en el procés monitori o en el procés d'execució, de conformitat amb la Llei d'enjudiciament civil.

Únicament constitueixen títol suficient per fonamentar l'acció executiva sobre el patrimoni del deutor els contractes d'arrendament financer que constin en algun dels documents a què es refereixen els números 4t i 5è de l'article 519 de la Llei d'enjudiciament civil.»

5. El primer paràgraf i la lletra c) de l'apartat tercer de la disposició addicional primera de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, queden redactats en els termes següents:

«3. En cas d'incompliment d'un contracte d'arrendament financer que consti en algun dels documents a què es refereixen els números 4t i 5è de l'article 519 de la Llei d'enjudiciament civil o que s'hagi inscrit en el Registre de venda a terminis de béns mobles i formalitzat en el model oficial establert a aquest efecte, l'arrendador pot preten-

dre la recuperació del bé de conformitat amb les regles següents:

c) Quan el deutor no pagui la quantitat exigida ni lliuri els béns a l'arrendador financer, aquest pot reclamar del tribunal competent la recuperació immediata dels béns cedits en arrendament financer, mitjançant l'exercici de les accions que preveu el número 11è de l'apartat primer de l'article 250 de la Llei d'enjudiciament civil.»

Disposició final vuitena. *Reforma de la Llei d'arbitratge.*

L'article 11 de la Llei 36/1988, de 5 de desembre, d'arbitratge, queda redactat en els termes següents:

«1. El conveni arbitral obliga les parts a atènr-se al que estipula i complir-ho, i impedeix als tribunals conèixer de les qüestions litigioses sotmeses a arbitratge en el conveni, sempre que la part a qui interressi ho invoqui mitjançant declinatoria.»

«2. Les parts poden renunciar per conveni a l'arbitratge pactat, i queda expedita la via judicial. En tot cas, s'entén que hi renunciem quan, interposada la demanda per qualsevol de les parts, el demandat o tots els demandats, si són diversos, després de personar-se en el judici duguin a terme qualsevol gestió processal que no sigui proposar la declinatoria en la forma escaient.»

Disposició final novena. *Reforma de la Llei hipotecària.*

Es modifiquen els articles 41, 86, 107, 129, 130, 131, 132, 133, 134 i 135 de la Llei hipotecària, de 8 de febrer de 1946, que queden redactats en els termes següents:

1. Article 41

«Les accions reals procedents dels drets inscrits es poden exercir per mitjà del judici verbal que regula la Llei d'enjudiciament civil, contra els qui, sense títol inscrit, s'oposin a aquells drets o en pertorbin l'exercici. Aquestes accions, basades en la legitimació registral que reconeix l'article 38, exigeixen sempre que per certificació del registrador s'acrediti la vigència de l'assentament corresponent, sense cap contradicció.»

2. Article 86

«Les anotacions preventives, sigui quin sigui el seu origen, caduquen al cap de quatre anys de la data de l'anotació, llevat de les anotacions que tinguin assenyalat en la Llei un termini més breu. No obstant això, a instància dels interessats o per mandat de les autoritats que les hagin decretat, es poden prorrogar per un termini de quatre anys més, sempre que el manament que ordeni la pròrroga sigui presentat abans que caduqui l'assentament. L'anotació prorrogada caduca al cap de quatre anys de la data de l'anotació de pròrroga. Es poden practicar pròrrogues successives ulteriors en els mateixos termes.

La caducitat de les anotacions preventives s'ha de fer constar en el registre a instància del propietari de l'immoble o el dret real afectat.»

3. Article 107.12è

«12è El dret del més-dient sobre els immobles subhastats en un procediment judicial. Una vegada satisfet el preu de la rematada i inscrit el domini a favor del més-dient, la hipoteca subsisteix i recau directament sobre els béns adjudicats.»

4. Article 129

«L'acció hipotecària es pot exercir directament contra els béns hipotecats subjectant el seu exercici

al que disposa el títol IV del llibre III de la Llei d'enjudiciament civil, amb les especialitats que estableix el capítol V. A més a més, en l'escriptura de constitució de la hipoteca, s'hi podrà pactar la venda extrajudicial del bé hipotecat, de conformitat amb l'article 1.858 del Codi civil, per al cas de falta de compliment de l'obligació garantida. La venda extrajudicial s'ha de fer per mitjà d'un notari, amb les formalitats que estableix el Reglament hipotecari.»

5. Article 130

«El procediment d'execució directa contra els béns hipotecats només es pot exercir com a realització d'una hipoteca inscrita i, atès el seu caràcter constitutiu, sobre la base dels aspectes que contingui l'assentament respectiu.»

6. Article 131

«Les anotacions preventives de demanda de nul·litat de la mateixa hipoteca o qualssevol altres que no es basin en algun dels supòsits que puguin determinar la suspensió de l'execució queden cancel·lades en virtut del manament de cancel·lació a què es refereix l'article 133, sempre que siguin posteriors a la nota marginal d'expedició de certificació de càrregues. No es pot inscriure l'escriptura de la carta de pagament de la hipoteca mentre no s'hagi cancel·lat prèviament la nota marginal esmentada, mitjançant el manament judicial a aquest efecte.»

7. Article 132

«Als efectes de les inscripcions i les cancel·lacions a què donin lloc els procediments d'execució directa sobre els béns hipotecats, la qualificació del registrador s'estén als aspectes següents:

1r Que s'ha demandat i requerit de pagament el deutor, l'hipotecador no deutor i tercers posseïdors que tinguin inscrits el seu dret en el registre en el moment d'expedir-se la certificació de càrregues en el procediment.

2n Que s'ha notificat l'existència del procediment als creditors i a tercers el dret dels quals ha estat anotat o inscrit posteriorment a la hipoteca, llevat dels que siguin posteriors a la nota marginal d'expedició de certificació de càrregues, respecte dels quals la nota marginal té els efectes de la notificació.

3r Que el que s'hagi lliurat al creditor en pagament del principal del crèdit, dels interessos meritats i de les costes causades no excedeixen el límit de la cobertura hipotecària respectiva.

4t Que el valor del venut o adjudicat va ser igual o inferior a l'import total del crèdit de l'actor, o en cas que l'hagi superat, que es va consignar l'excés en un establiment públic destinat a aquest efecte, a disposició dels creditors posteriors.»

8. Article 133

«El testimoni expedit pel secretari judicial que compregui la interlocutòria de rematada o adjudicació i del qual resulti la consignació, si s'escau, del preu, és títol suficient per practicar la inscripció de la finca o el dret adjudicat a favor del més-dient o l'adjudicatari, sempre que s'hi adjunti el manament de cancel·lació de càrregues a què es refereix l'article 674 de la Llei d'enjudiciament civil.

El manament judicial de cancel·lació de càrregues i el testimoni de la interlocutòria de rematada o adjudicació poden constar en un únic document en el qual s'ha de consignar, en tot cas, el com-

pliment dels requisits que estableix l'article anterior i les altres circumstàncies que siguin necessàries per practicar la inscripció i la cancel·lació.»

9. Article 134

«El testimoni de la interlocutòria d'adjudicació i el manament de cancel·lació de càrregues, determinen la inscripció de la finca o el dret a favor de l'adjudicatari i la cancel·lació de la hipoteca que hagi motivat l'execució, així com la de totes les càrregues, els gravàmens i les inscripcions de tercers posseïdors que siguin posteriors a aquestes, sense excepció, fins i tot les que s'hagin verificat posteriorment a la nota marginal d'expedició de certificació de càrregues en el procediment corresponent.

Només subsisteixen les declaracions d'obres noves i divisions horitzontals posteriors quan de la inscripció de la hipoteca es desprengui que aquesta s'estén per llei o per pacte a les noves edificacions.»

10. Article 135

«El registrador ha de comunicar al jutge davant del qual se substancii un procediment executiu, fins i tot quan recaigui directament sobre béns hipotecats, l'extensió d'assentaments ulteriors que puguin afectar l'execució.»

Disposició final desena. *Reforma de la Llei canviària i del xec.*

1. Es modifica l'últim paràgraf de l'article 67 de la Llei 19/1985, de 16 de juliol, de la Llei canviària i del xec, que queda redactat en els termes següents:

«Pel que fa a l'exercici de l'acció canviària només són admissibles les excepcions enunciades en aquest article.»

2. Es modifica el paràgraf segon de l'article 49 de la Llei 19/1985, de 16 de juliol, canviària i del xec, i se substitueix l'expressió: «... com en l'executiva...» per la següent: «... per mitjà del procés especial canviari...».

3. Es modifica l'article 66 de la Llei 19/1985, de 16 de juliol, canviària i del xec, que queda redactat en els termes següents:

«La lletra de canvi comporta l'execució per mitjà del judici canviari que regula la Llei d'enjudiciament civil en el capítol II, títol III, del llibre IV, per la quantitat determinada en el títol i per les altres quantitats, d'acord amb els articles 58, 59 i 62 d'aquesta Llei, sense que calgui el reconeixement judicial de les signatures.»

4. Es modifica l'article 68 de la Llei 19/1985, de 16 de juliol, canviària i del xec, que queda redactat en els termes següents:

«L'exercici de l'acció canviària, per mitjà del procés especial canviari, se sotmet al procediment que estableix la Llei d'enjudiciament civil.»

Disposició final onzena. *Reforma de la Llei de procediment laboral.*

Es modifiquen els articles 2, 15, 47, 50, 183, 186, 234, 235 i 261 del Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de procediment laboral, que queden redactats en els termes següents:

1. Article 2

«d) Entre els associats i les mutualitats, llevat de les establertes pels col·legis professionals, en els

termes que preveuen els articles 64 i següents i la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, així com entre les fundacions laborals o entre aquestes i els seus beneficiaris, sobre el compliment, l'existència o la declaració de les seves obligacions específiques i dels drets de caràcter patrimonial, relacionats amb les finalitats i les obligacions pròpies d'aquelles entitats.»

2. Article 15

«1. L'abstenció i la recusació es regeixen, pel que fa a les seves causes, per la Llei orgànica del poder judicial, i respecte dels procediments, pel que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

No obstant això, la recusació s'ha de proposar en una instància abans de la celebració dels actes de conciliació i judici i, en recursos, abans del dia assenyalat per a la votació i la decisió o, si s'escau, per a la vista.

En qualsevol cas, la proposició de la recusació no suspèn l'execució.

2. Instrueixen els incidents de recusació:

a) Quan el recusat sigui el president o un o més magistrats de la Sala Social del Tribunal Suprem, de la sala social dels tribunals superiors de justícia o de la Sala Social de l'Audiència Nacional, un magistrat de la sala a la qual pertanyi el recusat, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

b) Quan es recusin tots els magistrats d'una sala de justícia, el magistrat que correspongui per torn d'antiguitat dels que integrin el tribunal corresponent, sempre que no estigui afectat per la recusació, i si es recusen tots els magistrats que integren la sala social del tribunal corresponent, un magistrat de la Sala Contenciosa Administrativa designat per sorteig entre tots els seus integrants.

c) Quan el recusat sigui un jutge social, un magistrat de la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

L'antiguitat es regeix per l'ordre d'escalafó en la carrera judicial.

En els casos en què no sigui possible complir el que preveuen els paràgrafs anteriors, la Sala de Govern del Tribunal corresponent ha de designar l'instructor, i procurar que sigui de més categoria o, com a mínim, que tingui més antiguitat que el recusat o els recusats.

3. Decideixen els incidents de recusació:

a) La sala que preveu l'article 61 de la Llei orgànica del poder judicial quan el recusat sigui el president de la sala social o dos o més dels magistrats de la sala esmentada.

b) La Sala Social del Tribunal Suprem, quan es recusin un dels magistrats que la integren.

c) La sala a què es refereix l'article 77 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president de la Sala Social del Tribunal Superior esmentat.

d) La sala a què es refereix l'article 69 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president de la Sala Social de l'Audiència Nacional o més de dos magistrats d'una secció de la sala esmentada.

e) Quan es recusin un o dos magistrats de la sala del Social de l'Audiència Nacional, la secció en la qual no estigui integrat el recusat o la secció que segueixi en ordre numèric aquella de la qual el recusat formi part.

f) Quan es recusin un o dos magistrats de la sala social dels tribunals superiors de justícia, el ple de la sala si no està dividida en seccions o, altrament, la secció en què no estigui integrat el recusat o la secció que segueixi en ordre numèric aquella de la qual formi part el recusat.

g) Quan el recusat sigui un jutge social, el ple de la sala social del tribunal superior de justícia corresponent, si no està dividida en seccions o, en cas contrari, la secció primera.»

3. Article 47.2

«2. Qualsevol interessat pot tenir accés al llibre de sentències a què es refereix l'article 213 de la Llei d'enjudiciament civil.»

4. Article 50.1

«1. El jutge, en el moment d'acabar el judici, pot pronunciar sentència de viva veu, que s'ha de consignar en l'acta amb el contingut i els requisits que estableix la Llei d'enjudiciament civil. També es pot limitar a pronunciar la decisió, que s'ha de documentar en l'acta mitjançant la fe del secretari judicial, sens perjudici de la redacció posterior de la sentència dins el termini i en la forma previstos legalment.»

5. Paràgraf primer de l'article 183

«Als processos seguits sense que hi hagi comparegut el demandat, els són aplicables les normes que conté el títol V del llibre II de la Llei d'enjudiciament civil, amb les especialitats següents:»

6. Regla 3a de l'article 183

«El termini per sol·licitar l'audiència és de tres mesos des de la notificació de la sentència al butlletí oficial corresponent, en els casos i les condicions que preveu l'article 501 de la Llei d'enjudiciament civil.»

7. Article 186

«Els recursos de reposició i de súplica s'han de substanciar d'acord amb el que preveu la Llei d'enjudiciament civil per al recurs de reposició.»

8. Article 234

«Contra qualsevol sentència dictada pels òrgans de l'ordre jurisdiccional social es pot interposar el recurs de revisió que preveu la Llei d'enjudiciament civil. El recurs s'ha d'interposar davant la Sala Social del Tribunal Suprem, que ha d'emetre resolució d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil, per bé que el dipòsit per recórrer té la quantia que assenyala aquesta Llei per als recursos de cassació.»

9. Article 235.1

«1. Les sentències fermes s'han de portar a efecte en la forma que estableix la Llei d'enjudiciament civil per a l'execució de sentències, amb les especialitats que preveu aquesta Llei.»

10. Article 261.2

«2. Si el que s'ha embargat són valors, s'han de vendre tal com estableix per a aquests la Llei d'enjudiciament civil.»

Disposició final dotzena. *Reforma de la Llei d'enjudiciament criminal.*

S'han de modificar els articles 54, 56, 63, 68, 201 i 852 de la Llei d'enjudiciament criminal, promulgada

pel Reial decret de 14 de setembre de 1882, que queden redactats en els termes següents:

1. Article 54

«L'abstenció i la recusació es regeixen, pel que fa a les causes, per la Llei orgànica del poder judicial, i pel que fa al procediment, pel que disposa la Llei d'enjudiciament civil.»

2. Article 56

«La recusació s'ha de proposar tan aviat com es tingui coneixement de la causa en què es fonamenta, perquè, altrament, no s'ha d'admetre a tràmit. Concretament, s'han d'inadmetre les recusacions:

1r Quan no es proposin en comparèixer o intervenir per primera vegada en el procés, en qualsevol de les seves fases, si el coneixement de la concurrència de la causa de recusació és anterior a aquell.

2n Quan es proposin quan el procés ja s'ha iniciat, si la causa de recusació es coneix anteriorment al moment processal en què es proposi la recusació.»

3. Article 63

«Instrueixen els incidents de recusació:

a) Quan el recusat sigui el president o un o més magistrats de la Sala Penal del Tribunal Suprem, de la sala penal dels tribunals superiors de justícia, o de la Sala Penal de l'Audiència Nacional, un magistrat de la sala a la qual pertanyi el recusat, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

b) Quan el recusat sigui el president o un o més magistrats d'una audiència provincial, un magistrat d'una secció diferent a la qual pertanyi el recusat, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat. Si només hi ha una secció, s'ha de procedir tal com estableix l'apartat segon de l'article 107 de la Llei d'enjudiciament civil.

c) Quan es recusin tots els magistrats d'una sala de justícia, el magistrat que correspongui per torn d'antiguitat dels que integrin el tribunal corresponent, sempre que no estigui afectat per la recusació, i si es recusen tots els magistrats que integren la sala del tribunal corresponent, un magistrat designat per sorteig entre tots els integrants de tribunals del mateix àmbit territorial que pertanyin a la resta d'ordres jurisdiccional.

d) Quan es recusi un jutge central penal o un jutge central d'instrucció, un magistrat de la Sala Penal de l'Audiència Nacional, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

e) Quan el recusat sigui un jutge d'instrucció o un jutge penal, un magistrat de l'audiència provincial corresponent, designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.

f) Quan el recusat sigui un jutge de pau, el jutge d'instrucció del partit corresponent o, si hi ha diversos jutjats d'instrucció, el jutge titular designat en virtut d'un torn establert per ordre d'antiguitat.»

4. Article 68

«Decideixen els incidents de recusació:

a) La sala que preveu l'article 61 de la Llei orgànica del poder judicial quan el recusat sigui el president del Tribunal Suprem o el president de la Sala Penal o dos o més dels magistrats de la sala esmentada.

b) La Sala Penal del Tribunal Suprem, quan es recusi un dels magistrats que la integren.

c) La sala a què es refereix l'article 77 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president del Tribunal Superior de Justícia, el president de la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior esmentat o el president d'audiència provincial amb seu a la comunitat autònoma o a dos magistrats o més d'una sala o secció o d'una audiència provincial.

d) La sala a què es refereix l'article 69 de la Llei orgànica del poder judicial, quan s'hagi recusat el president de l'Audiència Nacional, el president de la seva sala penal o més de dos magistrats d'una secció de la sala esmentada.

e) La Sala Penal de l'Audiència Nacional, quan es recusí un o dos dels magistrats.

f) La sala civil i penal dels tribunals superiors de justícia, quan es recusí un dels seus magistrats.

g) Quan el recusat sigui magistrat d'una audiència provincial, el ple de l'audiència provincial o, si aquesta es compon de dues seccions o més, la secció en la qual no estigui integrat el recusat o la secció que segueixi en ordre numèric aquella de la qual formi part el recusat.

h) Quan es recusí un jutge central, decideix la recusació la secció de la sala penal de l'Audiència Nacional a la qual correspongui per torn, establert per la Sala de Govern de l'Audiència esmentada, exclouent-ne la secció a la qual correspongui conèixer dels recursos que dicti el jutjat del qual sigui titular el recusat.

i) Quan el recusat sigui un jutge penal o d'instrucció, l'audiència provincial o, si aquesta es compon de dues seccions o més, la secció segona.

j) Quan el recusat sigui un jutge de pau, ha de resoldre el mateix jutge instructor de l'incident de recusació.»

5. Article 201

«Tots els dies i totes les hores de l'any són hàbils per a la instrucció de les causes criminals, sense que calgui una habilitació especial.»

6. Article 852

«En tot cas, el recurs de cassació es pot interposar si es fonamenta en la infracció d'un precepte constitucional.»

Disposició final tretzena. *Reforma de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor.*

La disposició addicional de la Llei 30/1995, de 8 de novembre, sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, queda redactada de la manera següent:

«Si l'assegurador incorre en mora en el compliment de la prestació en l'assegurança de responsabilitat civil per a la cobertura dels danys i els perjudicis causats a les persones o els béns amb motiu de la circulació, la indemnització de danys i perjudicis deguts per l'assegurador es regeix pel que disposa l'article 20 de la Llei de contracte d'assegurança, amb les peculiaritats següents:

1r No s'imposen interessos per mora quan les indemnitzacions siguin satisfetes o consignades davant el jutjat competent en primera instància per conèixer del procés que derivi del sinistre, dins els tres mesos següents a la seva producció. La consignació es pot fer en diners efectius, mitjançant un aval solidari de durada indefinida i pagador al

primer requeriment emès per l'entitat de crèdit o la societat de garantia recíproca o per qualsevol altre mitjà que, a judici del tribunal, garanteixi la disponibilitat immediata, si s'escau, de la quantitat consignada.

2n Quan els danys causats a les persones, els hagin de patir durant més de tres mesos o la seva valoració exacta no pugui ser determinada a efectes de consignació, el tribunal, en vista de les circumstàncies del cas i dels dictàmens i els informes que requereixi, ha de resoldre sobre la suficiència o l'ampliació de la quantitat consignada per l'assegurador, atenent els criteris i dins els límits indemnitzadors que fixa l'annex d'aquesta Llei. Contra la resolució judicial que es dicti no es pot interposar cap recurs.

3r Quan, posteriorment a una sentència absoluta o a una altra resolució judicial que posi fi, provisionalment o definitivament, a un procés penal i en la qual s'hagi acordat que la quantitat consignada sigui tornada a l'assegurador o la consignació efectuada en una altra forma quedi sense efecte, s'iniciï el procés civil respecte de la indemnització deguda per l'assegurança, és aplicable el que disposa l'article 20.4 de la Llei de contracte d'assegurança, llevat que es torni a consignar la indemnització dins els deu dies següents a la notificació a la persona assegurada de l'inici del procés.»

Disposició final catorzena. *Reforma de la Llei reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.*

1. S'afegeix un segon paràgraf a l'apartat cinquè de l'article 8 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, amb la redacció següent:

«Així mateix, correspon als jutjats contenciosos administratius l'autorització o la ratificació judicial de les mesures que les autoritats sanitàries considerin urgents i necessàries per a la salut pública i impliquin la privació o la restricció de la llibertat o d'un altre dret fonamental.»

2. L'apartat tercer de l'article 87 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, queda redactat en els termes següents:

«3. Perquè es pugui preparar el recurs de cassació en els casos que preveuen els apartats anteriors, és requisit necessari interposar prèviament el recurs de súplica.»

Disposició final quinzena. *Reforma de la Llei d'assistència jurídica gratuïta.*

Es modifica el número 6 de l'article 6 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, que queda redactat en els termes següents:

«6. Assistència pericial gratuïta en el procés a càrrec del personal tècnic adscrit als òrgans jurisdiccionals, o, si no, a càrrec de funcionaris, organismes o serveis tècnics dependents de les administracions públiques.

Excepcionalment, i quan per inexistència de tècnics en la matèria de què es tracti, no sigui possible l'assistència pericial de perits dependents dels òrgans jurisdiccionals o de les administracions públiques, aquesta s'ha de portar a terme, si el jutge o el tribunal ho considera pertinent, en una resolució motivada, a càrrec de perits designats d'acord amb el que estableixen les lleis processals, entre els tècnics privats que corresponguin».

Disposició final setzena. *Règim transitori en matèria de recursos extraordinaris.*

1. Mentre no es confereixi als tribunals superiors de justícia la competència per conèixer del recurs extraordinari per infracció processal, aquest recurs és procedent, pels motius que preveu l'article 469, pel que fa a les resolucions que siguin susceptibles de recurs de cassació d'acord amb el que disposa l'article 477.

Per a la preparació, la interposició i la resolució del recurs extraordinari per infracció processal s'han de seguir les regles següents:

1a És competent per conèixer del recurs extraordinari per infracció processal la Sala Civil del Tribunal Suprem, però en els casos en què la competència per al recurs de cassació correspongui a les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia, les resolucions objecte de recurs també es poden impugnar pels motius que preveu l'article 469 d'aquesta Llei.

2a Només es pot presentar un recurs extraordinari per infracció processal sense formular recurs de cassació contra les resolucions que poden ser objecte de recurs en cassació a què es refereixen els números 1r i 2n de l'apartat segon de l'article 477 d'aquesta Llei.

3a Quan un litigant pretengui recórrer contra una resolució per infracció processal i en cassació, ha de preparar i interposar ambdós recursos en un mateix escrit. A la preparació i la interposició d'aquests recursos i a la remissió de les actuacions, els són aplicables els terminis que estableixen els articles 479, 481 i 482, respectivament.

4a Sempre que es preparin contra una mateixa resolució un recurs per infracció processal i un recurs de cassació, ambdós s'han de tramitar en un únic procediment. Quan es tracti de recursos presentats per diferents litigants, s'ha de procedir a acumular-los.

5a Si es tramiten conjuntament un recurs per infracció processal i un recurs de cassació, la sala ha d'examinar, en primer lloc, si la resolució de què es tracta és susceptible de recurs de cassació, i si no és així, ha d'acordar la inadmissió del recurs per infracció processal.

Quan el recurs per infracció processal s'hagi formulat fonamentant-ne exclusivament la procedència en el número 3r de l'apartat segon de l'article 477, la sala ha de resoldre si és procedent l'admissió o la inadmissió del recurs de cassació i, si acorda la inadmissió, s'ha d'inadmetre, sense més tràmits, el recurs per infracció processal. Només en cas que el recurs de cassació sigui admissible, s'ha de procedir a resoldre sobre l'admissió del recurs extraordinari per infracció processal.

6a Admesos els recursos a què es refereix la regla anterior, s'ha de resoldre sempre en primer lloc el recurs extraordinari per infracció processal i, només quan aquest es desestimi, s'ha d'examinar i resoldre el recurs de cassació. En aquest cas, la desestimació del recurs per infracció processal i la decisió sobre el recurs de cassació s'han de contenir en una mateixa sentència.

7a Quan s'hagi recorregut la sentència per infracció processal a l'empara del motiu 2n de l'apartat primer de l'article 469, la sala, si estima el recurs per aquell motiu, ha de dictar una nova sentència, tenint en compte, si s'escau, el que s'hagi al·legat com a fonament del recurs de cassació. La sala ha de resoldre de la mateixa manera si s'al·lega i es considera produïda una vulneració de l'article 24 de la Constitució que només afecti la sentència.

8a Contra les sentències dictades que resolguin recursos extraordinaris per infracció processal i recursos de cassació no es pot interposar cap recurs.

2. Mentre les sales civil i penal dels tribunals superiors de justícia no tinguin competència per conèixer, amb caràcter general, dels recursos extraordinaris per infracció processal, no són aplicables els articles 466, 468, 472, així com els articles 488 a 493 i l'apartat quart de l'article 476. El que disposa l'últim paràgraf de l'apartat segon de l'article 476 no és aplicable en els casos en què s'estimi el recurs extraordinari per infracció processal fonamentat en el motiu 2n de l'apartat primer de l'article 469 o en vulneracions de l'article 24 de la Constitució que únicament afectessin la sentència objecte de recurs.

Les referències als tribunals superiors de justícia, que contenen l'apartat quart de l'article 470 i l'article 472, s'entenen fetes a la sala que sigui competent per conèixer del recurs de cassació.

Disposició final dissetena. *Règim transitori en matèria d'abstenció i recusació, nul·litat d'actuacions i aclariment i correcció de resolucions.*

Mentre no es reforma la Llei orgànica del poder judicial en les matèries que se citen a continuació, no són aplicables els articles 101 a 119 d'aquesta Llei, pel que fa a l'abstenció i la recusació de jutges, magistrats i secretaris judicials, ni l'apartat 2 de la disposició final onzena, ni els apartats 1, 2, 3 i 4 de la disposició final dotzena. Tampoc no s'apliquen, fins que no es reformi la Llei orgànica esmentada, els articles 225 a 230 i 214 d'aquesta Llei, sobre nul·litat de les actuacions i els aclariment i la correcció de resolucions, respectivament.

Disposició final divuitena. *Projecte de Llei sobre jurisdicció voluntària.*

En el termini d'un any a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de remetre a les Corts Generals un projecte de Llei sobre jurisdicció voluntària.

Disposició final dinovena. *Projecte de Llei concursal.*

En el termini de sis mesos a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de remetre a les Corts Generals un projecte de Llei concursal.

Disposició final vintena. *Projecte de Llei sobre cooperació jurídica internacional en matèria civil.*

En el termini de sis mesos a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de remetre a les Corts Generals un projecte de Llei sobre cooperació jurídica internacional en matèria civil.

Disposició final vint-i-unena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor al cap d'un any de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 7 de gener de 2000.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ